

കേരള ഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രം (ഭാഗം 6)

ആർ നാരായണപണിക്കർ

കേരള ഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രം
(ഭാഗം 6)

ആർ നാരായണപണിക്കർ

Kēraḷa bhāṣāsāhitya caritram: vol. 6 (കേരള ഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രം: ഭാഗം 6)
(Malayalam History of literature)
R Narayana Panicker

Sayahna digital edition published in 2022.

These electronic versions are released under the provisions of [Creative Commons Attribution By Share Alike](#) license for free download and usage.

The electronic versions were generated from sources marked up in [L^AT_EX](#) in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using [X_YL_AT_EX](#) from [T_EXLive](#) 2021. The XML version was generated by [LuaT_EX](#) from the same [L^AT_EX](#) sources. The HTML version has been generated from XML sources with XSLT using [Saxon Home Edition](#) in combination with a specially written XSLT stylesheet.

The base font used was traditional script of [RIT rachana](#), contributed by KH Hussain, et al. and maintained by [Rachana Institute of Typography](#). The font used for Latin script was [Linux Libertine](#) developed by Philipp H. Poll.

Cover: *The female ascetics* (1730–40), a watercolor painting by anonymous. The image has been taken from [Wikimedia Foundation](#) and the contribution of the photographer is gratefully acknowledged.

[Sayahna Foundation](#)

JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014

URL: www.sayahna.org

ഉള്ളടക്കം

6.1	അദ്ധ്യായം.....	1
1	പന്തളം കേരളവർമ്മതമ്പുരാൻ	1
2	സി. പി. അച്യുതമേനോൻ ബി. എ.	19
3	ചാത്തുനായർ	24
4	പള്ളിയിൽ ഗോപാലമേനോൻ	24
5	പി. കെ. കൊച്ചിപ്പൻതരകൻ	26
6	കെ. എം.	26
7	കെ. പി. ഗോവിന്ദപ്പിഷാരടി	26
8	ആർ. വി. കൃഷ്ണമാചാരി	27
9	പന്തളം രാഘവവർമ്മരാജാ	27
10	കോങ്ങോട്ടു കൃഷ്ണൻനായർ	27
11	മുത്തിരിങ്ങോട്ടു ഭവത്രാതൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്	27
12	റാവുസാഹിബ് ചെങ്കളത്തു കഞ്ഞുരാമമേനോൻ	27
13	കട്ടമത്തു കവികൾ	29
14	റ്റി. എം. രാമൻനമ്പ്യാർ	30
15	മാവേലിക്കര ഉദയവർമ്മരാജാ ബി. എ.	31
16	ടി. സി. പരമേശ്വരൻ മുസ്സ്	31
17	ടി. സി. അച്യുതമേനോൻ	32
18	നടുവത്തു മഹൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്	33
19	കമ്മനം ഗോവിന്ദപ്പിള്ള	35
20	എം. കഞ്ഞൻവാരിയർ	36
21	ആലത്തൂർ അനുജൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്	37
22	മൂർക്കോത്തു കുമാരൻ	39

23	ഓടാട്ടിൽ കേശവമേനോൻ	39
24	കണ്ണമ്പ്ര കഞ്ഞുണ്ണിനായർ	41
25	കവിയൂർ വെങ്കിടാചലമയൂർ	41
26	എം. ആർ. കെ. സി.	41
27	കവിതിലകൻ വരവൂർ ശാമുമേനോൻ	42
28	വള്ളത്തോൾ ഗോപാലമേനോൻ	45
29	കെ. പി. കുറുപ്പൻ	53
30	ഇരുവനാട്ട് കെ. സി. നാരായണൻ നമ്പ്യാർ	55
31	ഇരുവനാട്ടു കിഴക്കേടത്തു കഞ്ഞിക്കണ്ണൻ നമ്പ്യാർ	55
32	എം. സി. നാരായണപിള്ള ബി. എ.	55
33	ശ്രീകണ്ഠേശ്വരം ജി. പത്മനാഭപിള്ള	56
34	ശിവൊള്ളി നാരായണൻ നമ്പൂതിരി	59
35	പട്ടം എൻ. കൊച്ചുകൃഷ്ണപിള്ള	61
36	വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ	62
37	എം. ശേഷഗിരിപ്രഭ	73
38	വി. കൃഷ്ണൻതമ്പി	74
39	ഈ. വി. കൃഷ്ണപിള്ള	87
40	സഞ്ജയൻ-എം. ആർ. നായർ	88
41	പുതിയ രീതികൾ	98
42	വെള്ളായ്മൽ നാരായണമേനോൻ	108
43	നന്ത്യേലത്തു പത്മനാഭമേനോൻ	108
6.2	അധുനാതനകാലം	111
1	ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ്	180
2	നാലപ്പാട്ട് നാരായണമേനോൻ	193
3	വടക്കുംകൂർ രാജരാജവർമ്മ	204
4	കുറ്റിപ്പുറത്തു കേശവൻ നായർ	206
5	കുറ്റിപ്പുറത്തു കിട്ടുണ്ണിനായർ	207
6	എം. രാജരാജവർമ്മതമ്പുരാൻ എം. ഏ., ബി. എൽ.	211
7	ആറ്റൂർ കൃഷ്ണപ്പിഷാരടി	212
8	ടി. കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ	213
9	ടി. സി. കല്യാണിഅമ്മ എം. ആർ. ഏ. എസ്സ്.	214
10	കെ. ഏ. പോൾ-എറണാകുളം	215
11	കാലടി രാമൻനമ്പ്യാർ	216
12	പെരിഞ്ചേരി രാമൻമേനോൻ	217

13 തേലപ്പുറത്തു നമ്പി 218

14 അമ്പലപ്പുഴ മഹാദേവശർമ്മ 219

15 പി. വി.കൃഷ്ണവാരിയർ 220

16 വടക്കുംകൂർ രവിവർമ്മ ഇളയതമ്പുരാൻ 222

17 വെംബളിയസ് ലക്ഷ്മണൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട് 223

18 വി. പി. പത്മനാഭൻ നമ്പൂരിപ്പാട് 224

19 പെരുനായിൽ വെങ്കിടാചലമയൂർ 225

20 കോയാത്തു കൊച്ചുണ്ണി മേനോൻ 225

21 കോയിപ്പള്ളിൽ പരമേശ്വരക്കുറുപ്പ് 225

22 കടത്തനാട്ടു കെ. ശങ്കരവാരിയർ 229

23 കടത്തനാട്ടു കൃഷ്ണവാരിയർ 229

24 കിളിമാനൂർ കെ. ശങ്കരവാരിയർ 230

25 എം. ആർ. കൃഷ്ണവാരിയർ 230

26 കണ്ണങ്ങത്തു രാമൻമേനോൻ ബി. ഏ. 232

27 മണത്താഴത്തു നാരായണമേനോൻ ബി. ഏ. 232

28 സി. എസ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റി 232

29 പുത്തേഴത്തു രാമൻമേനോൻ 233

30 മേലങ്ങത്ത് അച്യുതമേനോൻ 235

31 പി. കെ. നാരായണൻ നമ്പീശൻ 236

32 ചങ്ങരങ്കോത കൃഷ്ണൻകർത്താവ് 237

33 ഒറവങ്കര ചെറിയ ശങ്കരൻനമ്പൂതിരി 239

34 പാട്ടത്തിൽ പത്മനാഭമേനോൻ 239

35 പരിയാടത്തു ഗോപാലമേനോൻ 240

36 മരുതൂർ കരുണാകരമേനോൻ 241

37 ചെറുവറ്റ ഗോവിന്ദൻ നമ്പൂരി 242

38 കുന്നത്തു ജനാർദ്ദനമേനോൻ 242

39 പരുത്തിക്കാട്ടു ഗോപാലപിള്ള 244

40 ചുനക്കര രാമവാരിയർ 246

41 കെ. വി. രാഘവൻ നായർ 246

42 പുതുപള്ളിൽ പി. കെ. പണിക്കർ 247

43 കെ. സി. കുട്ടപ്പനമ്പ്യാർ 247

44 കോന്നിയൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള 250

45 സി. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള 250

46 സർദാർ കെ. എം. പണിക്കർ 251

47	പള്ളത്തു രാമൻ	281
48	സി. പി. പരമേശ്വരൻപിള്ള	288
49	കെ. ആർ. കൃഷ്ണപിള്ള	288
50	പടിഞ്ഞാറേപ്പാട്ട് മാധവൻ നമ്പ്യാർ	289
51	ഫാദർ ജോസഫ് നെടുഞ്ചിറ	290
52	പുരോഗമനസാഹിത്യം	290
53	ഇടപ്പള്ളിക്കവികൾ	300
54	വെണ്ണിക്കുളം ഗോപാലക്കുറുപ്പ്	345
55	കെടാമംഗലം പപ്പക്കുട്ടി	350
56	ബോധേശ്വരൻ	363
57	എൻ. ഗോപാലപിള്ള എം. ഏ.	370
58	മേരി ജാൺ	373
59	മുതുകുളം പാർവതിഅമ്മ	374
60	കെ. കെ. രാജാ	376
61	വി. ഉണ്ണിക്കൃഷ്ണൻനായർ ബി. ഏ.	377
62	പി. കണ്ണുരാമൻ നായർ	378
63	കല്ലന്മാരുതൊടി രാമുണ്ണിമേനോൻ	378
64	സി. വി. കണ്ണുരാമൻ	379
65	കെ. ശങ്കരപ്പിള്ള	380
66	പി. ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ	381
67	പി. അനന്തൻപിള്ള എം. ഏ.	382
68	എ. ഗോപാലമേനോൻ എം. ഏ.	382
69	മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള ബി. ഏ. ബി. എൽ.	383
70	കീഴുകുളം രാമൻപിള്ള എം. ഏ.	384
71	പാട്ടത്തിൽ നാരായണൻ വൈദ്യൻ	384
72	കെ. കെ. രാഘവപ്പണിക്കർ	385
73	എം. പി. അപ്പൻ എം. ഏ., എൽ. റ്റി.	386
6.3	ഗദ്യസാഹിത്യം	389
1	നോവലുകളും ചെറുകഥകളും	389
2	ചെറുകഥകൾ	397
3	നാടകങ്ങൾ	405
4	നിരൂപണം	408
5	ജീവചരിത്രം	413
6	Works by the same authors	415

7	ശുരനാട്ട് കണത്തൻപിള്ള എം. ഏ. അവർകളാൽ രചിക്കപ്പെട്ട ഗ്രന്ഥങ്ങൾ	416
8	ജി. രാമകൃഷ്ണപിള്ള എം. ഏ. അവർകളാൽ രചിക്കപ്പെട്ടത്	417

അദ്ധ്യായം

1 പന്തളം കേരളവർമ്മതമ്പുരാൻ

പന്തളം രാജകുടുംബം കൊടുങ്ങല്ലൂർ കോവിലകംപോലെതന്നെ സകല കലകൾക്കും ശാസ്ത്രങ്ങൾക്കും വിളനിലമായിരുന്നു. പന്തളം സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികൾ, എലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ മുതലായ മഹാപണ്ഡിതന്മാർ പന്തളത്തേ ശിഷ്യന്മാരായിരുന്നു. തൃക്കേട്ടത്തിരുനാൾ വീരകേരളവർമ്മതമ്പുരാനും അത്തംതിരുനാൾ തമ്പുരാനും തർക്കം, വ്യാകരണം മുതലായ ശാസ്ത്രങ്ങളിലും, അവിട്ടംതിരുനാൾ തമ്പുരാൻ ന്യായം, വ്യാകരണം, സംഗീതം ഇവകളിലും അസാമാന്യപാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു.

കേരളവർമ്മതമ്പുരാൻ അവിട്ടംതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ അനുജനും, വീരകേരളവർമ്മതമ്പുരാന്റെ ഭാഗിനേയനും ആയിരുന്നു. അവിട്ടൻ 1054 മകരം 10-ാമു മകയിരം നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. മാതാവായ തമ്പുംഗിത്തമ്പുരാട്ടിയും, പിതാവായ പുതുപ്പള്ളിൽ തൃക്കോതമംഗലത്തു പെരുഞ്ചേരി ഇല്ലത്തു വിഷ്ണുനമ്പൂരിപ്പാട്ടും നല്ല വൈദുഷ്യമുള്ളവരായിരുന്നു. മൂന്നാമത്തേ വയസ്സിൽ യഥാവിധി വിദ്യാരംഭം നടന്നു. അച്ഛത വാരിയരായിരുന്നു പ്രഥമഗുരു. സിദ്ധരൂപംവരെ ആ ഗുരുവിന്റെ അടുക്കൽ പഠിച്ചിട്ട് അദ്ദേഹം ജ്യേഷ്ഠന്റെ അടുക്കൽ നിന്ന് ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം തുടങ്ങി നൈഷധംവരെയുള്ള കാവ്യങ്ങളും, മുരാരിയുടെ അനർഘരാഘവംവരെയുള്ള നാടകങ്ങളും, കവലയാനന്ദവും അഭ്യസിച്ചു. അപ്പോഴേക്ക് വയസ്സ് പതിമൂന്നു തികഞ്ഞു.

1068-ൽ സമാവർത്തനം നടന്നു. അനന്തരം മാതൃലനായ തൃക്കേട്ടത്തിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ നിന്ന് തർക്കസംഗ്രഹം, അന്നംഭട്ടീയം, മുക്താവലി, ദിനകരം, സാമാന്യനിരൂപണി, വൃൽപത്തിവാദം ഇവയും, അത്തംതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽനിന്ന് സിദ്ധാന്തകൗമുദി തുടങ്ങി പ്രൗഢമനോരമവരെയുള്ള വ്യാകരണഗ്രന്ഥങ്ങളും നല്ലതുപോലെ പഠിച്ചു. കവിക്ക് 21 വയസ്സായപ്പോഴേക്കും ജ്യേഷ്ഠൻ പരലോകം പ്രാപിച്ചു. പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തുതന്നെ, കേരളവർമ്മ സംസ്കൃതത്തിൽ കവനം ചെയ്തതുടങ്ങിയെങ്കിലും, രണ്ടു വർഷം കഴിഞ്ഞാണ് ഭാഷാകവനം

ചെയ്യാൻ ആരംഭിച്ചത്. അന്ന് സുഭാഷിണി പത്രത്തിൽ “നന്നെന്നു ചൊല്വതിനു കുറ്റമശേഷമുണ്ടോ?” എന്നൊരു സമസ്യ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. അതിന്റെ പൂരണമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രഥമ ഭാഷാകവനം. അതിനെത്തുടർന്ന് അദ്ദേഹം പല പത്രങ്ങളിലും മാസികകളിലും ഭാഷാകവിതകൾ എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.

1080-ൽ കവനകൗമുദി എന്നൊരു മാസിക സ്വന്തം ഉടമസ്ഥതയിലും പത്രാധിപത്യത്തിലും അദ്ദേഹം ആരംഭിച്ചു.

“കവനകൗമുദിയെന്നും തീയതി മാസത്തിലൊന്നിലും, പതിനഞ്ചിലും”

എന്നിങ്ങനെ പുറപ്പെടുന്ന തീയതി കൂടി പദ്യരൂപത്തിലായിരുന്നു കൊടുത്തിരുന്നത്. കത്തുകളുടെ മേൽവിലാസം പോലും, പദ്യത്തിൽ എഴുതി വന്ന കാലത്ത് അങ്ങനെ അല്ലാതെ വരാൻ തരമില്ലല്ലോ. കവനകൗമുദി കവിതകൃഷിക്കു പറ്റിയ കണ്ടമായിത്തീർന്നു. തനിച്ചു കൃഷി ചെയ്യാൻ കഴിവില്ലാത്തവരും, കഴിവുണ്ടായിരുന്നവർ തന്നെയും കൃഷിഫലം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ജാതിന്ത്യാക്കു കവനികൾ ഏർപ്പെടുത്തി കൂട്ടുകൃഷി തുടങ്ങി! ഈ കുച്ചവടക്കാരിൽ അധികം പേർക്കും ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസവും തൃതീയാക്ഷരപ്രാസവും ചതുർത്ഥാക്ഷരപ്രാസവും ഒക്കെ ഒപ്പിച്ചു മധുര മധുരങ്ങളായ ശബ്ദങ്ങൾ അടുക്കി നട്ടു പദ്യകൃഷി ചെയ്യാനായിരുന്നു ഭ്രമം. കളകളായിരുന്നു അധികവും. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു ചില കവിതാ ‘ശാലി’കളും കാണാനുണ്ടായിരുന്നു താനും.

പന്തളം തമ്പുരാൻ രാഗമാംഗദമഹാകാവ്യം സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം ഒപ്പിച്ചു എഴുതിത്തീർത്തു. ഇനി എഴുതിത്തീർക്കാൻ പോകുന്ന ഉമാകേരളം വെളിക്കു വരുംവരെ ഭാഷാസാഹിത്യ ക്ഷേത്രത്തിലെ ഏകച്ഛത്രാധിപത്യത്തെ ആ കാവ്യത്തിന് ഇരിക്കട്ടെ എന്നു സാഹിത്യ ചക്രവർത്തി വിധിയും കല്പിച്ചു. ഇനി ഉണ്ടാകാൻ പോകുന്ന കാവ്യം അതിനെക്കാൾ മെച്ചമായിരിക്കുമോ ഇല്ലയോ എന്ന് അവിടുത്തെ ഒരനേരത്തെ എങ്ങനെ മനസ്സിലായി എന്നു ചിലർ ചോദ്യം ചെയ്തു? പക്ഷപാതത്തിന് കാമത്തിനെന്നപോലെ കണ്ണില്ലല്ലോ. ജനകീയ കോടതി ആ രാജകീയവിധിയെ അസ്ഥിരപ്പെടുത്തിക്കഴിഞ്ഞിട്ട് കാലം കുറെ ആയിരിക്കുന്നു.

പന്തളം കേരളവർമ്മ ഇതിനിടയ്ക്ക് ഒടുവിൽ ശങ്കരൻകുട്ടി മേനോന്റെ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരിയെ വിവാഹം ചെയ്തു ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു കഴിഞ്ഞു. മൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവ് അവിടുത്തെ കവിതാചതുര്യത്തെ അഭിനന്ദിച്ച് പ്രതിമാസം പത്തു രൂപ കല്പിച്ചുനവദിക്കയും, ശാസ്ത്രീയസദസ്സിലെ അംഗമായി സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തതിനു പുറമേ, അവിടുത്തെ തിരുവനന്തപുരം ആംഗലമഹാപാഠശാലയിലെ പണ്ഡിതരായി നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇത്രയും പറഞ്ഞതിൽ നിന്ന് അവിടുന്ന് ഒരു ഉറച്ച യാഥാസ്ഥിതികനായിരുന്നു എന്നു വ്യക്തമാണല്ലോ. മികച്ച പാണ്ഡിത്യവും, വിപുലമായ ആശയസമ്പത്തും,

കവിത്വശക്തിയുടെ തള്ളിച്ചെയ്യും കൊണ്ട് അവിടുത്തെ കവിതകളെല്ലാം അന്നുള്ള വർ ആദരപൂർവ്വം കൊണ്ടാടി. ശബ്ദദാരിദ്ര്യം അദ്ദേഹത്തിനെ തീണ്ടുകപോലും ചെയ്തിരുന്നില്ല. കവിത എഴുതുമ്പോൾ ഉചിതമായ പദങ്ങൾ താനേ യഥാസ്ഥാനത്തു ചെന്ന് വീണുകൊള്ളുമായിരുന്നു. ദ്രുതകവനത്തിലും അവിടുന്ന് പിന്നാക്കമായിരുന്നില്ല. അംബരീഷചരിതം ഒരു ദ്രുതകവനമായിരുന്നിട്ടും, അത്തരം കാവ്യങ്ങൾക്ക് സാധാരണകാണാറുള്ള ദൃഷ്ട്യങ്ങളൊന്നും അതിനെ ബാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പച്ചമലയാളപ്രസ്ഥാനത്തിലും അവിടുന്ന് വിജയപൂർവ്വം കവനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിന് ‘തങ്കമ്മ’ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. മദ്ധ്യവയസ്സിൽ കഷ്ടിച്ച് എത്തിയ അവസരത്തിൽ അവിടുത്തേയ്ക്കു ദേഹവിയോഗം സംഭവിക്കാതിരുന്നെങ്കിൽ ലിറക് പ്രസ്ഥാനത്തിലുള്ള കാവ്യശതങ്ങളെക്കൊണ്ടും കൈരളിയെ അവിടുന്ന് അലങ്കരിക്കുമായിരുന്നു. നമ്മുടെ ഭാഗ്യദോഷത്താൽ അവിടുന്ന് 1094 ഇടവം 28ാം തീയതി നമ്മെവിട്ടുപിരിഞ്ഞു.

പ്രഭുകല സഞ്ചാരനെങ്കിലും തദ്വിധന്മാർക്കു സഹജ സഹചാരിയായിരിക്കുന്ന ഔദ്ധത്യം അദ്ദേഹത്തെ ബാധിച്ചിരുന്നില്ല. വൈദുഷ്യലക്ഷ്മിയുടെ നടനരംഗമായിരുന്ന അവിടുന്ന് സദാ വിനയമസൃണമായ സൗശീല്യത്താൽ അലംകൃതനായിരുന്നതിൽ അതുതത്തിനവകാശമില്ല. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ, വശ്യവചസ്സായ മഹാകവി, വിനീതനായ വിദ്യൽകലകൗസ്തുഭം, സൗശീല്യസമ്പന്നനായ സുഹൃത്തുണി—ഇങ്ങനെ ഇരുന്ന ഈ മഹാനുഭാവന്റെ അകാലചരമം ഭാഷയ്ക്ക് ഒരു അപരിഹാര്യമായ നഷ്ടമാകുന്നു.

അവിടുന്ന് ദേവകി, പത്മിനി, സത്യവതി, തങ്കമ്മ, അംബരീഷചരിതം തുടങ്ങിയ കൂട്ടുകവികൾക്കു പുറമേ സുഭനിസുംഭചരിതം മണിപ്രവാളം, രശ്മിഗദ്യചരിതംഭാഷാനാടകം, (ഇവ രണ്ടും അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ളതായി തോന്നുന്നില്ല.) വഞ്ചീശശതകം, വിജയോദയം, ശ്രീമൂലപ്രകാശിക, വേണീസംഹാരം നാടകം, രശ്മിഗദ്യചരിതം മഹാകാവ്യം, കഥാകൗമുദി, അജാമിളമോക്ഷം ഇത്യാദി നിരവധി കാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചില മാതൃകകൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

വഞ്ചീശശതകം

രമണീയ ഗുണോൽക്കരൻ ധരിത്രി
 രമണീ ഭാവുകമൂർത്തി ഭൂരി കീർത്തി.
 സ്വയമിക്ഷിതിപന്റെ ദാനവാരി
 വ്യയമീക്ഷിച്ചു പരുങ്ങി വാർദ്ധി പാടേ
 നിയമക്ഷമിരാട്ടിനുള്ള പാർശ്വം
 നയമക്ഷയുമിയന്നു ചുറ്റിടുന്നു.
 മകളാം മലർമങ്ക ശങ്കയന്യേ
 പുകളാർന്നുള്ള റുപേന്ദുതൻപുരത്തിൽ
 അകലാതെ വസിക്കയാൽ രാ-

പുകലാവാർദ്ധിയടുത്തു പാർത്തിടുന്നു.

വിജയോദയം (ഏഴാം സർഗ്ഗത്തിലുള്ള ഒരു ഭാഗം)-

സുരനായക സുന്ദര സാഭിമാനം
സ്വയമേവം സ്വയമുച്ചരിച്ചു നേരം
സുരസിന്ധുവിനും വലത്തുഭാഗം
ചിരമന്നാരദനം ചലിച്ചിതുചും.

ഭുജവിക്രമ ശാലിയാഞ്ജനേയ
ധുജനക്ഖണ്ഡവമഗ്നി സാൽക്കരിച്ചോൻ
വിജയൻ വിവരിച്ചു വാക്കു കേട്ടാ-
ഗജചർമ്മാരംബരനും ചിരിച്ചുരച്ചാൻ.

“മതിയേതു മെഴാതെയപ്പിശാചാം
മതിച്ചുടുന്നവനെബ്ബേച്ചിടുന്നോൻ
മതിവംശജനാം കിരീടിയോ നീ
മതി, ചൊല്ലേണ്ടു ധരിച്ചു കാര്യമെല്ലാം.

കരതീക്ഷ്ണതയേതു മേറ്റു ദോഷാ-
കരനാകുന്ന കളങ്കിതന്റെ വംശം
കരൾകൊണ്ടു നിന്നയ്ക്കുപോലുംമന്ത്രി-
കരമെന്നാരറിയാതെയുള്ളു പാരിൽ?

കലജാതികൾ നന്നു; മുക്കുവൻ തൻ-
കലമാർന്നുള്ളൊരു കന്യയിൽ ജനിച്ചോൻ
ഛലതാപസനൊത്തു നഷ്ടഭർത്രി
നിലയാളും വധു കേളി ചെയ്തുപോലും.

പറയുന്നതുതന്നെ പാപമിന്ന-
പ്പുറമാവേളിയിലുൽഭവിച്ചു വിദ്വാൻ
കരവെന്നിയെ വേട്ട മങ്കയിൽ തൃൽ
പിറവിടങ്ങളു ചരിത്രമോ വിചിത്രം?”

ഇത്യാദി.

ഒരുൽപാതവിശേഷം (ധ്രുവകേതുവിന്റെ ഉദയത്തെപ്പറ്റി)

മലർവാടിയിൽ വന്നുയർന്നിടും
ബലമാർന്നുള്ളൊരു ദീർഘപുഷ്പനോ?
പല താരകളൊത്തിടും നഭ-
സ്സലമാർന്നുള്ളൊരു ധ്രുവകേതുവോ?

ഉരുഭംഗിമരാളിപാളിചേ-
 രീന്നൊരുനൽപൊയ്ക്കയിലാർന്ന നക്രമോ?
 തരുതല്ലജചുതരാജിയിൽ
 പരുഷം മുളളകളളള ശാഖിയോ?

ഹരിണീനികരത്തിലാക്രമി-
 ചുരിശം പുണ്ടൊരു ദൃഷ്ടദംഷ്ടിയോ?
 അരിയോരു നദസ്സിലെത്തുനാം
 ശരിയായ് കണ്ടതു ദിർഘദീധിതി.

പെരുതായൊരു ദീധിതിച്ചൂടാ
 പരുഷം വസ്തു കിഴക്കു നേരെയായ്
 അരുണോദയപൂർവമാവിയ-
 ത്തരുവിൽ തൂങ്ങി വിളങ്ങിടുന്നു തേ.

ഒരു വിലാപം

1086-ൽ തന്റെ ഗുരുവായിരുന്ന മാതുലൻ ദേഹവിയോഗം സംഭവിച്ചതിനെപ്പറ്റി എഴുതിയത്.

പുരുശേമുഷിയേകമാതുലൻ
 പുരുഹുതാലയമാർന്നു പോകയാൽ
 ഉരുഖേദദവാഗ്നിയിൽ പതി-
 ചുരുകും എത്തൊടൊരുത്തനോർത്തതേ.

ശിവനേ! മൃതനായി മാതുലൻ
 ഭവനേ! നന്മണി ഭാസ്സു കെട്ടുപോയ്
 പവനേരിതതുലപാളിപോ-
 ലിവനേവം പതവന്നു പാഴിലായ്.

ഹിതകാരി ബുധൻ സഹോദരൻ
 ഹതദൈവാഹതിയാൽ തകർന്നുപോയ്.
 മൃതയായ് ജനയിത്രീ ദിഷ്ടദു
 രീമ്മതമെന്നാലുമടങ്ങിയില്ലമേ.

ഒരു മാതുലനുണ്ടു നൃനമെൻ
 ഗുരുവെന്നായ് ഗുരുമോദമാർന്നു ഞാൻ
 മരുവും സമയത്തിലെത്തു ഹാ
 മരുഭൂവായിതു മന്മനോരഥം.

പരമെൻ സദനത്തിലേകനായ്
 പരമാർത്തിക്കൊരു പാത്രമായി ഞാൻ

ചിരമെങ്ങിനെ വാണിടേണ്ടു തൽ
ചരമാവസ്ഥയുമോർത്തു ദൈവമേ?

പ്രഭാതവായു

സുരഭില സുമജാല സന്ധ്യളി-
സൂര്യനിയിൽ സുഖമജ്ജനം നടത്തി
സരസിരഹ പരാഗഭൂതി ചാർത്തി-
സ്സരഭസമിങ്ങണയുന്നു കാല്യവാതം.

വിധുവുമുഡഗണങ്ങളും ഹതശ്രീ
വിധുരത പൂണ്ടതു കണ്ടു കണ്ണിതത്താൽ
മധുരതരമുഷ്ണിപ്പിലസ്സുമീരൻ
മധുപ നിനാദമിഷാൽ കരഞ്ഞിടുന്നു.

സതി കമലിനി! കർമ്മസാക്ഷിയാം നിൻ
പതിജവമെത്തിടുമെന്നു തത്വമായി
മതിരസമൊടുരയ്ക്കയോ പ്രഭാത
പ്രതിനവ വായു പതശ്രീ നിസ്വനത്താൽ?

വേണീസംഹാരം നാടകം (തർജ്ജമ)

കാളിന്ദീപുളിനത്തിൽ വെച്ചു കളിയാൽ
കോപിച്ചു ബാഷ്പാൽഗമ-
ത്താലേ കണ്ണു കലങ്ങി സദ്രസഭരം കൈ-
ക്കൊണ്ടെഴും രാധയേ
ചാലേ വിട്ടു തിരിച്ചു തൽച്ചവടിലായ്-
ക്കാൽ വച്ചു രോമാഞ്ചമ-
ക്കാലേ പൂണ്ടു വധുപ്രസാദമരുളും
കണ്ണൻ കടാക്ഷിക്കണം.
കോപം കർണ്ണനിൽ വായ്ക്കയാലിതുവരെ-
ക്കൈവിട്ടിതുൽകൃഷ്ണമെൻ
ചാപം; നിങ്ങൾ മരിച്ചുപോയ് ബലികളി-
ല്ലാത്തുള്ള വൻപോരതിൽ;
താപത്തോടു ധനുസ്സുവിട്ടുമരുമ-
ത്താതന്റെ കേശഗ്രഹാ-
ക്ഷേപത്താലണയുന്നു പാണ്ഡവചമു-
കാലാഗ്നിയാം ദ്രൗണി ഞാൻ.

ശ്രീമൂലപ്രകാശിക:

ഇത് പ്രതാപരുദ്രിയത്തിന്റെ രീതിയിൽ മൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെ നായകനാക്കി രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു അലങ്കാരഗ്രന്ഥമാകുന്നു.

അഭിമാനിക്കു പറ്റിയ ദുർഘടം (ഒരു ഖണ്ഡകാവ്യം)

കിളിവാണിതന്റെ വചനത്തെയിദിജൻ
കളിയാക്കിടാതെയഭിമാനദുഃസ്ഥിതൻ
മിളിതാഭിമോദമശനത്തിനാസ്തുദാ
തെളിവാർന്നു രാജസദനത്തിലെത്തിനാൻ.

തൃണാംഭസ്മ്

ശ്യാമകോമളതൃണാഞ്ചലങ്ങളിൽ
ശ്രീമഹസ്സോടു പയകേണം ക്ഷണം
ധുമധുസരനഭസ്സിലുൽപ്രഭോ
ധാമതാരകളപ്രകാശമായ്

രാജതാച്ഛഗുളികാന്തനോജ്ഞമ-
വ്യാജചാര തൃണശീകരോൽക്കരം
ശ്രീജഗൽ പ്രകൃതി തീർത്തു ചാർത്തിടും
രാജമാനമണിഹാരമായ്വരാം.

അജാമിളമോക്ഷം (ഭക്തിരസപ്രചുരമായ ഒരു കാവ്യം)

സത്യവതി: 'പ്രാസപ്രയോഗനിയമം' വെടിഞ്ഞെഴുതിയ ഒരു കൃതി.

രശ്മാംഗദചരിതം: മഹാകാവ്യലക്ഷണങ്ങൾ എല്ലാം ഒപ്പിച്ചു ഭാഷയിൽ എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കാവ്യങ്ങളിൽ രണ്ടാമത്തേതാകുന്നു ഇത്. പത്തൊൻപതു സർഗ്ഗങ്ങളിലായി 1488 ശ്ലോകങ്ങളുണ്ട്.

ഒന്നാം സർഗ്ഗത്തിൽ അയോദ്ധ്യാപുരിയുടേയും നന്ദനോദ്യാനത്തിന്റേയും വർണ്ണന, രശ്മാംഗദന്റെ പ്രതാപവർണ്ണന, സന്ധ്യാവലീപരിണയം ഇവ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

അനന്തസൽക്കിർത്തി പുലർത്തി നിത്യ-
മനന്തമേൽ മേധ്യയയോദ്ധ്യ മൂന്നം
അനന്തശായിപ്രിയ രാജധാനി-
യനന്തരായം വിലസീ വീശാലം.

പുരന്ദരൻതൻ പുരുഭൂതി വായ്ക്കും
പുരന്ദരം പുണ്ടിടുമപ്പരാഗ്ര്യം
ചിരനളന്മഞ്ജുളസുനരാജി

മരണഗന്ധാഞ്ചിതമായിരുന്നു.

വിമാനമേറി സ്ഥിതിചെയ്യുവോർക്കും
വിമാനനയ്ക്കേതുമിടംപെടാതെ
സുമാനവന്മാർ സുമനായകനും
സമാനരായ് തത്ര ലസിച്ചിരുന്നു.

പാലാഴിമാതിൻ നവ ലാസ്യരമ്യ
ലീലാഗൃഹം തൽപുരമെന്നതികൽ
നീലാഭ്രവർണ്ണൻ നരനായ് പിറന്നു
വേലാതിഗപ്രീതിയിൽ വാണിരുന്നു.

ഭൂപാലകോത്തംസരെയുന്ന ഗൗര-
ശ്രീപാളിടും മാളികയപ്പുരത്തിൽ
ആ പാണ്ഡരാഭ സ്മരണിൽ പുരിക്കും
താപാഭിമർശക്കെ ചേർത്തിരുന്നു.

രണ്ടാംസർഗ്ഗത്തിൽ രാജാവിന്റെ ഭരണനൈപുണിയാൽ പ്രജകൾക്കുണ്ടായി
ടുള്ള ഗുണങ്ങളേയും സന്ധ്യാവലിയുടെ ഗർഭധാരണം, ധർമ്മാംഗദന്റെ ജനനം, ദി
ഗ്വിജയം മുതലായവയേയും വിവരിക്കുന്നു.

കുടിലസ്ഥിതി നാരിമാർക്കെഴും വാർ-
മുടിയിൽതന്നെ നിതാന്തമുന്ദവിച്ചു
ഇടിമിന്നലിനപ്പുറത്തു മാത്രം
മുടിയൊറ്റുള്ളവനനും കാർത്തികേയൻ.

അരി നെല്ലിനകത്തുതന്നെയായ്
ഹരി യോഷിത്തിനമാത്രം; മന്യസംഗം
പരിചോടു നിഷേധവൃദ്ധ്യഭാവ-
പ്പിരിവാ വ്യാകരണത്തിൽ മാത്രമായി.

കടമെന്നതു ഹസ്തമസ്തകത്തിൽ,
കടയേതുന്നവനാണു ദണ്ഡധാരി;
പടഹത്തിനതന്നെ താഡനം; ദുർ-
ഘടവാദം ബഹു താർക്കികർക്കുമെന്നായ്.

ഈ മാതിരി പൂർവ കവിചുംബിതങ്ങളായും അല്ലാതെയും ഉള്ള ആശയങ്ങളെക്കൊ
ണ്ടു് വർണ്ണനപൊടിതകൃതിയാക്കിയിരിക്കുന്നു.

മൂന്നാംസർഗ്ഗത്തിൽ വസന്തർത്തുവിന്റെയും മദനോത്സവത്തിന്റെയും വർണ്ണന
അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

പൊന്നണിക്കളർകുചങ്ങളിൽ കല-

ർത്തന്നു മുത്തു തരുണർക്കു എത്തിലും
അന്നണച്ചു ബഹുമുത്തു, നാരിമാ-
രെന്നകൂട്ടരുടെ മോടിയല്ലമോ?

താലിമാലകളണിഞ്ഞിടും ഗള-
ത്താലിണങ്ങിയൊരു മംഗലാംഗികൾ
തോലിരിഞ്ഞു തുണിയാക്കുവോർക്കുമുൾ-
ത്തോലിചേർത്തിതു വിലാസധാടിയായ്.

ഗൗരമാം പടമെടുത്തു ചുറ്റി നൽ-
ഗൗരവത്തൊടു തടിൽസ്സുടാംഗികൾ
ശാരദാംബുധരചിത്രമാം വിയ-
സാരകാന്തിയെയലം കലർന്നതേ.

മർജ്ജനാംബര വിലേപനങ്ങളാ-
ലജ്ജഗദ്വിജയ വൈജയന്തികൾ
സജ്ജമായ്വിമലവൃത്തി തേടിനാർ
സജ്ജനങ്ങളുടെ ബുദ്ധിപോലവേ.

നാലാം സർഗ്ഗത്തിൽ രാജാവ് പത്നിസമേതം ഉദ്യാനത്തിൽ ചെന്ന് അതിന്റെ
മഹിമാനുവർണ്ണനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കെ, പത്നി പറയുന്നു:

പണ്ടത്തേക്കഥെ ഹൃദയേ ഭവാൻ നിനച്ചും-
കൊണ്ടത്രേ കണവ! കഥിച്ചിടുന്നതെല്ലാം
കണ്ടപ്പോളിവിടമെന്നിങ്ങു ഭീമപാശം
കണ്ണത്തിൽക്കയറിയപോലെ തോന്നിടുന്നു.

പേരാളും നൃപവര വല്ല ദിക്കിലും നൽ-
ത്താരാളും ലതകൾ കുറച്ചു നില്ക്കതന്വേ
ധാരാളം പരിമളമാർന്ന സുനസാർത്ഥം
നേരാണീയുപവനഭൂവിലെങ്ങുമില്ല.

എങ്ങും നൽസുരഭിലമാം പ്രസൂനസംഘം
തങ്ങുംമട്ടിവിടെ നിറഞ്ഞു നിന്നിരുന്നു
മങ്ങുന്നുണ്ടിവളുടെ എത്തുതെല്ലുമിപ്പോ-
ളങ്ങനെൻപ്രിയ! കുറവത്ര കാണ്മതില്ലേ?

ആരോമൽക്കണവ! നിശ്ശൂന്യമത്ര വനി-
ട്ടാരോമൽ കസുമമറ്റുത്തിടുന്നു നൂനം
നീരോമം യുവതികൾ തൻ ശിരസ്സുപോൽ താ-
നോരോ മഞ്ജുളലത പൂക്കൾ പോയി നിൽപ്പ.

ഈ വാക്കുകളിൽ നിന്ന് രാജാവ് ഉദ്യാനവൈവർണ്ണ്യം മനസ്സിലാക്കിട്ട് ഭടന്മാരെ വിളിച്ച് അവരോട്,

ധിക്കാരം കഴുതകളെന്റെ ശമ്പളക്കാർ
മുക്കാലും വെളിവുപെടാതെ ചെയ്തതാട്ടേ
ഇക്കാര്യം ശരിവരെയെന്നോടോടിയ്ക്കിൽ
തല്ലാലും തലകളറുത്തു താഴെ വീഴും.

എന്നു കയർക്കയും അവരിൽ നിന്നു ദേവസ്സികളാണ് പൂവെല്ലാം അപഹരിച്ചുകൊണ്ടു പോവുന്നതെന്ന് ഗ്രഹിക്കയും ചെയ്തിട്ട് മഹിഷിയെ അന്തഃപുരത്തിൽ കൊണ്ടു ചെന്നാക്കിയശേഷം,

സുമാപഹരണം സ്വയം സൂ്യതിപ്പുണ്ടു കണ്ടിടുവാൻ
സുമാറുപവനാന്തരേ വിരതിയന്നു വാണീടിനാൻ.

അഞ്ചാം സർഗ്ഗത്തിൽ കസ്യമാപചയം വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ആറാം സർഗ്ഗത്തിൽ അക്ഷമനായ രാജാവിനാൽ തടയപ്പെട്ട ഉർവ്വശീപ്രമുഖരായ ദേവാംഗനമാരുടെ വിമാനം നിശ്ചലമായി നിലകൊള്ളുന്നു. അവർ ശപിക്കാൻ ഭാവിക്കവേ, സഹജമായ വാഗ്വിലാസധാരണിയാൽ, രാജാവ് അവരെ പ്രീണിപ്പിക്കുന്നു. ശരിയായ രീതിയിൽ ഏകാദശീവ്രതം അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ള ഒരാൾ തൊട്ടാലേ വിമാനം അനങ്ങുകയുള്ളൂ എന്ന് അവർ പറുകയാൽ, അങ്ങിനെയുള്ള ഒരാളെത്തേടി നടക്കുന്നു. ഒടുവിൽ ഒരു ചണ്ഡാലിയെ കണ്ടെത്തുന്നു. അവൾ തൊട്ട മാത്രയിൽ വിമാനം ഉയർന്ന് തുടങ്ങുന്നു. അതുതപരവശനായിത്തീർന്ന രാജാവിന് അവർ ഏകാദശീമാഹാത്മ്യം ഉപദേശിച്ചു കൊടുക്കുന്നു. ഇത് യമകസർഗ്ഗമാണ്.

തുരിതമെങ്കിലുമണ്ണുടർ പോയ് തിര-
ഞ്ഞൊരിടമെത്തി യദൃച്ഛയിലസ്ഥലേ
പെരിയ തീണ്ടലിയന്നവൾ വാണതേ
ദൂരിതപുരിത പുർണ്ണവയസ്സയായ്
മുടിയുമാറുഗദങ്ങൾ കലർന്നതൻ-
മുടിനരച്ചു, കൊഴിഞ്ഞു രദങ്ങളും
വടയിലാണ്ടു നടക്കുമിടയ്ക്കുമ-
ന്നടികൾ പേടികൾ പേറി വിറച്ചുപോം.

ക്ലമമിയന്നു വെറും ജലപാനവും
കിമപി നിദ്രയുമെന്നിയെയേകയായ്
വിമതി വാണു വഴിക്കരികത്തുത-
ദ്യമനുക്രമേന കേളി കലർത്തുവാൻ.

എപതി ഭൂത്യർ നടന്നുവലഞ്ഞുത-

ന്നിപതിതാംഗനയെബുത കണ്ടുടൻ
അപരസം നികുടത്തിലണഞ്ഞു എ-
ദ്യുപരിഹാ പരിഹാസമൊടക്ഷണം.

ഏഴാം സർഗ്ഗത്തിൽ വസിഷ്ഠരുത്ഥാംഗദസംവാദവും വസിഷ്ഠർ അയോദ്ധ്യാനി
വാസികളുടെ ഇടയ്ക്ക് ഏകാദശീവ്രതം നടപ്പാക്കുന്നതും വിവരിക്കുന്നു.

എട്ടാംസർഗ്ഗത്തിൽ, ഏകാദശീവ്രതാനുഷ്ഠാനം നിമിത്തം രുത്ഥാംഗദന്റെ നാ
ട്ടിൽ നിന്നു യമപുരിയിലേയ്ക്കുള്ള വരവു നിന്നു പോകയാൽ,

സ്വാധികാരനില തെല്ലു നടത്താൻ
സാധിയാതെ യമുനാസഹജാതൻ
ആധിയോടു വിധുരത്വമിയന്നു
ഹാധിഗാപദഖിലർക്കുമുദിക്കും.

ഹന്ത! കഷ്ടമൂലമുള്ളവരില്ലാ-
ഞ്ഞന്തകാലയമൊഴിഞ്ഞുവശായി
അന്തരംഗഭവി സാധു കൃതാന്തൻ
സന്തപിച്ചു സഭയിൽ സ്വയമെത്തി.

അന്തകന്റെ കണക്കപ്പിള്ളയോ?

ചിത്രശൂന്യനുമുഴന്നു കണക്കും
സരൂപം വെറുതെയങ്ങനെ ഭേദി
തത്ര സത്യരമണത്തു സഖേദം
മിത്രസൂനു സവിധത്തിലിരുന്ന.

അങ്ങനെയിരിക്കെ, നാരദമഹർഷിയുടെ വരവായി.

സ്തിതഭംഗി രവിതൻഗതി തിര്യക്-
ഭൃതയാണു, ശുചിയുർദ്ധ മുഖൻതാൻ
വീതസംശയമതാദിമുഖം ശ്രീ
പുതധാമമണയുന്നതു ചിത്രം.

മുന്നമിടക്കിരണ സഞ്ചയമെന്നും
പിന്നെയൊകൃതി തിരിഞ്ഞതുമുഖം
മാന്യനാം പുരുഷനെനുമറിഞ്ഞാ-
രന്നു തത്ര മരുവുന്ന സദസ്യർ.

സ്വർണ്ണവാരിരൂഹ കേസരഭാസ്വ-
ദ്വർണ്ണമാം ജട തദീയശിരസ്സിൽ
വർണ്ണനീയ ബദ്ധവാനലരോചി-
സ്സർണ്ണവത്തിൽ വിലസും വിധമാർന്നു.

ഇവിടെ കവി,

ഗതന്തിരശ്മിനമന്തുരു സാരഥേഃ
പ്രസിദ്ധമൂർദ്ധ്വജലനം ഹവിർഭൂജഃ
പതത്യയോ ധാമവിസാരി സർവതഃ
കിമേദിത്യോകലമീക്ഷിതം ജനൈഃ

ചയസ്തിഷാമിത്യവധാരിതം പുരാ
തതശ്ശരീരീതി വിഭാവിതാകൃതിം
വിഭൂർവിഭക്താവയവം പുമാനിതി
ക്രമാദമം നാരദ ഇത്യബോധി സഃ

ദധാനമംഭോരുഹ കേസരദ്യുതി-
ർജജടാശ്ശരശ്ചന്ദ്രമരീചിരോചിഷഃ
വിപാകപിങ്ഗാത്തുഹിനസ്ഥലീരുഹോ
ധരായരേന്ദ്രം വൃതതിതതീരിവ.

എന്ന മാഘപദ്യങ്ങളെ ഉപജീവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതുപോലെ വേറെ പലേ സ്ഥലങ്ങളിലും പൂർവകവികളെ അദ്ദേഹം ഉപജീവിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നിട്ടും പാവപ്പെട്ട അഴകത്തു പത്മനാഭക്കുറുപ്പിനു മാത്രം ഭൃഷ്ട പിണഞ്ഞുപോയി. ആശ്വില കല്യാശ്വില; അത്രേ പറയാനുള്ളൂ.

നാരദന്റെ ഉപദേശമനുസരിച്ച് യമൻ 'കമലഭൂവാസഭൂപാർശ്വ'മെത്തുന്നതുവരെയുള്ള കഥയാണ് ഈ സർഗ്ഗത്തിൽ.

ഒൻപതാംസർഗ്ഗത്തിൽ ബ്രഹ്മാവ് യമനെ ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നതും രാശാഗദന്റെ വൃതഭംഗത്തിനുവേണ്ടി മോഹിനിയെ സൃഷ്ടിച്ച് മന്ദരപർവതത്തിലേക്ക് അയയ്ക്കുന്നതും സരസമായി പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. മോഹിനിയുടെ വർണ്ണന 'ഝലേഷ്'നനുസരിച്ചതനെ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

മന്മഥരസവാരാന്നിധി
തന്മഥനം ചെയ്തേടുത്ത ശശികലപോൽ
നന്മണിഗണമണിയും നൽ
പെണ്മണിരൂപം പിണഞ്ഞു പണിയിലജൻ

കാളിമകചഭൂവി കമലദ
കേളി മദത്തൊടു മാറ്റിവിലസുമവൾ
കാളിടുമംഗജതാപ-
കോളിളക്കിത്തിരിച്ച സകലരെയും

ബാലനിശാകരവൽ-
ഫാലവുമതിലുല്ലസിച്ച് ചില്ലികളും
കാലവിമാഥി കരിച്ചൊരു

കോലമതം വീണ്ടെടുപ്പിന്നുതകും.

താവളമാഭയ്ക്കു കരിം-
കൂവളമളവറ്റു കൂപ്പിടും മിഴിയാൽ
കേവലമചരങ്ങൾക്കും
കൈവളരും കാമമാവധുമണിയിൽ

സ്റ്റാടിക മുകരുംകൂടി-
പ്പാടിടുമാറാഭയുള്ള കവിളുകളിൽ
ഹാടകവജ്രാദി ലസ-
ത്തോടകൾ വിലസുന്നതീക്ഷണിയം താൻ

നാസാമണി മുക്തകവ്യം
ഭാസാ മാനിച്ചിടുന്ന രദതതിയും
ഹാസാഞ്ചിതമാം ഹാവവു-
മാസാദിത മന്ഥം വിളങ്ങി തദാ.

ഇപ്രകാരം ആകാരസൃഷ്ടമകളോടുകൂടിയ ഒരു സ്ത്രീരത്നത്തെ സൃഷ്ടിച്ചതിൽ നാൻമുഖൻ ചരിതാർത്ഥനായിത്തീർന്നു. എന്നാൽ 'മന്ഥമരസ' എന്നു തുടങ്ങുന്ന ശ്ലോകത്തിന്റെ നാലാംവരിയിൽ ഒരു 'ന്മ' കിട്ടാത്തതിൽ കവിക്ക് കറേയൊക്കെ മനഃക്ലേശമുണ്ടായിക്കാണണം. അഥവാ 'Exception Proves the rule' എന്ന പഴമൊഴിയെ ഉദാഹരിപ്പാനായി ഇങ്ങനെ മനഃപ്പൂർവ്വം ചേർത്തതായും വരാം. ഈ സർഗ്ഗത്തിൽ ഇങ്ങനെ രണ്ടു മൂന്നിടത്ത് കവിയ്ക്കു സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസവ്ര തഭംഗം വന്നുപോയിട്ടുണ്ട്. ഒരു പക്ഷേ,

'മുത്ത പിതാമഹനും മന-
മാത്തരുണീമൗലിയിൽ പതിഞ്ഞു പരം'

എന്നു കവിതന്നെ സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥിതിക്ക് ആ മോഹിനിയുടെ രൂപസമ്പത്തി യായിരിക്കാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ വ്രതഭംഗത്തിനു കാരണം.

പത്താംസർഗ്ഗം രാജാവിന്റെ മൃഗയാവർണ്ണനമാണ്.

കൃശാംഗി വിധുപുത്രിതന്നടയ ഭാവി ലീലാരസം
ഭൃശാദരമണിഞ്ഞിടുന്നതിനു മിശ്രവിഷ്ണുംഭോയ്
വിശാലമിഴി കാന്തതൻ പടുകടാക്ഷപാഥേയവും
വിശാംപതി വഹിച്ചുടൻ വിരുതിയന്നെഴുന്നള്ളിനാൻ.

തത്സമയം,

സുമാസ്തുസമനായിടും മനുജനാഥനെക്കാണുവാൻ
സുമാംഗികളിതേതരം സുദൃഢമെന്നു ചിന്തിച്ചുടൻ
സുമാല കളഭാദിയും സ്വയമണിഞ്ഞു സൗധങ്ങളിൽ

സുമാർ നൂവരവീഥിതന്നിരുപുറത്തുമെത്തിടിനാർ.

ഒരുത്തി നൂപചന്ദ്രനെസ്സുപദി കാണുവാൻശ്ലമം
പെരുത്തു തിലകം തദാ നയനമൊന്നിലായ്തേച്ചുടൻ
ഗുരുത്വമിയലും സ്തനേ മഷിയണിഞ്ഞു പാഞ്ഞെത്തിനാൾ
ഗുരുത്വമതുകൊണ്ടു തൻ മഷികൾ മാഞ്ഞു ഘർമ്മാംബുവാൽ

കലാപമണിയുന്നതിൽക്കനകമാല നല്ലാലിലും
വിലാസിനിയൊരുത്തിതൻ ഗളതലത്തിൽ മഞ്ജീരവും
ബലാലുടലിലകൃമം പലതുമേറ്റി കുറ്റത്തില-
ക്കലാനിധി സമാസ്യയും തദനു കൗതുകം നല്ലിനാൾ.

എന്തൊരു കോലാഹലം? അക്കാലമൊക്കെയും ഇങ്ങിനിവരാതെവണ്ണം മാ
ഞ്ഞുപോയിരിക്കുന്നു. ഇന്നാരും സ്തനത്തിൽ മഷിയും നയനങ്ങളിൽ തിലകവും കാ
ലിൽ കനകമാലയും മറ്റും അണിയാറില്ലല്ലോ. രാജാവും പരിവാരങ്ങളും മുറയ്ക്കു്,

“തമാലകലനീലമായ് ഭയദസത്യവത്തായ് സുവി-
ദ്രമാച്ഛുരുചിയായ്പരം പുരുനിനാദഗംഭീരമായ്
അമാനുഷ നിഷേവ്യമാം വിഷമകാനനാനന്ദസമലം”

പ്രവേശിച്ചു.

പടുതുമൊടു ഭൂമിദുർബ്ബുടഗണങ്ങൾ ജന്തുക്കളെ-
ത്തടുത്തുടനീളക്കിനാർ തടവുതീർന്നു പാടേ വനം
അടുത്തഥ കിരാതരും പെരിയ പട്ടിതൻ കൂട്ടവും
കടുത്ത രടിതങ്ങളാൽ പൊടിപൊടിച്ച് കാടൊക്കെയും.

പുരാ കടൽ മഥിക്കവേ സലിലസത്യജാലംപരം
പരാഭവമിയന്നഹോ ബഹു വിരണ്ടു മണ്ടും വിധം
ചിരായ നിരുപദ്രവം വസതി കാടിളക്കീടവേ
ദുരാർത്തിയോടു കൂട്ടമായ് മൃഗകലങ്ങൾ സംഭ്രാന്തരായ്

തരക്ഷമഹിഷേദരാൾക്കിരി വൃകാദിവൃന്ദങ്ങൾ ദു-
സ്സരക്ഷിത വിര്യവത്തുകൾ ഭയന്നു ഗർജ്ജിച്ചുതേ
ദുരക്ഷിവിഷയത്തിലായ് മൃഗഗണങ്ങൾ മങ്ങിബ്ഭയ-
ന്നരക്ഷണമടങ്ങിടാത്തൊരു ജവത്തിലോടിടിനാർ

ഇങ്ങനെ വേട്ടയാടിക്കഴിഞ്ഞ് രാജാവു് ഒരു പുണ്യാശ്രമത്തിൽ എത്തി മൂനിയുടെ
ആതിഥ്യവും ഏറ്റശേഷം,

‘ജനിമൃതിഭവമാരും വീണ്ടുമെല്ലാത്ത മട്ടിൽ
തനിയെ വനവിഹാരത്തിന്നു കോപ്പിട്ടിറങ്ങി.’

ഒടുവിൽ,

‘ശ്രീയാളും മന്ദരക്ഷായരമതിരുചിരം
കണ്ടു തൽപാർശ്വമെത്തി.’

പതിനൊന്നാം സർഗ്ഗം ചിത്രസർഗ്ഗമാണ്. രഥബന്ധം, പത്മബന്ധം, ചക്രബന്ധം, ഗോമുത്രികാബന്ധം, അകണ്ഠ്യം, അതാലുജം, നിരഘ്നം, അമൂർദ്ധന്യം, അദന്ത്യം, നിരന്തനാസികം, ശുദ്ധചതുർത്ഥം, ദൃക്ഷരം, സർവതോഭദ്രം, അർദ്ധഭ്രമകം, അസംയോഗം, മുരജബന്ധം, ധനുർബന്ധം, ശരബന്ധം, ശരസന്ധാനബന്ധം, ശുലബന്ധം, മുസലബന്ധം, ശക്തിബന്ധം, ഫലബന്ധം, ഖഡ്ഗബന്ധം, തുലാബന്ധം, നാഗബന്ധം മുതലായ ചെപ്പടി വിദ്യകളെല്ലാം ഉണ്ട്. രാജാവ് ഒരു കാവ്യമൃഗവേട്ട നടത്തി, തന്റേയും പരിവാരങ്ങളുടേയും കയ്യിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരോ ആയുധത്തിലും ഒന്നോ രണ്ടോ വീതം കവിതാമൃഗത്തെ കുത്തിയെടുത്തു നിർത്തിയിരിക്കാം പോലെ തോന്നുന്നു.

ശുദ്ധചതുർത്ഥം,

വരാവം വീരരേവം വരാം വിരവിൽ വൈരിവൽ
വരാവം വൻവീവരാൽ വരുംവരവു വൈരവൽ.

അർദ്ധഭ്രമകം,

സരസ്സു സരസം സാര സരസ്വതസരസംസഭം
സത്യരം സത്യവാൻ സത്യസത്തമം സത്തദാർന്നതേ.

ഈ ശ്ലോകങ്ങളുടെയൊക്കെ ‘ഒറ്റിയർത്ഥം’ കവിതന്നെ ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. തീർത്ഥം നിങ്ങൾ തന്നെ പ്രമാണം നോക്കി കണ്ടുപിടിച്ചുകൊള്ളണം. അഥവാ ജീവിതായോധനത്തിന്റെ കൊടുമകൊണ്ട് അതിനു നിങ്ങൾക്ക് അവസരമില്ലെന്നു വരികിൽ അതിനു കവി എന്തുചെയ്യും? മഹാകാവ്യമാകണമെങ്കിൽ ഇതൊക്കെ വേണമെന്നു നിർബന്ധമാണ്. ഒരുപക്ഷേ, വനം അനർത്ഥകാരിയാകയാൽ, അതിന്റെ വർണ്ണന ഇങ്ങനെ കാടായിട്ടുതന്നെ ഇരിക്കണമെന്നു കവി വിചാരിച്ചിരിക്കാം.

പന്ത്രണ്ടാംസർഗ്ഗത്തിൽ രാജാവ് കാടും മേടും ഒക്കെക്കടന്ന് ഒരു പൊയ്ക്കയ്യുസമീപം എത്തുന്നു. അപ്പോൾ,

‘സുധയുടെ മദമാശു മാറ്റിനിക്കും
വിധമതിമാധുരി ചേർന്ന ചാരുഗീതം.’

ശ്രവിച്ചു ചുറ്റും നോക്കുന്നു. അപ്പോഴാണ് വിശ്വവിമോഹിനിയായ മോഹിനിയെ അദ്ദേഹം കാണുന്നത്. അവളുടെ രൂപലാവണ്യത്തിൽ രാജാവ് മുശ്ശനായിപ്പോകുന്നു.

കനലൊളി നിറമാർന്ന തമ്പിയാൾതൻ
കനകവിഭ്രഷിതമാം വപുസ്സുശേഷം
ഘനകതുകമിയന്ന കണ്ണിനാൽ താ-
നനഘഗുണാംബുധി സാദരം നുകർന്നു.

കൃശമുദരമതിൽ കടന്നു പിന്നെ-
ബൃശമീടതിങ്ങുമുരോജശൈലമേറി
ശശധരസമമാം മുഖത്തിലും തൽ-
ക്കശലമിളാപതി നേത്രമാപതിച്ചു.

രുചിജല പരിപൂർണ്ണനാഭിവാപീ-
രചിതനിമജ്ജനമക്ഷമാദ്രദക്ഷി
രുചിരവലി കലർന്ന മദ്ധ്യദേശേ
സുചിരമണഞ്ഞു രസിച്ചു വാണപോയി.

വരകചകലശത്തിൽനിന്നു ചാടി-
ത്തരമൊടു കണ്ണുമതിൽക്കടന്നുകൂടി
പരമീടയിൽ മറിഞ്ഞു, ഞാണിലേറ്റം
നരനുടെ മട്ടു, നൃപാക്ഷി സംഭ്രമിച്ചു.

പതിമൂന്നാംസർഗ്ഗത്തിൽ രാജാവു മോഹിനിക്ക് വശപ്പെട്ട്,

‘ഹരിനോക്ഷി നിന്റെ ഹിതമേതുമേഷ്ഞാൻ
ഹരിയാണ സത്യമുടനേ നടത്തിടാം.’

എന്നൊരു വരവും കൊടുത്തിട്ട് അവളെ വിവാഹം കഴിക്കുന്നതും അവളോടുകൂടി മന്ദ
രപർവതത്തിൽ രമിക്കുന്നതും വർണ്ണിക്കുന്നു.

കളകങ്കണോത്ഥരണിതാ വിവാഹമം-
ഗളവാദ്യമായി, മലതന്നെ പന്തലായ്
പുളകങ്ങൾ മുട്ടുപടമായ്ക്കുവാ സുകോ-
മളമായ വേളിയുടനേ നടന്നുതേ.

പതിനാലാം സർഗ്ഗത്തിൽ മോഹിനിയുടെ ഹിതാനുസരണം രാജാവ് രാജ്യ
ത്തിലേക്കു മടങ്ങുന്നു. സന്ധ്യാവലി അവരെ യഥോചിതം സല്ലൂരിക്കുന്നു.

“കാന്തൻ കാമിച്ചന്യയെക്കൈപിടിച്ചാൽ
ശാന്തസ്ത്രീയും കോപതാപങ്ങൾ തേടും.”

എന്നാൽ,

“സ്യാന്തം തന്നിൽ തത്ര സന്ധ്യാവലിക്ക-
ശ്രാന്തം പ്രേമപ്രീതി ഭാരം ഭവിച്ചു.”

പുഷ്പശ്രീയാം ജ്യോത്സ്യം രാത്രിതാനം
സ്തംഭം നൽത്താർപായ്തം ഭാനഭാസ്സം
ദിഷ്ട്യം വിട്ടേറ്റമൊന്നിച്ചപോവ-
ന്നിഷ്ടപ്പെട്ടാർ മോഹിനിരാജ്ഞിമാരും.

അങ്ങനെ രാജാവ്,

ഗംഗാഗൗരീകാന്തനെപ്പോലെയും ഭൂ-
സംഗാസക്തൻ ശ്രീശനെപ്പോലെയും താൻ
ഭംഗാപേതം മോഹിനിരാജ്ഞിമാരാൽ
വൻ ഗാർഹസ്ത്യം പുണ്ടു ഭൂപൻ രമിച്ചു.

അപ്പോൾ ഏകാദശിയും അടുക്കുന്നു.

ശ്രീകാന്തൻ തൻ വാസരത്തിൽ തലേന്നാ-
ളേകാന്തത്തിൽ ശുദ്ധനായദ്ധരേശൻ
ശോകാന്തത്തെച്ചേർത്തിട്ടും വിഷ്ണുരൂപം
ഹാ! കാന്താദി ശുദ്ധവിട്ടോർത്തു വാണാൻ.

ഏകാദശീവ്രതം യഥാവിധി അദ്ദേഹം അനുഷ്ഠിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ മൂന്നുകൊല്ലം കഴിയുന്നു.

അന്നിമട്ടിൽ പോകവേ ശുക്ലപക്ഷം-
തന്നിൽച്ചാന്ദ്രശ്രീയെഴും വൃശ്ചികത്തിൽ
മന്നിൽ ശ്രേഷ്ഠം വിഷ്ണുതൻവാസരം താ-
നത്തമ്പിക്കുള്ളിൽ ക്രൗര്യമോടൊപ്പമെത്തി.

അതിനാൽ അവൾ രാജസന്നിധിയിൽ ചെന്ന്,

മാസംതോറും രണ്ടു ശുദ്ധോപവാസം
ഹാസം പാർത്താൽ വ്യർത്ഥമായ് ചെയ്തു നാഥൻ
ഹാ! സന്താപം തൻ വപുസ്സിന്നു ചേർത്തു-
ച്ചാസക്ലേശം കണ്ണനായ് പുണ്ടിടുന്നു.

നേരാനോതാം നോൻപു നോറ്റിങ്ങിരുന്നാ-
ലാരാനേറ്റം പ്രീതനായ് ഭൂതി ചേർപ്പോൻ
സുരാതങ്കം പാരമദ്രാളിപോലുൾ-
ത്താരാട്ടും ഭൂദ്രദ്വൃതം ഞാൻ മുടക്കും?

എന്നു പറയുന്നു. രാജാവാകട്ടെ,

ചതിയെന്നിതു കഷ്ടമനാര്യമയേ
പതിദേവത നി കരുതിടരുതെ.

എന്നു ഉപദേശിക്കുന്നു.

അടുത്ത രണ്ടു സർഗ്ഗങ്ങളിൽ വസുദന്തോപാഖ്യാനമാണ് കഥാവിഷയം. ഭർത്താവിനു ഹിതമല്ലാത്തതൊന്നും ചെയ്തുപോകരുതെന്നു മോഹിനിക്ക് മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുപ്പാനാണ് ഈ കഥ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കുന്നത്. എന്നാൽ അതൊന്നും അവളിൽ ഫലിക്കുന്നില്ല.

പതിനേഴാംസർഗ്ഗത്തിൽ മോഹിനി രാജദത്തമായ വരം ആവശ്യപ്പെടുന്നതും, അവർ തമ്മിലുണ്ടായ വാദപ്രതിവാദവും വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

പതിനെട്ടാംസർഗ്ഗത്തിൽ താൻ വ്രതം മുടക്കുകയില്ലെന്നും വേറെ ഏതു വരം ആവശ്യപ്പെട്ടാലും തന്നുകൊള്ളാമെന്നും രാജാവ് പറയുന്നു. അപ്പോൾ അവൾ,

തടിച്ചിടും ഗുണമിയലും സ്വപുത്രനെ-
പ്പിടിച്ചു തജ്ജനനിയുമത്ര കാൺകവേ
മടിക്കുമേൽ ത്വടിതി കിടത്തി വാളിനാൽ
മടിക്കൊലാ ഗളമയി നീ മുറിക്കണം.

അഴുക്കെഴും വ്രതപരിനിഷ്യ, ചാപലം
മുഴുത്തിടും, കിതവ! മുടക്കിടേണ്ട നീ
കൊഴുത്ത സദ്ഗുണമിയലും സുതന്ത്ര നൽ-
ക്കഴുത്തിൽ നിന്നസി പെരുമാറിയാൽ മതി.

എന്നു പറയുന്നു. അതുകേട്ട്,

കനത്തതീക്കനലിലലം പഴുത്തിടും
ഘനപ്രഭംശിതതരശൂലമെന്നപോൽ
നിനച്ചിടാത്തൊരു കടുവാകൃമേറ്റു സ-
ജ്ജനപ്രിയൻ നൃപതി വിറച്ചു നിർഭരം.

എന്നുമാത്രമല്ല,

മഹാരഥൻ മഹിയതിൽ മോഹിനിവചഃ
പ്രഹാരമേറ്റുടനടി വീണു മുർച്ഛിതൻ
സഹാസമാ വധുവതു നോക്കി വാണ ഹഃ;
സുഹാർദ്രമറ്റൊരു വധു കാളരാത്രീതാൻ.

അദ്ദേഹം പുത്രനെ ഒരിക്കലും വധിക്കയില്ലെന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ, മോഹിനി ചൊടിക്കുന്നു. തത്സമയം സന്ധ്യാവലിയും പുത്രനും വന്ന് സത്യത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കുന്നതു പാപമാണെന്നു പറയുന്നു.

പത്തൊൻപതാംസർഗ്ഗത്തിൽ രാജാവ് മഹാവിഷ്ണുവിനെ വിളിച്ചു കരഞ്ഞുകൊണ്ട് തന്റെ കുട്ടിയെ വെട്ടാൻ ഭാവിക്കുന്നതും വിഷ്ണുഗേവാൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതും വിവരിക്കുന്നു.

മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ കേശാദിപാദവർണ്ണന വളരെ ഭംഗിയായിട്ടുണ്ട്. മഹാവിഷ്ണു രാജാവിന്റെ സ്തുതിയാൽ പ്രസന്നനായിട്ട്,

‘രമാധി’കാസ്തുൽ പ്രണയംപെടും ഹേ!
ക്ഷമാധവ! തൃൽപ്രിയപതിയോടും
കുമാരനോടും കൃതിയാം ഭവാനേ
മമാലയത്തിങ്കൽ നയിച്ചിടുന്നേൻ.’

എന്നരുളിച്ചെയ്തിട്ട്, അവരെ,

ഉദാരമാം പത്രി രഥത്തിലേറ്റി
സദാരപുത്രക്ഷിതിഭൃത്തൊടൊത്ത-
ഗൃദാധരൻ ദ്രോവതിലുൽപതിച്ചു.

വ്യല്ലത്തി സമ്പാദിക്കണമെന്നാഗ്രഹമുള്ളവർക്ക് അത്യന്തം പ്രയോജകീഭവി ക്കുന്ന ഒരു വിശിഷ്ടകാവ്യമാണിത്. സംസ്കൃതത്തിൽ മാഘത്തിനുള്ള സ്ഥാനം ഭാഷ യിൽ ഇതിനു കല്പിക്കാം. തമ്പുരാന്റെ കവിത വായിക്കുമ്പോൾ, മീശയുടെ രത്നച്ചുരു ക്കം എന്നു തോന്നുംവിധം പൊടിമീശ വച്ച് മുഖക്ഷൗരം ചെയ്തിട്ട്, വിസ്തരിച്ചു കളിച്ചുവ ന്ന്, ശുഭ്രവസ്ത്രവും ധരിച്ച്, കണ്ണാടിയുടെ മുൻപിൽ ഒരു മണിക്കൂർനേരം ചെലവഴിച്ച് തലമുടി കോതിമിനുക്കി, സിന്ദൂരപ്പൊട്ടും പൊട്ടിന്മേൽ പൊട്ടുംതൊട്ട്, ആർക്കും ഒരു കുറ്റവും പറയാനില്ലാത്തമട്ടിൽ സുവേഷനായി വെളിയിൽ വരുന്ന പച്ചരസികക്കുട്ട ന്റെ ഓർമ്മ ഉണ്ടാവാതിരിക്കയില്ല.

2 സി. പി. അച്യുതമേനോൻ ബി. ഏ.

വടക്കേക്കുറ്റപ്പത്തു വലിയ കുഞ്ഞൻമേനോൻ അവർകളുടെ പുത്രനായിരുന്നു. അതി ശോഭനമായ വിദ്യാഭ്യാസജീവിതം 1060-ൽ അവസാനിച്ചു. ബി. ഏ. പരീക്ഷയ്ക്കു സം സ്കൃതത്തിൽ ഒന്നാമതായി ജയിച്ചതിനാൽ കൊച്ചിയിലെ കൊച്ചുതമ്പുരാക്കന്മാരു ടെ ഗുരുവായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ഇങ്ങനെ വാഴ്ചയൊഴിഞ്ഞ വലിയതമ്പുരാൻ എന്ന് അറിയപ്പെടുന്ന പ്രൗഢ വിദ്യാന്റെ ഗുരുസ്ഥാനം വഹിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിനു ഭാ ഗ്യമുണ്ടായി. ആ തമ്പുരാൻ മഹാ താർക്കികനും രാജ്യതന്ത്രജ്ഞന്മാരിൽ അഗ്രഗ ണ്യനും ആയിരുന്നു. ഈ ഉദ്യോഗത്തിൽ അധികകാലം ഇരിക്കാൻ ഇടംവരുംമുമ്പ് അച്യുതമേനോൻ വിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പിന്റെ സൂപ്രണ്ടായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1065-ൽ വിദ്യാവിനോദിനി എന്ന മാസിക ആരംഭിച്ചപ്പോൾ പത്രാധിപത്യം വഹിച്ചത് അദ്ദേ ഹമായിരുന്നു. കേരളത്തിൽ ഇന്നാൾ വരെയുണ്ടായിട്ടുള്ള മാസികകളിൽ അഗ്ര്യ സ്ഥാനം വിദ്യാവിനോദിനിക്കു കല്പിക്കാം. ഓരോ ലക്കവും വിവിധ വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ച് എഴുതപ്പെട്ട പ്രൗഢവിഷയകങ്ങളായ ലേഖനമാല അണിഞ്ഞു യഥാ കാലം പുറത്തു വരാറുണ്ടായിരുന്നു. ലേഖനങ്ങളിൽ ഒട്ടു വളരെയെണ്ണം അച്യുതമേ

നോൻതന്നെ എഴുതിയതായിട്ടാണ് അറിവ്. അവയിൽ പലതും ബി. വിക്കാരുടെ ഗദ്യമാലിക വഴിക്ക് പുനഃപ്രസാധിതങ്ങളായിട്ടുമുണ്ട്.

വിദ്യാവിനോദിനിയുടെ പുസ്തകനിരൂപണം ഉത്തമവിമർശനത്തിനു മാതൃകയായിരുന്നു. ആരുടെ കൃതിയായിരുന്നാലും ന്യൂനതകളെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാതെ വിനോദിനി വിടുക പതിവില്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ ഗുണങ്ങളെ പ്രശംസിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ പൗരോഭാഗ്യം അവലംബിക്കാറുണ്ടായിരുന്നില്ലതാനും.

1067-ൽ കൊല്ലം നാരായണപിള്ള എന്ന പ്രസിദ്ധ നടനകകേസരിയുടെ നാടകഭിനയം കണ്ട് സതുഷ്ടനായ അച്യുതമേനോൻ ചാത്തുക്കുട്ടി മന്നാടിയാരുടെ ഒത്താശയോടുകൂടി വിനോദവിനാമണി എന്നൊരു നാടകസമിതി സമാരംഭിച്ചു. ആ സമിതി ശാകന്തളം ഭംഗിയായി അഭിനയിക്കുകയും, ഉത്തര രാമചരിതം തർജ്ജമ ചെയ്യാൻ നിയുക്തനായ മന്നാടിയാൽ എന്നോ കാരണവശാൽ പിണങ്ങിയിരിക്കയാൽ അതിലേക്കു ഒരു കവിസംഘത്തെ ചുമതലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ആ സംഘത്തിൽ നടവത്തു മഹൻ, കണ്ടൂർ, വെണ്ണണിമഹൻ, കാത്തുളളി, കുന്നേഴത്തു പരമേശ്വരമേനോൻ മുതലായ കവിമനന്മാർ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. ഈ സമിതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ ഉത്തരരാമചരിതത്തിൽ അധികഭാഗവും സി. പി. അച്യുതമേനോന്റേതായിരുന്നുവെന്നാണ് എന്റെ അറിവ്. കണ്ടൂരും സി. പി. അച്യുതമേനോനുംകൂടി ആ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിന് എഴുതിയ പീഠികയിൽ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞുകാണുന്നു.

“വിനോദവിനാമണി നാടകസഭയുടെ ആവശ്യത്തിനായി വേറെ ചിലരുടെ സഹായത്തോടുകൂടി തർജ്ജമ ചെയ്യപ്പെട്ടതാണ് ഈ നാടകം. ഒരു സംഗതിവശാൽ സഭക്കാർ വളരെ അടിയിന്തിരമായി ആവശ്യപ്പെട്ടതിനാൽ ഇതു നന്നേ ധൃതിപ്പെട്ട് എട്ടു പത്തു ദിവസംകൊണ്ടു ഭാഷാന്തരപ്പെടുത്തേണ്ടിവന്നു.”

മന്നാടിയാരുടെ തർജ്ജമ കുറച്ചു കഴിഞ്ഞാണ് വെളിക്കു വന്നത്. അതിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ കാണുന്ന ചില വാക്കുകളിൽ നിന്ന് ആദ്യകൃതിയുടെ കർത്തൃത്വത്തെപ്പറ്റി ചില സംശയങ്ങൾ ജനിച്ചേക്കാം. ഏതായിരുന്നാലും ഏതോ ഒരു കലശൽ ഇവർ ഇരുകൂട്ടരും തമ്മിൽ ഉണ്ടായി എന്നുള്ളതു വ്യക്തമാണ്. മന്നാടിയാരുടെ ഉത്തരരാമചരിതത്തിലെ ആ ഭാഗംകൂടി ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ചു കൊള്ളട്ടെ.

സൂത്രം: ഭാഷാന്തരപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള ഉത്തരരാമചരിതത്തെ അഭിനയിക്കണമെന്ന് ഈ സാമാജികന്മാർ ആജ്ഞാപിക്കുന്നു.

നടി: ഈ നാടകത്തേയും ഭാഷാന്തരപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ടോ?

സൂത്രം: ഉണ്ട്. ആ പുസ്തകം എനിക്കു കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്.

നടി: എന്നാലെന്തുകൊണ്ടാണ് ആര്യൻ ഈ കഥ എന്നേക്കൂടി അറിയിക്കാതിരുന്നത്?

സൂത്രം: ആര്യേ! ഞാൻ പറയാം. ഒരു മഹാസഭയിൽ വെച്ച് അഭിനയിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി ഈ പുസ്തകത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള യാതൊരു സംഗതിയും ആരെയും

അറിയിച്ചു പോകരുതെന്ന് ആ കവി എന്നോടു പ്രത്യേകം ആവശ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

നടി: ആര്യ! ഇതിനുള്ള കാരണമെന്തായിരിക്കും?

സുത്ര: ആര്യേ! കേട്ടാലും.

സീതാദേവിയെ രാക്ഷസേന്ദ്രനതുപോലിഗ്രന്ഥവും വ്യാജമായേതാനും ചിലരോടു ചേർന്നൊരു പുമാൻ തങ്കയ്ക്കുലാക്കിയിരിക്കുന്നു.

നടി: ഇതുകൊണ്ടെന്താണ്? അത് അന്യന്റേതാകുമോ?

സുത്ര: അങ്ങനെ വിചാരിച്ചിട്ടല്ല.

പിന്നെത്തന്നുടെയാക്കുവാമ്പദമതിൽ ചേർത്തീടിലോ നിന്ദുമാ-
യെന്നും സീതയെയെന്നപോലിതിനെയും ശങ്കിക്കുമല്ലോ ജനം.

എന്നു ഭയപ്പെട്ടിട്ടാണ്.”

ഇവിടെ ‘ഒരു പുമാൻ’ എന്ന പദംകൊണ്ട് സി. പി. അച്യുതമേനോനെയാണ് സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു പ്രത്യക്ഷമാണല്ലോ.

ഈ നാടകം വഴിക്ക് രണ്ടു കക്ഷികൾ ആവിർഭവിക്കയും അവർ തമ്മിൽ ദീർഘകാലത്തേക്ക് ഒരുമാതിരി ലേഖനസമരം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തു. സി. പി.യുടെ ഉത്തരരാമചരിതം 1067 മീനം 20ാം തീയതിയും, മന്നാടിയാരുടേത് 1067 മിഥുനം 3ാം തീയതിയുമാണ് പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടത്. അതിനാൽ മന്നാടിയാർ നാലോ അഞ്ചോ വർഷംകൊണ്ടാണ് തർജ്ജമ ചെയ്തതെന്നു മി: വി. കെ. രാമൻമേനോൻ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഒരു സംഗതി പറഞ്ഞേ തീരൂ. മന്നാടിയാരുടെ തർജ്ജമയ്ക്കുള്ള പ്രചാരം അതിനു സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ല. ഓരോന്നിൽ നിന്നും ഏതാനും പദ്യങ്ങളെ ഉദ്ധരിക്കാം.

ചുടേറ്റിട്ടൊട്ടു ഞെട്ടറ്റുലർന്നിരയെ മദി-
ച്ചാന ഗണ്ഡങ്ങൾ തേച്ചി-
ട്ടാടുമ്പോളാശു ഗോദാവരിയിലിഹ പൊഴി-
ക്കുന്നു തീരദ്രുമങ്ങൾ
കൂടേറി പ്രാവു പൂങ്കോഴികൾ കരയുമിവി-
റ്റിന്റെ തോലിൽ ചരിക്കും
കീടത്തെച്ചെന്നു കൊത്തുന്നിതു നിഴലിലിരു-
ന്നുഴി മാത്തും ഖഗങ്ങൾ

(ചാ. മ.)

മത്തേഭേദ്രൻ തരിക്കും കടുമുടനുരസ്യ-
മ്പോൾ പ്രകമ്പിക്കയാൽ വൈ-
ലത്തൊപ്പം ഞെട്ടിവിട്ടിട്ടുതിരുമണിസുമം-
കൊണ്ടു ഗോദാവരിക്കായ്

ഒത്തർച്ചിക്കുന്നു ചിക്കിപ്പുഴുവിനെ നിഴലി-
ലുക്ഷി കൊത്തുന്ന തോലൊ-
ത്താർത്തു പുകോഴി മാടപ്പിടകൾകരയുമാ-
ത്തീരനീഡദ്രമങ്ങൾ.

(സി. പി.)

വീണീടും ഹരിചന്ദനത്തളിരതിൽ നിരോ? കശക്കിപ്പിഴി-
ത്തേണാകന്റെ കരങ്ങളെ ദ്രുതമൊഴിച്ചിടുന്ന നൽധാരയോ?
വേവും ജീവമനസ്സുകൾക്കു പരമാനന്ദത്തെ നല്ലിദ്രുതം
ജീവിപ്പിക്കുമൊരൗഷധീരസമതോ മാറത്തു ചേരുന്നമേ?

(ചാ. മ.)

മന്ദമിന്നു ഹരിചന്ദനത്തളിരതിന്റെ നിരിഹ പൊഴിക്കയോ?
ചന്ദ്രശ്ശിയുടെ കാതലമ്പൊടു പിഴിഞ്ഞു മെയ്യിതു നനയ്ക്കിയോ?
തന്നെ വാടിയൊരു ജീവവൃക്ഷമതിനിങ്ങു തൃപ്തിയുതകിത്തളി-
ർക്കുന്നതിന്നൊരു മരുന്ന് മാനസമതിൽ തെളിഞ്ഞിഹ തളിക്കയോ? (സി. പി.)

മുമ്പേ താനക്കിടാവേ സ്വകരകലിതമാം സല്ലക്ഷിപല്ലവത്തെ-
ത്തുമ്പിക്കയ്യാട്ടിയെത്തുന്നളവവനിജ താനേകി നന്നായ് വളർത്തി
അംഭുസിൽ കാന്തയോടും കൃതകമൊടു കളിക്കുന്നനേരം മദത്താൽ
വമ്പൻ കംഭീന്ദ്രനന്യൻ ദ്രുതമവനെയെതിർക്കുന്നുവെന്നത്തിമുനിൽ

(ചാ. മ.)

സീതാദേവി കനിഞ്ഞു കൈത്തളിരുകൊണ്ടീന്തൽക്കുരുന്തുംകൊടു-
ത്തേതാനും കളി കണ്ടു പോറ്റിയൊരുകൊച്ചാനക്കിടാവല്ലയോ?
ജാതോല്ലാസമിണങ്ങിടും പിടിയൊടൊത്താറ്റിൽ കളിക്കുമ്പൊള-
ങ്ങേതോ മറ്റൊരു മത്തഹസ്സിയതിനെക്കുത്താനടുക്കുന്നിതാ.

(സി. പി.)

തള്ളിത്തിങ്ങിക്കലങ്ങിപ്പൊരുകമഴലിനെ-
ത്തെല്ലൊതുക്കുന്നതിന്നാ-
യുള്ളത്തിൽത്തൽക്ഷണം ഞാൻ പലവിധമിഹ ചെ-
യുന്ന യത്തെയെല്ലാം
വെള്ളത്തിൻ വേഗമേറ്റം ഗതി മണലണയെ-
ത്തട്ടിനീക്കുന്നപോലെ-
ത്തള്ളിത്തള്ളിപ്പരക്കുന്നിതു ബത വലുതാ-
യൊരു ചേതോവികാരം.

(ചാ. മ.)

വല്ലാഭേ കണ്ടുനീല്ലാതിളകിമറിയുമ-
ള്ളൊന്നുറപ്പിപ്പതിനെ-
ന്നെല്ലാം പാരം പണിപ്പെട്ടടനകമതിൽ ഞാൻ
ചെയ്വതെന്നാലതെല്ലാം
തള്ളിബ്ബേദിച്ചു കേറുന്നതു വലിയൊരു ചേ-
തോവികാരം ബലത്തിൽ

തള്ളിച്ചാടും ജലം മൺചിറയതിനെയൾ-
കഞ്ഞിനാലെമ്പോലെ.

(സി. പി.)

ഇവർ തമ്മിലുള്ള മത്സരത്തിൽ കയ്ക്കുള്ളങ്ങര രാമവാരിയർ, കൊച്ചി ഒന്നാംമുറ
ത്തമ്പുരാൻ (കേരളവർമ്മ), ചന്ദ്രമേനോൻ മുതൽപേർ മന്നാടിയാരുടെ കക്ഷിയായ
യിരുന്നു. ഇളയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് കൊടുത്ത സർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ,

“പിന്നത്തേതിൽ മാർദ്ദവമുള്ള ചോറ്റിൽ കഠിനങ്ങളായ കല്ലുകൾ കടിച്ചാല
ത്തെ അസഹ്യതപോലെ മുദ്രവും സരളവുമായ ഭാഷകളുടെ ഇടയ്ക്ക് ആദിവൃദ്ധിയും ഭാ
വപ്രത്യയവും ചേർന്ന പദങ്ങളെക്കൊണ്ടു വായനക്കാർക്കുണ്ടാകുന്ന കർണ്ണശുദ്ധിയും
കടിച്ചുമാറ്റികളും പാദപുരണത്തിനും പ്രാസങ്ങൾക്കും മാത്രമായി ചെയ്യുന്നതും അനർ
ത്ഥങ്ങളുമായ ഗോഷ്ടികളും ഉത്തരരാമചരിതത്തിന്റെ ഈ തർജ്ജമയിൽ ഇല്ലാത്ത
തിനാൽ വായിക്കുവാൻ വളരെ സുഖമായിരിക്കുന്നു.” എന്ന ഭാഗം സി. പി. അച്യു
തമേനോനാൽ പ്രസാധിതമായ തർജ്ജമയെ ഊന്നിപ്പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതാണെന്ന്
‘ഈ തർജ്ജമ’ പദംകൊണ്ടു തോന്നിച്ചേക്കാമെങ്കിലും അതു ചെന്നു പറ്റുന്നത് ശാ
കന്തളം തർജ്ജമയിലാണ്. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ചൂണ്ടിക്കാ
ണിച്ച മാതിരി പ്രയോഗങ്ങളൊന്നും ആദ്യത്തെ ഉത്തരരാമചരിതത്തിൽ ഒരിടത്തും
കാണാനില്ലല്ലോ.

മഹാഭാരത തർജ്ജമയ്ക്കായി ഏർപ്പെടുത്തപ്പെട്ട കവിസംഘത്തിലും സി. പി.
അച്യുതമേനോൻ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല അദ്ദേഹം ചില ഭാഗങ്ങൾ തർ
ജ്ജമ ചെയ്തതും ഉണ്ടായി.

അചിരേണ സി. പി. അച്യുതമേനോൻ കൊച്ചിദിവാൻ സിക്രട്ടറിയായി നിയ
മിക്കപ്പെടുകയാൽ, ഭാഷാസാഹിത്യ വ്യവസായത്തിൽ നിന്നു പിൻവാങ്ങി. ഞാൻ
എറണാകുളം കാളേജിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്ത് അദ്ദേഹം ഈ ഉദ്യോഗ
ത്തിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. ഉദ്യോഗസ്ഥൻ എന്ന നിലയിലും അദ്ദേഹം നിത്യം
ശോഭിച്ചിരുന്നു. പി. രാജഗോപാലാചാരി ദിവാൻജി ആയിരുന്ന കാലത്ത് അവർ
തമ്മിൽ പലപ്പോഴും കലഹിക്കേണ്ടതായി വന്നിട്ടുണ്ട്. ഒരവസരത്തിൽ ദിവാൻജി
സമാധാനം ആവശ്യപ്പെടുകയും, അദ്ദേഹം ബോധിപ്പിച്ച സമാധാനം തൃപ്തികരമല്ലെ
ന്നു പറഞ്ഞ് ശിക്ഷ നല്ലാൻ മഹാരാജാവിനെ ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തുവത്രേ. ദിവാൻ
ജിയ്ക്കു യുക്തമെന്നു തോന്നുന്ന ശിക്ഷ നല്ലിക്കൊള്ളാൻ ഗംഭീരശയനായ മഹാരാ
ജാവ് കല്പിച്ചുവെങ്കിലും ശിക്ഷ ഒന്നും ഉണ്ടായില്ല. മറ്റൊരിക്കൽ മേനോൻ ടി. എസ്.
നാരായണയ്യരെ ചാർജ്ജെല്ലിച്ച് രണ്ടു മാസത്തെ അവധിയെടുത്തു. പ്രധാനപ്പെട്ട
ഫയലുകളെല്ലാം തീർച്ചചെയ്യാതെ കിടപ്പായി. അവധിയിൽ ഇരുന്ന മേനോൻ ചെ
ന്നാണ് ഒടുവിൽ അവയെല്ലാം യഥോചിതമായ തീർച്ച ചെയ്തു്.

കൊച്ചിസ്റ്റേറ്റുമാനുവൽ, സെൻസസ്റിപ്പോർട്ട് എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിന്ന്
അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിപുലമായ ചരിത്രപരിജ്ഞാനവും, ആംഗലഭാഷാപാണ്ഡിത്യവും

പ്രകടമാകുന്നുണ്ട്. ഇവയ്ക്കു പുറമേ പ്രിയദർശികാനാടകത്തിന്റെ തർജ്ജമയും ഒരു നോവലും അദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടുള്ളതായി പറയപ്പെടുന്നു. അവ അച്ചടിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

ഉദ്യോഗത്തിൽ നിന്ന് പിരിഞ്ഞു് ദീർഘകാലത്തെ വിശ്രമത്തിനുശേഷം അദ്ദേഹം 112 മീനം 21ാം തീയതി ദിവംഗതനായി.

3 ചാത്തുനായർ

മീനാക്ഷി എന്ന നോവലിന്റെ കർത്താവായിരുന്നു. ഇന്ദുലേഖയെ അനുകരിച്ച് എഴുതിയ ഈ കഥയെ പറങ്ങോടിപരിണയത്തിൽ അതിപര്യക്ഷമായി ആക്ഷേപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചില വർണ്ണനങ്ങൾ അത്യന്തം അശ്ലീലമായിരിക്കുന്നു.

4 പള്ളിയിൽ ഗോപാലമേനോൻ

വിദ്യാവിനോദിനിയുടെ ഉടമസ്ഥനും പത്രാധിപരുമായി കേരക്കാലം ഇരുന്നശേഷം ബി. എൽ. പരീക്ഷ ജയിച്ച് വക്കീൽപണിയിൽ ഇരുന്നു. വലിയ ഭക്തനും പരോപകാരതല്പരനും ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം അനേകം വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ധനസഹായം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 1084-ൽ ആണെന്നു തോന്നുന്നു, ഞാൻ എറണാകുളം കാളേജിൽ എഫ്. ഏ. ക്ലാസ്സിൽ പഠിച്ചിരുന്ന കാലത്തു് കാര്യവശാൽ അദ്ദേഹവുമായി പരിചയപ്പെടുകയും അദ്ദേഹം എനിക്കു ചില ഒത്താശകൾ ചെയ്തു തരികയും ചെയ്തു. ഭൃഷി മാരുടെ രീതിയിൽ താടി വളർത്തി നീട്ടിയിട്ടിരുന്ന ആ മുഖത്തിന്റെ സാത്വികഭാവം ഇപ്പോഴും എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്നും മാഞ്ഞിട്ടില്ല.

അദ്ദേഹത്തിനാൽ സ്ഥാപിതമായ വിദ്യാവിനോദിനി സംഘം വളരെക്കാലം ഭംഗിയായി നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ സംഘത്തിന്റെ നാവായിരുന്നു വിദ്യാവിനോദിനി. അതിന്റെ എല്ലാ ലക്കത്തിലും ഇങ്ങനെ ഒരു പരസ്യം കാണുമായിരുന്നു:

“വിദ്യാവിനോദിനി സംഘം.”

“വിദ്യാവിനോദിനി എന്റെ ഉദ്ദേശപ്രകാരം നടത്തുന്നതായാൽ ആയതു സ്വതന്ത്രമായിരിക്കണം അതിന്നു് ഉടമസ്ഥനും പത്രാധിപരും രണ്ടുപേരും ആ സ്ഥിതിയിൽ ഉള്ളവരായിരിക്കണം. ഉപപത്രാധിപന്മാരായി ഒരാൾ ഇംഗ്ലീഷ് പരിജ്ഞാനം ഉള്ളതായും വേറെ ഒരാൾ ഇംഗ്ലീഷിന്റെ പരിജ്ഞാനം കൂടാതെ സംസ്കൃതപരിജ്ഞാനം ഉള്ളതായും ഇരിക്കണം. ലേഖകന്മാരിൽ ആ രണ്ടു തരക്കാരും ഉണ്ടായിരിക്കണം. എന്നാലേ വിദ്യാവിനോദിനിയിൽ ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പ്രകാരം പൂർവ്വാഗരികത്വം കൊണ്ടും പശ്ചിമനാഗരികത്വം കൊണ്ടും ഉണ്ടാകുന്ന മുഴുവൻ ഗുണങ്ങളെ ഈ മാസികയാൽ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കാൻ സാധിക്കയുള്ളൂ.”

ഓരോ ലക്കത്തിലും പ്രൗഢമായ ലേഖനങ്ങൾ, രാജ്യഭരണത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വിമർശനങ്ങൾ, ഗ്രന്ഥനിരൂപണങ്ങൾ, കവിതകൾ, മറ്റു മാസികകളിലെയും പത്രങ്ങളിലെയും വിവരക്കുറിപ്പുകൾ, മാസവിശേഷങ്ങൾ, പഞ്ചാംഗം ഇങ്ങനെ പല കാര്യങ്ങൾ ചേർത്തുവന്നതിനാൽ, വിദ്യാവിനോദിനി കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രസിദ്ധ

മാസികയായിത്തീർന്നു. പത്രാധിപരായ ഗോപാലമേനോൻ തന്നെ ‘നാട്ടുരാജാക്കന്മാരുടെ അധികാരങ്ങളും അവകാശങ്ങളും ബാധ്യതകളും,’ ‘നാട്ടുരാജ്യങ്ങളിലെ സഭകളും വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളും,’ ‘പെൺകുട്ടികളുടെ നൃതനമുട്ടുകൾ,’ ‘നാട്ടുരാജ്യങ്ങളിലെ ഭരണകർത്താക്കന്മാർ,’ ‘ജാത്യാചാരം,’ ‘ഒറ്റശ്ലോകങ്ങൾ,’ ‘നാട്ടുരാജ്യങ്ങളിലെ ഗുഡശക്തികൾ,’ ‘സൂക്ഷ്മധർമ്മം,’ ‘തിരുവിതാംകൂറിലെ കണ്ടെഴുത്തും കൊച്ചിയിലെ കണക്കെഴുത്തും’ എന്നിങ്ങനെ വിജ്ഞാനപ്രദങ്ങളായ അനേകം ലേഖനങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ജാത്യാചാരം എന്ന ലേഖനത്തിലെ ഒരു രസകരമായ ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം.

“ഒരു ഈശ്വരക്ഷേത്രത്തിൽ ഒരു ഉത്സവം നടത്തിയാൽ കൊള്ളാമെന്ന് അവർക്ക് താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നു. ആയതിനെ ചില നായന്മാർ വിരോധിച്ചു. അക്കാലത്തിൽ അവർ ഹർജി കൊടുക്കുന്നതിന് ഒരുങ്ങി. ഹർജിക്കു ആവശ്യമില്ല. ആഘോഷങ്ങൾക്കു വേണ്ടുന്നതെല്ലാം ഒരുക്കിയാൽ പബ്ലിക് റോഡിൽ കൂടി ഞാൻ കൂടെ നിന്ന് ആഘോഷയാത്ര നടത്തിക്കൊടുക്കാം. പിന്നത്തേതിൽ അവരുടെ സ്വന്തം ക്ഷേത്രത്തിൽ അങ്ങനെ ചെയ്യാം. എന്നാൽ ഞാൻ ഒരുമിച്ച് പബ്ലിക് റോഡിൽ കൂടി പോകുമ്പോൾ ബ്രാഹ്മണർ വന്നാൽ വഴി മാറ്റുവാൻ ഞാൻ സമ്മതിക്കയില്ലെന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ, എന്റെ അടുക്കൽ വന്ന സംഘക്കാർക്ക് അതു സമ്മതമല്ല. അവർ ആചരിച്ചു വന്നത് ആചരിച്ചില്ലെങ്കിൽ ദോഷമുണ്ടത്രെ. ‘അടിയങ്ങൾക്കും ചെറുമക്കളും മറ്റും വഴിമാറി തരേണ്ടതല്ലേ’ എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു. ഞാൻ അവരോടു് പൊയ്ക്കാളുവാറും പറഞ്ഞു. ഈ വൃത്താന്തം അന്നു ജീവിച്ചിരുന്ന ദിവാൻ ഗോവിന്ദമേനോൻ അവർകളോടു പറഞ്ഞപ്പോൾ ആലപ്പുഴ ഉദ്യോഗം വഹിച്ചിരുന്ന ക്രോഫർഡു സായ്യിന്റെ ഒരു കഥ പറഞ്ഞു. ക്ഷേത്രത്തിൽ നിന്നും ഒരു നായർ ചോറ്റു കൊണ്ടുപോകുന്ന സമയം സായ്യിന്റെ വേലക്കാരനായിരുന്ന ഒരു ഈശ്വരൻ തീണ്ടി. ആ ഈശ്വരനെ നായർ ഒന്നു തല്ലി. ആ ഈശ്വരൻ വിവരം സായ്യിനോടു പറഞ്ഞപ്പോൾ അന്യായം കൊടുക്കുന്നതിനു പറഞ്ഞു. നായർ ഭയപ്പെട്ടു ഏതായാലും ആ നായർക്കു തല്ലാലം ഒരുപായം തോന്നിയത് ഒരു പുലയനെക്കൊണ്ടു് ആ ചോറ് എടുപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്നതിനായിരുന്നു. സായ്യിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നപ്പോൾ, അദ്ദേഹം നായരോടു് “എന്തുകൊണ്ടു് ഈശ്വരൻ തന്റെ അടുക്കൽ കൂടി പോയതിനാൽ തനിക്ക് ഈ ചോറ് ഉണ്ടു്കൂടെ? ഇവനും താനും തമ്മിൽ ഈ വിഷയത്തിൽ എന്തു വ്യത്യാസമാണുള്ളതു്? നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരുടെയും ദേഹത്തിലുള്ള രക്തത്തിന് വല്ല വ്യത്യാസവുമുണ്ടോ?” എന്നു ചോദിക്കുന്നതിനെ കേട്ടു് നായർ ഭയന്ന് ഒരു വ്യത്യാസവുമില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. മേലാൽ ഈ വിധം വരരുതെന്ന് സായ്യി് താക്കീതു ചെയ്തു. സമർത്ഥനായ നായർ അപ്പോൾ സാവധാനത്തിൽ ആരംഭിച്ചു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു: “എന്റെ ചോറ് എനിക്ക് ഉപയോഗമില്ലാതാക്കിയ ദ്രേഷ്യം നിമിത്തം ഞാൻ ഇങ്ങനെ അബദ്ധം പ്രവർത്തിച്ചതാണ്.” അപ്പോൾ സായ്യി്: “എന്തുകൊണ്ടു്; ആ ചോറ് അയാൾക്ക് ഉണ്ടു്കൂടെയോ” എന്ന് പിന്നെയും ചോദിച്ചു. നായർ അതിനുത്തരം പറഞ്ഞു: “ആ ചോറ് ഞാൻ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടു്. ആയതു്

എന്റെ മേൽ ആവലാതിപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഈ ഈശ്വരൻ ഉണ്ടാൽ മതി. ഞാനും ഉണ്ണാം.” സായ്ക്ക് അത് കേട്ട് ശരി എന്നും പറഞ്ഞ് തന്റെ ശിഷ്യനായ ഈശ്വരനെ വിളിച്ച് ഉണ്ണരുതോ എന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ചോറു കയ്യിൽ വച്ചിരുന്നത് ഒരു ചെറുമൻ ആണെന്നു കണ്ട ഈശ്വരൻ പാടില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. എന്തുകൊണ്ടാണെന്നു സായ്ക്ക് ചോദിച്ചപ്പോൾ, “ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ തീണ്ടലുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ചെറുമൻ തൊട്ടു ചോറ് എനിക്കുണ്ടുടോ” എന്ന് അയാൾ പറഞ്ഞു. സായ്ക്ക് വേറൊന്നും മിണ്ടാതെ നായരോട് ചോറിന് എന്തു വിലയുണ്ടെന്നു ചോദിച്ചു. ആ സംഖ്യ ഉടനേ പെട്ടി ഇറന്നു എടുത്തുകൊടുത്തിട്ട് പൊയ്ക്കൊള്ളുവാൻ പറഞ്ഞു. ശിഷ്യനോട്, “നീ എന്നോടു സംഗതി മുഴുവനും പറഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ ഇങ്ങനെ വിദ്യയാനാവുകയില്ലായിരുന്ന” എന്നും പറഞ്ഞുവത്രേ.

ഗോപാലമേനോൻ ഒരു തിയോഫിസ്റ്റ് (ബ്രഹ്മവിദ്യാസംഘം) ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം ജാതിവ്യത്യാസത്തെ തെല്ലു പോലും ആദരിച്ചിരുന്നില്ല.

5 പി. കെ. കൊച്ചിപ്പൻതരകൻ

1036-ൽ ജനിച്ചു. അദ്ദേഹം കണ്ടത്തിൽ വർഗ്ഗീസുമാപ്പിളയുടെ നിത്യസഹചാരിയായിരുന്നു. മലയാളമനോരമയുടേയും ഭാഷാപോഷിണിയുടേയും പ്രവർത്തകന്മാരിൽ പ്രമാണി അദ്ദേഹമായിരുന്നെന്നു പറയാം. പതിനാറാംവയസ്സിൽ അദ്ദേഹം രജിസ്റ്റേഷൻ ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിൽ കയറുകയും പത്രങ്ങളുകൊല്ലം അതിൽ ഇരുന്നശേഷം രാജിവെച്ച് പത്രപ്രവർത്തനത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തതാണ് മറിയാമ്മനാടകം, ബാലികാസദനം ഇവ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളാകുന്നു. 115 ഇടവം 7ാം നു മരിച്ചു.

6 കെ. എം.

വടക്കേക്കുറുപ്പത്ത് കുഞ്ഞൻമേനോൻ ഒരു മഹാപണ്ഡിതനായ സാഹിത്യ സേവകനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപന്യാസങ്ങളും ‘വിദ്യാഭ്യാസ’വും പലേകരി പാഠപുസ്തകങ്ങളായിരുന്നിട്ടുണ്ട്. വിദ്യാഭ്യാസം Herbert Spencers’ Education എന്ന കൃതിയുടെ തർജ്ജമയാണ്. ഇതു കൂടാതെ സ്വാമി വിവേകാനന്ദന്റെ ഭക്തിയോഗം, കർമ്മയോഗം, ജ്ഞാനയോഗം ഇവയും അദ്ദേഹം ലളിതഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഏറ്റവും പ്രധാനമായ കൃതി ‘ഭഗവദ്ഗീത’യുടെ വ്യാഖ്യാനമാണ്. അദ്ദേഹം 1118-ൽ മരിച്ചു.

7 കെ. പി. ഗോവിന്ദപ്പിഷാരടി

അദ്ദേഹം നാഗാനം, രത്നാവലി എന്നീ ശ്രീഹർഷകൃതികൾ തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 1116 കർക്കടകത്തിൽ മരിച്ചു.

8 ആർ. വി. കൃഷ്ണമാചാരി

അദ്ദേഹം മാനവിക്രമൻ ഏട്ടൻ തമ്പുരാന്റെ സദസ്യരിൽ ഒരാളായിരുന്നു. അവിടുന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് അഭിനവ ഭട്ടബാണൻ എന്ന ബിരുദം നല്കി. കേരളപാണിനീയം വിമർശം വഴിക്കാണ് അദ്ദേഹം കേരളീയർക്കു പരിചിതനായത്. നല്ല വൈയാകരണനും ആലങ്കാരികനും ആയിരുന്നു. ചാരുചര്യാശതകം മലയാളത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1119-ൽ ദിവംഗതനായി.

9 പന്തളം രാഘവവർമ്മരാജാ

രത്നപ്രഭ മഹാകാവ്യത്തിന്റെ കർത്താവായ ഇദ്ദേഹം 1116-ൽ പരലോകം പ്രാപിച്ചു.

10 കോങ്ങോട്ടു കൃഷ്ണൻനായർ

പാലക്കാട്ടുള്ള ഒരു പുരാതന ഗൃഹമാണ് കോങ്ങോട്ട്. മി: കൃഷ്ണൻനായർ 1059-ൽ ജനിച്ചു. നല്ല കാഥികനും ഗവേഷകനും ജൂതിഷികനും ആയിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്ത് ആദ്യം വന്ന അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം എന്നോടുകൂടി ഒരാഴ്ചവട്ടത്തോളം താമസിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1119 വൃശ്ചികം 9ാം നു മരിച്ചു. ചെറുകഥകൾ, ഋതുമഞ്ജരി, ഗവേഷണപരങ്ങളായ അനേകം ഉപന്യാസങ്ങൾ മുതലായവയാണ് അദ്ദേഹം ഭാഷയ്ക്കു സമ്മാനിച്ചിട്ടുള്ളത്.

11 മുത്തിരിങ്ങോട്ടു ഭവത്രാതൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്

നമ്പൂതിരി സമുദായത്തിന്റെ സമുദ്ധാരണത്തിനു വേണ്ടി മനസ്സു മുട്ടി പ്രവർത്തിച്ചുപോന്ന ഈ ധന്യൻ മംഗളോദയത്തിന്റെ പത്രാധിപത്യം കരേക്കാലം വഹിക്കുകയും 'അഫന്റെ മകൻ' എന്ന പ്രസിദ്ധ കഥ എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. 1119-ൽ ദിവംഗതനായി.

12 റാവുസാഹിബ് ചെങ്കുളത്തു കുഞ്ഞുരാമമേനോൻ

കോട്ടയ്ക്കൽ സാഹിത്യപരിഷത്തു കാലത്താണ് ഈ മഹാനഭാവനെ എനിക്കു കാണാനുള്ള ഭാഗ്യം ലഭിച്ചത്. അന്ന് അദ്ദേഹം കോട്ടയ്ക്കലിന്നേ സംബന്ധിച്ചുള്ള പല പുരാതനേതിഹാസങ്ങളെ സരസമായി വർണ്ണിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു. ഈ മഹാനഭാവനെ മനസ്സിൽ വച്ചുകൊണ്ടാണ് സി. വി. പ്രേമാമൃതത്തിലെ പങ്കിപ്പണിക്കരെ ചിത്രണം ചെയ്തതെന്നുകൂടി ഇവിടെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

എന്താണ് അദ്ദേഹത്തിന് സാഹിത്യ ചരിത്രത്തിൽ സ്ഥാനം എന്നു ചോദിക്കുന്നവരുണ്ടെങ്കിൽ അവരുടെ ഉപയോഗാർത്ഥം സഞ്ജയന്റെ ഒന്നു രണ്ടു വാക്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

“ആ കാലത്തെ പത്രിക (കേരളപത്രിക) യുടെ മുഖപ്രസംഗങ്ങൾ നിങ്ങൾ വായിച്ചിട്ടുണ്ടോ? പത്രപ്രവർത്തന ലോകത്തിൽ ഇടങ്കയ്യും വലങ്കയ്യും ഒരുപോലെ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന ആ സവ്യസാചി-ഖാബഡവത്തെ ദഹിപ്പിച്ചതുപോലെ ധർമ്മ രാജ്യത്തിലെ അധർമ്മവനത്തെ നശിപ്പിച്ച ആ വിജയൻ-സി. വി. രാമൻപിള്ളയായ മഹാഭീഷ്മരെപ്പോലും കറേക്കാലത്തേക്ക് ശരശയനത്തിലാക്കിയ ആ സുദ്രോവല്ലഭൻ-നൂറ്റുവർ എല്ലാം പിടിച്ചടക്കി നാട്ടിൽ നിന്നു തച്ചോട്ടിയപ്പോൾ കൂടി മനം പതറാതിരുന്ന ആ സുദ്രോവല്ലഭൻ-പടക്കളത്തിൽവെച്ച് പരമാത്മാവിനെന്ന് പോലെ, പാലക്കാടു വെച്ച് വന്യശ്രീമതി തരവയ്ക്ക് അമ്മാളു അമ്മയാൽ ശാന്തിമന്ത്രം ഉപദേശിക്കപ്പെട്ട ആ പാർത്ഥൻ-നിങ്ങൾക്ക് ഇനിയും ആളെ മനസ്സിലായില്ലേന്നോ? സാഹേ, നമ്മുടെ ഈ ‘ഠ’കാര വട്ടമായ കേരളത്തിൽ-കേരളത്തിൽ അങ്ങനെ രണ്ടാൾക്കു സ്ഥലമുണ്ടോ?-സാക്ഷാൽ-സാക്ഷാൽ. കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ളകൂടി, പത്രലോകത്തിലെ ദ്രോണാചാര്യരായ ഞങ്ങളുടെ ആശാനെ തൊഴുതു കമ്പിട്ടിട്ടാണ്-അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശിസ്സോടും അനുമതിയോടും കൂടിയാണ്-‘വൃത്താന്ത പത്രപ്രവർത്തന’മാകുന്ന അതുഭൂതാവഹമായ ആ മെയ്യിറക്കം പയറ്റിനെ കളരിയിൽ വെച്ച് പയറ്റി കാണിച്ചത്! രാമകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ വൃത്താന്ത പത്രപ്രവർത്തനത്തിന് അത്യുജ്വലമായ ഒരു അവതാരിക എഴുതിയതും കണ്ണൂരാമമേനോനായിരുന്നു; ഞങ്ങളുടെ ആശാൻ-ആശാനായിരുന്നു”

1884-ൽ അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ചതാണ് കേരളപത്രിക എന്ന പ്രസിദ്ധ പത്രം. ഒരു അൻപതു കൊല്ലത്തോളം-എന്നു പറഞ്ഞാൽ മരിക്കുന്നതുവരെ-അദ്ദേഹം തന്നെയായിരുന്നു അതിന്റെ മാനേജരും. ആ പത്രത്തിന്റെ ഓരോ ലക്കവും വിറയ്ക്കുന്ന കൈകളോടും തുടിക്കുന്ന ഹൃദയങ്ങളോടും കൂടിയാണ് അഴിമതിക്കാരായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ തുറന്നു വായിക്കാറുണ്ടായിരുന്നത്. ഉത്തരഭാരതത്തിൽ അമൂത ബജാർ പത്രികയുടെ പത്രാധിപരായിരുന്ന മോത്തിലാൽ ഘോഷ് എപ്രകാരമോ അതുപോലെ കേരളത്തിൽ കണ്ണൂരാമമേനോൻ പത്രക്കാർക്ക് ഒരു ആചാര്യൻ തന്നെയായിരുന്നു.

“റാവുസാഹേബ് ചെങ്കളത്തു കണ്ണൂരാമമേനവന് സ്റ്റാർകസ്സംമൊന്നും വേണ്ട. മഹാനായ അലക്സാന്ദർക്കും ജൂലിയസ് സീസർക്കും വേണം. അവർ സ്ഥാപിച്ച സാമ്രാജ്യങ്ങളെവിടെ? കണ്ണൂരാമമേനോൻ നട്ട വിത്തിൽനിന്ന് ഒരു വൻപിച്ച ഉദ്യാനമാണ് ഉണ്ടായിരിക്കുന്നത്. ലോകമുള്ളിടത്തോളം കാലം മുന്നോട്ടു പോകുന്നോറും അതു വർദ്ധിക്കുകയേ ഉള്ളൂ. ഇന്നു നിങ്ങൾ നാടെങ്ങും കാണുന്ന വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളൊക്കെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിജയ പതാകകളാണ്.” എന്നു സഞ്ജയൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു അക്ഷരംപ്രതി പരമാർത്ഥമാണ്.

അദ്ദേഹത്തിന് രണ്ടേ രണ്ടു ദോഷങ്ങളേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂവെന്ന് സഞ്ജയൻ പറയുന്നു. ഒന്ന്-“വാർദ്ധക്യം ബാധിച്ച ഞങ്ങളുടെ ആശാന്റെ കണ്ണുകൾ മഹാത്മാ ഗാന്ധിയാകുന്ന ഹിമാലയത്തെ മുടൽമഞ്ഞാണെന്നു തെറ്റിദ്ധരിച്ചു.” രണ്ട്-“ഒരു

പച്ചക്കളവിന്മേൽ, ജനശ്രുതി അധികകാലത്തേക്കു നിലനില്ക്കുകയില്ലെന്നുള്ള ന്യായത്തിന്മേൽ, വാസ്തവമെന്നുതന്നെ വിശ്വസിക്കുന്ന തുഞ്ചത്താചാര്യരുടെ ഏക ദോഷം തെങ്ങുളുടെ ആശാനെയും ബാധിച്ചിരുന്നു.”

13 കുട്ടമത്തു കവികൾ

വടക്കേ മലയാളത്തുള്ള ഒരു പ്രസിദ്ധ കുടുംബമാണ് കുട്ടമത്തു കുന്നിയൂത്ത്. ആ കുടുംബത്തിൽ കഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പ് എന്നൊരാൾ ദേവീമാഹാത്മ്യം ഭാഷയായി രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഗിനേയനായിരുന്ന ചെറിയ രാമക്കുറുപ്പും (1022-1081) കഞ്ഞിക്കേളക്കുറുപ്പും കവികളായിരുന്നു. ശ്രീരാമാവതാരം ചെറിയ രാമക്കുറുപ്പിന്റേയും, ഖരവധം ഓട്ടൻതുളളൽ കേളക്കുറുപ്പിന്റേയും കൃതികളാണ്. അവരുടെ ഭാഗിനേയനായ കഞ്ഞനുകുറുപ്പു വൈദർഭീവാസുദേവം, അംശമതി ധർമ്മഗുപ്തം, കീർത്തിഭൂഷണചരിത്രം, ഉഷാനിരുദ്ധം ഇത്യാദി പല കൃതികൾ രചിച്ചശേഷം 1086-ൽ മരിച്ചു. കഞ്ഞുകൃഷ്ണക്കുറുപ്പ് 1056-ൽ ജനിച്ചു. സംഗീത സാഹിത്യങ്ങളിൽ ഒരുപോലെ നിപുണനായിരുന്ന അദ്ദേഹം അനേകം ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളും, കാളിയമർദ്ദനം ഭാഷായമകകാവ്യം, മുകാംബികാപുരാണം കിളിപ്പാട്ട്, ബാലഗോപാലം ആട്ടക്കഥ മുതലായ കൃതികളും രചിച്ച് ഭാഷയെ പരിപോഷിപ്പിച്ചിട്ട്, 1119-ൽ ദിവംഗതനായി. മാതൃകയ്ക്കായി ഒരു പദ്യം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

അമ്മയും ഞാനും

- (കേക) ആലംബമില്ലാത്താടത്താലംബമവ്യക്തമായ്
ലോലംബ നീലാകാശവിഗ്രഹം കൈക്കൊണ്ടു നീ
നക്ഷത്രവൃന്ദങ്ങളെത്താങ്ങുന്ന തൃക്കൈകളാൽ
നിത്യവും തഴുകുന്നിതെന്നെയിമ്മാഹേശ്വരി.
- ഭവ്യമാമുഷസ്സന്ധ്യതോറുമേ കാണുന്ന നി-
ന്നവ്യക്ത ഹസ്തത്തിങ്കൽ കനകത്താമ്പാളം ഞാൻ
വൻദൂരത്തെഴുമതിൽനിന്നുറ്റം സമുജ്ജ്വല
സിന്ദൂരച്ചാറിൽ മുക്കി ലോകത്തേ രഞ്ജിപ്പു നീ.
- ഓരോരോ ധാരകളുമതിലജ്ജിവാമൃത-
സാരമുള്ളടക്കിയ ചൂകുന്ന ശാലകകൾ
വൃക്ഷവൃശ്ശലാകയേറ്റൊട്ടൊന്നു കണ്ടിഴിച്ചു
വിശ്വമാതാവേ! നന്നായ് പൊഴിപ്പു പൂപ്പുഞ്ചിരി.
- എടുത്താലൊടുങ്ങില്ല, കൊടുത്താൽ കുറയില്ല,
മുടക്കം വരാറില്ല കൊടുപ്പാനൊരിക്കലും
സുടമജ്ജിവാമൃതം നിറച്ചു തൃക്കയ്യിൽ നി-
യെടുത്ത പൊൻപാത്രമിതെത്രകാലമായമ്മേ!

അത്രകാലവും നിൻ പൊൻപാത്രസിന്ദൂരത്തിങ്കൽ
സക്തനായ് വീണരുണ്ടു ഞാനത്ര വാണിരിക്കാം.

‘മാടായിക്കുന്ന് എന്ന കൃതിയിലെ രണ്ടു പദ്യങ്ങൾ,

അടിമുതൽ മുടിയോളം പുണ്ടു നൽപ്പല്ലരോമം
മുടിയിൽ നെടിയ കൊച്ചക്കാവിലേ വൃക്ഷമാക്കി
വടിവിലൊരരയാലാൽ പിന്നിൽ വൻവാലു പൊക്കി-
ത്തടി പെരുകിയിരിപ്പു നല്ല മാടായ് മഹീധ്രം.

നിലയിലതിവലിപ്പം പാരയാൽ മെയ്കടുപ്പം
ചിലതിവ നിരപിച്ചാലില്ലപ്പൊന്നെളപ്പം
നലമൊടടിപിടിച്ചാലായി; സന്താർശ്ശമനോ!
സുലഭമിഹ ഗഭീരക്ഷാന്തിമാന്മാർ മഹാന്മാർ.

14 റ്റി. എം. രാമൻനമ്പ്യാർ

തെങ്ങോളിമഠം റ്റി. എം. രാമൻനമ്പ്യാർ 1043-ൽ ജനിച്ചു. പോർലാതിരി ഉദയവർമ്മ തമ്പുരാന്റെ സദസ്സിലെ ഒരു അംഗവും സാമാന്യം നല്ല വാസനയുള്ള കവിയുമായിരുന്നു. മുക്താനന്ദം ഭാണം, മുക്തമാലാസ്തുതി, ചിത്രകേതുചരിതം തുളുൽ, ശ്രീകൃഷ്ണഭട്ട് കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ട് ഇത്യാദി കൃതികൾക്കു പുറമേ കവനകൗമുദി, കവനോദയം ഇത്യാദി മാസികകൾ വഴിക്ക് അനേകം ഖണ്ഡകൃതികളും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ട്. 1115-ൽ മരിച്ചു. മാതൃകയ്ക്കായി പള്ളിക്കെട്ടുവർണ്ണനയിൽ ഏതാനും വരികൾ ഉദ്ധരിച്ചു കൊള്ളുന്നു.

ആർക്കും നല്ല രസം മനസ്സിനുള്ളവാക്കിടുന്ന മട്ടുറ്റമാ-
യാർക്കും ഘോഷവിശേഷമങ്ങനെ ജഗത്തങ്ങും മുഴങ്ങുന്നതേ
ഓർക്കുമ്പോളതു ചെന്നനന്തനിയലും രണ്ടായിരം കണ്ണിനും
ചേർക്കും കൗതുകമെന്നു തീർച്ച പറയാനാവില്ല നാവില്ല ഞാൻ.

ആനന്ദം ചെവികൾക്കു ചേർക്കുമതുലം നാഗന്ധരം ഭാസ്വരം
ഗാനം മാനസമോഹനം മുദുമുദംഗാദ്യങ്ങൾ വാദ്യങ്ങളും
ആനക്കോപ്പുകളെത്രചിത്ര മഴകേറീടും വിതാനോജ്ജ്വല-
സ്ഥാനക്കാഴ്ച മനോഹരം കരിമരുന്നോരോതരം മേത്തരം

ചക്രം നല്ല സുദർശനത്തിനു സമം ഘോരാരവം പുണ്ടു ഭൂ-
ചക്രം ഞെട്ടി വിറച്ചിടും കതിനയും കേമം വെടിക്കുട്ടവും
ശക്രൻതന്നൊടുത്തു വാർത്തയറിയിച്ചീടാൻ നടക്കുംവിധം
വക്രം വിട്ടുയരുന്ന ബാണഗണവും മറ്റും മഹാവിസ്ഫുയം.

15 മാവേലിക്കര ഉദയവർമ്മരാജാ ബി. എ.

അന്നന്തപുരത്തു രാജരാജവർമ്മ മുത്തകോയിത്തമ്പുരാന്റെ സീമന്തപുത്രനായി 1044-ൽ ജനിച്ചു. നല്ല പണ്ഡിതനും കശാഗ്രമതിയും ഗവേഷണ ചതുരനും കവിയുമായിരുന്നു. ഡാക്ടർ കൃഷ്ണൻ പണ്ടാലയും, ടി. കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ അവർകളും ചേർന്നു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താൻ തുടങ്ങിയ ലഘുശാസ്ത്ര പാഠാവലിയുടെ ആദ്യപുസ്തകമായ പ്രവേശിക എഴുതിയത് അവിടുനായിരുന്നു. ഹാക്സിലിയുടെ Introductory Primer എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അനുവാദമായ പ്രസ്തുത കൃതിയിൽ നിന്ന്, ശാസ്ത്രീയ വിഷയങ്ങളെ ലളിതവും പ്രസന്നവുമായ ഭാഷയിൽ പ്രതിപാദിക്കാൻ അവിടുത്തേക്കുണ്ടായിരുന്ന ചാതുരി നല്ലപോലെ തെളിയുന്നു. മാതൃകയ്ക്കായി ഒരു ഖണ്ഡിക ഉദ്ധരിക്കാം.

“ഒരു പദാർത്ഥത്തിന് ഭാരമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞാൽ, ആ പദാർത്ഥം തടവിലാ തിരിക്കുന്നപക്ഷം ഭൂമദ്ധ്യത്തിലേക്കു വീഴാൻ ഭാവിക്കുന്നു എന്നർത്ഥമാകുന്നു എന്ന് നാം കണ്ടല്ലോ. കർഷം എന്നുള്ള ശബ്ദത്തെ ഭാരം എന്നുള്ള അർത്ഥത്തിൽ ആദ്യം ഉപയോഗിച്ചവന്നു അതിനാൽ ഭാരമുള്ള ഒരു പദാർത്ഥം ഭൂമദ്ധ്യത്തിലേക്ക് കൃഷേളിമമാകുന്നു എന്നു പറയപ്പെട്ടു. കേവലം ഈ അർത്ഥത്തിൽ അല്ല ഇപ്പോൾ കർഷശബ്ദത്തെ ഉപയോഗിക്കുന്നത്. എന്തെന്നാൽ മഴയുടെ ബിന്ദു ഭൂതലത്തിലേക്കു വീഴുന്നതുപോലെ, ഏതു ഭൗതികപദാർത്ഥവും അന്യമായ ഭൗതിക പദാർത്ഥത്തോടു അടുക്കുവാൻ ഭാവിക്കുന്നു എന്നും, ഒരു പദാർത്ഥത്തിന്റെ സ്വഭാവം എന്തുതന്നെ ആയിരുന്നാലും അതിന്റെ ഏതെങ്കിലും രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ, തടവിലാതിരുന്നെന്നു വരികിൽ വാസ്തവത്തിൽ അന്യോന്യം അടുക്കും എന്നുമുള്ള സാമാന്യവിധിയെ അല്ലെങ്കിൽ പ്രകൃതിനിയമത്തെ അനേകം സൂക്ഷ്മങ്ങളായ പ്രേക്ഷണങ്ങളും പ്രയോഗങ്ങളും കൊണ്ട് ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ നിർണ്ണയിച്ചിരിക്കുന്നു.”

ഡാക്ടർ ഫാസ്റ്റരുടെ ശരീരശാസ്ത്രവും അവിടുന്നു ഭാഷാന്തരം ചെയ്തെങ്കിലും, പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതായി തോന്നുന്നില്ല. ഭാഷാമുദ്രാറാക്ഷസവും, നളചരിതം ആട്ടക്കഥയുടെ നാടകരൂപത്തിലുള്ള വിവർത്തനവും ആണ് അവിടുത്തേ ഇതര കൃതികൾ. ഇവ കൂടാതെ ഭാഷാപോഷിണിയിലും മറ്റും അവിടുന്ന് അനേകം ഉപന്യാസങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കണ്ടിട്ടുണ്ട്. 1119-ൽ അവിടുന്ന് ദിവംഗതനായി.

16 ടി. സി. പരമേശ്വരൻ മുസ്സ്

ചോലക്കരയില്ലത്തു് പരമേശ്വരൻമുസ്സ് 1042-ൽ ജനിച്ചു. പുനശ്ശേരി നീലകണ്ഠ ശർമ്മ എന്ന മഹാപണ്ഡിതന്റെ ശിഷ്യന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന അദ്ദേഹം ഏറിയ കാലം വിജ്ഞാന ചിന്താമണി മാസികയുടേയും പ്രസ്സിന്റേയും നടത്തിപ്പിൽ ഗുരുവിനെ സഹായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഈശ്വരാനന്ദസരസ്വതി എന്ന പേരിൽ അദ്ദേഹം മുപ്പതിൽപരം ജ്ഞാനസംവർദ്ധകങ്ങളായ ധാർമ്മിക ഗ്രന്ഥങ്ങൾ

പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ പ്രധാനം നാരായണിയം ശ്യാമസുന്ദരം വ്യാഖ്യാനം, സന്ധ്യാവന്ദനം ഭാഷ്യം ഇവയാകുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ യശസ്സ് പ്രധാനമായി നിലനില്ക്കുന്നത് അമരകോശത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനം വഴിയാണ്. ആ കൃതിയെ അഭിനന്ദിച്ചു മാനവിക്രമൻ ഏട്ടൻ തമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിന് അഭിനവവാചസ്പതി എന്ന ബിരുദം നല്കി. ത്രിവേണി എന്ന പേരിൽ അതിന്റെ ഒരു സംഗ്രഹം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതിനായി പ്രസ്ഥിതം കൊടുത്തിട്ട് അധികകാലം കഴിയുംമുമ്പേ—അതായത് 1114 വൃശ്ചികം 7ം തീയതി—അദ്ദേഹം പരലോകം പ്രാപിച്ചു.

17 ടി. സി. അച്യുതമേനോൻ

ഭാഷാസംഗീത നാടകാഭിനയത്തെ കേരളത്തിൽ പ്രചരിപ്പിച്ചവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രധാനികൾ ടി. സി. അച്യുതമേനോൻ, എരുവ ചക്രപാണിവാര്യാർ, സരസഗായകകവിമണി കെ. സി. കേശവപിള്ള ഇവരായിരുന്നു. അവരുടെ കൃതികൾക്കുണ്ടായിട്ടുള്ളിടത്തോളം പ്രചാരം മറ്റു നാട്യകൃതികൾക്കൊന്നിനും ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം.

ടി. സി. അച്യുതമേനോൻ സാമാന്യം വ്യല്ലത്തിയുള്ള ഒരു കവിയും നല്ല ഗായകനും നടനുമായിരുന്നു. സംഗീതനൈഷധത്തിൽ കിരാതന്റെ പാർട്ട് അദ്ദേഹമായിരുന്നത്രേ അഭിനയിക്കാറുണ്ടായിരുന്നത്. അദ്ദേഹം 1044-ൽ ജനിച്ചു. സംഗീതനൈഷധം, ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം എന്നീ കൃതികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായി മലയാളികൾക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ സംഗീതനൈഷധത്തിന് ഇരുപതോളം പതിപ്പുകൾ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതിൽ നിന്ന് അതിന് എത്രത്തോളം പ്രചാരം അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്നു എന്നുറഹിക്കാം. ആദ്യത്തെ അഞ്ചു വർഷങ്ങൾക്കിടയിൽത്തന്നെ പതിനായിരത്തി മൂന്നുറ്റു പ്രതികൾ വിറ്റുതീർന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം വാരിയരുടേതുപോലെ പ്രസിദ്ധമല്ല. അദ്ദേഹം 1117-ൽ മരിച്ചു. സംഗീതനൈഷധത്തിലെ ഒരു ശ്ലോകവും ഗാനവും ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

മാനേലുംമിഴി ദുഷ്ടരാമസുരരും ചൊല്ലൊണ്ട ദിക്പാലരും
മാനംചേർന്ന നരരൂരൊക്കെയുമഹോ നിന്നേ ലഭിച്ചിടുവാൻ
മാനംവിട്ടധികം പ്രയത്നമുചെയ്തൊന്നാകിലും നിന്നെയി-
ന്നനുംവിട്ടൊരു പൂർവജന്മസുകൃതംകൊണ്ടിന്നു കൊണ്ടിടീനേൻ.

ചെഞ്ചുരുട്ടി—രൂപകം

1. കാമിനിമണേ മനമോടുമനം—ചേർത്തു നമ്മുടെ
കാമം സാധിപ്പിച്ചോരണം—ശൂന്യമാകയാൽ. (കാമി)
2. ഗരളം ശംഭുദേവൻ തന്റെ കരളിലെന്നപോൽ
കരളിതെന്റെ ഖേദസുഖത്തിൽ നടുവിലാണഹോ. (കാമി)

- 3. കണ്ഡിനത്തിൽ ചെന്നു നിന്നെ—കണ്ടുചൊന്നതും
പൂർണ്ണമോദം തിരിയേ വന്നു തമ്മിൽച്ചേർത്തതും. (കാമി)
- 4. ഓരുന്നേരത്തവനേ നേരേ കണ്ടിടയ്ക്കുയാൽ
ചേരുന്നല്ലലഖിലസുഖവും ദൂരേ നീക്കുന്നു. (കാമിനി)

18 നടുവത്തു മഹൻ നമ്പൂരിപ്പാട്

നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട് അച്ഛനെപ്പോലെതന്നെ നല്ല വാസനാകവിയായിരുന്നു. ഞാൻ എറണാകുളത്തു് ഈയുറ്റിൽപ്പണിക്കരുടെ വീട്ടിൽ പഠിച്ചു താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തു് അദ്ദേഹം പണിക്കരെ കാണുന്നതിലേക്കായി അവിടെ കൂടക്കൂടെ വരാറുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സരസഭാഷണത്തിൽ പലപ്പോഴും ഞാൻ മുശനായിപ്പോയിട്ടുണ്ടു്.

അദ്ദേഹം 1043-ൽ ജനിച്ചു. നടുവത്തച്ചന്റെ ജീവചരിത്രം നോക്കുക. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖണ്ഡകൃതികൾ സംഗ്രഹിച്ചു് പുസ്തകരൂപേണ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നില്ല. സീമന്തിനീചരിതം എന്ന കൂട്ടയാദാസ്തകവിയുടെ നാലും അഞ്ചും സർഗ്ഗങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റേതാണു്. അതിൽനിന്നു് ഏതാനും പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

മഹാരാജ! ഭാഗ്യം മഹാഭാഗ്യമിന്നീ
മഹാ ദിവ്യലോകം പ്രവേശിച്ച കാര്യം
മഹാദേവദേവന്റെ കാരുണ്യമൊന്നേ
സഹായം പ്രപഞ്ചത്തിലോർക്കുമ്പൊഴാർക്കും

കിനാവുകല്പംകൂടിയെത്താത്ത ലോക-
ത്തനായാസമെത്തിബുവൽപ്രീതി നേടി
മനാഗോനമല്ലെന്റെ പുണ്യം, സുഖാസ-
ജ്ഞനാവാപ്തിയൊന്നിങ്കലെന്നാപ്തവാക്യം.

എണിക്കോപ്പ ചാർത്തുന്ന ദേവന്റെ ചൂഡാ-
മണിക്കുള്ള വംശത്തിലാണെന്റെ ജന്മം
ഗണിച്ചാലൊടുങ്ങാതെയുഴീശർപാദം
പണിഞ്ഞീടുവോനെൻ പിതാവിന്ദ്രസേനൻ.

മുദാ താതപാദന്റെ ചൊല്ലിഴടങ്ങി-
സ്സദാനേരമക്ഷോണി രക്ഷിച്ചിരിപ്പോൻ
സദാരൻ മഹാരാജ! ഞാനോർക്ക ചന്ദ്രാ-
ഗദാവ്യൻ വിഭോ വൈരസേനിക്ക പൗത്രൻ.

എനിക്കുണ്ടു പെറ്റമ്മ ഞാൻ വേണ്ട സീമ-
ന്തിനിക്കച്ഛനിച്ചിത്രവർമ്മക്ഷിതീശൻ

ജനിച്ചില്ല സന്താനമെന്താമരാക്ഷി-
ക്കിനിക്കേൾക്ക ഞാനീ നിലയ്ക്കായ കാര്യം.

ഒരിമ്പം കലർന്നിട്ടു ഞാൻ കൂട്ടർകൂടി-
ട്ടൊരിക്കൽ പുറപ്പെട്ടു കാളിന്ദിയാറ്റിൽ
തെരിക്കെന്നാരോടുംകളിപ്പാൻ മഴക്കാ-
റൊരിമ്മിക്കുമില്ലാത്ത നാളാത്തമോദം.

ചൊരിഞ്ഞു മഹാമാരി, കാറ്റുതിയോടം
ചൊരിഞ്ഞു പിടിച്ചിട്ടു നിന്നില്ല മുങ്ങി
പിരിഞ്ഞു തുണക്കാർ, കിടന്നേറെ നട്ടം-
തിരിഞ്ഞു പരം ഞാൻ പൊട്ടുകെന്നു താണു.

‘ഒരു സങ്കടം’ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖണ്ഡകൃതികളിലൊന്നാണ്. വള്ളത്തോളിന് ബാധിര്യം ബാധിച്ചതിനെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു വിലാപവും അതിന്റെ പരിഹാരത്തിനായുള്ള പ്രാർത്ഥനയുമാണത്.

നാലാറുപേരൊടൊരുമിച്ചു നിരന്നിരുന്നു
കോലാഹലം വെടി പറഞ്ഞു തകർത്തിടുമ്പോൾ
ചേലാർനന്നാരെൻപ്രിയവയസ്യനേഴും വികാരം
ശൈലാത്തമേ! വലിയ സങ്കടമൊന്നു കാണാൻ.

ഉണ്ടായനാശമുതലലഞ്ഞഴകുള്ള കേൾവി-
യുണ്ടായ്വരാൻ കരുതി നിങ്കഴലിൽ ഭജിക്കേ
ഉണ്ടായിരുന്ന നിജ കേൾവിയുമസ്സമിച്ചു
കണ്ടാൽ നിനക്കു സുഖമോ സുരലോകവന്ദ്യേ!

ധന്വന്തരിക്കരിയ പെങ്ങൾ ഭിഷകന്മാരെ
തന്വജമംബ! സുരവൈദ്യർ തൊഴുന്ന ദൈവം
മന്വന്തരങ്ങൾ വിളയ്ക്കും വിളഭ്രമി, നിയ്യേ!
തന്വംഗി! നിങ്കലമരാത്ത ഗളങ്ങളുണ്ടോ?

മഹിഷമർദ്ദനം വഞ്ചിപ്പാട്ട് വളരെ ഹൃദ്യമായിട്ടുണ്ട്.

കുട്ടരംപുറം കടിച്ചുകൊണ്ടിടയ്ക്കിടയ്ക്കിടിനാദ-
മിടയ്ക്കുമട്ടലറിബീഭ്ര വിളങ്ങി ദേവി
വടിവോടത്രീമൂർത്തികൾക്കടിമയായടിക്കനി-
ട്ടുടനടി നടന്നു ഞാനൊലി മുഴക്കി
ഉലകുകൾ നിറഞ്ഞു ഞാനോശയുമട്ടഹാസവും
മലകളുമവനിയും കല്പങ്ങിയപ്പോൾ
ജലധികളേഴുമൊപ്പം കലങ്ങിപ്പോയ് ചരാചരം
നിലതെറ്റിത്തലച്ചുറ്റിപ്പകച്ചു പാരം

ഇടികേൾക്കും സിംഹദംഷ്ട്രം കടിച്ചുടൻ സുട കൂർമ്പി-
 ചെടുത്തു ചാടിടുംപടി കടുമദത്താൽ
 ഉടനെയിശ്ശോഷം കേൾക്കുന്നിടംനോക്കിപ്പുടകൂട്ടി-
 ട്ടുടരെങ്കിലടരെന്ന മഹിഷൻ പാടേ
 ഓടിയങ്ങോട്ടുടത്തപ്പോൾ കോടിസൂര്യനിടചേർന്നു
 ധാടിതേടിയുടവാർന്ന ദേവിയെക്കണ്ടു.

ആശ്രമപ്രവേശം, കാവ്യശകലങ്ങൾ, ഗുരുവായൂരപ്പൻ കഥ, പിഷാരില്ലുലമ്മ, സന്താനഗോപാലം ഇവയാകുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറ്റു കൃതികൾ.

നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട് 1119-ൽ ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു.

19 കമ്മനം ഗോവിന്ദപ്പിള്ള

1047-ൽ ജനിച്ചു. ഇംഗ്ലീഷും മലയാളവും അദ്ദേഹത്തിന് നല്ലപോലെ വശമായിരുന്നു. വളരെക്കാലം നസ്രാണിദീപികയുടെ പത്രാധിപത്യം പ്രശസ്തമായ വിധത്തിൽ നടത്തി. മുരാരിയുടെ സുപ്രസിദ്ധ നാടകമായ അനർഘരാഘവത്തെ ഭാഷയിലേക്കു വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതിനു പുറമേ ശ്രീചിത്രോദയം എന്നൊരു സ്വതന്ത്രകൃതിയും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മാതൃകയ്ക്കായി അനർഘരാഘവത്തിലെ രണ്ടു പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

മുപ്പാരെങ്ങനെയക രാക്ഷസവരൻ
 സന്തപ്തമാക്കി പരം
 കെല്ലാർന്നെങ്ങനെ പത്മനാഭനേളവായ്
 മാർത്താണ്ഡഗോത്രത്തിലും
 സ്വഭാഷാ സ്വയമേ മുനിപ്രവരനിൽ
 ശോഭിച്ചതെവണ്ണമി-
 ന്നപ്പോലെ കവികൾക്കിതൊക്കെയെളുതാം
 മുജ്ജന്മപുണ്യത്തിനാൽ.
 ആമോദത്തൊടുയർന്ന യാഗമധികം
 ചെയ്യുന്ന നിന്നമ്പിയം
 കാമം വാരിധിയെക്കഴിച്ചു സഗരൻ
 യാഗങ്ങളെച്ചെയ്തവൻ
 ഈ മന്ദാകിനി നിന്റെ പൂർവികചരി-
 ത്രത്തിൻ കൊടിക്കുറയാ-
 ണീമട്ടായതു തൻ ത്രിലോകഗുരുവിൻ-
 സാമർത്ഥ്യമാണൊക്കെയും.

20 എം. കുഞ്ഞൻവാരീയർ

മികച്ച സംസ്കൃതഭാഷാപണ്ഡിതനും വൈദ്യനും കവിയുമായിരുന്ന കുഞ്ഞൻവാരീയർ അനവധി ഭാഷാകാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1118-ൽ മരിച്ചു. ചില കൃതികളിൽ നിന്നു മാത്രം ഉദാഹരണങ്ങൾ ചേർക്കുന്നു.

1. നമ്മുടെ അമ്മ-

ചൊല്ലാമെടുത്തു കഥയൊന്നിഹ ഞാനുള്ളി-
ലെല്ലാരുമോർത്തിടുകിലമ്മയെ വാഴ്ത്തുമേറ്റം
വല്ലാതെ മുർഖനൊരു നായർ വയസ്സു മുത്ത്
പല്ലാടുമമ്മയൊടുമൊത്തൊരിടത്തു പാർത്തു.

മുപ്പർക്കു ശുണ്ണി ചെറുതല്ല, വയസ്സിന്നു
മുപ്പത്ര ചെന്ന കിഴവിക്കുമൊതുക്കമില്ല
ആപ്പട്ടണത്തിലെഴുവോക്കിവാർ തമ്മിലുള്ള
മാപ്പുറ്റൊരാക്കലഹമേറ്റമുപദ്രവംതാൻ.

കള്ളംകടിക്കുമെതിരില്ലിവനാരുമെന്നു
ഭേളും നടിക്കുമെവരോടുമിവൻ ശരിക്കും
തുളളും കയർക്കുമിവ കാഞ്ഞൊരു തള്ളയുള്ളിൽ
തള്ളും പുരുപ്രണയസംഭ്രമമാർന്നടക്കും.

ഉൾക്കുറിയന്നണയുമമ്മ ചൊടിച്ചനിഷ്ട-
മുൽക്കുലവന്ദമെഴുന്നവനോടു ചൊല്ലും
ആ ക്രൂരനോ കലശലായ് കലഹിക്കുമെന്ന-
ല്ലാക്കുനിയെ ക്ഷിതിയിലിട്ടു ചവിട്ടുമേറ്റം.

പെറ്റമ്മയോടിത്രവിധം കയറിക്കടന്നു
കറ്റം നടത്തുമവർതൻകഥയെത്ര കഷ്ടം!
തെറ്റൊന്നെണ്ണിറ്റഥ മുതുകിയൊതുക്കിയത്ത-
ലേറ്റം രസാലവനു ചോറു വിളമ്പിയുട്ടും.

2. ഒരു സന്താപദശകം (പുത്രവിയോഗത്തെപ്പറ്റി)-

സ്മരിച്ചോർക്കുമാപത്തുനമ്മയാദ്യം
മരിച്ചു മരിക്കേണ്ട കാലം വരാതെ
ഇരിക്കട്ടെയൊക്കുഷ്ടമെന്നല്ല പിന്നെ-
ത്തരിക്കുന്നു പോയ് ജ്യേഷ്ഠനേറ്റം വിശിഷ്ടൻ
അവാർയാത്തി ബാധിച്ചു ബോധിച്ചു ഹൃത്തിൽ
വോംഘ്രിദയംവച്ചു പൂജിച്ചു നിത്യം

ഭവാനത്തിനായ് മാർഗ്ഗമോർത്തോർത്തു ഞാനും
നവാസ്വാസ്വമുൾക്കൊണ്ടു ദീക്ഷിച്ചിരുന്നേൻ.

ഉടൻ പിന്നെ നേരിട്ടു കഷ്ടം നിനച്ചാ-
ണടഞ്ഞെന്റെ എത്തട്ടു പൊട്ടുന്നിതിപ്പോൾ
കടന്നെത്തുമീയന്തകൻ ഹന്ത ചെയ്വാൻ
തുടർന്നാകിലെന്താണൊരന്തം ജഗത്തിൽ.

പഠിപ്പിച്ചു പാസ്സാക്കിയുദ്യോഗമൊന്നും
പിടിപ്പിച്ചൊരുത്സാഹമുൾക്കൊന്നിലേറ്റം
തടിപ്പിച്ചു വിട്ടുജ്ജ്വലമരൻപൈതലസ്സും
ഘടിപ്പിച്ചു തൻ കയ്യിലയ്യോ കൃതാന്തൻ.

3. ചിത്രചരിത്രം-

ആരാജമാനസുമകോളമഗാത്രനാക-
മാരാജമാന്യ നൃപതിപ്രിയഭാഗിയേയൻ
ദൂരാർത്തനക്കനകഗാത്രിയെ എത്തിലേന്തി-
യാരാലണഞ്ഞു ബത തൽപ്പരിഭ്രമിയനും.

ഇന്നാടശേഷവുമടക്കി നയാൽബുരീക്കും
കന്നാഴിനാഥനധികം പ്രിയനിക്കുമാരൻ
എന്നാട്ടിലും മഹിതനെന്തവിടേയ്ക്കുസാധ്യ-
മെന്നാലുമന്നു ബത കന്ദശരാർത്തനായി

സദ്രാമണീയകമിണങ്ങുമൊത്തതിയെക്ക-
ണ്ടുദ്രാഗമയ്ക്കുരളിതെന്നു വെറുക്കയാലോ
വിദ്രാവിതോരുസുഖനാമവിടേയ്ക്കു ഹന്ത
നിദ്രാവധുടിയരികത്തണയാതെയായി.

ഇവ കൂടാതെ ജനകോപദേശം, ദക്ഷിണയാത്ര, മുക്തിസ്ഥലവിലാസം എന്നിങ്ങനെ അദ്ദേഹം അനേകം കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

21 ആലത്തൂർ അനുജൻ നമ്പൂരിപ്പാട്

നല്ല ഫലിതരസികനായ കവിയും ഗദ്യകാരനും ആയിരുന്നു. റാണി ഗംഗാധരലക്ഷ്മിയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന കൃതി. കവിതകളിൽ ചിലതു് ഉദ്ധരിക്കാം.

1. പണയത്തിൽപ്പെട്ട പാഞ്ചാലി-

ഒരു വസ്തുതയ്ക്കു തിണ്ടലായ്വാ-
ണതളും പാർഷ്വതിയെപ്പിടിച്ചിഴയ്ക്കേ

പുരുഷോപമിയന്നു കൺ ചുവത്തി-
പുരുഷം ധർമ്മജനോടു ഭീമനോതി.

കരുതാതെ കളിച്ചു നാടു വില്ലും
പുരുഷന്മാർ പലരുണ്ടു പാരിടത്തിൽ
കരുതീടുകിലേവമിഷ്ടമേറ്റും
പെരുക്കുംപെണ്ണിനെ വിറ്റതില്ലൊരാളും

ഗുണമേറ്റമെഴും ഭവാനുമേവം
പ്രണയംചേർന്നൊരു ഞങ്ങൾ നാലുപേരും
പണയത്തിലിരുന്നതെന്തു സാരം
തൃണമാണായതു ഞങ്ങൾ ദാസരല്ലോ.

2. ലക്ഷ്മീവിലാസത്തിലെ പറ.

ഘനശൈത്യമകന്നുമഞ്ഞൊഴിഞ്ഞി-
ട്ടനഘശ്രീമകരാവസാനകാലം
ധനധാന്യസമൃദ്ധിപ്പുണ്ടുമന്നിൽ
ജനമാനന്ദസത്തിൽ മുങ്ങിടുന്നു.

അരുണാമലകാന്തി ചിത്തുമോമൽ-
ത്തരുണാർക്കൻ തരമോടുദിച്ചുയർന്നു
ഒരുപാടു പരന്നെഴുന്ന വീര്യ-
രൊരുപാടുംകമനീയയായ്ക്കുഴിഞ്ഞു.

3. അംബാഷ്ടകം, യമകം.

പുരുതപസ്വിമനോഭവജിതന-
സ്സോരുമയാർന്നു കവർന്നൊരു ചണ്ഡികേ
ഗുരുപയോധരനഗ്രസുമധ്യമേ
സുരുചിരോരു ചിരോദയമേകണേ.

പലവീധം പതറ്റുന്നൊരു കാമമാം
വലയിലാണ്ടു വലഞ്ഞൊരിടത്തുമേ
നിലപൊറാത്ത മനസ്സിനു നീ കൃപാ-
നിലയമേ ലയമേകക നിൻപദേ.

4. അശോകോദ്യാനത്തിലെ സീത.

നീച! നിഷ്കര നിശാടനങ്ങളു നീ
നീ ചതിച്ച രഘുനാഥനെങ്ങങ്ങോ?

കാചമെങ്ങു? മണിയെങ്ങു? ചിത്തസം-
കോചമില്ല ചെറുതല്ലി? രാവണ!

പ്രാണനാഥ രഘുനാഥനിന്നു മൽ-
ത്രാണനത്തിനൊരശക്തനെങ്കിലോ
പ്രാണനിങ്ങു പൊലിയട്ടെ, ചേതമെ
ന്താണതിൽ തവ നിശാചരായമ!

കാടു നല്ല മണിമേടയാം ചരൽ-
പ്പാടുമാഞ്ഞ മലർമെത്തയായ്വരും
വാടുകില്ല വെയിലത്തു രാമനെ-
ക്കേടുവിട്ടുനചരിച്ച മൈഥിലി.

ആഞ്ജനേയവിജയം കൂട്ടയാദാസ്തുകവിതയിലെ ആറാംഭാഗം—

മലയൊടു സമമായിരുന്ന ദേഹം
മല തന്ന തുല്യമഹോ കനം കുറച്ചു
ബലനിധിപവമാന സുന്ദരതാനി
നില പലതേല്ലതിവെന്തു ചിത്രം?

ആലത്തൂർ അനുജൻ നമ്പൂരിപ്പാട് 1118-ൽ ദിവംഗതനായി.

2.2 മുർക്കോത്തു കുമാരൻ

1049-ൽ ജനിച്ചു. നല്ല സരസഗദ്യകാരനായിരുന്നു. ഒൻപതു കൊല്ലത്തോളം മല
ബാർ വിദ്യാഭ്യാസസമിതിയിലെ അംഗമായിരുന്നു. അതിനും പുറമേ വടക്കൻകോ
ട്ടയം താലൂക്കു ബോർഡ് പ്രസിഡണ്ടായും, മദ്രാസ് സർവകലാശാലാപരിക്ഷകനാ
യും ഇരുന്നിട്ടുണ്ട്. നല്ല നിരൂപകനും പത്രപ്രവർത്തകനും ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തി
ന്റെ ഇന്ദുലേഖാനിരൂപണം ഉത്തമമായ വിമർശനത്തിനു മാതൃകയായി വിളങ്ങുന്നു.
അന്യനായർ, വസുമതി, വെള്ളിക്കൈ, കാകൻ, ആശാകല എന്നീ കഥകളും, നാ
ണമുരസ്യാമികൾ, കുമാരനാശാൻ, ചത്തുമേനോൻ, കണ്ണുരാമൻനായനാർ ഇവരു
ടെ ജീവചരിത്രങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഫലിതം പറയുന്നതിലും എഴുതുന്നതി
ലും അതിവിദഗ്ദ്ധനായിരുന്നു. 1117-ൽ മരിച്ചു.

2.3 ഓടാട്ടിൽ കേശവമേനോൻ

1051 മീനത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവ് മുവാറ്റുപുഴ മുൻസിഫ്കോടതി വക്കീലായിരുന്ന
കവളപ്പാറ ഗോവിന്ദമേനോനായിരുന്നു. ചെറുപ്പത്തിലേ പിതൃവിയോഗം സംഭവിക്ക
യാൽ ആ ബാലൻ പിതൃവ്യനായ കുമാരമേനോന്റെ കൂടെ താമസിച്ചാണ് പഠിത്തം
നടത്തിയത്. കുമാരമേനോൻ അന്ന് കോട്ടയം ജില്ലാക്കോടതി വക്കീലായിരുന്നു.

ജസ്റ്റിസ് കെ. പി. ഗോപാലമേനോനും, ചൈനയിലെ ഇന്ത്യൻ പ്രതിനിധിയായ കെ. പി. എസ്. മേനോനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രന്മാരാണ്. മെട്രിക്കുലേഷൻ പാസ്സായശേഷം കേശവമേനോൻ തിരുവനന്തപുരത്തു വന്ന് വക്കീൽപരീക്ഷയ്ക്കു പഠിച്ചു. 1076-ൽ മുവാറ്റുപുഴെ പ്രാക്ടീസിനു തുടങ്ങി. സംഗീതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും അദ്ദേഹത്തിന് ഒരുപോലെ അഭിരുചിയുണ്ടായിരുന്നു. കമാരാഷ്ട്രകം, ടിപ്പുവും മലയാളരാജ്യവും, കപോതസന്ദേശം ഇവയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ. 1121 മീറ്ററും 24-നു ഒറ്റപ്പാലത്തുള്ള സ്വവസതിയിൽവെച്ചു മരിച്ചു.

ഭാഷാപോഷിണിസഭയിൽ വെച്ച് സമ്മാനാർഹമായിത്തീർന്ന ഒരു കവിതയാണ് ടിപ്പുവും മലയാളരാജ്യവും. അത് 1087-ൽ പുസ്തകരൂപേണ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. ഒന്നരണ്ടു പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

കടുതരമദമാർന്നിടുന്ന മൈസൂർ-
കടുവ കൊടുമ്പിരിപ്പുണ്ടു പൽകടിച്ചു
കടുകിടയുമൊഴിച്ചിടാതെയോരോ
കഠിനത കാട്ടിടുവാനുറച്ചിറങ്ങി.

കടകൾ കൊടികളും ദിഗന്തമെല്ലാ-
മുടന്തടയും വെടിയും തുടർന്നുകൊണ്ടു്
പടയുടെ നടുവിൽ പ്രതാപമോടും
പടഹമടിച്ചു മുഴക്കി യാത്രയായി

1103-ൽ ആണ് ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ ആദ്യമായി പരിചയപ്പെട്ടത്. അതിനു രണ്ടു കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പിൽ സാഹിത്യപണ്ഡിതനന്റെ പ്രൗഢാവതാരികയോടു കൂടി കപോതസന്ദേശം പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. അതിലെ നായകൻ ആദ്യത്തെ ജർമ്മൻ മഹായുദ്ധകാലത്ത് ജർമ്മനിയിൽ അകപ്പെട്ടുപോയ ഒരു നായർ യുവാവാണ്. അയാൾ തൃശ്ശിവപേരൂർ താമസിച്ചിരുന്ന പ്രിയതമയ്ക്ക് ഒരു കപോതമുഖേന സന്ദേശം അയയ്ക്കുന്നതാണ് ഇതിവൃത്തം. പി. കെയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ “യഥാർത്ഥമായ അനുരാഗം ക്ഷോഭണമായ യുദ്ധകോലാഹലമോ വിഭ്രമകരമായ പാശ്ചാത്യ മായാപ്രപഞ്ചമോ കൊണ്ടു ബാദ്ധ്യമാകാതെ ഗിരിസാഗരാദി വിഘ്നങ്ങളെ അതിലംഘിച്ചു് നിദ്രതമായി സ്വാശ്രയോന്മുഖമായി പ്രവഹിക്കുന്ന രസം വളരെ ഭംഗിയായി ഇതിൽ പ്രതിപാദിച്ചു കാണുന്നു.” എല്ലാ പദ്യങ്ങളിലും കേരളവർമ്മപ്രാസം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഒന്നരണ്ടു പദ്യങ്ങൾ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

വങ്കാടല്ലുഗ്നിരിസുഗമമാം നന്ദനോദ്യാനലക്ഷ്മീ
സങ്കാശത്വംതടവിയഖിലാനന്ദസന്ദായകംപോൽ
ശങ്കാലേശം കലിശഹതിയാൽ ഗോത്രഭിത്തിന്നതോന്നി-
പ്പുകായിച്ചേർന്നതുമുതലതിന്നപ്പുരസ്സെന്ന നാമം.
രീതിയെല്ലാം ശരിവരെയൊരക്കീട്ടു മാർഗ്ഗംതളംചെ-
യ്ക്കുതിപ്പാടിപ്പരിമുദ്രലസന്ധത്തഭേദം നടത്തി

വീതിച്ചോരോചരമചരവും പ്രാതിനിധ്യം വഹിച്ചിട്ടാതിരുന്ന ചെമ്പുവീടെയതുപ്രതിയേറ്റം ഭവാനിൽ.

24 കണ്ണമ്പു കുഞ്ഞുണ്ണിനായർ

തുശ്ശിവപേരൂർ പ്രാക്ടീസു കൈയേല്ക്കുംമുമ്പുതന്നെ ലേഖനങ്ങൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കൈരളിപത്രാധിപരായി ദീർഘകാലം ഇരുന്നു. കൂടലിൽ നിന്നു കൊട്ടാരത്തിലേക്ക്, ഭ്രാന്തിവിലാസം, രാമദാസസ്വാമികൾ, വിദൂരൻ, പ്രതാപസിംഹൻ, അഹല്യാഭായി, വില്യംടെൽ, വിദ്യാസാഗരചരിതം, ശിവമൂർത്ത ഗോവിന്ദസിംഹൻ, ശ്രീരാമകൃഷ്ണകഥാമൃതം ഇത്യാദി കൃതികളുടെ കർത്താവാണ്. അദ്ദേഹം 1117-ൽ ആലുവാ പൂഴയിൽ അകപ്പെട്ട് അകാലമൃത്യു പ്രാപിച്ചു.

25 കവിയൂർ വെങ്കിടാചലമയൂർ

ഇദ്ദേഹം 1051-മുതൽ 1116-വരെ ജീവിച്ചിരുന്നു. പ്രാസവഴക്കുണ്ടായപ്പോൾ അദ്ദേഹം കെ. സിയെ പരിഹസിച്ച് ഒരു ഖണ്ഡകാവ്യം രചിച്ചു. കുമാരനാശാന്റെ പേരും പ്രതാപവും പരന്നപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തിനെ വ്യംഗ്യമായി അധിക്ഷേപിക്കയാൽ അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു ഗംഗാധരശാസ്ത്രിയുമായി പോരാടേണ്ടിവന്നു. തങ്കമ്മ, മോഹിനീവിഭ്രമം, മറ്റൊരന്യാപദേശശതകം, ചില ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ ഇവയെല്ലാം അദ്ദേഹം കൈരളിക്കു സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചില മാതൃകകൾ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

തങ്കമ്മ (പച്ച മലയാളകൃതി)-

ആർക്കും വരാപിറവിയാലൊരയച്ചു പുണ്യൽ-
ക്കാർക്കും തുല്യക്കുന്മൊരേനിലതന്നെപോലും
ആർക്കും മിരട്ടുലകിലമ്പലമെന്നു, നോയ-
മ്പോർക്കും തുലോമെളിമയായവളെന്തു ചെയ്യും?

തണ്ടാർമിഴിക്കരിയ മേനവനോടിണക്ക-
മുണ്ടായ് വളർന്നുവിളയന്നതറിഞ്ഞു നായർ
കൊണ്ടാടിമുന്നമവളോടു മുഷിഞ്ഞതയ്യോ
വേണ്ടാത്തതെന്നവനറച്ചു തെളിഞ്ഞിരുന്നാൻ.

26 എം. ആർ. കെ. സി.

സി. കുഞ്ഞുരാമമേനോൻ എന്ന പേരിനെ മറിച്ചിട്ടതാണ് എം. ആർ. കെ. സി. അദ്ദേഹം ഒരു സരസകാഥികനായിരുന്ന് ദീർഘകാലം മംഗളോദയം കമ്പനിമാനേജർ സ്ഥാനം വഹിച്ചു. അനേകം ചെറുകഥകൾക്കു പുറമേ വള്ളുവക്കുമാരൻ,

ഭാർഗ്ഗവരാമൻ, രഘുവംശം ഗദ്യം, ആനന്ദമഠം, ദേശബന്ധ്യ, ഉമ്മർകുട്ടി, കനകാംഗീപരിണയം, കമ്പരാമായണം ഗദ്യം, സർ രാമവർമ്മ, ജാർജ്ജ് പട്ടാഭിഷേകം മുതലായവയും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

27 കവിതിലകൻ വരവുൾ ശാമുമേനോൻ

കൊല്ലവർഷം 1050 മീഥുനം 12ാം തീയതി കൊച്ചിശ്ശിമയിൽ കിഴക്കൻ ചിറ്റൂരിലുള്ള വരവുൾ കുടുംബത്തിൽ മണിയിൽ നാണനായരുടേയും ഏഴുഅമ്മയുടേയും സീമന്തപത്രനായി ജനിച്ചു. അഞ്ചാംവയസ്സിൽ നാട്ടുനടപ്പനുസരിച്ച് എഴുത്തിനിരുന്നിട്ട് കൊടുവായൂർക്കാരനായ താച്ചുമേനോന്റെ കടിപ്പള്ളിക്കൂടത്തിൽ ചേർന്നു. പത്തുപന്ത്രണ്ടു വയസ്സാവുംവരെ പഠിത്തത്തിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടി. അപ്പൊഴേക്ക് വാത്സല്യനിധിയായിരുന്ന പിതാവ് മരിച്ചുപോകയാൽ, അനാഥനായിത്തീർന്ന ബാലൻ വീട്ടിലേക്കു മടങ്ങി. അവിടെ നിന്നും അചിരേണ മാതൃലനെ സഹായിപ്പാനായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃഷിസ്ഥലമായ വേലാന്താവളത്തിലേക്കു പാർപ്പു മാറ്റുകയും പഠിത്തത്തിനു തല്ലാലം വിരാമമിടുകയും ചെയ്തു. മാതൃലൻ ഭാഗിനേയന്റെ പഠിത്തക്കാര്യത്തിൽ ലേശം താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഭാഗ്യവശാൽ അദ്ദേഹം പുത്രന്മാരെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിലേക്കു അവരുടെ വാസസ്ഥാനമായിരുന്ന നല്ലേപ്പള്ളി എന്ന സ്ഥലത്ത് ഒരു ശാസ്ത്രീയ നിയോഗിച്ചിരുന്നു. നമ്മുടെ ശാമുക്കുട്ടി ആഴ്ചയിൽ ഒന്നു രണ്ടുതവണ ഏഴെട്ടുമെൽ നടന്ന് അവിടെച്ചെന്നു മാതൃലേയന്മാരോടുകൂടി സംസ്കൃതം പഠിക്കാൻ തുടങ്ങി. ദൈവഗത്യാ ആ പഠിത്തവും ദീർഘകാലം നിന്നില്ല. പ്രസ്തുത മാതൃലന്റെ നിഷ്കരുണമായ പെരുമാറ്റത്തിൽ നമ്മുടെ ബാലൻ ചിറ്റൂരേക്കു തിരിച്ചുപോന്നു.

വീട്ടിൽ വന്നപ്പോൾ കുടുംബഭാരം കൂടി ഈ അനാഗതശൂശ്രൂവിന്റെ ചുമലിലായി. മാതാമഹി, മാതാവ്, ഒന്നരണ്ടു സഹോദരന്മാർ ഇവരെപ്പലർത്തുന്നതിലേക്ക് അദ്ദേഹം ചിറ്റൂർ അംശം കച്ചേരിയിൽ എഴുത്തുപണി കൈയ്യേറ്റു. എന്നാൽ ഉപരിപഠനത്തിന് ഇവിടെ ഒരു സൗകര്യം ലഭിച്ചു. ഗൃഹത്തിനടുത്ത് ചിറ്റൂർ തോലക്കാടു ഗോപാലമോനോൻ എന്നൊരു വിദ്വാൻ താമസിച്ചിരുന്നു. ശാമുമേനോൻ അദ്ദേഹത്തിനു ശിഷ്യപ്പെട്ട് നാടകാലങ്കാരപര്യന്തം പഠിച്ചു. അതിനോടുകൂടി ലേഖനവ്യവസായത്തിലും ഏർപ്പെട്ടു. ആദ്യലേഖനങ്ങൾ ജനരഞ്ജിനി പത്രത്തിലായിരുന്നു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയത്. പിന്നീട് കവനോദയത്തിലും രസികരഞ്ജിനിയിലും എഴുതുവാൻ ആരംഭിച്ചു. കൃഷ്ണാവിവാഹം എന്ന കൃതി കവനോദയക്കാരാണ് പുസ്തകരൂപേണ പ്രസാധനം ചെയ്തത്. ഗദ്യമാലികയിൽ കാണുന്ന ചില പ്രബന്ധങ്ങൾ അദ്ദേഹം രസികരഞ്ജിനിയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളവയാകുന്നു.

18ാം വയസ്സിൽ അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു ദിവ്യാനുഭൂതി ഉണ്ടായത്രേ. കുടുംബഭാരത്താലും മറ്റും വിഷമിച്ച ജീവിതം ദുർഭരമായിത്തോന്നിയ ഈ നവയുവാവ് ചിറ്റൂർക്കാവിന്റെ നടയ്ക്കൽ ചെന്ന് തന്റെ ക്ലേശഭാരത്തെ ശമിപ്പിക്കേണമേ എന്നുള്ള പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടി വീണ് കറേനേരം കിടന്നു. തദവസരത്തിൽ ഒരു പ്രഭാപുരം തന്റെ മു

നിൽ പരന്നതായും അതിനുള്ളിൽ പുഞ്ചിരി തൂകിക്കൊണ്ടു് ഒരു ദിവ്യവിഗ്രഹം: ‘മകനേ! ഞാനല്ലേ ഇരിക്കുന്നത്? നീ എന്തിനു ക്ലേശിക്കുന്നു?’ എന്ന് അരുളിച്ചെയ്തതായും അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. ഈ അനുഭൂതിക്കുശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഒരു വലുതായ പരിവർത്തനം സംഭവിച്ചുവത്രേ.

25ാം വയസ്സിൽ അദ്ദേഹത്തെ ചിറ്റൂർ മജിസ്ട്രേട്ടുകോടതിയിൽ പകർപ്പു ഗുമസ്തനായി നിയമിച്ചു. ഇതിനിടയ്ക്കു അദ്ദേഹം അതുതരമായൊന്നും തർജ്ജമ ചെയ്തു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അധികം കഴിയും മുമ്പു് മാതൃവിധോഗം സംഭവിച്ചു. എന്നാൽ തൽസ്ഥാനം മനസ്സിലിരുന്ന മാധവിഅമ്മ—അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധർമ്മപത്നി—സ്വയം കൈയ്യേറ്റതിനാൽ ഗൃഹഭരണത്തെ സംബന്ധിച്ചു് വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടുകളൊന്നും ഉണ്ടായില്ല.

അല്പകാലത്തിനുള്ളിൽ ക്രിമിനൽ ട്രൈബ്യൂണലിൽ ചേർന്നു വിജയം നേടുകയാൽ, ഉദ്യോഗം രാജിവെച്ചിട്ടു് അദ്ദേഹം വക്കീൽപണിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. 1078-ൽ,

“എന്നെക്കുറിച്ചേറെ വാത്സല്യമേറുന്ന
ധന്യൻ കരുണാകരാഖ്യനെന്താതുലന്റെ”

ആജ്ഞാനുസൃതം എഴുതിത്തീർത്ത ജ്ഞാനവാസിഷ്ഠം കേരള ഭൂഷാഗാനം പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. ഡമ്മി 656 വശങ്ങളുള്ള ഈ ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥത്തെപ്പറ്റി മാനവിക്രമൻ ഏട്ടൻ രാജാ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു:

“ദുരൂഹമായ വാസിഷ്ഠം ഭാഷപ്പെടുത്തുവാൻ സാമാന്യ കവികളാൽ അശക്യമാണെന്നു നമുക്കു തീർച്ചയായും പറവാൻ കഴിയുന്നതാണ്. ഇങ്ങനെയുള്ള ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ ഭാഷാകവിതാപദ്ധതിക്കനുസരിച്ചു് പ്രാസപ്രയോഗാദികളെ വിടാതെ ഇപ്രകാരം ഭാഷപ്പെടുത്തിയതു കാണുന്ന എല്ലാവർക്കും ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്ഞാനം അനിതരസാധാരണമാണെന്ന് അറിവാൻ കഴിയുന്നതാണ്. മൂലവും തർജ്ജമയും ഒത്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിലേക്കു് അല്പം ചില ഭാഗങ്ങളെ ഇവിടെ എടുത്തുകാണിക്കാം.

- മൂലം: ദിവി ഭൂമൗ തഥാകാശേ
ബഹിരന്തശ്ച മേ വിഭൂഃ
യോ വിഭാത്യവഭാസാത്മാ
തസ്മൈ സർവാത്മനേ നമഃ
- തർജ്ജമ: ദ്വോവില്പംക്ഷിതിയില്പമാകാശദേശത്തില്പ-
മാവിധം പുനമേയുള്ളില്പമൊരുപോലെ
വ്യാപിച്ചുകൊണ്ടു ശുദ്ധജ്ഞാനമേ സ്വരൂപമായ്
ശോഭിക്കും സർവാത്മാവാമതിന്നു നമസ്കാരം.

സൂച്യപാഖ്യാനഘട്ടത്തിൽ—

- മൂലം: ദീർഘസ്വപ്നസ്ഥിതിം യാതഃ
സംസാരാവ്യോ മനോവശാൽ
അസമ്യക് ദർശനാൽ സ്ഥാനാ-

വിവ പുംപ്രത്യയോ ദൃഢഃ.

നന്നായി നോക്കായ്കയാൽ സ്ഥാണുവിൽ പൂമാനെന്നു
തോന്നലേറ്റവും ദൃഢമായി വന്നിടുംപോലെ
ശ്രീരാമ മനോവശം ഹേതുവായിട്ടുഹോ സം-
സാരംതാൻ ദീർഘസ്വസ്ഥിതിയെ പ്രാപിച്ചിതു.

ദാഹുരാഖ്യാനം-

അസ്യ സംസാരദുഃഖസ്യ
സർവോപദ്രവകാരിണഃ
ഉപായ ഏക ഏവാസ്തി
മനസഃ സ്വസ്യ നിഗ്രഹഃ

താപിഞ്ചരനിലങ്കളേബര കേശ്ക സ-
ർവോപദ്രവകരം സംസാരസങ്കടം
ദൂരം നീങ്ങിടുവാൻ തന്റെ ചേതസ്സിനെ-
ത്തിരെ നശിപ്പിക്കതന്നെ വഴിയുള്ളൂ.

ഇങ്ങനെ പല ഭാഗങ്ങളും നാം പരിശോധിച്ചതിൽ എല്ലാം മൂലത്തിന് ഒത്തുതന്നെ ഇരിക്കുന്നുണ്ട്.”

ഇത് എഴുതുന്ന കാലത്ത് ഈ കവി കൊട്ടാരക്കര സദാനന്ദസ്വാമികളുടെ ശിഷ്യസ്ഥാനം ഏറ്റുകഴിഞ്ഞിരുന്നു എന്ന്,

‘യതിവരനെൻഗുരു സതതം
കൃതികൾ പുകഴ്ത്തും മഹാൻ സദാനന്ദം
മതിയിൽ വിളങ്ങുക, തൽപദ-
മതിലിക്രതിയെ സമർപ്പണം ചെയ്തേൻ.’

എന്ന സമർപ്പണപദ്യത്തിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാം.

1082-ൽ ശ്രീതിഗീത രചിക്കപ്പെട്ടു. കുചേലവൃത്തം എട്ടുവൃത്തം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ട്, കാളിയാർക്കട്, ശിവപാദാദികേശസ്തവം ഈ കൃതികളും ഇക്കാലത്തിനോടു അടുപ്പിച്ചു രചിക്കപ്പെട്ടവയാണ്.

1086-ൽ ശങ്കരവിജയവും, 1092-ൽ ശ്രീകൃഷ്ണചൈതന്യസ്വാമികളുടെ ജീവചരിത്രവും, 1093-ൽ രാജയോഗം നക്ഷത്രമാലയും എഴുതിത്തീർത്തു.

1094-ൽ ദേവീഭാഗവതം എന്ന വിശിഷ്ടകൃതി ഭാഷാഗാനരൂപത്തിൽ ബി. വി. ബുക്കുഡിപ്പോക്കാർ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. ശ്രീരാമവർമ്മവിജയം ഭാഷാഗാനവും ആ കൊല്ലത്തിൽ ഉണ്ടായതാണ്.

ഇതിനോടടുത്തുതന്നെ കൊച്ചിമഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് കവിതിലകൻ എന്ന ബിരുദം കല്പിച്ചു നല്കി.

1096-ൽ അദ്ദേഹത്തിന് പ്രമേഹരോഗം ആരംഭിച്ചു. രോഗശയ്യാവലംബിയാ യിരുന്നുകൊണ്ട് എഴുതിയതാണ് ത്രിപുരാഹരസ്യം. അതും തച്ഛിഷ്യനായിരുന്ന ഒട്ടു വിൽ ശങ്കരൻകുട്ടി മേനോന്റെ കല്പിപ്പുരാണവും ഒരുമിച്ച് ഒരേദിവസം-അതായത് 1101 മകരം 13ാം തീയതി ആണ് കുറ തീർന്നത്. 1102 മകരം 11ാം തീയതി അദ്ദേഹം ദിവംഗതനാവുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജനായ വരവൂർ നാരായണ മേനോനും ഒരു സാഹിത്യഭക്തനാണ്. ത്രിപുരാഹരസ്യത്തിൽ ഏതാനും വരികൾ കൂടി ഉദ്ധരിക്കട്ടെ.

എന്നിൽ ശ്രീഗുരോ ഭവൽക്കാരുണ്യമുണ്ടാകയാൽ
 ധന്യനാസ്തിർന്നേൻ കൃതകൃത്യനായ് ഭവിച്ചു ഞാൻ
 കരുണാസിന്ധു സാക്ഷാൽ പരമേശ്വരൻതന്നെ
 ഗുരനായകനെന്നു വിദ്യാന്മാർ പറയുന്നു.

തുഷ്ടനായ്വന്നു ഗുരനായകനെങ്കിൽ ബ്രഹ്മ-
 പട്ടം കൂടിയും ശുദ്ധ പുല്ലുപോലായിത്തീരും
 ഉൾത്തീരിൽ ഗുരുവിന്നു സന്തോഷമുണ്ടായ്വരാൻ
 മൃത്യുമാത്മതയെസ്തുത്വാപിച്ചിടമല്ലോ.

28 വള്ളത്തോൾ ഗോപാലമേനോൻ

തുഞ്ചത്താചാര്യദേവന്റെ ജന്മഭൂമിയായ വെട്ടത്തുനാട്ടിൽ മംഗലം പ്രദേശത്തിനു സമീപം പുല്ലൂന്നി ദേശത്താണ് വള്ളത്തോൾ ഗൃഹം. അവിടെ കറുത്തോട്ടത്തു വിഷ്ണുനൃരിയുടേയും നാണിക്കുട്ടി അമ്മയുടേയും പുത്രനായി ഗോപാലമേനോൻ 1057 ഇടവത്തിൽ ജനിച്ചു. വള്ളത്തോൾ കവികളിൽ കാണുന്ന ഉച്ചാദർശങ്ങൾക്കെല്ലാം കാരണഭൂത ആ ഉത്തമഗൃഹിണിയായിരുന്നു എന്നു പറയാം. ആ മഹതിയുടെ ഹൃദയം ആകാശംപോലെ നിർമ്മലവും സമുദ്രംപോലെ വിശാലവുമായിരുന്നു എന്നു ഞറിവ്. ആ സുകൃതിനിയെപ്പറ്റി ഇങ്ങനെ കീർത്തിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഗൃഹജോലിമുറയ്ക്കു നിർവഹിച്ചഥ ബാക്കിസ്സമയങ്ങളൊക്കെയും
 പുരുപുണ്യപുരാണകീർത്തനശ്രവണാദിക്രിയയാൽ കഴിച്ചിടും
 സകലോപരി ലോകരോർത്തതിശ്രമമേതിന്നു നടത്തിടുന്നുവോ
 അവിടേയ്ക്കുതി തുച്ഛമാപ്പണം ഭൂവി യാചിച്ചവരില്ലതെങ്കിലോ
 കളിമട്ടിലുമന്യദൃഷണം പറയാതെ ചൈതന്യ പാരിതിൽ
 അതിദൂർല്ലഭമായെഴും വിശുദ്ധരിലെന്നമ മികച്ചുനില്ക്കുമേ.

എന്നും മുത്താഴം കഴിക്കണമെങ്കിൽ അതിഥികളേയും മറ്റും ഊട്ടി, വേലിക്കരികെ വന്നു നില്ക്കുന്ന അധഃകൃതശിശുക്കൾക്കു വല്ലതും കൊടുത്ത ശേഷമേ ആകാവൂ എന്ന് ആ മാതാവിന് നിർബന്ധമുണ്ടായിരുന്നത്രേ.

ഗോപാലമേനോന്റെ ശൈശവബാല്യങ്ങൾ അതിക്ലേശഭ്രയിഷ്ടമായിരുന്നു. പത്തു പന്ത്രണ്ടു വയസ്സായതിനുശേഷമേ എഴുത്തു പഠിക്കാൻപോലും സാധിച്ചുള്ളൂ. നാട്ടെഴുത്തച്ഛന്റെ അടുക്കൽ അക്ഷരാഭ്യാസം ചെയ്തിട്ട് പ്രസ്തുത ബാലൻ വെള്ളര ക്കാട്ടു പള്ളിയത്തു ചെന്നു താമസിച്ചു. പള്ളിയത്തു കുടുംബം ചരിത്രപ്രസിദ്ധമാണ്. ആ തായ് വഴിയുടെ സ്ഥാപകൻ വെട്ടത്തു രാജാവിന്റെ സചിവനും കൊച്ചി ശക്തൻ തമ്പുരാന്റെ മിത്രവും ആയിരുന്ന കോന്തിമേനോൻ കാര്യക്കാരുടെ ഭാഗിനേയിയെ യാണ് വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നത്. പള്ളിയത്തു സന്താനം ഇല്ലാതെ വന്നപ്പോൾ, ആ വിവാഹത്തിൽ നിന്നുണ്ടായ ഒരു സന്താനത്തെയാണ് ദത്തെടുത്തത്. പ്രസ്തുത പള്ളിയത്തു നായരുടെ ദൗഹിത്രിയുടെ ദൗഹിത്രനായിരുന്നു നമ്മുടെ ഗോപാലമേ നോൻ.

അദ്ദേഹം പള്ളിയത്തടുത്തുള്ള ഒരു പ്രാഥമിക വിദ്യാലയത്തിൽ രണ്ടുകൊല്ല തോളും പഠിച്ചപ്പൊഴേക്കും ആ പള്ളിക്കൂടം നിന്നുപോയി. അതിനാൽ അദ്ദേഹം കൊല്ലങ്കോട്ടേയ്ക്കു താമസം മാറ്റി. അവിടത്തെ ഇംഗ്ലീഷ്ഹൈസ്കൂളിൽ ചേർത്തു പഠി പ്പിക്കണമെന്നായിരുന്നു മാതൃലന്റെ ഉദ്ദേശം. എന്നാൽ ആ ദിക്കിൽ പ്ലേഗ് എന്ന മഹാമാരി അന്നു നടപ്പിലിരുന്നതിനാൽ, അതും സാധിക്കാതെ വന്നപ്പോൾ, മാതൃ ലൻ അദ്ദേഹത്തിനെ ഒരു വക്കീലിന്റെ ഗൃഹസ്ഥനായി അയച്ചു. ആ ഉദ്യോഗത്തിലും അധികകാലം ഇരുന്നില്ല. കാരണവർ അദ്ദേഹത്തിനെ വിളിച്ച് തറവാട്ടിലെ കലവ റത്താക്കോൽക്കാരനാക്കി നിർത്തി. എന്നാൽ ആ ജോലി തൃപ്തിയാൽ അദ്ദേ ഹം കാവ്യനാടകാദി വിനോദങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുകയും അചിരേണ വള്ളത്തോൾ നാരായണമേനോന്റെ അടുക്കൽ സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചു തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

അല്പകാലത്തിനുള്ളിൽ ഈ ബാലൻ ചില കാവ്യങ്ങളും നാടകങ്ങളും വായി ച്ചു തീർത്തു. അതിനോടുകൂടിത്തന്നെ കാവ്യരചനയും തുടങ്ങി. 1097-ൽ ആ ഗുരുക ലത്തിന്റെ സ്ഥാപകനും നാട്യകലാവിദഗ്ദ്ധനും ആയിരുന്ന ദാമോദരൻ എളയത്ത് ദിവംഗതനാവുകയാൽ വള്ളത്തോൾ കേരളകല്പദ്രുമം അച്ചുക്കൂടത്തിന്റെ ഭരണകർ ത്തൃയും കൈയേറ്റ് തൃശ്ശിവപേരൂർ താമസമാക്കി. അതിനെത്തുടർന്ന് ഗോപാലമേ നോനും പഠിപ്പു നിർത്തേണ്ടതായി വന്നു. എന്നാൽ അധികം താമസിയാതെ അദ്ദേ ഹവും വെള്ളരക്കാട്ടുള്ള ഒരു വിദ്യാലയത്തിൽ അദ്ധ്യാപകവൃത്തി സ്വീകരിച്ചു.

ആ ജോലിയിൽ ആറു സംവത്സരത്തോളമേ ഇരുന്നള്ളൂ. കവനകൗമുദി നടന്നു കൊണ്ടിരുന്ന കാലമായിരുന്നു അത്. ആ പ്രതിവാരപത്രത്തിന്റെ കന്നുകുളം ലേഖ കൻ ഗോപാലമേനോനായിരുന്നു.

1083-ൽ അദ്ദേഹം വള്ളത്തോളിന്റെ ധർമ്മപതിയുടെ അനുജത്തിയായ ചിറ്റ ശി നാണിക്കുട്ടി അമ്മയെ വിവാഹം കഴിച്ചു. ഒരു വ്യാഴവട്ടത്തെ ദാനവത്യജീവിതത്തി നുശേഷം ആ സാധി 1096 തുലാം പതിനഞ്ചാംതീയതി ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു. നാലു സന്താനങ്ങൾ ഉണ്ടായതിൽ രണ്ടു പുരുഷപ്രജകളും മരിച്ചുപോയി. ആ സംഭവത്തെപ്പറ്റിയാണ് കവി ഇങ്ങനെ വിലപിച്ചിരിക്കുന്നത്.

“പിടയുന്നിതു നെഞ്ചു, സന്ധിബ-
ന്ധനമെല്ലാമഴിയുന്നു ദൈവമേ
തളരുന്നു തകർന്നിടുന്നു, ഹാ
പിളരുന്നു, വരളുന്നുമേ ജഡം.

പുലർവേളയിലേറ്റു ചേറ്റുതൻ-
ഗൃഹകൃത്യങ്ങൾ സമാചരിച്ചു താൻ
കുതുകേന കളിക്കുവാൻ ഗമി-
ച്ചൊരുമൽപ്രേയസി ഹാ പ്രപഞ്ചമേ.

അധിതോയമുദഗ്രമൂർഛയാൽ
സഹസാ ഹന്ത, പതിച്ചിതോമലാൾ
കടുശാപഭയാൽ നദസ്സിൽനി-
ന്നൊരു ദിവ്യാംഗനയെന്നപോലവേ.

സുപയസ്സിൽ നിമഗ്നയായൊരൻ
മധുരസ്സിശ്ചമദാലസാഗിയെ,
മമജീവതസർവസൗഖ്യമോ-
ടൊരുവായയ്ക്കുവിഴങ്ങി ഹാ വിധി.

സുരപാദപസുനവാർമണം
തിരളും ദിവ്യസരോവരങ്ങളിൽ
കളിയാടുകയല്ലി-യുല്ലുളും
കളിരുംമാറതിപുണ്യശാലിനി?

സുഭഗേ! തവ ചേർച്ചമുലമി-
സ്സുരഗംഗാതടമപ്പുരോവൃതം
വിലസുന്നിതഭ്രതപുർവ്വമാം
സുഷമാവൈവേമാർന്നു സാന്ദ്രതം.

നിജ മാതൃസമാഗമോത്സവം
ചെറുതണ്ടാരിതളാൽ നകർന്നലം
മുദുവാംകഴൽവെപ്പിനാൽപുതു-
ത്തളിൽമാർഗ്ഗത്തിൽ വിതച്ചു നീളവേ,
കളർ നന്ദനസീമ്ലികേളിചെ-
യ്ക്കവർ നിൻ നന്ദനരോടിവന്നിതാ
ഭുജവല്ലികളിൽത്തളിർപ്പൊടി-
പ്പുരുളുന്നു തവ ദേവതാർച്ചിതേ.

(യുഗ്മകം)

ഗുരുഹർഷമൊടോടിയെത്തിടും
ചെറുപൈതങ്ങളെ രണ്ടുപേരെയും

പെരുതൂൾപ്രണയംചുരത്തിടും
തിരുമാറിൽത്തവ ചേർക്കുകൊപ്പമേ.”

1088-ൽ പ്രിയജനനി മരിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. തുടർന്ന് പൂത്രവിയോഗങ്ങൾ— ഇപ്പോൾ ഇതാ ബഹിർഗൃതപ്രാണയായ പത്തിയുടെ പ്രാണവിയോഗം—ഇതിൽ കവിഞ്ഞു ഒരു മനുഷ്യനെ ക്ലേശിപ്പിക്കാൻ മറ്റേതുവേണം? ഇതിനിടയ്ക്ക് വള്ളത്തോൾ കുടുംബത്തിലെ ഭാഗം കഴിയുകയും കാരണവർ മരിക്കുകയും ചെയ്തയാൽ, കാരണവസ്ഥാനം ഗോപാലമേനോൻ തന്നെ വഹിക്കേണ്ടതായും വന്നു.

കുടുംബഭരണക്ലേശങ്ങൾക്കിടയ്ക്കും അദ്ദേഹത്തിന് കവിതാരചനയിൽ ഏർപ്പെടാൻ കഴിഞ്ഞത് വള്ളത്തോളിന്റെ സാഹചര്യത്താൽ മാത്രമാണ്. അദ്ദേഹം 1115 തുലാമാസത്തിൽ ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു.

ധനതുഷ്ടിയുടെ അഭാവം, അനാധംബരജീവിതം—ഇവ രണ്ടും സ്വമാതാവിൽ നിന്നു ലഭിച്ച അമൂല്യസമ്പത്തുകളായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം സരളവും മധുരവും ആയ ഭാവങ്ങളുടെ ഒരു ഉറവയായിരുന്നതിനാൽ അതിൽനിന്ന് ഊറിവന്ന കവിതകളും മാധുര്യസാരമൂല്യാദി ഗുളഭൃയിഷുമായിരിക്കുന്നു. ഒരു കവിയല്ലെന്നായിരിക്കേണ്ട പ്രധാന ഗുണം ആത്മാർത്ഥതയാണ്. ആ ഗുണം ഒന്നുകൊണ്ടു മാത്രമാണ് വള്ളത്തോൾ കവികൾ കേരളീയരുടെ ആരാധനയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഒരു സ്ത്രീയുടെ ക്രൂര്യം.

ഇത് 1091-ൽ രചിക്കപ്പെട്ട ഒരു ഖണ്ഡകൃതിയാണ്.

“രാവായ്ക്കഴിഞ്ഞിതധനാപകൽപോയിവീണ്ടും
രാവാകൂനീങ്ങിയണയും പകൽതാനിവണ്ണം
ചാവാനെഴുന്നദിവസത്തെടുത്തുചെല്ല-
മീവാസ്സവം മനുജരിങ്ങറിയുന്നതുണ്ടോ?
ചേരാ നമുക്കു മൃതി, ചത്തവർ മൃത്തതൊങ്ങ-
ന്മാരാനിവണ്ണമൊരുളൂർ നടിച്ചിടുന്നു
പാരായെരിപ്പെരിയ രാഗമണഞ്ഞവേഷ-
ക്കാരാം നരക്കടയ നാടുമതീവ ചിത്രം.”

ഇത് പഴയ കേരളവർമ്മപ്രസ്ഥാനമനുസരിച്ചു രചിച്ച ഒരു കൃതിയാണ്. അന്നു ഭവസമ്പന്നരായ ഒരു കവിയേയല്ല നാം ഇതിൽ കാണുന്നത്. കവിത്വശക്തിയുടെ തള്ളിച്ചയേക്കാൾ പ്രാസമൊപ്പിച്ചു പദങ്ങളെ നിരത്തുന്നതിലുള്ള ശ്രമങ്ങളുതൽ ഇതിൽ പ്രകടമായിരിക്കുന്നു.

രാവിലെ,

“മുള്ളൊളം ചെടികളിൽ മഞ്ഞുമഞ്ഞുകിളും
വെള്ളാരം കല്ലുകളിൽ കാന്തികന്ദങ്ങളും
ചാർത്തിയ തൃക്കയ്യിനാൽ മനക്കുപണിചെയ്തു

തീർത്തോരിപ്രപഞ്ചം ഹാ! മധുരമന്യാദൃശം!

തളിർത്തലതയ്ക്കോമൽത്താരമിയിച്ചിടുന്നു
തളിർത്തൊത്തരളന്നു തന്നനുജത്തിക്കുമേ,
കാറൊത്ത കയിലിന്റെ കണ്ണനാളത്തിൽ നറും
കാകളിവിപഞ്ചിക മീടുന്നിതൊരുകയ്യാൽ,

മറുകയ്യിനാൽ കോകവിസ്വരമിയലുന്ന
മയിലിൻ മണിമെയ്യിൽ മഴവില്ലെഴുതുന്നു,
കോഴിതൻതലയിൽപ്പുനലപ്പാവണിഞ്ഞതും,
കോമളത്തത്തച്ചുണ്ടിൽ കങ്കമംതേപ്പിച്ചതും,

ശലഭച്ചിറകിന്മേൽച്ചിത്രങ്ങൾ കുറിച്ചതും
കലമാൻകൊമ്പുകൾക്കു ചിനപ്പംപൊട്ടിച്ചതും
ശിലുകൗശലമേറ്റം തൻതിരുക്കരത്തിന്റെ
കല്പനാവൈചിത്ര്യങ്ങൾ കവിതാരചനകൾ.”

“ജാലകപ്പുഴുതികല്പുടവേയകത്തേക്കു
ബാലഭാസ്കരൻചിനം തുടുത്ത പഞ്ചാരയേ
കുഞ്ഞുങ്ങൾകരുണകൈക്കടന്നകൊണ്ടുവാരി
മഞ്ജുപുഞ്ചിരി നിടുമമ്മയ്ക്കു കാട്ടിടുന്നു.

തയിരിൻകണങ്ങളെക്കാപ്പണിക്കരങ്ങളി-
ലുയർത്തിത്തെറിപ്പിച്ചും പൊള്ളകൾ പൊങ്ങിച്ചുമേ
ചഞ്ചത്താം കടക്കോലിൻ ചുറ്റുമുളിയിട്ടുണ്ടു
ചഞ്ചലാക്ഷിതൻ കണ്ണാൽ കളിപ്പുവെണ്ണപ്പെപ്പതൽ.

മേല്പുമേൽ ദൂരകേറ്റം പ്രഭുക്കന്മാർക്കായിത്തൻ
പാൽക്കടം വാറ്റിക്കൊടുത്തിടിന പശുവുനും
തൻകിടാങ്ങളെ നക്കിയാശ്വസിപ്പിച്ചിടുന്നു
സങ്കടം ചവച്ചിറക്കിടുന്നിതിപ്പാവങ്ങൾ.”

ഒരുമാതിരി പ്രസാദാത്മകത്വം കവിയുടെ എല്ലാ കൃതികളിലും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രകൃതിസൗന്ദര്യത്തിൽ മുഷ്ണനായ കവി ഈ വർണ്ണനവഴിക്ക് അതിനെ അപ്പാടെ വായനക്കാർക്കു പകർന്നു കൊടുക്കുക മാത്രമല്ല ചെഴ്ത്തിരിക്കുന്നത്. പാഠകന്മാരുടെ ഹൃദയങ്ങളേയും ആ സൗന്ദര്യത്തിൽ മുഷ്ണമാക്കുന്നതിനോടൊപ്പം, അവിടെ അഗാധമായ ചില തത്വചിന്തകളും അങ്കുരിപ്പിക്കുന്നു. ഒടുവിലത്തെ നാലു വരികളിൽ അന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്ന തത്വത്തെ ‘ചങ്ങൻപുഴ’യുടെ വാഴക്കലയിലെ അവസാന ഭാഗത്തോടു സാദൃശ്യപ്പെടുത്തി നോക്കുക. പൂർവ്വ കവി ചുംബിതങ്ങളല്ലാത്ത പലേ ആശയ വിശേഷങ്ങളും ഉല്ലേഖങ്ങളും ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്നുകൂടി പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

എന്തിനു മംഗളകർപ്പുരധാരപോ-
 ലെന്തിശിരണ്ടും കുളുർപ്പിക്കുന്നു,
 മാലിന്യമേലാതെ പ്രാലേയതോയത്തിൽ
 ചാലിച്ചു വെച്ചുള്ള ചന്ദനമോ?
 കോമളമാകുമീയനനപ്പംതിങ്കൾ
 തുമയിൽ തൂകുന്ന വെണ്ണിലാവോ?
 ശോണാധരപ്പനിനീർപ്പുവിൽനിന്നിറ്റു
 വീണിടും തുമയത്തുള്ളികളോ?
 സാരമാം സൗഭാഗ്യദേവതാപൂജയ്ക്കു-
 ള്ളാരോമന്മന്ദാരപ്പനിരയോ?
 ഉൾപ്രേമമാകിയ പാൽക്കടലിങ്കൽനി-
 ന്നല്ലന്നമായുള്ള പീയുഷമോ?
 ചാരിത്രലക്ഷ്മീയാം ധേനുവിൻമാധുര്യം
 പാരിക്കും പാവനപ്പാലുഴമ്പോ?

ഈ ഉല്ലേഖങ്ങളിൽ കവിയ്ക്കു സ്ത്രീജനങ്ങളോടു ഉണ്ടായിരുന്ന ബഹുമാനാതിശയം നല്ലപോലെ പ്രസ്തുതിക്കുന്നു. ഇന്നത്തെ ചില യുവകവികൾ യുവതികളെ തങ്ങളുടെ കാമപ്പേക്കുത്തിനുള്ള സാധനങ്ങളായി മാത്രം കരുതുന്നു. അവരും സമുദായോദ്ധാരകന്മാരാണെന്നു സ്വയം അഭിമാനിക്കുന്നതാണ് വിചിത്രമായിരിക്കുന്നത്.

ആരാലേഴുന്നൊരശ്വേലാരമരണത്തിൻ
 നീരസമായുള്ള ദൃശ്ചരിത്രം
 മാച്ചുകളഞ്ഞുടൻ നീ മർത്തുചിത്രത്തെ
 തേച്ചിനിക്കിപ്പതുക്കിടുന്നു.
 ചേലാളും സംസാരവാളിന്നു വാക്കുല-
 പ്പാലാപപ്പാലിന്നു പഞ്ചസാര
 ഈ ലോകയാത്രയിൽ ക്ലേശിക്കും പാമ്പർക്കു-
 മ്പേലസന്തോഷദമാകമർഘ്യം
 ഉല്ലാസജീവിതഗീതാമൃതം തൂകും
 വല്ലകീരണത്തിൻ വെള്ളിക്കമ്പി,
 ഭവ്യകവീന്ദ്രന്മാർക്കീശ്വരൻ നൽകിയ
 സർവാതിശായിയാം സൽപ്രമേയം
 മുറ്റുമിസ്സംസാരമാകും മരത്തിന്മേൽ
 ചുറ്റിയ ജീവിതവല്ലരിയിൽ
 ആനന്ദത്തമണം തൂകി പ്രണയമാം
 തേനഞ്ചിണ്ണംഗ്യാവിടർന്നപ്പഷ്ടം,
 ദോഷമറ്റിവിധമാനന്ദപീയുഷ
 യുഷം ചൊരിഞ്ഞു നീ നിന്നിടുമ്പോൾ

ദുഃഖഭ്രയിഷ്ടമിസ്സംസാരമെന്നുള്ള
ശുഷ്കവാദത്തിന്നൊരർത്ഥമുണ്ടോ?

ഇങ്ങനെയാണ് പ്രകൃതി കവിയുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഒരു സുന്ദരി പ്രതീതയാകുന്നത്. അഹോ! എന്തൊരു വ്യത്യാസം?

പ്രകൃതിസൗന്ദര്യത്തെ ആസ്വദിക്കാനുള്ള ശക്തി ശരദ്ഗീതയിൽ കുറേക്കൂടി പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

“അരിപ്പൊൻ നൂലിൽക്കോർത്തു തത്തവർണ്ണമാംപട്ടു
വിരിപ്പിൽ വരിയായിവച്ച മുത്തുകൾപോലെ
ഇളവെയ്ലേറ്റംകൊണ്ടു പച്ചപ്പൂൽത്തകിടിയിൽ
കളിർനിർശ്ശീകരങ്ങൾ തിളങ്ങും മൈതാനത്തിൽ
പുല്ലണിനാനാവർണ്ണപൂക്കളിൽപ്പാറിപ്പറ-
ന്നല്ലസിക്കുന്നു ചിത്രശലഭകദംബകം
വിളഞ്ഞുചാഞ്ഞുവീണ നെല്ലുളാൽ ശരലക്ഷ്മി
ലളിതപീതാംബരം നിവർത്തിവയൽതോറ്റം
ശ്രീമാനാം ശരദ്രതു ചാർത്തിയവിഭ്രതിയാൽ-
പ്പേമാരിബാധയൊഴിഞ്ഞാനന്ദഭരിതരായ്
ഉല്ലാസംകളകളും ചിലച്ചു മരങ്ങൾതൻ
ചില്ലികൾതോറ്റം കിളിക്കുഞ്ഞുങ്ങൾ കളിക്കുന്നു.”

കവി മധുരോത്തരമായ വള്ളത്തോൾ പ്രസാദത്തിൽ കാല്പനികഴിഞ്ഞശേഷം ഉണ്ടായ ഒരു കൃതിയാണിതെന്ന് ഈ വരികൾ തെളിയിക്കുന്നു.

എന്റെ പൊയ്ക്കോയ പ്രാണൻ.

വിരഹിഹൃദയത്തിന്റെ വിലാപമാണ് നാം ഇതിൽ കേൾക്കുന്നത്. അപസ്കാര രോഗത്താൽ നദിയിൽ വീണ് അകാലമരണം പ്രാപിച്ച സ്വപ്രേയസിയാണ് പൊയ്ക്കോയ പ്രാണൻ എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഹൃദയത്തിന്റെ ഭാഷയായതിനാലായിരിക്കണം ഇതിൽ ദ്വിപ്രാസം കാണാത്തത്. പക്ഷേ-അതുകൊണ്ട് ഒരു സ്മൃതയും ഇക്കവിതയ്ക്കുണ്ടായിട്ടില്ല. ഈ ഘോരസംഭവത്തിനോടുകൂടി നമ്മുടെ കവിയുടെ സുഖസ്വപ്നം ശിഥിലമായിപ്പോയി. പ്രകൃതിസൗന്ദര്യത്തിൽ മാത്രം രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കവിചിത്തം ജീവിതത്തിന്റെ അഗാധതയിലേക്കു കുറേക്കൂടി ചൂഴ്ന്നു നോക്കാൻ തുടങ്ങി. അതിനുദാഹരണമാണ് മഞ്ഞുതുള്ളികൾ.

‘വെള്ളിമാമലയിങ്കൽപ്പാലഭിഷേകം ചെയ്തു
തുളിതുളിയായിപ്പാറ്റം.’

ആ പാവനോദകങ്ങൾ, ക്ഷണനേരത്തേക്ക്

“തെളിവോടെഴുന്നള്ളുമുഷസ്സിൽ തിരുമുഖ-
ത്തളിരിൽപ്പാടേ നിങ്ങൾ പന്നിനീർതളിക്കുന്നു.
കശലവിഭാതത്തിൻ കങ്കമക്കുറിക്കൂട്ടിൽ
കളിർചന്ദനതൈലകണങ്ങളിറ്റിക്കുന്നു.
കൂരിരുൾച്ചളിയാകെക്കഴുകിക്കളഞ്ഞെങ്ങും
പാരിതിൽപ്പുതുവെള്ള വീശുന്നു വീണ്ടുംവീണ്ടും.”

അതുകേട്ട്

നിങ്ങളെക്കോർത്തിടാനോ കൊന്നപ്പൂങ്കുരങ്ങളാൽ
നിർമ്മലപ്പെൺകമ്പികൾനീട്ടുന്നു കട്ടിസ്സുര്യൻ

എന്നു കവി ചോദിക്കുന്നു. എന്നാൽ അടുത്ത നിമിഷത്തിൽ എന്തു സംഭവിക്കുന്നു
എന്നു നോക്കുക.

പുന്തയുൽകളിർതെന്നൽ പതുക്കെത്തലോടുന്നു
കാന്തരൂപന്മാർ നിങ്ങൾ പുളച്ചു ചലിക്കവേ
അയ്യയ്യോ നടങ്ങുന്നു ഞങ്ങൾ ഈ മണിത്തങ്ക-
മെയ്യഹോ! പൊടിയൊല്ലേ പാരതിൽ പതിച്ചുടൻ
സുചിതരുന്നപോലാം പീടിവിട്ടിതാ ഇതാ
സൂക്ഷിച്ചുകൊൾവിൻ-അമ്മേ താങ്ങുകീ രത്നങ്ങളെ.

അതിനാൽ,

ഹാ ഹന്ത പതിച്ചിതോ ഹാ ഹന്ത പതിച്ചിതോ
ദേഹദൃത്തുകൾക്കെഴും സ്ഥിതി ഹാ! മഹാമോശം.

എന്ന് കവി വിലപിക്കുന്നു.

“ഈയത്യാഹിതംമൂലം തപിപ്പു ലോകം ഹാ ഹാ
തയുൽപംകിളികളും താരാട്ടുമതിയാക്കി.”

“അന്തിയാകമ്പോൾ” ഇക്കവിതയിൽ കവി ഒരു പടികൂടിക്കയറിയിരിക്കുന്നു.

പാടിസ്തുതിപ്പിൻ പികങ്ങളേ കീർത്തിപ്പിൻ
പാരിതൂതീർത്തോനെന്നത്തതകളേ
ആകമൃസ്തിശ്ചമാം സാന്ധ്യതേജസ്സിനാൽ-
നൈകവർണ്ണങ്ങളാം മേഘങ്ങളേ
ആകാശഭിത്തിമേൽ പേർത്തും വരയ്ക്കവിൻ
ലോകാധിനാഥന്റെ നാനാരൂപം
ഹാ മർത്യലോകത്തെസ്സുഷിച്ചു നോക്കിടും
കോമളകോരകതാരൗഘമേ.

വ്യോമക്കരിങ്കല്ലിൽ കൊത്തുവിൻ നിങ്ങളാ-
പ്രേമസ്വരൂപന്റെ പേരോരോന്നും.

എന്തെല്ലാം ക്ലേശങ്ങളും നേരിട്ടിട്ടും, അവയൊന്നിനും കവിയുടെ സുഖാപ്തിവിശ്വാസത്തിന്റെ ദാർഢ്യത്തെ നശിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ആദ്യകാലങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം പ്രകൃതിയുടെ ബാഹ്യസൗന്ദര്യത്തിൽ മുഴുകിയിരുന്നെങ്കിൽ, ഉത്തരകാലത്ത് അത് ആന്തരിക ലാഭബ്ലോസ്മമായിത്തീർന്നുവെന്നുതന്നെയാണുള്ളത്.

ഒരു മദ്ധ്യാഹ്നയാത്ര എന്ന കൃതിയിൽ കവി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

‘ഏവം സുഖമയമായ ലോകത്തിലും
പാവമേ ദുഃഖിപ്പു പാഴ്മനഃശ്യാൻ.’

ഇതുകൂടാതെ വാടിയ പുറ്റ്, ഒരു മഹാസങ്കടം, ഞാൻ മുഷികനായത്— മുതലായി ഒട്ടു വളരെ കൃതികൾ അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ‘മധുരഞ്ജരി’ എന്ന പുസ്തകം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളുടെ ഒരു സംഗ്രഹമാകുന്നു. ഗോപാലകൃഷ്ണൻ എന്നൊരു കൃതിയും അച്ചടിച്ചു കണ്ടിട്ടുണ്ട്.

29 കെ. പി. കുറുപ്പൻ

1060-ൽ വാലജാതിയിൽ ജനിച്ചു. സ്ഥാനത്യാഗം ചെയ്ത കൊച്ചിമഹാരാജാവിന്റെ കൃപാതിരേകത്താൽ കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങൾവരെ പഠിച്ചിട്ട് കൊച്ചിയിലെ ഫിഷറി ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിൽ പ്രവേശിച്ചു. ഇംഗ്ലീഷ് തന്നത്താൻ പഠിച്ച് ഒരുവിധം വശപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ഒരു കൊല്ലം ഈ ഉദ്യോഗം വഹിച്ച ശേഷം എറണാകുളം ഇംഗ്ലീഷ് ഹൈസ്കൂളിൽ സംസ്കൃതപണ്ഡിതരായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1097-ൽ അധഃകൃത സംരക്ഷകനും, അസിസ്റ്റന്റ് സൂപ്രണ്ടും, കൊച്ചി സെൻട്രൽ കോ ആപ്പറേറ്റിവുബാങ്കിന്റെ ഡയറക്ടറും ആയി. ഒന്നാമത്തെ നിയമനിർമ്മാണസഭയിൽ വാലസമുദായത്തിന്റെ പ്രതിനിധിയായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടതും അദ്ദേഹമായിരുന്നു. കേരളവർമ്മ വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവനകൗശലത്താൽ പ്രസന്നനായിട്ട് വിദ്വാൻസ്ഥാനവും, കൊച്ചിസ്ഥാനത്യാഗം ചെയ്ത തമ്പുരാൻ കവിതിലക സ്ഥാനവും കല്പിച്ചു നല്കി.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ— ബാലാകലേശം നാടകം, ജാതിക്കമ്മി, ദൈമീപരിണയം നാടകം, അനേകം ഖണ്ഡകവനങ്ങൾ ചില ലേഖനങ്ങൾ ഇവയാകുന്നു. മലയാളത്തിലെ ജനകീയഗാനങ്ങളെ ശേഖരിച്ച് പുസ്തകരൂപേണ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒട്ടവിൽ അദ്ദേഹം എറണാകുളം കാളേജിൽ സീനിയർ പണ്ഡിതരായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1122-ൽ മരിച്ചു.

മാതൃകയ്ക്കായി ‘ദശപുഷ്പം’ എന്ന കവിതയെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

അഹിമകരൻ ദേവതയാ-
ണഹിവരശയനാഭമായ ‘കറകയ്ക്ക്’

മഹിതാദരമതു ചുടുകിൽ
മഹിളേ! ഭവതിക്കരോഗവതിയാകാം.

പുന്തിങ്കൾമുഖി 'കൃഷ്ണ-
ക്രാന്തി' മലർക്കാഴി വർണ്ണനാണിശൻ
എന്തിടുകതു കഴലിൽ, ശ്രീ-
ശാന്തികമണയാൻ വരോരു! ശാന്തി വരാൻ.

മലർമാനിനി ദേവതയാ-
മലരല്ലോ മഹിമയുള്ള 'തിരുതാളി'
പുലർകാലത്തതു ചുടുക
പുലരും ഭവതിയ്ക്കുനിന്ദിതൈശ്വര്യം.

ഹാലാസ്യാധിപനധിപൻ
നാലാംപുവായ 'കുറുനില' യ്ക്കാര്യേ!
നീലാളകമതിലമ്മലർ
നീ ലാളിച്ചാൽ വരില്ല ദാരിദ്ര്യം.

വഞ്ചുളമുകളായരീ! മിക-
വഞ്ചും "കയ്യണ്ണി" മലർ ശിവാധീനം
അഞ്ചുവിധം പാതകവൃ
പിഞ്ചുതളിർച്ചാർത്തിനാലതു ഹനിക്കും.

അണിയുകയേ 'മുക്കുറ്റി' യെ-
യണിമുടിയിൽ, ശൈലകന്യദേവതയാം
ഗുണിയാം വരനണ്ടാം സൻ-
മണികൾ സുതന്മാരുമുരുവിച്ചിടും.

കളമൊഴി 'നിലപ്പനയ്ക്കാ'-
ങ്ങളയാകും ദേവി ചാരദേവതയാം
ദളമതിനുള്ളതണിഞ്ഞാ-
ലുളവാകും സാധി! സാധുബോധം തേ.

ദേവതയിന്ദ്ര' നഴിഞ്ഞ'-
യ്ക്കുവതംസംപോലെ നിയതേന്തിടുകിൽ
ഹേ വരവർണ്ണിനി നിന്നൾ-
പ്പുവണയും മോഹമൊക്കെയും നേടാം.

ചെറുതേൻചൊല്ലാളേ! നൽ-
'ചെറുപോള'യ്ക്കുള്ളതന്തകൻതന്നെ
കുറുനീരമോളിൽച്ചേർക്കുക

കറകാത്തായുസ്സിനായ്തദീയ ദളം.

കന്ദർപ്പദേവതാകം-
സുന്ദരി! കേട്ടാലുമാ'മുയൽച്ചെവിയൻ'
സൗന്ദര്യത്തിനു പാരം
നന്നതു ചൂടുന്നതന്നനടയാളേ!

30 ഇരുവനാട്ട് കെ. സി. നാരായണൻ നമ്പ്യാർ

സ്വദേശം വടക്കേ മലയാളമായിരുന്നെങ്കിലും ജീവിതത്തിന്റെ ഏറിയകൂറും തിരുവിതാംകൂറിൽ കോട്ടയത്താണു കഴിച്ചുകൂട്ടിയത്. അദ്ദേഹം ചിരകാലം ഭാഷാപോഷിണിസഭയുടെ കാര്യദർശിയായിരുന്നു. സംസ്കൃതജ്ഞാനം വളരെയൊന്നും ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിത വായിക്കുന്നവർക്ക് മറിച്ചേ തോന്നുകയുള്ളൂ. മികച്ച കവിതാവാസനയും നല്ല ഫലിതവും—ഇവയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന ഗുണങ്ങൾ. ഉദയാലങ്കാരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയാണ്. മാതൃകയ്ക്കായി ഒരു പദ്യം ഉദ്ധരിക്കാം.

വാടീടും മുഖമെന്തിനാണു മുടിയാൽ മുടുന്നു മുശോക്ഷണേ
വാടീ, കൊങ്കയൊളിച്ചുവച്ചതു വെളിച്ചത്താക്കുകെന്നോതവേ
ഓടീ നാരദനെങ്കിലും ദ്രുമണഞ്ഞാലിംഗനംചെയ്യമാ-
വാടീടും ബലഭദ്രമദ്യലഹരീമത്തിന്റെ സന്തേ തുണ.

31 ഇരുവനാട്ടു കിഴക്കേടത്തു കഞ്ഞിക്കണ്ണൻ നമ്പ്യാർ

അഗാധമായ പാണ്ഡിത്യവും അപ്രതിഹതമായ കവിതൃശക്തിയും തികഞ്ഞ ഈ പ്രൗഢകവി മലയാളഭാഷാപോഷണത്തിൽ സദാ ജാഗരൂകനായിരുന്നു. ഭാരതമഞ്ജരിയുടെ ആവിർഭാവകാലത്ത്, അതിന്റെ പ്രവർത്തകസമിതിയിൽ അദ്ദേഹവും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. സംസ്കൃതപുരാണേതിഹാസങ്ങളുടേയും ശാസ്ത്രങ്ങളുടേയും പഠനത്തിൽ ആയുഷ്കാലം മുഴുവനും വിനിയോഗിച്ച ഈ കവിയുടെ കൃതികളിൽ കവിതൃത്തക്കാൾ പ്രകടമായിരുന്നത് പാണ്ഡിത്യമാണെന്നു പറയാം. ഭാവവൈചിത്ര്യങ്ങളെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന വിഷയത്തിലും അലങ്കാരപ്രയോഗത്തിലും അദ്ദേഹം അസാമാന്യമായ പാടവം പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

32 എം. സി. നാരായണപിള്ള ബി. എ.

തിരുവിതാംകൂർ സർക്കാർ സർവ്വീസിൽ ചിരകാലം പ്രശസ്തസേവനം നടത്തിയശേഷം, പെൻഷൻ പറ്റി സ്വഗൃഹത്തിൽ അദ്ദേഹം സ്ഥിരവാസമുറപ്പിച്ചതിനുശേഷം,

ഏതാണ്ട് 1096-ാമാണ്ടിടയ്ക്കാണ് ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ പരിചയപ്പെടാനിടയായത്. സംസ്കൃതത്തിലും ഇംഗ്ലീഷിലും അദ്ദേഹത്തിനങ്ങായിരുന്ന പാണ്ഡിത്യം അത്യുഗ്രമായായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഉപന്യാസങ്ങളെല്ലാം പരിണതപ്രജ്ഞയുടെ പരിപക്വഫലങ്ങളായിരുന്നു. പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു തന്നെ അദ്ദേഹം മലയാളഭാഷാ ചരിത്രകർത്താവിനെ തദ്ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണത്തിൽ സഹായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹം കുറേക്കാലംകൂടി ജീവിച്ചുരന്നെങ്കിൽ നമുക്ക് അന്യൂനമായ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് മലയാളം നിഘണ്ടു ലഭിക്കുമായിരുന്നു; ഭാഷാചരിത്രം പുതുക്കിപ്പുഴുതണമെന്നുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനോരഥവും സാധിത്രപ്രായമായിത്തീർന്നേനെ. എന്തു ചെയ്യാം! അതിനുമുമ്പ് വാതരോഗം പിടിപെട്ട് അദ്ദേഹം ദിവംഗതനായിപ്പോയി. ഒരു ഉപന്യാസമാല പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

33 ശ്രീകണ്ഠേശ്വരം ജി. പത്മനാഭപിള്ള

ഭാഷാചരിത്രകർത്താവായ “ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സർവാധിപരുടെ ഭഗീനീപുത്ര”നായി കൊല്ലവർഷം 1040 വൃശ്ചികം 12ാം തീയതി തിരുവനന്തപുരത്ത് ശ്രീകണ്ഠേശ്വരം കുളവറവിലാകത്തുവീട്ടിൽ ജനിച്ചു. പിതാവ് മേൽകുഞ്ഞാണം തഹശീൽദാരായിരുന്ന പരുത്തിക്കാട്ടു നാരായണപിള്ളയും, മാതാവ് ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സർവാധികാര്യക്കാരുടെ മുത്ത സഹോദരി നാരായണിപ്പിള്ളയും ആയിരുന്നു. തിരുമധുരപ്പേട്ടയിൽ ഈ രാമൻപിള്ള ആശാന്റെ അടുക്കൽ പ്രഥമപാഠങ്ങളും വാണിശ്വരശാസ്ത്രികളുടെ അടുക്കൽനിന്നും സംസ്കൃതവും അഭ്യസിച്ചു. എം. സി. നാരായണപിള്ള, ആയുർവേദപണ്ഡിതർ പരമേശ്വരൻ മുസ്സ, രാമക്കുറുപ്പു മുൻഷി മുതലായവരെല്ലാം ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുക്കന്മാരായിരുന്നത്രേ. മെട്രിക്സലേഷൻപരീക്ഷയ്ക്കു വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു പിതാവു മരിച്ചുപോകയാൽ, പഠിത്തം പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനു അദ്ദേഹത്തിനു സാധിക്കാതെ വന്നു.

ബാല്യത്തിൽതന്നെ കവിതാവാസന പ്രകടിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം,

മൂന്നം സ്വർലോകനാഥാത്മജനതിബലവാൻ സപ്തസാലപ്രഹാരി-
 കന്നംഭോരാശിമർദ്ദിച്ചുളവു കരഗതാകാബലാകല്യേബുദ്ധേ
 വന്ദ്യന്മാരാം ജടായുവനിലസുതന്മാരിന്ദ്രനാരാസനംഹേ-
 ധന്യാത്മൻ ചൊല്ലു യുക്തിക്കുചിതതരമതാമർത്ഥമിന്നർത്ഥയേഹം.

എന്നൊരു പദ്യമെഴുതി മാതൃലൻ അയച്ചുകൊടുത്തുവത്രെ. അതിലെ ചോദ്യങ്ങൾക്കുത്തരങ്ങളായ താര, പക്ഷി, ചൊക്കൻ, വാരണം എന്നീ പദങ്ങളുടെ ഒട്ടുവിലത്തെ അക്ഷരങ്ങൾ എടുത്തു യഥാക്രമം ചേർത്താൽ രക്ഷിക്കണം എന്ന വാക്കു വരുന്നു. ബാലകവിയുടെ ഉദ്ദേശം അറിഞ്ഞ് മാതൃലൻ ഉചിതമായ സമ്മാനം നൽകുകയുണ്ടായി.

ജി. പത്മനാഭപിള്ളയുടെ പ്രഥമകൃതി ബാലിവിജയം തുളുലായിരുന്നു. എന്നാൽ കഥകളിയിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന് അധികം ഭ്രമം. 1061-ൽ എഴുതിയതാണ് ധർമ്മഗുപ്തവിജയം ആട്ടക്കഥ. അതിലെ വന്ദനശ്ലോകങ്ങളിൽ ഒന്നായ

“സ്യാനന്ദരൂപരേ സമസ്തവിഭവൈരൗദാര്യശീലൈർഭൃശം
സാനന്ദംനിജ സർവമാനുഷഗണാൻ ക്ഷേമാഭിവൃദ്ധ്യൈസ്സദാ
നിർവ്യാജം പരിരക്ഷചെയ്തളുമി ക്ഷോണീപതേർദ്ദാസനാം
ഗോവിന്ദം മമ മാതൃലം പ്രതിദിനം വന്ദേ വിവേകാംബുധിം.”

എന്ന പദ്യത്തിൽ സംസ്കൃതഭാഷാപരിചയത്തിന്റെ ദാർഢ്യംകുറവിനോടൊപ്പം നല്ല കവിതാവാസനയും സ്പർശിക്കുന്നുണ്ട്. അതിൽ നിന്ന് ഒരു ശ്ലോകവും ഗാനവും ഉദ്ധരിക്കാം.

വിണ്ണോർനാഥപ്രതാപ പ്രഥിതരശുപ്രേവശോഭാംജയിക്കും-
വണ്ണം മാർത്താണ്ഡതുല്യപ്രയൊടൊരു നൃപൻ കണ്ഡിനേ മുന്നമാസിൽ
പുണ്യൈർധന്യാത്മമൗലിർന്നിഖിലനൃപശിരോരത്നമാം സാർവഭൗമൻ
മാന്യശ്രീ രാമരാജപ്രവരസമവിദർഭാഖ്യലോകൈകവിരൻ.

ഉല്ലാസവാരാന്നിധിയാമുർവ്വീശ്വരമൗലി
എല്ലാംഭോജായതനേത്രൻ ഭൂരി നിതിശാലി
കല്യാണാലയനായിടും കാമിതാനുകൂലൻ
സ്വർലോകാധിപസമാനൻ സാധുതരശീലൻ
പല്ലവാധരിമാരാകും ഭാര്യമാരോടൊത്തു
അല്ലലൈന്യേ കണ്ഡിനത്തിലാമോദനേ പാർത്തു.

അടുത്ത കൃതിയായ സുന്ദോപസ്മന്യുദ്ധം 1063-ൽ രചിക്കപ്പെട്ടു. അത് കുറേക്കൂടി നന്നായിരിക്കുന്നുവെന്നു പറയാം.

ജുംഭോജജുംഭിതഭംഭേനലുഠിതാഹംഭാവസമ്പാടന
പ്രോദ്യൽ കീർത്തിതവജുഹസ്തമകീരതപ്രഭാഭാസുരം
ഭക്താഭിഷ്ടദമത്ര പുരിതഘൃണാസന്ദോഹമാധീരസം
ശ്രീകണ്ഠേശ്വരപാദപങ്കജയുഗം സംഭാവയേ സാദരം.

ഇതു അതിലെ വന്ദനശ്ലോകമാണ്.

1067-ൽ കനകലതാസ്വയംവരം സംഗീതനാടകവും രാമാനുജചരിതം തിരുവാതിരപ്പാട്ടും എഴുതി. 1068-ൽ പാണ്ഡവവിജയം നാടകം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതിലെ പദ്യങ്ങളിലൊന്നായ,

മണ്ടയിടികൊണ്ടുതലമണ്ടപിളരുന്നെ-
ന്റീണ്ടലിവൾ കണ്ടഴലുകൊണ്ടു വലയുന്നു
വേണ്ട പനിയുണ്ടകളിരുണ്ടുജലദോഷം

രണ്ടുദിനമുണ്ടതൊഴിയാണ്ടിഹവശായി.

എന്ന ശ്ലോകം ഒരു അറമായിത്തീർന്നുവത്രേ. ഈ കൃതിയേപ്പറ്റി ലക്ഷ്മിപുരത്തു രവി വർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ ഇങ്ങനെ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

മുദ്രാലങ്കാരരീത്യാ മുഹൂരപി നടുവത്തച്ഛനേയും വിശേഷാൽ
ദ്രോകാരംവിളങ്ങും സുമഹിതഭവഗദ്യതിനേയും പുകഴ്ത്തി
നൽദ്രാക്ഷാപാകമാർന്നിസ്സരസകവിവരൻ തീർത്തഭാഗത്തവിണ്ടും
മുദ്രാഹീനപ്രേമോദത്തൊടു വിബുധവരന്മാരു കൊണ്ടാടിവാഴ്ചും.

എന്നാൽ ഈ കവിതകളെ ആശ്രയിച്ചല്ല, ജി. പത്മനാഭപിള്ളയുടെ പ്രശസ്തി നില നില്ക്കുന്നത്. അവ ഒരുകാലത്തു പ്രസിദ്ധങ്ങളായിരുന്നെങ്കിലും ഇപ്പോൾ പ്രായേണ നാമാവശേഷമായിത്തീർന്നുവെന്നു പറയാം. കഥകളികൾ രണ്ടും ശ്രീരാമവിലാസം പ്രസ്തുതകാർ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ആട്ടക്കഥകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. അങ്ങിനെ അവജീവിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കാം. എന്നാൽ മാതൃലന്റെ ചുവടുടികളെ പിൻതുടർന്ന് 1072-ൽ അദ്ദേഹം ഒരു ഭാഷാനിലണ്ട രചിക്കാൻ തുടങ്ങി. ആദ്യമായി, പ്രസാധിതങ്ങളും അപ്രസാധിതങ്ങളുമായ കൃതികൾ ഓരോന്നായി വായിച്ചു നോട്ടുകൾ കുറിച്ചു. ഇതിനിടയ്ക്ക് കണ്ടെഴുത്തിൽ ഒരു ചെറിയ ഉദ്യോഗം ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ പ്രസ്തുത ജോലി മുന്നോട്ടു നീങ്ങാതെ വന്നു. 1081-ൽ ആ ജോലി രാജിവെച്ചിട്ട് ക്രിമിനൽ വകിൽപണി സ്വീകരിച്ചു. അത് അദ്ദേഹത്തിനു കേരളത്തിൽ സ്വാതന്ത്ര്യം നല്കി. മാർക്കണ്ഡചരിതം തിരുവാതിരപ്പാട്ടും ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം കിളിപ്പാട്ടും നിലണ്ടുനിർമ്മാണത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്ന കാലത്തു രചിക്കപ്പെട്ടവയാണ്. 1092-ൽ നിലണ്ടു പൂർത്തിയായി. ശീലാവതി മുതൽ ഭാഗവതം വരെയുള്ള കൃതികളെല്ലാം പരിശോധിച്ചു അവയിൽനിന്നൊക്കെ ഉദാഹരണങ്ങൾ കാണിച്ച് രചിച്ചിട്ടുള്ള ഈ ശബ്ദതാരാവലി സകല കേരളീയരുടേയും സവിശേഷമായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചതിൽ അതുതപ്പെടാനില്ലല്ലോ. വാസ്തവത്തിൽ സാഹിത്യപഞ്ചാനനൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുപോലെ 'ജി. പത്മനാഭനോമാ ഹി പാപിയാൻ സർവഭാഷാമച്ചുരൽ' എന്നു പ്രൗഢവിദ്യാന്മാർക്കുപോലും അസൂയ ജനിപ്പിക്കുമാറുള്ള ഒരു മാനുപദവി ആ ബൃഗദ്ഗ്രന്ഥം അദ്ദേഹത്തിനു സമ്പാദിച്ചുകൊടുത്തു.

1098 ഇടവം എട്ടാംതീയതി ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹോദ്യമത്തെ അഭിനന്ദിച്ച് ഒരു അട്ടത്തോടൻ വീരശൗംഖല സമ്മാനിച്ചു. അതിനുശേഷം വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞു മലയാള സാഹിത്യീകേതപ്രമുഖന്മാരുടെ അസൂയയ്ക്കു തെല്ലു ശമനം വന്നപ്പോൾ സാഹിത്യപരിഷത്തു വകയായി ഒരു സ്വർണ്ണമെഡലും അദ്ദേഹത്തിനു സമ്മാനിക്കപ്പെട്ടു.

ഭാഷാസാഹിത്യത്തിന്റെ സമ്പൂർണ്ണം-എന്നുവെച്ചാൽ- 'ബ്രഹ്മത്തെപ്പോലെ പൂർണ്ണാൽ പൂർണ്ണതമം' ആയ ഒരു ചരിത്രം എഴുതിവെച്ചിട്ടുള്ള മഹാകവി പരമേശ്വരയ്യരവർകളുടെ അടുക്കൽ നിന്നുപോലും,

“What is now required is the skeleton of a comprehensive Malayalam Dictionary and I am glad to say that Mr. Padmanabha Pillai’s publication is valuable as a skeleton and goes a long way towards satisfying a public demand” എന്നിങ്ങനെ കഷ്ടിയായ ഒരു പ്രശംസ ലഭിച്ചതാണ് ഇതിലൊക്കെ വലിയ ഭാഗ്യം. അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിക്കുന്ന മാതിരി ഒരു നിഘണ്ടു നമ്മുടെ ഭാഷയിൽ ഇനി ഉണ്ടാകുമോ എന്തോ? മി: പരമേശ്വരയ്യർക്കു വാർദ്ധക്യമായിപ്പോയല്ലോ.

ഈ മഹനീയ പരിശ്രമത്തിനു പുറമേ, ഒരു ആംഗലമലയാള നിഘണ്ടുവും സാഹിത്യരത്നങ്ങളുടേയും തൽക്കർത്താക്കന്മാരുടേയും സംക്ഷിപ്തചരിത്രം ഉൾപ്പെടുന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥപരമ്പരയും അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു തുടങ്ങി. പക്ഷേ പൂർത്തിയാകും മുമ്പേ അദ്ദേഹത്തിനെ ഹതവിധി അപഹരിച്ചുകളഞ്ഞു.

മരണശയ്യയെ പ്രാപിക്കുവരെ അദ്ദേഹത്തിൽ ഒരു നവയുവാവിന്റെ ഉന്മേഷം കളിയാടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വാർദ്ധക്യത്തിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളൊന്നും അദ്ദേഹത്തിനെ ബാധിച്ചിരുന്നില്ലെന്നു പറഞ്ഞാൽ അതിൽ ലേശം അതിശയോക്തിയില്ല. അതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിജയഹേതു. കഴിഞ്ഞ കൊല്ലം അതായത് 1121 കുംഭം 21ാം തീയതിയാണ് അദ്ദേഹം നമ്മെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞത്. ചില പത്രങ്ങൾ എന്തോ ചിലതൊക്കെ പറഞ്ഞെങ്കിലും, പൊട്ടക്കവികളുടെ ദേഹവിയോഗത്തിൽപോലും അനുശോചനായോഗങ്ങൾ വിളിച്ചു കൂട്ടി വിലപിക്കാറുള്ള കേരളീയജനത ‘കമാ’ എന്നു മിണ്ടിയില്ല. അത്രയ്ക്കുണ്ടു് അയ്യയയുടേയൊ അഥവാ കൃതപ്ലതയുടേയൊ ആഴം.

ജി. പത്മനാഭപിള്ളയുടെ മറ്റു കൃതികൾ: മദനകാമചരിതം നാടകം, കീചകവധം തുള്ളൽ, കേരളവർമ്മചരിതം മണിപ്രവാളം, കാളിയമർദ്ദനം മണിപ്രവാളം, കംസവധം വഞ്ചിപ്പാട്ട്, കചേലവൃത്തം, മാർക്കണ്ഡചരിതം, പൂതനാമോക്ഷം എന്നീ താരാട്ടുകൾ, നാളായണീചരിതം ഊഞ്ഞാൽപാട്ട് ഇവയാകുന്നു.

34 ശിവൊള്ളി നാരായണൻ നമ്പൂതിരി

വെണ്ണണിയുടെ ശൈലിയിൽ കവിത രചിച്ചു വിജയം നേടിട്ടുള്ള കവികളിൽ അദ്ദിതീയൻ ശിവൊള്ളി നമ്പൂതിരിയാകുന്നു.

കന്നിക്കും കുറയാതെ കന്നൊടു കശുവേറ്റും ക്ഷംപേരിട്ടും
 കന്നിൻനന്ദിനി കുന്ദബാണനു കലക്കേസ്സൊന്നു പാസ്സായതിൽ
 ഒന്നാംസാക്ഷിണിയായ നീ കനിവെഴുവണ്ണം കടക്കണ്ണെടു-
 തൊന്നെന്നിൽപെരുമാറണേ പെരുമനത്തപ്പന്റെയുപേപ്പൺകൊടി!

എന്ന പദ്യം വെണ്ണണിയുടെ,

‘വീതാതങ്കംവിധുസ്ത്രിവടിവു വിധുധരൻ കണ്ടു കാമിച്ചണഞ്ഞി-
 ട്ടോണ്ടൊക്കെപ്രവർത്തിച്ചുളവവതരണംചെയ്തു ചൈതന്യമൂർത്തി?’

എന്ന ശ്ലോകത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളും വെണ്മണിയുടേതുപോലെ പ്രായേണ അപൂർണ്ണങ്ങളാണ്. ദാത്യഹസന്ദേശം സരസമായ ഒരു ഹാസ്യകവനമാണ്. മാതൃക കാണിപ്പാനായി 'ഒരു ചരമവൃത്തം' എന്ന കൃതിയിലെ ഏതാനും ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

കളകോമളസൽഗുണക്കളി-
ക്കളരിത്തട്ടു ഗൃഹസ്ഥനനനണൻ,
വളരെപ്പുകൾപ്പുണ്ടു രാമനാം
വളവല്ലൂർഎഴുതുന്നതെങ്ങനെ?
ഒരു മൂന്നു ദിനങ്ങൾ മുമ്പിലാ-
ത്തിരുവെഴുത്തു സുഹൃൽസമേതനായ്
പുരുമോദമൊടപ്പുമിക്കണ-
ഞ്ഞൊരുവിദ്വാൻ . . . തകരുന്ന മന്ദനം.
പുകവണ്ടിയിലാലുവായിലാ-
പ്പകൽ തീരുമ്പൊഴുതിനലെസ്സഖം
അകളങ്കമനസ്സീറങ്ങി വ-
ന്നകലാതപ്പൊളുത്തു നിൽപ്പു ഞാൻ.
ദിവസേശ്വരനസ്തമിക്കിലും
ശിവ ഞാൻ പോവുകയായി സത്യരം
ഇവനോടിതുമട്ടു ചൊല്ലിയോ-
രവസാനോക്തി നിനയ്ക്കുവയുമേ.
സതതം ശിവസല്ലഭാഖിലാ-
ദൃത 'ദാമോദര'യുക്തനാകിലും
ബത! ദുർവ്വിഷമുലമാർത്തനായ്
നിതരാമാദിജവര്യനതൂതം!
അതിമാത്രമുരപ്പെതെത്തിനി-
പ്പതിനേഴാംദിനമർദ്ധരാത്രയിൽ
ക്ഷിതിവിട്ടു വിശിഷ്ടനപ്പരം
മതികൂടാത്ത നസ്സേപോലെയായ്.

നന്നായ്ത്താൻചെയ്തു പുണ്യോല്ലര വിമലഹലോ-
പേതനായ്സാധു തൊണ്ണൂ-
റ്റൊന്നാമാണ്ടിൽപെട്ടും വൃശ്ചികമൊരു പതിനേ-
ഴാംദിനത്തിൽ തരത്തിൽ
അന്നാനാനന്മതിങ്ങും കൃതിമണി 'വളവ-
ല്ലൂർദിജൻ, തോഷമുൾക്കൊ-
ണ്ടെന്നാളും നാശമേല്ലോത്തൊരു പരമപദം
പുകിനാൻ പുതച്ചിത്തൻ.

വർഷാവസ്ഥ:

വമ്പിച്ചൊരാകൊടുങ്കാറ്റടിപ്പഹളമഹാവൃക്ഷസംഘങ്ങൾപോലും കമ്പിച്ചിടുന്നുവാനിൽ പെരിയകരിമുകിൽച്ചാർത്തിടത്തൊർത്തിടുന്നു തുമ്പിക്കൈവണ്ണമെല്ലൊയ്യാഴുമൊരുമഴയും വൻതണപ്പോ വിറയ്ക്കും തുമ്പില്ലാക്കാലമർക്കൻ ചെറുതവധിയിലാണെന്നു തോന്നുന്നിതെങ്ങോ? ആലങ്ങാടാകമിന്നാടരിയൊരു പെരിയാറാകൂമിച്ചിന്ദുജാലം- പോലയ്യോ മുക്കിമുക്കാലുമിതൊരു പകൽകൊണ്ടാണിഹ പ്രാണിജാലം ആലംബം വിട്ടു കഷ്ടം! മുടിയുമൊരുകടൽപ്രായമിച്ചിപ്പാരിതാക- ണ്ണാലത്യാശ്ചര്യമെന്നോ പ്രകൃതിയുടെവികാരങ്ങൾവിശ്വോത്തരങ്ങൾ.

35 പട്ടം എൻ. കൊച്ചുകൃഷ്ണപിള്ള

അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരം താലൂക്കിൽ പട്ടം എന്ന ദേശത്ത് 1061 മേടമാസത്തിലെ ചിത്രാനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. രാജകീയ ഹൈസ്കൂളിൽ മെട്രിക്സലേഷൻ ക്ലാസ്സുവരെ പഠിച്ചിട്ട് തൃശ്ശിനാപ്പള്ളി ഹൈസ്കൂളിൽ ചേർന്നു. പ്രസ്തുത പരീക്ഷയിൽ പാസ്സായശേഷം തൃശ്ശിനാപ്പള്ളി സെന്റ് ജോസഫ്സ്കാളേജിൽ ചേർന്ന് ഇന്റർമീഡിയറ്റും തിരുവനന്തപുരം രാജകീയ കാളേജിൽ ചേർന്ന് ബി. എ. യും ജയിച്ചു. എം. എ. പരീക്ഷയ്ക്കു പ്രൈവറ്റായിച്ചേർന്ന് ഒന്നാംക്ലാസ്സിൽ പാസ്സായി. 1088-ാമാണ്ടിലാണെന്നു തോന്നുന്നു-ഞാൻ നിയമപഠനാർത്ഥം എഫ്. എൽ. ക്ലാസ്സിൽ ചേർന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹവും ആ ക്ലാസ്സിൽ ചേർന്നു. ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ പരിചിതരായ കഥ രസാവഹമാണ്. പ്രാസവഴക്കുകാലത്ത് ഞാൻ എന്റെ ഗുരുദേവന്റെ പക്ഷത്തു ചേർന്ന് ചില ലേഖനങ്ങൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ദക്ഷിണദീപത്തിൽ അക്കാലത്ത് കാണാറുണ്ടായിരുന്ന ലേഖനങ്ങളിൽ ഏറിയകൂറും എന്റേതായിരുന്നുവെന്ന് പലർക്കും അറിയാമായിരുന്നു. ആ ലേഖനങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ 'കവികളും കൃതികളും' എന്നൊരു ഉപന്യാസം മാത്രം കുറെ ഒച്ചപ്പാടുണ്ടാക്കി. പാലിയത്തു കഞ്ഞുണ്ണി അച്ഛൻ അക്കാലത്തു പ്രശസ്തമായ രീതിയിൽ നടത്തിവന്ന ഒരു മാസികയിൽ ആ ലേഖനത്തെ പകർത്തിയിട്ട് അതിനെ മുക്തകണ്ഠം സ്തുതിച്ചു. പന്തളം കേരളവർമ്മതമ്പുരാൻ ക്ലാസ്സിൽ ആ ലേഖനം വായിച്ച് ഇന്നത്തെ കവികൾ അതു വായിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണെന്ന് ഒരു അഭിപ്രായവും തട്ടിവിട്ടു. പരമേശ്വരയ്യരവർകൾക്ക് അതു രസിച്ചില്ലെന്നും അല്പകാലത്തേക്ക് അദ്ദേഹം അവിടുത്തോട്ട് നിരസഭാവത്തിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടി എന്നും ആണ് എന്റെ അറിവ്. ഏതായിരുന്നാലും തമ്പുരാൻ പ്രസ്തുത ലേഖനത്തെ ക്ലാസ്സിൽ വായിച്ച അവസരത്തിൽ എന്റെ ഏറ്റവും അടുത്ത ഒരു ബന്ധുവും ഇപ്പോൾ ഉയർന്ന ഒരു ഉദ്യോഗത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന ആളുമായ ഒരാൾ ക്ലാസ്സിലുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ആ സംഗതിയെപ്പറ്റി സംശയമേ ഇല്ല. അന്ന് കൊച്ചുകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ പരമേശ്വരയ്യരവർകളുടെ ആശ്രിതന്മാരിൽ ഒരാളായി കഴിഞ്ഞുകൂടുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എനിക്ക് ദീപത്തോടുള്ള ബന്ധം മനസ്സിലാക്കിട്ട്, അത് ആരുടെ കൃതിയാണെന്ന് എന്നോടു ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കി യഥാസ്ഥാനം അറിവുകൊടുത്തു. ഇങ്ങനെ ആയിരുന്നു ഞങ്ങൾ

തമ്മിൽ പരിചയപ്പെട്ടത്. കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, മഹാകവിയും കൊച്ചുകൃഷ്ണപ്പിള്ളയും തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന ദുഃഖബന്ധം കുറെ അയഞ്ഞുപോയിരിക്കണമെന്നു ശങ്കിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം മരിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് എഴുതിവെച്ചിരുന്നതും അതിനു ശേഷം ഭാഷാവിഭാഗം വിശേഷാൽപ്രതിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നതുമായ ലേഖനം അങ്ങിനെ ഒരു ശങ്കയ്ക്ക് അവകാശം നൽകുന്നുണ്ട്.

പരീക്ഷയിൽ പാസ്സായിട്ട് അല്പകാലം എക്സൈസ്ഇൻസ്പെക്ടറായിരുന്നു. നല്ല വാസനാകവിയായിരുന്നതിനാൽ ഉദ്യോഗത്തിലിരിക്കുന്ന കാലത്തും അദ്ദേഹം തുടരത്തുടരെ കവിതകൾ എഴുതിക്കൊണ്ടാണിരുന്നത്. അച്ചടിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മേലുസന്ദേശവിവർത്തനത്തിനും ബാലസാഹിത്യത്തിനും പുറമെ മാസികകളിൽ അനേകം ഖണ്ഡകവനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. ഗദ്യലേഖനങ്ങളിൽ പ്രധാനമായുള്ളത് കവിത, വള്ളത്തോൾപ്രസ്ഥാനം ഇവയാകുന്നു.

1097-ൽ മുപ്പത്തിആറാമത്തെ വയസ്സിൽ സന്നിപാതജ്വരം പിടിപെട്ട് അദ്ദേഹം പരലോകം പ്രാപിച്ചു. മാതൃകകാണിപ്പാനായി ഏതാനും പദ്യങ്ങളെ ഉദ്ധരിക്കാം.

ദിവ്യകഥ

ഇത് പട്ടം കൊച്ചുകൃഷ്ണപ്പിള്ളയും പട്ടം ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയും ചേർന്നെഴുതിയ കൂട്ടുകവിയെയാണ്.

വഴിഞ്ഞ സൗഖ്യം ജനതയ്ക്കു ചേർത്തു ത-
മ്മിഴിക്കു മാധുര്യമൊഴിക്കു ഹേതുവാൽ
വഴിക്കു നാമം മധുരേതിയപ്പരി-
യ്ക്കുഴിഞ്ഞൊരുള്ളോടവർ നല്ലി മുന്നമേ.
ലോലംബചാരചികരാഭ ചിരായകുണ്ടി-
ട്ടാലംബമറ്റു ചികരത്യമിയന്ന ശിഷ്യൻ
വെയിലത്തു വെണ്ണവിധമാ വധുവിന്റെ കാന്തി-
ജാലത്തിലുള്ളമുരുകീട്ടവശൻ വശായി.

വലിയ കോയിത്തമ്പുരാനു നല്ലിയ മംഗളപത്രം.

പേരാളം കൈരളിപ്പൊൻകൊടിയുടെ വരരായിന്നു വാണിടുമെല്ലാ-
പേരാലും പുജ്യനായി ശാശൂരനിവഹിച്ചുമെൻ തമ്പുരാനേ
നേരാളില്ലാത്തമട്ടായറിവെഴുമവിടേയ്ക്കുള്ള തൃപ്പാദപത്മം
നേരായ്ക്കുണ്ടെന്നു കൂപ്പാനടിയനഭിലഷിച്ചെത്രനാളോ കഴിപ്പു.

36 വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ

ഈ കവീരത്നത്തിന്റെ കഥ ഓർക്കുന്ന മാത്രയിൽ ഏതു കേരളീയന്റേയും ഇടനെത്തു പൊട്ടാതിരിക്കയില്ല. നിഷ്പക്ഷപാതിയായ ഗ്രന്ഥസമാലോചകൻ, ഒന്നാത

രം കാവ്യകൃത്തു്, ഉത്തമപത്രപ്രവർത്തകൻ എന്നീ നിലകളിലെല്ലാം പരിശോഭിച്ചു്, ഇന്നത്തെ ചില പ്രവൃദ്ധകവികൾപോലും പദങ്ങൾ പെറുക്കിനിരത്തി പദ്യനിർമ്മിതിയിലെ പ്രഥമപാഠം പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആ ഇളംപ്രായമായ 26ാം വയസ്സിൽ, ലോകയവനികയ്ക്കുള്ളിൽ തിരോധാനം ചെയ്ത ആ മഹാനഭാവനെ നമുക്കും അശ്രുപ്രവാഹംകൂടാതെ എങ്ങനെ സ്റ്റരിക്കാൻ കഴിയും. ഹാ! അദ്ദേഹം കുറേക്കാലംകൂടി ജീവിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ... എത്ര എത്ര സൽക്കാവ്യങ്ങൾ നമുക്കു ലഭിക്കുമായിരുന്നു! ഒൻപതേ ഒൻപതു കൊല്ലങ്ങൾക്കകം അദ്ദേഹം എന്തെല്ലാം സാധിച്ചു!

ഏറനാട്ടു താലൂക്കിന്റെ തെക്കേഖണ്ഡത്തിൽ കോട്ടയ്ക്കൽനിന്നും അഞ്ചാറുനാഴിക വടക്കുള്ള ഊരകം എന്ന നാട്ടുംപ്രദേശത്തിൽ വെള്ളാട്ടു ചെമ്പലശ്ശേരി എന്നൊരു പ്രാചീന നായർകുടുംബം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ആ കുടുംബത്തിലെ ഒരു സ്ത്രീരത്നത്തെ കപ്പേടത്തു കൃഷ്ണനണ്ണിനായർ വിവാഹം ചെയ്തു. ആ വിശിഷ്ടദമ്പതികൾക്ക് 1064 കുംഭം ചതയം നക്ഷത്രത്തിൽ ഉണ്ടായ പുത്രനായിരുന്നു. വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ. പഴയ ധനസ്ഥിതിയെല്ലാം നശിച്ച് ആഭിജാത്യംമാത്രം ശേഷിച്ചിരുന്ന ഒരു കുടുംബമായിരുന്നതിനാൽ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ വളരെ അരിഷ്ടിച്ചാണ് വളർന്നത്. ഒരു നാട്ടാശാന്റെ അടുക്കൽ പ്രാചീനരീതി അനുസരിച്ച് എഴുത്തും വായനയും പഠിച്ചശേഷം കുറുപ്പൻ ആശാരി എന്നൊരാളിന്റെ അടുക്കൽ കുറെ സംസ്കൃതം വായിച്ചു. അങ്ങിനെ കാവ്യപരിശീലനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കവേ തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാവാസന താനെ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു തുടങ്ങി. വർത്തമാനക്കടലാസുകളോ മാസികളോ കടന്നിട്ടില്ലാത്ത ആ ഗ്രാമത്തിൽ പ്രേരണാശക്തി പ്രയോഗിപ്പാൻപോലും ആരും ഇല്ലാതിരിക്കവേ കവിത എഴുതിത്തുടങ്ങിയ ഈ ബാലനെ വാദേവി കടാക്ഷിച്ചു തുടങ്ങിയത് പൂർവ്വജന്മകൃതമായ പുണ്യത്തിന്റെ ഫലം തന്നെയായിരിക്കണം.

ഇങ്ങനെയിരിക്കെ കട്ടിയെ ഏതു വിധത്തിലേക്കിലും സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചു മതിയാവൂ എന്ന് കൃഷ്ണനണ്ണിനായർക്ക് തോന്നുകയാൽ അദ്ദേഹം അവനെ കോഴിക്കോട്ടു പടിഞ്ഞാറേ കോവിലകത്തു് വിദ്വാൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ എന്ന പ്രസിദ്ധനായിരുന്ന സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുചെന്നാക്കി. അവിടെ മൂന്നു നാലു കൊല്ലം താമസിച്ച് വേണ്ട ശാസ്ത്രപരിചയവും നല്ല ശബ്ദവ്യല്പത്തിയും സമ്പാദിച്ചു. സാമാന്യം നല്ല ഇംഗ്ലീഷ് പരിചയവും അവിടെ നിന്നുതന്നെ കിട്ടി.

ഇത്രയും ആയപ്പോൾ ഇനി സ്വന്തം കാലിൽതന്നെ നില്ക്കണമെന്ന് ഈ ബാലകൃഷ്ണൻ തോന്നി. അന്നു ശ്രീമാൻ പി. ഐ കൃഷ്ണനവർകൾ തൃശൂരിൽനിന്ന് കേരളചിന്താമണി എന്നൊരു പത്രം പുറപ്പെടുവിക്കാൻ ഉദ്യമിക്കുകയായിരുന്നു. അതിന്റെ ആധിപത്യം കഴിയില്ലാത്ത പതിനെട്ടു വയസ്സായിരുന്ന ഈ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ കരസ്ഥമാക്കി. ആ നിലയിൽ അദ്ദേഹം അന്നത്തെ ഭരണാധികാരികളോടും, കൊച്ചിയിലെ ചില ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരോടും പൗരന്മാർക്കും പോരാടിയെന്നു മാത്രമല്ല കൊച്ചിരാജ്യത്തു കടന്നുകൂടി വന്നചക്രവർത്തി എന്ന കപ്രസിദ്ധി നേടിയ ചെട്ടിയാരെ നാ

ട്ടിൽനിന്ന് ആട്ടിപ്പായിക്കപ്പോലും ചെയ്തു. അത്ര ശക്തിയേറിയ തൂലികയായിരുന്ന ആ യുവാവു പ്രയോഗിച്ചിരുന്നത്.

ഇങ്ങനെ കൊല്ലം മൂന്നു കഴിഞ്ഞു. പിന്നെ നാം അദ്ദേഹത്തിനെ കാണുന്നത് മലബാറിലൂടെ പത്രാധിപരായിട്ടാണ്. അത് അല്പകാലമേ ജീവിച്ചിരുന്നുള്ളുവെങ്കിലും അക്കാലമത്രയും അഴിമതിക്കാരായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കു നിദ്രാഭംഗം വരുത്തിക്കൊണ്ടുതന്നെ ഇരുന്നു.

ജന്മനാ ദുർബലനായിരുന്ന പണിക്കർക്ക് ഇപ്പോഴേയ്ക്കു രാജയക്ഷ്യാവിന്റെ പൂർണ്ണലക്ഷണങ്ങൾ കണ്ടുതുടങ്ങി. ചികിത്സയ്ക്കായി കോട്ടയ്ക്കൽ വൈദ്യശാലയെ അഭയം പ്രാപിച്ചു. പി. എസ്. വാരിയർ എന്ന വൈദ്യരത്നത്തിന്റെ ചികിത്സാനൈപുണ്യംകൊണ്ടു രോഗം നിശ്ശേഷം മാറി. എന്നാൽ കരേക്കാലത്തേയ്ക്ക് ആയാസകരമായ പണികളിലൊന്നിലും ഏർപ്പെടരുതെന്ന് വൈദ്യൻ നിഷ്കർഷിച്ചിരുന്നു.

ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ അതിനാൽ സ്വദേശത്തു പോയി താമസിച്ചു അങ്ങനെ കരേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, അലസജീവിതത്തിൽ വിരക്തനായിത്തീർന്ന പണിക്കർ കോട്ടയ്ക്കൽ ചെന്ന് മി: പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരുമായി യോജിച്ച് ദിനവൃത്താന്ത ദീപിക എന്നൊരു പത്രം പുറപ്പെടുവിക്കണമെന്നുറച്ചിട്ട് പിരിഞ്ഞു. അദ്ദേഹം അവിടെനിന്നും നേരെ കൊച്ചിക്കാണ് പോയത്. അവിടെ ചില സ്റ്റേഹിതന്മാരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച് ചക്രവർത്തി എന്നൊരു അച്ചുക്കൂടം സ്ഥാപിച്ച് ആപേരിൽതന്നെ ഒരു പത്രവും പുറപ്പെടുവിച്ചുതുടങ്ങി. പത്രാധിപത്യജീവിതം ആയാസകരമായ ഒരു ജോലിയാണല്ലോ. അതിനാൽ രോഗം വീണ്ടും ആരംഭിച്ചു. പല ദിക്കുകളിൽ സഞ്ചരിച്ചു ചികിത്സ നടത്തിനോക്കി. ഒരു ഫലവും ഉണ്ടാകാതെയായാൽ അദ്ദേഹം നാട്ടിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. കൃഷ്ണനണ്ണിനായർ മകനെ ഒരു മഞ്ചലിൽ എടുപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണു പോയത്. വഴിക്ക് ആ മഞ്ചൽ ഏതോ ഒരു കുറ്റിയിൽ തട്ടി പണിക്കർക്ക് തൽഫലമായി ഒരു വിലക്കും ഉണ്ടായി. വീട്ടിൽ ചെന്നിട്ടും അതു മാറിയില്ല. ഇരുപത്തിയാറാം വയസ്സിൽ ആ യുവസാഹിത്യകാരൻ കേരളീയരെ സന്താപക്കടലിൽ ആറാടിക്കുമൊറ് ഈ ലോകത്തോടു യാത്രപറഞ്ഞു.

ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ കൃതികൾ:

(1) കമാരസ്തോത്രമാല (2) ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം നാടകം (3) നാഗാനന്ദം മണിപ്രവാളം (4) കമാരചരിത്രം നാടകം (5) ഭാഷാസൂക്തിമുക്താമണിമാല (6) മാനവിക്രമീയം. ഇവ ആറും പതിനാറു വയസ്സു തികയുംമുമ്പ് എഴുതിട്ടുള്ളവയാണ്. അവയിൽ ആദ്യത്തേതു രണ്ടും അച്ചടിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്തോ? നാഗാനന്ദം എഴുതുന്ന കാലത്തു കവിക്കു പതിനഞ്ചു വയസ്സേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

എന്നാൽ-

പുമാതിനുള്ള പുതുമതിരി നാട്യരംഗ-
മാമായവന്റെ നിലയത്തിനകത്തുനിന്നു

സിമാവിഹീനമഹിമാവിയലുന്നതാക-
മാ മാന്യകല്പകമരം നിലനിന്നിരുന്നു.
ഇക്കണ്ടിടുന്ന തനതൊട്ട പദാർത്ഥജാത-
മാക്കെണ്ണവക്കടലിലെത്തിരമാലയല്ലോ

കത്തുന്ന ദീപനിര കാറ്റിനകത്തുപെട്ടാ-
ലെത്തുന്നതേതു ദശ ഭൂതിയതിങ്കലെത്തും
പാർത്തട്ടിലിങ്ങനെയിരിപ്പൊരു ഭൂതികിട്ടാ-
നോർത്തങ്ങു യുദ്ധമെവനേല്ലുമവൻ സുനിന്ദുൻ.

ഈ ശ്ലോകങ്ങൾ വായിക്കുമ്പോൾ, അവ ഒരു ബാലന്റെ കൃതിയാണെന്നു വിശ്വസിക്കാൻ കഴിയാതെ വരുന്നു. ഇന്ദുമതീ സ്വയംവരം അഞ്ചുതലിലുള്ള ഒരു നാടകമാണ്. നാഗാനന്ദത്തെപ്പോലെ ഈ കൃതിയും കവനകൗമുദിയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്നതാണ്.

“മാന്യമഞ്ജരിയായിടും മുലകല്പക്കൊണ്ടു നൽത്താമര-
പ്പൊമ്പുവാം മുഖമങ്ങുയർത്തി ലതയാം തങ്കയ്യിളക്കിത്തുലോം
വമ്പാളുന്ന വസന്തലക്ഷ്മി കയിലിൻപാട്ടായ സംഗീതമി-
ട്ടെന്മാടും പൊടി പാറ്റിയങ്ങിനെ മിരട്ടിടുന്നു നാടൊക്കെയും”

ചീരത്തയ്യകളിങ്ങു വെട്ടി വളരെണ്ണെഷാക്കിയോരേ തരം
സാരസ്യത്തൊടു വെച്ചു മട്ടു പുതുതാക്കിടുന്നിതുൾപ്രീതിമേ
വാരസ്സീവര ദേഹവർണ്ണമിയലുന്നോരിപ്പനീർച്ചെമ്പക-
ത്താരത്യന്തസുഗന്ധമേകിയിവനെസ്വാധീനമാക്കുന്നതേ.

തങ്കത്താരിനു നാണമേകി വിലസും തങ്കാന്തിയാം നീരിനാ-
ലെങ്കൽ ചേർന്നൊരു ദുഃഖമാം ചളി കളഞ്ഞിടേണ്ടൊരപ്പുരുഷൻ
തങ്കയ്യാൽ തടവീടുമെന്റെ പുളകം ചേരുന്നതാകും മുഖ-
ത്തിങ്കൽ ചുംബനമാശു ചെമ്പ്യിടുകയെന്നാകുന്നു രത്നപ്രഭൻ.

എന്നാണെൻപ്രിയനിങ്ങുവന്നു തളിരും തോല്പുന്ന തൻകയ്യിനാ-
ലെന്നാത്മപ്രിയയെന്നു ചൊല്ലി മമ കൈയമ്പിൽ ഗ്രഹിക്കുന്നതും
എന്നാലോചന പുണ്ടു കാമവശയായ് ദുഃഖിച്ചു വാഴുന്നൊരി-
പൊന്നോമൽ പ്രിയയെന്റെയിദൃശയഹോ കേട്ടാൽ പൊറുത്തിടുമോ?

കൂട്ടിത്തന്നുടെ കയ്യിലുള്ള കടയെപ്പിന്നിൽ പിടിച്ചെത്രയും
മുട്ടിൽ കിറിയ മുണ്ടു ചുറ്റിയതുപോലൊന്നിട്ടു തൻതോളിലും
വെട്ടിത്തെല്ലു വിരുത്തിവെച്ചു കടുമുള്ളട്ടത്തെ മാടാതെക-
ണ്ടിട്ടിങ്ങനെയാർ വരുന്നു വഷളായിടുന്ന വേഷത്തൊടും.

വന്നിടട്ടേ കടുപ്പം കലരമൊരുകരം തന്നിലാ വജ്രമേന്തി-

ട്ടിന്നിടാർന്നിടുമിന്ദ്രൻ പടയിലറിക ഞാനിട്ടു വട്ടം തിരിക്കും
പിന്നിടാരാണ പോരിൽ പരമരനിമിഷംപോലുമെൻമുമ്പിലയ്യോ
നിന്നിടാൻ തക്ക മർത്തുൻ വരസ്തപ പടുകീടങ്ങളിങ്ങെന്തുസാരം?

ഈ ഉദ്ധാരണത്തിൽ നിന്ന് നമ്മുടെ ബാലകവിയ്ക്ക് സാമാന്യം എല്ലാ രസങ്ങളേയും പ്രതിപാദിക്കാൻ ഇന്നത്തെ പ്രവൃദ്ധഭാഷാനാട്യകാരന്മാരോടൊപ്പം ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നു എന്നു തെളിയുന്നില്ലേ?

സരസകവിയായിരുന്ന കെ. സി. നാരായണൻനമ്പ്യാർ കടത്തനാട്ട് പോർളാതിരി ഉദയവർമ്മരാജാവിനെ നായകനാക്കി ഉദയാലങ്കാരം എന്നൊരു കൃതി കവനോദയത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്നതു കണ്ടിട്ട് പണിക്കർ മാനവിക്രമനെ നായകനാക്കി പ്രതാപരത്നിയത്തിന്റെ രീതിയിൽ രചിച്ച ഒരു കൃതിയാണ് മാനവിക്രമീയം.

ഈ കൃതികൾ കൂടാതെ പണിക്കർ സാമ്രാജ്യഗീത, സാമ്രാജ്യഗാഥ, ഭൂപാലമംഗളം, ഹാനോവർ രാജവംശാവലി, ദേവീസ്തവം, ദുർഗ്ഗാഷ്ടകം, ദേവീസ്തവം നിശ, ഒരു വിലാപം, വിശ്വരൂപം, മങ്കിഗീതാ കിളിപ്പാട്ട്, അനേകം ഒറ്റ ശ്ലോകങ്ങൾ, മംഗളപദ്യങ്ങൾ, ശൃംഗാരപദ്യങ്ങൾ ഇവ ചമച്ചിട്ടുണ്ട്.

ചിര്പുമാധികസാരേ ചിണി ചിണി നിനദം ചിന്തമാഹദ്യഹാസ-
ർക്കുൾപ്പുമോദം വളർത്തും ഭവതി ഭവമുഖാബ്ജത്തിലെ ഭംഗിയാകും
പൊൽപ്പമാതിൻമണാളൻ മലർമകനിവരാൽ പൂജ്യപാദാബ്ജയായും
നില്ല മീനാക്ഷിതൻമാനസമഹിമ വെറും ചണ്ടി ഞാനെന്തറിഞ്ഞു?

കാലാഗ്നിജ്വാലപോലേ കരുമന കളിയാടുന്ന കൈവാളലച്ചും
ഹേലാ ഹങ്കാരമാർന്നും മൃദുമണിമയപ്പൊഞ്ചിലമ്പൊച്ചപ്പുണ്ടും
നീലാളിപ്പൂങ്കുഴൽക്കെട്ടണിമലർ വിതറുമടു യുദ്ധക്കളത്തിൽ
ചേലായ് നൃത്തം ചവിട്ടും നടവരദയിതേ ദേഹിമേ ദേഹസൗഖ്യം. (ദേവീസ്തവം)

കവിതാനതാംഗിയുടെ “മൃദുമണിമയപ്പൊൻചിലമ്പൊച്ച”യല്ലേ നാം ഈ പദ്യങ്ങളിൽ കേൾക്കുന്നത്? ആ ശിഥിലശീർണ്ണ ശരീരത്തിൽ കുടികൊണ്ടിരുന്നതു് ജീവിതയാത്രാക്ലിഷ്ടവും, അനുഭവജ്ഞാനസമ്പന്നവുമായ ഒരു വൃദ്ധാരത്നാവണെന്ന്,

ഒന്നായ്യാണും പ്രപഞ്ചച്ചെടിയുടെ മുരടാണെങ്കിലും ശാഖതോറും
ഭിന്നാകാരം ഭജിക്കും പ്രകൃതി, സകൃതികൾക്കിഷ്ടസിദ്ധിസ്വരൂപേ
ഇന്നാകെത്തീർത്തു കാക്കും ത്രിഗുണമായി മുടിയ്ക്കുന്നതുംപിന്നെ നീയാ-
ണെന്നാലെന്നാടലാറ്റിഗുണഗണമരുളിക്കാക്കുവാൻ ദണ്ഡമുണ്ടോ? (ദേവീസ്തവം)
സുവൃക്തനായ് സുസുഖിയായ് സുഖമായ് സുരർക്ക-
മവൃക്തനായധികനായണവായമന്ദം
ദിവ്യപ്രദീപ്തിയൊടു ദിക്കുഖിലം വിളക്കും

ഭവ്യപ്രദായക! ഭവാനു ഭവുകം തരേണം

(വാസുദേവാഷ്ടകം)

ഇത്യാദി പദ്യങ്ങൾ വ്യക്തമായി കാണിക്കുന്നു. ഈ ചെറുപ്രായത്തിൽതന്നെ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ സ്ഥിതിയെ കരതലാമലകംപോലെ ദർശിക്കുന്നതിനും

ദേഹാദിയിങ്കലഭിമാനമിയന്നപാര-
മോഹാഗ്നികൊണ്ടു കരിയുന്ന മമാന്തരംഗം
ഹാഹാ വിഭോ കരുണയുറ്റു ഭവൽകടാക്ഷ-
നീഹാരധാരയതിനാൽ കളർമപ്പെടട്ടേ.

എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതിനും ശക്തിയുണ്ടായതോർക്കുമ്പോൾ, അദ്ദേഹം പൂർവ്വജന്മത്തിലെ തപസ്യ പൂരിപ്പിക്കാനായി അല്പകാലത്തേക്ക് ഉടൽ ധരിച്ച പുണ്യാത്മാവായിരിക്കണം എന്ന് ഏവനും തോന്നാതിരിക്കയില്ല. ആ മാതിരി ഒരുവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്നേ,

മറ്റിപ്പൊഴില്ലടിയനർത്ഥന നിൻപദത്താർ
പറ്റിപ്പുരാത്മതരഭക്തി മുഴുത്തു പാരം
മുറ്റിപ്പെത്തൊരു ഭവഭ്രമമറ്റുമോക്ഷം
പറ്റിപ്പുരം പരമമാം പദമേറണം ഞാൻ.

എന്ന പ്രാർത്ഥന പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുകയുള്ളൂ. സാമ്രാജ്യഗാഥ, ഭൂപാലമംഗളം, ഹാനോവർവംശാവലി ഇവ രാജഭക്തിപ്രചുരങ്ങളായിരിക്കുന്നു. അവയിൽ സാമ്രാജ്യഗാഥ മാത്രം കിളിപ്പാട്ടാകുന്നു.

കയ്യുക്കുടുന്നവൻ കാരിയക്കാരനെന്നോർ-
ത്തുഴിയെല്ലാം മുടിഞ്ഞസ്വമാറോരോന്തപർ
തങ്ങൾ തങ്ങൾക്കുചേരും ധർമ്മങ്ങൾ തിരിയാതെ
തങ്ങളിൽ തച്ചും കൊന്നും നാടുവാണിതുമുന്നം.
ആയവസ്ഥകളൊന്നുമിങ്ങിനിവാരാതെക-
ണ്ടായതു ജനാശ്വാസനിശ്വാസഹേതുതന്നെ
ഉള്ള വസ്തുവും തറക്കല്ലുമേ പൊളിച്ചൊക്കെ-
ക്കൊള്ളച്ചെയ്തല്ലാടവും കൊള്ളിവെച്ചെരിക്കുവാൻ
കള്ളന്മാർ വരുന്നവെന്നുള്ള പേടികൊണ്ടുട-
ലുള്ളത്തിൽ കവിഞ്ഞിപ്പോളിരിപ്പോരില്ലയല്ലോ
വെള്ളക്കൊരുടെ രാജ്യത്തെങ്ങുമേ വാനോരഞ്ചും
വെള്ളത്താർമകൾ വിളയാടുന്നു വേണ്ടുവണ്ണം.
വീര്യവും വിഖ്യാതിയും ചേരുമീ ബ്രിട്ടീഷായ-
സുര്യനിങ്ങുദിച്ചയർന്നജ്ജലിക്കുകയാലേ
ദൃഷ്ടികളും ദൂരാചാരരാൽ പരന്മാരും
നിഷ്പന്മോരായ് വന്നു ശഷ്ടസഞ്ചയംപോലെ.

അന്യവിശ്വാസങ്ങളുമന്യകാരവും കല-
ർന്നന്യതാമിസ്രംപോലെ കിടന്നോരവനിയിൽ
വിദ്യയും വെളിച്ചവും ഹൃദ്യമാമുത്സാഹവും
സദ്യശസ്സമൃദ്ധിയും ശാന്തിയും വളരട്ടെ.

(സാമ്രാജ്യശാല.)

ഖണ്ഡമണ്ഡലാധിപതികളുടെ ഭരണകാലത്ത് നാട്ടിനു നേരിട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന കഷ്ടതകളും ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യോദയത്തിന്റെ ഫലമായി ഭാരതഖണ്ഡമൊട്ടുക്കു വിരാജിച്ചുതടങ്ങിയ ശാന്തിയും മാത്രമേ ഈ യുവകവിയ്ക്ക് അന്നു കാണാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നുള്ളൂ.

ഭൂപാലമംഗളത്തിലും ഇതേ ആശയംതന്നെ കാണുന്നു. നോക്കുക:

നാട്ടിൽ പരിഷ്കാര രസപ്രവാഹം
കൂട്ടിപ്പുള്ളുന്ന ഫലങ്ങളോടും
ബ്രിട്ടീഷസാമ്രാജ്യമതാസമൃദ്ധി-
പ്പെട്ടിന്നു മിന്നുന്നു വിലാസപൂർണ്ണം.

എതിർക്കുവാനാരുമടുത്തിടാത്ത-
സ്ഥിതിക്കുറപ്പോടുമുയർച്ചയോടും
ഇതിന്റെ ശാഖാവലി നാലുപാടു-
മതിർത്തി നോക്കാതെ പടർന്നിരിപ്പു.

കല്ലുദ്രമംപോലെ ബുധക്കശേഷം
കാമം വളർക്കുന്നൊരിതിന്നു കീഴിൽ
കാലത്തു വിശ്രാന്തി ലഭിക്കുമുലം
കാളുന്ന താപം കളയുന്നു ലോകം.

സാമന്തഭൂപാലരിതിൻ ചുവട്ടിൽ
കാമം സമാധാനമിയന്നിടുന്നു
സിമന്തിനിദ്രഷ്ടിശരങ്ങളാൽ താ-
നീമന്നവർക്കിന്നഭിമാനഭംഗം.

ഫാനോവർ വംശാവലിയിൽ ട്യൂഡർവംശപ്രദീപമായിരുന്ന എലിസബത്തിന്റെ കാലം മുതൽക്കുള്ള ചരിത്രം സംഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു.

കല്യശ്രിയും കരളിനലിവും കാന്തിയും ചേർന്ന നാലാം-
വിലും വീരാഗ്രണി വിധിവശാലന്തരിച്ചോരുശേഷം
ശല്യംകൂടാതധിപതിപദം പ്രാപ്തായത് പ്രാപ്തിമൂലം
തുല്യത്വം വിട്ടൊരു ഗുണവതിറാണി വികോറിയാഖ്യാ.

ക്ഷമാപേതം ക്ഷമയെ മുഴുവൻ കാക്കുവാൻ വന്ന സാക്ഷാൽ
പുമാതാകം പരിച്ച പുരുപുണ്യങ്ങളാൽ പൂർണ്ണയായി

സാമാന്യം വിട്ടൊരു കരുണപൂണ്ടിജ്ജനങ്ങൾക്കുശേഷം
കാമാവാപ്തിക്കമരതരുവായ് വാണതീ റാണിയല്ലോ.

ദുർഗ്ഗാഷ്ടകം ഒരു യമകകാവ്യമാണ്.

തവ രമേശ വിധാതുമുഖാമര-
പ്രവരമേദൂര മാനസ ഹംസികേ
സവരമേകവതിന്നിവനവെഴും
ശിവരമേ വരമേനി വണങ്ങുവാൻ.

വികൃതിവിട്ടു ഭവല്ലഭസേവക-
പ്രകൃതിയായ് കൃതിയായ് ചതിയറ്റിവൻ
സ്വകൃതപാപമൊഴിക്കുവിശസൽ-
സുകൃതമേ കൃതമേതുമഹോ മയാ.

വിമല മാമലമാനിനി ബാലനാം
മമഹിതം മഹിതത്തിൽ വിളങ്ങുവാൻ
എനിഭവാനി ഭവാഭിധസിന്ധുതൻ
സുതരണ തരണം തവ നോക്കുകൾ.

ചില നീതിസാരങ്ങൾ: നീതിയെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്ന നൂറു അനുഷ്ടുപ്ജ്യോ
കങ്ങളാണ്. ആ കൃതിയുടെയും അവസാനത്തിൽ കവിയുടെ പ്രാർത്ഥന ഇങ്ങനെ
യാണ്.

ഭവക്കടലിൽ ശംഭോ ശിവ ഞാനാണ്ടിടുംവിധു
ഭവൽക്കരുണയാം കപ്പലവനത്തിനയയ്ക്കണേ
മായകൊണ്ടു ചമച്ചൊട്ടും മായമെന്യേ ജഗത്തിനെ
നീയമേയനസംഗാത്മാവായഹോ വിലസുന്തേ.
ബാലനാമെന്നെയും നിന്റെ കാലടിയ്ക്കലണയ്ക്കണേ
ഇത്യാദിസ്തുതിയെക്കൊണ്ടും നിത്യാനന്ദം വരും ശുഭം.

പരമാർത്ഥമല്ലെ? കവിയ്ക്ക് എത്ര വേഗത്തിൽ നിത്യാനന്ദപദവി ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു.

മങ്കിഗീത

കിളിപ്പാട്ടാണ്. ഈ ഖണ്ഡകൃതി രണ്ടു ഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രാപഞ്ചിക
ക്ലേശങ്ങളെ തരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗത്തെ ഈ കൃതിവഴി കവി നമുക്ക് ഉപ
ദേശിച്ചു തരുന്നു. പണ്ട് പണം നേടുവാൻ ദൂര പൂണ്ട് മങ്കിയെന്നൊരാൾ മനോരാജ്യ
മാർന്ന് ഉണ്ടായ്വന്നു. എത്ര ക്ലേശിച്ചിട്ടും പണം ലഭിയ്ക്കാതായാൽ ദൂരനിമിത്തം,

നില്ലുവാനരുതാഞ്ഞു നീളവേ തിരഞ്ഞവൻ
വല്ലഭം വരുമെന്നു നിർണ്ണയിച്ചവസാനം

നല്ലതായുള്ള രണ്ടു കാളയെക്കടംവാങ്ങി
 ശേഷക്കാരെല്ലാം ഗുണദോഷിച്ചു തടുക്കിലും
 ശോഷിച്ച പണംകൊണ്ടു ഗോഷ്ടവും പണിചെയ്തു.
 ഘോഷത്തോടതിനുള്ളിൽ കാളകൾ തമ്മെക്കെട്ടി-
 ബ്ദോഷച്ചാരവറ്റു തീറ്റിയുമേറ്റം നല്ലി.
 ശോഷിച്ച കാള രണ്ടും പോഷിച്ചതായിക്കണ്ടു
 തോഷിച്ച തുലോമവൻ ഭാഷിച്ച പലതരം
 കണ്ടത്തിലൊരുദിനം കൊണ്ടുപോയ് കനംവീണ-
 കണ്ടത്തിൽ നകംവച്ചു കണ്ണിതം കൈവിട്ടയാൾ
 പൂട്ടുവാൻ മുതിർന്നപ്പോൾ കാളകൾ പിടിവിട്ടു
 കൂട്ടുകാരനെത്തള്ളിക്കുതിച്ചാണെന്നേ വേണ്ടു.
 പാപി ചെല്ലുന്ന ദിക്കിലൊക്കെയും പാതാളമാ-
 ണാപത്തായ് കലാശിച്ചുവെന്നോർത്തു മടങ്ങിനാൻ.
 മാർഗ്ഗണംചെയ്തുകൊണ്ടു പിന്നാലെ പോമ്പോളവ-
 മാർഗ്ഗമദ്ധ്യത്തിൽ നില്ക്കുമൊട്ടകത്തോടുമുട്ടി-
 കെട്ടിയ നകം കവിഞ്ഞൊട്ടകത്തിന്റെ തോളിൽ-
 പ്പെട്ടുവാറതും ദേഹേ മണ്ടിനാനുഷ്ട്യശ്വരൻ.
 പോകുന്ന വേഗം കണ്ടു ചാവുമക്കനെന്നറ-
 ചുകലപ്പെട്ടു ശൂഭൻ മങ്കിയിങ്ങനെ ചൊന്നാൻ-
 ഇച്ചയെ ശ്രദ്ധയോടു വെച്ചിരിക്കിലും ധന-
 മിച്ചിച്ചവണ്ണം വരാനിശ്വരാധിനം വേണം.
 ആവോളമാശിച്ചിരുന്നെപ്പൊഴും ചിന്തിച്ചാലും
 ദൈവകല്പിതംപോലെ മാത്രമേ ഗുണം വരൂ.

ഇങ്ങനെ ബോധം വീണ മങ്കി,

തന്നോടുകൂടിയേഴാമത്തതാം കാമനെ-
 വെന്നുത്താൻ വല്ലാത്തവൈരിയെപ്പോലെതാൻ
 നിർബാധനായ നൃപശ്രേഷ്ഠസമാനനായ്
 സൽബ്രഹ്മപത്തനത്തിങ്കൽ സുഖിക്കുവാൻ.

എന്ന് ഉറയ്ക്കുന്നു. ഇതാണ് കഥ.

വിലാപം— തന്റെ ‘പ്രാണപ്രേഷ്യപ്രണയിനി’ വിഷ്ണുചികബാധയാൽ അകാലമരണം പ്രാപിച്ചതിനെപ്പറ്റി ഒരു യുവാവു ചെയ്യുന്ന വിലാപമാണ്.

ഈ കവിതയിൽ പണിക്കരുടെ കവിത്വശക്തി ഉച്ചകോടിയിൽ എത്തിയിരിക്കുന്നു. ആ ഇരുപത്തിഏഴു പദ്യങ്ങളും എല്ലാവരും കാണാതെ പഠിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണ്.

ഓമൽപ്പുവെണ്ണിലാവിൽക്കുളർമയൊടുകുളിച്ചൊടുമുട്ടും പ്രസൂന-

ക്ഷൗരം ചാർത്തിസ്സുഗന്ധപ്പൊടി വിതറി വിളങ്ങുന്ന മല്ലീമതല്ലീ ആ മട്ടച്ചയ്യിണങ്ങിക്കരിയുമുടലുലഞ്ഞെന്നറച്ചിറ്റുവീഴും തുമ്മത്തിൻതുളളിയാലേ വിമലമതി വൃഥാതന്നെ ബാഷ്പം പൊഴിച്ചു. നാദാന്തബ്രഹ്മനിഷ്യാവഴിയിലകമുറച്ചേവമോർത്താലുമിന്നെൻ- വേദാന്തക്കൺവെളിച്ചം വിരഹമഷീപിടിച്ചൊന്നു മങ്ങുന്നവെങ്കിൽ വാദാർത്ഥം ദണ്ഡമേതു യതികളുടെ വെറും കാവിമുണ്ടഗ്രസംഗ- ത്തീദാഹംകൊണ്ടു നീട്ടും രസനകളെ മുറയ്ക്കേത്രനാൾ മുടിവയ്ക്കും? പാതിവ്രത്യപ്രതാപക്കൊടിയുടെ ചരടേ ദുർവ്വിധിക്കാറ്റു തട്ടി- പ്പാതിത്യം വന്ന നിന്മെയ്യിളകവതിനിനിസ്സാധ്യമല്ലെന്നിരിക്കേ പാതിപ്പെട്ടു വേച്ചങ്ങലവലിയിലകപ്പെട്ടു കാലാലയത്തിൽ വാതില്ലൽപ്പോയി മുട്ടിത്തിരിയെ വരമൊരൻജീവിതം ഭാരഭൂതം. നീലക്കാർ മുടി മങ്ങുന്നതു മതികൊടുതാം മിന്നൽ പായുന്നു നാഡി- ജാലത്തിൽക്കൂടി ദീർഘശ്വസനനീളകവേ ബാഷ്പവർഷംവരുന്ന പാലഞ്ചംവാണിയാളേ തവ വിരഹവിചാരാംബുധിക്കോളിളക്കം കാലത്തിന്നൊത്തിരിപ്പു കണവനുടെ കരൾക്കെട്ടിതാ പൊട്ടിയല്ലോ.

ഇതു ഭാഷാവിലാപകാവ്യഹീരങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ കോഹിന്തർ തന്നെയാണ്. വിശ്വരൂപം മാ. സചക്ഷുസ്സുകൊണ്ട് കാണാവുന്ന പ്രകൃതിവിലാസങ്ങളുടെ മനോഹരമായ ചിത്രമാകുന്നു. പണിക്കരുടെ കൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അത്യന്തം ഇതുതന്നെയാകുന്നു.

ഈ മട്ടിൽ പുനിലാപ്പുമ്പിരി വിതറി വിളങ്ങുന്ന വെൺതീങ്കളും വി- ണ്ണാകെച്ചുറ്റുന്ന താരാഗണവുമുരുജവംപുണ്ടു വീയുന്ന കാറ്റും കല്ലോലത്തല്ലീനാലേ പടുപടഹമടിക്കുന്ന വാരാശിതാരം ചൊല്ലിടുന്നതു സർവേശ്വരമഹിമ പുകഴ്ന്നതൊന്നല്ലെങ്കിൽ. വീയും കാറ്റേറ്റു പടുക്കൊടികളിളകവേ മർമ്മരം പുണ്ട തെങ്ങിൻ- തയും തന്നെച്ചമച്ചോരുടയവനെ നിനച്ചുറ്റമത്രം ജപിപ്പു പയുത്തൻ പക്ഷനാളത്തൊടു കിളികളിതാ ഭംഗിയാമ്മാറ്റു ഗാനം ചെയ്യുന്നു പാർത്തു കണ്ടീടുകിലതുമവിടുത്തേക്കുറിച്ചായിരിക്കാം. പാരാവാരം കരേറിക്കരൾ മുഴുവനും മുക്കിമുടാത്തതെന്നോ? താരാവൃന്ദങ്ങൾതമ്മിൽ സ്വയമുരസിമറിഞ്ഞത്ര വിഴാത്തതെന്നോ? നേരയാരാഞ്ഞു നോക്കീടുക മദമിയലും മർത്തുരേ നിങ്ങളെന്നാ- ലാരാൽ കണ്ടെത്തുമെല്ലാറ്റിനുമുപരി വിളങ്ങുന്നു വിശ്വേശരൂപം.

ബാലകൃഷ്ണപുണിക്കരുടെ ഗദ്യവും ശക്തിയേറിയതായിരുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്രലേഖനങ്ങൾ വായിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കൊക്കെ അറിയാം. ആ ലേഖനങ്ങൾ എല്ലാം ദേശാഭിമാനോജ്വലങ്ങളായിരുന്നു. ആ നിലയിൽ അദ്ദേഹം രാമകൃഷ്ണപിള്ളയെപ്പോലും അതിശയിച്ചിരുന്നുവെന്നു പറയാം. രാമകൃഷ്ണപിള്ള തിരുവിതാംകൂറു വിട്ടതിനു ശേഷവും തിരുവിതാംകൂറിനേയും പി. രാജഗോപാലാചാരിയേയും പറ്റി മാത്ര

മാണ് എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നത്. “ നിങ്ങൾക്ക് ഈ വിഷയങ്ങളെ എഴുതാനുള്ളോ” എന്നു ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ അവർ തമ്മിൽ കണ്ടുമുട്ടിയ ഒരവസരത്തിൽ ചോദിക്കുകയും അതിനെപ്പറ്റി ദീർഘമായ വാദപ്രതിവാദം നടക്കുകയും ഒടുവിൽ പിണങ്ങിപ്പിരികയും ആണു ചെയ്തത്.

കാവ്യവിമർശന വിഷയത്തിലും പണിക്കർ രാമകൃഷ്ണപിള്ളയിൽനിന്ന് തുലോം വ്യത്യസ്തമായ ഒരു സരണിയേയാണ് അവലംബിച്ചത്. കവിയുടെ ദൃഷ്ടഭാഗങ്ങളെ മാത്രം—അതു കർക്കശമായ ഭാഷയിൽ— ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും ഒരമ്പെട്ടിട്ടില്ല.

പ്രാസവാദകാലത്ത് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ മലബാറിപത്രാധിപരായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഉള്ളൂരിന് എതിരായി നിന്നു. പ്രാസവാദത്തിൽ എതിർപക്ഷത്തു ചേർന്നവരെല്ലാം തന്റെയും എതിരാളികളാണെന്ന് എങ്ങനെയോശിച്ചു വച്ചിരുന്ന കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ അതുമൂലം മലബാറിയോടും സുദർശനത്തിനോടും പിണങ്ങി; ആ പത്രങ്ങളെ ഉപേക്ഷിക്കുപോലും ചെയ്തു. ഏ. ആർ. കോയിത്തമ്പുരാനും കെ. സി. യും തന്റെ ശത്രുക്കളാണെന്ന് ആ ശുദ്ധഹൃദയന്റെ ഉള്ളിൽ താല്പാലികമായ ഒരു വിചാരം ജനിപ്പിക്കത്തക്കവണ്ണമുള്ള ഒരു മാന്ത്രിക മോഹനശക്തി അദ്ദേഹത്തെ വലയം ചെയ്തിരുന്നു. അതിനാൽ കെ. സി. യെ പരിഹസിച്ച് ലേഖനം എഴുതിയവരെ അഭിനന്ദിക്കുന്നതിനു സദാ സന്നദ്ധനായിരുന്നതുപോലെ, പ്രതിപക്ഷത്തെ സ്തുതിക്കുകയോ സ്വപക്ഷത്തുനിന്നു പോരാടാതിരിക്കുകയോ ചെയ്യാനവരെ സർവ്വശക്തികളും പ്രയോഗിച്ച് അമർത്താൻ ശ്രമിക്കുന്നതിലും അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു കൂസലുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. മലബാറി നിഷേധിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ, പണിക്കരിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട ഒരു പ്രശ്നം വലിയകോയിത്തമ്പുരാന് സന്തോഷമോ സന്താപമോ എന്താണ് ജനിപ്പിച്ചതെന്നാർക്കറിയാം? ആ ശ്ലോകത്തെ ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

മുന്നാണങ്ങളേയ്ക്കുപണ്ടേ ദയിതകളവരിൽസ്വസ്ഥയായേക കഷ്ടം
പിന്നീടുള്ളോൾ പുകൾപ്പെണ്ണുവളപരപ്പുരാന്തങ്ങളിൽ സഞ്ചരിപ്പു;
ഭാഷായോഷിത്തുപെറ്റിപ്രജകൾ വളരെയായങ്ങനർത്ഥത്തിലായി-
വാർദ്ധക്യംകൊണ്ടവറ്റിൽ ചിലതിനു ചെലവേകാനുമാകാതെയായോ?

ദീപ്രാസത്തിന് ഐക്യം വരുത്തി പ്രയോഗിക്കാൻ യാതൊരു പ്രയാസവും ഇല്ലാതിരുന്ന ഈ കവി പ്രസ്തുത ശ്ലോകത്തിൽ അതുപേക്ഷിച്ചതുതന്നെ തന്നോടു് അവജ്ഞാസൂചകമാണെന്ന് അവിടുന്നു ധരിച്ചു കാണണം. അതിനാൽ പ്രഥമദൃഷ്ടിയിൽ സ്റ്റരിക്കുന്ന പ്രശംസയേക്കാൾ വിപരീതാർത്ഥമാണ് ശക്തിയായിരിക്കുന്നതെന്നു ധ്വന്യദ്ധ്യാവിൽ ബഹുദൂരം സഞ്ചരിച്ചിട്ടുള്ള ആ മഹാത്മാവു് ധരിച്ചുകാണാതിരിക്കയില്ല. തിരുമനസ്സിലേക്ക് മൂന്നു പത്നികളാണുള്ളതു്. അവരിൽ ലക്ഷ്മീഭായി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സ്വർഗ്ഗസ്ഥയായി എന്നൊരർത്ഥം സൂടം. ആ സതീരത്ഥം അവിടുത്തെ പത്നിയുടെ നിലയിൽ വളരെ കഷ്ടപ്പെട്ടു കാണണം, മരണം കൊണ്ടു് ആ സുകൃതിനിയ്ക്കു സ്വാസ്ഥ്യമുണ്ടായിരിക്കണമെന്നും വ്യംഗ്യം. കഷ്ടം എന്ന വാക്ക് ആ വ്യം

ശ്യാർത്ഥത്തെ ബലപ്പെടുത്തുന്നു. പുകഴാകുന്ന പെണ്ണുണ്ട്. അവൾ അപരപുരാന്തങ്ങളിൽ—ദേശവിദേശങ്ങളിൽ എല്ലാം സഞ്ചരിക്കുന്നു. അവിടുന്ന് വിശ്വവിശ്രുതനെന്നു വാച്യം. അവളിപ്പോൾ അന്യന്റെ പുരാന്തങ്ങളിൽ ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവിടുത്തെ കീർത്തിയെല്ലാം അസ്തമിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു വ്യംഗ്യം. അവിടുത്തെ കാരുണ്യത്തെ അവലംബിച്ച് അനേകം കവികൾ എഴുതിത്തള്ളിത്തുടങ്ങി. ഇപ്പോൾ അവരിൽ ചിലർ തന്നെ അവിടുത്തേയ്ക്ക് അനർത്ഥകാരികളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു എന്നു സ്തുതി. ഭാഷയാകുന്ന തൃതീയപതി തെരുതെരെ പ്രസവിച്ച കൂട്ടുകയാൽ അവിടുന്ന് അർത്ഥശൂന്യമായ അവസ്ഥയേ പ്രാപിച്ചു പോയിരിക്കുന്നു. അങ്ങേയ്ക്ക് വാർദ്ധക്യവും ബാധിച്ചിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ആ മക്കൾക്കു ചെലവിനുകൊടുക്കാനുള്ള കാൽ (വരിസംഖ്യ) പോലും കൊടുപ്പാൻ അവിടുത്തേയ്ക്കു ശക്തിയില്ലാതെ വന്നുപോയോ? എന്നു വ്യംഗ്യം.

37 എം. ശേഷഗിരിപ്രഭു

തലശ്ശേരിയിലെ ഒരു പ്രസിദ്ധ കോങ്കണബ്രാഹ്മണകുടുംബത്തിൽ മാധവപ്രഭുവിന്റെ പുത്രനായി 1855 ആഗസ്റ്റ് 3ാം തീയതി ജനിച്ചു. ധനസ്ഥിതി തുലോം മോശമായിരുന്നെങ്കിലും, കലീനതയിലും സദാചാരനിഷ്ഠയിലും മാതൃകയായിരുന്ന പിതാവിന്റെ കാലടികളെ പിന്തുടർന്നു പ്രസ്തുത ബാലനും ആസ്തികത്വത്തിലും സദ്ഗുണസമ്പത്തിലും അദ്വിതീയനായിത്തീർന്നു. പത്താംവയസ്സുവരെ കുടിപ്പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പഠിച്ച ശേഷം 1865-ൽ കോഴിക്കോട്ടെ പ്രൊവിൻഷ്യൽ സ്കൂളിൽ ചേർന്ന് ഇംഗ്ലീഷ് പഠിക്കാൻ തുടങ്ങി. പലപ്പോഴും ആഹാരം കഴിക്കാതെയായിരുന്ന ബാലന്റെ വിദ്യാലയഗമനം. ഒരു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പൊഴേക്കും സ്നേഹനിധിയായ പിതാവും മരിച്ചു. എന്നിട്ടും നിരാശപ്പെടാതെ പഠിച്ച് 1875-ൽ മെട്രിക്കുലേഷനു ചേർന്ന് ഒന്നാമനായി ജയിച്ചു. രണ്ടുകൊല്ലംകൊണ്ട് എഫ്. ഏ. പരീക്ഷയും ജയിച്ചു. പിന്നീട് പഠിത്തം പൂർത്തിയാകുമ്പ്പോഴുതന്നെ 1879-ൽ 15 രൂപാ ശമ്പളത്തിൽ മലയാളം മുൻഷിയായി ഉദ്യോഗജീവിതം ആരംഭിക്കുകയും അധികം താമസിയാതെ വടകര ഇംഗ്ലീഷ് ഹൈസ്കൂളിലെ അദ്ധ്യാപകനായി 30 രൂപ ശമ്പളത്തിൽ നിയമിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. 1891-ൽ ബി. ഏ. പരീക്ഷയ്ക്ക് പ്രൈവറ്റായിചേർന്ന് ജയിച്ചതിനാൽ അടുത്ത കൊല്ലത്തിൽ തന്നെ ഡബ്ല്യു. ഇൻസ്പെക്ടറായി കയറ്റം ലഭിച്ചു. ആ ഉദ്യോഗത്തിൽ ഇരിക്കവേ അദ്ദേഹം മംഗലാപുരം കാളേജിലെ ആചാര്യനായി നിയമിക്കപ്പെടുകയും 1903-ൽ മലയാളം ഐച്ഛികമായെടുത്ത് എം. ഏ. പരീക്ഷയിൽ വിജയം നേടുകയും ചെയ്തു. ആറു കൊല്ലങ്ങൾക്കുള്ളിൽ അദ്ദേഹം പ്രസ്തുത മഹാപാഠശാലയുടെ പ്രിൻസിപ്പാളായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അവിടെ നിന്നും രാജമഹേന്ദ്രിയിലെ ട്രെയിനിംഗ് കോളേജിലേയ്ക്കു മാറി 1914 വരെ ഉദ്യോഗത്തിലിരുന്ന ശേഷം പെൻഷൻപറ്റിയെങ്കിലും 1916-ൽ കൊച്ചി-തിരുമല ദേവസ്വം ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്റർ ഉദ്യോഗം ഏറ്റ്റ് സമുദായ സേവനം നടത്തിക്കൊണ്ട് കറേക്കാലം ജീവിച്ചു. 1919-ൽ ആ ഉദ്യോഗത്തിൽ നിന്നും പിരിഞ്ഞു. 1924-ൽ പ്രമേഹരോഗബാധിതനാവുകയും അധികകാലം കഴിയും

മുസ്സ് സ്വർല്ലോകം പ്രാപിക്കയും ചെയ്തു. 1091 ഇടവം 11ാം തീയതി കോഴിക്കോടുള്ള സ്വവസതിയിൽവെച്ചായിരുന്നു മരണം.

ശേഷശിരിപ്രഭു മലയാളഭാഷാപ്രണയികളിൽ അദ്ദിതീയനായിരുന്നു. കേരളപാണിനീയത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം തുടരെ എഴുതിയിട്ടുള്ള പ്രൗഢവിമർശം പഠനയോഗ്യമാകുന്നു. വത്സരാജചരിതം, ശ്രീഹർഷചരിതം, നാഗാനന്ദം, വേദവ്യാസൻ, സീത, സാവിത്രി, ഉമ, വ്യാകരണമിത്രം, വ്യാകരണാദർശം, ബാലവ്യാകരണം, ബാലാമൃതം, ശിശുമോദകം ഇവയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന ഭാഷാകൃതികൾ.

കഥാസരിത്സാഗരം, പ്രിയദർശിക, രത്നാവലി എന്നീ ഗ്രന്ഥത്രയത്തെ ഉപജീവിച്ചും എന്നാൽ സ്വതന്ത്രമായും രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വത്സരാജചരിതം വായിക്കാൻ രസമുള്ളതും ധർമ്മോപദേശനിർഭരവുമാകുന്നു. രണ്ടാമത്തെ ഗ്രന്ഥം പേരുകൊണ്ടുതന്നെ ബാണഭട്ടന്റെ ശ്രീഹർഷചരിതത്തെയും ഹർഷന്റെ നാഗാനന്ദനാടകത്തെയും ആധാരമാക്കി രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണെന്നു കാണാം.

വേദവ്യാസൻ എന്ന പ്രബന്ധം ഗ്രന്ഥകാരന്റെ അനന്യസാധാരണമായ പാണ്ഡിത്യത്തിനും വാഗ്വൈഭവത്തിനും ഉത്തമലക്ഷ്യമായി വിളങ്ങുന്നു. സീത, സാവിത്രി, ഉമ ഈ ഗ്രന്ഥം സത്യനാഥന്റെ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് കൃതിയുടെ ഭാഷാവിവർത്തനമാണ്.

മറ്റുള്ളവ വ്യാകരണഗ്രന്ഥങ്ങളാണ്. ഞങ്ങളെപ്പോലുള്ളവർ ഗാർത്തുവെയിറ്റിന്റെ വ്യാകരണം പഠിച്ചു മനസ്സുമടുത്തുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്താണ് വ്യാകരണമിത്രം പ്രസിദ്ധീകൃതമായത്. പിന്നീട് കേരളപാണിനിയുടെ മധ്യമവ്യാകരണം നടപ്പിലാക്കുവരെ ഈ പുസ്തകം തന്നെയാണ് തിരുവിതാംകൂറിലെ പാഠശാലകളിൽ പഠിപ്പിച്ചുപോന്നത്.

1918-ൽ കൊച്ചിമഹാരാജാവ് സാഹിത്യകുശലൻ എന്ന ബിരുദം നല്കി ശേഷശിരിപ്രഭുവിനെ ആദരിച്ചു എന്നുള്ളതും പ്രസ്താവയോഗ്യമാകുന്നു.

38 വി. കൃഷ്ണൻതമ്പി

തിരുവനന്തപുരത്ത് പാൽക്കുളങ്ങരക്ഷേത്രത്തിനു പടിഞ്ഞാറുവശത്തുള്ള രാജപാതയുടെ പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്ത് ഇപ്പോൾ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഹൈസ്കൂൾ ഇട്ടിരിക്കുന്ന പുരയിടത്തിനോടുള്ള 'കയ്ക്കള്ളി' എന്നൊരമ്മവിട് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റെ കാലഘട്ടങ്ങളെ പ്രശസ്തനിലയിൽ ഇരുന്നിരുന്ന ഈ കുടുംബത്തിൽ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയമ്മ എന്നൊരു സ്ത്രീരത്നം ജനിച്ചു. ആ മഹതിയെ ആയില്യം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെയും അവിടുത്തെ അമ്മച്ചിയായിരുന്ന ശ്രീമതി കല്യാണിക്കുട്ടിയമ്മയുടേയും കാര്യസ്ഥനായിരുന്ന കൊച്ചി നടവരമ്പത്തു കൃഷ്ണൻനായർ (പിന്നീട് കൃഷ്ണപിള്ള) വിവാഹം ചെയ്തു. ആ വിവാഹത്തിൽ കാർത്ത്യായനിയമ്മ, കല്യാണിയമ്മ, ഭാഗീരഥിയമ്മ എന്നിങ്ങനെ മൂന്നു സന്താനങ്ങളും കൃഷ്ണൻ എന്നൊരു പുരുഷസന്താനവും ജനിച്ചു. ആ സന്താനങ്ങളിൽ കാർത്ത്യായനിയമ്മയേയായി

രന്നു മൂലംതിരനാൾ പട്ടം പരിവട്ടവും ഇട്ടത് അപ്പോൾ ആ കുടുംബത്തിലുള്ളവരെ വടശ്ശേരി അമ്മവീട്ടിലേയ്ക്കു ദത്തെടുത്തു.

കൃഷ്ണൻ ജനിച്ചത് 1065 ധനുമാസം ആയില്യം നക്ഷത്രത്തിൽ ആയിരുന്നു. എല്ലാവരും ഈ കുട്ടിയെ “കുട്ടൻ” എന്നു വാത്സല്യപൂർവ്വം വിളിച്ചുവന്നു. “കുട്ടൻതമ്പി” എന്ന പേര് മരണംവരെ നിലനിന്നു. അഞ്ചാമത്തെ വയസ്സിൽ കാരാളി കുടിപ്പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പഠിത്തം തുടങ്ങി. വീട്ടിൽവെച്ചു പ്രത്യേകം മലയാളം പഠിപ്പിക്കാൻ ദിവാനർ നാണുപിള്ളയുടെ കുടുംബത്തിലെ അംഗമായിരുന്ന രാമകൃഷ്ണപിള്ളയെക്കൂടി നിയമിച്ചിരുന്നു.

1074-ൽ കുട്ടന്റെ സഹോദരി അമ്മച്ചിപദം പ്രാപിച്ചപ്പോൾ കുട്ടൻ തിരുമനസ്സിലെ വാത്സല്യഭാജനമായി. അവിടുന്ന് നാടുനീങ്ങുംവരെ ആ വാത്സല്യം നിലനിന്നു.

പ്രാഥമിക വിദ്യാലയത്തിലെ പഠിത്തം തീർന്നിട്ട് കുട്ടൻ മാർത്താണ്ഡൻതമ്പിയുടെ വക നേറ്റിന്റ് ഹൈസ്കൂളിൽ ചേർന്നു മൂന്നാംഘാറം വരെ പഠിച്ചു. അനന്തരം രാജകീയ ഇംഗ്ലീഷ് ഹൈസ്കൂളിൽ ചേർന്നു. അവിടെ വെച്ച് അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധ വാശിയും ഗദ്യകാരനും ആയിരുന്ന ഓ. എം. ചെറിയാന്റെ വാത്സല്യഭാജനമായിത്തീർന്നു. അഞ്ചാംഘാറത്തിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്ത് അദ്ദേഹം സഹപാഠികളും മിത്രങ്ങളും ആയിരുന്ന സി. എസ്സ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റി, എൻ. നീലകണ്ഠപ്പിള്ള മുതലായവരെ ചേർത്ത് ഒരു ഈവനിംഗ് ക്ലബ്ബ് ഏർപ്പെടുത്തി. കവിത എഴുതായിരുന്നു അവരുടെ പ്രധാന വിഹാരം. ഒരു സായാഹ്നത്തിലെ നിശ്ചയത്തിന്റെ ഫലമായിരുന്നു സി. എസ്സ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റിയുടെ ജ്ഞികുമാരൻ എന്ന കവിത.

ഭാഗിനേയനായ ശ്രീ വേലായുധൻതമ്പിയെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി സരസഗായക കവിമണി കെ. സി. കേശവപിള്ള കൊട്ടാരം അദ്ധ്യാപകനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടത് കുട്ടൻതമ്പിയുടെ ഭാഗ്യമായി. ശ്രീ വേലായുധൻതമ്പിക്കു പഠിത്തത്തിൽ വലിയ ജാഗ്രതയൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വാസ്തവത്തിൽ പഠിച്ചത് കുട്ടൻതമ്പിയായിരുന്നു. കെ. സി. കൊട്ടാരത്തിൽ എത്തിയാൽ തമ്പി നിഴൽപോലെ അടുത്തു കൂടുക പതിവായി. സംസ്കൃത കാവ്യങ്ങളുടെ രസാനുഭവത്തിനും സംഗീതരസാസ്വാദനത്തിനും തന്നെ ശക്തനാക്കിത്തീർത്തത് കെ. സി. ആയിരുന്നു എന്നു പില്ലാലത്ത് അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും എന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കൃഷ്ണാവതാരം എന്ന സംഗീതകൃതിയുടെ പ്രാരംഭത്തിൽ ചേർക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഗുരുപ്രസംസാരൂപമായി രചിക്കപ്പെട്ട ഏതാനും സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങൾ തൽഗ്രന്ഥം അച്ചടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്ത് എന്നെ ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിച്ചിരുന്നു. ആ പുസ്തകം പ്രൂഫ് തിരുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നതു ഞാനായിരുന്നു. അച്ചടി തീർന്ന് ഒരു പുസ്തകം എനിക്കു സമ്മാനിച്ചപ്പോൾ ആ ശ്ലോകങ്ങൾ കാണാനില്ലാതെയായി. ആരുടെ ഉപജാപഫലമോ എന്നോ? ഏതായിരുന്നാലും ആ മരണം അദ്ദേഹത്തിന് കെ. സി-യോടും തൽകുടുംബത്തോടും അളവറ്റ സ്നേഹം ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

കൊട്ടാരം ഗ്രന്ഥശാലയെ ഇക്കാലമത്രയും തമ്പി നല്ലപോലെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. അന്നന്നു വായിക്കുന്ന ഓരോ പുസ്തകത്തിന്റേയും സംക്ഷേപം എഴുതി

ക്കാണിക്കണമെന്നായിരുന്നു, കൃത്യനിഷ്ഠയുടെ അവതാരം എന്നപോലെ വിളങ്ങിയിരുന്ന ആ രാജർഷിയുടെ കല്പന; അങ്ങിനെ ചെയ്തവനതുകൊണ്ട് കൃഷ്ണൻതമ്പിക്ക് അക്കാലത്തുതന്നെ ഇംഗ്ലീഷ് നല്ലപോലെ വശമായി.

പിന്നീട് വെങ്കിട്ടരാമ അയ്യങ്കാർ ഇംഗ്ലീഷ് അദ്ധ്യാപകനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1078-ൽ പിതാവ് ദിവംഗതനായി.

കെ. സി. യുടെ നിരന്തര സാഹചര്യത്താൽ സംഗീതസാഹിത്യങ്ങളിൽ അഭിരുചി വളർന്നുകൊണ്ടേയിരുന്നിരുന്നു. 18ാം വയസ്സിൽ കന്യാകുമാരി കടൽപ്പുറത്തു വെച്ച് അദ്ദേഹം ദേവീപരമായി രചിച്ച കമ്മിയുടെ ഒരു ഭാഗം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

കന്യാകുമാരിയിൽ മേവിടുന്ന
ധന്യേ ഭഗവതി ലോകനാഥേ!
സുരജനവന്ദ്യേ-ഭൂവി ദൃഷ്ട്യ-ഹരേ-നരകന്യേ
പരമുരു ദുരിതമതൈന്യേ ഞങ്ങളെ നീ
പരിപാലയ-പരിപാവനി-പരിതാപമതൊരുകാലവു-
മരിക്കിലണഞ്ഞിടാത്തുള്ളവണ്ണം-നന്നായ്
പെരുകിയ മോദനേ കാത്തിടേണം.

1083-ൽ അദ്ദേഹം മെട്രിക്കുലേഷൻ പരീക്ഷയിൽ ജയിച്ച് കാളേജിൽ ചേർന്നു. അവിടെവെച്ചു ലഭിച്ച കൂട്ടുകാരിൽ രണ്ടുപേർ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യരാണു്. ഒരാൾ കവിയായിരുന്ന പട്ടം എൻ. കൊച്ചുകൃഷ്ണപിള്ളയും, മറ്റേ ആൾ ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമി ശാസ്ത്രികളുടെ പൗത്രനായ രാമസ്വാമി ശാസ്ത്രികളും ആയിരുന്നു. മൂന്നുപേരും സംസ്കൃതമായിരുന്നു ഐച്ഛികമായി എടുത്തിരുന്നതു്. അതിൽ പട്ടം ആണു് 'ആദ്യം' മരിച്ചതു്. 96-ൽ ഞാൻ സംസ്കൃതകാളേജിൽ അദ്ധ്യാപകനായി നിയമിക്കപ്പെട്ട കാലം രാമസ്വാമി അയ്യർ കൃഷ്ണൻതമ്പിയുടെ വലത്തുകൈയായി ശോഭിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹവും അകാലമരണം പ്രാപിച്ചുപോയി.

ഞാൻ എറണാകുളം കാളേജു് വിട്ടു് ബി. ഏ. ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കാൻ തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം സീനിയർ ഇന്റർമീഡിയറ്റുക്ലാസ്സിൽ വായിക്കുകയായിരുന്നു. ഒരു സംഘം പാർഷദന്മാരാൽ പരീതനായി അദ്ദേഹം കാളേജിൽ വരുന്നതും പോകുന്നതും കണ്ടിട്ടുള്ളതല്ലാതെ അന്നു ഞങ്ങൾതമ്മിൽ സംഭാഷണം ചെയ്യുണ്ടായിട്ടില്ല. അന്നെന്നിടേ് തമ്പിഅങ്ങത്തു് മാറോട്ടു് എന്തോ ഒരു അവജ്ഞയാണു് തോന്നിയിരുന്നതു്. കൃഷ്ണൻതമ്പിക്ക് സാധാരണ തമ്പിമാരിൽ അന്നു കണ്ടുവരാറുണ്ടായിരുന്ന ഒരുമാതിരി പ്രഭുവനഃസ്ഥിതി കാണാനില്ലായിരുന്നുവെങ്കിലും, എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തിനോടും പുച്ഛംതന്നെ തോന്നി.

പഠിക്കുന്ന കാലത്തു് അദ്ദേഹം ഏ. ആർ. തിരുമേനിയുടെ വാത്സല്യഭാജനമായിരുന്നു. തിരുമേനിയുടെ ലോകയാത്ര അവസാനിക്കുന്ന കാലംവരെ ആ സ്നേഹബന്ധം നിലനിന്നുതാനും. ഭാഗ്യദോഷത്താൽ അദ്ദേഹം ഒടുവിലത്തെ എഫ്.

ഏ. പരീക്ഷയ്ക്കു ഒരിക്കൽ തോറ്റുവെങ്കിലും, ഇന്റർമീഡിയറ്റിനു പ്രശസ്തിപൂർവ്വം വിജയിയായിത്തീരുകയും ഒരു സ്കാളർഷിപ്പിന് അവകാശിയായി ഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ആ സ്കാളർഷിപ്പുപണം മുഴുവനും അദ്ദേഹം നിർമ്മനനായ ഒരു ബ്രാഹ്മണവിദ്യാർത്ഥിക്കു കൊടുക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. ചിലപ്പോൾ സ്വന്തം ഫീസിനായി കൊണ്ടുവരുന്ന പണംപോലും സാധുക്കൾക്കു കൊടുത്തിട്ട് അദ്ദേഹം 'ഡിഫാൾട്ടറന്മാരിൽ' മുമ്പനാകാറുണ്ടായിരുന്നു. വെറുതേയല്ല അദ്ദേഹം സതീർത്വ്യന്മാരുടേയും 'കട്ടനാ'യിത്തീർന്നത്.

1086-ൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹം വിവാഹബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു. തിരുവട്ടാരമ്മവിട്ടിൽ രുശിണിപ്പിള്ളക്കൊച്ചമ്മയ്ക്കായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹധർമ്മിണിപദം പ്രാപിക്കാനുള്ള ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചത്. 1088-ൽ ബി.ഏ. പരീക്ഷയ്ക്ക് പാസ്സായിട്ട് ഹജൂരിൽ 'അറ്റാഷേ' എന്ന നിലയിൽ അല്പകാലം ഉദ്യോഗം വഹിച്ചു; എന്നാൽ സ്വാതന്ത്ര്യലോലുപനായ അദ്ദേഹത്തിനു ആ ജോലി തീരെ രസിയില്ല. രണ്ടുകൊല്ലം ഒരു വിധം കഴിച്ചുകൂട്ടി. ഇതിനിടയ്ക്ക് 1089-ൽ സരസ്വതി എന്നൊരു പുത്രി ജനിച്ചു. ആ കുട്ടിയെ ഒരുകുറി കണ്ടിട്ടുള്ളവർക്കു മറക്കാൻ പ്രയാസം. എത്രയോ കുറി കയ്ക്കുള്ളി അമ്മവിട്ടിൽവച്ച് ഞാൻ ആ ചെറുപൈതലിനെ ഊഞ്ഞാലാട്ടിക്കളിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. മാതാവിന്റെ സൗശീല്യാദി ഗുണങ്ങൾ എല്ലാം തികഞ്ഞിരുന്ന ആ ബാലികയെ ഹതവിധി അപഹരിച്ചുകളഞ്ഞു.

1090-ൽ ഉപരിപഠനാർത്ഥം കൃഷ്ണൻതമ്പി ശീമയ്ക്കുപോയി. കൊളമ്പിൽ നിന്നു സ്വപത്തിക്കയച്ച കത്തിലെ ഒരു പദ്യം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ഇംഗ്ലണ്ടിൽപോയ് ബിരുദ പലതാർന്നങ്ങുഞാനെത്തുവോളം
 രണ്ടോ മൂന്നോ വരിഷമയി നീ കണ്ണടച്ചാനയിച്ചാൽ
 പിന്നീടാവാം വിരഹകദനത്തിങ്കൽ നാം തിങ്കളാസ്യേ
 പേർത്തും പേർത്തും പലതു നിരൂപിക്കുന്നതോരോന്നു മാമേ!

ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധം ആരംഭിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. എന്നിട്ടും അദ്ദേഹം ഇംഗ്ലണ്ടിലേയും മറ്റും ചരിത്രപ്രസിദ്ധങ്ങളായ സ്ഥലങ്ങളെല്ലാം ചുറ്റിക്കണ്ടു. ആ യാത്രയ്ക്കിടയിൽ അനേകം ഉത്തമചരിത്രങ്ങളേയും സമ്പാദിച്ചു. 'ഹേവൻ' എന്ന പൊതുവിശ്രമസ്ഥലം സന്ദർശിച്ച അവസരത്തിൽ അവിടത്തെ സന്ദർശകക്കുടിപ്പു പുസ്തകത്തിൽ അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ ഒരു പദ്യം രേഖപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി.

From Sconces, proctors, Bulls infernal
 From boiled Beef and Buns eternal
 'A Heaven' indeed wert thou mightly named
 And though generations be thou jusly famed
 Of bashfal Freshers unfledged, unhatched
 Who here may wing their maiden flights
 And here O! Solitude, Thy charms are found

(un-watched)

And the Sweetest Hostess, Sure, For

(miles around.)

1915-ൽ അദ്ദേഹം ആക്സ്ഫോർഡിലെ ബാലിയോൾ കാളേജിൽ ചേർന്ന് അദ്ധ്യയനം ആരംഭിച്ചു. എൽ. എൽ. ബി. ബിരുദം സമ്പാദിക്കണമെന്നായിരുന്നു ഉദ്ദേശം. ആദ്യത്തെ പബ്ലിക് പരീക്ഷയിൽ വിജയം നേടി. അതിനോടുകൂടി സംസ്കൃതത്തിൽ ഉപരിപഠനം നടത്തുന്നതിനും ബാർ അറ്റ്ലാ ബിരുദം നേടുന്നതിനും അദ്ദേഹം ഉദ്യമിച്ചു.

അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ ഐർലണ്ടുകാരടെ സ്വാതന്ത്ര്യപ്രക്ഷോഭം ഇംഗ്ലണ്ടിൽ മുർദ്ധന്യദശയെ പ്രാപിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഭാരതീയനായ തമ്പിസ് ആ പ്രക്ഷോഭത്തോടു വലുതായ അനുകമ്പ ഉദിച്ചതിൽ അതുഭൂതപ്പെടാനില്ലല്ലോ. അന്ന് Mother India (ഭാരതമാതാ) എന്ന പേരിൽ എഴുതിയ ആംഗലഗാനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനോഭാവത്തെ നല്ലപോലെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്.

Queen, enthroned in three hundred
Million Hearts, O! mother mine
There's no beauty, there's no strength can
Rival thine O! mother mine.

Chorus. Thou'rt the fairest, thou'rt the rarest
Thou'rt the Dearest. Mother mine
Every drop of my sad heart's blood
I'll shed for thee, mother mine.

Thy soft smile so clear and content
Soaks my soul in sweet sunshine
Yet upon thy lips so tender
Lurks a frown O! mother mine.

Chorus. We're not stocks, O we're not stones
We're not cattle led and blind
Hearts do bleed and hands do speed thy
Hest to do, O mother mine.

Chorus. Come the whole world, come the fates all
And against thy wish combine
We'll shock them all or to a man fall
In thy service mother mine.

ഐറിഷ് പ്രക്ഷോഭത്തോടു നേരിട്ട് അദ്ദേഹം പങ്കെടുത്തില്ലെങ്കിലും, അതിനോടുള്ള സഹാനുഭൂതി പലവിധത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഈ വിപ്ലവമനഃസ്ഥിതി,

അദ്ദേഹവും അധികാരവർഗ്ഗവും തമ്മിൽ ഇടച്ചിലിന് ഇടവരുത്തി. ഭാരതീയ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഉപദേശക സംഘത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷനായ മി. ഗ്രേ അദ്ദേഹത്തിനെ ഉപദേശിച്ചുനോക്കി. പ്രയോജനമുണ്ടായില്ല. സായ്പ് പറഞ്ഞു:

“Mr. Tampi I am old enough to be your father”

തമ്പി-(തന്റെ കഷണിയെ തടവിക്കൊണ്ടു്) “I am enough old your grand father”

1916-ൽ ഐറിഷ്കലാപം അത്യുച്ചസ്ഥിതിയിലെത്തി. തമ്പിയദ്ദേഹം അക്കൊല്ലം ഈസ്റ്ററിനു യാതൊരു ബിരുദവും സമ്പാദിക്കാതെ കാളേജു വിട്ടു ഐർലണ്ടിലേക്കു തിരിച്ചു. ഡബ്ളിനിലെ ഒരു മാളികയിൽ ഇരിക്കവേ, അടുത്തുള്ള ഒരു ഗൃഹത്തിൽ ബംഭരാനും പതിച്ചു, അതു നിലംപതിച്ചു. സൈനികോദ്യോഗസ്ഥന്മാർ ഇർക്കിത്തൊപ്പി ധരിച്ചിരുന്ന മി. കൃഷ്ണൻതമ്പിയെ സംശയിച്ചു പിടികൂടി. പക്ഷേ രക്ഷപ്പെടുവെന്നേയുള്ളൂ.

ഇക്കാലങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പണച്ചുരുക്കം നല്ലപോലെയുണ്ടായിരുന്നു. വളരെ തെരുങ്ങിയിരുന്ന ഒരു ഘട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹം ചീഫ് ടെക്നോളജിയായിരുന്ന മി. വിയാർഡ് കറേന്റാപ ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടു് കമ്പി അടിച്ചു. “ഞാൻ എന്തു ചെയ്യട്ടേ” എന്ന് അദ്ദേഹം മറുപടി കൊടുത്തപ്പോൾ, മി. തമ്പി “അടുത്ത മരത്തിൽ തൂങ്ങിച്ചാവു” എന്ന് വീണ്ടും കമ്പി അയച്ചിട്ടു് മൗനം അവലംബിച്ചു.

മൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റേയും വിയാസായ്ക്കിന്റേയും നയകൗശലത്താൽ തമ്പി അക്കൊല്ലംതന്നെ നാട്ടിലേക്കു തിരിച്ചു.

1933-ൽ അദ്ദേഹം സംസ്കൃതകാളേജിലെ പ്രിൻസിപ്പൽ ഉദ്യോഗത്തിൽ നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ഡാക്ടർ ഗണപതിശാസ്ത്രികൾ തുടങ്ങിയ പണ്ഡിതവരേണ്യന്മാരാൽ സമലംകൃതമായിരുന്ന ഈ പാഠശാലയിൽ മി. തമ്പിയെ ഇരുത്തിയതു് അത്ര ഭംഗിയായില്ലെന്നു പറഞ്ഞവർക്കെല്ലാം പിന്നീടു മറിച്ച് പറയേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ടു്. തമ്പി ഒരു നിത്യ വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നു. ഉറക്കം നന്നേ കുറവായിരുന്നു എന്നുതന്നെ പറയാം. ഒരിക്കൽ കടപ്പുറത്തുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബംഗ്ലാവിൽ വള്ളത്തോൾ, നാലപ്പാടൻ, തമ്പി എന്നിവരും ഞാനുംകൂടി രാത്രി രണ്ടരമണിവരെ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുവിൽ മി. തമ്പി മാത്രം അവിടെനിന്നു ശയ്യാഗാരത്തിലേക്കു പോയി. എനിക്കു വെളുപ്പിനെ തിരിച്ചു പോരേണ്ടിയിരുന്നതിനാൽ, ഞാൻ അഞ്ചരമണിക്കു് ഒരു വിദ്യുദ്ദീപികയുമായി വെളിയിൽ വന്നപ്പോൾ മി. തമ്പി വായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണ് കണ്ടതു്. പല രാത്രികൾ അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ കഴിച്ചുകൂട്ടിട്ടുള്ളതായറിയാം. സംസ്കൃതത്തിൽ അദ്ദേഹം വായിച്ചിട്ടില്ലാത്ത സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ കുറയുമായിരുന്നു. വ്യാകരണവും നിഷ്കർഷിച്ചു പഠിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനെപ്പോലെ സരസവും ലളിതവും ഹൃദയവുമായി സംസ്കൃതഗദ്യം എഴുതാൻ മറ്റാർക്കെങ്കിലും കഴിയുമായിരുന്നോ എന്ന് എനിക്കു സംശയമാണ്.

96 ഇടവത്തിലാണ് ഞാൻ സംസ്കൃതകാളേജ് അദ്ധ്യാപകനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടത്. അന്നു മുതൽ അദ്ദേഹത്തിനോടു വളരെ അടുത്തു പെരുമാറ്റത്തിന് എനിക്ക് ഭാഗ്യം ലഭിച്ചു. കയ്യിള്ളി അമ്മവിട്ട് അന്ന് ഒരു സത്രമായിരുന്നു. സംഗീതം, സാഹിത്യം, നാടകം, ഓട്ടത്തുള്ളൽ, കഥകളി, ബ്രിഡ്ജുകളി-എല്ലാം ഒരു കോലാഹലം തന്നെ. രാത്രി രണ്ടുമണിക്കായിരിക്കും ചിലപ്പോൾ “വേലുക്കുട്ടി, പത്തുപേർക്ക് തേയില കൊണ്ടുവരു” എന്നാജ്ഞാപിക്കുന്നത്. അപ്പോൾ അയാൾ അതു തയ്യാറാക്കിക്കൊണ്ടുവന്നുകൊള്ളും. പണത്തിന് അതുമിത്തം വളരെ ക്ലേശങ്ങൾ നേരിട്ടുകാണണം; എന്നാൽ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലേയും ശങ്കരൻതമ്പിയുടേയും സ്യാലനു പണത്തിനു ഞെരുക്കം നേരിടുകയോ? എന്നു ചിലർ സംശയിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ സ്വതേ സ്വതന്ത്രബുദ്ധിയായിരുന്ന അദ്ദേഹം ആരെയും ആശ്രയിക്ക പതിവിലായിരുന്നു.

ഈ കോലാഹലങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു പരമരഹസ്യം അന്തർവേിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രേമസ്വരൂപിണിയായ സഹധർമ്മിണി ഇതിനിടയ്ക്ക് യശഃശരീരിണിയായിത്തീർന്നിരുന്നു. ആ സാധി, രോഗശയ്യാവലംബിയായിരിക്കുന്ന കാലത്തു തന്നെ അനുജത്തിയായ ഭഗവതിപ്പിള്ളിക്കൊച്ചമ്മയെ പത്നിയായി സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തെ നിർബന്ധിച്ചു. ആ നിർബന്ധത്തെ അദ്ദേഹം അനുസരിച്ചുവെങ്കിലും “തള്ളിത്തീങ്ങിക്കലങ്ങിപ്പൊരുകമഴലിനെത്തെല്ലൊതുക്കുന്നതിനായ്” ചെയ്ത പ്രയത്നങ്ങളെല്ലാം വിഫലമായതേ ഉള്ളൂ. ആ ദുഃഖാതിരേകത്തിനു തെല്ലൊരുപശാന്തി വരുത്തുന്നതിന് അദ്ദേഹം കൈക്കൊണ്ട ഒരുപായമായിരുന്നു ഈ സുഹൃൽസമ്മേളനങ്ങളെല്ലാം. അതിൽനിന്നു വലുതായ ആശ്വാസം അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിക്കാതെയിരുന്നുമില്ല. അക്കാലത്ത് അദ്ദേഹം എഴുതിയ ശ്രീകൃഷ്ണാവതാരം ഗാനപ്രബന്ധത്തിന്റെ സമർപ്പണപദ്യങ്ങൾ വായിച്ചുനോക്കിയാൽ ഈ സംഗതി ആർക്കും മനസ്സിലാവും.

ക്രമേണ സ്ഥിതിഗതികൾ ആകപ്പാടെ ഒന്നു മാറി. ഭരണകശലയും ഭർതൃഗതപ്രാണയും ആയ ഭഗവതിപ്പിള്ളിക്കൊച്ചമ്മ കൈപ്പള്ളിയിൽ വന്നു ഭരണം സ്വയം കൈയേറ്റുതോട്ടുകൂടി അവിടത്തെ അവിവസ്ഥിതിയൊക്കെ മാറി. അനിയത്തിയെന്നാണ് അദ്ദേഹം അവരെ വിളിച്ചുവന്നത്. ഈ അനിയത്തി വാസ്തവത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിന് ഒരു ലക്ഷ്മിതന്നെയായിരുന്നു.

മി. തമ്പിയുടെ ദീർഘകാലത്തെ ഭരണത്തിനിടയ്ക്ക് സംസ്കൃതപാഠശാലയിലെ പാഠപദ്ധതികൾ ഒക്കെ മാറുകയും ശമ്പളങ്ങൾ പരിഷ്കരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. സകലകലകളിലും പ്രത്യേകിച്ച് നാട്യകലയിൽ, വലിയ അഭിരുചി ഉണ്ടായിരുന്ന കൃഷ്ണൻ തമ്പി ബാലഭാരതസമാജം എന്നൊരു സംഘടന ഉണ്ടാക്കി. സമാജാംഗങ്ങളെക്കൊണ്ടു പ്രതിവർഷം രണ്ടും മൂന്നും നാടകങ്ങൾ അഭിനയിപ്പിച്ചുവന്നു. അതിന്റെ ആവശ്യത്തിലേക്ക് സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും ഇദാനീനനന്മാർക്ക് രചിക്കുന്ന രീതിയിലുള്ള നാടകങ്ങൾ പലതും അദ്ദേഹം തന്നെ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇബ്സൻ, മേറ്റർലിക്, ബെർണാഡ്ഷാ മുതലായവരുടെ നാടകങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹം വായിച്ചി

രുന്ന. അവരുടെ മാതൃകയനുസരിച്ച് നാട്യപ്രബന്ധങ്ങൾ രചിച്ച് ഭാഷയെ പരിപോഷിപ്പിക്കാനായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രമം. നാടകത്രയം എന്ന സംസ്കൃതനാടകങ്ങളും, ശ്രീരാമകൃഷ്ണചരിതം സംസ്കൃതകഥാകാലക്ഷേപവും, നളിനി, വിധി, യന്ത്രത്തിരിപ്പ്, കന്നിക്കേസ്സ് മുതലായ ഗദ്യനാടകങ്ങളും ഈ ഘട്ടത്തിൽ രചിക്കപ്പെട്ടവയാണ്.

കഥകളി പരിഷ്കാരത്തിലും അദ്ദേഹം നിരന്തരം പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. 'വല്ലഭികഥാരം' കറേക്കാലത്തിനുമുമ്പേ എഴുതപ്പെട്ടതാണ്. അതുകൊണ്ട് പ്രാചീനരീതിയേയാണ് അതിൽ അദ്ദേഹം പിന്തുടർന്നിരിക്കുന്നത്. 1109-ൽ അദ്ദേഹം ആർട്ട്സ് കാളേജിലെ പൗരസ്ത്യഭാഷാസൂത്രണായി നിയമിക്കപ്പെട്ടതിനുശേഷം തിരുവനന്തപുരം കഥകളിക്കുബ്ബ് ആരംഭിക്കുകയും, മരണപര്യന്തം വിജയപൂർവ്വം അതിനെ നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തു. സന്ധ്യയ്ക്കു തുടങ്ങി ഒൻപതരമണിക്കു കൃത്യമായി അവസാനിക്കത്തക്കവണ്ണം നല്ല കഥകളെ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തിയിട്ട്, കേരളത്തിലെ ഉത്തമന്മാരായ നടന്മാരെക്കൊണ്ട് അഭിനയിപ്പിച്ചു വന്നതിനാൽ, അദ്വൈതവിദ്യാന്മാരുടെ ഇടയ്ക്കു കഥകളിയെപ്പറ്റി വലിയ ബഹുമാനം ജനിച്ചുവെന്നു പറയാം. ഈ കഥകളിക്കുബ്ബിലെ ആവശ്യത്തിലേയ്ക്കു രചിക്കപ്പെട്ട താടകാവധം കാവ്യദൃഷ്ടിയിൽ അത്യുത്തമവും, നാട്യമെന്ന നിലയിൽ അനവദ്യവും ആകുന്നു. "അവളെപ്പേടിച്ചാരും നേർവഴി നടപ്പില" എന്ന് എഴുത്തച്ഛനാൽ വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന താടക ഈ കഥയിൽ അതിരൂപവതിയും "രാമമന്മാദശരണ താഡിത"യും ആയ ഒരുത്തമനായികയായിട്ടു രൂപാന്തരപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആര്യദ്രാവിഡസംസ്കാരങ്ങളുടെ പോരാട്ടത്തെയാണ് അതിൽ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. ചുഡാമണിയെന്ന കഥ അഭിനയിച്ചു കണ്ടിട്ടുള്ളവർക്ക് പിന്നീടു അതല്ലാതെ മറ്റുകഥകൾ ആടിക്കാണാൻ ആഗ്രഹം കാണുമോ എന്നുതന്നെ സംശയമാണ്.

സമുദായപരിഷ്കരണത്തിലും മി. തമ്പി അത്യുൽസുകനായിരുന്നു. പാലുളങ്ങരെ കരയോഗം സൃഷ്ടിച്ചതുതന്നെ കടപ്പറയ്ത് ഒരു മാതൃകാകാളണി സ്ഥാപിക്കണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിയായിരുന്നു. നവീനരീതിയിലുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ച് ആ പ്രദേശത്തെ ഒരു സുഖവാസസ്ഥാനമാക്കി എടുപ്പാൻ അദ്ദേഹം കാംക്ഷിച്ചു. അതുപോലെതന്നെ കരയോഗം അഗതിമന്ദിരങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ട ആവശ്യത്തെപ്പറ്റിയും അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും സംസാരിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. ലോകത്തിന്റെ ദുരിതശമനത്തിന് സ്ഥിതിസമത്വം അത്യന്താപേക്ഷിതമാണെന്ന് അദ്ദേഹം ദൃഢമായി വിശ്വസിച്ചു. തൽപത്രനായ ശങ്കരൻതമ്പിയെന്ന ബാലൻ മോടിയുള്ള ഒരു ഉടുപ്പുവേണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഉപദേശിച്ചതിങ്ങനെയാണ്. "അനിയോ, അഗതികളായ സഹപാഠികൾക്കു കൊടുപ്പാൻ വല്ലതും നീ എന്നോടു് ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ എത്രമാത്രം സന്തോഷിക്കുമായിരുന്നു! സമസൃഷ്ടികളെ നീ നന്നെ എന്നുപോലെ സ്നേഹിക്കുന്നതിനും അവർ നിനക്കും, നീ അവർക്കും പരസ്പരം ഉപകരിക്കത്തക്കവണ്ണം ജീവിക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയായിരിക്കണം നിന്റെ ശ്രമമെല്ലാം ആമാതിരി മധുര ജീവിതത്തിൽ നിന്നു ലഭിക്കുന്ന സമാധാനമാണ് നീ സമാർജ്ജിക്കേണ്ട സമ്പത്ത്. അതാണ് നിനക്കു തയ്യിക്കാനുള്ള പുതിയ ഉടുപ്പ്."

ആർട്ടിസ് കാളേജിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് മി. തമ്പിയോടു തോന്നിയിരുന്ന സ്നേഹത്തിനും ബഹുമാനത്തിനും അളവുനിർണ്ണയിപ്പാൻ പ്രയാസം അദ്ദേഹം അവരുടെ മാതൃവും ഉപദേശ്യവും തത്വചിന്തകനും ആയിരുന്നു. ഗ്രന്ഥകാരന്മാരെപ്പറ്റി അവർക്കു തോന്നിക്കുംവണ്ണമുള്ള ഖണ്ഡനപരമായ വിഷയവിമർശനങ്ങൾക്കൊണ്ടും മറ്റുമാണ് മറ്റുചില പൗരസ്ത്യഭാഷാപണ്ഡിതന്മാർ തങ്ങളുടെ ക്ലാസ്സുകളെ നിയന്ത്രിച്ചുവന്നത്. മി. തമ്പിയ്ക്ക് ആരോടും അവർക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. പാതഞ്ജലി ഭാഷ്യം അബദ്ധപ്പഞ്ചാംഗമാണെന്നും, നന്യാർ കവിയേ അല്ലെന്നും, ഏ. ആറിന്റെ വ്യാകരണം പ്രമാദജടിലമെന്നും പക്ഷമാകാത്ത ഇളംമനസ്സുകളിൽ ബോധം ജനിപ്പിച്ചുവന്ന പണ്ഡിതന്മാർ അന്നും ഇന്നും കാളേജിൽ ഉണ്ട്. അതുപോലെതന്നെ യുവകവികളുടെ സമാരംഭങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനു പകരം, അവരെ ഭഗോത്സാഹരാക്കിത്തീർക്കുന്നവരും അവിടെ കാണാം. എന്നാൽ മി. തമ്പി ആ കൂട്ടത്തിലായിരുന്നില്ല. ഇടപ്പള്ളി രാഘവൻപിള്ള ജീവിച്ചിരുന്നവെങ്കിൽ ഒരു മഹാകവി ആവുകയില്ലായിരുന്നു എന്ന് ആർക്കറിയാം. ‘ചണ്ഡനപ്പൂ’ കൃഷ്ണപിള്ള-ഇവിടെ ഉദ്യോഗം ലഭിക്കാതെ നാടുവിട്ടു പോകേണ്ടിവന്ന ആ കൃശഗാന്ത്രൻ-ഇപ്പോൾതന്നെ പൊതുജനങ്ങളുടെ ആരാധനയ്ക്കു പാത്രമായി കഴിഞ്ഞില്ലേ? ഏതു പുസ്തകവ്യാപാരിയുടെ കടയിൽ ചെന്നിരുന്നാലും “രമണനേടോ?” എന്ന ചോദ്യമേ കേൾപ്പാനുള്ളൂ. ഇന്നത്തെ മഹാകവികളുടെ കൃതികൾക്കൊന്നിനും ഇത്ര വേഗത്തിൽ ഇത്ര വളരെ പതിപ്പുകൾ ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു തീർച്ചയാണ്. ഈമാതിരി യുവകവികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയല്ലാതെ ഭഗോത്സാഹരാക്കുന്നതു ഹിംസയാകുന്നു. മി. തമ്പി അങ്ങനെ ഒരിക്കലും ചെയ്തിട്ടില്ല. സഹൃദയമാസികയുടെ നിർവാഹകസംഘത്തിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹം രാജി കൊടുത്തത് ആ മാസികയുടെ ഏതാദൃശമായ പ്രവണത ഒന്നുകൊണ്ടു മാത്രമായിരുന്നു.

തിരുവിതാംകൂർ സർവകലാശാലയുടെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി നാട്ടുകാർ അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നു പലതും പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു. ഏ. ആർ. തിരുമേനിയുടെ ദേഹവിയോഗാനന്തരം ഒഴിഞ്ഞുകിടന്ന കസാലയിൽ മി. തമ്പി പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെടും എന്ന് എല്ലാവരും വിശ്വസിച്ചു. എന്നാൽ “കാഞ്ചനം കിട്ടിയാലും ആകാശത്തിലെ പക്ഷി ആകാശത്തിലേ രമിയ്ക്കും” പരത്തിൽ ദത്തദൃഷ്ടിയായി ഇഹത്തിൽ ജീവിച്ച ആ കർമ്മയോഗിയുടെ ആത്മാവ് പെട്ടെന്നു പറന്നുപോയ്ക്കുണ്ടു. ഈ. വി. കൃഷ്ണപിള്ള പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ,

“ദിവസങ്ങൾ ഇത്രയായി. അദ്ദേഹം നമ്മെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞിട്ട് കാലമിത്രയും കഴിഞ്ഞു. എന്നിട്ടും അതൊരു യഥാർത്ഥസംഭവമാണെന്നു വിശ്വസിച്ചു സ്വന്തം കൈകൊണ്ടു കടലാസ്സിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ശക്തി ലഭിക്കുന്നില്ല. ആ നിതാന്തസ്ഥിതവും, വിശാലനയനങ്ങളിലെ സ്നേഹപ്രചുരിമയും, തലക്കെട്ടും, വെറുലചെല്ലവും, സല്ലാരത്തിനായുള്ള ക്ഷണവും ഒക്കെയായി പെട്ടെന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട് നമ്മെ ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നതിന് ആ കാരുണ്യമൂർത്തി എവിടെയോ മറഞ്ഞു നില്ക്കുകയാണെന്നാണ്

തോന്നുന്നത്. അല്ലാതെ നമ്മെ ഇനിയൊരിക്കലും കാണാതെ നമ്മുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അന്നയാത തീ കോരിയിടുന്നതിന് നമ്മുടെ തമ്പിയങ്ങൾക്ക് ഒരുവെട്ടുകയില്ല. അവിടുന്ന് എത്ര കാരുണ്യവാരിധിയാണ്.” പിന്നെയും തുടരുന്നു: “എന്റേതുപോലെ എത്രപേരുടെ ജന്മമാണ് തമ്പിയദ്രോഹം സഫലമാക്കിയിട്ടുള്ളത്! ഔദാര്യത്തിന്റെ പാരമ്യം, സൗഹാർദ്ദത്തിന്റെ മഹശോഭ, വിനയത്തിന്റെ ഔന്നത്യം, സ്നേഹത്തിന്റെ അവർണ്ണഗർഭം, ഈ മഹാപുരുഷനിൽ കണ്ടു. മനുഷ്യത്വത്തിനു ശ്രമിക്കുവാൻ കഴിവുള്ള മഹാരാജ്യത്തെപ്പറ്റി ആനന്ദമുൾക്കൊണ്ടിട്ടുള്ള എത്ര എത്ര ആളുകളാണ് ആ സാന്നിധ്യത്തിൽ നിന്നു വെളിയിലേക്കു കടന്നിട്ടുള്ളത്.”

വി. കൃഷ്ണൻതമ്പി സാഹിത്യകാരൻ എന്ന നിലയിൽ അത്യുന്നതമായ ഒരു സ്ഥാനത്തെ അർഹിക്കുന്നു. നവ്യമായ എന്തെങ്കിലും ആശയവിശേഷം സ്മരിക്കാത്ത ഒരു വരിയും അദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടില്ല. താടകവധം ഭാവിയിൽ ആട്ടക്കഥകൾ അവലംബിക്കേണ്ട രൂപത്തിന് ഒരു നിദർശനമാണെങ്കിൽ, യുവചരിതം, ദ്രുപദി വിജയം, അജ്ഞാതവാസം, ലോകസന്യാസി, ലളിത മുതലായവ ഭാവിയിലെ നാടകങ്ങൾക്ക് ഉത്തമമാതൃക നൽകുന്നു. സരസമായ ഗദ്യം എഴുതുന്ന വിഷയത്തിലും അദ്ദേഹം നല്ല സാമർത്ഥ്യം പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കപാലകണ്ഡല തർജ്ജ്വമയിലും, മൂണാളിനി സ്വതന്ത്ര കഥാനിർമ്മാണത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ചാതുര്യത്തിനു സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. കമലത്തിന്റെ കന്നിക്കേസ്സ്, നളിനി, വിധിയന്ത്രത്തിരിപ്പ് ഇത്യാദി അദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടുള്ള പ്രഹസനങ്ങളും പണ്ഡിതന്മാരുടെ സവിശേഷമായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രമായിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏതാനും ഗാനങ്ങളെ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു

ധന്യാസി—ആദി

പല്ല— കണ്ണൻതിരുമെയ് കളിരെക്കാണാൻ കണ്ണായിരംവേണ്ട
 അ— പല്ല—പെണ്ണണിമാരണി രശ്മിണി തന്നണി-
 പൊൽക്കുചയ്യഗമണിയായ് പിറന്നുള്ളൊരുണ്ണി (കണ്ണൻ)
 ച— ഘനനീലനിരദാളി ശ്യാമളം—ദിവ്യ
 കനകമണി മകടകോമളം താവു
 പീതാംബരശ്രീ മഞ്ജളം വന്നു
 ദേവൻമിഴിക്കുമുതലിതളം
 ശംഖചക്രഗദാകമലങ്ങൾ
 തംകിട്ടംകരങ്ങൾ നാലുമവിരള
 കുംകമാകിതമുരസ്സുമരണതര-
 പങ്കജം പണിയും ചരണവുമെഴും
 അളികലവിലോലമളകങ്ങളും—ഫാല
 ഗഗനശോഭി തിലകത്തിങ്കളും
 ഉലകാകൈയാളും പുരികങ്ങളും—കൃപാ-
 ലഹരീവിഹാരി നയനങ്ങളും

കന്ദന്തരചി കൗസ്തുഭഗേരുചി
മിന്നിട്ടും ശ്രീവത്സസുഷമ—യഥ
പുനിലാവൊളിയിൽ മുഴുകമഴകുമെഴും (കണ്ണ) (കൃഷ്ണാവതാരം)

ഭൂരികല്യാണി- ചായ്

നിനദം സുഖദമേ—മുരളിനിനദം സുഖദമേ
മധുരമുരളിനിനദം സുഖദമേ
മധുരിപമധുര മുരളിനിനദം സുഖമേ
വിധുരമധുരിപ മധുരമുരളിനിനദം സുഖദമേ
സുമധുരവിധുരമധുരിപ മധുരമുരളി നിനദം സുഖദമേ.
ചതുരസുമധുര വിധുരമധുരിപ മധുരമുരളിനിനദം സുഖദമേ.
ശൃണതം ശ്രവണേ! സതതം വിഗതകദനം നിനദം സുഖദമേ. (കൃഷ്ണാവതാരം)

ശീമയിൽനിന്ന് തന്റെ പ്രിയപത്നിക്കയച്ച ശ്ലോകരൂപമായ കത്തിൽ ഒരു ഭാഗം—

‘കാലത്തേ സരസമ്മ തന്റെ സരസാലാപാലുണർന്നുള്ളതും
നീരാടിട്ടു ജനാർദ്ദനന്റെ പദതാർ കൂപ്പാനണഞ്ഞുള്ളതും
തൊണ്ണൂറാംപടി കേരവേ കഴൽകഴപ്പുണ്ടായൊരക്കന്നതും
കണ്ണൻചേവടി കണ്ടനേരമഖിലം മണിപ്പുറന്നുള്ളതും
ഛാകാരത്തൊടടിച്ച് തീരമഖിലം ഭസ്മീകരിക്കുംവിധം
ഗാംഭീര്യം പെരുക്കുന്നാരംബുധിയതിൻതീരത്തു നാം നിന്നതും
അപ്പോഴായതിനോടു സാമ്യമീയലാൻ നമ്മൾക്കൊഴും രൂപമോ
പ്രേമംതാനൊരുവസ്തു കണ്ടതുമയേ മയ്ക്കണ്ണിയോർക്കുന്നുവോ?
നമ്മൾക്കുള്ളനരാഗമങ്ങുടലെടുത്തുണ്ടായൊരപ്പുത്രിതൻ
തേൻചോരും നറുംകൊഞ്ചൽ കാതിനു സദാ സാഹല്യമേകീടവേ
സ്വർഗ്ഗം ഭാവിയിലെന്നു മുഴുർ മുറയിട്ടിടട്ടെയോർത്താലിതേ
സ്വർഗ്ഗംതാനിതി നാം നിനച്ചതുമയേ മയ്ക്കണ്ണിയോർക്കുന്നുവോ?’

താടകവയ ആട്ടക്കഥയേപ്പറ്റി ഒന്നരണ്ടു വാക്കു പറയാതിരിക്കാൻ തരമില്ല. മി. തമ്പി താടകാവധം കഥയിൽ ആര്യന്മാർക്കും ദ്രാവിഡന്മാർക്കും തമ്മിലുള്ള മത്സരത്തേയാണ് ചിത്രീകരിച്ചു കാണിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ താടക മഹാ പരാക്രമശാലിനിയും ‘സുരവധുവപുർമ്മാധുരീസമം സമഭാവിനി’യും സകല യാതുധാനേശ്വരിയുമാകുന്നു.

ദേവന്മാർ
തുചരം ദാനവബലമെന്നു കരുതി നിൻകാടുകൾ
സ്വചരന്ദമവർ പുകുന്നു.

എന്നു കേട്ടിട്ട്, ‘ഗോനിയനാദിതന്ത്രങ്ങൾ ഗുഡതര ദുഷ്ടർമ്മങ്ങൾ’ അനുഷ്ഠിക്കുന്നവരായ അവരുടെ,

‘കടുനിണം കുടിക്കാതെ
കടുകോളം കൊടുക്കില്ലെൻ
കടുകോപമിതു സത്യം’

എന്നു ശപഥം ചെയ്തുകൊണ്ടു യുദ്ധത്തിനു പുറപ്പെടുന്നു. അവൾ ധർമ്മനിഷ്ഠയും ‘പശു
വധം’ ചെയ്യാത്തവളും ആകുന്നു. എന്നാൽ ശത്രുവായ്‌വന്ന രാമചന്ദ്രനെ കണ്ടമാത്ര
യിൽ മദനപരവശയായ് തീർന്നിട്ടു പറയുന്നു:

പല്ലവി-കമനീയാംഗനിതാരോ കവരന്ത കണ്ണിണ
അ-പ-കാനനനിലിമയിൽ പുനിലാവൊളി പുശി
നിരദനികരനിലീന നവോദിത
പൂർണ്ണസോമ സാർവ്വഭൗമ
സദൃശാതിശോഭിതനന (കമനീയാംഗ)
ചര- കാകപക്ഷസുന്ദരം-ബിംബാധരമധുരം
ഗണ്ഡംമുകരോജ്ജ്വലം-മന്ദസ്മേരവദനം
കോദണ്ഡശ്രീമണ്ണജ്ജം-സിംഹസംഹതഗാത്രം
രൂപം നിരപമം-ദൂരപമിതമവനിയിൽ
പണ്ടുകണ്ടുമില്ലതെല്ലുമിവനോടു തുല്യരൂപി-
മുദിതമെൻ മാനസ-മതംഗജമതിലേറി (കമനി)
മദനമഹാ വിജയമഹാമഹിമ കൊണ്ടാടി
മരുവുകിലൊരുകറി മമതനു ജീവിത-
മഖിലമിന്നു സഫലമെന്നു (കമനി)
കരുതുന്നു ഞാൻ സപദി.

എന്നാൽ യുദ്ധം ചെയ്യാൻ ഒരുങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ട താടക അഭിമാനപുരസ്കരം
തന്റെ അഭിലാഷത്തെ അടക്കിനിർത്താൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ശ്രീരാമനും അവളുടെ രൂപ
ലാവണ്യത്താൽ വിജിതനായിത്തീരുന്നു. അവളെ എങ്ങനെ വധിപ്പൂ എന്ന് അദ്ദേ
ഹം സംശയിച്ചു നില്ക്കുന്നു.

‘സ്ത്രീവധവും ചെയ്യുമാറു’ ഞാൻ എന്തപരാധം ചെയ്തു? എന്നിങ്ങനെ മദനക്ലിഷ്ട
യായ താടക ചോദിക്കവേ, അദ്ദേഹം വല്ലാതെ വിഷമിച്ചുപോകുന്നു. എന്നാൽ പു
രോഹിതനായ വിശ്വാമിത്രനു യാതൊരു സങ്കോചവുമില്ല. അദ്ദേഹം അവളെ വധി
ക്കുന്നതിനുള്ള ന്യായങ്ങൾ എടുത്തുപറഞ്ഞ് രാമനെക്കൊണ്ടു സ്ത്രീഹത്യ എന്ന മഹാ
പാതകം ചെയ്യിക്കുന്നു.

രാമ! ഞാനപരാധം കിന്തു ചെയ്തേൻ
സൗമ്യഗുണവസതേ സാരസന്ദേത്ര (രാമ)
നിൻകണകൾ മെയ്പിളർന്ന് നിൻകനിവു തകർന്നും
പങ്കജാക്ഷ! കഥമിന്നു സങ്കടം ഞാൻ സഹിക്കുന്നു
പാർവണവീധുവദനം താവകം ഞാൻ കാഞ്ചോളം

പ്രാണനെ വെടിയുമോ പ്രാണവേദനയും പോമോ?

എന്നിങ്ങനെ വിലപിക്കുന്ന താടകയോടു ശ്രീരാമൻ

കാളിമമൂർത്തിയായ് ക്രൂരസ്വരൂപിണീ
താടകയെന്നു കേട്ടേൻ കണ്ടില ഞാനെങ്കിലോ
സൗന്ദര്യത്തിനൊരണിമന്ദിരമാമൊരു നീ
ഇന്നത്താടകയെന്നാൽ എങ്ങനെ ഞാൻ വിശ്വസിപ്പൂ?

എന്നു ചോദിച്ചതിന് കാളിമമൂർത്തിയായ് കണ്ടത് അവർക്ക് ഉള്ളിൽ കാണുന്ന കാളകൂടമാണെന്നും താടകയല്ലെന്നും മറുപടി പറഞ്ഞപ്പോൾ രാമചന്ദ്രൻ തനിക്കു പറ്റിയ അബദ്ധത്തെ ഓർത്ത് ഓരാതപരിശോധനയ്ക്കൊരുങ്ങുന്നു.

മി. തമ്പിയുടെ ദ്രുപദീവിജയാദി ഇതര കഥകളിലും ഇതുപോലുള്ള സ്വതന്ത്ര വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ കാണാം.

പദ്യമയമായ നാടകം ഇദംപ്രഥമമായി ഭാഷയിൽ നടപ്പുവരുത്തിയത് മി. തമ്പിയായിരുന്നു. ധ്രുവചരിതം, ഉർവ്വശി ഈ രണ്ടു നാടകങ്ങളും അല്പസമയംകൊണ്ടു് അഭിനയിച്ചു തീർക്കാവുന്നവയും പദ്യമയവുമാകുന്നു. ഓരോന്നിലും മൂന്നു നാലു രംഗങ്ങൾ വീതമേയുള്ളൂ. ഉർവ്വശിയിൽ പുരൂരവസ്സിന്റെ വിപ്രലംഭദേശയെ വർണ്ണിക്കുന്ന ഒരു ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം. പുരൂരവസ്സ്: (ഒരു മയിലിനെ കണ്ടതായി നടിച്ചു് ഉല്ലാസ്യയോടു കൂടി)

കണ്ടായോ വല്ലേടവും ചെല്ലെടോ സഖേ! നീല-
കണ്ഠ നീ കുംബകണ്ഠിയാകുമെൻ കാന്തയാളേ?
(മയിൽ മിണ്ടായ്യാൽ നിരുത്സാഹവാനായ്)
നർത്തനഭംഗിയാലെ തന്നുടെ വല്ലഭാനു-
വർത്തനരതനിവൻ കേൾപ്പതില്ലെൻമൊഴികൾ
അന്നമനവ! ക്ഷണം നിന്നൊരു വാക്കുരയ്ക്കു-
യെന്നുടെ ദയിതയേക്കണ്ടുവോ ഭവാനെങ്ങാൻ?
(അന്നവും മിണ്ടായ്യാൽ നിർവിണ്ണനായ്)
ചുണ്ടിനാൽ ബിസഖണ്ഡം പ്രിയയ്ക്കായ് വഹിക്കുമ്പോൾ
മിണ്ടാതെ കണ്ടതു നടകൊണ്ടിതു മന്ദംമന്ദം(ഒരു കയിലിനെ കണ്ടതായി നടിച്ചിട്ടു്)

കോകില! കഥിക്കെടോ കാകദികളുഭംഗ്യാ
കാതരാക്ഷിതൻ കഥയേതാനമറിവോളം

കഥാകാലക്ഷേപത്തിനായി ഭാഷയിൽ ചില കൃതികൾ ഇതിനിടയ്ക്കുണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, വി. കൃഷ്ണൻതമ്പി അവർകളുടെ കഥകൾക്കുള്ള സ്വാരസ്യം അവയ്ക്കൊന്നിനുമില്ല. ഇങ്ങനെ ബഹുവുമായി ഭാഷയെ പരിപോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഈ

ഭാഷാഭിമാനി ചിരകാലം പൗരസ്ത്യഭാഷാവകുപ്പിന്റെ അധ്യക്ഷപദം അലങ്കരിച്ച ജീവികുന്നതിനു പകരം ഈ വിധം നമ്മെയൊക്കെ വിട്ടുപൊയ്ക്കുഞ്ഞത് നമ്മുടെ ഭാഗ്യദോഷമെന്നേ പറയേണ്ടൂ.

“ദിഷ്ടക്കോൽ വരുവതു പരിഹാരമില്ലാത്തതല്ലോ” എന്നു സമാധാനിക്കാം.

39 ഈ. വി. കൃഷ്ണപിള്ള

സരസഗദ്യകാരനെന്നും ഫലിതസഗ്രാട്ടെന്നും ചെറുകഥാകൃത്തെന്നും സുപ്രസിദ്ധനായ ഈ. വി. കൃഷ്ണപിള്ള 1070 ചിങ്ങം 3ാം തീയതി കുന്നത്തൂർ ഈഞ്ചിക്കാട്ട് പുത്തൻവീടായ ആലത്തൂർ വീട്ടിൽ ജനിച്ചു. നാട്ടിലുള്ള പ്രാഥമിക വിദ്യാലയങ്ങളിൽ പഠിച്ചശേഷം ആലപ്പുഴ സനാതനധർമ്മവിദ്യാലയത്തിൽ ചേർന്ന് മെട്രിക് ലേഷൻ പരീക്ഷയും, കോട്ടയം കാളേജിൽനിന്ന് ഇന്റർമീഡിയറ്റു പരീക്ഷയും, തിരുവനന്തപുരം മഹാരാജാസ് കാളേജിൽ നിന്ന് ബി. ഏ. പരീക്ഷയും പാസ്സായി. സാഹിത്യകുശലൻ സി. വി. രാമൻപിള്ളയുടെ പുത്രിയായ മഹേശ്വരിയമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. കുറേക്കാലം അസിസ്റ്റന്റ് തഹസീൽദാർ ഉദ്യോഗം വഹിച്ചു. പിന്നീട് ബി. എൽ. പരീക്ഷയിൽ പാസ്സാവുകയും കൊല്ലത്തു പ്രാക്ടീസു തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. അവിടെനിന്ന് തിരുവനന്തപുരത്തു താമസം തുടങ്ങി. വീണ്ടും ഒരു വിവാഹബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു. ടെക്സ്റ്റുബുക്കുകമ്മിറ്റി, ശ്രീമൂലം അസംബ്ളി മുതലായവയിൽ മെമ്പറായിരുന്നു. സാഹിത്യപരിഷത്തിന്റെ സിക്രട്ടറിയായും ഇരുന്നിട്ടുണ്ട്. 1113 മീനമാസം 17ാം തീയതി മരിച്ചു.

ഈ. വി. ഒന്നാംതരം നടനും നാട്യകാരനും ആയിരുന്നു. ശ്രീചിത്തിരതിനാൾ വായനശാലക്കാർക്ക് വർഷംതോറും അഭിനയിക്കുന്നതിനുള്ള നാടകങ്ങൾ അദ്ദേഹമാണ് എഴുതിക്കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നത്. രാജാ കേശവദാസ് നാടകത്തിൽ മാത്തൂർ തരകന്റെ വേഷംകെട്ടി പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഫലിതം പറയുന്നതിനും എഴുതുന്നതിനും വലിയ വിരുതനായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന് ഫലിതസഗ്രാട്ട് എന്ന പേർ പതിഞ്ഞു. ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനത്തെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനു കേളീസൗധം നാലുഭാഗം, മറ്റനേകം ചെറുകഥകൾ, ചിരിയും ചിന്തയും, പോലീസു രാമായണം ഇതുവഴി ഒട്ടു വളരെ കൃതികൾ ചമച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തൂലികാ ചിത്രങ്ങളെല്ലാം ഒരുപോലെ രസാവഹങ്ങളായിരുന്നു. രസികനിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആ ചിത്രങ്ങളെ ശേഖരിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയാൽ കൊള്ളാം. ബാഷ്പവർഷം അതിസരസമായ ഒരു കഥയാണ്.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാടകങ്ങളിൽ പലതും സമുദായ ദൃഷ്ട്യങ്ങളെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നവയാണ്. രാജാകേശവദാസൻ, സീതാലക്ഷ്മി, കവിതക്കേസ്സ്, ഇരവികുട്ടിപ്പിള്ള, രാമരാജ്യാഭിഷേകം, ബി. ഏ. മായാവി, വേലുത്തമ്പിദളവാ ഇവയെല്ലാം കലാദൃഷ്ട്യാ നോക്കുമ്പോൾ വികലങ്ങളായി തോന്നാമെങ്കിലും സാഹിത്യത്തിനുള്ള

നല്ല നേട്ടങ്ങളല്ലെന്നു പറയാവുന്നതല്ല. ലോകത്തിലെ സകലമാതിരി മനുഷ്യരേയും, അവരുടെ ഭാവവിശേഷങ്ങളേയും സംഭാഷണങ്ങളേയും അദ്ദേഹം ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ലോകം അനുഭോഗയോഗ്യമായ ഒരു വസ്തുവായിട്ടാണ് അദ്ദേഹം കരുതിപ്പോന്നത്. ഏതുവിധത്തിലും അതിൽനിന്നു സുഖത്തെ ഊറ്റിയെടുത്ത് ആവോളം പാനം ചെയ്യണമെന്ന ഒരു വിചാരമേ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അതിനുവേണ്ടി എന്തുചെയ്യാനും അദ്ദേഹത്തിനു മടിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. ജീവിതത്തെ ഒരു വൻചിരിയായിട്ടാണ് അദ്ദേഹം വീക്ഷിച്ചത്. അതിനാൽ എല്ലാവരെയും ചിരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ ജീവിതം നയിച്ചു. ഇ. വി. യു. ഭാഷയിൽ ഒരു ഉന്നതസ്ഥാനം എന്നേയ്ക്കും ഉണ്ടായിരിക്കും എന്നുള്ളതിനു സംശയമേയില്ല.

40 സഞ്ജയൻ-എം. ആർ. നായർ

പാറപ്പുറത്തു സഞ്ജയൻ അഥവാ പി. എസ്സ് എന്ന കൃത്രിമപ്പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന എം. ആർ. നായർ 1078-ൽ ജനിച്ചു. എം. ഏ. പാസ്റ്റായശേഷം സ്വപിതാവിന്റെ കാലടികളെ തുടർന്ന് ലേഖനവ്യവസായത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു. ഫലിതരസസാമ്രാട്ടായിരുന്ന സഞ്ജയന്റെ ലേഖനങ്ങൾ വായിച്ചിട്ടില്ലാത്ത മലയാളികൾ ഇന്നുണ്ടെങ്കിൽ അവരുടെ അവസ്ഥ വളരെ ശോചനീയമെന്നേ പറയേണ്ടൂ. കേരളപത്രികയുടെ എട്ടാം കാളം അദ്ദേഹത്തിനായി വിട്ടിരുന്നു. പത്രം കിട്ടിയാൽ ആദ്യമായി അതാണ് സാധാരണ ആളുകൾ വായിക്കാറുണ്ടായിരുന്നത്.

കേരളത്തിൽ ബഹുരസം, ബഹുചിരി, വിദൂഷകൻ മുതലായ പലേ വിനോദപത്രികകൾ മുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ കാണാറുണ്ടായിരുന്ന പരിഹാസലേഖനങ്ങൾ പ്രായേണ പുരുഷവിദ്വേഷപരങ്ങളായിരുന്നു. സഞ്ജയനാകട്ടേ അത്യൽകൃഷ്ടമായ ഒരു ആദർശത്താൽ പ്രേരിതനായി തുലികാചാലനം നടത്തി, അല്ലജീവിതത്തിനിടയിൽ കേരളീയരുടെ സ്നേഹഭാജനമായിത്തീർന്നു.

സ്വാഗതം ജഗന്മാതൃകാ ഹാസ്യമേ
സ്വാഗതം ചിൽപ്രകാശസ്വരൂപിണീ
കണ്ണനീരിലും കാർവീലുകാണിക്കും
പുണ്യരശ്മിനിൻ മന്ദഹാസാങ്കരം.

കാലഭോഗി കടിച്ചേറ്റ ദുഃഖമാം
കാളകൂടം ഹരിക്കുമതു നീ;
സമൃഗീക്ഷണം വീണ്ടും തെളിയിപ്പാൻ
സാമ്യമറ്റുള്ളിളന്നിർകഴമ്പു നീ.

ഭാവിതൻ കരാളാസകാരത്തെയും
ഭാസുരമാക്കമതതുതദീപ്തി നീ
ത്യൽസകാശം നിതാന്തശാന്തിപ്രദം

തുൽസമാഗമം ചിദ്രസാസ്വാദനം
സ്വാഗതം ജഗന്മാതൃകാ ഹാസ്യമേ
സ്വാഗതം ചിൽപ്രകാശസ്വരൂപിണീ

എന്നിങ്ങനെയാണ് അദ്ദേഹം ഹാസ്യദേവതയ്ക്കു സ്വാഗതം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്-
അദ്ദേഹം പരിഹാസിക്കയല്ലാതെ ആരെയും ശകാരിച്ചിട്ടില്ല.

‘പരിഹാസപ്പതുപനീർച്ചെടിക്കെടോ
ചിരിയത്രേ പുഷ്പം, ശകാരം മുളളുതാൻ’

എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതം.

കരളരിഞ്ഞാലും തല പുകഞ്ഞാലും
ചിരിക്കണമതേ വിദൂഷകധർമ്മം.

വിഷാദാത്മകതയിൽ മുഴുകി, വായനക്കാരെ ഇങ്ങിമരിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന
ജീവത്സാഹിത്യകാരന്മാരെ നോക്കി അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു നോക്കുക:

ചിരിക്കുവാനാരിക്കലൊൻ സഹജരേ സഖാക്കളേ
ചിരിയാൽ താൻ മനുഷ്യനു മൃഗേതരത്വം
സാഹിത്യത്തെപ്പോലും ചളിക്കുണ്ടിലാഴ്ന്നിടത്തുവാൻ
മോഹിച്ചിട്ടും ജീവൽസാഹിത്യചാര്യന്മാരേ
പരസ്പരസ്പർദ്ധയിലാണലകത്തിന്നവശതാ-
പരിഹാരമെന്നു കണ്ടു ക്ഷോഭം ചെയ്യാവോരേ
വിദ്വേഷക്കാരായിരുന്നി വിപ്ലവത്തി ജ്വലിപ്പിക്കാ-
നുദ്യോഗിക്കുമീർച്ചപ്പെടിത്തലച്ചോരേ
പട്ടിണിതൻപൊറുതിക്കായ് നിണക്കൊടി പറപ്പിച്ചു
പട്ടണപ്രദക്ഷിണത്തിന്നൊരുങ്ങുവോരേ
സോദരരേ! (മഹാകവി പറഞ്ഞപോൽ) ചതിക്കൊല്ലേ
‘സ്വോദരംഭരിക്കളായിത്തീര്യഗൃഹ്ണത്തിൽ’
ചിരിക്കുവിൻ

വിഷാദാത്മകത്വത്തെ നാട്ടിൽ നിന്ന് ആട്ടിപ്പായിച്ച് തൽസ്ഥാനത്ത് പ്രസാ-
ദാത്മകത്വത്തെ സ്ഥാപിക്കാനായിരുന്നു സാഹിത്യത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം
അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന ഉദ്ദേശം.

സരോജശ്രീ തെളിയിക്കും പൊന്നുഷസ്സേ കാന്തിപൂര-
സരോലസന്തരാളികേ, പ്രസാദാത്മികേ!
നിൻ പുഞ്ചിരിപ്രഭാത്യാശിതന്നിലൊരിത്തിരിനേരം
നിൻപദാബ്ജം തലോടി ഞാൻ മുഴുകിടട്ടെ.
വിഷമയമനീശ്വരമുലകെന്നു സമർത്ഥിപ്പാൻ

വിഷാദാത്മകന്മാരെന്നെ ക്ഷണിച്ചു നിൽപ്പു
 അനന്തമാമിരുളിൽനിന്നനന്തമാമിരുളിലേ-
 യ്ക്കനന്തതൻ ഗതിയെന്നു സിദ്ധാന്തിക്കുവോർ
 പരാൽപരവിഭൃതികളുസംഖ്യതാരക. ഉല്ലിൻ-
 നിരാശതൻ ടിപ്പണിയായ് വ്യാഖ്യാനിക്കുവോർ
 ആശാശതശരോൽപാതവ്രണിതരായ് പീടയവേ-
 യീശാവാസ്യമിദമെന്നു വിസ്തരിക്കുവോർ
 വേദാന്തം ഞാൻ പറകയല്ലവരോതുമസംബന്ധ-
 മോതാനവരൊഴിച്ചുള്ളോർക്കസാധ്യമല്ലേ?
 അവർക്കേതും പറഞ്ഞീടാമവരെയുപറഞ്ഞാലു-
 മവഭൂതസ്താതൻഞാനിപ്രഭാസിന്ധുവിൽ
 അവരുരപ്പതു സർവം ശരിയെന്നു തെളിഞ്ഞാലു-
 മിവനാക്കുരിരുൾക്കുഴിതന്നിലേക്കില്ല.
 സരോജശ്രീ തെളിയിക്കും പൊന്നുഷസ്സേ കാന്തിപുര-
 സരോലസന്മരാളികേ പ്രസാദാത്തികേ
 സൂര്യകാന്തക്കല്ലുപോലെൻ പ്രതിഭ നിൻപ്രകാശത്തി-
 ലായി സത്യജ്വാലകളാലധൃഷ്ടമായ്പോയ്

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസാദാത്മകത്വം വാസ്തവത്തിൽ അപ്രധൃഷ്ട്യം തന്നെയായിരുന്നു.
 നോക്കുക: (ഗുണമേറ്റം ഭർത്താവേ എന്ന മട്ട്)

കരകാണാക്കണ്ണീർക്കരിങ്കടലി-
 ലൊരുചിരിത്തോണിയിറക്കുവാനായ്
 മുതിരും ഞാൻ നടുഭ്രാന്തനെന്നു ലോകം
 മുഴുവൻ പഴിച്ചാലും കൂസലെന്നേ
 കടലെന്നോ ദുഃസ്വപ്നം കണ്ടുപോലി-
 ങ്ങുടനടൽ ഞെട്ടി ഞരങ്ങിയാലും
 നിഴലില്ലാ ദീപ്തി വമിച്ചു വാനം
 മിഴിയിണയ്ക്കാനധ്യം വരുത്തിയാലും
 കരളിൽ പ്രതിധ്വനി പൊങ്ങുമാറാ-
 കരിമേലും വാവിട്ടലറിയാലും
 ചുഴലിക്കൊറ്റുഴിതൻകാൽപിടിച്ചു-
 ങ്ങുയരച്ചെറ്റിയെറിഞ്ഞെന്നാലും
 പ്രളയപയോദങ്ങൊത്തുകൂടി-
 പ്പെരുമാരിക്കോരിച്ചൊരിഞ്ഞെന്നാലും
 കരകാണാക്കണ്ണീർക്കരിങ്കടലി-
 ലൊരുചിരിത്തോണിയിറക്കുവാനായ്
 അമരത്തെൻ തമ്പുരാൻ വാഴുവോള-

മടിയന്നു പേടി തരിമ്പുമില്ല.

പ്രാചീന മഹാകവികളെ പഴഞ്ചന്മാരെന്നു വിളിച്ചു പുഴരിക്കാറ്റുള്ള പുരോഗമനക്കാ
രെ അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പരിഹസിക്കുന്നു.

മാറിനില്പിൻ മാറിനില്പിൻ പുരോഗതി തടയുവാ-
 നാരുമാരുമൊരുങ്ങല്ലേ പഴഞ്ചന്മാരേ
 ഒരുപാറ്റ—കിറുക്കിന്റെ മുർത്തിമത്താം വകഭേദം
 തെരുന്നനെത്തിയിലേക്കു പുരോഗമിപ്പൂ.
 ഒരു ചെറുപ്പങ്ങളെലിതാൻ—ബുഭുക്ഷതന്നവതാര-
 മൊരുങ്ങുന്നു കെണിനോക്കിപ്പുരോഗമിപ്പാൻ
 ഒരു മരഞ്ചാടിമുവൻ—ചാപലൃത്തിൻരൂക്കോമരം-
 മരംവിട്ടു മാനത്തേയ്ക്കുങ്ങുയർന്നീടുന്നു.
 ചിരിക്കൊല്ലേ—പുരോഗതിക്കെതിരായിട്ടൊരക്ഷര-
 മുരയ്ക്കൊല്ലേ പഴഞ്ചന്മാരെന്നറിയുന്നു!
 ത്വരിക്കുവിൻ ത്വരിക്കുവിനൊരുമാത്രപോലും നിങ്ങ-
 ള്ളിരിക്കൊല്ലേ പിന്നോട്ടൊന്നു നോക്കിപ്പോകല്ലേ.
 പഠിച്ചതു മുഴുവനും മുഴുവനും മറക്കുവിൻ
 പഴമതൻ പാഠങ്ങളാർ വിലവയ്ക്കുന്നു?
 ഇന്നതൊട്ടു ശാസ്ത്രങ്ങളും, സാഹിത്യവുമെന്തിനേറെ-
 യൊന്നതൊട്ടുള്ളക്കങ്ങളുമക്ഷരങ്ങളും
 മുഴുവനുമൊന്നൊഴിയാതുമച്ചുവാർത്തിട്ടാണങ്ങൾ
 പഴയതു സകലവും ചാവലാക്കീടും.
 വിപ്ലവത്തിൻചാട്ടമാണിക്കാണവതു നിങ്ങളാരു-
 മാപ്ലവംഗലാംഗുലംപോയ് പിടിച്ചിടേണ്ട.
 പുരോഗതി പുരോഗതി പുരോഗതി തടയുവാ-
 നൊരുങ്ങാതെ മാറിനില്പിൻ പഴഞ്ചന്മാരേ.

മിസ്റ്റിക് കവികളോടും അദ്ദേഹത്തിനു നല്ല കോളായിരുന്നില്ല. ‘കോരപ്പഴ
യുടെ കവിതാരീതി’ എന്നൊരു ലേഖനത്തിൽ ചങ്ങമ്പുഴയുടെ മിസ്റ്റിക് രീതിയേ
യും ഓമനപ്രയോഗത്തേയും പരിഹസിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക: ഇങ്ങനെ ആരം
ഭിക്കുന്നു.

‘കേരളത്തിലൊട്ടാകെ സുപ്രസിദ്ധമായ കോരപ്പഴ’—യാതൊരു പുഴ വിലങ്ങ
നെ മുറിച്ചു തെക്കോട്ടു കടന്നു പോയാൽ, ഒരു കാലത്ത് വടക്കേ മലബാറിലെ പെ
ണ്ണങ്ങൾ ഭ്രഷ്ടകളായിത്തീർന്നിരുന്നുവോ, ആ കോരപ്പഴ—ഈ ഇരുപതാം നൂറ്റാ
ണ്ടിന്റെ താരതമ്യഘട്ടത്തിൽപോലും, വടക്കൻ കാമിനിയേയും തെക്കൻ കാമുക
നേയും സംബന്ധിക്കാവുന്ന തരത്തിൽ മനോഭവശരത്തിനറുമ്പുചാലായിക്കഴിഞ്ഞി
ട്ടില്ലാത്ത ആ കോരപ്പഴ—പൊതുജനക്ഷേമകരമായ യാതൊരുദ്രേശവുമില്ലാതെ,

ജസ്റ്റീസ് ഭരണയന്ത്രത്തിന്റെ ഉള്ളിലെ തിരിപ്പുകളറിയാത്ത ബാഹ്യലോകത്തിനു കണ്ടുപിടിക്കാൻ കഴിയാവുന്ന യാതൊരു കാരണവുമില്ലാതെ, ഏതു പുഴയെ അതിർത്തിയാക്കി സാക്ഷാൽ ബോബിലിരാജാവ് മലബാറിനെ വടക്കെന്നും തെക്കെന്നും രണ്ടു ഖണ്ഡങ്ങളാക്കി, ബോർഡുഭരണത്തെസ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വെട്ടിയുറി ക്കുവാനാലോചിക്കുന്നുവോ ആ കോരപ്പുഴ- അതിനെയാണ് ഈ ലേഖനത്തിന്റെ തലക്കെട്ടു നിർദ്ദേശിക്കുന്നതെന്നു നിങ്ങൾ തെറ്റിദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ നിങ്ങൾ, വളരുന്നതോളെന്നോ കുറ്റിപ്പുഴയെന്നോ ഉള്ള പേരുകൾ കേൾക്കാത്ത ഒരു ശുദ്ധസത്യമാണെന്നേ ഞാൻ കരുതുകയുള്ളൂ. വളരുന്നതോൾ ഒരു വീടാണ്-ഒരു മഹാകവിയുമാണ്. ഉള്ളൂർ ഒരു ഗ്രാമമാണ്. ഒരു മഹാകവിയുമാണ്. ചങ്ങമ്പുഴ ഒരു പ്രദേശമാണ്, ചിലരുടെ കണ്ണിൽ ഇന്നത്തേയും മറ്റുചിലരുടെ കണ്ണിൽ നാളത്തേയും ഒരു മഹാകവിയുമാണ്. എന്റെ ഉപന്യാസത്തിനു ലാഭമായ കോരപ്പുഴയും അപ്പോലെ തന്നെ, ഒരു പുഴ മാത്രമല്ല ഒരു കവികൂടിയാണ്. എന്റെ കണ്ണിൽ അദ്ദേഹം ഒരു മഹാകവിയായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ കണ്ണിലും അങ്ങിനെയാക്കിത്തീർക്കുവാനാണ് എന്റെ പ്രയത്നം.

മഹാജനങ്ങൾക്കു രസിക്കുമെങ്കിലി-
 മമ ശ്രമം നിഷ്ഫലമല്ല കേവലം.

അനന്തരം സഞ്ജയനെ പുതിയ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ വിരോധിയെന്നും ‘പരിവർത്തനങ്ങളുടെ മാറ്ററിയാത്ത മരമണ്ടുസ്സെന്നും’ പരിഹസിക്കുന്നവരോടു സമാധാനം പറയുന്നു:

“കൂട്ടരേ, സഞ്ജയൻ ഒരു പ്രസ്ഥാനത്തിന്റേയും കാര്യമറിഞ്ഞാതുന്ന ഗുരുനാഥന്മാരെ നിന്ദിക്കുകയോ നല്ല ഭാഗങ്ങളെ പുച്ഛിക്കുകയോ ചെയ്യയില്ല. പക്ഷേ ഏതു പ്രസ്ഥാനത്തിന്റേയും പിന്നാലെ കൂടി, സഹൃദയന്മാരുടെ കർണ്ണശൃംഗലയെ സംബന്ധിച്ച്, ഞങ്ങൾക്കെന്തൊരു കുന്തമതായതിൽ? എന്ന് ചോദിച്ചുകൊണ്ട്, മനസ്സിലാവാത്തതിനെ അധിക്ഷേപിച്ചും അതിലുമധികം മനസ്സിലാവാത്തതിനെ സ്തുതിച്ചും ആർത്തവിളിച്ചു നടക്കുന്ന സിൽബന്ധികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയോ കൊള്ളരുത്ത ഭാഗങ്ങളെ സ്വീകരിക്കണമെന്ന് അപേക്ഷിക്കുകയോ ചെയ്യാറുമില്ല.”

പിന്നീട് കോരപ്പുഴരീതിയെ ഇപ്രകാരം കീർത്തിക്കുന്നു.

“മേൽ വിവരിക്കുവാൻ പോകുന്നതും കോരപ്പുഴരീതിയെന്ന പേരിൽ ചങ്ങലം പറണ്ടയിൽ പ്രകീർത്തിതമായിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതും നമ്മുടെ മഹാകവികൾ ലജ്ജകൊണ്ടുമാത്രം അനുവർത്തിക്കാൻ മടിച്ചു നില്ക്കുന്നതുമായ ഒരു പുതിയരീതി അദ്ദേഹം കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. രൂപകാതിശയോക്തൃലങ്കാരത്തെ ചങ്ങമ്പുഴയുടെ സാമർത്ഥ്യത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തിന് ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിൽ ചങ്ങമ്പുഴ സ്തുൾകാരിൽ ചിലരുടെ കരളുറപ്പോടുകൂടി അദ്ദേഹം തന്റെ കവിതകളിൽ അതിനെ ആദ്യന്തം എടുത്തു വിലക്കിട്ടുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെയിടയിൽ ചിലർ അദ്ദേഹത്തിനെ വടക്കൻ ചങ്ങമ്പുഴ എന്നുകൂടി വിളിക്കുന്നു. എനിക്ക് ഒരൊറ്റ ഭയമേ ഉള്ളൂ. ശ്രീ. കോ

രപ്പഴ, പത്രാധിപന്മാരാരും തന്റെ കൃതികളെ സ്വീകരിക്കാത്ത സ്ഥിതിക്ക്, സ്വന്തം ചെലവിന്മേൽ അവയെ അച്ചടിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയാണെങ്കിൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാരിതി കേരളമാട്ടാകെ സുപരിചിതമായിത്തീരുകയാണെങ്കിൽ, ചിലർ ചങ്ങൻപുഴയെ തെക്കൻ കോരപ്പുഴ എന്നു വിളിച്ചേക്കുമോ എന്നുകൂടി ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു. ഭയം അനിയന്ത്രിതമല്ലോ” അതിനുശേഷം കോരപ്പുഴയുടെ ഒരു മിസ്റ്റിക് കവിത ഉദ്ധരിക്കുന്നു.:

(ഓമനക്കുട്ടൻ ഗോവിന്ദൻ എന്ന മട്ട്.)

ഓമനേയിന്നു ചോദിച്ചാണൊരാൾ ഹാ മധുമഞ്ജുഭാഷിണീ
ഞാനെഴുതുന്ന കാവ്യത്തിൻസാരം താനറിവാനായ് ചൊല്ലുവാൻ
താരകൾ നീലവാനിടംതന്നിൽ ദൂരദൂരവെ പോകലേ
എന്തിനെനാരുമോരാതെയിളംപുന്തെന്നൽ മന്ദം വീശവേ
തേൻപേറ്റം നറ്റം പൂക്കൾതോറുമേ പൂമ്പാറ്റു പറ്റി വീഴവേ
ആഴിവിചികളുദ്ദേശ്യമെന്ത്യേഴിയെച്ചുംബിച്ചീടവേ
കൊച്ചുരവികളർത്ഥമില്ലാതെ നിച്ചലുമോടിപ്പാടവേ
കാഞ്ചവരേറ്റം കോൾമയിരിക്കൊൾകൊയാഞ്ചയിൽനൃത്തമാടവേ
ഓമനേയിന്നു ചോദിച്ചാണൊരാൾ ഹാ മധുമഞ്ജുഭാഷിണീ
ഞാനെഴുതുന്ന കാവ്യത്തിൻസാരം താനറിവാനായ് ചൊല്ലുവാൻ.

ഇതു മിസ്റ്റിക് കവിതയുടെ ലക്ഷണം കഴിയുന്നേടത്തോളം വിവരിക്കുന്ന ഒരു മിസ്റ്റിക് കവിതയാണത്രേ. ഈ ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തിൽ നമ്മളാരും ഉദ്ദേശ്യമോ അർത്ഥമോ അറിയാത്ത എത്രയോ കാര്യങ്ങൾ നടക്കുന്നുണ്ട്. എത്രയോ കാഴ്ചകൾ കാണപ്പെടുന്നുണ്ട്- എത്രയോ ശബ്ദങ്ങൾ പുറപ്പെടുന്നുണ്ട്- പക്ഷെ അവയൊക്കെ ശരിയായ അർത്ഥമുണ്ട്. അതു പടച്ചവന മാത്രമേ അറിയൂ. മിസ്റ്റിക് കവിതയും അതുപോലെയാണ്.” എന്നു കോരപ്പുഴതന്നെ അർത്ഥവിവരണവും നൽകുന്നു.

അതുകേട്ട് സഞ്ജയൻ ചോദിക്കുന്നു:

“അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ കുറുക്കന്റെ ഓരിയും, തവളകളുടെ ചണ്ഡാക്രന്ദനവും, കോഴിക്കോട്ടു മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിലെ പൊടിയും, മുനിസിപ്പൽ കമ്മീഷണരുടെ പ്രവൃത്തിപദ്ധതിയും, ബോംബിലിരാജാവിന്റെ ബോർഡുവിഭജനവും ഒക്കെ മിസ്റ്റിക് കവിതകളല്ലേ? അവയുടെ അർത്ഥം പടച്ചവനുകൂടി അറിയുമോ എന്നു സംശയമാണല്ലോ.”

കോര:: അതേ എല്ലാറ്റിലും മിസ്റ്റിസിസം ഉണ്ട്.

സഞ്ജ:: പക്ഷേ ഞാൻ,

‘ഇന്നൊരു വിദ്യാനെന്നോടാണെന്നുതോന്നുന്നു ഹന്തചോദിച്ചു
താനെഴുതുന്ന തോന്നുവാസങ്ങളാരാനും വായിച്ചിട്ടുമോ?
ആരുമേ കേൾപ്പാനാഗ്രഹമെന്ത്യേ ചാരുമുങ്ങൾ മുളവേ
‘ഓഡിയ’നെങ്ങെന്നാലോചിക്കാതെ പാടവേ ചീവീടെങ്ങുമേ

കണ്ടാലും ലോകർ കണ്ടില്ലെന്നാലും രണ്ടുമിങ്ങൊപ്പമെന്നോണം
 ഞാഞ്ഞുലെന്നുള്ള ജീവിയങ്ങിങ്ങായ് നെഞ്ഞുകിടന്നൊരു പോകവേ
 “ഒടുമപ്താസു” കിട്ടാതെയൊരിപ്പാടു-ഹാ പൊടിപാവേ
 അങ്ങേതിലുള്ള പുച്ച രാത്രിയിലെങ്ങനെയെന്നു വർണ്ണിപ്പാനി
 ആവതില്ലാത്ത രീതിയിലോരോ ബ്യാവുഭേദങ്ങൾ നല്ലവേ
 പച്ചവെള്ളത്തിൽ പഞ്ചസാരപോൽ ഞാനലിഞ്ഞലിഞ്ഞിടവേ
 ഇന്നൊരു വിദ്വാനെന്നോടാണെന്നുതോന്നുന്നു കഷ്ടം ചോദിച്ചു
 താനെഴുതുന്ന തോന്നുവ്യാസങ്ങളാരാനും വായിച്ചിട്ടുമാ?”

എന്നെഴുതിയാൽ മിസ്സിസിസമാകുമോ? ആകുമെങ്കിൽ ഈ സഞ്ജയൻ മൂന്നേ മൂന്നു ദിവസങ്ങൾകൊണ്ട് ഇന്നുള്ള മിസ്സിക്കു കവികളുടെ ക്യാപ്റ്റനാവാനു പ്രാപ്തനായ ഒരു കവിയായിത്തീരും. ഈ രീതിക്ക് അത്ര എളുപ്പമുണ്ട്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ഞാൻ ചൊല്ലിയ വരികൾക്കു നാല്ക്കാഴ്ചയ്ക്കു “തലച്ചോർ ശക്തി” ചെലവായിട്ടില്ല- അതുകൊണ്ടു ചോദിക്കുകയാണ്. കോരപ്പഴ ചൊടിച്ചിട്ടു പറഞ്ഞു:

“താൻ ഈ ജന്മം ഒരു മിസ്സിക്കു കവിയാവുകയില്ല. ഒന്നാമതു് തനിക്ക് ഏതൊക്കെ പദാർത്ഥങ്ങളാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടതെന്നറിഞ്ഞുകൂടാ. കുറുക്കന്റെ ഓരിയും പച്ചയുടെ കരച്ചിലും മിസ്സിസിസമായെണ്ണുന്ന തന്നെ മിസ്സിക്കു കവികൾക്ക് ഇരുട്ടത്തു കിട്ടിപ്പോയാൽ അവർ മിസ്സിക്കു സമ്പ്രദായത്തിൽ തന്റെ കഥ കഴിക്കും. പാലൊളിപ്പുത്തിങ്കൾ, പൈത്തനാൽ, പൂന്തേൻ, ചെഞ്ചമ്മേ, അറ്റമില്ലാത്ത വാനം, കയംകാണാത്ത നീലജലാശയം, നീലവാനത്തിലെ വെൺപൂക്കൾ, കളിയാടും തിരകൾ, വിളയാടും കിളികൾ-ഇത്യാദികൾ മാത്രമേ മിസ്സിക്കു ലോകത്തിലുള്ളൂ. തന്റെ അങ്ങതിലെ പച്ചയ്ക്കും മറ്റും തന്റെ ഗെയിറ്റിൽ വച്ചുതന്നെ ഗൽത്താ കൊടുക്കും . . . പിന്നെ തന്റെ ഓമനയെവിടെ?”

സഞ്ജയൻ: അതു തന്നോടു പറഞ്ഞുതരണോ

കോര: വങ്കുശിരോമണേ അതല്ല ചോദിച്ചതു്. താൻ ഉണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലിയ മിസ്സിക്കു കവിതാഭാസത്തിൽ ഓമനേ എന്ന വിളി കേട്ടില്ല.

സഞ്ജ: എന്റെ ഓമന ഇങ്ങനെ പബ്ളിക്കായി വിളിക്കപ്പെടാൻ നിന്നവളോ?

കോര: പാവമേ! താൻ പിന്നെയും തെറ്റിദ്ധരിക്കുന്നു. ഞാൻ അത്തരം ഓമനകളെപ്പറ്റിയല്ല പറയുന്നതു്. മിസ്സിക്കു കവിതകൾ ഒരു ഓമനയേ ഉദ്ദേശിച്ചു് എഴുതപ്പെടുന്നവയായിരിക്കണം. അങ്ങനെയാണ് ടാഗോർ എഴുതിയതു്. ചങ്ങമ്പുഴയുടെ വിഷാദാത്മകങ്ങളായ കൃതികളിൽ രണ്ടായിരത്തിൽ ചിലവാനം ഓമനകൾ പര്യായഭേദങ്ങളിൽ കൂടി വെളിപ്പെടുന്നുണ്ട്.

സഞ്ജയ: മേപ്പടി ഓമനകൾ എന്തു തരക്കാരാണ്? അവർ ബ്ളെന്റും സാരിയും ധരിക്കുമോ? നിർബന്ധിച്ചാൽ കാപ്പി കുടിക്കുമോ? ചാക്കലറ്റു സ്വീകരിക്കുമോ?

കോര: ഹീ-ഹീ-സർവ്വാബദ്ധം. താൻ നൂറു ജന്മം ജനിച്ചാൽ മിസ്സിസിസം എന്താണെന്നറിയുകയില്ല. അവർ മിസ്സിക്കു ഓമനകളാണ്. പക്ഷേ പ്രസ്തുത ഓമന

കൾ തങ്ങളാണെന്നു വല്ല ബുദ്ധിമുട്ടുകാരും വിചാരിക്കുവാൻ ഒരുക്കമുണ്ടെങ്കിൽ മിസ്റ്റിക് കവികൾ ആവലാതിപ്പെടുകയില്ലെന്നുവെച്ചു. അവർ ആന്തരമായി ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് മൂലപ്രകൃതിയേയോ കവിതയേയോ ആഗ്രഹത്തേയോ പരമാർത്ഥവിയെന്നോ മഹാമായയേയോ ഇന്ത്യാഗവണ്മന്ത്രിയെന്നോ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ്സിനേയോ മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പിനേയോ കേരളപത്രികയേയോ മറ്റോ മറ്റോ അഥവാ ഇവയെല്ലാറ്റിനേയും ഒരുമിച്ചോ ആയിരിക്കും.”

ഒടുവിൽ “ശ്രീമാൻ കോരപ്പഴ മാലോകരുടെ അമ്മായിയായ മേപ്പടി ഓമനയെപ്പറ്റി ഒരു മിസ്റ്റിക് തൊണ്ടവിറയോടുകൂടി” ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

“സഞ്ജയ!ഞങ്ങളുടെ ആ ഓമന ആരാണെന്നോ, അവരുടെ അച്ഛനമ്മമാർ ആരെന്നോ ലോകം പ്രളയംവരെ മനസ്സിലാക്കുകയില്ല. അവൾ മിസ്റ്റിക് കവിയുടെ ആണിയും ശക്തിയും പ്രേരണയും വെളിച്ചവും അന്ധകാരവും ചിരകം ശക്തിയും സൗന്ദര്യവും സന്തോഷവും സന്താപവും പ്രത്യാശയും നിരാശയും പുഞ്ചിരിയും കണ്ണനീരും ഉറവും ഗതിയും പ്രാപ്യസ്ഥാനവും ഉദ്ദേശ്യവും ശരണവും പ്രവേദനവും താലിയും മാലയും കെട്ടും നടുക്കും ഓളവും ചുഴിയും പ്രാണനും ആത്മാവുമാണ്. നമ്മുടെ സാക്ഷാൽ കണ്ണൻജനാർദ്ദനനവർകൾ ഈ കാലം വൈകിയ ഘട്ടത്തിൽ സ്വീകരിച്ചുകാണുന്ന ആ മധുരമധുരമായ തലതിരിഞ്ഞ ഗദ്യശൈലിയിൽ പറയുകയാണെങ്കിൽ, മിസ്റ്റിക് കവിതയില്ല അവളില്ലാതെ. വെളിച്ചത്തിന്റെ ഞെങ്ങിഞ്ഞെരുങ്ങൽ, പുനതന്നലിന്റെ ഇളംതൂട്ടപ്പൂ, പുന്തികൾ പാലൊളിക്കത്തിരിന്റെ മുഴുലസൗരഭ്യം, അതാണവൾ. ആലോചിച്ചുകൂട അവളെപ്പറ്റി. അവളാണ് പിഴിഞ്ഞെടുത്ത സത്തു—മഴവീട്ടിന്റെ. ഈ ഇടക്കാലത്തു് തെരുതെരെ ഉണ്ടായിരിക്കാണ്ടിരിക്കുന്ന മിസ്റ്റിക് കവിതകൾ വായിച്ചിട്ടുള്ളവർക്ക് ഈ ഖണ്ഡികയിൽ കൊടുത്തിട്ടുള്ള പദങ്ങളും തല തിരിഞ്ഞ വാക്യങ്ങളും നല്ലപോലെ പരിചിതമായിരിക്കണം. ഏതായിരുന്നാലും വിഷാദാത്മകമായ ഇത്തരം മിസ്റ്റിക് കവിതയോടു തനിക്ക് വിദൂരമായ ബന്ധംപോലും ഉണ്ടായിരിക്കയില്ലെന്ന് സഞ്ജയൻ ശപഥം ചെയ്യുന്നു.

“പുതിയ കവിതാരിതിയിൽ മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിൽ ദുർഗ്ഗസമെന്നപോലെ, ഔദ്യോഗിക റിപ്പോർട്ടുകളിൽ അർദ്ധസത്യങ്ങളെന്നപോലെ, ജലദോഷത്തിൽ മുക്കപ്പെടുന്നപോലെ, തളിക്കളത്തിൽ അഴുകുന്നപോലെ. വേപ്പെണ്ണയിൽ കയ്യാണെന്നപോലെ, ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത ഒരണ്ണമായി ചേർന്നിടത്തു് ആദ്യന്തം വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന ഒരണ്ണമാണ് വിഷാദാത്മകത്വം.

... എനിക്കാണെങ്കിൽ ടി വിഷാദാത്മകത്വത്തേപ്പറ്റി ഒരു വിവരവുമില്ല. ഞങ്ങൾ ആജ്ഞവൈരികളാണ്. മുസ്ലോളിനിയും ഹെലിസെലാസിയും തമ്മിൽ സർവ്വരാഷ്ട്രസഖ്യം മുഖേന, ഇന്നും നിലവിലുള്ളതായി വിചാരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന നേരിയ ബന്ധംകൂടി ഞങ്ങൾ തമ്മിലില്ല. വിഷാദാത്മകത്വം കരണ്ടുകൊണ്ടു് ശാപ്പാടു കഴിക്കുന്ന ഹോട്ടലിൽ നിന്നു് ഞാൻ ഒരിറക്ക പച്ചവെള്ളംകൂടി കഴിക്കാറില്ല. അവന്റെ കീഴോട്ടു നോക്കിയുള്ള നടത്തയും, മേല്പോട്ടു നോക്കിയുള്ള നിൽപ്പും,

എങ്ങും നോക്കാതെയുള്ള ഇരിപ്പും, അർത്ഥമില്ലാത്ത ദീർഘനിശ്വാസവും, അജ്ഞാനത്തിൽ നിന്നു പുറപ്പെട്ട് അവിശ്വാസത്തിൽ ചാടി, ആത്മഹത്യ ചെയ്യുന്ന വിചാരങ്ങളും, ചുടലപ്പാനിനു ചേർന്ന പുഞ്ചിരിയും എന്റെ പരമശത്രുക്കളാണ്. അവന്റെ കാരണമില്ലാത്ത വിഷാദം കാണുമ്പോൾ “മജിസ്ട്രേട്ടുകോടതി കയറേണ്ടിവന്നാലും അസ്തു, ആ വിഷാദത്തിനു മതിയായ കാരണം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കണം.” എന്നെന്നിക്ക് പലപ്പോഴും തോന്നിട്ടുണ്ട്.”

ചങ്ങമ്പുഴയുടെ മോഹിനി എന്ന കാവ്യത്തിനെ പരിഹസിച്ച് സഞ്ജയൻ രചിച്ച മോഹിതൻകൂടി ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

അത്യനഘമാമീ മുഹൂർത്തത്തി-
ലുത്തമേ നീ മരിക്കണം
മാമകാശയം ക്രൂരമാണെങ്കി-
ലോമനേ നീ പൊറുക്കണം.

എന്ന ബഹുസരസമായ പീഠികയോടുകൂടി തന്റെ ഓമനയുടെ മാറത്തു കാരം കത്തിയിറക്കി കൊല്ലുന്നു.

ഓമനക്കുട്ടൻ മുട്ടുതന്നെ

കാണേണമെന്നെയുച്ചന്റേതിന്റെ
ചേണെഴും ധാമമായവൾ
സോമൻ ചെയ്യതുപോലെ ഞാനുമെ-
ന്നോമനയെപ്പോയ്ക്കാച്ചവൻ
ആയതിൻശേഷം പ്രാമാറ്റിക്ലിറിക
പോയടിയൊന്നു തീർക്കണം
പോലീസ്സെത്തിട്ടും മുൻപിതു വേണം
പോകട്ടേ; ഞാനൊരങ്ങട്ടേ.

II

കോമളകാവ്യകാരനാം കോമൻ
കോവണിപ്പടി കേറുന്നു
കൈയിലുണ്ടൊരു കത്തി-ഹാ-കഷ്ടം
നീയിതു കോമാ ചെയ്യാല്ലേ
മോഹിനീ കാവ്യശുദ്ധാർത്ഥം തെല്ലും
മോഹിതൻ നീയറിവീല.
അകൃതിതന്നിൽച്ചാവും തയ്യലാൾ
മിക്കതുമൊരു പെണ്ണല്ല.
(മിസ്സിക്കർത്ഥം നീ കണ്ടവനല്ല,
മറ്റേന്തോ പിണ്ണാക്കാണവൾ)

III

കോവണിപ്പടി കേറിയ കോമ-

നീവകയാന്നുമോർത്തില,
 ആ മിസ്സിക്കാവ്യനിർമ്മാണലോലൻ
 ശ്രീമെത്തും മച്ചിലെത്തുന്നു.
 നില്ക്കുന്നുണ്ടങ്ങു കോമൻ തന്നുടെ
 മൈക്കണ്ണാളാകമോമന
 മുപ്പത്താറിലേ മാ-ഭൂ-വി-പ്രതി-
 യുല്ലലനേത്ര തൻകയ്യിൽ.
 കാണുതുണ്ടെന്നോ ചിന്തയാൽ മുറ്റ-
 പെണ്ണണിയാർന്നു വൈകുണ്ഡം.

IV

കോമനെക്കാൺകെയോടിച്ചെന്നില്ലാ
 തുമന്ദസ്കിതം തൂകിലാ
 ഓമനയെന്നാലിവിമുഖത
 കോമനൊട്ടും പിടിച്ചില്ല
 ആദ്യമേ കാണാപ്പാമാക്കിയ
 പദ്യമാവിദ്വാൻ ചൊല്ലുകയായ്
 “എത്ര കാൺമു ഞാൻ മുന്നിലിക്കാണ-
 തെന്തൊരതുതസ്വപ്നമോ?
 ഓമലാളല്ലേ മോഹിനിയല്ലേ,
 ഹാ മമ മുൻപിൽ കാണു ഞാൻ?
 വിശ്വസിക്കാനതന്തിക്കിന്നെൻ
 വിഹൃലനയനങ്ങളെ
 മുൻപൊരിക്കലും” . . .

V

മാത്രത്തോളമ-
 കമ്പരാശിതാൻ ചെന്നപ്പോൾ
 ഓമനയൊരു ചുലലടുത്തേവ-
 മോതിനാൾ രോഷരൂക്ഷയായ്
 “അപ്പരിപ്പിങ്ങു വേവുകയില്ലാ
 കോപ്പിരാട്ടി നീ കാട്ടേണ്ട
 മോഹിനീകാവ്യമിപ്പോഴാണു ഞാൻ
 വായിച്ചതെന്നുമോർക്കണം.
 സോമനെപ്പോലെ തോന്നുവാസത്തി-
 ന്നീമച്ചിൽത്തഞ്ചാനോർക്കേണ്ടാ
 ഏറെനാളായി പ്രേമഗാനത്താൽ
 ബോധമെടുത്തു താനെന്നെ
 ആയതു പക്ഷേ ഞാൻ പൊറ്റത്തേക്കാം

പേരുംകൊണ്ടിങ്ങു കേറുകിൽ
സമ്മാനമുണ്ടാമെൻകയ്യാലതു
ചെമ്മേ നീ വാങ്ങിച്ചിടൊല്ലേ?

VI

ഓമനയിതഥമോതവേ കോമൻ
ഭീമമായൊന്നു ഞെട്ടിപ്പോയ്
എന്നിട്ടും പോകാൻ ഭാവമില്ലെന്നു
സന്നതഗാത്രീ കണ്ടപ്പോൾ
ഒട്ടട്ടത്തവൾ ചുലൊന്നോങ്ങിനാൾ
പെട്ടെന്നു കോമൻ പിന്നോക്കം
പേടിപ്പുണ്ടേറ്റം ചാടിനാൻ പടി
ഹാ! തടഞ്ഞയ്യോ കഷ്ടമേ
“കോവണി പൊക്കമേറിയതെന്നു
കോമനന്നത്രേ ജ്ഞാതമായ്”

VII

മറ്റൊന്നും ചൊല്ലാൻ ബാക്കിയില്ലിതി
തെറ്റേന്യേ നിങ്ങൾക്കുഹിക്കാം
കോമനീനോളം പോയിട്ടില്ലത-
ന്നോമലാളുടെ ഗേഹത്തിൽ.

ഇനി രീതികളെപ്പറ്റിയുള്ള വിമർശനത്തിൽ ഒരു ഭാഗം കൂടി ഉദ്ധരിച്ച് ഈ പ്രകൃതം ഇവിടെ നില്ക്കട്ടെ.

41 പുതിയ രീതികൾ

“തലതിരിഞ്ഞുപോയങ്ങുന്നേ എന്റെ വരികയാണ് ഞാൻ കേട്ടിട്ട്. പുതിയ കവിതാ രീതികളെപ്പറ്റി ശ്രീ കോരപ്പഴയുടെ ഒരു ഗംഭീരപ്രസംഗം. കേട്ടിട്ടില്ല ഇങ്ങനെ ആവേ ശജനകമായ ഒരു പ്രസംഗം ഇതേവരെ. ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല ഇങ്ങനെയൊരു പ്രാസംഗികനെ ഞാൻ ശ്രീ കോരപ്പഴയെപ്പോലെ. സാക്ഷാൽ കെ. അച്ഛൻ രണ്ടു തലയ്ക്കും ഒരുപോലെ മുർച്ചയുള്ള തന്റെ പ്രസംഗവാൾ ഇടവും വലവും വീശി ഗവണ്മെണ്ടിനേയും കോൺഗ്രസ്സിനേയും പാശ്ചാത്യ പരിഷ്കാരത്തേയും പൗരസ്ത്യ സംസ്കാരത്തേയും മാറ്റിയും മറിച്ചും, തിരിച്ചും വെട്ടിമുറിച്ചു ചരിന്നഭിന്നമാക്കി കാറ്റിൽ പറപ്പിക്കുന്നത് “ഇയാൾക്ക് എന്തു പറ്റിപ്പോയിശ്വരാ” എന്നു അതുതപ്പെട്ടുകൊണ്ടു ഞാൻ നോക്കി നിന്നവനാണ്. ഹൈന്ദവധർമ്മവിശദീകരണത്തിൽനിന്ന് ഐക്യനാണയസംഘ പ്രചരണത്തിലേയ്ക്ക് പറന്നുപോയ ശ്രീ വേലുക്കുട്ടിമേനോൻ ‘കയിൽനാദം വേലുനായ’യുടെ കണ്ഠത്തോടുകൂടി പഞ്ചാബ് മെയിലിന്റെ സ്റ്റീഡിൽ പ്രസംഗിക്കുന്നതു ഞാൻ അർത്ഥം മനസ്സിലാക്കാതെ കേട്ടുനിന്നവനാണ്. മഞ്ചേരി രാമകൃഷ്ണയ്യരവർകളുടെ കവിയോദ്ധാരണപ്രസംഗവും, വാഗ്ഭടാനന്ദഗുരുദേവരുടെ ആത്മവി

ദ്യാപ്രസംഗവും, മനത്തുപത്മനാഭപിള്ളയുടെ സർവ്വീസുസൊസൈറ്റി പ്രസംഗവും, മിസ്സസ് കട്ടൻനായരുടെ ജനനനിയന്ത്രണപ്രസംഗവും, ടി. നാരായണൻനമ്പ്യാര വർകളുടെ സാഹിത്യപ്രസംഗവും, ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പവർകളുടെ മിസ്സിസിസപ്രസംഗവും, ശ്രീ ആര്യദേവന്റെ ശ്രീലഗലേലജിൽ ജിൽ പ്രസംഗവും, വടക്കേപ്പാട്ടു നാരായണൻനായരവർകളുടെ ശാസ്ത്രീയപ്രസംഗവും സന്ദർഭോചിതമായ വിധത്തിൽ ആനന്ദത്തോടും, ബഹുമാനത്തോടും, ചിരിയോടും, അതുതത്തോടും, അവജ്ഞയോടും, ചിലേടങ്ങളിൽ സമ്മിശ്രവികാരങ്ങളോടുംകൂടി ഞാൻ കേട്ടുനിന്നവനാണ്. എന്തിനധികം? മഞ്ചേരി രാമയ്യരുടെ അഖിലബ്രഹ്മാണ്ഡകോടി പ്രസംഗം മുതൽ ശ്രീ കേശവദേവിന്റെ തൃപ്പൽക്കുഴി സാഹിത്യപ്രസംഗംവരെ സകല എണ്ണപ്പെട്ട പ്രസംഗങ്ങളും ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെയുള്ള ഞാനാണ് ശ്രീ. കോരപ്പയ്യുടെ പ്രസംഗത്തിൽ ഇങ്ങനെയൊരു സർട്ടിഫിക്കറ്റു കൊടുക്കുന്നതെന്നു പറഞ്ഞാൽ അതിലധികമൊന്നും നിങ്ങൾ എന്തെന്തൊന്നെങ്കിലും പറയുകയുണ്ട്.

ശ്രീ. കോരപ്പയ്യുടെ ആലിൻകൊമ്പത്തു തുങ്ങുന്ന വാവലുകളേപ്പോലെ, തലകീഴോട്ടായി നിന്ന ഓരോ വാചകത്തിന്റേയും നടുപ്പറത്തു് ഓരോ ചവിട്ടു പാസ്സാക്കി അതിനെ നേരേ നിർത്തുകയാണെങ്കിൽ ആ പ്രസംഗത്തിന്റെ ഏകദേശ റിപ്പോർട്ട് ഇങ്ങനെ ആയിരിക്കും:

കവിയുടെ പ്രവാഹത്തിന്ത്, മിസ്സിസിസത്തിന്റെ പ്രകാശത്തിന്ത്, വിഷാദാത്മകത്വത്തിന്റെ ദീർഘനിശ്വാസത്തിന്നു യാതൊരു ചിറയോ, മറവോ, തടവോ ഉണ്ടാകാത്ത രീതികൾ കണ്ടുപിടിക്കുവാനാണ് എന്റെയും എന്റെ കൂട്ടുകാരന്മാരുടെയും പരിശ്രമം. സംസ്കൃത വൃത്തങ്ങളിൽ യഥാർത്ഥ കവിത എഴുതുന്നത് അസാധ്യമായ ഒരു ജോലിയാണെന്നു ഞങ്ങളുടെ മുൻഗാമികളായ ഗുരുനാഥന്മാരുടെ പിൻഗാമികളായ ശിഷ്യന്മാർ പണ്ടേ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. വള്ളത്തോളും ഉള്ളൂരും ആശാനും മറ്റും ഇതു തെളിയിച്ചിട്ടില്ല. അവർ സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളേയും ഭാഷാവൃത്തങ്ങളേയും ഒരുപോലെ എടുത്തു പെരുമാറി, ആ മഹനീയ പരിവർത്തനത്തിന്റെ വില കുറച്ചു കളഞ്ഞു. അവർ ഒരിക്കലും സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിൽ എഴുതുവാൻ പാടില്ലായിരുന്നു. അതു തങ്ങളെപ്പോലെ പദസൗലഭ്യമില്ലാത്ത കവികളുടെനേരെ കാണിക്കപ്പെട്ട ശ്രദ്ധയായ ഒരു കവിതാമുതലാളി മനഃസ്ഥിതിയാണ്.

“ഉണ്ടു സഞ്ജയ, കവിയെല്ലാമുണ്ട് മുതലാളിത്തവും തൊഴിലാളിത്തവും. ഈ വ്യത്യാസത്തെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുകയാണ് എന്റെ ജീവിതാദർശങ്ങളിൽ ഒന്ന്. ചില കവികൾക്ക് ആവശ്യത്തിൽ കവിത്ത പദങ്ങൾ, മറ്റു ചിലർക്ക് അത്യാവശ്യത്തിനു കൂടി പദങ്ങളില്ലായ്മ; തീർച്ചയായും ഈ അസമത്വം നശിക്കണം. എനിക്കു സാഹിത്യലോകത്തിൽ ശിക്ഷാധികാരത്തോടുകൂടി ഭരണാധികാരം കിട്ടിയിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ എല്ലാ കവികൾക്കും ഒരേ തോതിൽ വാക്കുകളെ വീതിച്ചു കൊടുക്കും. ഉള്ളൂരിന് ആയിരം, വള്ളത്തോളിനായിരം, എനിക്കായിരം, തനിക്കായിരം, ഇവയെല്ലാം നാടോടി വാക്കുകളുമായിരിക്കും. ഇവയിൽ കവിഞ്ഞു് ഒരൊറ്റപ്പദം, ഉള്ളൂരായാലും

ശരി, മള്ളരായാലും ശരി, ഉപയോഗിച്ചുപോയാൽ അയാളുടെ കവിതാലൈസൻ സു റദ്ദ് ചെയ്തു അയാളെ സൈബീരിയയിലേയ്ക്കു മണ്ണെണ്ണ കുഴിച്ചെടുക്കുവാൻ അയയ്ക്കും. താനെന്തു പറയുന്നു? തന്റെ ആയിരം തനിക്കു വേണ്ടെന്നോ? വേണ്ട, പക്ഷേ- അതു മറ്റൊരാളെ ഉപയോഗിക്കുവാൻ സമ്മതിക്കുകയല്ല. ഈ ജന്മം സമ്മതിക്കുകയല്ല. പക്ഷേ അതൊക്കെ പറഞ്ഞിട്ടെന്തു കാര്യം? സാഹിത്യലോകം നിരങ്കുശമായി തീർന്നിരിക്കുകയല്ലേ? അവിടെയും മുതലാളിത്ത മനഃസ്ഥിതിയല്ലേ കൂത്താട്ടുന്നത്. (ശ്രീ കോരപ്പഴയുടെ വക കണ്ണീർ)

ആ സ്ഥിതിക്ക്, സഞ്ജയ, ഗത്യന്തരമൊന്നേയുള്ളൂ. വാക്കു കുറഞ്ഞവരുടെ സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി രീതിനിയമങ്ങൾ ചുരുക്കുക; കഴിഞ്ഞ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ ഗുണമാന്മാർ അതിന്റെ മുമ്പിൽ നടന്ന അരദ്രാവിധിക്കാരായ ആശാനും വള്ളത്തോളും ഉള്ളൂരും മറ്റുമല്ല; പിന്നിൽ നടന്ന മുഴുദ്രാവിധ്യുത്തക്കാരാണ്. പക്ഷേ ദ്രാവിഡ്യുത്തങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചാലും എല്ലാവർക്കും കവിതയെഴുതാൻ സൗകര്യമുണ്ടാവുകയില്ലെന്ന് ഇന്നത്തെ പ്രസ്ഥാനക്കാർ കണ്ടുപിടിച്ചു. കാകളിയുടേയും, കേകയുടേയും, നതോന്നതയുടേയും, അന്നനടയുടേയും, നിയമങ്ങൾക്ക് സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളുടെ ബുദ്ധിമുട്ടില്ലെങ്കിലും, അവയ്ക്കുമുണ്ട് കുറച്ചൊരുപണി അതിന്നുംവേണം കുറച്ചൊരു പഠിപ്പ് അത് യഥാർത്ഥ കവിതാ കമ്മ്യൂണിസമായിത്തീരുകയല്ല. അതിൽ നമ്മുടെ പ്രിയപ്പെട്ട 'കരുടനെനൊരു കുന്ത്'ക്കാരനും മറ്റും സ്ഥാനം കഷ്ടിയായിരിക്കും. അതുകൊണ്ടാണ് പിന്നീടു വന്നവർ കുറത്തിപ്പാട്ടും, ഗുണമേറ്റം ഒ...യും മധുരമൊഴി ശാരികയും, ഓമനക്കുട്ടനും മറ്റും പഠിച്ചത്.

സഞ്ജയ, ഇത് ഇന്നത്തെ പ്രസ്ഥാനമാണ്. ഞാൻ പല സംഗതികളിലും ഇന്നത്തെ പ്രസ്ഥാനക്കാരനല്ല. ചില സംഗതികളിൽ നാളത്തേയും മറ്റു ചില സംഗതികളിൽ മറ്റുനാളത്തേയും പ്രസ്ഥാനക്കാരനാണ്. അതുകൊണ്ട് ചിലപ്പോൾ ഇന്നത്തെ പ്രസ്ഥാനത്തിൽപ്പെട്ട എന്റെ ചില സ്നേഹിതന്മാരെപ്പോലെ ഓമനക്കുട്ടനേയും, ഗുണമേറ്റം ഭർത്തവിയേയും, കല്യാണികളുവാണിയേയും മാറ്റി മാറ്റി ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും, എന്റെ അഭിപ്രായം പ്രസ്തുത രീതികളുടേയും കെട്ടുകൾ കുറെ മുറുകിയവയാണെന്നാണ്. ഗുണമേറ്റം ഭർത്താവിനേക്കൂടി നേരെ നടത്തുവാനറിയാത്ത ചില യുവ കവയിത്രികളേയും, കത്തും ചവിട്ടുമില്ലാത്ത ഓമനക്കുട്ടനേപ്പോലും പിടിച്ചു കെട്ടുവാൻ കഴിയാത്ത യുവകവികളേയും ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അവർക്ക് ആശയങ്ങളില്ലേ? ആ ആശയങ്ങൾ കവിതയിലൂടെ പ്രവഹിക്കേണ്ടേ? ഒരു പ്രഭാതം കാണുമ്പോൾ, കരുടനെനൊരു കുന്തമാണായതിൽ എന്ന പ്രസന്നഗംഭീരമായ ആ വരി അവർക്ക് എഴുതാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും അതിലടങ്ങിയ ചോദ്യം അവരുടെ മനസ്സിലും പൊങ്ങി വരികയില്ലേ? വരും. അവരെ പ്രധാനമായി ഉദ്ദേശിച്ചാണ് ഞാൻ എത്രയും പദദാരിദ്ര്യമുള്ള കവിത്തൊഴിലാളിക്കുപോലും മഹാകവികളുടെ ധൈര്യത്തോടും സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടുംകൂടി തന്റെ ആശയങ്ങളെ വെളിപ്പെടുത്തുവാൻ സാധിക്കുന്ന സമ്പ്രദായത്തിൽ ചില പുതിയ രീതികൾ കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചത്."

കുറച്ചുകൊല്ലം മുൻപ് ചങ്ങലംപരണ്ടയിലെ ഇടവഴികളിലും നിരത്തുകളിലും മുറിയൻ കാലൊറയും, 'കണ്ണിൽകണ്ടൊരു ശപ്പുചിപ്പു ചവറ്'കൾ നിറഞ്ഞു ഇരുവശത്തും തൂങ്ങുന്ന കീശകളോടു കൂടിയ ഒരു പഴയ കീറിപ്പറിഞ്ഞ കോട്ടും, കാലപ്പഴക്കത്താൽ കാക്കയുടെ 'കൂകൃതികനകൃതി' കൂടുപോലെയായിച്ചമഞ്ഞ ഒരു ഹാറ്റും, ഇളകുന്ന വെള്ളത്തിൽ കാണുന്ന മരത്തിന്റെ പ്രതിഫലംപോലെ വളഞ്ഞ ഒരു വടിയുമായി, മദ്ധ്യഭാഗം കുറച്ചു മുന്നോട്ടു തള്ളി ഒരു വശത്തേയ്ക്കു തലയും മറ്റും ചരിഞ്ഞു, നൂറു വാറു ദൂരത്തുനിന്നു തിരിച്ചറിയാവുന്ന കോങ്കണ്ണോടും തൂങ്ങിയ മീശയോടുംകൂടി നടക്കുന്ന ഒരു പ്രാകൃത വേഷത്തെ കാണാമായിരുന്നു. ഈ ദേഹം ചങ്ങലംപരണ്ടയിലെ എല്ലാ വീടുകളിലുമുള്ള എല്ലാ കുട്ടികളുടേയും ആരാധനാമൂർത്തിയായിരുന്ന നിര്യാതനായ ഗായക മഹാകവി ഡിക്രൂസ്സായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം പല നൂതന കവിതാരിതികളും കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ചിലത് ശ്രീ കോരപ്പയുടെ സവിശേഷമായ അടിനന്ദനത്തിനും സ്വീകരണത്തിനു കൂടിയും പാത്രീഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

'ആട്ടെ കിട്ടേട്ടാ—നിങ്ങൾ ബന്തോ കിട്ടേട്ടാ' എന്ന മർമ്മദേദകവും നിരാശയിൽ പര്യവസാനിക്കുന്ന വിഷാദാത്മകത്വം തുള്ളിത്തുളുമ്പുന്നതുമായ പ്രസിദ്ധഗാനം കഴിച്ചാൽ, മി. ഡിക്രൂസിന്റെ പേരുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു കിടക്കുന്നത്,

'കുറത്താളുബേണ്ടില്ല, വെള്ളത്താളുബേണ്ടില്ല
പൊന്നുമുട്ടമ്മേ എന്നിക്കെന്റെ ഡൈവർതന്നെ മതി'

എന്ന മനോഹര കൃതിയാണ്. ഒരു മോട്ടാർകാർ ഡ്രൈവറെ ഉദ്ദേശിച്ച് പ്രവഹിക്കുന്ന തന്റെ ആദ്യാനുരാഗത്തുള്ളിച്ചയാൽ വിനഷ്ടലജ്ജയും ലബ്ധദൈവ്യയുമായിത്തീർന്ന മുദ്ധയായ നായിക തന്റെ മുത്തമ്മയോടു പറയുന്നതായി സങ്കല്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഈ വരികൾ രീതിയുടെ സുഗമതകൊണ്ടും വിഷാദാത്മകത്വത്തിന്റെ അതിമനോജ്ഞമായ പ്രതിഫലനംകൊണ്ടും മഹാകവി പള്ളത്തിന്റെ 'ശ്രീയാണർ വശിയാണ്' ഇത്യാദി ശ്ലോകത്തെ വളരെ പിന്നിലാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ശ്രീ കോരപ്പ എന്നോടു പലവുരു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

രീതിയുടെ ഉദാഹരണമിതാ

ആകാശം നോക്കിയും ഭൂമിയിൽ നോക്കിയും
പ്രേമത്തുമുത്തേ അല്ലും പകല്പം കഴിക്കുന്നു ഞാനൻ
ഞാനൊന്നു ചിന്തിച്ചു ഞാനൊന്നു ചോദിച്ചു
ഓമനേ കഷ്ടം—താരകളുത്തരമോതിയില്ല.
ചില്ലി വിറപ്പിച്ചും പല്ലവം കോട്ടിയും
വല്ലി ഹാ നിൽപ്പു പുമൊട്ടിളക്കിയും വല്ലി നിൽപ്പു
മാരുതനോ? മന്ദമാരുതനോ? ഹന്ത
മാരുത ലീലകൾ മാരുതധിക്കാരം—ചൊല്ലാവല്ലേ.

നിങ്ങളിതു വായിച്ചില്ലേ? നിങ്ങൾക്കെന്താണു മനസ്സിലായത്. ഒന്നും മനസ്സിലാ യിട്ടില്ല—അല്ലേ? എനിക്കും മനസ്സിലായിട്ടില്ല. എഴുതിയ എനിക്കു മനസ്സിലാകാത്ത തു വായിക്കുന്ന നിങ്ങൾക്ക് എങ്ങനെ മനസ്സിലാകുവാനാണ്? അർത്ഥമൊക്ക വേ റെ പണിയൊന്നുമില്ലാത്ത വ്യാഖ്യാതാക്കന്മാർ കണ്ടുപിടിച്ചുകൊള്ളണമെന്നാണ് ഞാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നത്. രീതിയുടെ സുഗമത മാത്രമേ ഇവിടെ ദീക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളൂ.

‘ഇന്നെന്റെ മാർഗ്ഗം വരുമെന്നു ചൊല്ലി
കാമുറിത്തേങ്ങ കടം വാങ്ങിവെച്ചു’

എന്ന രീതിയാണ് ശ്രീ. കോരപ്പഴ പുകഴ്ത്താറുള്ള മറ്റൊരു മട്ട് സാമ്പിൾ ശ്രുണം.

“ഇന്നു നീയിവഴി പോമെന്നു വെച്ചു
സന്നതഗാത്രീ! ഞാൻ കാത്തുനിന്നു
പോയില്ല, പോയില്ല, പോയില്ല, നീയോ
വേകുന്നു, വേകുന്നു, വേകുന്നു, ഞാനോ!

പിച്ചി, വെൺമുല്ല, പൊൻചെമ്പകപ്പുവു-
മെച്ചമാർന്നെങ്ങും വിരിഞ്ഞു നിൽപ്പു!
നിൻമുഖപങ്കജം, നിൻമുഖപങ്കജം,
നിൻമുഖപങ്കജം കൂമ്പിനിൽപ്പു.

ഏറെപ്പറഞ്ഞാകിൽ ഈയന്തിക്കാറ്റിൽ
കൂർന്നു ഞാനലിഞ്ഞോടിയെത്തും
നിഞ്ചാരത്തോമനേ! നീയെന്തു ചെയ്യും?
പഞ്ചാരവാണി! നീയെന്തു ചെയ്യും?

അല്ലെങ്കിൽ മിന്നാമിനുങ്ങായി മാറി-
ട്ടല്ലണിക്കുന്തലിൽപ്പറ്റി നില്ക്കും,
ആയതുമായതില്ലെന്നാകിലോ ഞാൻ
നേരേ പടിഞ്ഞാട്ടു കപ്പലേറ്റാം!”

ഈ മട്ട് ആദ്യം കേട്ടപ്പോൾ ഇത് പഴയ “കല്യാണരൂപി” മട്ടാണെന്ന് ഞാൻ ശങ്കിച്ചുപോയിരുന്നു. പക്ഷേ ശ്രീ. കോരപ്പഴ എന്റെ ആ ധാരണ നീക്കി. അദ്ദേഹം പറയുകയാണ് “ഭാഷാരീതികൾ, ചൊല്ലുന്ന സമ്പ്രദായത്തെ ആശ്രയിച്ചാണ് ഇരിക്കുന്നത്. ശീലാവതിയും പുരപ്പാട്ടും മാകന്ദമഞ്ജരിതന്നെയല്ലേ? പക്ഷേ കൃഷ്ണഗാഥാ രീതിയാണോ?” ഞാൻ സമ്മതിച്ചു. അവരൊക്കെ ബുദ്ധിമാന്മാരല്ലേ, ചെറുശ്ശേരി? നമ്മൾക്കു സമ്മതിക്കാതെ കഴിയുമോ?

* * *

പക്ഷേ രീതിലോകത്തിൽ ഒരു പരിവർത്തനം തന്നെയുണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്ന സു പ്രസിദ്ധമായ “കോരപ്പഴമട്ട്” ഇതൊന്നുമല്ല. അതു വരുന്നതേയുള്ളൂ. അത് എങ്ങി

നെയാണ് ചൊല്ലുക എന്ന് ഇതുവരെ ആരും കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടില്ല. ശ്രീ കോരപ്പുഴയ്ക്കു തന്നെ അതിനെക്കുറിച്ചു സ്ഥിരതയില്ല. യഥാർത്ഥകവിത അങ്ങിനെയാണ് വേണ്ട തെന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. വികാരരസത്തിനനുസരിച്ചു രീതി, ഒരു കൃതിയിൽ ചില പ്ലോൾ വരിതോറ്റം, മാറിக்கൊണ്ടിരിക്കണമത്രേ. ആ നിരുപമരീതിയെ പണിപ്പെട്ട നകരിച്ച് ഞാൻ എഴുതിയ ഒരു കൃതിയാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നത്.

“എങ്ങനോ വന്നിടം എങ്ങോട്ടോ പോയിടം
കണ്ടോരും കേട്ടോരും നാസ്തിയഹോ ലോകത്തിൽ
നക്ഷത്രം—നക്ഷത്രം—കാൺമു ഞാൻ നക്ഷത്രം
താരകളേ, നിങ്ങൾ തൻകാര്യമഹോ മോശം താൻ!
മഹാ, മഹാ, മഹാ മോശം!!
നെടുവീർപ്പിൽ—കണ്ണിരിൽ—കടുശോകത്തിക്കുണ്ടിൽ—
എരിയുന്ന—മുങ്ങുന്ന—വിഴുന്ന—കത്തുന്ന!
നരലോകം നാരകമായ് മാറുന്ന—മാറുന്ന—
ഉദ്യോഗം—സ്ഥാനപ്പി—വ്യർത്ഥമഹോ വ്യർത്ഥം!
സ്വാതന്ത്ര്യം—സ്വാരാജ്യം—ആയതിനെത്തേടുക നാം.
തേടുക, തേടുക, തേടുക നാം!
സംഗീതം—സാഹിത്യം—പൊള്ള, വെറുപൊള്ള!
വൃത്താലങ്കാരങ്ങൾ പുല്ലുത്രേ പുല്ലു!
വെറും വെറും വെറും പുല്ലു!!

ഇതാണ് കോരപ്പുഴയ്ക്ക് യുവകവികളേ, നിങ്ങൾക്ക് ഈ മട്ടു പിടിച്ചുവോ? ആദ്യത്തെ അരഡസൻ വരികൾക്കേ തെല്ലൊരു പ്രയാസമുള്ളൂ. പിന്നെ നിരർത്ഥമായി പ്രവഹിച്ചുകൊള്ളും. പഠിപ്പു വേണ്ട, വാസന വേണ്ട, അദ്ധ്യാനമില്ല, വിഷ്വാദാത്മകത്വമോ, മിസ്സിസിസമോ എന്തും എത്രയും അതിൽ ചേരും. നിങ്ങളെതു പറയുന്നു? പത്രാധിപന്മാർ വയറു തടവുന്നുണ്ടായിരിക്കും. ഇത് സ്വതന്ത്രവൃത്തം (Free Verse) ആണെന്ന് ശ്രീ. കോരപ്പുഴ പറഞ്ഞു. എന്തോ! വണ്ടി വലിക്കുന്നവർ പലപ്പോഴും ഈ രീതി ഉപയോഗിച്ചു കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അത്രമാത്രം. (ആ-10-2-'36)

പാറപ്പുറത്തു സഞ്ജയൻ വിനോദനത്തിനു വേണ്ടി മാത്രം ഫലിതം പറയുന്ന ആളായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലേഖനങ്ങൾ വിജ്ഞാനപ്രദങ്ങൾ കൂടിയിരിക്കുന്നു. അവ നർമ്മബോധം ഇല്ലാത്ത പലരേയും വേദനിപ്പിക്കുന്നുണ്ടാവാം. എന്നാൽ അവയിൽ ഹാസ്യങ്ങളിലിയുടെ പ്രസാധകൻ പറയുംപോലെ “പുരുഷപരമായ കാലുഷ്യമോ കലുഷ്യമോ അശേഷം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.” അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം അനീതിയോടും അധർമ്മത്തോടും ഉള്ള പടവെട്ടൽ ആയിരുന്നു. അത്യുൽകൃഷ്ടമായ ഒരു ആദർശം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നെന്നും, അതിൽ നിന്നും അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും വ്യതിചലിച്ചിട്ടില്ലെന്നും സഞ്ജയന്റെ ലേഖനപരമ്പരകളിൽ നിന്ന് നല്ലപോലെ വ്യക്തമാകുന്നു. ഭാരതീയജനതയുടെ ഉൽകൃഷ്ടാദർശങ്ങൾ ഓരോന്നായി ചവുട്ടിത്തേയ്ക്കപ്പെടുന്നതു കണ്ടിട്ടുണ്ടായ ഹൃദയക്ഷതത്തിൽ നിന്നു ജന്മമെടുത്തിട്ടുള്ളവയാണ്

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിഹാസകവനങ്ങളെല്ലാം. സാഹിത്യം മാത്രമല്ല അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിമർശനത്തിന് പാത്രീഭവിച്ചത്. രാഷ്ട്രീയവും സാമുദായികവും സാഹിത്യവും എന്നുവേണ്ടാ, ജീവിതത്തെ സ്പർശിക്കുന്ന എല്ലാ വിഷയങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധയ്ക്കു ഗോചരീഭവിച്ചിരുന്നു. രാഷ്ട്രീയവും സാമുദായികവും ആയ കാര്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ഉല്ലാസിയായിരുന്നു. കോ-മു-വിലാപം അദ്ദേഹത്തിന് ജസ്റ്റിസ് പാർട്ടിയോടുണ്ടായിരുന്ന മനോഭാവത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു.

പഴുതിലെത്തിന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞിടുന്നു?
പഴമയുള്ളവർ ജസ്റ്റീസുമന്ത്രിമാർ
വഴികളെല്ലാം ഗ്രഹിച്ച നേതാക്കന്മാർ
പഴുതിൽച്ചാടുമോ? ബോബിലി പാഹിമാം.

കിഴിയുന്നാകിലും ജസ്റ്റീസുകക്ഷിക്കു
കിഴിയുംവെച്ചു നമസ്കരിച്ചാകിലും
പിഴകൾ ചെയ്തിലും കമ്മീഷണർമാരെ-
ത്തൊഴുതു വാഴ്ത്തിലും ബോബിലി പാഹിമാം.

യുവതിമാർക്കെന്തു ചോദ്യമെന്നിങ്ങനെ
ഭൂവനവീരന്മാർ കൗൺസിലേരോതിടും.

‘രാജാജിക്ക് ഒരു പ്രത്യക്ഷപത്രം’ എന്ന കവനത്തിൽ ക്ഷേത്രങ്ങൾ എല്ലാം ഹരിജനങ്ങൾക്കു തുറന്നുകൊടുക്കാത്തതിന്റെ അനൗചിത്യം സരസമായി ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിരിക്കും.

നമ്മുടെ മന്ത്രിയാം കോങ്ങോടൻ വായിച്ചു
ചെമ്മേ വിവർത്തനം ചെയ്യുമെങ്കിൽ
രാജശ്രീ രാജാജി ബോധിപ്പാനേതാനും
വ്യാജക്കലർപ്പെന്യേ ചൊല്ലുവൻ ഞാൻ.
രാജശ്രീ കോൺഗ്രസ്സു വാഴ്യിലിത്തങ്ങൾ
രാജശ്രീ ദീപ്തിയിലെമ്പോലെ
ഉള്ളും കുളർത്തു തെളിഞ്ഞു നിന്നിടുന്നു-
യൊള്ളല്ലേ, ഭേദമല്ലേ, കള്ളമല്ലേ
എന്നാലും മുളളുപോലുണ്ടൊരു വേദന-
യിന്നെന്റെ എത്തിൽ കടികൊള്ളുന്നു.
ആയതു നിക്കുവാനാളാകുമങ്ങനെ-
ന്നായതാത്മാവേ ഞാൻ വിശ്വസിപ്പു.
എങ്കിലീയമ്പലക്കാര്യത്തിൽ മന്ത്രിമാർ
ശങ്കിക്കുന്നതിന്നെന്നന്റെ ചോദ്യം
മർത്തൂർക്ക് തങ്ങളിൽ തിണ്ടലുണ്ടെന്നോരും
സ്മൃത്യാഭാസാജ്ഞയെ മാനിച്ചിട്ടോ?

മാമൂൽപ്പെരുച്ചാഴിക്കുട്ടത്തിൻകോപത്താ-
 ലാമൂലധംസനം പേടിച്ചിട്ടോ?
 പെട്ടെന്നിക്കാര്യം നടക്കുകിലാകാശം
 പൊട്ടിപ്പോമെന്നൊരു ശങ്കകൊണ്ടോ?
 ഇന്നിസ്സമത്വത്തിൻവാതൽ ഇറക്കുകിൽ
 ഭിന്നിപ്പുണ്ടാകുമെന്നോർക്കുകൊണ്ടോ?
 കാരണമെന്തുതന്നായാലുമായുഷ്മൻ
 കാലവിളംബമിസ്സംഗതിയിൽ
 തെല്ലുമരുതെന്നും താമസം നല്ലതി-
 നല്ലെന്നും തോന്നുന്നു-സ്വന്തം പി. എസ്സ്.

‘കമ്മ്യൂണിസംവഴി’ റഷ്യയ്ക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള നേട്ടങ്ങളെ അഭിനന്ദിക്കുന്നതിനോടു കൂടിത്തന്നെ അദ്ദേഹം ഇന്നാട്ടിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരുടെ വഴി പിഴച്ച ഉദ്യമങ്ങളെ ഇങ്ങനെ പഴിക്കുന്നു: ഹിമവാൻ ചോദിച്ചു:

ആരിസ്സഖാക്കൾ നാടെങ്ങും
 പ്രസംഗിച്ചു നടക്കുവോർ
 ഉദ്ദേശ്യമെന്തവർക്കെല്ലാം
 വിസ്സരിച്ചുരചെയ്തു നീ.

ഭാരതം പറഞ്ഞു:

വിവരിച്ചു പറഞ്ഞീടാ-
 നിടയില്ല ഗിരി പ്രഭോ!
 ചുരുക്കിച്ചൊല്ലിലോ തെറ്റി-
 ഭരിക്കുമവിവേകികൾ.

എന്നാലുമങ്ങുചോദിച്ചാൽ
 വയെന്നോതുവതെങ്ങനെ?
 ഏതാനും ഞാനുരച്ചീടാം
 ഭവാനാൽ ബാക്കിയുഹ്യമാം.

വിദ്വേഷപ്പുട്ടത്തിയിൽ ജ്ഞാനമാഹുതി ചെയ്യുവോർ
 ഉത്തമാംഗം മനുഷ്യനു—വയറെന്നു ശരിക്കുവോർ
 ഒരുനേരത്തെയുണിന്നു—സത്യഹിംസകൾ വിൽക്കുവോർ
 ആസ്തികൃതയവീനെന്നു—ചൊല്ലിപ്പരിഹസിക്കുവോർ
 അവർക്കു ഹിതമല്ലാത്ത—തോതുന്നോരെദൃഷ്ടിക്കുവോർ
 അതോടൊന്നിച്ചിപ്രായസ്യാതന്ത്ര്യത്തെ സ്തുതിക്കുവോർ
 മുതലാളിത്തമാംചൂടിൽ നീറുന്ന തൊഴിലാളിയെ
 വിപ്ലവത്തിക്കുഴിക്കുള്ളിൽ—തള്ളി രക്ഷിച്ചിടുന്നവർ
 അവർക്കോരുപമാനത്തിന്നാരെയും കാൺമതില്ല ഞാൻ

അവർക്കു തുല്യമവർതാൻ രാക്ഷസൻ രാക്ഷസോപമൻ.

‘കൊതുക്കും മുട്ടയും’ എന്ന പദ്യങ്ങളിലും കമ്മ്യൂണിസം തന്നെ വിഷയം.

മക്കണത്തോടു മുളന്നു, കൊതു “നീയൊരു ചുഷകൻ”
 തൊഴിലാളിമനുഷ്യന്റെ—ചോരകട്ടുകടിക്കുവോൻ
 സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടും ഞാനെൻ തൊഴിലാളിസ്സുവാക്കളെ
 ഇച്ചുഷണത്തിനെതിരായി നിന്റെ കാലമടുത്തുപോയ്
 ഉദയംതൊട്ടന്തിയാവോളം വേലചെയ്തു പൊറ്റത്തിടും
 നരന്റെ ചോര ശാപ്പിട്ടു പുലരും നീചനാണു നീ
 നിണക്കൊടിപറപ്പിച്ചു പാറുമാൻ വീടുതോറുമേ
 പ്രക്ഷോഭം കൂട്ടിടുംഞാൻ പ്രസംഗം പൊടിപാറ്റിടും
 നിന്നെച്ചവിട്ടുത്തേപ്പിക്കാതടങ്ങുകയുമില്ല ഞാൻ
 മാർക്സുമാൻ ലെനിനിന്താൻതാൻസ്റ്റാലിൻതാനോർക്കുർമ്മതേ”
 മുട്ടയൊന്നും പറഞ്ഞിലിപ്രസംഗത്തിന്നൊരുത്തരം
 (അവന്നു ശബ്ദമില്ലെന്നതിയാത്തവനാരുവാൻ?)
 അന്നാശിതൊട്ടു ഗൃഹംതോറും കൊതുപാറിപ്പറക്കയായ്
 തൊഴിലാളിച്ചുഷണത്തിനെതിരായ് വേലചെയ്യുവാൻ
 തൊഴിലാളിയുറങ്ങുന്ന തഞ്ചംനോക്കിസ്സുവാവൻ
 കർണ്ണാന്തികേ ചെന്നശിലേമുതി സമരകാഹളം:
 “ഉണരൂ മത്സവാവേ നീയെഴുന്നേല്ക്ക സത്യരം
 മുട്ടത്തത്തെ നശിപ്പിപ്പാൻ മുതിർന്നീടണമിക്ഷണം
 സംഘടിക്കണമിനിങ്ങളെൻനേതൃത്വത്തിലിങ്ങിനി
 ഇൻക്വിലാബാദ് സിന്താബാദ്! റഷ്യജയിക്കട്ടേയുഷാർസവേ
 അസഹ്യമിയൊച്ചകേട്ടു തൊഴിലാളിയുണർന്നുടൻ
 തീപ്പെട്ടിക്കോലുരച്ചെങ്ങും മുട്ടയെത്തേടി ശയ്യയിൽ
 മുട്ടത്തത്തെ നശിപ്പിപ്പാൻ മുട്ടയെക്കാച്ചിപോലവൻ
 സ്വൈരമായിനിയെന്നോർത്തു വീണ്ടും നിദ്രയ്ക്കൊരുങ്ങിപോൽ
 ഉടൻകാതിൻസമീപത്തു തുശിയൊന്നു തറച്ചുപോൽ
 ഒരുവേദനയുണ്ടായി തൊഴിലാളിക്കു ദുസ്സഹം.
 ‘എന്നേ! മാറണമിജീവി’ ചത്താലും ചാകയില്ലയോ?
 മുട്ടതൻപ്രേതമിന്നെന്നെ ദ്രോഹിപ്പാൻ വന്നുകൂടിയോ?
 ഇത്യാദിയോർത്തപ്പാവത്താൻ ചെവിലാക്കാക്കിയക്ഷണം
 ആഞ്ഞൊന്നടിപ്പാൻ പിന്നീടു വിരിസൂക്ഷിച്ചു നോക്കിനാൻ
 അയ്യോ കാണതെന്തെങ്ങു? സഖാവാം കൊതുവല്ലയോ?
 നിത്യനിർവാണമാർന്നത്ര കിടപ്പു കരുണാനിധി
 തീപ്പെട്ടിക്കൊള്ളു കത്തിത്തീർന്നിരുളായ് മുറിയകവേ
 നിശ്ശബ്ദമായ് സഖാവിന്റെ മുളലില്ലാത്ത കാരണാൽ

ഒരു പുഞ്ചിരി തൂകുന്ന തൊഴിലാളി തെളിഞ്ഞലം
അതിന്റെമിസ്റ്റിക്കർമ്മത്തെ വ്യാഖ്യാനിപ്പാൻ പരംപണി

കമ്മ്യൂണിസം നാട്ടിൽ വ്യാപിച്ചാലുള്ള അവസ്ഥയെ മിസ് ദുനിയായിന്റെ കൈ
യ് എന്ന കൃതിയിൽ ഭംഗിയായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഒരു കുറത്തി മിസ് ദുനിയായിന്റെ (ലോകത്തിന്റെ) കൈ നോക്കി അടുത്തുവരാ
നുള്ള ഫലം പറയുന്നു.

നാടുനീളെക്കട്ടിച്ചോറായ് ചെന്നിണമൊഴുകും
വീടുകളെ കൊള്ളിവച്ചു ചാമ്പലാക്കിത്തീർക്കും
ചെങ്കൊടിനിവർന്നു കാറ്റിലാടുമൊട്ടുദിക്കിൽ
ചങ്കവെട്ടാൻ ഹാലിളകിപ്പായുമൊരുകൂട്ടർ
തോക്കിൽനിന്നു ചാക്കലറിച്ചാടിവീഴുമെങ്ങും
പേക്കിനാവിലെന്നപോലിപ്പാരിടം നടുങ്ങും
കൂകിയാർത്തു തീപ്പിശാച്ചു രാത്രിതോറും പായും
ബാക്കിനില്ലാനാർക്കുമില്ലൊരാശയെന്നമാകും
അച്ചനേയുമമ്മയേയും കുട്ടിയേയും തന്റെ-
യിച്ചുയൊത്ത ഭാര്യയേയുമിഷ്ടനേയുമെല്ലാം
വിസ്തരിച്ചു പ്രാണനംകൊണ്ടോടുമെങ്ങും മർത്തൂർ
വിസ്തരിച്ചു നോക്കിടേണ്ട തമ്പുരാട്ടി സത്യം.

സഞ്ജയൻ ജീവിതത്തോടുണ്ടായിരുന്ന മനോഭാവത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുന്ന
'എത്തുവന്നാലും' എന്ന പദ്യത്തെക്കുടി ഉദ്ധരിച്ചിട്ട് ഇതിൽനിന്നു വിരമിക്കാം.

ഞാൻ:

മധുമാഴിയാളെ മധുരലജ്ജ തൻ
മറവിലിപ്പൊഴുമൊളിപ്പതെന്തു നീ?
വരൂ വരൂ മുശേ ഭവതി വേർപെട്ടി-
ങ്ങിരിപ്പതിലേറ്റം മരിപ്പതേ നല്ലു.

പ്രസ്തുത മുഖ്യം:

ഇടവപ്പാതിതൻ പടപ്പെരുമ്പറ-
യിടയ്ക്കിടയ്ക്കെങ്ങുമുയർന്നുകേൾക്കവേ
കരിമുക്കിൽകൂന്തലഴിഞ്ഞു ചിന്നിയും
ഹിമകരാനനം വിളർത്തുമങ്ങിയും
കരയുന്നു നിശ! കരകാണാതുള്ളോ-
രിരുൾക്കടലിലേക്കിറങ്ങുന്ന ലോകം.

ഞാൻ:

ശരി! എന്നാലേതു മഹാവിപത്തിലും
ചിരിക്കുവാനല്ലി വരിച്ചു നിന്നെ ഞാൻ
വരൂ വരൂ മുശേ ചിരിച്ചിടാതെ നാ-
മിരിപ്പതിലേറ്റം മരിപ്പതേ നല്ലു.

ഏതായിരുന്നാലും 1902 ൽ തുടങ്ങിയ ആ ചിരി 1943 സെപ്റ്റംബർ 13ാം തീയതി അവസാനിച്ചു. കേരളത്തിന് ഈ അവസരത്തിൽ ആ 'ചിരി'യുടെ ആവശ്യമാണ് അധികമുണ്ടായിരുന്നത്. അതിന് ഹതവിധി വിരാമമിട്ടുകളഞ്ഞു. എന്തുചെയ്യാം!

42 വെള്ളായ്ക്കൽ നാരായണമേനോൻ

ധിഷണാശാലിയും നിശിതനിരൂപകനും ഗവേഷണപട്ടവും ആയിരുന്ന വെള്ളായ്ക്കൽ നാരായണമേനോന്റെ പേര് മലയാളികൾക്ക് മറക്കുവാൻ സാധിക്കയില്ല. അദ്ദേഹവും തുടർന്ന് വെള്ളായ്ക്കൽ നാനിക്കുട്ടിയും നടത്തിവന്ന ലക്ഷ്മീഭായി മാസിക വിജ്ഞാനപ്രദങ്ങളായ ലേഖനമാല അണിഞ്ഞു ക്ലിപ്തസമയത്തു തന്നെ പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇന്ത്യയുടെ മഹതികൾ, കഥയുള്ള കഥകൾ നാലു ഭാഗങ്ങൾ, ക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യം രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ, പറങ്ങോടിപരിണയം, ഇതിഹാസമാല അഞ്ചു ഭാഗങ്ങൾ ഇത്യാദി നിരവധി വിജ്ഞാനപ്രദങ്ങളായ പുസ്തകങ്ങൾ ലക്ഷ്മീഭായി ഗ്രന്ഥാവലി എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. നാരായണമേനോൻ ആരംഭിച്ച പൂർത്തിയാക്കാതെ വിട്ടിരിക്കുന്ന ഭാഷാചരിത്രം തിർന്നിരുന്നവെങ്കിൽ ഭാഷയ്ക്ക് ഒരു അനർഹനിധിയായിത്തീർന്നിരുന്നിരിക്കണം. ചരിത്രതോലനം എന്ന ലേഖനപരമ്പര അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിപുലമായ സാഹിത്യപരിചയത്തിനു നിദർശനമായി വിളങ്ങുന്നു.

43 നന്ത്യേലത്തു പത്മനാഭമേനോൻ

ഞങ്ങൾ എറണാകുളം കാളേജിൽ വെച്ച് സതീർത്വ്യന്മാരായിരുന്നു. അന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് കവിതയിൽ വലിയ ഭ്രമമൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒന്നാന്നരം നടന്നായിരുന്നു. പുത്തേഴത്തു മി. രാമൻമേനോന്റെ സാഹചര്യമായിരുന്നിരിക്കണം അദ്ദേഹത്തിൽ കവിതാഭ്രമം ജനിപ്പിച്ചത്. പുത്തേഴം അന്നേ നല്ല കവിതാവ്യാസന പ്രദർശിപ്പിച്ചുവന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതൃലനായ ഗോവിന്ദമേനോനും ഉദ്യോഗകാലത്ത് ഇടയ്ക്കിടെ ലഭിച്ചുവന്ന വിശ്രമാവസരങ്ങളെ സാഹിത്യസേവനാർത്ഥം വിനിയോഗിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു. അന്നുണ്ടായ ഒരു 'ചേരിപിരിയൽ' കഥ ഇപ്പോഴും ഞാൻ ഓർക്കുന്നു. വടക്കൻ കവിതയെപ്പറ്റി കുറേ ഒക്കെ പച്ചുമാണുണ്ടായിരുന്നത്. നിത്യസഹചാരികളായിരുന്ന പുത്തേഴവും നന്ത്യേലവും കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ കവിതയെ അപലപിച്ചുവന്നത് തിരുവിതാംകൂറുകാരായ ഞങ്ങളെ ഒട്ടധികം ക്ഷോഭിപ്പിച്ചു. ഞങ്ങളുടെ സംഘത്തിൽ അധികം അംഗങ്ങളുണ്ടായിരുന്നില്ല. വടക്കുംകൂർ കേരളവർമ്മരാജാ, മുല്ലപ്പള്ളി പത്മനാഭപ്പണിക്കർ, ഞാൻ—ഇങ്ങനെ

മുവർ എതിർകക്ഷിയുടെ നേതൃത്വം വഹിച്ചു. ചില കവിതാമത്സരങ്ങളും മറ്റും തുടർന്നുണ്ടാകയും ചെയ്തു. ഇപ്പോൾ അതൊക്കെ ഓർക്കുമ്പോൾ ചിരിയാണു വരുന്നത്. സാഹിത്യരസികാഗ്രണിയായിരുന്ന കേരളവർമ്മരാജാ നേരത്തേ പരലോകം പ്രാപിച്ചു. ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കു ശേഷം പത്മനാഭപ്പണിക്കരും പത്മനാഭമേനോനും ഇഹലോകം വെടിഞ്ഞു.

എറണാകുളം വിട്ടതിനു ശേഷം പത്മനാഭമേനോനെ കണ്ടതു തിരുവനന്തപുരത്തുവെച്ചായിരുന്നു. അന്നും ലാക്കാളേജിൽ വെച്ചു ഞങ്ങൾ വീണ്ടും സതീർത്ഥ്യഭാവം പുണ്ടു. അദ്ദേഹം ബി. എൽ. പാസ്സായി. എന്നാൽ ദീർഘകാലം പ്രാക്ടീസു ചെയ്യുന്നതിനുള്ള യോഗം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായില്ല.

തിരുവനന്തപുരത്തുവെച്ച്, പന്തളം കേരളവർമ്മ രാജാവിനോടും മറ്റും ചേർന്നും അല്ലാതെയും അദ്ദേഹം ചില ഖണ്ഡകൃതികൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. കേരളവർമ്മപ്രസ്ഥാനത്തെ ഒരു കാലത്തു ദുഷിച്ച മിസ്റ്റർ മേനോൻ ഒടുവിൽ അതിന്റെ വലിയ പക്ഷപാതികളിൽ ഒരുവനായിത്തീർന്നു. കവിയുടെ മാതൃക കാണിപ്പാനായി ഏതാനും വരികൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

കോമൻ

പാലാഴിമാതിരിയുടെ പൊന്തയപാദഭൂഷാ
 കോലാഹലധ്വനി ദിനംപ്രതി കേൾപ്പതായി
 ശൈലാബ്ധിനാഥരുടെ നിത്യനിവാസഭൂവായ്
 ചേലാർന്ന കക്കടപുരം വിജയിച്ചിടുന്നു.
 ശ്രീമാനവിക്രമനൃപൻ, ശ്രീതലോകശോക-
 സ്തോമാപഹാരി ധരണീപതിയായിതന്ത്രം
 സീമാധികായൈടു വാണതുമുലമാവാം
 പൂമാതൃമപ്പുരിയിൽ നിത്യവുമുല്ലസിപ്പു
 നാട്ടിനു വേണ്ട ഭരണക്രമമേർപ്പെടുത്തി-
 കൂട്ടിനുകീർത്തിയെയുമംബുജപുത്രിയേയും
 കൂട്ടിക്കൊന്നിധി വസിചൊരുവാർത്ത കോഴി-
 കോട്ടിന്നുമാളുകൾ പറഞ്ഞു രസിച്ചിടുന്നു.

സ്വദേശാഗമനം

ഇവിടത്തിലിനിപ്പുതുക്കെപ്പോകവാ-
 നവിളംബം നിങ്ങളനുവദിക്കണം
 പ്രകൃതിദേവിതൻകളിപ്പന്തലായി
 സുകൃതികൾക്കെന്നും സുഖവാസഭൂവായ്
 മമ കണ്ണിൽ സുധാമഴപൊഴിപ്പതായ്
 വിമലകീർത്തിക്കു വിളനിലമായി
 വിളങ്ങിടും മമ ജനനഭ്രവില്യൾ-

ക്കളുകൃതകേന കടന്നിടുംകാലം
കരകാണാത്തൊരു കടൽക്കണക്കിതാ
കരളിളകുന്നു വികാരശക്തിയാൽ.

അധ്വനാതനകാലം

അധ്വനാതനകാലത്തെ മഹാകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അഗ്രഗണ്യന്മാർ വള്ളത്തോളം ഉള്ളതും ആണെന്നുള്ളതിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസത്തിന് വകയുണ്ടെന്നു തോന്നില്ല. കഴിഞ്ഞുപോയ കാലത്തേയും ആഗാമിയുഗത്തേയും തമ്മിൽ ഘടിപ്പിക്കുന്ന രണ്ടു സാഹിത്യശില്പികളാണ് ഇവർ. അരശ്ശതാബ്ദമായി അവർ രണ്ടുപേരും നിരന്തര സാഹിത്യസേവനം ചെയ്ത് കേരളീയരുടെ സവിശേഷമായ ബഹുമാനത്തിന് പാത്രീഭൂതരായിരിക്കുന്നു. ഈ അരശ്ശതാബ്ദത്തിനുള്ളിൽ കേരളീയ സാഹിത്യത്തിലുണ്ടായ പരിവർത്തനങ്ങൾക്കെല്ലാം അവർ സാക്ഷികളാണ്. ആ പരിവർത്തനങ്ങളിൽ അവർ സജീവമായ പങ്കും വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ അവരുടെ ചരിത്രത്തെ ആദ്യമായി എടുത്തു പറയുന്നതിൽ ഇന്നത്തെ യുവമഹാകവികളാരും പരിഭവിക്കയില്ലെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. അഥവാ അവർ പരിഭവിച്ചാലും ഞാൻ അതിന് മടിക്കുകയില്ല. അവർ അത്രയ്ക്ക് എന്റെ നിത്യമാനസപൂജയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. മി. പരമേശ്വരയ്യരുടെ ചരിത്ര വിഷയകങ്ങളായ ചില അഭിപ്രായങ്ങളെ ഞാൻ നിശിതമായി വിമർശിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ന്യൂനതകളെ മറച്ചുവയ്ക്കാതെ തന്നെ, എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തിനെ ബഹുമാനിക്കാൻ കഴിയും എന്നേ അർത്ഥമുള്ളൂ. മഹാകവിയുടെ വൈതാളികന്മാരായി നടന്ന് അവസരസേവനം നടത്തുന്ന പലരേയും, എന്നല്ല എല്ലാവരേയുംകാൾ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിനെ ആദരിക്കുന്നു. ഇത്രയും പറയേണ്ടിവന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചില കവിതകളെപ്പറ്റി വല്ല വിപരീതാഭിപ്രായവും പ്രസ്താവിച്ചാൽ അതു കേവലം പൗരോഭാഗ്യപദവിയെ അധിരോഹണം ചെയ്തുകൊണ്ട് ഞാൻ ചെയ്യുന്ന വിമർശമാണെന്നു വിചാരിച്ചുപോകരുതെന്നു മാന്യവായനക്കാരെ മുൻകൂട്ടി ധരിപ്പിക്കുന്നതിനായിട്ടാണ്.

കേരളത്തിലെ മനാകിനിയെന്നു പ്രസിദ്ധമായ ഭാരതപ്പുഴയുടെ വടക്കേത്തീരത്തു പടിഞ്ഞാറുമാറി, ആലത്തൂർ എന്നൊരു ഗ്രാമം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. വെട്ടത്തുനാടിന്റെ പുണ്യപ്രസരമെന്നോണം വിളങ്ങുന്ന ഈ ഗ്രാമത്തിലാണ് സാക്ഷാൽ രാമാനു

ജൻ എഴുത്തച്ഛനും അവതരിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്നു പറയുമ്പോൾ തന്നെ അതിന്റെ മാഹാത്മ്യം വെളിപ്പെടുമല്ലോ.

പൊന്നാനിത്താലൂക്കിൽപ്പെട്ട 'മംഗലം' അംശത്തിൽ പുല്ലുണിദേശത്താണ് വള്ളത്തോൾ എന്ന ഗൃഹം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ഈ ഗൃഹത്തിന്റെ പുരാതനത്വത്തോടു പുറ്റി ഗോപാലമേനോന്റെ ചരിത്രത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നില്ല. ധനസ്ഥിതികൊണ്ടും പാരമ്പര്യമഹിമകൊണ്ടും സാമാന്യത്തിലധികം ഉന്നതിയെ പ്രാപിച്ചിരുന്ന ഈ കുടുംബത്തിൽ മി. നാരായണമേനോൻ 1054 തുലാം 1-ാം തീയതി ജനിച്ചു. കൊച്ചിസംസ്ഥാനത്ത് എയ്യാൽ പ്രവൃത്തിയിൽ കടുങ്ങോട്ടു മല്ലിശ്ശേരി ദാമോദരൻ എളയത്ത്, എന്ന സഹൃദയശിരോമണിയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവ്. മാതാവായ ശ്രീമതി പാർവ്വതിയമ്മ സൗശീല്യാദി സൽഗുണങ്ങൾക്കു വിളനിലമായിരുന്നതിനു പുറമെ, മഹാഭാഗവത പുരാണ പാരായണത്തിൽ അതിതല്പരയും ആയിരുന്നു. ആ സ്ത്രീരത്നം പതിനൊന്നു കുട്ടികളെ പ്രസവിച്ചുവെങ്കിലും അവരിൽ മൂന്നുപേരെ മാത്രമേ, തന്റെ അന്ത്യനിമിഷത്തിൽ കണ്ടുകൊണ്ട് അവർക്കു മരിക്കുവാൻ സാധിച്ചുള്ളൂ. ആ മൂന്നുപേരിൽ ഒരാൾ വള്ളത്തോളിന്റെ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരിയായിരുന്നു. അവർ 1087 മേടത്തിൽ കാലഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. ജ്യേഷ്ഠൻ പിന്നെയും വളരെക്കാലം ജീവിച്ചിരുന്നു.

വാരിയൻപറമ്പിൽ കഞ്ഞൻനായർ എന്ന ആളാണ് വള്ളത്തോളിനെ എഴുത്തിനിരുത്തിയത്. അദ്ദേഹം വലിയ വ്യക്തിത്വമുള്ളവനെന്നും ആയിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ശ്രീരാമോദന്തം വരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ പഠിച്ചിട്ട്, നമ്മുടെ ബാലൻ മാതുലനായ രാമുണ്ണിമേനോന്റെ അടുക്കൽനിന്ന് നാടകാലങ്കാരപര്യന്തവും പിന്നിട്ട് പാറക്കുളം സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികളുടെ അടുക്കൽ തർക്കവും അഭ്യസിച്ചു. ഈ ഗുരുക്കന്മാരിൽവെച്ച് ആദ്യനായ രാമുണ്ണിമേനോൻ, വൈദ്യശാസ്ത്രനിപുണനും അഭിജ്ഞാത്തമനും ആയിരുന്ന തൃപ്പൂർത്തു അടുക്കൽ കിഴക്കേ ഇല്ലത്തു കഞ്ഞുണ്ണിമുസ്സതിന്റെ പ്രിയശിഷ്യനായിരുന്നു. നിത്യബ്രഹ്മചാരിയും പരമഭാഗവതനും ആയിരുന്ന ഈ മാതുലൻ 1079 ചിങ്ങം 20-ാം തീയതി ദിവംഗതനായി. മാതുലന്റെ മരണത്തോപ്പറ്റി നമ്മുടെ കവി അന്ന് സാമൂതിരിപ്പാടായിരുന്ന മഹാമഹിമശ്രീ മാനവിക്രമൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ അയച്ച കത്തിൽ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി.

ത്രിജഗദ്ദിജയിസ്സുടൗജസാ
വ്യസമാസ്തുദ്ദിഷദാലയായിതം
സഭിയേവനജാതു ബാധിതം
വശിനോ യസ്യ മനോ മനോളവാ

മാതുലന്റെ അടുക്കൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആജ്ഞാനുസരണം കുറ്റിപ്പുറത്തു കേശവൻനായർ, കുറ്റിപ്പുറത്തു കിട്ടുണ്ണിനായർ, വള്ളത്തോൾ ഗോപാലമേനോൻ മുതലായവർക്കു ചൊല്ലിക്കൊടുത്തുവന്നു. പിന്നീ

ട് ഇവർ വള്ളത്തോളിനെത്തന്നെ ഗുരുവായി വരികയും പില്ലാലത്ത് 'വള്ളത്തോൾ കമ്പനിയി'ലെ പ്രധാന കവിമല്ലന്മാരായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തുതന്നെ വള്ളത്തോൾ കവിതാപരിശീലനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നെങ്കിലും, ആ ബാല്യ കൃതികളെ പരിശോധിച്ചു കൊടുക്കുന്നതിന് ആരുമില്ലായിരുന്നു. അങ്ങനെ ഇരിക്കവേ ആണ് അദ്ദേഹത്തിന് കംസവധം, അഭിമന്യുത്വം മുതലായ നാടകങ്ങളുടെ കർത്താവായിരുന്ന കറുത്തപാറ ദാമോദരൻ നമ്പൂതിരിയുടെ പരിചയം സിദ്ധിച്ചത്. ആ വിശിഷ്ടകവിയായിരുന്നു വള്ളത്തോളിന്റെ ആദ്യത്തെ സാഹിത്യഗുരു. എന്നാൽ പ്രസ്തുത ഗുരു പിന്നീട് അധികകാലം ജീവിച്ചിരുന്നില്ല.

വള്ളത്തോൾ വാസനാസമ്പന്നനായിരുന്നെങ്കിലും കവിതകളെഴിയിൽ നല്ല പോലെ പയറ്റിനോക്കിയ ശേഷമേ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തെന്നുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. കവിയ്ക്കു വ്യക്തമായിട്ടില്ലാത്ത ലോകപരിചയവും ആവശ്യമില്ലെന്നുള്ള അധ്യാതനസിദ്ധാന്തത്തിൽ അന്നുള്ളവർക്കു വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ഉത്തമകാവ്യങ്ങൾ വായിച്ചു വ്യക്തമായി സമ്പാദിക്കുന്നതിനോടുകൂടിത്തന്നെ അദ്ദേഹം നിരന്തരാഭ്യാസം വഴിക്ക് കവിതാവാസനയെ പരിപോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ആപരിതോഷാദ്വിദുഷാ
ന സാധു മന്യേ പ്രയോഗവിജ്ഞാനം
ബലവദപി ശിക്ഷിതാനാ-
മാത്മന്യ പ്രത്യയം ചേതഃ

എന്ന് കാളിദാസമഹാകവി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് എത്രയോ പരമാർത്ഥം! അങ്ങനെ ഒരു വിശ്വാസം സമ്പാദിച്ചതിനു ശേഷമേ വള്ളത്തോൾ കവിതയെഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ തുടങ്ങിയുള്ളൂ. അദ്ദേഹം, വള്ളത്തോൾ കമ്പനിയിലെ മറ്റൊരു വിശിഷ്ടകവിയും 'കണ്ണനീർത്തുള്ളി', 'ചക്രവാളം' മുതലായ സൽക്കാവ്യങ്ങളുടെ കർത്താവുമായ നാലപ്പാട്ട് നാരായണമേനോനോട് ഒരിക്കൽ ഇങ്ങനെ ഉപദേശിക്കുകയുണ്ടായി.

“വരട്ടേ, പതറാതിരിക്കൂ. ഒന്നാമതെടുക്കുന്ന പണിതന്നെ ഒന്നാംതരമായിത്തീരുക എന്നുള്ളത് ഉണ്ടാവാനു പാടില്ലാത്തതാകുന്നു. കുറച്ചുകാലം കവിതയെഴുതി ശീലിക്കുന്നതിനാണ് നിങ്ങൾ ഒന്നാമതായി ഒരുങ്ങേണ്ടത്. എന്നാൽ ഒരു നല്ല പദ്യകൃതനെപ്പോലെ പേരെടുക്കാൻ നിങ്ങൾക്ക് സാധിക്കുമായിരിക്കാം. ആദ്യത്തെ ശ്ലോകം തന്നെ അച്ചിലാക്കിക്കൊണ്ടുവന്നുവേണ്ടി അത്രയധികം കിണയണമെന്നില്ല. ആദ്യം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ കവിത തന്നെ വായനക്കാരെക്കൊണ്ടു മനസ്സഴിഞ്ഞു വായിപ്പിക്കാനാണ് കഴിയുന്നതും പ്രയത്നിക്കേണ്ടത്.”

ഈ ഉപദേശം ഇന്നത്തെ യുവാക്കന്മാർ സ്വീകരിക്കുമോ? അവർക്ക് കാത്തിരിക്കാൻ സമയമെവിടെ? ആദ്യത്തെ കൃതിതന്നെ അവർക്ക് അച്ചടിച്ച് കാണണം.

അതിനോടുകൂടി, മഹാകവിപ്പട്ടം അവർക്കു സമ്മതിച്ചുകൊടുക്കാൻ മടിക്കുന്നവരെല്ലാം അവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ പഴഞ്ചന്മാരുമായിത്തീരുന്നു. പക്ഷെ അവരെ കുറ്റപ്പെടുത്താനില്ല. അണുബാബിന്റെ കാലമല്ലേ ഇതു? 'നാളെ' നാം കാണുമെന്ന് ആർക്ക് എങ്ങനെ വിശ്വസിക്കാം?

വള്ളത്തോളിന്റെ ആദ്യകൃതികൾ വ്യാസാവതാരം മണിപ്രവാളം, കിരാതശതകം, സല്ലാപപുരം എന്ന കവനങ്ങളാകുന്നു. അവ രചിക്കുന്ന കാലത്ത് കവിക്ക് കഷ്ടിച്ചു പന്ത്രണ്ടു വയസ്സേ പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അക്കാലത്തെ സാഹിത്യ പ്രവണതകളെല്ലാം ഈ കൃതികളിൽ സ്പഷ്ടമായി കാണാം. മനുഷ്യരുടെ പുരോഗതിക്കു പ്രേരകമായിരിക്കുന്നത് അസംതൃപ്തിയാണ്. കേരളത്തിലാകട്ടെ, അങ്ങിനെ ഒരു അസംതൃപ്തിക്കു കാരണമേ ഇല്ലായിരുന്നു. ജനങ്ങൾ ബ്രിട്ടീഷ് കൊടിക്കു കീഴിൽ സംതൃപ്തരായി തങ്ങളുടെ പുരാതന മഹിമകളെ ഓർത്തോർത്തു നിർജ്ജീവസത്യങ്ങളായി കഴിഞ്ഞുകൂടുകയായിരുന്നു. അതിനാൽ പഴയ മദ്യത്തെ പുതിയ കപ്പികളിലാക്കുന്നതിൽ കവിന് തങ്ങൾക്കൊരു ചുമതലയും ഇല്ലെന്ന് കേരളീയ കവികൾ വിശ്വസിച്ചുപോയി. ശബ്ദശൃദ്ധയിലും ശബ്ദാഡംബരത്തിലും ആയിരുന്നു അവർക്ക് അധികം നിഷ്ഠ. നമ്മുടെ കവിയും ആ പ്രേരണകൾക്കു വശംവദനായതിൽ അതുതപ്പെടാനുണ്ടോ? അക്കാലത്ത് അദ്ദേഹം എഴുതിയ ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

ചാരം ചാർത്തുന്ന മെയ്ചത്തവരെ മറവുചെയ്യുന്ന ദേശങ്ങളിൽസ്സ-
ബ്ബാരം ചഞ്ചത്തരചെഞ്ചിടയിടയിലിളംപരുന്നിരുന്നവന്തി
ചാരത്തായിട്ടു ചപ്രത്തലയർ ചില പിശാചങ്ങൾ ചങ്ങാതിമാരാ-
ചാരത്തിന്നൊത്ത ചർമ്മത്തുകിലിവയുടയോൻ ചട്ടമിഷുംതരട്ടേ

ഇങ്ങനെ കാവ്യപരിശീലനവും കവിത എഴുത്തും മുറയ്ക്കു നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കവേ 1072-ൽ അദ്ദേഹത്തിനു മാതൃവിയോഗം സംഭവിച്ചു. അക്കാലത്ത് അദ്ദേഹത്തിന് എത്രമാത്രം ശാസ്ത്രവ്യപ്തത്തി സിദ്ധിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു എന്നുള്ളതിന്, മാതൃവിയോഗത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം വിജ്ഞാന ചിന്താമണിയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്ന 21 ശ്ലോകങ്ങൾ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. അവയിൽ ഒന്ന് ഉദ്ധരിക്കാം.

'ബാഡം യാ നിത്യ'ഭാസിൽ ബഹുലഗണഗണശാസ്ത്രഗാനീചചന്ദ്ര-
ശ്രീ കീർത്തിർമ്മേ സവിത്രി കചനിചയധൃത 'ത്രാസ്നവ്യം'ബുവുന്ദാ
സത്യം തൽ സത്യകാദൈഃ ശ്രീതമുനി'വുഷ'മാസേവിതംചാനുകമ്പാ-
'വാർദ്ധിശ്ശർമ്മപ്രദേയം'കലീരസമഗാൽസ്ഥാനമാനന്ദസാന്ദ്രം.

ഇതിൽ നിന്ന് മാതാവിന്റെ മരണം 182594 എന്ന കലിദിനത്തിനൊത്ത 1072 ഇടവമാസത്തിൽ സംഭവിച്ചു എന്നു വ്യക്തമാണല്ലോ. പിന്നീട് ഒരു വർഷത്തെ ദീക്ഷാകാലം അദ്ദേഹം പുരാണപാരായണത്തിൽ വിനിയോഗിച്ചു.

1075-ാമാണ്ടിടയ്ക്കുവരെ അദ്ദേഹം കൈക്കളങ്ങര രാമവാര്യരുടെ അടുക്കൽ തർക്കവും ജ്യോതിഷവും അഭ്യസിച്ചിരുന്നതായി അറിയുന്നു. അക്കാലത്തിലാണ്

ജതുവിലാസം കാവ്യം കവനോദയം മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. വള്ളത്തോളിന് കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ കാളിദാസനോടും കാവ്യങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ രഘുവംശത്തിനോടും ഉണ്ടായിരുന്ന ബഹുമാനം എത്രമാത്രമായിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ പ്രയാസമാണ്. ആ മഹാകാവ്യ പരിശീലനമായിരിക്കണം പ്രസ്തുത കാവ്യത്തിന്റെ രചനയ്ക്ക് അദ്ദേഹത്തിനെ പ്രേരിപ്പിച്ചത്.

കാർ കന്നിക്കുകയാൽ കറുത്തനിശയിൽ കാന്തന്റെവീട്ടിൽ സ്വയം
പോകും പെൺകൊടിമാർക്കകമ്പടിയതായ്ച്ചെല്ലുന്ന മുല്ലായുധൻ
ആകുംവണ്ണമിടയ്ക്കു മിന്നി വെള്ളിവായ്കാട്ടുന്ന ചുട്ടാണിതെ-
ന്നേകും സംശയമേവനും വിലസുമിത്തുമിന്നലിനോമലേ.

ഇത്യാദി പല ശ്ലോകങ്ങളും അക്കാലത്തുള്ള യുവജനങ്ങൾ കാണാപാഠം പഠിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു.

ഇതിനിടയ്ക്കുണ്ടായ മറ്റൊരു സംഭവവികാസം കവിയുടെ ഭാവിയിലെ നല്ലപോലെ സ്പർശിക്കുകയുണ്ടായി. 1073-മാണ്ടിടയ്ക്ക് ദാമോദരൻ എളയതവർകളുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ മംഗലത്തു സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട നാടകയോഗത്തിൽ പ്രധാന ചുമതലക്കാരനായി നിന്നു പ്രവർത്തിച്ചത് നമ്മുടെ ഈ യുവകവിയായിരുന്നു. ഏതൽപര്യന്തം അദ്ദേഹത്തിൽ അക്ഷീണമായിക്കണ്ടുവരുന്ന നാട്യകലാ പ്രതിപത്തിക്കു ബിജാവാപം ചെയ്തത് ഈ പ്രവർത്തനമായിരുന്നു. അതിനിടയിൽ തവണക്കാരൻ മുതൽ നായകൻവരെയുള്ള പാട്ടുകൾ അദ്ദേഹം കെട്ടിയിട്ടുണ്ടത്രേ.

1076-ൽ പ്രസ്തുത നാടകയോഗം മുതിയടഞ്ഞു. അതിന്റെ സ്ഥാനത്ത് മംഗലംദേശത്തിൽ പരിഷ്കാരാഭിവാർദ്ധിനി എന്നൊരു സഭ സ്ഥാപിതമായി. ഈ സഭയാണ് അദ്ദേഹത്തിനെ കേരളത്തിലെ ഒന്നാംതരം വാചികളിൽ ഒന്നാക്കിത്തീർത്തതെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം. ഗദ്യരചനയിൽ പരിശീലനം നല്കിയതും ഈ സഭതന്നെ. പഞ്ചതന്ത്രം മണിപ്രവാളകാവ്യം പരിഷ്കാരാഭിവാർദ്ധിനിയുടെ പ്രേരണയനുസരിച്ച് അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ളതാകുന്നു, അതേ കൊല്ലത്തിൽതന്നെ പാർവ്വതീപാദാദികേശാന്തസ്തവം എന്ന സംസ്കൃതകാവ്യവും രചിക്കപ്പെട്ടു.

1077-ൽ അദ്ദേഹം പൊന്നാനിത്താലൂക്കിൽ വടക്കേക്കാടംശത്തിൽ ശ്രീമതി ചിറ്റഴി മാധവിഅമ്മയെ വിവാഹംചെയ്തു. കുറ്റിപ്പുറത്തു കിട്ടുണ്ണിനായരുടെ കാദംബിനീപരിണയം ഈ വിവാഹത്തെ വിവരിക്കുന്ന ഒരു കൃതിയാകുന്നു. തന്റെ പത്നി ആദ്യമായി ഗർഭം ധരിച്ച കാലത്ത് അവരുടെ ഉപയോഗാർത്ഥം രചിച്ച കൃതിയാകുന്നു ഗർഭരക്ഷാക്രമം.

1078-ൽ അദ്ദേഹം പിതാവിനോടൊന്നിച്ച് രാമേശ്വരം മുതലായ പുണ്യക്ഷേത്രങ്ങൾ ദർശിച്ചു. അടുത്ത കൊല്ലത്തിൽ 'ഭാരതമഞ്ജരി' എന്ന ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥം കടുത്തനാട്ട് ഇളയതമ്പുരാൻ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. അതിന്റെ അന്ത്യഭാഗത്തിലുള്ള എഴുന്തറോളം ശ്ലോകങ്ങൾ വള്ളത്തോൾ തർജ്ജിമചെയ്തവയായിരുന്നു. ഈ

ആണ്ടിൽ അതായത് 1079 കർക്കടകം 18-ാം തീയതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവ് ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു. ഈ സംഭവം കവിയെ വല്ലാതെ ഒന്നലച്ചു.

എനിക്കൊരാശ്വാസവുമില്ല രാവിൽ-
പ്പനിക്കുമെന്നല്ലധികം കരയ്ക്കും
തനിക്കു തൻതാതനമൊത്തിരിപ്പാ-
നിനിക്കുറേ ദുർഘടമെന്നു വന്നു.

ഇത്യാദി പദ്യങ്ങൾ ആ സംഭവത്തെ ആസ്പദിച്ച് അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ളവയാകുന്നു. അവയെ തൊണ്ടയിടർച്ചകൂടാതെ ആർക്കും വായിക്കാൻ സാധിക്കയില്ല.

ഈ ദാരുണസംഭവത്തെത്തുടർന്നുതന്നെ പ്രിയമാതുലനും പരലോകം പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിനെപ്പറ്റി കവി ഇങ്ങനെ സ്മരിച്ചു കാണുന്നു.

ഭസീതോല്ലസിതത്രപുണ്യവ-
ന്നിടിലം ശാന്തഗംഭീരവീക്ഷണം
സുചിരാദപികോന വിസ്മരേൽ
സക്രദാലോകിതമേ തതന്തുഖം

1080-ൽ വാല്മീകിരാമായണം തർജ്ജമ ആരംഭിച്ചു. ദിവസേന അൻപതു ശ്ലോകം എന്ന കണക്കിന് എഴുതണമെന്നായിരുന്നു നിശ്ചയം. പക്ഷേ ദ്രുതകവനത്തിൽ ഭ്രമമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ തർജ്ജമയുടെ പുരോഗതി അത്ര ശീഘ്രമായിരുന്നില്ല. 1080 കുംഭം 30-ാംതീയതി ആരംഭിച്ച ഈ അനുവാദം 82 കുംഭം 20-ാംതീയതി പൂർത്തിയായി. ഈ തർജ്ജമ നിമിത്തം ചിലർ അദ്ദേഹത്തിനെ കേരളവാൽമീകി എന്നു വിളിക്കാനും തുടങ്ങി. എന്തൊരന്യായമാണെന്ന് നോക്കുക! ഈ മഹാഭാരം വഹിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുമലിനു കരുത്തു പോരെന്ന് ഈ കൂട്ടർ അറിയുന്നുണ്ടോ? വള്ളത്തോളിനു ബിരുദങ്ങൾ നല്ലാൻ തുനിയുന്നവർ അദ്ദേഹത്തിനെ പരിഹസിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ബിരുദങ്ങളോടു അദ്ദേഹത്തിനുള്ള മനോഭാവം എന്തെന്ന് മലയാളികൾ ഇതിനകം ധരിച്ചു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ചിലർക്ക് ബിരുദങ്ങളുടെ ആവശ്യമുണ്ട്. അവർ അതിനുവേണ്ടി എന്തു വേണമെങ്കിലും ചെയ്യാൻ മടിക്കുകയില്ല. കത്തുകളുടെ അഗ്രഭാഗത്തും അവസാനത്തിലും ഈ ബിരുദങ്ങൾ വാരിവലിച്ച് എഴുതുന്നതിൽ അവർക്ക് എന്തോ ഒരു സുഖമുണ്ട്. അത് ഒരമാതിരി 'Inferiority Complex' (അധരതാബോധം)-ന്റെ ഫലമാണെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്. ബ്രിട്ടീഷ് ഇന്ത്യയിലെ ദേശാഭിമാനികൾ ബിരുദങ്ങളെ പരിത്യജിക്കുമ്പോൾ, നമ്മുടെ ആളുകൾ അവയ്ക്കു വേണ്ടി പ്രാണത്യാഗംപോലും ചെയ്യുന്നു. രാജാക്കന്മാരിൽ നിന്നോ മറ്റോ സ്ഥാനങ്ങൾ ലഭിക്കാത്തവർ കവീകോകിലമെന്നോ, സരസകവി എന്നോ, മഹാകവി എന്നോ, സാഹിത്യഭ്രഷണമെന്നോ ഉള്ള ബിരുദങ്ങൾ സ്വയം സ്വീകരിക്കുന്നതുപോലും നാം കാണുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ അത്തരം ബിരുദങ്ങളുടെ

ആവശ്യം അവർക്കുണ്ടായിരിക്കാം. അവ ഉണ്ടെങ്കിലേ ആളുകൾ തങ്ങളെ ബഹുമാനിക്കയുള്ളൂ എന്നാണ് അവരുടെ വിശ്വാസം. എന്നാൽ വള്ളത്തോളിന് ആ മാതിരി ഒരു ബിരുദത്തിന്റെ ആവശ്യമില്ല. അദ്ദേഹം നമ്മുടെ 'വള്ളത്തോൾ' ആയി എന്നും ഇരുന്നാൽ മതി. വെറും വള്ളത്തോൾ കല്പനകാലംവരെ മലയാളികളാൽ കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം സ്തുതിക്കപ്പെടും. ഈ വെറും ഭാരം ചുമക്കുന്ന കവിവരമ്മന്യന്മാരാകട്ടെ തങ്ങളുടെ ആയുഷ്കാലത്തിനുള്ളിൽതന്നെ വിസ്മൃതിയിൽ ലയിക്കയില്ലെന്ന് ആരറിഞ്ഞു?

വള്ളത്തോളിന്റെ യശസ്സ് രാമായണം തർജ്ജമയെ ആശ്രയിച്ചല്ല നിലനില്ക്കുന്നത്. ആ ലോകോത്തരമായ മഹാകാവ്യത്തെ മലയാളികൾക്കു വായിച്ചറിയാൻ കഴിയാത്ത നിലയിൽ ഭാഷാന്തരീകരിച്ചതിന് നാം അദ്ദേഹത്തിനോടു കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എങ്കിലും, അദ്ദേഹം മഹാകവിയായി ഗണിക്കപ്പെടുന്നത് അതുവഴിക്കാണെന്നു പറയുന്നതു ശരിയല്ല. ഈ തർജ്ജമയോടുകൂടി വള്ളത്തോളിന്റെ ജീവിതത്തിലെ പ്രഥമ ഘട്ടം അവസാനിക്കുന്നു എന്നു പറയാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിജീവിതത്തിന്റെ പ്രഭാതം ഇവിടെ അവസാനിച്ചു. ഇതുവരെ അദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടുള്ള കവിതകൾ—രാമായണം ഉൾപ്പെടെയുള്ളവ—എല്ലാം നശിച്ചാലും, കൈരളിക്കു വലിയ സങ്കടമുണ്ടായെന്നു വന്നാൽതന്നെയും—അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിയശസ്സിന് വലിയ കോട്ടമൊന്നും ഉണ്ടാവാനില്ല.

1080-ൽ ഒന്നു രണ്ടു ദിവസങ്ങൾകൊണ്ട് രചിക്കപ്പെട്ടതാണ് ഉന്മത്തരാഘവം തർജ്ജമ. അതേ വർഷത്തിൽ തന്നെ അദ്ദേഹം കേരളകല്പദ്രുമത്തിന്റെ മാനേജർ സ്ഥാനവും കൈയേറ്റു. മലയാളഭാഷയുടെ ഉന്നമനത്തിനു വേണ്ടി മനഃപൂർവ്വം പ്രയത്നിച്ചിട്ടുള്ള രണ്ടു മുദ്രാലയങ്ങളായിരുന്നു കേരളകല്പദ്രുമവും ഭാരതവിലാസവും. അവയിൽ കല്പദ്രുമം അല്പം ക്ഷീണിച്ചിരുന്ന ഒരു ദശാഘട്ടത്തിലാണ് അതിന്റെ ഭരണകർതൃത്വം ഏല്പാൻ വള്ളത്തോൾ നിർബന്ധിതനായത്. അഞ്ചുകൊല്ലത്തെ ശോഭനമായ ഭരണത്തിനിടയ്ക്ക് അത് കേരളത്തിലെ അത്യുത്തമ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഒന്നായി തീർന്നുവെങ്കിലും 1085-ൽ അതിനെ മംഗളോദയം കമ്പനിക്കു വില്പുവാൻ അതിന്റെ ഉടമസ്ഥന്മാർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അങ്ങിനെ വള്ളത്തോൾ അതിനോടുള്ള ബന്ധത്തെ വിടർത്തി.

1081-ൽ തപതീസംവരണം വഞ്ചിപ്പാട്ട് രസികരഞ്ജിനിയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അത് സഹൃദയന്മാരുടെ എല്ലാം സവിശേഷമായ പ്രീതിക്കു പാത്രീഭവിച്ചു എന്ന് നിസ്സംശയം പറയാം. 1085-ൽ ആണ് വള്ളത്തോളിനു ബാധിര്യം ആരംഭിച്ചത്. ഡാക്ടർ വല്യത്താന്റെയും, ടി. എം. നായരുടേയും, ആലത്തൂർ നമ്പി മുതലായ പ്രസിദ്ധ നാട്ടുവൈദ്യന്മാരുടേയും ചികിത്സകൾകൊണ്ടു യാതൊരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല. ഇക്കാലത്ത് എഴുതപ്പെട്ടതാണ് ബധിരവിലാപം. അത് ആപാദചൂഡം മധുരമായ ഒരു കൃതിയാണെന്ന് പ്രത്യേകിച്ചു പറയേണ്ട ആവശ്യമില്ല. അത് അത്രയ്ക്ക് പ്രസിദ്ധമായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

അടുത്ത കൃതി ചിത്രയോഗമാണ്. മഹാകാവ്യലക്ഷണങ്ങൾ തികഞ്ഞ ഈ കൃതിയെ മലയാളികളെല്ലാം വളരെ കൗതുകപൂർവ്വം സ്വാഗതം ചെയ്തു. പ്രസിദ്ധീകൃതമായ ഉടനേതന്നെ അതിന്റെ ഒരു കാപ്പി വരുത്തി വായിക്കുന്നതിൽ ഞാൻ പ്രകടിപ്പിച്ച ഔൽസുക്യം ഇപ്പോഴും ഞാൻ ഓർക്കുന്നു. അങ്ങിനെ അദ്ദേഹം അന്നത്തെ കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു മഹാകവിയായി ഗണിക്കപ്പെട്ടു. എന്നാൽ വാസ്തവത്തിൽ ഒരു മഹാകവി—അന്നത്തേയും ഇന്നത്തേയും എന്നത്തേയും മഹാകവി ആയിത്തീർന്നത് അടുത്ത കാലഘട്ടത്തിലാണ്. ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ വള്ളത്തോൾ പരിതഃസ്ഥിതികളുടെ ശൃംഖലയിൽപ്പെട്ടു കഴങ്ങുന്ന ഒരു വള്ളത്തോളാണ്. ജർജ്ജിരതമായിത്തുടങ്ങിയ കവിതാദർശത്തിന്റെ പിടിയിൽനിന്നു മോചനം സമ്പാദിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ യാതൊരു പ്രയത്നവും ചെയ്യാനാണെന്നില്ലെന്നുള്ളതിന് ചിത്രയോഗത്തിന്റെ ആവിർഭാവം തന്നെ ഒരു ഉത്തമ തെളിവാണ്.

കഥാസരിൽസാഗരത്തിലെ ശശാങ്കാവതീലംബകത്തിൽ 34-ാം തരം 41-ാം ശ്ലോകംമുതലും മൂന്നുതീർപ്പരം ശ്ലോകങ്ങളെക്കൊണ്ടു വിവരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന മന്ദാരവതിസുന്ദരസേനകഥയെ അധികരിച്ച് രചിതമായ ഈ കൃതി മഹാകാവ്യങ്ങളുടെ മുന്നണിയിൽ തന്നെ വിളങ്ങുന്നു. കവിയ്ക്ക് സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തോടു വലിയ പക്ഷപാതമൊന്നുമില്ലെങ്കിലും അതിൽ ദ്വിപ്രാസനിഷ്കർഷ പരിപൂർണ്ണമായിക്കാണുന്നു.

ശിരസ്സിലാറാഗമമാത്മനിശ്രി-
കരം സദാചാരമിവറ്റിനാലേ
ഹരന്റെ മട്ടാകിലുമദ്ധരാധി-
ശ്വരങ്കലില്ലാവിഷമേക്ഷണത്വം

ഈ മട്ടങ്ങുദരാർത്തി തീർത്തു സുമനോവൃന്ദത്തിനാത്മാവിനാൽ
ക്ഷേമം നന്മയിലാണ്ടുനിന്നതകിയും തേജോഭരം തേടിയും
പ്രേമംകൊണ്ടു ശിരസ്ഥലിപൃതനമായാര്യാചലാധിശ്വരാ-
ലാമന്നൻ പരമത്രിനേത്രജസമാഭിഖ്യൻ വിളങ്ങിടിനാൻ
പ്രതിദിനമുലകത്തിന്നുൾപ്രമോദം വളർത്തി-
പ്പതിനതകിനസുര്യാലോകമേശായ്മുലം
അതിമലിനതമസ്സാർന്നാലുമന്യനസത്യ
സ്ഥിതിതടവിടുമക്കാടത്തുകാരമല്ലോ
അടവിയതിലനല്ലം വേദറച്ചും പഴക്കം
തടവിയുമളവില്ലാത്തുള്ള മാഹാത്മ്യമാർന്നും
സ്മൃതരബഹുശാഖാലംബി തുഷ്യദ്രിജേന്ദ്ര-
ച്ചടയൊടുവിലസുന്ദര വേദമട്ടായ്കരങ്ങൾ
കളഭംഗനിനാദിഗന്ധമോലും
കളഭംതങ്കലണഞ്ഞിടുമ്പൊഴേറ്റം
മിളദാമയയായ് വിയോഗമാർന്നും-

ഉള്ളുകൊ പത്മിനിയായൊരാക്കമാരി.

എന്നിങ്ങനെ രണ്ടും മൂന്നും അർത്ഥങ്ങൾ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ശ്ലോഷപ്രയോഗങ്ങളും,

¹ സ്ട്രമളിരുതവാദ്യം പെൺകയിൽപാട്ടു മൈലിൻ-
നടനമിതുകളാലാരാജപത്രൻ സമിത്രൻ
അടവിയിലുമഭംഗം നേടി തൗര്യത്രികത്തെ-
ത്തടവുസുഖനിലയ്ക്കുങ്ങത്തരക്കാർക്കുപറ്റും

എന്ന മാതിരിയുള്ള ഛായാപഹരങ്ങളും മഹാകാവ്യലക്ഷണമൊപ്പിച്ചുള്ള നീണ്ട നീണ്ട വർണ്ണനകളും ഒക്കെ ഉണ്ടെങ്കിലും, പ്രസാദഗുണസമഗ്രത, ദേശ്യഭാഷ, സന്ധിവിസന്ധ്യാദികൾ, യതിഭംഗം, നിരർത്ഥക പദപ്രയോഗം ഇത്യാദി ദോഷങ്ങളുടെ അഭാവം മുതലായി വള്ളത്തോൾകവിതയ്ക്കുള്ള ചില പ്രധാന ലക്ഷണങ്ങൾ എല്ലാം ഈ മഹാകാവ്യത്തിലും കാണാനുണ്ട്. വ്യുപൽപിൽസുകൾ അവശ്യം വായിച്ചിരിക്കേണ്ട ഒരു കൃതിയെന്നനിലയിൽ ഇതു ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ എന്നും ശോഭിക്കതന്നെ ചെയ്യും. ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ എഴുതപ്പെട്ട മറ്റു കൃതികളാണ് ത്രിയാമം(സംസ്കൃതം) പോർഷ്യാവിവാഹം നാടകം, (Merchant of Venice-ന്റെ തർജ്ജമ) അർജ്ജുനവിജയം സംസ്കൃത നാടകം, തപതിസംവരണകാവ്യം, വൈദ്യഭൃഷണം, ദേവീസ്തവം ഇവ.

വള്ളത്തോൾ ഇത്രയുമായപ്പൊഴേക്കും കേരളീയ കവികളുടെ മുന്നണിയിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു. എന്നാൽ സാക്ഷാൽ വള്ളത്തോൾ ഇനിയും രംഗപ്രവേശം ചെയ്തുകഴിഞ്ഞില്ല. പഴയ രീതിയിലുള്ള കവിതയിലും അദ്ദേഹം അദ്വിതീയസ്ഥാനം പ്രാപിച്ചു എന്നേ അതിനർത്ഥമുള്ളൂ. അദ്ദേഹം അന്ന് ഏറെക്കുറെ യാഥാസ്ഥിതിക മനോഭാവത്തോടുകൂടിയാണിരുന്നതെന്നു സാഹിത്യവിഹാരം വായിച്ചു നോക്കിയിട്ടുള്ളവർക്കൊക്കെ അറിയാം.

അടുത്തഘട്ടമാണ് അതിഭാസ്യം. ഒരു അമ്പതു വർഷക്കാലമായിട്ട്, വംഗദേശം സാമുദായികമായും, ധർമ്മികമായും, രാഷ്ട്രീയമായും ഉള്ള സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു വേണ്ടി പോരാടിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ആ വിപ്ലവ മനോഭാവം അചിരേണ വംഗസാഹിത്യത്തിലൂടെ ഭാരതത്തിന്റെ ഇതര ഭാഗങ്ങളിലും വ്യാപിച്ചു. കേരളവും അതിനാൽ സ്വർശിക്കപ്പെടാതിരുന്നില്ല. സ്വാമി വിവേകാനന്ദന്റെ പ്രസംഗപരമ്പര, സാമാന്യം എല്ലാ മലയാളികളും വായിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഭാരത മഹാസഭയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ആരംഭിക്കപ്പെട്ട രാഷ്ട്രീയ സ്വാതന്ത്ര്യസമരം അത്യല്പദേശയെ പ്രാപിച്ചു. അതിന്റെ മാറ്റൊലി നമ്മുടെ നാട്ടിലും കേടുത്തടങ്ങി. എന്നാൽ മഹാത്മാഗാന്ധി തന്നെയും കൈയേറ്റതിനോടുകൂടിയാണ്, കേരളീയ ജനതയ്ക്കു പൊതുവേ ഒരു ഞർവുണ്ടായത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രേരണാശക്തിക്ക് ആദ്യമായി വശംവദനായത്

¹ [x] വിലാസവാപീതടവീചിവാദനാൽ
പീകാളിഗീതേ ശിഖിലാസ്യലാഘവാൽ ഇത്യാദി നൈഷധീയ ശ്ലോകം നോക്കുക.

മഹാകവി വള്ളത്തോളായിരുന്നു. ഗാന്ധിജിയാണ് വള്ളത്തോളിന്റെ സാക്ഷാൽ ഗുരുനാഥൻ എന്നു പറയുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. രവീന്ദ്രനാഥടാഗോറിന്റെ കൃതികളും വിശ്വഭാരതിയും മറ്റൊരു വിധത്തിലാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ സ്വാധീനശക്തി പ്രയോഗിച്ചത്. ഈ ഘട്ടത്തിൽ എഴുതപ്പെട്ട കാവ്യങ്ങളാണ് ഉത്തമങ്ങൾ. കേരള ഭാഷയ്ക്കു പുറമെ വൃത്തങ്ങൾ ചെറുശ്ലോകങ്ങളും തുഞ്ചനും കഞ്ചനും ഉപയോഗിച്ചു തനിദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളാണെന്നു അദ്ദേഹം കണ്ടുപിടിച്ചു. സമുദായത്തിലെ ജീവൽപ്രശ്നങ്ങളെ പരാമർശിക്കുന്ന കവിതകൾക്കേ മനുഷ്യഹൃദയങ്ങളെ ആവർജ്ജിക്കാൻ കഴിയൂ എന്നും അദ്ദേഹം പൂർണ്ണമായി ഗ്രഹിച്ചു. മർദ്ദിതരും ചൂഷിതരായ സാധാരണ ജനങ്ങളുടെ വിലാപധ്വനി, ബാധിതൃത്തിനിടയിലും അദ്ദേഹത്തിനു കേൾക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ഭാരതഖണ്ഡമൊട്ടുക്കു വ്യാപിച്ച അസംതൃപ്തി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തേയും ബാധിച്ചു. അദ്ദേഹം ഭാരതലക്ഷ്മിയോടു പറയുന്നതു നോക്കുക.

ഇന്ദിരാതുല്യയാം ദേവിയെ വേട്ടവ-
 നിന്നൊരു സമ്പന്നനായിരിക്കാം
 എന്നാലിതോർക്കണം മുടൽമഞ്ഞാർന്നൊരു
 കന്നെങ്ങി പ്രാലേശശൈലമെങ്ങോ?
 കൊള്ളാമോ ശ്രേയസ്സിൽ സംതൃപ്തി നിങ്ങൾക്കു
 വെള്ളിനിലാവിൽ കളിച്ച രാവു
 ചെന്നൊന്നാമാദിത്യരശ്മിയെയാരാഞ്ഞു
 മുമ്പോടു പോവതു കാണുന്നില്ലേ?

അസംതൃപ്തിയില്ലാതെ ജീവിതമില്ല, ജീവിതമില്ലാതെ കവിതയുമില്ല. ഭാരതീയ ജനതയെ പൊതുവെ ബാധിച്ച ഈ അസംതൃപ്തി വള്ളത്തോളിന്റെ നിർമ്മലഹൃദയത്തിന്റെ ഉറവുകളെ എല്ലാം തെളിച്ചു. കേരളീയപ്രശ്നങ്ങളെല്ലാം വാസ്തവത്തിൽ അഖിലഭാരതപ്രശ്നങ്ങളാണ്. അയിത്തം തുടങ്ങിയ അനാചാരങ്ങൾ, സ്ത്രീജനങ്ങളുടെ അവശതകൾ, കൃഷിമേഖലയുടെയും കൂലിവേലക്കാരുടെയും ദരിദ്രാവസ്ഥ, രാഷ്ട്രീയമായ അസ്വാതന്ത്ര്യം—എന്നിങ്ങനെയുള്ള വിവിധ പ്രശ്നങ്ങൾ ഇന്നു കേരളീയരെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നു. ആ വക പ്രശ്നങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചെല്ലാം ഓരോ സന്ദേശങ്ങൾ കേരളീയർക്ക് അദ്ദേഹം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ജാതിപ്രാഭവം എന്ന കൃതിയെ പരിശോധിച്ചുനോക്കുക.

‘മേന്മയും സ്വത്തും തിങ്ങിന തറവാടിൽ ജനിച്ചു വളർന്നവ’ളായ ഗൗരി ഹിന വർണ്ണനും കരിക്കട്ടപോലെ കറുത്തിരുണ്ടവനും ആയ ഒരു തോട്ടപ്പണിക്കാരനിൽ അനരകതയായിത്തീരുന്നു. കവി അതിൽ അസ്വാഭാവികതയൊന്നും കാണുന്നില്ല.

‘അക്കരിക്കട്ടയേയും വൻവൈരമണിയാക്കി
 മെയ്തണ്ണാളുടെ മനശ്ശിപ്പുസംസ്കാരം ക്രമാൽ
 സരസം കാർമ്മേലത്തോടിണങ്ങിപ്പൊളിപ്പിട-
 യിരുളിൻപിമ്പേ നടകൊൾകയായ് ദീപോദിപ്പി’

എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമാധാനം. ഗൗരി ദൈവനോടു കൂടി നാടു വിട്ടു. ഈ വിവരം അറിഞ്ഞപ്പോൾ, ജാതിഭ്രംശഭീരുക്കളായ ഗൗരിബന്ധുക്കൾ പല ദിക്കിലും തിരഞ്ഞു. ഒരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല. ആ പെണ്ണിന്റെ പേരുപോലും അവർക്ക് നഞ്ചായിത്തീർന്നു. അനുകമ്പാഭരിതനായ കവി പറയുന്നു:

“അസ്വതന്ത്രയാംനാരിയാണങ്ങൾ തീർത്ത മതി-
ലത്രയും ചാടിക്കടന്നാലതു സഹിക്കാമോ?”

ഒരാണ്ടോളം അവർ സുഖമായിപ്പാർത്തു. അപ്പോഴേയ്ക്കും ദുർഭിക്ഷം അവരെ ബാധിച്ചു. ദൈവൻ രോഗശയ്യാഗതനുമായി.

പാവം ഗൗരി വൈദ്യനോ വയറ്റിനോ വല്ലതും കൊടുക്കേണ്ടു എന്ന നിലയിൽ എത്തി. ഒടുവിൽ,

ദാരിദ്ര്യമുള്ളൂടെ കൃത്രിമവിഷേക-
ളോരോന്നായ് ചിലനാളാലശിച്ചുകഴികയാൽ
ഒടുവിൽ സഹജമാം ഭാഷണ-സത്സൗന്ദര്യം
കടുവാകണക്കിനെ നിന്നു തിന്നുകയായി
തന്നുടെ ശരീരത്തെപ്പോലുമത്തപസ്വിനി-
യന്വഹം പ്രേമാഗ്നിക്കു ഹവിസ്സായ് സമർപ്പിച്ചാൾ
വിലസത്താരണ്യമായിരുന്ന പൂമെയ്യതു
തൊലിയിൽ പൊതിഞ്ഞുള്ളോരസ്ഥികൂടമാണ്ണീർന്നു.

ഇങ്ങനെ ‘ജാതിപ്രാഭവം’ എന്ന പിശാചിക അവളെ പിച്ചു തെണ്ടിച്ചതിനെപ്പറ്റി കവി പറയുന്നതു കേൾക്ക.

‘ജാതി!’ ഹാ നരകത്തിൽനിന്നു പൊങ്ങിയെത്തിയ
പാർ തിന്നും പിശാചിന്റെയേട്ടിലെ രണ്ടക്ഷരം

അവൾ കുറേനാൾ അയൽവീടുകളിൽ ചെന്ന് ഇരുന്നു കഴിച്ചു. അവിടെ ‘ദയ തൻ തവിടുമില്ല’ അങ്ങനെയൊന്നായ് വന്നപ്പോൾ അവൾ പിച്ചുതെണ്ടാൻ അകലത്തേയ്ക്കു തിരിച്ചു. കവി ഹൃദയരക്തംകൊണ്ട് എഴുതിയ ചിത്രമാണ് ഇനിക്കാണെന്നത്.

പട്ടിണിക്കഴിയികൾ പതിച്ചുകണ്ണും വിള-
ർത്തൊട്ടിയ കവിളുമെല്ലുനിന്നില്ലൊരു നെഞ്ഞും
ദാരിദ്രാനിലധുമരേഖകൾപോലെ കാറ്റിൽ-
പ്പാറിനചകരിനേർകേശത്തു നുകളുമായി
പാഴ്ന്നിറഞ്ഞുണിയുടുത്തിടർതേടിടും തേഞ്ഞ
കാൽകളാലിഴഞ്ഞതോ സാധുവാം പിച്ചക്കാരി
ഒരുനാൾ ഗൗരിജന്മഗൃഹത്തിൻമുറ്റത്തെത്തി

പെരുതാമാവീടൊന്നു ഞെട്ടിപ്പോയടിയോളം.

കവി ആങ്ങളമാരോടു പറയുന്നു:

ആരിതാ ചാടിപ്പോയ ചേട്ടയോ-തറവാട്ടിൻ-
പേരിനും പെരുമയ്ക്കും പരിക്കു തട്ടിച്ചവൾ
ആട്ടിയോടിപ്പിൻ ചിക്കെന്നങ്ങളമാരേ! കരം-
നീട്ടിടാക്കുന്നകമ്പയെങ്ങോ പോയലിയട്ടേ.
ഭൃഷ്ടിനെക്കണ്ണിർകൊണ്ടു നനച്ചുവളർക്കയോ?
ദൃഷ്ടിയുമടച്ചല്ല മേവുന്നു പുരോഹിതർ

ആദ്യത്തെ ലോകമഹായുദ്ധവും തുടർന്നുണ്ടായ റഷ്യൻമഹാവിപ്ലവവും, റുസ്സോ-ജപ്പാൻ യുദ്ധത്തെ തുടർന്നുണ്ടായ പൗരസ്ത്യപ്രബോധനത്തിന്റെ തുരയെ വർദ്ധിപ്പിച്ചു. കേരളത്തിൽ ആ ദേശീയ മനോഭാവത്തെ പുലർത്തിയവരിൽ അഗ്രഗണ്യൻ വള്ളത്തോളാണ്. സാഹിത്യമഞ്ജരിയുടെ ആദ്യത്തെ മൂന്നു നാലു ഭാഗങ്ങൾ വായിച്ചു നോക്കുന്ന ഏവനും കേരളീയരുടെ താല്ക്കാലിക നിസ്സഹായാവസ്ഥയേപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അങ്കുരിച്ച അസംതൃപ്തിയെ പൂർണ്ണമായി ദർശിക്കാൻ കഴിയും. അന്നത്തെ നിലയ്ക്ക്, ജനതയെ അവരുടെ വ്യാമോഹജടലമായ സുഖസ്വപ്നത്തിൽ നിന്ന് ഉണർത്തുന്നതിനുള്ള ഉത്തമമാർഗ്ഗം, ഭാരതത്തിന്റേയും കർമ്മ ഭൂമിയുടേയും പുരാതന മഹിമയെ ചമല്ലാരപൂർവ്വം വർണ്ണിച്ചു കേൾപ്പിക്കുകയാണെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. അതിലേക്കു തിരഞ്ഞെടുത്ത വിഷയങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശസിദ്ധിക്കു പര്യാപ്തമായിരുന്നു. ‘കർമ്മഭൂമിയുടെ പിഞ്ചുകാൽ’ എന്ന പദ്യം നോക്കുക. കാളിയമർദ്ദനമാണ് വിഷയം. അതിനെ ഇതിനു മുമ്പുതന്നെ എത്രയോ കുറി കവികൾ വർണ്ണിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു! പിന്നെ എന്തിന് ഈ കവി അതിന് മുതിർന്നു എന്ന ചോദ്യത്തിന് നാം മറുപടി പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഒന്നാമതായി പൂർവ്വ കവികൾ കൃഷ്ണപരമായ ഭക്തിയെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കാൻ മാത്രമായിട്ടാണ് പ്രസ്തുത കഥയെ പ്രവചിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു നാം ഓർക്കണം. വള്ളത്തോൾ അതിനല്ല ഉദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നത്. ആത്മശക്തിയിലുള്ള വിശ്വാസം നശിച്ചും കർമ്മവിമുഖരായി തങ്ങളുടെ ദാസ്യത്തിൽ സ്വയം സത്തുഷ്ടരായും കഴിയുന്ന കേരളീയരിൽ ആത്മവിശ്വാസവും ദുഷിച്ചു പരിതഃസ്ഥിതികളോടു പടവെട്ടുന്നതിനുള്ള സന്നദ്ധതയും അങ്കുരിപ്പിക്കുന്നതിനായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രമം.

‘ആറ്റിലേയ്ക്കുചുരുട്ട ചാടൊല്ലേ ചാടൊല്ലേ
കാട്ടിലെപ്പൊയ്ക്കയിൽ പോയി നീന്താം
കാളകൂടോല്ലട കാകോളമാകിന
കാളിയൻ പാർപ്പണിക്കാളിന്ദിയിൽ’

എന്ന വാക്കുകളോടുകൂടിയാണ് ഗാനം ആരംഭിക്കുന്നത്. ക്ലേശസഹിഷ്ണുതയും ഉന്മാനശക്തിയും ലേശംപോലുമില്ലാത്ത അന്നത്തെ കേരളീയ സമുദായത്തെ

ഈ വരികൾ എത്ര സമഞ്ജസമായി ചിത്രീകരിക്കുന്നു. ശ്രീകൃഷ്ണനാകട്ടെ ആ ആലസ്യക്കോമരങ്ങളുടെ വാക്കിനെ വകവയ്ക്കാതെ ആറ്റിലേക്കു കുതിച്ചുപാടുന്നു.

‘To be or not to be that is the question’

എന്ന മാതിരിയുള്ള ഹാംലറ്റ് മനഃസ്ഥിതിക്കാരൻ ലോകത്തിൽ പറയത്തക്ക യാതൊരു കാര്യവും സാധിക്കയില്ല. ഭഗവാൻ ആകട്ടെ,

മുങ്ങുമൊരേടത്തു മറ്റൊരേടത്തു പോയ്
പൊങ്ങുമലകൾ മുറിച്ചുനിന്നും
ഇങ്ങനെ സംസാരനാടകമാടിനാ-
നങ്ങവൻ വാരണരംഗത്തിങ്കൽ.

ഒടുവിൽ ആയിരം കൊമ്പുള്ള മാമരം എന്നപോലെ, കാളിയൻ അദ്ദേഹത്തിനെ സമീപിച്ചു. അതുകണ്ട് ആറ്റിന്റെ വക്കിൽ നിന്നിരുന്നവർ,

‘മുക്കുവീടർന്നുയർന്നുള്ള ശിരസ്സൊടും
നോക്കിനില്പായി പകച്ചു കണ്ണാൽ.’

ഈ ഘട്ടം വായിക്കുമ്പോൾ സഹസ്രാധികശീർഷനായ ബ്രിട്ടീഷ് സിംഹത്തിനോടു എതിരിടാനായി അഹിംസാസ്ത്രവുമേന്തി ശീർണ്ണജീർണ്ണശരീരനായ മഹാത്മജി തനിച്ചു മുന്നോട്ടു പോകുന്നതിനെ അതുതത്തോടും ഭീതിയോടും നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഭാരതീയജനതയുടെ ഓർമ്മ ഉദിക്കുന്നില്ലേ?

ഗാനം ഇങ്ങനെ അവസാനിക്കുന്നു:

‘ധന്യഭവനമാം ദൗഷ്ട്യമേ, നിൻതല-
യെത്രപരത്തിയുയർത്തിയാലും
ഇക്കർമ്മഭൂമിതൻ പിഞ്ചുകാൽപോരുമേ
ചിക്കെന്നതൊക്കെ ചവിട്ടിത്താഴ്ക്കാൻ’

ഈ മാതിരി ഒരു വിശ്വാസമാണ് അന്നത്തെ കേരളീയർക്കും വേണ്ടിയിരുന്നതു്. ശ്രീകൃഷ്ണനെ നായകനാക്കിയതു് എത്രയോ ഉചിതമായിരിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ഒരു മഹാവ്യക്തി വാസ്തവത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നോ ഇല്ലയോ എന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി നമുക്കു ചിന്തിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഭാരതീയരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം രാമകൃഷ്ണാദികൾ പ്രാതിരൂപകസത്തകൾ (Symbolic truths) ആണ്. അതിനാൽ ഇതു് ഒരു പ്രതിരൂപാത്മകഗാനമാണെന്നും പറയാവുന്നതാണ്.

ജീവിതയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ ചിത്രീകരിക്കുന്നവരാണ് യഥാർത്ഥകവികൾ. എന്നാൽ എന്താണ് ജീവിതയാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ? അവ കാലത്തോറും മാറിമാറിക്കൊണ്ടിരിക്കും. ഈ ശതാബ്ദത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ കേരളീയർക്ക് അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടി വന്ന ജീവിതയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളിൽ സർവ്വപ്രധാനമായിട്ടുള്ളതു് രാഷ്ട്രീയമായ അസ്വാതന്ത്ര്യമാണ്. രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യം ലബ്ധമായതിനു ശേഷമേ സാമുദായികമായും സാമ്പത്തികമായും മറ്റുമുള്ള അവശതകൾക്കു പരിഹാരമുണ്ടാവൂ. ഇന്നു

തൊഴിലാളിയും മുതലാളിയും ഒരുപോലെ അവശരാണു്. ബ്രിട്ടീഷ് സിംഹമാണു് ഇന്നത്തെ ഏറ്റവും വലിയ മുതലാളി. ഇന്ത്യയ്ക്കു സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധി ഉണ്ടാവുവരേ, നമ്മുടെ സ്വയംപര്യാപ്തതയ്ക്കായി മുതലാളികൾ ചെയ്യുന്ന ശ്രമങ്ങളെല്ലാം വ്യർത്ഥമാണു്. വ്യവസായാഭിവൃദ്ധിയുണ്ടാവതെ ദാരിദ്ര്യത്തിനും തൊഴിലില്ലായ്മയ്ക്കും ഉപശാന്തിയുണ്ടാവുകയുമില്ല. തൊഴിലാളികളും മുതലാളികളും തമ്മിലുള്ള ധാർമ്മികസമരത്തിൽ ബ്രിട്ടീഷ് മുതലാളി എല്ലായ്പ്പോഴും ഭാരതീയമുതലാളികളുടെ പക്ഷം പിടിച്ചു നില്ക്കുകയുള്ളു എന്നുള്ളതു പച്ചപ്പരമാർത്ഥമാണു്. ഈ നിലയിൽ ഭാരതീയമുതലാളിയും തൊഴിലാളിയും കർഷകനും എല്ലാം ആദ്യമായി ബ്രിട്ടീഷ് സിംഹത്തിന്റെ നേർക്കു് അണിനിരക്കുകയാണു വേണ്ടതെന്നുള്ള കാൺഗ്രസ് സിദ്ധാന്തം അനപലപനീയമാണു്.

ഭാരതീയപ്രശ്നങ്ങൾ കേവലം ഭാരതീയങ്ങളാകുന്നു. അവയെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ആയുധങ്ങൾ ഫ്രാൻസിൽ നിന്നോ റഷ്യയിൽ നിന്നോ ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്നപക്ഷം ഒരുപക്ഷേ രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യം ലബ്ധമായാൽതന്നെയും അതും സന്ദിശമാണു്-സാംസ്കാരികസ്വാതന്ത്ര്യം നിശ്ശേഷം അസ്തമിച്ചുപോകും. ഈ വസ്തുത ആദ്യമായി ഗ്രഹിച്ചതു് വള്ളത്തോളാണു്. ആ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹം ഗാന്ധിജിയെ ഗുരുവായി വരിച്ചു.

കൃസ്തുദേവന്റെ പരിത്യാഗശീലവും സാക്ഷാൽ
 കൃഷ്ണനാം ഗോവാന്റെ ധർമ്മ ക്ഷോപായവും
 ബുദ്ധന്റെയഹിംസയും ശങ്കരാചാര്യരുടെ
 ബുദ്ധിശക്തിയും, രത്നദേവന്റെ ദയാവായും
 ശ്രീഹരിശ്ചന്ദ്രനുള്ള സത്യവും മുഹമ്മദിൻ
 സൈമദ്യവുമൊരാളിൽച്ചേർന്നൊത്തുകാണണമെങ്കിൽ
 ചെല്ലുവിൻ ഭവാനാരെൻഗുരുവിൻനികടത്തില-
 ലല്ലായ്യിലവിടുത്തെച്ചരിത്രം വായിക്കുവിൻ.

കേരളത്തിലെ സകല ജാതിമതസ്ഥരും-സനാതനിയും പതിതനും എന്നു വേണ്ട എല്ലാവരും, നമ്മുടെ സ്വാതന്ത്ര്യലാഭത്തിനു വേണ്ടി, പരസ്പരം അകറ്റിനിർത്തുന്ന ഉപാധികളെ വിസ്മരിച്ചു്, ഏകമനസ്കരായി, മഹാത്മജിയുടെ നേതൃത്വം കൈവരിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം ഉപദേശിക്കയും ചെയ്യുന്നു.

ഭാരതഭൂമിയുടെ പുരോഗതിയ്ക്കു ബാധകമായിരിക്കുന്ന ഓരോ സംഗതിയേയും ഹൃദയഗ്രാഹിയായ വിധത്തിൽ അദ്ദേഹം ചിത്രീകരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. കേരളം അനാചാരങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടമെന്ന നിലയിൽ ഒരു വാതുലാലയമായിത്തീർന്നിരുന്നു.

കവി തന്റെ നാട്ടിന്റെ അവസ്ഥയെ ഇങ്ങനെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

അന്നനായനാചാരവിത്തോരോന്നതാതിടം
 വന്നുവീണതു മുളച്ചുയർന്നു തഴയ്ക്കയാൽ
 ശ്രേയസ്സു വിളഞ്ഞ നിൻ നാടിതു വെറുംകാടായ്-

പ്പോയതു കണ്ടിലയോ വെണ്മഴവേണുന്നോനേ!
 ബലവാനബലന്റെ ചോരയാൽ ദാഹംതീർക്കും
 ബലഹിംസ്രാചാരവുമിങ്ങു വളർന്നുപോയ്
 വൈകൊല്ലി വിന നീക്കാൻ ഹാ! വെറും കാടന്മാരായ്-
 പ്പോകയോ ഭഗവാനേ! ഭവദീയന്മാർ ഞങ്ങൾ?

ബലവാന്മാർ ഏതെല്ലാം വിധത്തിലാണ് ബലഹീനന്മാരെ പീഡിപ്പിക്കുന്നതെന്ന് നമുക്ക് ഏവർക്കും അറിയാവുന്നതാണല്ലോ. ആ ശല്യം തീർക്കുന്നതിന് ശ്രീ ഭാർഗ്ഗവനെപ്പോലുള്ള ഒരാൾതന്നെ വീണ്ടും അവതരിക്കേണ്ടതാണെന്നാണ് കവിയുടെ ആശയം.

കരപ്രതാപാലുലകൊന്നു കൂടി
 വരട്ടിയന്നേത്തെ മരീചിമാനം
 നിരങ്കശം പശ്ചിമശൈലസാനം-
 പ്പരപ്പിലൂടെ നടകൊണ്ടിതെങ്ങോ

ഈ അസ്തമയവർണ്ണനയിൽ കവി, അടിയ്ക്കിയുള്ള പൊളിച്ചെഴുത്തും മറ്റും നടത്തി കരം വർദ്ധിപ്പിച്ച് കടിയാനവന്മാരെ പീഡിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് കളങ്ങളിൽ അലഞ്ഞു തിരിയുന്ന ജന്മിയുടെ അവസ്ഥയെ ഉപഹസിച്ഛിരിക്കുന്നു.

‘ഗ്രാമത്തിലേയ്ക്കു പിന്തിരിയുവിൻ’ എന്നുള്ളതാണല്ലോ ഗാന്ധിജിയുടെ പ്രധാന സന്ദേശങ്ങളിൽ ഒന്ന് ഈ കഴിഞ്ഞ രണ്ടു യുദ്ധങ്ങളും കർഷകനും സമുദായമദ്ധ്യത്തിലുള്ള പ്രാധാന്യത്തെ സൂതരാം വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇങ്ങനെ ഒക്കെ ആണെങ്കിലും അഭ്യസ്തവിദ്യരായ മലയാളികൾക്ക് കർഷകന്മാരോടു പൂച്ഛമാണ്. വളഞ്ഞോൾ കർഷകജീവിതത്തെപ്പറ്റി ഇങ്ങനെ പറയുന്നു:

ദേവി നിൻ ചൈതന്യം ബാഹുസികകളിൽ-
 ജജീവരക്തത്തെയാട്ടോടിയ്ക്കായ്കിൽ
 തുവൽനടത്തുമോ സാഹിത്യകർത്താവു?
 തുലിക നീട്ടുമോ ചിത്രകാരൻ?
 വീണ തൊട്ടിട്ടുമോ ഗായകൻ, മുദ്രകൾ
 കാണിപ്പാൻ നോക്കുമോ വേഷക്കാരൻ?
 കമ്പിട്ടു നിൻകാല്ല്യലർപ്പിച്ച പൂൽക്കൊടി
 ചെമ്പൊന്നിൻതണ്ടായ്ച്ചമഞ്ഞിടുന്നു
 ആ സേവകർക്കേവം ഭൂരിപ്രദാന്ത്രിയായ്
 നീ സർവോല്ലർഷേണ വർത്തിക്കവേ,
 വേറെയോരോന്നിൽ മുതിർന്നുഴന്നു വൃഥാ
 ദാരിദ്ര്യം പേറുന്ന മുഴൾ ഞങ്ങൾ.
 സ്നേഹിത, കർഷക! മിഥ്യാപരിഷ്കാര-
 മോഹിതർക്കങ്ങൊരു മോശക്കാരൻ

എന്നാൽ ഭവാനുടെ നിശ്ശബ്ദതയിൽ
 നിന്നാണീയന്ത്രത്തിൻഘോഷമെല്ലാം.
 ധീരാ! നിൻ തൂവിയർപ്പിറ്റിറ്റു വീഴായിൽ
 വൈരക്കല്ലുണ്ടോ വിളങ്ങിടുന്നു?
 പാടത്തുനിന്നു ഭവാന്റെ ഗാത്രങ്ങളിൽ-
 പ്ലാടേ പതിയുന്ന പാശ്ചേരല്ലോ
 മേടപ്പുറങ്ങളിൽ മേവുന്ന ധന്യർതൻ
 മേനിക്കു കസ്തുരിച്ചാറാകുന്നു?

ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ,

“സാമ്രാജ്യച്ചെപ്പിനു ചെങ്കോലുയർത്താനും
 സന്യാസവാഴ്ചയ്ക്കു ദണ്ഡേനാനും
 വാണിജ്യലക്ഷ്മിയ്ക്കു വെള്ളിയും പൊന്നുമാം
 നാണയം വേർതിരിച്ചുണ്ണുവാനും” -

ഒക്കെയും കൃഷി തന്നെയാണ് സഹായിക്കുന്നത്.

കർഷകജീവിതം അഹിംസാപരവും പാവനവുമാണെന്ന് മറ്റൊരു ഗാനത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ചെറുണ്ടാമിരിമ്പിനും കണ്ണനീരെങ്കിലതി-
 ണ്ടിറ്റു വീണീയക്ഷരങ്ങളായ്യാണായേനേ
 ജീവരക്തത്തെപ്പോറ്റിപ്പുലർത്തും കൃഷിക്കുള്ള
 കേവലായുധങ്ങളായ് മേവേണ്ടുമെൻകൂട്ടുകാർ
 ജീവരക്തത്തെപ്പോർകൊണ്ടൊഴുകിക്കളയുന്ന
 കൈവേലയ്ക്കുപയുക്തരാവുകയല്ലോ ചെയ്യൂ!
 എങ്ങാനുമൊരു ശിരസ്സൊന്നയർന്നതായ്യാണ്ടാ-
 ലങ്ങതിൻനേരേ ചലിച്ചിളിച്ചു കാട്ടും ഖഡ്ഗം
 കുതിച്ചു ചാടും കന്തം, കുറച്ചുതുപ്പും തോക്കെ-
 ന്നിവകളാക്കിത്തീർക്കപ്പെട്ടവരവർ നാം.
 ദുഷ്ടഭക്തശക്തായത്ര പേക്കൊല നടത്തുന്നി-
 ലിപ്പാപക്കറ്റുപെന്ന് നീങ്ങുന്നു നമുക്കയ്യോ?

എന്നത്രേ കൃഷിക്കാരുടെ പാട്ട്.

എളിയവരോട് ഭാഗ്യശാലികൾക്കും, തൊഴിലാളികളോടു മുതലാളികൾക്കും ഉള്ളതായ അനുകമ്പാരാഹിത്യത്തെപ്പറ്റി കവി ഇങ്ങനെ വിലപിക്കുന്നു.

അതിവൃഷ്ടിനിമിത്തം,
 കടിലുള്ളതൊലിച്ചുപോയടി-
 യ്ക്കടിവന്നേന്തിയ മാരിനീരിനാൽ

തടയിൽകൂറെയെല്ലമാത്രമി-
 പ്പടിയായ് വല്ല മരച്ചുവട്ടിലും
 കളിരാൽ മരവിച്ചു നില്ക്കുമി-
 യെളിയോർതൻകഥയെന്തിനിഞ്ഞിടും?
 ലളിതോദ്ഗതധൂപഗന്ധിയാം
 തെളിമച്ചിൽ പുലരുന്ന ഭാഗ്യവാൻ.

... ..
 അവശം വയർ കാഞ്ഞു വേലചെ-
 യ്തിവർ നട്ടെല്ലു വളച്ചതല്ലയോ
 വ്യവസായികളാം പ്രഭുക്കളേ!
 ഭവതീയോജ്ജ്വലഹർമ്മ്യതോരണം?

തോട്ടങ്ങളിലും ഫാക്ടറികളിലും മറ്റും എല്ലുമുറിഞ്ഞു വേലചെയ്തു ചെയ്ത് അകാല വാർദ്ധക്യവും ദാരിദ്ര്യവും നേടിക്കൊണ്ടു വീട്ടിലേയ്ക്കു മടങ്ങുന്ന—അഥവാ പുകഞ്ഞ കൊള്ളി പുറത്തു് എന്ന മട്ടിൽ നിരാകൃതനാവുന്ന—തിരിച്ചതു നേരേ നാട്ടിലേയ്ക്കോ നണങ്കിലും, ചെന്നുചേരുന്നതു പരലോകത്താണ്. കവി അയാളെ ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നു:

കുപ്പായമില്ല കടയില്ല മാറാ-
 പ്പില്ല, വിരിപ്പില്ല, ചെരിപ്പുമില്ലാ,
 ഇദീർഘയാത്രോദ്യനുണ്ടരയ്ക്ക-
 ലിരുണ്ട കീറത്തുണിയൊന്നുമാത്രം.
 പൈശാചതൃഷ്ണയ്ക്കടിപെട്ടൊടുങ്ങാ-
 പ്പണിക്കു നിർത്തും മുതലാളിവാർഗ്ഗം
 ചെഞ്ചോരതിർന്നപ്പൊഴുതിട്ടെറിഞ്ഞ
 മനുഷ്യദേഹങ്ങളിലൊന്നിതത്രേ.
 സുഖമുതം സ്വൈരമശിച്ചു ദിവ്യ-
 സൗധേ രമിച്ചു മുതലാളിവിരൻ
 അയാൾക്കു വിൺതിർത്തവരോ വിശപ്പാൽ
 വല്ലേടവും വിണു മരിച്ചിടുന്നു.

ഒരുപക്ഷേ അയാൾക്ക് അച്ഛനമ്മമ്മയും കുഞ്ഞുങ്ങളും—താമസിക്കാൻ ഒരു ചെറുകുടിപ്പും ഉണ്ടായിരിക്കാം. ‘അഭാഗ്യവത്താകമതിൻനട്ടത്തുണ്ണ്’ അയാളായിരുന്നെവന്നും വരാവുന്നതാണ്. മരണം അയാൾക്ക് ഒരു വിശ്രമം അത്രേ.

ഈ വിശ്രമാവസ്ഥയിലും വിയർത്തി-
 ട്ടുണ്ടപ്പണിക്കാരനു ഫാലദേശം
 ശ്രമിച്ചുകണ്ണം കുറുകും കഥത്തിൽ
 പ്രാണപ്രയാണവ്യഥ പൂജ്ഞിവെപ്പാൻ

ഈ ദയനീയാവസ്ഥയിൽ,

അശക്തമാമത്തല താങ്ങുവാനോ
തണുത്ത മെയ്യൊന്നു തലോടുവാനോ
അങ്ങാടുകേയും കൃപ കയ്യയച്ചി-
ലെന്നിന്നിവൻ ദീനദരിദ്രനായി?

ധനികനായിരുന്നെങ്കിൽ ശുശ്രൂഷയ്ക്ക് എത്രയോപേർ ആ തീവണ്ടിആഫീസിൽ
വെച്ചുപോലും തയ്യാറാകുമായിരുന്നു.

എന്തിന്നിവൻ പേർ പുകഴാഞ്ഞൊരാളാ-
യെന്നിന്നിവൻ ഹീനകലേ ജനിച്ചു?

എന്നാണ് കവിയുടെ ഭാവതരളിതമായ എദയത്തിൽനിന്നെഴുന്ന ചോദ്യം.

അറപ്പുമൂലംചിലർ മാറിനിന്നാ-
രവന്റെ ഗാത്രം മലിനം വിഗന്ധം.
ചിലർക്കു ചിത്താർദ്രത 'കഷ്ട'മെന്നി-
യൊരൊറ്റ വാക്കിൽ ചെലവായ്ക്കുഴിഞ്ഞു
നോക്കിച്ചിരിച്ചു ചില ദവകല്പർ
ചാവൻ തുടങ്ങിടുകയാണു പാവം
ചിലർക്കുദിച്ചില വികാരമൊന്നും
മരിയ്ക്കു സാധാരണമല്ല മന്നിൽ.

ഇങ്ങനെ ഒരു എദയശൂന്യത വരാഞ്ഞു? കവി പറയുന്നു:

മരിക്കു സാധാരണമീ വിശപ്പിൽ-
ദുഹിക്കിലോ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ മാത്രം
ഐക്യക്ഷയത്താലടിമശൃവങ്ങൾ
ഇടഞ്ഞുകൂടും ചുടുകാട്ടിൽമാത്രം.

നമ്മുടെ ഈ ദുരവസ്ഥയ്ക്കു കാരണം അനൈകമത്യംമൂലം വന്നുകൂടിയ സ്വാതന്ത്ര്യനാശമാണെന്നാണ് കവിയുടെ മതം. ഈ മാതിരി കവിതയെ പുരോഗമന സാഹിത്യ കോടിയിൽ ഗണിക്കാമോ എന്ന് അതിന്റെ അപ്പോസ്തലനായ ശ്രീ: ഏബാലക്രൂഷ്ണപിള്ളയോടു ചോദിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഒരുപക്ഷേ വിപരീതമായ മറുപടിയായിരിക്കും സിദ്ധിക്കുന്നത്. ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥയിൽ ദാരിദ്ര്യശമനത്തിനുള്ള ഏകശുഷധം ചർക്കയാണെന്ന് ഗാന്ധിജി പറയുന്നതിനെ വള്ളത്തോൾ സർ വാത്മനാ സംവദിക്കുന്നു. ഈ ചക്രായുധത്താൽ ബ്രിട്ടീഷ് വാണിജ്യദുഷ്ടഭൃത്യത്തിന്റെ നട്ടെല്ലൊടിക്കാമെന്ന് അദ്ദേഹം ആദ്യമായി പ്രസ്താവിച്ചപ്പോൾ, എത്ര എത്ര ധനശാസ്ത്രവിദഗ്ദ്ധന്മാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേർക്ക് കൊഞ്ഞനം കാണിച്ചു. പക്ഷേ അത്

ശക്തിയേറിയ ഒരായുധമാണെന്ന് അചിരേണ വെളിപ്പെട്ടു. വലിയ വലിയ മാൻച സ്റ്റർമിഡ്കളിൽ പലതും പൊളിഞ്ഞുതുടങ്ങി. ഇപ്പോൾ അവസാനിച്ചിട്ടും, സഖ്യകക്ഷികളുടെ വിസഖ്യമനോഭാവത്താൽ അവസാനിച്ചിട്ടില്ലാത്ത, മഹായുദ്ധത്തിനിടയ്ക്ക് വാദർ, ഭാരതഭൂമിയ്ക്ക് എത്ര അനുഗ്രഹമായിട്ടാണു തീർന്നത്! കവി പാടുന്നു:

“ചങ്ങാതിമാർകളേ പഞ്ചപ്പിശാചിനെ-
ച്ചക്രം തിരിയ്ക്കു തിരിയ്ക്കു നമ്മൾ
ജാത്യം സുദുർബലമാകിയ കൈകൊണ്ടു
ചീർത്ത നരകക്കഴുത്തുറപ്പാൻ
നമ്മളേ ലോകൈകനായകനേല്പിച്ച-
നവ്യസുദർശനചക്രമത്രേ.”

കവിയ്ക്ക് ചർക്കയിലുള്ള വിശ്വാസം താഴെ ചേർത്തിരിക്കുന്ന വരികളിൽ നല്ലപോലെ സ്പുരിക്കുന്നു.

കാട്ടിലെ സമ്രാട്ടായ് സർവത്ര കയ്യട-
കാട്ടിത്തകർക്കുന്ന കേസരിയെ
നിർത്തിത്തള്ളുന്നു താമരന്തുകൊണ്ടേ
നിത്യം തിരിയുന്ന കാലചക്രം.
ആവിധം നിർജ്ജീവരായിക്കിടന്നോരിൽ-
ജ്ജീവസീരയേയും സ്പന്ദിപ്പിപ്പു.

വള്ളത്തോൾ ലേശം വിഷാദാത്മകനല്ല. അദ്ദേഹത്തിന് ഭാരതത്തിന്റെ ഭാവിയിൽ പരിപൂർണ്ണമായ വിശ്വാസമുണ്ട്.

‘എന്തിനു കേരളയരേ കരയുന്നു പാര-
തന്ത്ര്യം നിനക്കു വിധികല്പിത-’

മാണെന്ന് അദ്ദേഹം വിചാരിക്കുന്നില്ല. നാം തന്നെയാണ് ഈ പാരതന്ത്ര്യത്തിനു ഹേതുഭൂതന്മാർ. അതിന് നാം തന്നെ പരിഹാരമുണ്ടാക്കണം.

എന്തേങ്ങതാമിടത്തെത്തിയാലും ശരി
മധ്യേ മരണം വിഴുങ്ങിയാലും ശരി
മുന്നോട്ടുതന്നെ നടക്കും വഴിയീലേ
മുള്ളുകൊള്ളാച്ചെപ്പുട്ടി മെതിച്ചു ഞാൻ,
പിന്നാലെ വന്നിട്ടും പിഞ്ചുപദങ്ങൾക്കു
വിന്യാസവേളയിൽ വേദന തോന്നീലാ
അല്ലടൻ വന്നു മറച്ചാൽ മറയ്ക്കട്ടെ
മുല്ലതൻപുക്കൾ വിരികതാൻ ചെയ്തിട്ടും.
അന്തരീക്ഷത്തിലണയ്ക്കയും ചെയ്തിട്ടും
മന്തിക്കളിർകാറ്റുവറ്റിൻപരിമളം

എൻകാൽകളിലനാചാരകാളായസ-
ശൃംഖലക്കെട്ടൊന്നു കെട്ടിയിട്ടുള്ളതോ
നേരേ വലിഞ്ഞു മുറിഞ്ഞുപൊയ്ക്കൊള്ളുമി-
ങ്ങാറേഴടി നീട്ടിനീട്ടി വച്ചാൽ മതി.

ഇന്ത്യൻസംസ്കാരം എന്നെന്നില്ലെന്നും അതു പാരസീകം, മുസ്ലീം, ക്രൈസ്ത്യൻ, ഹിന്ദു എന്നീ സംസ്കാരങ്ങളുടെ സമവായമാണെന്നും വാദിക്കുന്നവർക്ക് ഒരു ഉത്തമമായ മറുപടിയാണ് നൈഹ്റുവിന്റെ ‘Discovery of India’ എന്ന ഗ്രന്ഥം. ഈ സംഗതിയേപ്പറ്റി വള്ളത്തോളിനും ഒന്നരണ്ടു വാക്കുകൾ പറയാനണ്ട്.

“ജാതിമതാദി വഴക്കൊരു നാട്ടിനെ
സ്വാതന്ത്ര്യസിദ്ധിയ്ക്കുന്നർഹമാക്കിടുമോ?”

‘യോജിച്ചു വരിൻ! നിങ്ങൾക്കു സ്വാതന്ത്ര്യം നല്ലാം’ എന്നാണ് അമേറി-
ചർച്ചിൽക്കമ്പനി പറയുന്നതു്. അതിനു സമാധാനമാണിതു്.

“സോദരൻതമ്മിലെപ്പോരൊരു പോരല്ല
സൗഹൃദത്തിന്റെ കലങ്ങിമറിയലാം.
തങ്ങളിൽത്തല്ലിയിരസ്സന്നു വാസ്സുവം
തന്നെ കടലിൽപ്പുലതരമുർമ്മികൾ
എന്നാലതെപ്പൊഴുതന്യോന്യമുള്ളൂർ
വെൺനരച്ചാർത്താൽത്തമിർപ്പുതും കാൺമു നാം”

ബ്രിട്ടീഷുകാർ മാറ്റുമ്പോൾ ഈ വഴക്കും ശമിക്കാതിരിക്കയില്ലെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനറിയാം.

ഗോഹത്യ നിർത്താൻ നരഹത്യചെയ്വതു
സാഹസാൽ സാഹസമെന്നു നണ്ണാതെയും
ഗീതസ്വരൂപനാമല്ലാഹിനു വാദ്യ
ഗീതസ്വനം പ്രിയമല്ലെന്നിരിക്കിലോ
പാമോനിധികൾ പടഹമടിക്കുമോ?
പാടുമോ പൂങ്കയിലെന്നിതോക്കാതെയും
ഉന്മത്തർ പോലീസു വലമിടംകയ്യുകൾ
തമ്മിൽപ്പൊരുതിയൊഴുക്കും നിണത്തിലും
മൽപ്രിയരാജ്യത്തിനാസന്നമാകിയ
സുപ്രഭാതത്തിൻതുടുപ്പുകാണുന്നു ഞാൻ.

എന്തൊരു ദ്രവ്യവിശ്വാസം!

നിരീശ്വരമതത്തിലും അരാജകത്വത്തിലും അടിയറുപ്പിച്ചു ‘വിപ്ലവം! വിപ്ലവം’ എന്നിങ്ങനെ ഊണിലും ഉറക്കത്തിലും വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ചിലർക്ക് വള്ളത്തോളിൽ പുരോഗമനപ്രവണത കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്നു വരാം. എന്നാൽ

ഏതു ദീർഘദർശിയോ അപ്പോസ്തലനോ പറഞ്ഞാലും ശരി, വള്ളത്തോൾ പരാജയ പ്രസ്ഥാനക്കാരനല്ല. വിഷ്വാദാത്മകത്വം പോയ വഴിക്കെങ്ങും എത്തിനോക്കിട്ടുണ്ട്. നമ്മുടെ തിണ്ടലും, തൊടീലും, മതവിദ്വേഷങ്ങളും എല്ലാം താനേ ഒഴിയുന്നവയല്ലെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനറിയാം:- അതിനുവേണ്ടി കഠിനമായി പ്രവർത്തിച്ചു മതിയാവൂ.

എന്തുവേണ്ടുന്നൊന്നുനോക്കിനാർ, വാനംപൂക്ക
ധർമ്മരക്ഷകന്മാർതന്നാത്മാക്കൾ നക്ഷത്രങ്ങൾ
അംബരസ്ഥലമിതാ വടക്കുനിന്നേതാനും
വെൺമുകിലുകളൊപ്പംതെക്കോട്ടു നടകൊണ്ടു
മുന്നിൽവന്നൊത്ത കരിംകാർകളോടവമാനം
ചൊന്നതില്ലവയുമായ്ചേരുകയത്രേ ചെയ്തു
ഗംഗയും കാളിന്ദിയുമൊത്തിണങ്ങിയാലത്തെ-
ബ്ബംഗിയച്ചേർച്ചയുണ്ടായ് ഐക്യമേ സേവ്യാൽസേവ്യം.

പുരോഗമന വിഷയകമായ പ്രത്യാശയോടും ആവേശത്തോടും ഒപ്പംതന്നെ അതിലുള്ള ദൃഢവിശ്വാസവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആധുനിക കൃതികളിലെല്ലാം കാണാനുണ്ട്.

‘ക്ഷുദ്രരായലസരായ് സ്വാർത്ഥൈകപ്രസക്തരാ-
യത്രനാൾ കരയിക്കും മാതൃഭൂമിയെ നമ്മൾ’

എന്ന വാക്കുകളിൽ സൂരിക്കുന്ന ഉത്സാഹവും, വികാരത്തെക്ഷ്മ്യവും,

പോരാപോരാ നാളിൽനാളിൽ ദുരദുരമയരേണം
ഭാരതക്ഷ്യാദേവിയുടെ തൃപ്താകകൾ
ആകാശപ്പൊയ്ക്കയിൽപ്പുതതാകമലയിളക്കട്ടേ
ലോകബന്ധം ഗതിയ്ക്കുറ്റ മാർഗ്ഗം കാട്ടട്ടേ.
ഏകീഭവിച്ചൊരങ്ങുകിങ്ങുകോദരന്മാരേ നമ്മൾ
കൈകഴുകിത്തുടയ്ക്കുകിക്കൊടിയെടുക്കാൻ.
നമ്മൾ നൂറു നൂലുകൊണ്ടു നമ്മൾ നെയ്യു വസ്ത്രംകൊണ്ടു
നിർമ്മിതമിതനിതിയ്ക്കൊരന്ത്യാവരണം
കൃത്യസ്ഥരാം നമ്മുടെയീനിത്യസ്വതന്ത്രതാലത-
സത്യക്കൊടിമരത്തിന്മേൽസ്സംശോഭിക്കട്ടേ.

എന്ന വാക്കുകളിൽ പ്രകാശിക്കുന്ന ആത്മവിശ്വാസനിർഭരമായ ഉത്സാഹവും കേരളീയരുടെ സിരകളിൽക്കൂടി ഒഴുകുന്ന രക്തത്തിനു ചൂടു പിടിപ്പിക്കാൻ പര്യാപ്തമല്ലേ?

ഇത്രയും പറഞ്ഞതിൽനിന്ന് വള്ളത്തോൾ ദേശാഭിമാനി മാത്രമാണെന്നു വായനക്കാർ തെറ്റിദ്ധരിക്കയില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനോഭാവം തനി ദേശീയമല്ല-അന്തർദ്ദേശീയമാണ്. ആ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹം തന്റെ ഗുരുനാഥനോടു സാദൃശ്യം വഹിക്കുന്നു.

ഏകതയിലുന്നിനിന്നു കൈകളൊന്നായ്ചേർത്തുപിടി-
ച്ചാകലിയിൽനിന്നുയർത്തുകസുദ്രാജ്യത്തെ

എന്നു പാടിയ കവി ഭാവിയിൽ അതിലും ഉപരിയായ ഒരു ഐക്യത്തെ വിഭാവനം ചെയ്യാതിരിക്കുന്നില്ല.

‘ഭൂതകാലത്തിൻപ്രഭാവതന്തുക്കളാൽ
ഭൂതിമത്താമൊരു ഭാവിയേ നെയ്യു നാം
വാസരാനത്തിൻകതിർകളിൽനിന്നല്ലീ
ഭാസുരമാകമുഷസ്സിന്റെയുത്ഭവം’

ഇങ്ങനെ ഭൂതകാലത്തെ തിരസ്കരിക്കാതെ തന്നെ വർത്തമാനത്തിൽ നിസ്സരം പ്രയത്നിച്ച ശോഭനമായ ഒരു ഭാവി സൃഷ്ടിക്കണമെന്നാണ് അദ്ദേഹം ഉപദേശിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹം ഉത്ഭാവനം ചെയ്യുന്ന ഭാവിയുടെ സ്വരൂപം ഏതാണ്ടിങ്ങനെയാണ്.

“ചെങ്കോലുൾതൻപെരുമ താണതുടങ്ങി മേലിൽ
മർത്യനും മർത്യനടിപെട്ടു കിടക്കുകില്ല
ഉദ്ബുദ്ധമായ് പിറുപിറുക്കുവതുണ്ടിവന്റെ-
യാത്മാവ്, ലോകമിതയാൾക്കുമെനിക്കുമൊപ്പം.
വീണ്ടും വെടിപ്പുകകളാലിരുളിച്ചിടായ്വിൻ
ദ്രാതാക്കളേ വിപുലമായ വിയൽപഥത്തെ
എപ്പേർക്കുമെകമൊടൊരേ തറവാട്ടിൽ വാഴും
നക്ഷത്രകോടികൾ വിളങ്ങുമതിൻചുവട്ടിൽ.”

കേരളപുരോഗമനസാഹിത്യക്കമ്മിറ്റിക്കാർ പുരോഗമന സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു സ്ഥാനം വള്ളത്തോളിനു കല്പിച്ചുകൊടുത്തു. യഥാർത്ഥകവികളെ പുരോഗമനപരരായിട്ടല്ലാതെ കാണാൻ കഴിയാത്തവർക്ക് അതിൽ വിസ്മയത്തിനവകാശമില്ല. കേരളത്തിന് കഴിഞ്ഞ ഇരുപത്തിഅഞ്ചോ മുപ്പതോ കൊല്ലങ്ങൾക്കിടയിൽ സാംസ്കാരികമായോ സാമൂഹികമായോ രാഷ്ട്രീയമായോ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള നവോത്ഥാനങ്ങളുടെ എല്ലാം പിന്നിൽ നമുക്കു വള്ളത്തോളിനെ കാണാൻ കഴിയും. എന്നാൽ കേരളത്തിലെ പുരോഗമന സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ അപ്പോസ്തലനായ ശ്രീമാൻ ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ പുരോഗമനശബ്ദത്തിന്റെ ഔദ്യോഗിക നിർവചനത്തിൽ വിപ്രതിപത്തി പ്രകാശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. 1936-ൽ ഹിന്ദീസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായി ഗണിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന പ്രേമചന്ദ്രന്റെ ആദ്ധ്യക്ഷത്തിൽ നടന്ന അഖിലഭാരത പുരോഗമനസാഹിത്യസമ്മേളനത്തിൽ വച്ച് അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട പ്രകടനപത്രികപ്രകാരം “നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ ജീവിതത്തെ സംബന്ധിക്കുന്ന മൗലികപ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി-അതായത് പട്ടണി, നിർദ്ധനത്വം, സാമൂഹികമായ അസമതകൾ, രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ അഭാവം ഇവയെപ്പറ്റി പ്ര

തിപാദിക്കുന്ന സാഹിത്യമെല്ലാം ഈ പേരിന് അർഹ്"മാണെങ്കിലും, ശ്രീമാൻ എ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ "മനുഷ്യനെന്ന ഒറ്റവർഗ്ഗമല്ല, പിന്നെയോ മുതലാളി അഥവാ മർദ്ദിക്കുന്നവൻ എന്നും, തൊഴിലാളി അഥവാ മർദ്ദിതൻ എന്നും തമ്മിൽ പോരാടേണ്ട ഇരുവർഗ്ഗങ്ങളാണ് സമുദായത്തിലുള്ള"തെന്നും അധികാരം കരസ്ഥമാക്കിയിരിക്കുന്ന മുതലാളിവർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം സംഘടിച്ച് അത് പിടിച്ചെടുത്താൽ മാത്രമേ തങ്ങളുടെ ദുരിതത്തിന് അന്ത്യമുണ്ടാകയുള്ളൂ എന്നും തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെ ധരിപ്പിക്കുകയാണ് "പുരോഗമനസാഹിത്യപ്രസ്ഥാനക്കാർ" ചെയ്യുന്നത്. ഇതിൽ ആദ്യത്തെ നിർവചനമാണ് കേരളീയ പുരോഗമന കമ്മറ്റിക്കാർ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നും പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അങ്ങിനെ അവർ ബാലാമണിഅമ്മ, ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ്, പള്ളത്തു രാമൻ, ഉള്ളൂർ, വള്ളത്തോൾ, ഗോപാലമേനോൻ, കമാരനാശാൻ, കട്ടമത്തു്, ചങ്ങമ്പുഴ, നാലപ്പാടൻ എന്നിവരുടെ ഓരോ ഗാനങ്ങളെ ചേർത്ത് ശാശ്വതരശ്മികൾ എന്നൊരു കൃതി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അപ്പോൾ പറയത്തക്ക കേരള കവികളെല്ലാം പുരോഗാമികളാണെന്നു വരുന്നു. എന്തൊരാശ്വാസം! പിന്നെന്തിനാണ് ഈ വഴക്കുകളെല്ലാം? "സ്ഥാപനങ്ങളേയും ആചാരങ്ങളേയും യുക്തിയുടെ ദീപ്തിയിൽ പരിശോധിക്കുകയും, പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനും, പരസ്പരം സംഘടിക്കുന്നതിനും, പരിവർത്തനം വരുത്തുന്നതിനും നമ്മേ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന നിരൂപണമനഃസ്ഥിതി നമ്മിൽ അങ്കുരിപ്പിക്കുന്ന സകലതും പുരോഗമനാത്മകമാണെന്ന് ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നു" എന്നാണ് ലക്നൗവിൽവച്ചു ചെയ്ത നിശ്ചയം. അതിൽ അസ്വീകാര്യമായി നാം ഒന്നും കാണുന്നില്ല. അതു കാംക്ഷിക്കത്തക്ക ഒരു സംഗതിതന്നെ. എന്നാൽ 'തൊഴിലാളികളും മുതലാളികളും പോരാടേണ്ട'വരാണെന്ന് ആരുപദേശിച്ചാലും ശരി—അതു ആപല്ലവംതന്നെയാണ്. അവർ പോരാടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നവരാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ അർത്ഥമുണ്ട്. ഇവിടെയും ചില മത്സരങ്ങൾ നടന്നുകൊണ്ടാണല്ലോ ഇരിക്കുന്നത്. ഇന്നത്തെ നിലയിൽ തൊഴിലാളികൾ മുതലാളിത്തത്തെ നശിപ്പിച്ചു എന്നിരിക്കട്ടെ. ഫലമെന്തായിരിക്കും? റഷ്യയിലെപ്പോലെ ഒരു സുവർണ്ണദശ ഇവിടെ ഉണ്ടാകുമെന്നാണോ? ഇന്ത്യയുടെ വ്യവസായം നശിക്കും വിദേശികൾക്കു നാം എന്നും കടപ്പെട്ടിരിക്കേണ്ടതായും വരും. റഷ്യയിൽ ഒരു 'മൂന്നാമൻ' ഇല്ലായിരുന്നു എന്നു നാം ഓർക്കണം. അതു പോകട്ടെ; തൊഴിലാളി—മുതലാളി മത്സരത്തിനുള്ള പ്രേരണാശക്തികൾ നൽകുക മാത്രമാണ് പുരോഗമന സാഹിത്യത്തിന്റെ കർത്തവ്യമെന്നതന്നെ വിചാരിക്കുക. അങ്ങിനെ വരുമ്പോൾ സ്ഥിതിസമത്വം സ്ഥാപിതമാക്കുന്നതിനോടു കൂടി പുരോഗമനവും 'സുല്ലി' ടുമല്ലോ. റഷ്യ ഇപ്പോൾ പുരോഗമിക്കയല്ലെന്നു വരുമോ? കണ്ടിടത്തോളം റഷ്യർ ഞങ്ങളിനെപ്പോലെ പിന്നാക്കം പോകുന്നവരല്ലെന്നാണ് തോന്നുന്നത്.

ഈമാതിരി സംശയങ്ങൾക്കൊന്നിനും സമാധാനം ആ മഹാത്മാവിന്റെ 'ഇസ്'വും 'ഇദ്ദ'മൊക്കെ നിറഞ്ഞ വാക്യങ്ങൾക്കിടയിൽ നിന്നു കണ്ടുപിടിക്കാൻ

കഴിഞ്ഞില്ല. ഒരുപക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്ക്കരണി എന്റെ ബുദ്ധിക്ക് ദൃഷ്ടവേശമായതു കൊണ്ടായിരിക്കാം. ഏതായിരുന്നാലും ഒരു സംഗതി തീർത്തു പറയാം. ഭാരതഭൂമി അധ്യാതമരത്നങ്ങൾ വിളയുന്ന പുണ്യപ്രദേശമാണ്. ശാസ്ത്രം എത്രതന്നെ പുരോഗമിച്ചാലും, പാഠിസിലെ തെറിപ്പെട്ടിയോ മാസ്റ്റോവിലെ അരാജകത്വപ്പെട്ടിയോ ഇവിടെ നട്ടുപിടിപ്പിക്കാൻ ആർക്കും കഴിയുകയില്ല-പുരോഗമനസാഹിത്യത്തെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സാഹിത്യം എന്ന സങ്കചിതാർത്ഥത്തിൽ അംഗീകരിക്കുന്ന ഒരു കക്ഷി കേരളത്തിൽ ഉള്ളിടത്തോളംകാലം, അതിന്റെ ആയുര്യോഗശേഷം ചിന്ത്യമാണ്. അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ വള്ളത്തോളിന് ഒരു സ്ഥാനം നൽകുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന് ആക്ഷേപകരവുമാകുന്നു.

വള്ളത്തോളിനെ ചിലർ കേരളീയ ടാഗോർ എന്നു വിളിച്ചു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇവർ തമ്മിൽ മഹാകവികളെന്ന നിലയിൽ ഒഴിച്ച് എന്തു സാദൃശ്യമാണുള്ളതെന്ന് എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. രണ്ടുപേരുടേയും കവിതാസരണി വിഭിന്നമാകുന്നു. മികച്ച ദേശഭക്തി, ഉറച്ച ആസ്തിക്യം, സുസംസ്കൃതമായ സൗന്ദര്യാവബോധം, സംഗീതനാട്യ വിദ്യാദികലകളിൽ ഉള്ള താല്പര്യം-ഈ സംഗതികളിൽ അവർക്ക് ചില സാദൃശ്യമുണ്ടെന്നു പറയാം. അതുകൊണ്ട് കവിതകൾക്കു സാദൃശ്യമുണ്ടാവണമെന്നില്ലല്ലോ.

വള്ളത്തോളിന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ വാല്മീകിരാമായണം ഭാഷ, ചിത്രയോഗം, പഞ്ചരാത്രം, അനിരുദ്ധൻ, ബധിരവിലാപം, ഗണപതി, ശിഷ്യനും മകനും, ഒരു കത്തു്, ഊരുഭംഗം, മധ്യമവ്യായോഗം, വിലാസലതിക, സാഹിത്യമഞ്ജരി ഏഴുഭാഗങ്ങൾ, ഋതുവിലാസം, ഉന്മത്തരാഘവം, മദലനമറിയം, കൊച്ചുസീത, സ്വപ്നവാസവദത്തം, കാവ്യാമൃതം, അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം, അച്ഛനും മകളും, വിഷ്ണുക്കണി, സ്ത്രീ, പരലോകം, വീരശൃംഖല, ദിവാസ്വപ്നം, എന്റെ ഗുരുനാഥൻ, ഇന്ത്യയുടെ കരച്ചിൽ ഇവയാകുന്നു.

ഇനി ഉള്ളൂരിനെപ്പറ്റി രണ്ടു വാക്കുകൾ പറഞ്ഞിട്ട് ഈ പ്രകരണം നിർത്താം. ഉള്ളൂരും വള്ളത്തോളിനെപ്പോലെ പലേ സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ഉദയാസ്തമയങ്ങൾ വീക്ഷിച്ചിട്ടുള്ള ആളാണ്. മലയാളികളുടെ പ്രീതിക്കു പാത്രീഭവിച്ച ഒരു മഹാകവിയും ആകുന്നു.

ഉള്ളൂർ എസ്സ്. പരമേശരയ്യർ 1052 ഇടവം 25-ാംതീയതി രേവതി നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവായ സുബ്രഹ്മണ്യയ്യർ ഒരു അദ്ധ്യാപകനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം തന്നെയായിരുന്നു ഉള്ളൂരിന്റെ പ്രഥമഗുരു. അഞ്ചാംവയസ്സു മുതൽ എട്ടാം വയസ്സുവരെള്ള കാലം വാഴപ്പള്ളിലും വയ്ക്കത്തും ആണ് കഴിച്ചുകൂട്ടിയത്. അപ്പോഴേയ്ക്കും പിതാവായ സുബ്രഹ്മണ്യയ്യർക്ക് പള്ളിക്കൂടം ഇൻസ്പെക്ടർജോലി ലഭിക്കയാൽ, അദ്ദേഹം തന്റെ പുത്രനു ദൃഷ്ടൻ നൽകുന്നതിനായി കള്ളർകോട്ടു ചക്രപാണിവാരിയെ നിയോഗിച്ചു.

സ്കൂൾപഠിത്തത്തോടുകൂടി ഇങ്ങനെ അദ്ദേഹം സംസ്കൃതവും അഭ്യസിച്ചുതുടങ്ങി. വാരിയരുടെ അടുക്കൽ ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം രണ്ടു സർഗ്ഗംവരെ വായിച്ചു തീർന്നപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തിനെ പിതാവു് ചങ്ങനാശ്ശേരി രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റെ

അടുക്കൽ കൊണ്ടുചെന്നാക്കി. അഞ്ചുകൊല്ലത്തോളം ആ പ്രശസ്തഗുരുവിന്റെ അടുക്കൽ പഠിച്ചതുവഴിച്ച് നൈഷധപര്യന്തമുള്ള കാവ്യങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനു പഠിച്ചിരുന്നതായി.

1062-ൽ അദ്ദേഹം ചങ്ങനാശ്ശേരി ഡിസ്ത്രിക്ട് ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിൽ ചേർന്നു. പന്ത്രണ്ടാം വയസ്സു മുതൽ നസ്രാണിപിതൃകയിൽ ലേഖനങ്ങൾ എഴുതിത്തുടങ്ങിയത്രേ. 1065-ൽ പിതാവു പരലോകം പ്രാപിച്ചു. തൽഫലമായി അദ്ദേഹത്തിനു കുടുംബഭാരംകൂടി വഹിക്കേണ്ടതായി വന്നു. അന്നാണ് ഉള്ളൂർഗ്രാമത്തിലേയ്ക്കു താമസം മാറ്റിയത്. പിന്നീടു ഫോർട്ട് ഹൈസ്കൂളിൽ ചേർന്ന് പഠിത്തം തുടങ്ങി. 1068-ൽ 16-ാം വയസ്സിൽ മെട്രിക്കുലേഷൻ പരീക്ഷയിൽ വിജയം നേടി. മാതാവായ ഭഗവതിഅമ്മയുടെ നിർബന്ധംകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തിന് ഉപരിവിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യാൻ സാധിച്ചത്. അത്രയ്ക്ക് സാമ്പത്തികക്ഷേമം ആ കുടുംബത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. രാമകുറുപ്പൻഷിയുടെ പ്രേരണയാൽ സംസ്കൃതം ഐച്ഛികമായെടുത്തു. 1070-ൽ എഫ്. ഏ പരീക്ഷയും 1072-ൽ 'ഫിലോസഫി' ഐച്ഛികം എടുത്ത് ബി. ഏ. പരീക്ഷയും ജയിച്ചു.

അതേവർഷംതന്നെ അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരം ടൗൺഹൈസ്കൂളിൽ അദ്ധ്യാപകനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1073-ൽ ഹെഡ്മാസ്റ്റർ ഉദ്യോഗം ഒഴിവുവന്നപ്പോൾ, സ്കൂൾ ഉടമസ്ഥനായ കിളിമാനൂർ രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിനെ ആ സ്ഥാനത്തു നിയമിച്ചു. ആ ഉദ്യോഗത്തിനിടയ്ക്ക് എഫ്. എൽ. ക്ലാസ്സിൽ ചേർന്നു നിയമവും, ഗണപതിശാസ്ത്രങ്ങളുടെ അടുക്കൽനിന്ന് വ്യാകരണവും പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ പ്രീതിയും ഈ കാലത്തിനുള്ളിൽ അദ്ദേഹം സമ്പാദിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു എന്നുള്ളതിന്, 1073-ൽ കാളേജിൽ മലയാളപണ്ഡിതരുടെ ഒഴിവുവന്നപ്പോൾ ഈ ഉദ്യോഗത്തിന് സർവ്വഥാ അർഹനായി മി: എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ ബി. ഏ. മാത്രമേയുള്ളൂ എന്ന് അവിടുന്ന് ചെയ്ത ശുപാർശ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. പക്ഷേ പ്രിൻസിപ്പാൾ സായ്ക്ക് ആ ശുപാർശയെ സ്വീകരിക്കുകയുണ്ടായില്ല. 'നിർഭാഗ്യവശാൽ' എന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരിത്രകാരന്മാർ പറയുന്നു. പക്ഷെ ആരുടെ? തീർച്ചയായും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അല്ല; കുട്ടികളുടെ ആയിരിക്കാം.

1076-ൽ സെൻസസ് കമ്മീഷണറായിരുന്ന ഡാക്ടർ സുബ്രഹ്മണ്യയ്യരുടെ കീഴിൽ ഒരു ഉദ്യോഗം സമ്പാദിച്ചു. 1078-ൽ ബി. എൽ. പരീക്ഷയും അടുത്ത കൊല്ലം എം. ഏ. പരീക്ഷയും തരണം ചെയ്തു. എം. ഏ. യ്ക്ക് മലയാളവും തമിഴുമായിരുന്നു വിഷയങ്ങൾ. മലയാളത്തിൽ ഇദംപ്രഥമമായി എം. ഏ. ബിരുദം സമ്പാദിച്ചത് അദ്ദേഹമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെയായിരിക്കണം പിന്നീടു അദ്ദേഹം പലതും-മറ്റുള്ളവർ മുൻപു കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുള്ളവപോലും- 'ഇദംപ്രഥമ'മായി കണ്ടുപിടിച്ചുവരുന്നത്. "ഭാഷാന്ത്രയവിദഗ്ദ്ധനായ ചരിത്രനായകനെ 1079-ൽ ലണ്ടനിലെ റോയൽ ഏഷ്യാറ്റിക് സൊസൈറ്റിയിലെ ഒരംഗമായി തിരഞ്ഞെടുത്തു"വെങ്കിലും ആ സ്ഥാനം കുറച്ചുകാലം കഴിഞ്ഞേ അദ്ദേഹം സ്വീകരിക്കുകയുണ്ടായുള്ളൂ. നോക്കണേ ബിരുദങ്ങളോടുള്ള വെറുപ്പ്. അയ്യായിരം മൈലിനപ്പുറത്തുവരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ

പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ സുഗന്ധം ഇതിനിടയ്ക്ക് പരന്നുകഴിഞ്ഞു. വല്ലവിധത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനെക്കുറിച്ച് ഒരു മെംബറാക്കി എടുക്കണമെന്ന് പ്രസ്തുത സൊസൈറ്റിക്ക് മോഹം ജനിച്ചതിൽ അതുതപ്പെടാനുണ്ടോ? മറ്റു പലരും ഓരോ പവൻ വീതം ചെലവഴിച്ച് ഈ സ്ഥാനം കൈവശപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ, നമ്മുടെ ചരിത്രനായകൻ “വേണ്ട! വേണ്ട! നിങ്ങളുടെ സ്ഥാനവും കൊണ്ടുപോവിൻ” എന്ന ഭാവമാണ് കൈക്കൊണ്ടത്. ഒടുവിൽ അവരുടെ നിർബന്ധം ഒഴികയില്ലെന്നു വന്നപ്പോൾ അവരെ അനുഗ്രഹിക്കാമെന്നുവെച്ചു എന്നേയുള്ളൂ.

നാഗമയ്യ സ്മരണാസമയത്ത് എഴുതാൻ നിയുക്തനായപ്പോൾ അതിന്റെ നിർമ്മാണത്തിൽ പല സഹായങ്ങളും ചരിത്രനായകൻ ചെയ്തുകൊടുത്തിട്ടുള്ളതായി ചരിത്രകാരന്മാർ പറയുന്നു. ഒരുപക്ഷേ മുഴുവനും അദ്ദേഹം എഴുതിയതായും വന്നുകൂടാത്തുയില്ല. ആർക്കറിയാം?. അതൊക്കെ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിന് സർവ്വകലാശാലയുടെ ഗവേഷണവകുപ്പു ശ്രമിച്ചാൽ കൊള്ളാം. 1079 മേയ് 11-ാംതീയതി നാഗമയ്യ ചരിത്രനായകനായ ഒരു കത്തു നോക്കൂ. ‘ബില്ലിനു വേണ്ടി വളരെ വന്ദനം . . . . ബില്ലിന്റെ ഉദ്ദേശ്യങ്ങളും കാരണങ്ങളും കാണിച്ച് ഒരു നക്കൽപ്രസ്താവന ദയവായി എഴുതുക. ബ്രിട്ടീഷ്നിയമത്തോടു ഏതെങ്കിലും കാര്യത്തിൽ എന്തെങ്കിലും കൂടുതൽ ചേർക്കേണ്ടതുണ്ടോ? ഹൈന്ദവധർമ്മസ്ഥാപനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചു പ്രസ്താവിക്കാൻ മരണപോകരുത്” നാഗമയ്യ അവർകൾ ഇംഗ്ലീഷുഭാഷയിൽ അതിനിപുണനായിരുന്നു എന്നാണ് കേട്ടറിവ്. പക്ഷേ അങ്ങിനെ അല്ലായിരുന്നിരിക്കാം. ബ്രിട്ടീഷ്നിയമത്തോടു എന്തെങ്കിലും കൂട്ടിച്ചേർക്കേണ്ടതുണ്ടോ? എന്നുള്ള ചോദ്യത്തിൽ നിന്ന് ഒരു പക്ഷേ പകർത്തി എഴുതാൻ വാസ്തവത്തിൽ അവിടെ നടന്നത് എന്നൊരു സംശയം ചിലർക്ക് ജനിച്ചുപോയെങ്കിൽ, അത് അവരുടെ കഥയില്ലായ്മകൊണ്ടാണെന്ന് സമാധാനപ്പെടാം.

1080-ൽ മദ്രാസ് ഹൈക്കോടതിയിൽ മലയാളം വിവർത്തകനായി നിയമിച്ചുകൊണ്ടു് ഉത്തരവു കിട്ടി. എന്നാൽ മി: പരമേശ്വരയ്യർ അതു സ്വീകരിച്ചില്ല. ചോദിക്കാതെയും പറയാതെയും ഇങ്ങനെ ഒക്കെ നിയമിച്ചതുടങ്ങിയാൽ ഫലം ഇതുതന്നെ. ഇതുപോലെ തന്നെ ഹിന്ദുപത്രാധിപത്യം സ്വീകരിക്കണേ എന്നൊരപേക്ഷ വന്നപ്പോഴും അദ്ദേഹം മുഖം തിരിച്ചുകളഞ്ഞു. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഭാഗ്യം. ഇതൊന്നുമല്ല അതുതന്നെ! ചരിത്രകാരന്മാർ പറയുന്നു:

1079-ൽ ദിവാൻബഹദൂർ കൃഷ്ണസ്വാമിരായർ ദിവാൻദ്വോഗമൊഴിഞ്ഞുപോകുകയും മി. വി. പി. മാധവരായർ ബി. ഏ. സി. ഐ. ഈ. പകരം നിയമിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. പുതിയ ദിവാൻജിയുമായുള്ള പ്രഥമസന്ദർശനാവസരത്തിൽത്തന്നെ പരമേശ്വരയ്യരുടെ വൈദുഷ്യത്തേപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തിനു വലിയ മതിപ്പു തോന്നി. ആ അവസരത്തിൽ കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന മലയാളമനോരമപത്രാധിപർ മി. കെ. സി. മാമ്മൻമാപ്പിള്ള ഇതിനെപ്പറ്റി പ്രശംസിച്ചു ചരിത്രനായകൻ ഒരു കത്തയയ്ക്കുകയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. വായനക്കാർക്ക് ഇതിന്റെ സ്വാഭാസ്യം മനസ്സിലായില്ലെങ്കിൽ, അങ്ങിനെ ഇരുന്നുകൊള്ളട്ടെ.

പുതിയ ദിവാൻജി ചാർജ്ജെറ്റ് അധികം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് അദ്ദേഹത്തിന് പരമേശ്വരയ്യരുടെ സഹായംകൂടാതെ കഴികയില്ലെന്നുവന്നു. തിരുവിതാംകൂർപട്ടാളത്തിന്റെ പ്രാചീനചരിത്രം അറിയിക്കണമെന്ന് ബ്രിട്ടീഷ്ഗവർണ്മെന്റ് തിരുവിതാംകൂർഗവർണ്മെന്റിനോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു. ചരിത്രം അറിയാവുന്നവരായി ഹജൂരിലോ സ്റ്റേറ്റുമാനുവൽ ആഫീസ്സിലോ ആരുംതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഗവർണ്മെന്റു കഴങ്ങി. ദിവാൻജിക്ക് ഒരു ഭൂതോദയം ഉണ്ടായി. അദ്ദേഹം പരമേശ്വരയ്യരെ വരുത്തി ഒരാഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ പ്രബന്ധം എഴുതിച്ചുവെച്ചു. അത്ര ചരിത്രനിഷ്ണാതനായിരുന്ന അദ്ദേഹം, 'ടിംബക്ടോ'വിന്റെ ചരിത്രം ഇന്നു രാവിലെ ആവശ്യപ്പെട്ടാൻ, വൈകുന്നേരത്തിനു മുമ്പ് അദ്ദേഹം എഴുതി അങ്ങുതള്ളും. ഇതിന്റെ ഫലമായി 1081-ൽ അദ്ദേഹം റവന്യൂസെക്ഷനിൽ സ്ഥിരം ഹെഡ്ക്വാർട്ടറായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ഒരു മാസത്തിനുള്ളിൽ കൊട്ടാരക്കര ആക്ടിംഗ് മജിസ്ട്രേറ്റായി. എന്നാൽ ദിവാൻജി മാറി, തൽസ്ഥാനത്ത് ദിവാൻബഹദൂർ എസ്സ്. ഗോപാലാചാര്യർ വന്നപ്പോൾ തിരിച്ച് ഹജൂരിലേയ്ക്കു മടങ്ങേണ്ടിവന്നു. പുതിയ ദിവാൻജിക്ക് സന്ദർശനാവസരത്തിൽതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ യോഗ്യതകൾ മനസ്സിലാകാഞ്ഞതിനാൽ ഇങ്ങനെ പറ്റിയതാണ്. ഒടുവിൽ തനിക്കു പറ്റിയ അബദ്ധം മനസ്സിലാക്കിട്ട് അദ്ദേഹം പരമേശ്വരയ്യരെ ചരിത്രരേഖാസാരക്ഷണസമിതിയിലെ ഒരംഗമായി നിയമിച്ചത് ആ രേഖകളുടെ ഭാഗ്യം. താമസിയാതെ തഹസീൽദാരുദ്യോഗവും നല്കി. 1085-വരെ പല താലൂക്കുകളിൽ ആ ഉദ്യോഗം വഹിച്ചശേഷം അദ്ദേഹം ഡിസ്റ്റ്രിക്ടുകമ്മീഷണറായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1088-ൽ ഹജൂർ ആക്ടിംഗ്സിക്രട്ടറിയായി. ദിവാൻ സർ. എ. കൃഷ്ണൻനായർ ദിവാൻജിയായി വന്നപ്പോൾ, പ്രൈവറ്റുസിക്രട്ടറിയായി നിയമിക്കപ്പെട്ടത് അദ്ദേഹമായിരുന്നു. 1100-ൽ കൊല്ലം ദിവാൻ പേഷ്കാരുദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. നാട്ടുരാജ്യങ്ങൾ ഫെഡറേഷനിൽ ചേരുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി ആലോചിച്ചാൻ ഹാർക്കോട്ടുണ്ടുലരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു കമ്മീഷൻ ഏർപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്നും സമർപ്പിക്കേണ്ട മെമ്മോറാണ്ടം തയ്യാറാക്കുന്നതിന് ദിവാൻ മി. വാട്സ് അദ്ദേഹത്തിനെയാണ് നിയോഗിച്ചത്. രണ്ടുമാസത്തിനുള്ളിൽ തൃപ്തികരമായ ഒരു റിപ്പോർട്ടു തയ്യാറാക്കിക്കൊടുത്തു. എന്നാൽ ദിവാൻജി അതിനെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തി കീറിക്കളഞ്ഞിട്ട്, ഇരുന്ന ഇരുപ്പിനു വേറെ ഒന്ന് എഴുതി അയച്ചുവെന്ന് അസൂയാലുക്കൾ പറഞ്ഞുപരത്തി, വാസ്തവം ദൈവത്തിനറിയാമല്ലോ. പരമേശ്വരയ്യരുടെ മഹത്വത്തെപ്പറ്റി ബോധമുള്ളവരാരും അങ്ങിനെ പറയുകയില്ല.

1107-ൽ ലാൻഡ് റവന്യൂക്കമ്മീഷണറായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ആ ഉദ്യോഗത്തിൽ നിന്നും 1107 ഇടവത്തിൽ പെൻഷൻ വാങ്ങി. ഒന്നിലധികം പ്രാവശ്യം ചീഫ്സെക്രട്ടറിയായി ആക്സു ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, അവിടെ അദ്ദേഹത്തിനെ സ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്നതിന് ആ സ്ഥാനത്തിന് ഭാഗ്യമുണ്ടായില്ല.

പഠിക്കുന്ന കാലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹം നിരവധി കാവ്യങ്ങൾ എഴുതിയതായും അവ എല്ലാം ഗുരുജനങ്ങളുടെ സവിശേഷമായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചിരുന്നതാ

യും ചരിത്രകാരന്മാർ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അവയെല്ലാം കൈരളിയുടെ ദൗർഭാഗ്യത്താൽ നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയത്രേ. കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ളയെ പത്രപ്രവർത്തനത്തിലും, ഒടുവിൽ കഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോനെ കവിതാപുഷ്പത്തിലും ഉത്സാഹിപ്പിച്ചത് അദ്ദേഹം ആയിരുന്നെന്നും, പരിചിതന്മാരെയും സ്നേഹിതന്മാരെയും കൈകൊടുത്ത് സരസ്വതീക്ഷേത്രത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുകയെന്ന ആ പരിപാവനകർമ്മം ഈ സാഹിത്യവല്ലഭൻ വിദ്യാർത്ഥിജീവിതത്തിൽതന്നെ ആരംഭിച്ചുവെന്നും ജീവചരിത്രപ്രണേതാക്കൾ പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു. പ്രസ്തുത സാഹിത്യസേവകന്മാരുടെ ചരിത്രത്തിൽ ആ വസ്തുത പറഞ്ഞു കാണാത്തത് തല്ലേഖകന്മാരുടെ വകതിരിവിലായ് കൊണ്ടായിരിക്കാനേ തരമുള്ളൂ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കരാവലംബത്തോടുകൂടി സാഹിത്യലോകത്തിൽ ഉയർന്നുയർന്നു വന്നിട്ടുള്ളവരുടെ വിപുലമായ സംഖ്യയ്ക്കു ചരിത്രത്തിൽ കാണിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ശങ്കയ്ക്കു വഴിയല്ലാതിരുന്നേനെ. സാഹിത്യവുമായി വലിയ ബന്ധമൊന്നുമില്ലാത്തതിനാൽ ഇതിനെപ്പറ്റി എനിക്കു ഖണ്ഡിതമായ അഭിപ്രായമൊന്നും പറയാനില്ല.

മലയാളിയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ 'മൊട്ടുസൂചി' യാണ് നവീന പ്രസ്ഥാനത്തിനു ബിജാവാപം ചെയ്തതെന്നു ചരിത്രകാരന്മാർ പറഞ്ഞുകാണുന്നു. ആ സൂചി കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ ആ അഭിപ്രായം ശരിയാണോ എന്നു നിർണ്ണയിക്കാൻ തരമില്ലാതെ വന്നതിൽ വ്യസനിക്കുന്നു. പിന്നീടു വളരെക്കാലം വരെയുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകൾ വായിച്ചാൽ, തെളിവ് അവിശ്വാസ്യമെന്നേ പറയാൻ നിവൃത്തി കാണുന്നുള്ളൂ. അടുത്ത കൃതിയായ വഞ്ചിശീതീ ഞാൻ പലകുറി വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത് അന്നത്തെ രീതിക്ക് ഒരു നല്ല കവിതയായി ഗണിക്കപ്പെടാം. ഇത് 1080-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു.

അതേവർഷം തന്നെ അദ്ദേഹം മയൂരസന്ദേശത്തെ ഇംഗ്ലീഷിലേയ്ക്കു തർജ്ജമ ചെയ്തു. അതിനെപ്പറ്റി ടി. രാമലിംഗംപിള്ള അവർകൾ ചെയ്തിട്ടുള്ള വിമർശന മാത്രമേ ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുള്ളൂ. അഥവാ കണ്ടിരുന്നാൽ തന്നെയും ഇംഗ്ലീഷ് കവിതയായതു കൊണ്ട് അതിനെ വിമർശിക്കാനുള്ള കെല്പ് എനിക്കില്ലതാനും. പക്ഷേ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ സ്തുതിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥിതിക്ക് മി. രാമലിംഗംപിള്ളയുടെ ഖണ്ഡനത്തിന് എന്തു വില?

1081-ൽ സജാതോദ്യാഹം എഴുതിത്തീർത്തു. അതിന്റെ ഒരു കാപ്പി കിട്ടിയതാൽ കൊള്ളാമെന്ന് എനിക്കാഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു. ചില ദിക്കിലൊക്കെ എഴുതിയെടുത്തു നോക്കി. ഒരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല. ഞാൻ എഫ്. ഏ. ക്ലാസ്സിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്ത് ബഹുമാനപൂർവ്വം ഒരു കത്ത് ഗ്രന്ഥകാരനാണെന്ന അയച്ചുകൊടുത്തു. ഒരു കാപ്പി വി. പി. അയച്ചു തരണമെന്നായിരുന്നു അപേക്ഷ. എന്നാൽ ഒരു മാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നിരാശാജനകമായ ഒരു മറുപടിയാണു കിട്ടിയത്. ഒരു പക്ഷേ ഞാൻ സാഹിത്യഭിമാനി അല്ലാതിരുന്നതിനാലായിരിക്കാം അദ്ദേഹം സഹായഹസ്തം നീട്ടാതിരുന്നത്. ആ സങ്കടം എനിക്കുതീർന്നത് സാഹിത്യചരിത്രം രണ്ടാംഭാഗത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനുശേഷം കോട്ടയ്ക്കൽ സാഹിത്യപരിഷത്തു കഴിഞ്ഞു തിരി

ച്ചു വന്നപ്പോഴാണ്. തിരൂർ സ്റ്റേഷനിൽവെച്ച് ആ മഹാമനസ്സൻ എന്നെ ആലിംഗനം ചെയ്തു. തിരുവനന്തപുരത്തു വന്ന ഉടനേതന്നെ അതേവരെ അദ്ദേഹം എഴുതിയിരുന്ന കൃതികളുടെ കാപ്പികൾ എല്ലാം ഒരു പ്യൂൺവശം എനിക്ക് അയച്ചുതരികയും ചെയ്തു. അതിൽ ഒരു സുജാതോദ്യാഹവും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു.

സുജാതോദ്യാഹം, ഉഷാപരിണയം ചമ്പുവിന്റെ അനുകരണമായിരുന്നു എന്നു ഹരിശർമ്മപ്രഭൃതികൾ പറയുന്നു. അതിലെ,

മാനംചേരുന്നമല്ലീശരമഹിതജയസ്തംഭശുംഭരേപതാകാ
സഥാനംകൈക്കൊണ്ടു ദൃഷ്ടിക്കമൃതമഴപൊഴിക്കണന്നാരത്തയ്യാലുള്ള
ആനന്ദാംഭോധിവിചികലവികളിലനേകായിരം മജ്ജനംചെ-
യ്യാനംഗാസ്താർത്തരാകം നൃപർമിഴി കളിരൈക്കണ്ടുകൊണ്ടാടിനിന്നാർ

എന്ന ഏറ്റവും മനോജ്ഞമായ ശ്ലോകം മഴമംഗലത്തിന്റെ ഛായതന്നെ എന്ന് വള്ളത്തോളം അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടത്രേ. ഈ രണ്ടു പ്രശംസകളിൽ കവിന്റേ ഒരു കൃതിക്ക് മറ്റൊരുവേണം? അന്ന് കേരളവർമ്മപ്രാസം ഒപ്പിച്ചു കവിത എഴുതാവുന്ന നിർബന്ധം കവിയ്ക്കില്ലായിരുന്നു എന്നു തോന്നുന്നു.

‘പാതിവ്രത്യത്തൊടൊന്നപ്പരിചിലുചരിച്ചിത്രനാൾ പാർത്ത നവ്യ-
ഖ്യാതിസ്ത്രീയെത്തന്മാസഹിതമഹിതനാം ധൂർത്തേഴും പൂവിലേശൻ
ഹാ തിട്ടം കട്ടു കഷ്ടേ ഹരഹരവിധിയന്ത്രത്തിരിപ്പെന്നാരേർപ്പാ-
ടായിപ്പെണ്ണിന്നു വേൾപ്പാനശൂഭരമുഹൂർത്തത്തിലാചാര്യനായാൻ’

ഇതുദി ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്ന് അതിലുള്ള താല്പര്യം വ്യക്തമായിക്കാണാം. നാലാംപാദത്തിൽ മാത്രമേ പറ്റാതെ വന്നിട്ടുള്ളവല്ലോ. പക്ഷേ കവിത എന്നതു പ്രാസമാണെന്നുള്ള ബോധം അന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു വന്നുകഴിഞ്ഞില്ലായിരിക്കണം. സമഭാവനയാണ് പരമേശ്വരയുടെ വിശിഷ്ടഗുണം എന്ന് തച്ചരിത്രകാരന്മാർ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതിനോടു് ഞാനും യോജിക്കുന്നു. മുസ്ലീംഭടന്മാരെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

ഗോക്കളെബുക്ഷണം ചെയ്തോർ
ചകോരങ്ങൾക്കു തുല്യമായ്
ബ്രഹ്മചാരികളെപ്പോലെ
സമിത്തിൽ കൊതിയുള്ളവർ
ഗ്രാഹംപോൽ പോർക്കളത്തിങ്കൽ
ദ്രവം തെല്ലറിയാത്തവർ
മാറിനെന്നതുപോൽ വീതി
കേറാനും വേണ്ടതുളളവർ
തുരുഷ്ടഭൂമിചാലൻതൻ
കരുത്തുള്ളൊരു സൈനികർ

ഉരുക്കാൽ തീർത്ത മെയ്യുള്ളൊ-
രൊരുത്തന്നോർക്കിൽ വർണ്ണുരോ?

എന്തോരു തുരുഷ്ശുജനബഹുമാനം?

ചാരംപൂശുന്നദേഹം തടയിതി കഷണമായ് വെട്ടി യജ്ഞോപവീതം
പാരംഭഞ്ചിച്ചു കൈവർത്തന വലയിടുവാൻ നൽകവിൻ നിർവ്വീശകം
സാരസ്യംപേർന്നൊരിസ്സാമതമിളയിൽ മുറയ്ക്കല്ലസിക്ഷണതിനും
വേരറ്റിഹിന്ദുരാജ്യം മുടിയുവതിനുമായ് വേലചേലോടുചെയ്വിൻ
ചുഡാലേശംവഹിയ്ക്കും തലകളരിയുവിൻ ഗോക്കളെക്കൊന്നുതിന്തിൻ
പോടാമ് നായങ്ങളെല്ലാം ദഹനനിലെറിവിൻക്ഷേത്രസാർത്ഥം തകർപ്പിൻ നാടാ
കെത്തികൊള്ളത്തിൻ നിലമുടയശിലാലോഹപത്രങ്ങൾ കണ്ടാ-
ലുവഴാടോപം പൊടിപ്പിൻ ത്രിപഥഗയിലമേദ്ധ്യത്തെ നിത്യം കലക്കിൻ

ഈ ശ്ലോകങ്ങളിൽ എനിക്ക് ഒന്നരണ്ടാംശങ്ങളാണ് ഏറ്റവും പിടിച്ചത്. “യജ്ഞോപവീതം പാരം ഭഞ്ചിച്ചു കൈവർത്തന വലയിടുവാൻ നൽകുന്ന”തും “ഗംഗയിൽ അമേദ്ധ്യം കലക്കുന്നതും” കൈവർത്തൻമാരും ഭാരതീയരല്ലോ. അവരെ വശപ്പെടുത്താൻ വല്ലതും കൊടുക്കുന്നതു നന്നു്; അതിനാൽ യജ്ഞോപവീതം അവർക്ക് കൊടുത്തേക്കുക വലകെട്ടാനായിട്ടു്-പുത്തൻകൂറ്റഭാഷയാണ് ക്ഷമിക്കണം. എന്നാൽ അവർ ഹിന്ദുക്കളായതുകൊണ്ടു്, ദത്തവസ്തു അവർക്ക് ഉപയോഗപ്പെടാതിരിക്കണം. അതിനായിട്ടാണ് ‘പാരം’ഭഞ്ചിക്കുന്നതു പുണ്യതേ പോയാൽ പിന്നെ ഹിന്ദുമതം തുലഞ്ഞു എന്നതു്, അനുകൂലസിദ്ധമാണല്ലോ. എന്തൊരു ബുദ്ധി നോക്കുക ഗംഗാസ്നാനം ലഭിച്ചാലേ മുക്തി ലഭിക്കൂ അതിൽ അമേദ്ധ്യം കലക്കിയാൽ ഹിന്ദുക്കൾക്ക് മുക്തിയുണ്ടാവുകയില്ല. അങ്ങനെ അവർക്ക് ഇഹവും നാസ്തി; പരവും നാസ്തി എന്ന അവസ്ഥ വന്നുചേരും.

കാലാൾ സംസ്കൃതപദമൊടു
മലയാളം ചേർന്നൊരൊറ്റവാക്കവരിൽ
പാരം സാദികൾ നിർജ്ജര-
വാരപ്രമദാമനഃപ്രസാദികൾപോൽ.

കവിത ഹൃദയത്തെ ആഹ്ളാദിപ്പിക്കാനുള്ള ഒരു വസ്തുവാണെന്നു ചില മായന്മാർ പറയുന്നു. പരമേശ്വരയുടെ അഭിപ്രായമതല്ല. ഈമാതിരി പദ്യങ്ങളുടെ അർത്ഥം കണ്ടുപിടിച്ചു കണ്ടുപിടിച്ചാണ് ബുദ്ധിക്കു തെളിച്ചം ഉണ്ടാകേണ്ടതു്.

പരമേശ്വരയുടെ അടുത്ത കൃതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരിത്രകാരന്മാരുടെ വാക്കിൽ പറഞ്ഞാൽ ‘മലയാളത്തിലെ അദ്വിതീയ മഹാകാവ്യമായ ഉമാകേരളമാണ്. “മാഘത്തെ അനുക്കരിച്ചു് ഒരു മഹാകാവ്യം പന്തളത്തു കേരളവർമ്മ തമ്പുരാനും നൈഷധത്തെ അനുക്കരിച്ചു് ഒന്നു ചരിത്രനായകനും എഴുതണമെന്ന് അവരിരുവരുകൂടി തീരുമാനിച്ചുവത്രേ. ശ്രീ രാമചന്ദ്രവിലാസത്തിൽ ‘സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളുടെ

ആശയപരിവർത്തനം അധികമായുണ്ടായിരുന്നതും ശബ്ദാർത്ഥങ്ങൾക്കു നിഷ്കർഷയില്ലാതിരുന്നതും കണ്ടപ്പോൾ ആ ന്യൂനതകൾ കൂടാതെയുള്ള ഒരു മഹാകാവ്യം നിർമ്മിക്കണമെന്നുണ്ടായ അഭിനിവേശമാണ് ഇവരെ പ്രധാനമായി അതിലേയ്ക്കു പ്രേരിപ്പിച്ചത്. ഇവരുടെ ഉദ്യമനിർമ്മാണം വളരുന്നോൾ ചിത്രയോഗമെഴുതാൻ ആരും ഭിചുത്. അന്യുനമായ ഒരു മഹാകാവ്യം രചിക്കണമെന്നു അവർക്ക് ഉദ്ദേശമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. പക്ഷേ രണ്ടെണ്ണമായിപ്പോയി. അധികസ്യ അധികം ഫലം. പന്തളത്തിന്റെ മഹാകാവ്യത്തിൽ സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളുടെ പരിവർത്തനമൊന്നുമില്ലെന്ന് നാം കണ്ടുവല്ലോ; അഥവാ ഒന്നോ രണ്ടോ, അല്ല പത്തോ പതിനഞ്ചോ, പുരോഭാഗികൾ കണ്ടുപിടിച്ചാലും സാരമില്ല. എന്നാലും അന്യുനം അന്യുനം തന്നെ. എന്നാൽ കൊട്ടാരക്കര ഇരുന്ന പന്തളവും ഉള്ളതും കൂടി നിശ്ചയിച്ചതിനെ മണപ്പിച്ചറിഞ്ഞ് വളരുന്നോളം ഒരു മഹാകാവ്യരചനയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടത് ക്ഷന്യവ്യമായില്ല. 1089-ൽ ഉമാകേരളം പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ഭാഷാശ്രീഹർഷൻ എന്ന സ്ഥാനവും അദ്ദേഹത്തിനു നൽകി.

ഉമാകേരളം അന്യുനമാണെന്നു കവിയ്ക്കുതന്നെ നിശ്ചയമുള്ള സ്ഥിതിക്ക്, അതിൽ ന്യൂനത കണ്ടുപിടിക്കാനുള്ള ശ്രമം വ്യർത്ഥമാണ്.

ശ്രീ ഹർഷനെ അനുകരിക്കാൻ പുറപ്പെട്ട മഹാകവിയുടെ ആദ്യശ്ലോകം, ‘ശ്രീകേറ്റ’ ഇത്യാദി കർണ്ണപര്യക്ഷമായ ശബ്ദങ്ങൾ നിറഞ്ഞതാണെന്നിരുന്നാലും, “അത്യുത്തരസ്യോ ദിശി ദേവതാത്മാ” എന്ന കമാരസംഭവം ശ്ലോകത്തിന്റേയോ “അസ്തിശ്രിയസ്സത്സമേതനാമാ” എന്ന ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം ശ്ലോകത്തിന്റേയോ അനുകരണംപോലെയാണിരിക്കുന്നത്. പക്ഷേ ഭ്രമംകൊണ്ട് അങ്ങിനെ തോന്നുന്നതായിരിക്കാം. കവി സഹ്യാദ്രിയുടെ വർണ്ണനയോടു കൂടിയല്ലാതെ കവിത ആരും ഭിക്കുന്നതെങ്ങനെ? വർണ്ണന ‘പൊടിതകൃത’യായിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാനുള്ളു. അവിടവിടെ പൂർവ്വകവികളുടെ ആശയങ്ങൾ പകർന്നിട്ടുണ്ടെന്നു വല്ലവരും പറഞ്ഞാൽ, ഞാൻ അതു വിശ്വസിക്കാൻ തയ്യാറല്ല. കവിയും തച്ചരിത്രകാരന്മാരും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിനെ മാത്രമേ ഞാൻ വിശ്വസിക്കൂ. കവി വശ്യവാക്കാണ്. അദ്ദേഹംതന്നെ അതു സമ്മതിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. “നല്ല ഗിരീശനായാൽ ഭാഷയ്ക്കുവന്നു കുറവിന്നവകാശമുണ്ടോ?” ഗിരീശൻ പരമേശ്വരനാണല്ലോ. നാം സാധാരണ ആ പേരിൽ അറിയുന്ന പരമേശ്വരനിൽനിന്നു തന്നെ വ്യാവർത്തിപ്പാനായിട്ടായിരിക്കണം ‘നല്ല ഗിരീശൻ’ എന്നൊരു വിശേഷണം കൂടി ചേർത്തിരിക്കുന്നത്. ഈ കവീശ്വരന്റെ വാചാലത സുപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. അദ്ദേഹം ആ വിഷയത്തിൽ ശാസ്ത്രകാരന്മാരെപ്പോലെയാണ്. സന്ധ്യ ശാസ്ത്രകാരൻ കടുമണിയെപ്പോലുള്ള ഒരു സന്ധ്യത്തെ കുറിക്കുന്നതിന് “ഡഡബ ഡാലിക്കാ ഇൻഡിക്കാ” എന്നൊക്കെ നീണ്ടു നീണ്ട പേരിടും. അതുപോലെ ഈ കവി ഒരു നിസ്സാരകാര്യത്തെ വർണ്ണിക്കാൻ നീണ്ടു നീണ്ട പദങ്ങൾ തെരുതെരെ പ്രയോഗിക്കുന്നതു കാണാം. ഒരു പ്രസംഗമായാൽ പറയാനുമില്ല. നാമാരും കേട്ടിട്ടില്ലാത്ത പദങ്ങൾ ധാരധാരയായി പ്രവഹിക്കുന്നതു കണ്ട് ആളുകൾ അവരന്നു

പോകാതിരിക്കയില്ല. ആദികവിയായ വാല്മീകിയുടെ കൃതിതൊട്ട് ഇതേവരെ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പ്രസാധിതങ്ങളും അപ്രസാധിതങ്ങളുമായ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിന്ന് ആയിരക്കണക്കിനുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ആകെക്കൂടി “അഹോ പാണ്ഡിത്യ! അഹോ വാമിത!” എന്നു ശ്രോതാക്കൾ വിസ്മയാധീനരായി സാലഭഞ്ജികകൾ പോലെ സ്തംഭിച്ചിരുന്നുപോകുന്നത് ഞാൻ പലപ്പോഴും കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു കവിയുടെ വർണ്ണന ചമച്ഛാരപൂർണ്ണമല്ലാതെ വരുമോ?

മേടുംപുറത്തു ഹിമമന്തിയിലെത്തിയാന്ധ്യം
കൂട്ടുന്നനേരമനിമേഷർ, തടസ്ഥമെന്യേ
വേട്ടുള്ളൊരോമനകൾ കണ്ണുമിഴിച്ചിനില്ലെ-
ക്കാട്ടുന്നു കാടുകൾ പരാംഗനമാരുമായി.
പാരിച്ച ദുഷ്ടമൃഗ പക്ഷിഗണത്തെ വേട്ട-
പ്പോരിൽ ജയിച്ചിവിടെ മേവിന ഭ്രതനാഥൻ
ഹാരിതമാർന്നമരപങ്ക്തി പൊഴിച്ചിടും പൂ-
മാരിത്തണപ്പുരുവിയിൽ തല കാട്ടിടുന്നു.
വ്യാലും വിളുതിയിവപുണ്ടുഖിലാഗമങ്ങൾ-
ക്കാലംബമായ്, ഭൃതഗൃഹതുമൊടൊത്തുകൂടി
കോലം ശിവകലിതമാക്കിടുമിശ്ശിരീന്ദ്രൻ
ശ്രീലഭിജാധിപനെ മൗലിയിലേന്തിടുന്നു
തിട്ടെമ്പടിക്കടയ വിന്ധ്യനിൽനിന്നു താൻതാ-
ണ്ണൊട്ടെഴുതിറങ്ങിയലയാഴിയിലെത്തുവോളം
മുട്ടെക്കിടക്കുമിതു ദക്ഷിണഭാരതത്തിൻ-
നട്ടെല്ലുപോലെ വിലസുന്നു നവാഭമായി.

എന്തൊരു പദപ്രവാഹം! ഒടുവിലത്തെ ശ്ലോകം വിശേഷിച്ച് എത്ര കർണ്ണമധുരം! രണ്ടാംശ്ലോകത്തിൽ “മാരിത്തണപ്പാണരുവിയിൽ തല കാട്ടിടുന്നതെന്ന്” ആരെങ്കിലും അർത്ഥം പറയുന്നപക്ഷം, അവരോട് അല്പം വ്യാകരണം പഠിച്ചിട്ടുവത്ര എന്നു പറയാനേ തരമുള്ളൂ. മലയാളരാജ്യത്തു താമസിക്കുന്ന സ്ത്രീജനങ്ങൾ വല്ലാത്തവരാണ്. അവർക്കു പേടിയേ ഇല്ല. വല്ല പുരുഷന്മാരും ഈ നാട്ടിൽ കാൽകത്തിപ്പോയാൽ കടന്നുപിടിക്കൂടും. തെരുതെരെ ചുംബിക്കും. പിന്നെ അവർക്കു രക്ഷയില്ല. അത് അവർക്ക് ഒരു വിനോദമാണ്. നോക്കുക:

ഭീവിട്ടു കൂന്തൽവല, ചുണ്ടിരബാഹുപാശം
ഭൂവില്ലുപാംഗവിശിഖം മുഖചന്ദ്രഹാസം
ഈ വിശ്രുതായുധഗണം കലരും വധുക്കൾ
ഭാവിപ്പു തത്ര യുവഹൃത്യയവിനോദം.

ഇങ്ങനെയുള്ള കേരളത്തിൽ തിരുവനന്തപുരം എന്നൊരു നഗരിയുണ്ട്. അതിനെ “കണ്ടാൽ വിശപ്പു മറയും” “തണ്ടാർ മകൾ പ്രിയനതിങ്കലുറക്കാണ്.” അതി

നാൽ അവിടെ നടക്കുന്നതൊന്നും അദ്ദേഹം അറിയുന്നതേ ഇല്ല. വല്ലവരും വല്ല കൊടുമയും കാണിക്കുമ്പോൾ “പത്മനാഭോ! നീ ഉറക്കമാണോ?” എന്നു നാം ചോദിക്കാറില്ലേ? പരമാർത്ഥം അങ്ങനെയാണെന്നു കവി പറയുന്നു.

അങ്ങനെയുള്ള തിരുവനന്തപുരത്ത് ആദിത്യവർമ്മ എന്നൊരു രാജാവ് ബാഹുബലം ഒഴിച്ചുള്ള സകല ഗുണങ്ങളോടുംകൂടി വാണിരുന്നു.

തട്ടിപ്പിരിപ്പു കലഹം കൊലതൊട്ടനേകം
മട്ടിന്നു ദുഷ്ടതകൾ ഭൂപബലക്ഷയത്താൽ
നാട്ടിൽ പെരുത്തു മൃഗയയ്യുധീനമായ
കാട്ടിനകത്തു കടുവന്യൂഗങ്ങൾപോലെ.

ഇങ്ങനെയുള്ള ദുരവസ്ഥയ്ക്കു കാരണം എടുവീടരായിരുന്നത്രേ. പക്ഷേ അവർ തനിച്ചല്ലായിരുന്നതാനും.

ആ രാജവൈരികളെയെട്ടരയോഗമെന്നു
പേരാർന്നഗോഷ്ടിയിലെഴും ദ്വിജർ നാടടക്കാൻ
നേരായ്ക്കണച്ചു. കടുവേനലിൽ വീടെരിപ്പാൻ
പാറാതെ പാവകനെ മാരുതനെന്നപോലെ.

എട്ടരയോഗക്കാരിൽപെട്ട ദ്വിജന്മാർ നാടടക്കുന്നതിന് ആ രാജവൈരികളെ സഹായിച്ചു എന്നാണല്ലോ ഇവിടെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. നാട്ട് ആർക്കടക്കാൻ- എടുവീടർക്കാണെന്ന് ഉപമ വ്യക്തമായിക്കാണിക്കുന്നു. കവിയുടെ സഹായത്തോടു കൂടി നാഗമയ്യാ എഴുതിയതായി പറയപ്പെടുന്ന ചരിത്രത്തിലും, അക്കാലത്തുണ്ടായിട്ടുള്ള മറ്റു ചരിത്രങ്ങളിലും, എടുവീടർ പോറ്റിമാരുടെ ആൾക്കാരായിരുന്നു എന്നേ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളൂ. ഇന്നത്തെ ചരിത്രകാരന്മാർ അതുപോലും സമ്മതിക്കുന്നുമില്ല. എനിക്കു തോന്നുന്നതു പരമേശ്വരയുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ സൂരക്ഷിതമായിത്തീർന്നിരുന്ന രേഖകൾ പുതിയ ചരിത്രകാരന്മാർ കണ്ടിരിക്കാൻ ഇടയില്ലെന്നാണ്. അല്ലെങ്കിൽ ഒരു സുപ്താഹത്തിനുള്ളിൽ മറ്റാർക്കും സാധ്യമാകാത്ത പട്ടാള ചരിത്രനിർമ്മാണം സാധിച്ച ചരിത്രനിഷ്ണാതൻ-ഹരിശർമ്മപ്രഭൃതികൾ പറയുമ്പോലെ മറ്റു ഗവേഷകന്മാരല്ലാം യാതൊരു മഹാശയന്റെ സന്നിധിയിലാണോ ഗവേഷകമ്മന്യരായി ഭവിക്കുന്നത്- ആ ഗംഭീര ചരിത്രാന്വേഷി-നാഗമയ്യായ്ക്കു പേരും പെരുമയും ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്ത മഹാശയൻ-പറയുന്നതിന് എതിരായി എടുവീടർ എന്നൊരു കൂട്ടരേ ഇല്ലായിരുന്നവനോ, ആദിത്യവർമ്മമഹാരാജാ തെക്കെങ്ങാണ്ടോ വച്ച് സ്വാഭാവിക കാരണങ്ങളാൽ നാടുനീങ്ങിയെന്നോ അഭിപ്രായപ്പെടാൻ അവർ മുതിരുകയായിരുന്നോ? ചരിത്രഗവേഷണം കുറെ പാടുള്ള കാര്യമാണ്. അത് നമ്മെപ്പോലുള്ള സാധാരണന്മാർക്കു സാധിക്കുകയും മറ്റുമില്ല. അതു നില്ക്കട്ടെ. ഈ മഹാരാജാവിനു രവിവർമ്മ എന്നൊരു മന്ത്രിയുണ്ടായിരുന്നു.

കൂറ്റന്നു തക്ക ചുമൽ മുട്ടുതൊടുന്ന കൈകൾ

മാറ്റമ്പി നിർഭരമുയർന്ന തടിച്ച മേനി
ഉറ്റുനിറഞ്ഞ മുഖലക്ഷ്മി, വിരിഞ്ഞ വക്ഷ-
സ്സേറ്റുകരുത്തുമവനാണ്ടു രിപ്പുകൾഭീയും

“മാറ്റമ്പി” എന്ന പ്രയോഗത്തിന്റെ സ്വാരസ്യം നോക്കുക. വെറുതെ സ്തുതിക്ക
യാണെന്ന് ആളുകൾ തെറ്റിദ്ധരിക്കരുത്. അത് എനിക്കു വശമില്ലാത്ത ഒരു കാര്യ
മാണ്. പദങ്ങളെ വേണ്ടിടത്ത് അറിഞ്ഞു പ്രയോഗിക്കാൻ വാസ്തവത്തിൽ അദ്ദേഹ
ത്തിനു മാത്രമേ വശമുള്ളൂ വേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ വേറെയും ഇത്തരം ചില പ്രയോഗ
രത്നങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുതരാം.

“മൂലത്തെപ്പിന്നിൽ നിർത്തുന്നതിനു വിരുതേറ്റുന്ന പൂരാടനാളിൽ” ഇതൊരു
മംഗളപദ്യത്തിലുള്ളതാണ്. മൂലവും പൂരാടവും ഇങ്ങനെ ഘടിപ്പിക്കാൻ മറ്റാർക്കു
സാധിക്കും.

അതുപോലെതന്നെ പദങ്ങൾക്ക് ഇല്ലാത്ത അർത്ഥം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്ന
തിനും അദ്ദേഹത്തിനു കഴിയും. നോക്കുക- എടുവീടരെ വർണ്ണിക്കുന്ന ദിക്കിൽ

ഹങ്കാളുമ്പുരുഷർ നല്ലവരെന്നുവച്ചു
മൻ കാക്കുവോനവരെയേറ്റുവമാദരിച്ചു.

‘മൻ’ തമിഴിൽ പോലും ഒരു അശൈച്ചാല്ലാണ്. അതിന് ‘മന്ന്’ എന്നർത്ഥ
മേയില്ല. ‘മൻ’ രാജാവ്. മന്ന് ഭൂമി. ഇങ്ങനെയാണ് തമിഴിലെ അർത്ഥം. മലയാ
ളത്തിലും ‘മൻ’ എന്നു പ്രയോഗിച്ചു കണ്ടിട്ടില്ല. എന്നിട്ടും നമ്മുടെ കവിത്ത് ഒരു കൂ
സലുമില്ല.

‘ജഷീണാം പുനരാദ്യാനാം
വാ ചമർതോഽനുധാവതി’

എന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് അറിയാം.

യദ്യദാചരതിശ്രേഷ്ഠ-
സ്തുത്തദേവേതരോജനഃ

എന്ന പ്രമാണമനുസരിച്ച് മറ്റുള്ളവർ അദ്ദേഹത്തിനെ പിന്തുടർന്നുകൊള്ളുക
യും ചെയ്യും.

മഹാരാജാവിന് ഒരു പുത്രി ജനിച്ചു.

പുമാതു പാല്ലുടലിന്നെന്നകണക്കമേയ
ഭ്രമാവെഴുന്നൊരു കമാരി നൃപനുദിച്ചു
ആ മാന്യതന്നുടലൊക്കളി മുടിന്നിന്ന
കൗമാരമാം തിരയെ യൗവനബാഹു നീക്കി.

ഇതു കേട്ട്, ജനിച്ച് ഉടനേതന്നെ ആ കമാരി യൗവനം പ്രാപിച്ചു എന്നു ധരിക്കത്തക്ക അരസികന്മാർ നമ്മുടെ നാട്ടിലില്ലല്ലോ. ബാല്യകൗമാരങ്ങളിൽ വർണ്ണിപ്പാനെന്തിരിക്കുന്നു? അതുകൊണ്ടു വിട്ടുകളഞ്ഞതാണ്. അതുപോലെതന്നെ,

വർഷർത്തുവൊത്ത നിലമെന്നതുപോലെ സാരോൽ-
കർഷം വസന്തമരുളും മലർവാടിപോലെ
വർഷർത്തു നീങ്ങിവിലസും മുഴുതിങ്കൾപോലെ
ഹർഷത്തെനല്ലി ജനതയ്ക്കുവൾ യൗവനത്തിൽ.

എന്ന പദ്യത്തിൽ 'വർഷർത്തു'വിനെ ആവർത്തിച്ചതു ഭംഗിയായില്ലെന്നു പറയുന്നവരുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ ചോദിക്കും അവരോട് (പുത്തൻകൂറ്റുഭാഷയിൽ തന്നെ ആകാം):

“ഹേ യോഗ്യ! തനിക്കാഗ്രഹം കൈരളീമഹിളയ്ക്കു മംഗല്യമുപോകണമെന്ന്; മഹാകവിക്കാഗ്രഹം അങ്ങനെ ഒരു ദൂരവസ്ഥ അവൾക്കു വന്നുചേരരുതെന്ന്— ഇതിൽ ഏതാണ് അഭികാമ്യം? ഒരുത്തനെ കൊന്നും ഒരു കുടുംബത്തെ രക്ഷിക്കണം; ഒരു കുടുംബത്തെ നശിപ്പിച്ചും ഒരു കരയെ രക്ഷിക്കണം—എന്നൊക്കെയല്ലേ ധർമ്മശാസ്ത്രം വീധിച്ചിട്ടുള്ളതു്. അതുപോലെ ഒരു വാക്ക് ആവർത്തിച്ചാലും വേണ്ടില്ല. കവിതയുടെ തിരുമംഗല്യത്തെ രക്ഷിച്ചു കഴിയൂ.”

ആ കമാരിക്ക് കണ്ണു്, മുക്ക്, ചുണ്ടു്—ഇത്യാദി എല്ലാം ശരിയായിട്ടു്—എന്നു വച്ചാൽ മഹാകാവ്യഗൃഹലേഷൻ അനുസരിച്ചുണ്ടായിരുന്നു. ഒന്നു രണ്ടു വിശേഷമുള്ളതു് മാത്രമേ ഇവിടെ ചേർക്കാൻ തരമുള്ളൂ.

'അന്നിർമ്മലാംഗിയുടെ കണ്ണുകൾ, മൂനിൽ മുക്ക,
പിന്നിൽ ശ്രവസ്സു തടവിങ്ങനെ രണ്ടുപാടും
വന്നിങ്ങുമങ്ങുമടലും, വിധി വേർപിരിച്ചി-
ട്ടൊന്നിച്ചിടാത്ത, കരിമീനിണപോലെ മിന്നി'

ഇതു് ഒരു വിശേഷമാണ്.

രണ്ടായിരം ജലധരങ്ങൾ തുടർച്ചയായ്ക്കൽ-
ത്തണ്ടാരുകണ്ടടിയിൽവന്നു ജലംതിരക്കി
തിണ്ടാടുമാറമലതൻകഴൽ നീണ്ടിരുണ്ടു
കൊണ്ടാടപുണ്ടിടതിരണ്ടു ചുരുണ്ടുമിന്നി.

രണ്ടായിരം എന്നു വച്ചാൽ—ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തിത്തൊണ്ണൂറ്റിഒൻപതും ഒന്നും— ജലധരങ്ങൾ അവളുടെ കാൽത്തണ്ടാരു കണ്ടിട്ടു് അതിനു താഴെ ജലം ഉണ്ടായിരിക്കണം എന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിട്ടു് ചുമടുണ്ടോ? ചുമടുണ്ടോ? എന്ന് തിരക്കിത്തിണ്ടാടുമാറു് അവളുടെ കേശങ്ങൾ നീണ്ടു്—ഇരുണ്ടു്—ആട പുണ്ടു്—തിരണ്ടു് ചുരുണ്ടങ്ങനെ മിന്നി. ചാലക്കമ്പോളത്തിൽ ആരെങ്കിലും സാമാന്യം ഭേദപ്പെട്ട ഒരാൾ

ചെന്നാൽ 'ചുമടുണ്ടോ ചുമടുണ്ടോ' എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ട് അടുത്തുകൂടാറുള്ളതിനെ ഈ പദ്യം അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു-തലമുടി നീണ്ടുചുരുണ്ടിരുന്നതു് കടക്കാലുപോലെ ആണോ എന്ന് അരസികന്മാരേ ചോദിക്കൂ. പറ്റുവള്ളികൾ കണ്ടിടുള്ളവർക്ക് ഈ സംശയത്തിനേ വഴിയില്ല-തലമുടിക്കു കറേ നീളം കൂടുമെന്നു മാത്രം. സാധാരണ പെണ്ണുങ്ങളുടെ തലമുടിയിൽ നിന്ന് ഇവളുടെ കേശത്തിനുള്ള പ്രധാന വ്യത്യാസമിതായിരുന്നു. ഒരുപക്ഷേ തലമുടി നിലത്തു തൊട്ടതിനുശേഷവും പിന്നെയും വളർന്നപ്പോൾ, പടവലങ്ങയുടെ മട്ടിൽ ഒന്നു ചുരുണ്ടു എന്നും വരാം. 'തിരക്കിത്തിണ്ടാടുമാറ്' എന്നി ദിക്കിലെ 'ആറിന്' അതിന്റെ സാക്ഷാത്തായ എന്നു വച്ചാൽ അംഗീകൃതമായ അർത്ഥം സ്വീകരിച്ചാൽ ദുർഘടം നേരിടും എന്നുകൂടി വായനക്കാർ ഓർത്തുകൊള്ളണം.

രക്തായരോർദ്ധ്യമുഖരശ്മി പതിഞ്ഞതൊത്തിൻ-
 മുക്താഫലത്തെ നവദാധിമബീജമെന്നായ്
 കൊത്താൻവരുന്ന ശുകിതനുടെ കൊക്കുപോലാ
 നൽത്താമരാക്ഷിയുടെ നാസികയുല്ലുസിച്ഛ.
 മന്നാകെ വെന്നു മഹിതമുജപംക്തി നാട്ടാൻ
 സന്നാഹമാർന്നരുളിടും സ്മരസാർവഭൗമൻ
 അന്നാൾ വഹിപ്പൊരു മലർക്കണതീർന്നിടാതാ
 പൊന്നാവനാഴിയിവളെന്നു നിനയ്ക്കുമാരും.

ഇത്യാദി പലേ ശ്ലോകങ്ങളിലും പൂർവ്വ കവിചുംബിതങ്ങളായ ആശയങ്ങളെ കാണുന്നവർക്ക് മതിവിമുദ്രമോ മറ്റോ പിടിപെട്ടിരിക്കണം. അവർ,

ആ മങ്കതൻ മൊഴിയൊടൊറ്റയിൽ മല്ലടിച്ചുൾ-
 പൂമങ്ങിവിണൊരു വിപഞ്ചിയെ മന്നിടത്തിൽ
 നാമന്നതൊട്ടു തടവെന്നിയെ വീണയെന്ന
 നാമത്തിലിന്നുമറിയുന്നതിലെന്നു ചരിത്രം.

എന്ന ശ്ലോകം വായിച്ചുനോക്കട്ടെ.

ചുറ്റും ദ്വിജങ്ങളെയടുക്കിയ വക്ത്രമാണ്ടാൽ
 പറ്റും ദ്വിജേശമുഖിയെന്നഭിധാനമാർക്കും
 മുറ്റും ദ്വിജേശനവനുള്ള നിസർഗ്ഗമാനം
 വിറ്റുണ്ടു വക്ത്രമജനേകീയവൾക്കുമാത്രം.

എന്ന ശ്ലോകത്തെ,

ഏതസാരമിവേന്ദുമണ്ഡലം
 ദമയന്തീവദനായ വേധസാ
 കൃതമദ്ധ്യ ബിലം വിലോക്യതേ
 ധൃതഗംഭീര ഖനീഖനീലമ.

എന്ന നൈഷധീയശ്ലോകത്തോടു സാദൃശ്യപ്പെടുത്തി നോക്കട്ടെ-അപ്പോൾ കാണാം അഭിനവ ഹർഷന്റെ മെച്ചം.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഔചിത്യബോധവും രസികതയും പ്രസ്തുഷ്ടമാകുന്നത് മറ്റൊരു സംഗതിയിലാണ്. ശ്രീ ഹർഷൻ പാദങ്ങൾവരെയുള്ള എല്ലാ അവയവങ്ങളേയും വർണ്ണിക്കുമ്പോൾ, നമ്മുടെ കവിയാകട്ടെ തലമുടി, മുഖം, കചങ്ങൾ, നാഭി, തുട മുതലായി രസികദൃഷ്ടി പതിയാറുള്ള ഭാഗങ്ങൾ മാത്രമേ കാണുന്നുള്ളൂ.

ആ യുവതിയുടെ 'അൻപാകെ' 'തമ്പാനെ വിട്ടിതരനിൽ കടിവച്ചതില്ല'ത്രേ.

വമ്പാർന്നിടുംനദി പയോധിയെവിടു കൂപം-
തൻപാർശ്വമെത്തി നിലനിന്നറിവില്ലയല്ലോ

ഇതും നവമായ ഉല്ലേഖമല്ലെന്നു പറയുന്നവർ പരമേശ്വരയുടെ ചരിത്രകാരന്മാരെ-അല്ല കവിയത്തനെയും-അവിശ്വസിക്കയാണു ചെയ്യുന്നത്.

തമ്പാന്റെ പേരിൽ ഈ വിധം തന്റെ മകൾക്കുണ്ടായ അഭിനിവേശത്തെ രാജാവു അഭിനന്ദിക്കാതിരുന്നമില്ല. എന്നാൽ എട്ടുവീടർ 'വെൺപട്ടിൽ മുടിയൊരു പാശ്ചിണനെപ്പോലെ വൻപിട്ടിലല്ലഹസിതത്തെ വെളിക്കു കാട്ടി'ക്കൊണ്ടു രാജസന്നിധിയെ പ്രാപിച്ചു തമ്പാനെ ഒട്ടുവളരെ ദുഷിക്കയും അവിടുത്തെ ഹൃദയത്തിൽ ദുശ്ശങ്കാബീജം വിതയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. തൽഫലമായി അവിടുത്തെ ഹൃദയത്തിൽ 'കമ്പിത്തപാലിൽ മൊഴിപോവതിൽ നൂറിരട്ടി'വേഗത്തിൽ പലേമാതിരി ചിന്തകൾ എഴുന്ന. 'കമ്പിത്തപാലിൽ മൊഴിപോവതു' ഹാ എത്ര മനോജ്ഞമായ ഉല്ലേഖം. ഇതാണ് ഒന്നാംസർഗ്ഗത്തിന്റെ ചുരുക്കം.

രണ്ടാം സർഗ്ഗത്തിൽ "ജനത്തെ നിർമ്മിച്ച നിലയ്ക്കു നിർത്തു"ന്ന നിദാലയുടെ വരവും, രാജമന്ദിരത്തിന്റെ തീവയ്പ്പും, മന്ത്രിയുടെ പതനവും വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നിദാലയുടെ കാഠിന്യത്താൽ ജനങ്ങൾ സൂര്യനെ അധിക്ഷേപിച്ചുതുടങ്ങി. അവർ,

മിഴിച്ചുനോക്കിത്തരണീകചങ്ങളിൽ-
കഴിച്ചുകണ്ടിലൊരു ശൈത്യമെങ്ങുമേ.

ഈ മിഴിച്ചുനോക്കലിന്റെ ഫലമായിട്ടായിരിക്കണം പെണ്ണുങ്ങൾ റൗക്കയും, പിന്നീടു ജായ്ക്കറ്റും, ഒടുവിൽ ഇവയ്ക്കെല്ലാംപുറമേ ഒരു ജമ്പറും ധരിച്ചുതുടങ്ങിയതു്. ഇനി നിദാലകാലത്തു് എന്തു ചെയ്യുമെന്ന് ഒന്നു കാണട്ടെ.

പരം ഗവാക്ഷാദിസമീപമെത്തിയാ
നരവ്രജം ലങ്കയിൽ വാനരങ്ങൾപോൽ
നിരന്തരം മാരുതപോതമാശ്രയി-
ച്ചൊരല്ലമാശ്വാസമിയന്നിരുന്നതേ.

ഈ ശ്ലീഷ്ടോപമയുടെ സ്വാരസ്യം എത്ര അനപലപനിയം! ജലക്രിഡാവർണ്ണനയാണ് പൊടിപ്പുരമായിരിക്കുന്നത്. ആമാതിരി ക്രിഡകൾ കേരളത്തിൽ മുന്യ നടു

പുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു പറയുന്നവർ ചരിത്രരേഖകൾ സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിച്ചുകാണുകയില്ല. സംസ്കൃതകൃതികളിൽ ഇത്തരം വർണ്ണനകൾ ധാരാളം കാണാനുള്ളതു കൊണ്ടും, സ്വീരിയായിലോ മറ്റേതോ ദിക്കിലോ ഈ മാതിരി ജലക്രീഡ ഇപ്പോഴും കാണാറുള്ളതുകൊണ്ടും, അത് ഇവിടെയും നടപ്പിലിരുന്നു എന്നു വേണം വിശ്വസിക്കാൻ.

ഒരുത്തി കാന്താനനശങ്കയാൽ പ്രിയം-
പെരുത്തു ചുംബിച്ചൊരു താമരയ്ക്കുക
ഇരുന്ന വണ്ടത്തരളാക്ഷിതൻമുഖ-
ത്തൊരുമ്മവച്ചാനരവിന്ദബുദ്ധിയാൽ (സ്വന്തമാണേ)
വരോരുവാമന്യജലത്തിലാണ്ട തൻ-
ശിരോരുഹം കണ്ടസിതാഹി ശങ്കയാൽ
സരോവരത്തിൻസഖികൾക്കു മുന്നിലും
വീരോധമില്ലാതെ പുണർന്നു കാന്തനെ

അതിനെത്തുടർന്ന് അഗ്നിബാധാവർണ്ണനമാണ്.

അപാരഹേത്യാനനമോടുമസ്സലാ-
മപാബധ്യധുമോല്ലരകന്തളത്തൊടു
നൃപാലസൗധത്തിലണഞ്ഞു വഹ്നി നി-
സ്സുപാലവം കൂത്തുകളാടി ദാസിപോൽ.

ആ അസ്സൽപ്രയോഗം എത്ര അസ്സലായിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക.

വയറ്റിനുണ്ടായൊരു തൃപ്തിയെന്ധയം
വയസ്യനാം വാസവനോടുരയ്ക്കുവാൻ
അയത്നമോർത്താ ദഹനൻ കൃതാർത്ഥനായ്
വിയൽപഥത്തോളമുയർന്നു തൽക്ഷണം.

ഈ മാതിരി അപൂർവകവിചുംബിതമായ ഉല്ലേഖങ്ങളാണ് ഉമാകേരളത്തെ മഹാകാവ്യങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അദ്വിതീയമാക്കിത്തീർത്തത്. ഓഹോ! വായനക്കാരിൽ ചിലർ പറയുമായിരിക്കാം ഇതേ ആശയം തന്നെ അവർ വേറെയും കണ്ടിട്ടുണ്ടെന്ന്. ഒരുപക്ഷേ, ലങ്കാദഹനാവസരത്തിൽ നിശിചരാലയം വെന്ത വൃത്താനം അറിവിക്കാനായി പാവകൻ അംബരാന്തത്തോളം ഉയർന്ന കഥയും ഉദ്ധരിച്ചേക്കാം. എന്നാലും ഇത് പൂർവകവി ചുംബിതമാണെന്നു പറയാൻ ഞാൻ തയ്യാറില്ല. അങ്ങിനെ പറയുന്നവരേയാണ് നിരൂപകമ്മന്യന്മാരെന്നും മറ്റും ജീവചരിത്രകാരന്മാർ പരിഹസിക്കുന്നത്. അവർക്ക് അങ്ങിനെതന്നെ സമ്മാനം കിട്ടണം.

പെരുത്തകാലത്തിൽ മയൂരസമ്മദം
വരുത്തുവാനോ ധരണീഗൃഹോപരി
ഉരത്ത മേഘദ്യുതി പുണ്ടു ധൃമമാം

കറുത്ത മേക്കപ്പി കൃശാനകെട്ടിനാൻ.

“പെരുത്ത” എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥത്തേപ്പറ്റി സംശയം ജനിച്ചാലും, ഉല്ലേഖം ഭംഗിയായിട്ടുണ്ടെന്ന് ആരും സമ്മതിക്കാതിരിക്കയില്ല. തീ വെച്ച ചെമ്പഴന്തിപ്പിള്ളയുടെ കരത്തിൽ നിന്ന് ഊരിയെടുത്ത പന്തവും, തദംഗത്തിലെന്ന ചുവറ്റും, തമ്പാൻ രാജസമക്ഷം ഹാജരാക്കി. രാജാവു വിശ്വസിക്കാതെ ചെമ്പഴന്തിയുടെ ശരീരം പരിശോധിച്ചുനോക്കി. അയാളുടെ പൊന്നരഞ്ഞാണിന്റെ അടിയിൽ ഒരു ലേഖനം കണ്ടു്, അതിനെ ഇങ്ങനെ വായിച്ചു.

“ഇതാണു തമ്പാൻ തിരുമേനിതൻഗൃഹം
ഹൃതാശനേകം നിശ; നിങ്ങൾമൂലമായ്
ധൃതാദരം പന്തമെടുത്ത പാപിപോയ്
കൃതാന്തഗേഹത്തിനിരുട്ടുകുറണം.”

മഹാരാജാവ് ചരിത്രഗവേഷകനല്ലാതിരുന്നതിനാൽ അതിനെ വിശ്വസിച്ചു് തമ്പാനെ ബന്ധനസ്ഥനാക്കുവാൻ ആജ്ഞയും നല്കി. അങ്ങനെ ആ രാജഭക്തൻ ഇരുട്ടറയ്ക്കുള്ളിലായി.

ജനിച്ചവന്മാരെടിയടയ്ക്കുക
തനിച്ചുമേവും സചിവാഗ്രന്ദനേകനേ
അനിച്ചായൽ തിണ്ടിയതില്ല ഭാസ്തരൻ
സനിശ്ചയം പഞ്ചമനെ ദ്വിജാതിപോൽ.

എന്നിടും തിണ്ടൽ പഞ്ചമന്മാർക്കാണുപോലും. ദ്വിജന്മാർക്കാണ് വാസ്തവത്തിൽ തിണ്ടലുള്ളതെന്നു കവി എത്രയോ കാലത്തിനു മുമ്പേ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പിന്നീടു് എട്ടുവീടരുടെ ഉപദേശമനുസരിച്ചു് രാജാവു മന്ത്രിയെ നാടുകടത്തി. ഈ സംഭവം നടന്നപ്പോൾ പൗരന്മാർ ക്ഷോഭിച്ചു. എങ്കിലും,

തെരുതെരെ ലഹളയ്ക്കൊരുങ്ങുവാൻ തു-
ട്ടരുളുകിലും ദ്രവ്യയായ രാജഭക്തി
അരുതരുതു പീശകെന്നരയ്ക്കുമൂലം
വരുമൊരു മാലൊടു പിന്തിരിഞ്ഞു പൗരർ.

ഇവിടെ രണ്ടാംസർഗ്ഗം അവസാനിച്ചു.

ഈ സംഭവം അറിയുമുന്വതന്നെ രാജസുതയ്ക്ക് വലതുകണ്ണ തുടിച്ചു. അവൾക്ക്,

“വൃത്തം കടുപ്പം, മിഴികൾക്കു കാഴ്ച
ഏത്തട്ടിമുത്തെന്നവിധം കുറഞ്ഞു.”

ഈ വൃത്തപ്രയോഗം അതിചതുരമായിട്ടില്ലേ? വൃത്താന്തം അവൾ കേട്ടു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ദുർഗ്ഗകനങ്ങൾ കണ്ടുതുടങ്ങിയതേയുള്ളൂ എന്നുകൂടി നാം ഓർക്കണം.

അനന്തരം രാജാവ് അവളെ ആളയച്ചു വിവരം ധരിപ്പിക്കുകയും “പോകട്ടെ പുല്ലുപുര ഷൻ നിനക്കു്” എന്നുപദേശിക്കുകയും “ഇച്ഛിയ്ക്കുകൊല്ലം കൊലയും നടത്താമച്ഛന്നവൻ മന്നവനോർമ്മ വേണം” എന്നു പേപ്പിടികാട്ടുകയും ഒക്കെ ചെയ്തു. അതു കേട്ടപ്പോൾ,

സ്ത്രീവർഗ്ഗമുത്തും പിളർമ്മിനലേറ്റു
പൂവല്ലിപോൽ വാടി നിലത്തുവീണു.

ക്രമേണ ബോധം വീണപ്പോൾ, തമ്പാൻ യാത്ര ചോദിച്ചാനായി അവിടെ ചെന്നുചേർന്നു.

ധീരത്വമേറിടന മന്ത്രി വന്നു
നേരത്തു ലജ്ജാഖ്യയേകയാക്കി
ദൂരത്തു പിൻമാറി നതാംഗിയാൾതൻ-
ചാരത്തൊഴും മറ്റു സഖികദംബം.

ഈ സഖിമാർ,

സങ്കല്പസംഗമാനുഭവസ്യ തസ്യ-
ഭംഗം കരോമി സമയേ സമയേ സമേത്യ
സഞ്ചിന്ത്യ നൃനമിതി തൗ സദയം വിഹായ
നിദ്രാ ജഗാമ നിപുണേവ സഖീ സകാശാൽ.

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ കീർത്തിതയായിരിക്കുന്ന നിപുണയായ സഖിയെക്കാൾ ഭാഷാനൈഷധചമ്പുവിലെ നിപുണമാരല്ലെന്നു സംശയമുള്ളവർ ഹരിശർമ്മ പ്രഭു തികളോടോ കവിയോടോ എഴുതിച്ചോദിച്ചുകൊള്ളുക. പൂർവ്വ കവിയുംബിതങ്ങളായ ആശയങ്ങൾ മഷിയിട്ടു നോക്കിയാൽപോലും ഉമാകേരളത്തിൽ കാണുകയില്ലെന്നാണ് എന്റെ വിശ്വാസം.

നായകൻ ഒട്ടു വളരെ കരഞ്ഞശേഷം, “പോകട്ടെ സർവ്വ സ്വമുണക്കുപുല്ലു്” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് യാത്ര ചോദിച്ചു. നായിക പറയുന്നു:

“ധീയെന്നമാർന്നോരവിടുന്നു ശുഭ്ര-
സ്ത്രീയെന്നു ചിന്തിക്കരുതന്യരുള്ള
ഹ്രിയെന്നിയേ നല്ലിലുടൻ നശിപ്പു-
നീയെന്നെ ഞാൻതന്നെ ശപിച്ചിടുന്നു”.

ഈ കവിയെഴുതിയ കാലഘട്ടത്തെ യുവജനങ്ങൾക്കു നല്ലപോലെ അറിഞ്ഞുകൂടാ. നായന്മാർ സി. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സംഘടിച്ച് തുടങ്ങിയിരുന്നു. ‘ശുഭ്ര’ശബ്ദത്തെ അവർ യുക്തികൊണ്ടും പ്രമാണം കൊണ്ടും നിഷേധിച്ചു. ‘നായർ’ എന്ന മാസികയുടെ പഴയ ലക്കങ്ങൾ നോക്കുക. മൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാ തിരുമനസ്സിലെ ഭരണദശാരംഭത്തിൽ തുടങ്ങിയ ‘ബ്രാഹ്മണമേധാവിത്വ’ നിരാകരണ പ്രക്ഷോഭണത്തിനു തെല്ലു ശമനമുണ്ടായെങ്കിലും തിരുവനന്തപുരത്തു് നായ

ന്മാരും തമിഴ് ബ്രാഹ്മണരും തമ്മിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന സ്വൈരക്കൂട്ട പലേ അനാശാ സ്യസംഭവങ്ങൾക്കും ഇടവരുത്തി. ചില തീവെയ്യുകളും, കീൽപ്പുരട്ടലുകളുമൊക്കെ നടന്നു. ഇരകൂട്ടരുടേയും പക്ഷംപിടിച്ച ജാതീയപത്രങ്ങളും സമരം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ പശ്ചാത്തലത്തിൽവെച്ചു വായിച്ചു നോക്കിയാലേ ഈ ശ്ലോകത്തിന്റെ ആശയം മുഴുവനും മനസ്സിലാകൂ.

“ചേലാളവോരൻപുകൾ വെള്ളമേട-
മേലാകവേ താർമഷി കോരിവീഴ്ന്നി”

എന്നതിന്റെ അർത്ഥവും അപ്പോൾ മനസ്സിലാകും.

പൗരവിലാപവും വർഷത്തുവർണ്ണനയുമാണ് ഈ സർഗ്ഗത്തിലെ ശേഷിച്ച അംശം.

വേകന്നൊരുള്ളാർന്ന ശിവത്തൊടസ്സ-
ലാകുന്ന വഞ്ചിക്കുടിവിട്ടു ദൂരെ
പോകുന്ന മന്ത്രിക്കഴലോടു പൗര-
രേകന്നൊരാശിസ്സുകൾ കൂടെയെത്തി

“അസ്സലാകുന്ന വഞ്ചിക്കുടി” ഈ മാതിരി പ്രയോഗങ്ങളെപ്പറ്റി ഒരു നിരൂപകൻ പറയുന്നു:- “അസംഭൂതാർത്ഥവിശേഷണങ്ങളും അവ്യാവർത്തക വിശേഷണങ്ങളും പ്രയോക്താവിന്റെ ശബ്ദപരിചയത്തെ അല്ലാതെ മനോധർമ്മ വൈശിഷ്ട്യത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നില്ല.” ആ നിരൂപകൻ മരിച്ചുപോയിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ഇങ്ങനെ മറുപടി കൊടുക്കുമായിരുന്നു. “ഹേ! മായ! നിങ്ങൾ എന്തറിഞ്ഞു? അന്ന് വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ജീവിച്ചിരുന്നു. ദ്വിപ്രാസം, കണക്കിനു പറ്റിച്ചില്ലെങ്കിൽ കവിക്ക് എന്തു പറ്റുമായിരുന്നെന്നു തനിക്കറിയാമോ? അർത്ഥഹാനിയെ പേടിച്ച് അന്നത്തെ മലയാളികളിലൊരേങ്കിലും തങ്ങളുടെ ബാലികമാർക്കു തിരുമംഗല്യം ചാർത്താതിരുന്നിട്ടുണ്ടോ? പോരെങ്കിൽ പ്രതിദ്വന്ദ്വിയായ കേ.സി-യ്ക്കു ദ്വിപ്രാസമൊപ്പിച്ചു കവിതയെഴുതാൻ ശക്തിയില്ലെന്നു വരുത്തുകയും വേണ്ടോ? വലിയ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ കാലഗതിയ്ക്കു ശേഷമുള്ള കവിതകൾ നോക്കുക. രത്നമാലയിൽ സംസ്കൃതവൃത്തത്തിൽ അഞ്ചും, ദീപാവലിയിൽ ഇരുപത്തിഅഞ്ചും, അമൃതധാരയിൽ ഒന്നും, കല്പശാഖയിൽ മൂന്നും കൃതികൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവയിലൊന്നിലെങ്കിലും കേരളവർമ്മപ്രാസം ദീക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടോ? ഓ! ആ കൃതികൾ വായിക്കുമുമ്പേ നിങ്ങൾ ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു-അതാണ് നിങ്ങൾക്ക് ഈ അബദ്ധം പറ്റിയത്. ഇന്നിപ്പോൾ രാജരാജവർമ്മക്കു ക്ഷിപ്രയുമായിരിക്കാം അവരാണ് ഒടുവിൽ ജയിച്ചതെന്ന്-പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ. അങ്ങനെ അല്ല സംഭവിച്ചതെന്ന് എഴുതിപ്പിടിക്കാൻ ചരിത്രകാരന്മാരുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ ആ ജീവചരിത്രത്തിലും ഒരു അബദ്ധം പിന്നെത്തുപോയി.

“തനിക്കു പ്രിയതരമായ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തെ ഒരാൾ എതിർത്തത് അസഹ്യമായിത്തോന്നിയതിനാൽ ആ എതിർപ്പിനെ വളരെപ്പേരുടെ പ്രതിനിധിയായി അദ്ദേഹം ശക്തിയോടുകൂടി പ്രതിഷേധിച്ചുവെന്നേയുള്ളൂ.” പരമേശ്വരയുടെ പ്രിയവും അപ്രിയവും ഒക്കെ കാലാനുരൂപമായി മാറി മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുമെന്നാണോ ഇവർ പറയുന്നത്. അത്രയ്ക്കു പ്രിയതരമായിരുന്നെങ്കിൽ മുകളിൽ പ്രസ്താവിച്ച ഒറ്റ കൃതിയിലെങ്കിലും അതു പ്രയോഗിക്കുമായിരുന്നു.

“അതു തന്നെയും അദ്ദേഹം ചെയ്തിരുന്നില്ല” എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതാണ് അതുതുമായിരിക്കുന്നത്. ഒരുപക്ഷേ “ചെയ്യുമായിരുന്നില്ല” എന്നായിരിക്കാം വിവക്ഷിതം. ചരിത്രകാരന്മാർ തുടരുന്നു:

“തന്റെ സർവ്വാഭ്യുദയങ്ങൾക്കും കാരണഭൂതനും താൻ ദൈവത്തെപ്പോലെ ആരാധിച്ചുവരുന്ന ആളുമായ കേരളകാളിദാസനെ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തിന്റെ പേരും പറഞ്ഞ് വ്യംഗ്യമായിട്ടെങ്കിലും മറ്റുള്ളവർ—അവർ ആരുതന്നെയൊക്കെ—ആക്ഷേപിക്കുന്നത്—അന്യസ്ഥനാക്കുന്നത്—കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കാനുള്ള ക്ഷമ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതാണ് ആ വാദത്തിൽ ഭാഗഭാഷാകാരന്മാരുള്ള മുഖ്യ കാരണം.” ആദ്യം പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന വാക്കുകൾക്കും ഈ വാക്യത്തിനും തമ്മിലുള്ള പൊരുത്തമില്ലായ്മയും ഇതിൽ പരിസ്സരിക്കുന്ന വികാരതൈക്ഷ്ണ്യവും കാണുമ്പോൾ, പരമേശ്വരയർതന്നെയാണ് ഇവിടെ സംസാരിച്ചിരിക്കുന്നത് എന്നു തോന്നിപ്പോകാതിരിക്കയില്ല. അതിനാൽ ആ വാക്യത്തിനെ ഒന്നു സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിക്കതന്നെ വേണം. ഒന്നാമതായി ഏ. ആർ. കോയിത്തമ്പുരാനാണ് തന്റെ മാതൃസഹോദരനോട്—തന്നെ ഒരു പണ്ഡിതപ്രകാണമാക്കി, അല്ല ജ്ഞാനവിജ്ഞാനഭണ്ഡാഗാരമാക്കിത്തീർത്ത ആ മഹാപുരുഷനോട്—പരമേശ്വരയർക്കുണ്ടായിരുന്നിടത്തോളം സ്നേഹാദരങ്ങൾ ഇല്ലെന്ന് ആരെങ്കിലും പറയുന്നത് നാലുപേരുകേട്ടാൽ നിരക്കുന്ന കാര്യമാണോ? അതിന് ഒരു തെളിവും ആവശ്യമില്ല. വേണമെങ്കിൽ താമസിയാതെ പ്രസിദ്ധീകൃതമാവാൻ പോകുന്ന “ഏ. ആർ. തിരുമേനിയുടെ ജീവചരിത്രം” വായിച്ചു നോക്കിക്കൊള്ളുക. ഇടയ്ക്ക് ഞാൻ ഒന്നു ചോദിച്ചുകൊള്ളട്ടേ. ആ മഹാത്മാവിന്റെ ശതാബ്ദപ്പൂർത്തി ആഘോഷിപ്പാൻ ഈ ആരാധകൻ സാധിക്കാതെ വന്നതെന്തു? തന്റെ സാക്ഷാദ് ഗുരുവിന്റെ ശതാബ്ദഘോഷം അദ്ദേഹം കൊണ്ടാടിയല്ലോ അതു പോകട്ടെ. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ സ്വസ്ഥതയ്ക്കു വേണ്ടിയാണ് അദ്ദേഹം ആയുധം ധരിച്ചതെങ്കിൽ, തത്വത്തിനു വേണ്ടിയല്ലെന്ന് സിദ്ധിക്കുന്നില്ലേ? മുൻപ് ഞാൻ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതുപോലെ, അദ്ദേഹം പിള്ളാലത്ത് ദ്വിപ്രാസനിർബന്ധം കൈവെടിഞ്ഞത് ആ വിചാരത്തിന് ഉപോദ്ബലകമായിരിക്കുന്നുമില്ലേ? അങ്ങനെ ഒരു ചാപല്യം മി. പരമേശ്വരയർക്കുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനെ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളവരാരും വിശ്വസിക്കയില്ല. വാസ്തവത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ രാഗദ്വേഷാദിദ്വന്ദ്വഭാവങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം “നല്ല ഗിരീശൻ” തന്നെയാണ് ഒരു ഇളക്കുവുമില്ല. തന്റെ കവിതാരീതി മറ്റുള്ളവർക്കു രസിക്കുന്നില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ

അദ്ദേഹം രീതിയൊന്നു മാറ്റി; ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളാണ് മലയാളികൾക്ക് രചിക്കുന്ന തെന്നു വന്നപ്പോൾ അവയെ സ്വീകരിച്ചു. ദേശാഭിമാനം പുലർത്തുന്ന ഗാനം യുവജനങ്ങൾക്കു കൂടുതൽ രസിക്കുന്നുവെന്നു ബോധം വന്ന ഉടനെ അവ എഴുതാൻ തുടങ്ങി. സാഹിത്യം പുരോഗമനോന്മുഖമാണെന്ന് പറവൂർ വച്ചു നടന്ന സാഹിത്യപരിഷത്തിലെ ചില അനുഭവങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ, അദ്ദേഹവും പുരോഗമനപ്രസ്ഥാനത്തിൽ കവിത എഴുതാൻ ശ്രമിച്ചു. പക്ഷേ ഇതിലൊക്കെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം അല്ല, ബുദ്ധിയാണ് പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് ആർക്കാണ് അറിഞ്ഞു കൂടാത്തത്. നമ്മുടെ യുവജനങ്ങൾ മായന്മാരാണെന്നും, ഇതൊന്നും ഗ്രഹിക്കാൻ അവർക്ക് കെല്ലില്ലെന്നും അദ്ദേഹം ഭ്രമിച്ചുവശായിരിക്കുന്നു. ഇടപ്പള്ളി രാഘവൻ പിള്ളയുടെ കൃതികൾ എല്ലാം ശേഖരിച്ച് ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതിൽ രാഘവൻപിള്ള തന്റെ സ്നേഹിതനായ പ്രസാധകൻ അയച്ച ഒരു കത്തിന്റെ ബ്ലോക്കുകൂടി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. അതിൽ നിന്ന് ഒന്നരണ്ടു വാക്കുകൾ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

“ആയിടയ്ക്ക് ഉള്ളൂരിനെ പബ്ലിക്ക് ലൈബ്രറിയിൽവെച്ച് യാദൃശ്ചികമായി കണ്ടു മുട്ടി. എന്റെ വരവിന്റെ ഉദ്ദേശമെല്ലാം സ്വാമി ചോദിച്ചറിയുകയും കവിതകൾ കാണണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അതനുസരിച്ച് കവിതകൾ ഞാൻ അവിടെ കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുത്തു. ‘വേണ്ട സഹായങ്ങൾ എല്ലാം ചെയ്തുതരാം’ എന്നുണ്ടായ സ്വാമിയുടെ വാക്ക് ഒരു മുഖവുരയിലാണ് കലാശിച്ചത്. . . . . ആരെയും മുഷിപ്പിക്കേണ്ടാ എന്നു വിചാരിച്ച് മുഖവുര വേണ്ടാ എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞില്ല. മുഖവുര persona ആയിട്ടാണ് നമ്മെ രണ്ടുപേരേയും കുറിച്ച് അതിൽ കുറച്ചൊക്കെ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ” എന്താണ് ഈ കത്തിൽ നിന്നും വ്യക്തമാകുന്നത്? ആ ചെറുപ്പക്കാരനും ബുദ്ധിയുണ്ടായിരുന്നു എന്നല്ലേ?—ഇനി മുഖവുര നോക്കുക:

“ഈ കഴിഞ്ഞ ഏതാനും കൊല്ലങ്ങളിൽ ഈ രാഘവൻപിള്ളയും ഇടപ്പള്ളിതെന്ന സ്വദേശമായ മറ്റൊരു യുവകവി ചങ്ങൻപുഴ കൃഷ്ണൻപിള്ളയും അവരുടെ ലഘു കവിതകൾകൊണ്ട് യഥാശക്തി പ്രസാധനം ചെയ്യാത്ത പത്രങ്ങളോ മാസികാപുസ്തകങ്ങളോ കേരളത്തിൽ എിടെയെങ്കിലും ഉണ്ടോ എന്ന സംശയമാണ്. ഒരേ തെട്ടിൽ വികസിക്കാൻ തുടങ്ങുന്ന രണ്ടു വാസനാസമ്പന്നങ്ങളായ കോമളകസുമങ്ങളായാണ് ഇവർ ആദ്യമായി എന്റെ ദൃഷ്ടിക്കു വിഷയിഭവിച്ചത്. രണ്ടുപേരുടെ പ്രതിഭയ്ക്കും അഭ്യാസത്തിനും ഉള്ള അസാമാന്യമായ സാദൃശ്യം എന്നെ ആശ്ചര്യപരതന്ത്രനാക്കി. പ്രായത്തിൽ കവിഞ്ഞ പരിപാകം അവരുടെ കൃതികളിൽ പ്രായേണ സുലഭമായിരുന്നു. ശബ്ദത്തിനുള്ള മാധുര്യവും അർത്ഥത്തിനുള്ള ചമല്ലാരവും അവയിൽ അക്ലിഷ്ടരീതിയിൽ പരിലസിച്ചിരുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ അവർ രണ്ടുപേരും എന്റെ പ്രത്യേക വാത്സല്യത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞല്ലോ.” മുഖവുരയുടെ അവസാനത്തിൽ ഈ കവിയ്ക്കു വ്യല്ലത്തി ഇല്ലെന്നുള്ള ഒരു സൂചനയും കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്.

ഈ മുഖവുരയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പ്രസ്തുത യുവാക്കന്മാരുടെ മനോഭാവം അവരുടെ കൃതികളിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാണ്. വ്യല്ലത്തിയേ സംബന്ധിച്ച് രാഘ

വൻപിള്ള എന്താണ് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതെന്നു നോക്കുക:

പുസ്തകകീടങ്ങളായിട്ടനാരതം
 മസ്തകം താഴ്ന്നി നാം മൗനം ഭജിക്കുകിൽ
 സാരഗർഭങ്ങളാമോരോ നിമിഷവും
 കൂരിരുൾക്കള്ളിലടിഞ്ഞുപോം നിഷ്കലം
 പണ്ടു പഠിച്ചുള്ള പാഠമുരുവിട്ടു
 തൊണ്ടു വരട്ടുന്ന പണ്ഡിതമന്യരാൽ
 ശിക്ഷണം ചെയ്യും കലാലയാലംബർ നാം
 ലക്ഷണംകെട്ടുവരായിച്ചമഞ്ഞുപോയ്
 വാനവനാകാൻ കൊതിക്കുന്ന മർത്യനെ
 വാനരനാക്കും കലാലയാദ്ധ്യയനം

എന്നു തുടങ്ങിട്ട് ഈ കവിക്കോകിലം പാടിയിരിക്കുന്നു:

മർത്യനരിയേണ്ട പാഠങ്ങളെത്രയോ
 വ്യർത്ഥമായ് മാഞ്ഞു മറയുന്നു നിത്യവും
 താവുന്ന സംസാരസന്താപമേഘങ്ങൾ
 താഴ്ന്നമെത്രമേൽ മുടിനീന്നിടിലും
 പ്രത്യഗ്രഭാഗത്തിലെപ്പൊഴും മിന്നുന്ന
 നിത്യപ്രകാശനിമഗ്നശിരസ്സരായ്
 ചിന്താനിരതരചലേന്ദ്രരാം മുനി-
 വൃന്ദങ്ങളോതുന്ന ദിവ്യതത്വങ്ങളെ
 പാട്ടിൽഗ്രഹിച്ചു പതഞ്ഞൊഴുകിടുന്ന
 കാട്ടാറുതന്നുടെ കരൂഗാനങ്ങളും
 ജീവിതപത്രങ്ങൾ മേൽക്കുമേൽ വീഴ്ന്നിലും
 ഭാവീകരങ്ങളാലെത്ര മാച്ചിടിലും
 ഭൂയോപി ഭൂയോപി കായത്തിനോടൊത്തു
 സായുജ്യമാളുന്ന തൻനിഴല്ലാട്ടിനെ
 ശ്രദ്ധിച്ചു നോക്കിപ്പഠിച്ചരഹസ്യങ്ങളു-
 ള്ളദ്ധരിച്ചിദ്ധരതനിൽ പരത്തുവാൻ
 പാടുപെട്ടിടും പരാർത്ഥശരീരരാം
 പാദുപപാളിതന്നാനോളനങ്ങളും
 വ്യാകരണത്തിന്നിരുമ്പഴിത്തുട്ടുവി-
 ട്ടാകാശമെങ്ങും ചരിക്കുംകിളികൾതൻ
 സ്വാതന്ത്ര്യം സംശുദ്ധഗാനമകരന്ദ-
 പുതകല്ലോലിനീ തന്റെ വിശുദ്ധിയും.

മറ്റും മറ്റും

കണ്ടു പഠിക്കുവിൻ-കേട്ടുപഠിക്കുവിൻ
കണ്ഠംതുറന്നുകൊണ്ടുചിരിച്ചിട്ടുവിൻ.

വാസ്തവത്തിൽ ഇങ്ങനെ ചിലരുടെ വാത്സല്യഭാരം താങ്ങാൻ കഴിയാഞ്ഞിട്ടാണ് യൗവനാരംഭത്തിലേ തന്നെ മഹാകവിപ്പട്ടത്തിന് അർഹനായിത്തീർന്ന ആ 'വാസനാസമ്പന്നൻ' ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞത്.

സ്വജനവേഷം ചമഞ്ഞവരേകിട്ടും
സുമമനോഹരസുസ്വിതാകൃഷ്ണനായ്
അടിയുറയ്ക്കാതെ മേല്പോട്ടുയർന്നുപോ-
യലകടലിന്റെയാഴമളക്കുടവാൻ
മിഴി തുറന്നൊക്കെ നോക്കവേ കാരിയ-
മ്പഴികൾ തട്ടിത്തഴമ്പിച്ചതാണു ഞാൻ.

പ്രസക്താനുപ്രസക്തമായി ഇത്രയും പറഞ്ഞുപോയി. ക്ഷമിക്കണം.

പ്രാസം കൈരളിമഹിളക്കു മംഗല്യമാണെന്നു കേരളകാളിദാസൻ; പ്രാസം മുട്ടിയാലും വേണ്ടില്ല അർത്ഥത്തെ ഹനിക്കരുതെന്ന് കേരളപാണിനി. രണ്ടുപേരും ഒരേകുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങൾ. വിശേഷിച്ച് ഗുരുശിഷ്യന്മാർ. ഈ അവസ്ഥയിൽ മദ്ധ്യസ്ഥന്റെ ചുമതല ഏതഭിപ്രായമാണു ശരി എന്നു കണ്ടുപിടിക്കാനായിരിക്കണം. അതു പോകട്ടെ. കേരളപാണിനിയുടെ അഭിപ്രായഗതികൊണ്ടു കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ അസ്വാസ്ഥ്യത്തിന് എന്തു ഹേതു? അദ്ദേഹത്തിന് എന്തിനായി ആരും 'കമാ' എന്നു മിണ്ടിക്കൂടെന്നാണോ? അങ്ങനെ ഒരു സമുദായസാഹിത്യലോകത്തിൽ ഇതേവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല; ഉണ്ടായാൽ അധികംനാൾ വാഴുകയുമില്ല. 'പ്രാസത്തിന്റെ പേരും പറഞ്ഞു' എന്ന പ്രയോഗത്തിൽ അല്പം കുറുപ്പു കാണുന്നു. ഇതു കേൾക്കുമ്പോൾ രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ തന്റെ മാതൃലഭന സാഹിത്യസമുദായ സമാനത്തു നിന്നു ഭ്രഷ്ടനാക്കണമെന്ന് ഉദ്ദേശമുണ്ടായിരുന്നതായി തോന്നുമല്ലോ.

പ്രാസവഴക്കിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതിനു മറ്റൊരു കാരണം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് ചരിത്രനായകൻ കറേക്കുടി അപകർഷഹേതുക്രമായിരിക്കുന്നു. പാർഷദന്മാർ ഉണ്ടാക്കിയവയ്ക്കു അപകടം നോക്കുക. അവർ പറയുന്നു:

“മി. പരമേശ്വരയ്യരുടെ പേരിൻപിന്നാലെ ഏതാനും അക്ഷരങ്ങൾ ചേർത്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു മാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു വിശേഷമായി ഞാൻ കാണുന്നുള്ളു” എന്നും മറ്റും കെ. സി. കേശവപിള്ള പത്രങ്ങളിലെഴുതിയതു അല്പം അതിരുകടന്നു പോകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതും താല്ക്കാലിക കോപത്തിന്റെ ഫലം മാത്രമാണ്.”

ഒന്നാമതായി കെ. സി. ഈ വാക്കുകൾ ഏതു സന്ദർഭത്തിലാണ് ഉപയോഗിച്ചത്. മുഴുവനും ഉദ്ധരിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതു മുഴുവനും പരമാർത്ഥമാണെന്നു വ്യക്തമാകുമായിരുന്നു. പെട്ടെന്നുണ്ടാകുന്ന കോപത്തെ അടക്കാനു

ഇള ശക്തിപോലും ഇല്ലെങ്കിൽ എന്തു വിശേഷമാണ് ഒരു ബിരുദം കൊണ്ടു സിദ്ധിക്കാനുള്ളത്? ഇതൊക്കെ ഇരുട്ടുകൊണ്ടു ഓട്ട അടയ്ക്കാനുള്ള വിദ്യയാണ്. കെ. സി. യും ഉള്ളൂരും തമ്മിൽ വളരെ സ്നേഹത്തിലാണ് കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്നതെന്നുള്ളതിനു പലേ തെളിവുകളുണ്ടെന്നു ചരിത്രകാരന്മാർ പിന്നീടു പറയുന്നു. ഇതാണ് അതൃതം! കെ. സി. മരിച്ചുപോയതിനു ശേഷവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിന് മാലിന്യമുണ്ടാകത്തക്ക കെട്ടുകഥകളും ചില വ്യംഗ്യവാക്യങ്ങളും കൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ആ ജീവചരിത്രം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താൻ മഹാകവി സമ്മതിച്ചതു തന്നെയായിരിക്കുമോ തെളിവ് നേരെ മരിച്ച് കെ. സി. യോടു വിദൂരബന്ധമുള്ളവരോടു പോലും അദ്ദേഹത്തിനു രസമില്ലെന്നാണ് ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്. അതിനാണ് തെളിവുകളുള്ളതെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു. മി: പരമേശ്വരയുടെ ചരിത്രത്തിന്റെ ശോഭയ്ക്ക് ഈ മാതിരി പ്രസ്താവങ്ങൾ ഇല്ലാതിരിക്കേണ്ടതിന്നു നന്ദ് എന്നു മാത്രമേ തല്ലാലം പറയാനുള്ളൂ. ഇനിയും ഈ വിഷയങ്ങൾ കുത്തിപ്പൊക്കാനാണു ഭാവമെങ്കിൽ-തെളിവുകൾ തെരുതെരെ വന്നു ചാടുന്നതു കാണാം.

പരമേശ്വരയ്ക്കു മഹാകവിയായാണ്-പണ്ഡിതനായാണ്-ഇക്കാര്യം ആരും സമ്മതിക്കും; പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിനെ എല്ലാവരുടേയും തലയ്ക്കുമീതെ എടുത്തു കാട്ടണമെന്നുള്ള വിചാരം ഉണ്ടാകുമ്പോൾ, മറ്റു ചിലർ താരതമ്യവിവേചനത്തിനു തുടങ്ങും; ഫലം ചിലപ്പോൾ ദോഷകരമായിട്ടേ ഇരിക്കൂതാനും.

നാം ഇപ്പോൾ ഉമാകേരളത്തിലെ നായികാവർണ്ണനയെപ്പറ്റി പഠിച്ചല്ലോ. ആ ശ്ലോകങ്ങളെ ഒന്നു രണ്ടാവർത്തി കൂടി വായിച്ചിട്ട്-മീശ കുരുക്കായ പ്രായത്തിൽ ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞ അവ്യക്തനായ രാഘവൻപിള്ളയുടെ താഴെ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ള ശ്ലോകങ്ങളും വായിക്കുക.

ആനന്ദവായ്യാലകതാർ കളർത്തി-
 ടാനന്ദനിയോത്സവവേളയിങ്കൽ
 ഞാനെന്റെ ഗേഹത്തിലണഞ്ഞിടാനായ്
 താനേ നടന്നു വയൽവക്കിലുടേ.
 ഇളംകളിർക്കാറ്റിലലംകളിയ്ക്കും
 വിളഞ്ഞ നെല്ലിന്നിടയിങ്കലായി
 തെളിഞ്ഞുകാണുന്ന വരമ്പിലൂടെ
 തളർന്നമയ്യിൻനിഴലൊന്നുകാണുമു.
 കായക്കരിക്കാടി കഴിച്ചിടാതെ
 കാലത്തു തന്ത്രാന്റെ പടിക്കലത്തി
 നാലഞ്ചുകെട്ടോല മുടഞ്ഞുപോകും
 പുലച്ചിയാണെന്നുടെ മുന്നിലിപ്പോൾ.
 കാണുന്ന മർത്യാവലിയാത്തതാപാൽ
 കണ്ണിരൊഴുക്കും ദയനീയചിത്രം.
 നാരിത്തിടമ്പിന്റെ വിളർത്ത വക്ത്രം

ദാരിദ്ര്യഭ്രതക്കൊടുത്തരംഗം
 മാനംമറയ്ക്കുന്നതിനായി മാത്രം-
 മേനോക്ഷിചാർത്തിടുമിരുണ്ടമുണ്ടിത്-
 ക്കാണുന്ന തുണൽപണിയെത്രയെത്ര-
 യാണെന്നുരപ്പാനെളുതല്ലൊരാൾക്കും.
 മാറത്തു തത്തുന്ന കുചങ്ങളൊടു
 കാണാത്തമട്ടൊന്നു മറയ്ക്കുവാനായ്
 കീറത്തുണിത്തുണ്ടതുപോലുമന-
 ക്കാരൊത്ത കായത്തിലിണങ്ങിയില്ലാ.
 തൈലക്ഷയാൽ താമ്രതയാർന്നുചിന്നി-
 ക്കാറ്റിൽചലിക്കും കബരിരേത്തിൽ
 സായാഹ്നസൂര്യന്റെ മരീചിതട്ടി-
 സ്സുവർണ്ണസങ്കാശമിയന്നിടുന്നു.
 ലസിപ്പുതുണ്ടക്കരതാരിലന്നു
 ലഭിച്ചനെല്ലിൻകിഴിയൊന്നു തുച്ഛം
 അന്നത്തെയന്തിക്കു ഗൃഹത്തിലേക്കു-
 ഒളുത്താഴമുണിൻവിഭവം സമസ്തം
 അടുത്തഗൃഹത്തിലെരിഞ്ഞതിയു-
 മെടുത്തുകൊണ്ടുത്തരളാക്ഷി വേഗം
 ഇടയ്ക്കുകാണം ചെറുചുള്ളി,കുമ്പി-
 ടെടുത്തുകൊണ്ടുള്ള നടപ്പുചിത്രം.

ഇവയിൽ ഏതാണ് എദ്യം എന്ന് എദ്യത്തോടു ചോദിക്കുക. അല്ലെങ്കിൽ എന്തിനു ചോദിക്കുന്നു? അങ്ങോട്ടു പാഞ്ഞു കേറുന്നത് ഏതാണെന്നു നോക്കിയാൽ മതിയല്ലോ. എദ്യത്തിൽ നിന്നു വരുന്നതിനു മാത്രമേ എദ്യത്തിൽ പാഞ്ഞു കേറാൻ സാധിക്കൂ.

അല്ലെങ്കിൽ 'ഒരു കാഴ്ച്' എന്ന പദ്യത്തിലെ ഏതാനും വരികളെ ഏതാണു് അതുപോലുള്ള 'രണ്ടപ്പം' എന്ന ഉള്ളൂരിന്റെ കൃതിയിലെ ചില വരികളുമായി ചേർത്തുവെച്ചു നോക്കാം.

'മദ്ധ്യാഹ്നമാർത്താണുന്റെ തീവ്രമാം മയുഖത്താ-
 ലിമരാതലം തപ്തലോഹമായ്ജ്വലിക്കുന്നു
 ഉച്ചലന്ദത്തമന്നാതപം സഹിയാഞ്ഞു
 പച്ചിലക്കടക്കിഴിൽ നിശ്ചലം നിലകൊൾക്കെ,
 ഹാടകമണിമേടയ്ക്കുള്ളിലായ് ധനാധ്യന്മാ-
 രാടലെന്നിയേ പങ്കു വിശിച്ചു ശയിക്കവേ
 ദാരുണം കേൾക്കായാർക്കും ദൈവമേയൊരുകാഴ്ച്
 ദാരിദ്ര്യപ്പിശാചിന്റെ കണ്ണുനന്മ ഘണ്ടാരവം

വിദ്യാലയങ്ങൾ വിട്ടിട്ടുണ്ണുവാൻ ഗമിക്കുന്നോ-
രധ്യാപകാദ്ധ്യേതാക്കൾ പിന്നെയും ശ്രവിക്കയാൽ
ദൈവമേയൊരുകാശീയച്ഛനില്ലാത്തൊരന്റെ
പൈതലിന്നൊരുകാശു തന്നിടിൻ തന്ത്രാക്കളേ'

ഇത് അനാഗതശൃഗ്ദ്ധവായ അവ്യക്തനന്ദോതാണ്.

അമ്മ രണ്ടപ്പം കൊടുത്തു കയ്യി-
ലമ്മിണിക്കടുത്തുതിന്മാൻ
ചെങ്കുതിരോൻ മറയാറായ് വാനിൽ
കങ്കമപ്പൊട്ടഴിയാരായ്
ഒന്നവൻ തിന്നു, കളിക്കാൻ-വേറി-
ട്ടൊന്നുമായ് ചെന്നു നിരത്തിൽ
കേറിത്തുള്ളച്ചുടൻ പാഞ്ഞു-കാതിൽ
കൂരപ്പുപോലൊരു ശബ്ദം
കണ്ണും കരളുമുള്ളൊരേ!-അയ്യോ
പുണ്യം പുലർന്ന മാലോരേ.
പട്ടിണികൊണ്ടു പൊരിഞ്ഞേ!-പിച്ച-
ച്ചട്ടിയിൽ കാശൊന്നുമില്ലേ.
വല്ലുതുമിട്ടേച്ചുപോണേ-ഇള്ളി-
ക്കല്ലരിക്കഞ്ഞിനീർ മോത്താൻ.

ഇത് പ്രൗഢവയസ്സനായ മഹാകവിയുടേതു്. ഇവയിൽ ഏതാണു നിങ്ങൾ
ക്ക് ഉൽകൃഷ്ടതരമായി- എന്നാൽ കൂടുതൽ ഹൃദയസ്സർശകമായി-തോന്നുന്നതെന്നു
പറയുക.

വ്യതിയാനം ഇവിടെ നീളൂട്ടെ. നമുക്ക് ഉമാകേരളം അഞ്ചാം സർഗ്ഗത്തിലേക്കു
കടക്കാം. ഇതിലാണ് രാജാവിനു വിഷം കൊടുക്കുന്ന ഘട്ടം വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു്.
രാജാവു് മുരാരിയെ സേവ ചെയ്തിട്ടുള്ള കൊട്ടാരത്തിൽ എഴുന്നള്ളി അമൃതേത്തിനി
രിക്കുന്നു.

അന്നമുണ്ടു കളമോ? കബന്ധമു-
ണ്ടുനതക്ഷിതിപയുദ്ധഭ്രമിയോ?
എന്നതല്ല പലഹാരമുണ്ടുനൽ
സന്നതാംഗിയുടെ ചാരുകണ്ഠമോ?
വൃത്തമുണ്ടമലപദ്യമോ? ഫലം
മൊത്തമുണ്ടു ശുഭമായ കർമ്മമോ?
ഒത്തവണ്ണമിയല്പന്ന രംഭതൻ
പത്രമുണ്ടു സുരനാഥഹസ്തമോ?
കുറുചേർന്ന ദധിയുണ്ടു ലക്ഷ്മിയോ?

ചാരുവത്സനിയല്ലെന്നു ധാത്രിയോ?
ഏറ്റമാറ്റുരസമോടുനല്ലുസാ-
ബാറ്റുമുണ്ടരിയ കാശിദേശമോ?

ഒരു ഭയങ്കര സംഭവത്തിനു പശ്ചാത്തലം ഒരുക്കിയിരിക്കുന്നതിങ്ങനെയാണ്. എന്നാൽ ചരിത്രകാരന്മാർ പറയും- “ഇതിലെ ഓരോ ഘട്ടവും ഉള്ളൂർ തന്റെ കവി ധർമ്മ മർമ്മജ്ഞതയേയും കവനകലാപാടവത്തേയും പ്രത്യേകിച്ചു പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്നുവെന്നു്.” കവിയുടെ ഈ വർണ്ണനയുടെ അനുചിത്യത്തേപ്പറ്റി പിന്നെ വല്ല വരും മിണ്ടുമോ?

ഏതായിരുന്നാലും ചരിത്രലക്ഷ്യങ്ങൾ ഈ സംഭവത്തെ പാടേ നിഷേധിക്കുന്നു. ശ്രീപത്മനാഭകോവിൽ റിക്കാർഡുകളിൽ കാണുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്: “നാളതു മുതൽ നയിനാൽ ആതിത്തിയവർമ്മ എഴുന്നള്ളിയിരുന്നള്ളിയിടത്തിൽ മുപ്പുവാൺ 852-ാമതു മാചിമാതം കർക്കള്ളത്തു ദർപ്പക്കള്ളങ്ങര കോയിക്കൽ എഴുന്നള്ളിയിരുന്നു മുടിഞ്ഞള്ളിയതു്.” മരണശയ്യയിൽവെച്ച് രാജാവു മകളെ വിളിച്ചു്,

മുലമെന്നിയേ മുഴുത്തപിച്ചിനാൽ
മാലണച്ചു മകളേ നിനക്കു ഞാൻ
കാലരൂപി കമലാക്ഷനീശ്വരൻ
മേലതാറ്റുമതിനല്ലു സംശയം.

എന്നു് ആശ്വസിപ്പിക്കാൻ മറന്നുപോയില്ല.
ആറാംസർഗ്ഗം രാജസുതയുടെ വിലാപമാൺ.

വീണയെത്തേടുവോരാളി
വീണയായ് പാട്ടിലാഗ്രഹം
വേണമെന്നതളും തോഴി- ക്കാണന്നാൾ പാട്ടിൽനിന്നടി.
കുളിക്കുമുണിനും തീരെ-
ക്കളിക്കും കൊതിയറ്റുപോയ്
വെളിക്കു യാത്രയും തീർന്നു
വിളിക്കുളൊരു മുളലും.

ഈ സർഗ്ഗത്തിലുള്ള

വണ്ടേ! നീയെന്റെ വരനെ-
ക്കണ്ടേനെന്നരചെയ്യുകിൽ
പണ്ടേതിലധികം മാധി-
ക്കണ്ടേനും തവ നിർണ്ണയം.
മരമേ നായകൻ വാഴും
പുരമേതെന്നരയ്ക്കുകിൽ
വരമേതും തരാം മൗനം

ചിരമേവം ഭജിക്കൊലാ.

ഇത്യാദി വിലാപം വായിക്കുമ്പോൾ കരയാൻ സാധിക്കാത്തവർ എത്ര കഠിനഹൃദയരായിരുന്നാലും, ഏഴാംസർഗ്ഗത്തിലെ ആരും മുക്കിക്കൊന്നതായി തെളിവില്ലാത്ത രാജകുമാരന്മാരുടെ കവികല്പിതമായ മുക്കിക്കൊല്ലലിനെ തുടർന്ന് എട്ടാം സർഗ്ഗത്തിൽ ഉമയമ്മറാണി ചെമ്പ്ലിരിക്കുന്നതായി പറയുന്ന രോദനം വായിച്ചാൽ തീർച്ചയായും കരഞ്ഞുപോകുമെന്നു ജീവചരിത്രകാരന്മാരോ കവിയോ ശപഥം ചെയ്യുന്നു. അവർ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ തന്നെ ഉദ്ധരിച്ചേക്കാം.

അരുതിച്ചതി പൊന്നമക്കളേ
വരുവിൻ കണ്ണു തുറന്നു നോക്കുവിൻ
ഒരുമിച്ചെഴുന്നേല്പിനോമനി-
പ്പൊരുപെറ്റമ്മ വിളിക്കയല്ലയോ?
ചരവിതൻ സദനങ്ങളേ ഗുണം
കവിയും കല്പമഹിരുഹങ്ങളേ
എവിടേയ്ക്കു ഗമിച്ചു തള്ളയെ-
ബദ്ദുവിവിടെന്നുടെ പൊന്നമക്കളേ!

അവർ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു പരമാർത്ഥമല്ലയോ? എന്നിട്ടും വായനക്കാർ കരയാത്തപക്ഷം നിങ്ങൾ പാഷാണഹൃദയന്മാരെന്നെ ബിരുദവും പേരി നടന്നുകൊള്ളുവിൻ. ആർക്കു വിരോധം? പക്ഷേ അങ്ങനെ വരില്ലെന്ന് അവർക്ക് നിശ്ചയമുണ്ട്. അവർ പറയുന്നതു കേൾക്കുക: “കണ്ണുനീർ വാർക്കാതെ ഉമാകേരളത്തിലെ എട്ടാം സർഗ്ഗം വായിച്ചു തീർക്കാൻ ഒരു സഹൃദയനെക്കൊണ്ടും സാധിക്കയില്ലെന്നു തീർത്തുപറയാം.”

ഒൻപതാംസർഗ്ഗം യമകസർഗ്ഗമാണ്. മുകിലനായകനോടു് ഒരു ഭടൻ തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ധനാതിശയത്തെ വർണ്ണിച്ചുകേൾപ്പിക്കുന്നു.

‘ബുധരടുക്കകിൽ മിടുക്കൊടുക്കുമാ-
വിധമെഴും ഗുണമുള്ളൊരു നാടിതിൽ
അധമരാം പല കാഹർകലങ്ങൾതൻ
നിധനവും ധനവും സുലഭം തുലോ.’

ഇതു വായിക്കുമ്പോൾ സൈനികൻ ഒരു തുരുഷ്കനാണെന്നു വായനക്കാർക്കു സംശയമേ ഉണ്ടാവുകയില്ല. എന്നാൽ അത് സാധാരണ തുരുഷ്കഭടനെന്നുമായിരുന്നില്ല. അയാൾക്ക് ഹിന്ദു ശാസ്ത്രങ്ങളും മറ്റും നല്ലപോലറിയാം. പരമേശ്വരയുടെ തുരുഷ്കഭടനല്ലേ?

പാരമതികലനന്തപുരാഖ്യയോ-
ടുരപെറുന്നൊരു പത്തനമുണ്ടുപോൽ-

നല്ല നിശ്ചയമില്ല. എങ്കിലും അയാൾ തുടരുന്നു.

തരമാടും നടനത്തിനു നൃനമ-
പ്പരമരം രമരംഗമതാക്കിനാൾ
നവയശസ്സുരുപ്പത്തിടുമപ്പര-
പ്രവരമെത്തി വസിച്ച് സുഷുപ്തിയാൽ
അവധിവിട്ടു ലയിച്ചുലകങ്ങൾത-
ന്നവനമാവനമാലി നടത്തുവോൻ.

... ..
വിരവിലങ്ങനെ ധർമ്മവുമർത്ഥവും
സരസകാമവുമുത്തമമോക്ഷവും
പരർ കഥിപ്പതുപോലെ ലഭിക്കവേ
സുരതിയാരതിയായിതിലാർന്നിടാ?

ഇങ്ങനെ ഹിന്ദുധർമ്മത്തിൽ ഏതാണ്ടൊരു വിശ്വാസവും അതിലേറെ അതി നോട്ടു വെറുപ്പും ഒക്കെക്കലർന്ന ഒരു ഭടനായിരുന്നു അത്ത്- നാട്ടുകാർ യുദ്ധംചെയ്തു പരാജയമടഞ്ഞു-അതൊന്നുമല്ല സങ്കടം.

‘അധികമാംവിധമന്തണമുഖ്യരാം
സുധികളാധികളാണ്ടു നിരന്തരം’

മുകിലഭടന്മാരാകട്ടെ,

‘ശരണമേവനുമേകരുതൊന്നുകിൽ
ത്തരണമാരണചാരണമാരണം
തുരയൊടാത്തഥവാ ജനമുള്ളതൻ-
ചരണമോരണമോടരുതാരുമേ.’

എന്നിങ്ങനെ ഓർത്തുകൊണ്ടു മുന്നോട്ടു മുന്നോട്ടു കേറി.

ഈ ശ്ലോകം കണ്ടിട്ടായിരിക്കണം കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഉമാകേരളത്തെ ഇതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതും ഭാവിയിൽ ഉണ്ടാവാൻ പോകുന്നതുമായ മഹാകാവ്യങ്ങളുടെ ഒക്കെ നട്ടുനായകമായി വിലസും എന്നു അരുളിച്ചെയ്തു്. ഇതിന്റെ ഒറ്റിയർത്ഥവും തീർത്ഥവും ഒക്കെ അദ്ദേഹം ആലോചിച്ചുനോക്കാതിരുന്നിരിക്കയില്ല.

മുകിലന്റെ ആക്രമണംകൊണ്ടു വലുതായ സങ്കടം അനുഭവിച്ചത് സ്ത്രീജനങ്ങളായിരുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ,

പരർകഥിപ്പൊരു കാഞ്ചനകാശ്യപീ-
ധരസമം പൊരുൾകിട്ടി, മുറയ്ക്കിനി
വിരവിലിന്നുപിടിപ്പിനൊരോമലിൻ-
കരതലം തരതലംപടരാം ഭടർ.

ഇങ്ങനെ ഒരു ഓമലിന്റെ കരതലം പിടിച്ചു എല്ലാവരും,

“വിരതിലുള്ളിനിണങ്ങിയ നാലു നൽ-
ത്തരണിമാരെ വരിച്ചു” യഥാസുഖം

ഒരുമ പുണ്ടു വസിക്കണമെന്നായിരുന്നു മുക്തിലാജ്ഞ. ഒരുത്തിയുടെ കരതലം പിടിച്ചിട്ട് നാലു തരണിമാരെ വരിക്കുന്നതെങ്ങനെയെന്ന് നിങ്ങൾ സന്ദേഹിക്കുന്നുണ്ടോ? - ഇതു വ്യംഗ്യമാണ്. തിരുവനന്തപുരത്തെ ഓരോ പെണ്ണും മറ്റൊട്ടിലെ നാലു പെണ്ണുങ്ങൾക്കു തുല്യയാണെന്നായിരിക്കാം ഇവിടെ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്.

മണക്കാട്ടുള്ള ഒന്നിനു നാലായ സ്ത്രീകളുടെ രോദനം കേട്ട് മഹാറാണി മണക്കാട്ടു തങ്ങളെ വരുത്തി അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹായത്താൽ വിനയൊഴിച്ചുവത്രേ.

പത്താം സർഗ്ഗത്തിൽ വസന്തവർണ്ണനയാണ്. നവംനവങ്ങളായ ഉല്ലേഖങ്ങൾ കാണണമെങ്കിൽ ഈ സർഗ്ഗം വായിച്ചേ മതിയാവൂ.

കാണിയും ഹരിതസൂര്യപടത്തിൽ-
ത്താണിടാതെ വിലസും ദലവായും
‘ഉണ്ണി’ തൻമുഖമൊടൊത്തൊരുപ്പവും
ചേണിയന്ന പനിനീർച്ചെടിയെത്തി.

പനിനീർപ്പൂവിനെ ആത് ഇതിനുമുമ്പ് ഉണ്ണിയുടെ മുഖത്തിനോടു് ഉപമിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഹാകവികളായാൽ അങ്ങനെയാണു വേണ്ടത്. നമ്മുടെ മുക്തിലൻ,

‘ശർമ്മമേന്തുമൊരു മാധവലക്ഷ്മി
നർമ്മഗേഹമതു പാലുടൽപോലെ’

കണ്ടിട്ട് കാമപീഡിതനായി. ഈ കെട്ടിടം കണ്ടപ്പോൾ മാർമാൽ പുണ്ടു അയാൾ, അതിനുള്ളിൽ പാർത്തിരുന്നവളെ കണ്ടാൽ, പിന്നെ കഥയെന്തായിരിക്കും? അയാൾ വിചാരിച്ചു:

‘കള്ളമല്ലിതു മുഗൾപെരുമാക്കൾ-
ക്കള്ള നല്ലൊരു മഹാലുകള്ള്’യും പൊള്ളയാക്കും.

‘മഹൽ’ ശബ്ദത്തെ മഹാലാക്കിയത് കവികൾക്കു ‘നിട്ടാം കുറുക്കാം’ എന്നോ മറ്റോ ഉള്ളതായി പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുള്ള വിധി അനുസരിച്ചാണ്.

മുക്തിലൻ ഇങ്ങനെ ചിന്തയിൽ മുഴുകി നില്ക്കേ, ആ മലർവാടിയിൽ ഒരു സുദതി തന്റെ തോഴിയുമായി വന്നുചേരുന്നു.

മുന്നിൽ വന്നു കസുമങ്ങൾ പരിപ്പാൻ
നിന്നിട്ടും സുദതി പിൻപുറമൊന്നാൽ
തന്നിൽനിന്നു മിഴിയും മനതാരം
തോന്നി യോധനു പരിച്ചതുപോലെ.

അവളുടെ പിൻപുറം കണ്ടിട്ട്,

അസിദാഘമകന്നുതുഷാര-
ക്കന്നിൽനിന്നിഹ ജവാലൊഴുകുന്നോ?
പിന്നിൽ മിന്നുമൊരു മിന്നലൊടും മൽ
സന്നികർഷഭൂവി കൊണ്ടൽവരുന്നോ?

എന്നിങ്ങനെ പലതും സംശയിച്ചതിനുശേഷം,

‘ശരി കാമിനി’ തന്നെ എന്ന് അയാൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള സംശയവും സംശയനിവാരണവും ഒക്കെ മഹാ കാവ്യത്തിൽ വേണം. അത് മഹാകവികളുടെ ടിക്കാണ്. മാഘത്തിലെ, ‘ഗതം തിരശ്ചീനമന്യരുസാരഥേ’ രിത്യാദി ശ്ലോകങ്ങൾ നിങ്ങൾ വായിച്ചിട്ടില്ലേ? പക്ഷെ നാരദന്റെ ആ വരവ് കണ്ണുത്താത്ത ദൂരത്തിൽ നിന്നായിരുന്നു എന്നേ വ്യത്യാസമുള്ളൂ.

‘മാറിനില്ല കഴലേ ലവമൊന്നെൻ
ഹൗരിതൻ കനകസന്നിഗോത്രം
കൂരിൽ നോക്കണമെന്നിങ്ങ്’

എന്ന് അയാൾ പറഞ്ഞ മാത്രയിൽ, വിരിഞ്ചൻ,

കുന്നതോറ്റ കചയാളെ നിബിപ്പുൺ
പിന്നു നേർക്കു മുഖമാക്കി നിറുത്തി

വിരിഞ്ചൻ പടച്ചവനല്ലെ—ദയാലുവാണ്. ‘കൂരിൽ നോക്കണ’മെന്നു പറഞ്ഞതുകൊണ്ടാണ് അവളെ തിരിച്ചു നിർത്തിയത്. മുക്തലൻ നിബിപ്പുൺപായതെങ്ങനെയെന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. ഇക്കവിതന്നെ മറ്റൊരിടത്തു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ ‘അറ്റംവെടിഞ്ഞുള്ള മുസ്ലിമീങ്ങൾ’ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ ഉണ്ടല്ലോ. അവരാണ് തീർച്ചപ്പെടുത്തേണ്ടത്.

ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ മുക്തലൻ കുറങ്ങി—അതിനു പരമേശ്വരയ്യർ സമാധാനം പറയുന്നുമുണ്ട്.

“മൊട്ടയും ശിവയുമെന്നൊരു ദേദേ
മൊട്ടലർക്കണ വഹിപ്പവനുണ്ടോ?”

അന്ന് ഹിന്ദുക്കളാരും തല ‘മൊട്ട’യടിക്കാറില്ലായിരുന്നു എന്നു കാണിപ്പാനാണ് ഈ ഗവേഷണപട്ടു മുക്തലനെ ഇവിടെ ‘മൊട്ട’യാക്കിയിരിക്കുന്നത്. ‘ട്ട’ പ്രാസത്തിനു വേണ്ടിട്ടായിരിക്കാനും മതി. വലിയ കോയിത്തമ്പുരാന് എദയാസ്വാസ്ഥ്യം ഉണ്ടാകാൻ അദ്ദേഹത്തിനെ ഈശ്വരനെന്നു വിചാരിച്ച് ആരാധിച്ചുപോരുന്ന കവി തുടങ്ങുമോ? അതും അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരുന്ന കാലത്ത്? ഇന്നാണെങ്കിൽ അതു വേറെ കാര്യം.

ഒക്കമൊക്കുമിവാൾ ഭൂപജയാമ-
ഞൈക്കരംഗമിഴിയെന്നിവൾമൂലം
മുക്കകണ്ണുചെവിയെന്നിവയെപ്പോൽ
തുകക്കമൻ രസനയും സുഖമാളും?

എന്നിങ്ങനെ അവളെ മണപ്പിക്കാനും, നോക്കാനും, കേൾക്കാനും, തൊടാനും, നക്കാനും അയാൾക്ക് ആഗ്രഹം ജനിക്കുന്നു.

കോപ്പിണങ്ങിയ മുറക്കുമിത്തം
ചോപ്പിരട്ടിയെഴുതീയരോഷ്യം
ഷാപ്പിലുള്ളൊരു പറങ്കിവെൻപോൽ
കാപ്പിയാക്കുവതിനെനീടകിട്ടും?

എന്നായി അയാളുടെ വിചാരം. എത്ര മനോജ്ഞമായ ഉല്ലേഖം. കോപ്പിണങ്ങിയ മുറക്കിനാൽ ചുവപ്പു വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്ന അധരത്ത പറങ്കിവെൻപോലെ— മഹമ്മദീയർക്ക് വെൻ നിഷിദ്ധമായതിനാലായിരിക്കണം ഷാപ്പിലുള്ളൊരു എന്ന വിശേഷണം ചേർത്തിരിക്കുന്നത്—പാനം ചെയ്യാൻ മുക്കിലനു മോഹം ഉദിക്കുന്നു—കാപ്പിയാക്കക എന്നു പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത് പ്രാസത്തിനു വേണ്ടി മാത്രമല്ല—കവി ബ്രാഹ്മണനാണെന്ന് പില്ലാലത്തു് ആരും മറന്നുപോകാതിരിക്കട്ടേ എന്നു വിചാരിച്ചുകൂടി ആയിരിക്കാം. കവി മഹമ്മദീയനായിരുന്നെങ്കിൽ തീർച്ചയായും ‘ചായ’യാക്കുകയേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

റുകയൊം ഹരിതസൂര്യപടത്താൽ
മേല്ക്കണിഞ്ഞ കളർകൊങ്കുകൾ രണ്ടും
അർക്കകാന്തിയിൽ വിളങ്ങിന ശീമ-
ച്ചക്കപോലെ ഹൃദയം കവരുന്ന.

ഹ! ഹ! ഹ! ഇതാണ് മനോധർമ്മം. ക്ഷമത്തെ ശീമച്ചക്കയോടു് ഇതിനുമുമ്പ് ആരു പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടു്? അവിടേയും ‘ഇദംപ്രഥമ’ത്വം അദ്ദേഹത്തിനു തന്നെ. പില്ലാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിനെ ‘ഇദംപ്രഥമ’കവി എന്നു മലയാളികൾ വിളിക്കയില്ലെന്ന് ആരറിഞ്ഞു? ക്ഷമത്തെ കുന്നിനോടു് ഉപമിക്കുന്നവർ അതിന്റെ വടിവിനേയും കാഠിന്യത്തേയും മാത്രമേ സൂചിപ്പിക്കുന്നുള്ളൂ. പ്രസ്തുത കവി ഈ ഉപമാനം വഴിക്ക് അതിന്റെ മാധുര്യത്തിനെക്കൂടി നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ശീമച്ചക്ക വേവിച്ചു മർദ്ദിച്ചാൽ അതിമൃദലമായിപ്പോകുന്നതിനാൽ “ആ ക്ഷകലശങ്ങളെ അധികം മർദ്ദിച്ചുപോകരുതെ! അങ്ങനെ ചെയ്യാൽ അതു് ഒഴിഞ്ഞ പണസഞ്ചിപോലെ ആയിത്തീരുമേ” എന്ന് യുവാക്കന്മാർക്ക് ഒരു ഉപദേശവും ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

നായികയുടെ അപഹരണം വരെയുള്ള കഥ ഈ സർഗ്ഗത്തിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

വടക്കൻകോട്ടയത്തേയ്ക്ക് തമ്പാൻ സന്ദേശവാഹിയായ് പോകുന്നതിനെ സന്ദേശവൃത്തത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. മന്ദാക്രാന്തയിൽ-കവിയുടെ ഗുരുനാഥനായി പറയപ്പെടുന്ന കേരളവർമ്മ വലിയ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ കാവ്യസരണി അനസരിച്ചു-എഴുതിയിരിക്കുന്നു.

‘മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം സന്ദേശകഥനം മുതലായ ഭാഗങ്ങൾ ഭാഷയിലെ ഏതു സന്ദേശകാവ്യത്തേയും അതിശയിക്കത്തക്കവിധം മനോഹരങ്ങളായിട്ടുണ്ട്’ എന്നു കവിയുടെ ജീവചരിത്രകാരന്മാർ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. അനതിഭാവിയിൽ കവിയുടേയും ചരിത്രകാരന്മാരുടേയും കാലത്തെപ്പറ്റി സംശയം ജനിക്കുമ്പോൾ, കാലനിർണ്ണയത്തിന് ഈ വാക്യം അത്യന്തം ഉപകരിക്കും. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ മരണശേഷമാണ് ഈ ജീവചരിത്രം എഴുതപ്പെട്ടതെന്ന് ആ വാക്യത്തിൽനിന്നുഹിക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ ‘മയൂരസന്ദേശം ഒഴിച്ചുള്ള എല്ലാ സന്ദേശകാവ്യങ്ങളേയും അതിശയിക്കുന്നു’ എന്നാക്കാൻ ഗുരുവിനെ ഈശ്വരനെപ്പോലെ ആരാധിക്കുന്ന പ്രസ്തുത ശിഷ്യുമാരുടെ നിർബന്ധിക്കുമായിരുന്നു.

മങ്ങാതെന്നും മലർമകൾ മനം വച്ചു മാറിച്ച് മാനി-
ച്ചങ്ങാടിക്കൊണ്ടമരുമൊരങ്ങാകമങ്ങാടിതന്നിൽ
എങ്ങാനും ചെന്നെത്തിരിട്ടുവതിന്നേനമെത്തിടിലെന്നെൻ-
ചങ്ങാതിക്കദ്ധനപതിസഹസ്രാക്ഷനാകാംക്ഷയുണ്ടാം.

കവിയുടെ വാചാലതയെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന എത്രയോ പദ്യങ്ങൾ ഇതിൽ കാണുന്നു മലർമകൾ മനംവച്ചു മാറിക്ക എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് മഹാത്മാർ പോലും ചിലപ്പോൾ മനസ്സിൽ ഒന്നു വച്ചുകൊണ്ട് മറ്റൊന്നു പറയാറുണ്ടല്ലോ, അതുപോലെയല്ല എന്നു കാണിപ്പാൻ വേണ്ടി മാത്രം. ‘മലർമകളുടെ കൂത്തരങ്ങായ അങ്ങാടി’ എന്ന ആശയത്തെ കവി എത്ര പരത്തി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക. അത്ര വാചാലത കവിയുണ്ട്. അത് മംഗളമഞ്ജരി തുടങ്ങിയ മറ്റു കവിതകളിലും കാണാം. ‘പീയൂഷപാലായസം’ ‘ധന്യനാമീയവനികമുദിനീകാമിനീയാമിനീശൻ’ ‘നിഖിലവസുമതീപാലജാലാവലേ പന്ത്രോമപ്രോദ്യൽസരോജാകര നികരഖിലീകാരനീഹാരപൂരം’ ഇत्याദി പ്രയോഗങ്ങൾ നോക്കുക.

പന്ത്രണ്ടാംസർഗ്ഗം പുരളീപുരവർണ്ണനകൊണ്ടാരംഭിച്ച്, കോട്ടയം രാജാവ് അനുജനായ കേരളവർമ്മയെ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കയയ്ക്കുന്നതും, ആ വീരാഗ്രണി തിരുവട്ടാറ്റുത്തുന്നതും വർണ്ണിക്കുന്നു. അടുത്ത രണ്ടു സർഗ്ഗങ്ങളിൽ യുദ്ധവർണ്ണനയാണ് പ്രധാന വിഷയം. പതിനഞ്ചാം സർഗ്ഗത്തിലാണ് മുകിലന്റെ ഗർവ്വശമനവും നാശവും ചിത്രീതമായിരിക്കുന്നത്.

കൊന്നാലും ശരി കതകാരുമേ തുറക്കൊ-
ല്ലെന്നായ് തൻഭടരൊരുപത്തുപേരൊടോതി
തന്നാശച്ചെടിയിലെഴും ഫലം പരിപ്പാൻ
ചെന്നാനക്കടിലിനകത്തു ദൈന്യമെന്ത്യേ.

ഇങ്ങനെ നായികയുടെ ചാരിത്രഭംഗോദ്യതനായി പ്രവേശിച്ച മുകിലന്റെ വിചാരധാരയെ കവി ദീർഘമായി വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വഴിപോലെ മന്നനരുളിട്ടുവായിലും
വഴിമേൽ പിടിച്ചുപറിയിൽ കിടക്കിലും
വഴിരണ്ടുമൊന്നും; പണമൊന്നിനെങ്ങുമി-
ന്നഴിയുന്ന കാശൊരൂപത്തിനാലുതാൻ'

കവിയുടെ ഭാഷാപ്രയോഗചാതുരി ഈ പദ്യത്തിൽ സുതരാം വിളങ്ങുന്നു:
ആ നായികയുടെ അടുക്കൽ ബലാല്ക്കാരേഷ്ടയോടു കൂടി വന്ന മുകിലനെ കണ്ട്,

പ്രലയപ്രചണ്ഡപവനകൾ മറ്റുമാ-
ലിലപോലതിങ്കൽ വിറപ്പുണ്ടിടേണ്ടവ

ഇളങ്കിലും അവൾ മന്ദനാം മലയാനിലങ്കൽ മലയെന്നപോലവേ ചിലതെല്ലാം
പറഞ്ഞു.

മതിമുശ്ശവാണി, ബലമുള്ളതന്യർ വ-
ന്നെതിരിട്ടിട്ടുണ്ടൊഴുപയുക്തമാക്കിടാം
ഇതിലേയ്ക്കെടുത്തു കളയേണ്ടതൊട്ടുമേ
ചതിയറ്റദിക്കിലടയാളമെന്നിനോ?

എന്ന വാക്കുകൾ കേട്ട് അയാൾ-

പെറി നീയിരിക്കെയിവനന്യനായിൽ
ക്കറിദൃഷ്ടിദോഷപരിഹാരമെന്നിനാം
മറിമാൻ ചലാക്ഷി! ശരാനന്തൽ കത്തിടും
മുറിയാരു ദീപശിഖയാൽ വിളക്കിടും?
മടവാറെനിക്കു ചിലരുണ്ടവറ്റ നിൻ
മടവേല ചെയ്യുമതുപോരയെങ്കിലോ
മടവായിലുള്ള മലിനാംബുപോലെ ഞാൻ
മടൽകൊണ്ടു കത്തി മറയത്തു തള്ളിടാം.

ഈ മാതിരി അനന്യ വിനയാദികൾ ഫലിക്കയില്ലെന്നായപ്പോൾ അവൻ,

പുഴു നീ, വരട്ടെ മതിവിട്ടു; വല്ലതും
കഴുവേറിടട്ടേ, വിടുകില്ല തെല്ലുഞാൻ
പുഴുതേക്കുഞ്ഞദിവസങ്ങൾ പോട്ടെയി-
പ്പൊഴുതെങ്കിലും പിറവി സാർത്ഥമാക്കുവാൻ

എന്നിങ്ങനെ അവളോടണഞ്ഞു. നായികയാകട്ടെ,

പിടിച്ചുമെന്നു സതി കണ്ടനേരമേ
ഞൊടികൊണ്ടു തന്റെ നെടുതാം ചുരുട്ടുവാൾ
മടിയിങ്കൽ നിന്നു മടിയാതെയുരിയ-
ത്തടിമാടനുള്ള തല നോക്കി വീശിനാൾ

ഇങ്ങനെ,

മണവാളനായ് വരണദാമമാവധു-
ഗണമുത്തിൽ നിന്നു പെറുവാൻ കൊതിച്ചവൻ
മണവാട്ടിയോടു ഗളനാളഭ്രഷയായ്
നിണമെന്ന കോകനദമാലവാങ്ങിനാൾ

ഇപ്രകാരം മുകിലൻ വധിക്കപ്പെട്ടശേഷം, മൂന്നുപേർ വാതിൽ ചവിട്ടിപ്പിളർന്ന് അകത്തു കേറി.

‘കഥതീർന്നുപോയ ഖലനേയുമായവർ
കഥനീയകാന്തി സതിയേയുമാനില-’

യ്ക്കു കണ്ടിട്ട് വിസ്തൃയപരവശരായി. അവരിൽ ഒന്ന് തമ്പാനായിരുന്നു എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

അടുത്ത മൂന്നു നാലു സർഗ്ഗങ്ങളിൽ വിജയാഘോഷം, കല്യാണിയും തമ്പാനുമായുള്ള വിവാഹാഘോഷം, ഇംഗ്ലീഷുകാരും റാണിയുമായുള്ള സഖ്യം മുതലായവയുമായോഗ്യം മുറയ്ക്കു വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ചരിത്രകാരന്മാർ ഒരു കഠിനകൈ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു പറയാതെ തരമില്ല. ഈ അന്യൂന മഹാകാവ്യത്തിലും കൃഷ്ണഗാഥ, രഘുവംശം, കിരാതാർജ്ജുനീയം തുടങ്ങിയ രണ്ടുമൂന്നു കൃതികളിൽ നിന്ന് ആശയങ്ങൾ കവർന്നിട്ടുണ്ടെന്നു വിളിച്ചു പറഞ്ഞുകളഞ്ഞു. ഇതു ശരിയായില്ല. ഇനി എത്രയോ വേണമെങ്കിൽ എടുത്തു കാണിക്കാം. പക്ഷെ അതു കവിക്കു ന്യൂനതയായിരിക്കുമെന്നു വിചാരിച്ച മാത്രമല്ല നാം അങ്ങനെ ചെയ്യാത്തത്-കൊട്ടാരക്കരവെച്ച് കേരളവർമ്മ തമ്പുരാനും അദ്ദേഹവും കൂടി ചെയ്ത നിശ്ചയം ഫലിക്കാതെ വന്നുപോയി എന്നു മറ്റുള്ളവരെ ധരിപ്പിക്കാതിരിക്കണം എന്നു വച്ചുകൂടിയാണ്. അതുകൊണ്ട് മാനുവായനക്കാരോ! സംസ്കൃതശ്ലോകത്തിന്റെ അനുകരണവും ശബ്ദാർത്ഥങ്ങളുടെ നിഷ്കർഷക്കുറവും മറ്റായിരും കൂടും ന്യൂനതകളും രാമചന്ദ്രവിലാസത്തിലേ ഉള്ളൂ എന്നു വിചാരിച്ചുകൊള്ളണേ. എന്നാൽ ഒരു കാര്യം പറയാമല്ലോ. ഈ ചരിത്രകാരന്മാരുടെ പരമേശ്വരയുടെ താഴ്ന്നമെന്നപ്രാഹ്മിപ്പം. അവർ ഒരു പണി പറ്റിച്ചിരിക്കുന്നതു നിങ്ങൾ കണ്ടോ? ഒട്ടു വളരെക്കാലമായിട്ട് പരമേശ്വരയുടെ കൃതികളിലുള്ള ദോഷവശങ്ങളെ അനേകം ചെറുപ്പന്മാർക്കു വഴിക്ക് പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരാളാണ് മി: ടി. രാമലിംഗംപിള്ള എം. ഏ. അദ്ദേഹം തന്നെയും ‘ആലോചനാമൃതവും ശ്രീഹർഷപ്രണീതവുമായ നൈഷധീയ ചരിതത്തോടു കിട നില്ക്കത്തക്ക ഒരു ഉത്തമമഹാകാവ്യമത്രേ ഇത്’ എന്നു പറഞ്ഞി

ടുണ്ടെന്നു കാണിച്ചതു വളരെ നന്നായി. അദ്ദേഹം ഖണ്ഡനവിമർശം രചിച്ചു വരുന്നതിനു നല്ല സമ്മാനം അവർ അന്യത്ര കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇനി മറിയാതം ഒന്നും പറകയില്ലല്ലോ. അതുകൊണ്ട് ശത്രുമിത്രോദാസീനഭേദമെന്നിയേ സകല ജനങ്ങളാലും പുകഴ്ത്തിപ്പിടുന്ന ഈ മഹാകാവ്യത്തിന് പാഠപുസ്തകമാകാതെ തന്നെ പലേ പതിപ്പുകൾ ഉണ്ടാവട്ടേ എന്നു നമുക്കൊക്കെ പ്രാർത്ഥിക്കാം.

ഒരു നേർച്ച-ശിവന്റെ 'കമ്പക്കളിക്കു കഴൽനാട്ടിയ കെട്ടിലമ്മയും, നഞ്ഞാണ്ട മുപ്പരെ മയക്കിയ കുന്നിൽമാതും' മറ്റും മറ്റുമായി ദേവിയോടുള്ള ഒരു പച്ചമലയുള്ള നേർച്ചയാണിത്. അതിലെ സംബോധനകൾ കേട്ടു ദേവി മുഷിഞ്ഞു കാണണമെന്നും മറ്റും ചില പുരോദാഹികൾ പറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അതു ശുദ്ധമേ അസംബന്ധമാണ്. ചേർത്തലയുള്ളവർ സേതുലക്ഷ്മീദായി തിരുമനസ്സിലെ കാലംവരെ ദേവിയെ 'ചേർത്തലയമ്മേ മുതുപ . . . ടി' എന്നു വിളിച്ചാണല്ലോ പ്രാർത്ഥിച്ചുവന്നത്. എന്നിട്ട് ദേവി അവരുടെ അടുക്കൽ പ്രസാദിക്കാതിരിക്കുകയാണോ? അസംബന്ധം പറയുന്നതിനും ഒരതിരൊക്കെ വേണ്ടേ?

ഇക്കാലത്തുതന്നെ ഇക്കവിയാൽ രചിക്കപ്പെട്ട കൂട്ടയാദാസ്തകവിതകൾ പലതുണ്ട്. അത് ഒരു വിനോദ വ്യവസായമായിരുന്നത്രേ. എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഈ വ്യവസായത്തെ ഒന്നുകൂടി പരിഷ്കരിക്കാമായിരുന്നു. സ്രദ്ധരാവൃത്തത്തിലുള്ള ഒരു ഖണ്ഡകാവ്യം രചിക്കാനാണ് ഉദ്ദേശമെന്നു വിചാരിക്കുക. ആദ്യമായി 21 പേർ കൂടി നറുക്കിട്ട് ഒരു വിഷയം തിരഞ്ഞെടുക്കണം. പിന്നീട് ആളുകളെ അവരുടെ സ്ഥാനമാനാദികളേയും ബിരുദങ്ങളേയും ഒന്നും നോക്കാതെ പേരുകളുടെ അകരാദിക്രമത്തിൽ ഇരുത്തണം. അനന്തരം ആദ്യത്തെ ആൾ ഒരക്ഷരം പറയണം. അടുത്തയാൾ അടുത്ത അക്ഷരം-ഇങ്ങനെ നാലുവട്ടം കഴിയുമ്പോൾ ശ്ലോകവും ഒന്നു തീകയും. ഒരുപക്ഷെ പണ്ടുള്ളവർ ശ്ലോകങ്ങൾ എഴുതിവന്നത് ഇങ്ങനെയായിരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ വൃത്തം എന്നു പേർ വന്നതെങ്ങനെ? മലയാളികളുടെ കഷ്ടകാലംകൊണ്ട് ഈമാതിരി കവിതകളുടെ ആവിർഭാവത്തിനു മുമ്പുതന്നെ ആശാൻ കൂട്ടാളികൾ കടന്നുകേറി ഇതൊന്നും കവിതയല്ലെന്നും മറ്റും പറഞ്ഞ് പുതിയ പ്രസ്ഥാനം ഏർപ്പെടുത്തിക്കളഞ്ഞു. യുവജനങ്ങൾ അവരുടെ പക്ഷം പിടിച്ചു നില്ക്കാനും തുടങ്ങി.

1084-ൽ തൃശൂർ വച്ച് ഒരു കവിതാപരീക്ഷ നടന്നു. കഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനായിരുന്നു പരീക്ഷകൻ. പരമേശ്വരയ്യർക്ക് 48 ശതമാനവും കേരളവർമ്മ തമ്പുരാന് 45.75 ശതമാനവും മാർക്കുകൾ ലഭിച്ചു. ആ ശ്ലോകങ്ങളെ ഉദ്ധരിച്ച് ഞാൻ വായനക്കാരെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നില്ല. ഈമാതിരി പരീക്ഷയും ഒരു മാതിരി വിനോദമാണെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്.

മംഗളമഞ്ജരി: ശബ്ദപരിചയത്തിന്റെ വിസ്തൃതി വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ആഗ്രഹമുള്ളവർ ഈ പുസ്തകം പഠിക്കുന്നതു കൊള്ളാം. ചിലപ്പോൾ ഒരേ ശ്ലോകത്തിൽതന്നെ ഒരു പദത്തിന്റെ പര്യായങ്ങളെല്ലാം പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതു കാണാം. എഴുപത്തിയെട്ടാം ശ്ലോകത്തിൽ, കൂട്ടം എന്ന അർത്ഥത്തിലുള്ള ജാലം, സ്തോമം, നികരം, പൂ

രം, ഓഘം, ഗ്രാമം എന്നിങ്ങനെ ആറ് ശബ്ദങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. മുഖസ്തുതിയെ ഒരു കലാവിദ്യ എന്നോണം അഭ്യസിക്കുന്നവർക്കും ഇത് ഉപയോഗപ്രദമാണ്. ‘ശബ്ദഭംഗിയിൽ മലയാളത്തിലെ ഏതു കൃതിയേയും അതിശയിക്കത്തക്ക മേന്മ മംഗളമഞ്ജരിക്കുണ്ട്’ എന്ന മാത്രം കവിയുടെ ചരിത്രം എഴുതിയ പണ്ഡിതന്മാർ ശപഥംചെയ്തിരിക്കുന്നതിനാൽ, അതിൽ വലിയ കവിത്വമുള്ളതായി അവർക്കും തോന്നിക്കാണുകയില്ലെന്ന് ഊഹിക്കാം. അവർക്കു കാണാൻ സാധിക്കാത്ത ഏതു ഗുണമാണ് അന്യന്ദ്രശ്ശമാവുക? അസാദ്ധ്യം! അസാദ്ധ്യം!

ഇനി ഖണ്ഡകൃതികളേപ്പറ്റി അല്പം വിമർശിച്ചിട്ട് ഈ പ്രകരണം നിറുത്താം. കിരണാവലി, താരഹാരം, തരംഗിണി, മണിമഞ്ജുഷ, ഹൃദയകൗമുദി, രത്നമാല, കല്പശാഖി, അമൃതധാര, കർണ്ണഭൃഷണം, പിംഗള, ചിത്രശാല, ചിത്രോദയം, ഭക്തിദീപിക, ചൈത്രപ്രഭാവം ഇവയാകുന്നു അവയിൽ പ്രധാനമായവ.

താരഹാരം: ഇതിൽ പന്ത്രണ്ടു ചെറുകവനങ്ങൾ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതിൽ ഒന്നായ ഒരു നേർച്ചയെപ്പറ്റി അധികമൊന്നും പറയാനില്ല.

‘പുവമ്പനെന്ന തടിമാടനു വായ്ക്കുവോടൾ
 പുവൻപകറ്റിയവനൻപൊടു വേട്ടതായേ
 പുവൻപഴംതൊഴുതനിൻ തിരുമേനികാണാൻ
 പുവൻപതിട്ടടിമലർക്കു വണങ്ങിടുന്നേൻ.’

ഈ മാതിരി പദ്യങ്ങൾ ആണ് അതിൽ അധികവും. ഭക്തി സ്പുരിക്കുന്നവ തുലോം വിരളംതന്നെ. പുവമ്പനെ തടിമാടനാക്കിയതുതന്നെ വളരെ കഷ്ടം! അങ്ങനെയുള്ള ഒരുവന്റെ വസ്ത്ര ശമിപ്പിച്ചവൻ എന്തുല്ലർഷം? ആവോ. പെരിയാറ്റിനോട്ട്, ഒരു മഴത്തുള്ളി, സൗഭാഗ്രഹാനം, എന്റെ സ്വപ്നം ഇവ കവി നവയുഗത്തിലേയ്ക്കു കാലുണി എന്നു കാണിക്കുന്നു. അനുവാചകന്മാരുടെ ഹൃദയത്തെ ദ്രവിപ്പിക്കാൻ ശക്തിയുള്ള ഒരു കവനമാണ് എന്റെ സ്വപ്നം. പക്ഷെ ഒരു കാൽ ഇപ്പോഴും ജീർണ്ണയുഗത്തിൽതന്നെ ഉറച്ചു നില്ക്കുന്നു. മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ മറുപുറം കാണാൻ കവിയ്ക്കു കണ്ണുണ്ടായത് അദ്ദേഹത്തിന്റേയും മലയാളഭാഷയുടേയും ഭാഗ്യം.

കിരണാവലി: ഇതിന്റെ അവസ്ഥയും അതുപോലെതന്നെ. അതിൽ വിരമാതാവ്, കാവ്യപ്രഭാവം, വിചാരധാര എന്നു രണ്ടുമൂന്നു കവനങ്ങൾ ദ്വിപ്രാസനിർബന്ധം കൂടാതെ കാണുന്നുണ്ട്. ഓമനേ നീയുറങ്ങൂ, വിചാരധാര എന്നിങ്ങനെ ഉത്തമകോടിയിൽ ഗണിക്കപ്പെടാവുന്ന ഒന്നരണ്ടു ഗീതികാവ്യങ്ങൾ ഇതിലുണ്ടെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം സ്മരണീയമാണ്. വിചാരധാര ലോകോത്തരമായ ഒരു കൃതിയാണെന്ന് നിസ്സംശയം പറയാം.

“നീ ചേർക്കു തങ്കക്കടമാവരുന്ന
 നീലിപ്പലക്കള്ളിയിൽ നിന്റെ നോട്ടം.
 കണ്ണിന്നു തീണ്ടോതിടുവാൻ മറന്ന
 കാലേയകാലം കനിവുറതല്ല.

തടിച്ച പുല്ലെട്ടു ശിരസ്സിലൊന്നു
 താങ്ങിത്തളർന്നെത്തിട്ടുമിടിക്കിടാത്തി
 തൃണത്തിലും തൻനില താഴെയെന്നു
 തീർത്തോതിട്ടുനൂണു ജനത്തൊടെല്ലാം
 ജനിച്ച നാൾതൊട്ടു ജഗത്തിലെങ്ങും
 സ്നേഹം ലഭിക്കാത്തൊരിവൾക്കു പാർത്താൽ
 ചതുതലക്കെട്ടയഥാർത്ഥമല്ല
 തള്ളയ്ക്കുഴും ദുർഗ്ഗതി പിള്ളകൾക്കും
 ഇവൾക്കു ദാരിദ്ര്യഫലത്തിൽ മേന്മേൽ
 ചിന്താവ്യഥകളുകൾ ചേർത്തുപുട്ടി
 ദൈവം തുടർന്നോരുഴവിന്റെ ചാലു
 കാണാം ചുളുക്കാർന്നു കപോലഭൂവിൽ
 മുട്ടിന്നുമേലോളമിറക്കമാർന്ന
 മുഷിഞ്ഞ മുണ്ടൊന്നിവൾ തന്നരയ്ക്കൽ
 ദിങ്നാരി കൊണ്ടുൽപ്പൊളിപോലെ ചുറ്റി
 മാനംമറയ്ക്കുന്നിതു വല്ലപാടും.

മുഴുവനും ഉദ്ധരിച്ചാലും മതിവരുന്നില്ല. കവിയുടെ പാർഷ്വന്മാർ എന്തൊക്കെ
 പറ്റത്തൊല്ലും ഉമാകേരളവും മംഗളമഞ്ജരിയും ഒക്കെ കാലഗർത്തത്തിനുള്ളിൽ മറ
 ഞ്ഞുപോകതന്നെ ചെയ്യും. ഇത്തരം കൃതികളാണ് കവിയുടെ യശസ്സിനെ നിലനിറു
 ത്താൻ പോകുന്നത്. മറ്റു കൃതികൾ അദ്ദേഹത്തിനു ചില ബിരുദങ്ങളും മറ്റും സമ്പാ
 ദിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുള്ളതു വാസ്തവം തന്നെ! പക്ഷേ അനുവാചകന്മാർ ആ വക ബിരു
 ദങ്ങൾക്കൊന്നിനും വലിയ വില കല്പിക്കുന്ന കാലം പോയുറഞ്ഞു. ഈമാതിരി കൃ
 തികളിൽനിന്നു, ചുറ്റും നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ത്വരിതഗതിയായ പരിവർത്തനങ്ങൾ
 അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തെ ആവരണം ചെയ്തിരുന്ന മാമൂൽഭിത്തികളെ ഭേദിച്ചു
 കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നു നമുക്ക് വ്യക്തമായി കാണാം. അദ്ദേഹവും കമാരനാശാൻ,
 വള്ളത്തോൾ എന്നീ കവികളോടൊപ്പം മുന്നോട്ടു മുന്നോട്ടു പോകുന്നതിനും ജീവിത
 യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതിനും തീർച്ചപ്പെടുത്തി എന്നു വ്യക്തമാണ്. ഒരു
 പുതിയ പരമേശ്വരയുരെ-കേരളീയരുടെ ഭക്തിപ്രേമങ്ങൾക്കു ഭാജനമാകാൻ പോ
 കുന്ന ഒരു യഥാർത്ഥ കവിയെ-നാം ഇപ്പോഴാണ് വാസ്തവത്തിൽ കണ്ടു തുടങ്ങു
 ന്നതു്. മഹാകവേ! നമസ്കാരം! ഈ രണ്ടു സമാഹാരങ്ങളും 1100-ൽ പ്രസാധിത
 ങ്ങളായി.

തരംഗിണി: 14 ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളുടെ സമാഹാരമാണിതു്. ഇതിലെ പ്രഭാത
 ഗാഥ-കവി ഉണർന്നുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നു കാണിക്കുന്നു. 'താമസിയാകമറ്റ
 കൊലതുള്ളിനകോമരത്താന്മാ'രായ കൂട്ടുകാരേയും അദ്ദേഹം ഉണർത്തുന്നു.

"കട്ടിപ്പവനൻ കതുകിയായ് ചാഞ്ചാടി-
 തട്ടിയുണർത്തിത്തളർച്ച മാറ്റി

കണ്ടിഴിച്ചാനന്ദിച്ചാർപ്പു വിടപികൾ
 മർമ്മരശബ്ദമനോഹരങ്ങൾ
 അക്ഷയമോരോന്നും 'സ്വാതന്ത്ര്യ'മായിട്ടും
 ത്ര്യക്ഷരീമന്ത്രമുരുക്കിപ്പി
 ആ നവ്യ ഗായത്രി മാറ്റൊലിക്കൊള്ളുന്നു
 വാനിലും മന്നിലും മേല്ക്കുമേലേ.
 ഉതമാനകാംക്ഷികൾക്കുസവമുസവം
 തതമാദൃശമാമിസ്സനുഹർത്തം
 മുതിനിവരുവിൻ മുന്നോട്ടു പോരുവിൻ
 പാരിന്നിതല്ലോ സുവർണ്ണകാലം" - എന്നും,
 "കാലപ്പഴയിലൊഴുകും തരികിന്നു
 ചാലിലൊരുത്തുകൊടുക്കുവാനോ
 പുഴിയണയൊന്നു തീർപ്പാനോ ജാത്യന്യ-
 തോഴന്റെ ഹസ്തം വരിച്ചിടുന്നു?
 കോട്ട കിടങ്ങിനെ നോക്കിച്ചിരിക്കുകിൽ
 കോട്ടമതിലുരമെത്തുവേണം?
 നിൻദാഹം തീർത്തിടും നീരോടുകൊണ്ടലേ
 നിന്ദാർഹമാണിയിടിച്ചുഴക്കം" - എന്നും,
 "ഭിന്നവർണ്ണങ്ങളെക്കൊർത്തിണക്കിട-
 മിന്ദ്രധനുസ്സിനാലന്തരീക്ഷം
 മിക്ക ദിനത്തിലും മിന്നുമിമ്മന്നിലോ
 ശുഷ്കത്തിൽ ശുഷ്കമാം വർണ്ണവാദം" എന്നും,

പാടിയിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

മണിമഞ്ജുഷ: ഇതിലെ പ്രേമസംഗീതം വാസ്തവത്തിൽ പ്രേമദേവതയുടെ ശാ
 നം തന്നെയാണ്-'ദിവ്യദർശനം' മിസ്സിസിസത്തിലേയ്ക്കു കടക്കാനുള്ള പ്രഥമ പ്രയ
 തമാണെന്ന് തോന്നുന്നു. കീഴസന്ദേശത്തിൽ, പരിതസ്ഥിതികളിൽ അസംതുപ്ത
 നായ കവി ഒരു പുതിയ ലോകസൃഷ്ടിക്കു കാംക്ഷിക്കുന്നു.

സകലവും ഭദ്രം നരന്നു ചുറ്റുപാ-
 ടകക്കാമ്പൊന്നുതാനഭ്രമത്യന്തം
 എതിങ്കൽവേണമോ വികാസമേതുമി-
 ല്ലതിങ്കലായതിൻകണികപോലുമേ
 പഴയവൻ മർത്യൻ ഹൃദയത്തിൽ പോരാ
 പഴയവനേക്കാൾ പതിതൻ മേൽക്കുമേൽ
 എവന്നും താൻമാത്രം സുഖിച്ചിരിക്കണ-
 മെവന്നും മറ്റുള്ളോർ നശിച്ചു പോകണം
 തനിക്കു താണതിൽച്ചവിട്ടിനില്ക്കണം

തനിക്കെളിയതു ചവച്ചതുപുണം
 അടുക്കളപ്പണിക്കബലമാർ വേണം-
 മടിമകളാകാനശതതരം വേണം
 അധഃസ്ഥരിമ്മട്ടിലിരുന്നുകൊള്ളണം-
 മുദ്രധിയുഴിയെ ഗ്രസിക്കുവോളവും
 സ്വതന്ത്രൻ താനൊരാൾ വിജയിതാനൊരാ-
 ളിതരർതൻകേളിക്കുപകരണങ്ങൾ

പരമേശ്വരയുടെ വാചാലതയെല്ലാം പോയി, ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം വാശിയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ആവശ്യത്തിൽ കവിഞ്ഞ ഒറ്റപ്പുറവുമില്ല; ഭാഷ അതിലളിതം. ഹൃദയമാണ് ഇവിടെ സംസാരിക്കുന്നതെന്ന് ഏവനും സമ്മതിക്കും. ഈമാതിരിക്കു വിതകൾക്കുള്ള മേയ്കാണമാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരിത്രകാരന്മാർക്ക് ശക്തിയില്ലാതെ പോയി.

മൂന്നാളിനി: കരുണരസ സമ്പൂർണ്ണമായ മറ്റൊരു സല്ലാവ്യമാകുന്നു.

‘പേയമാകയാലതു പേയനായ് ലോകത്തിനു
 ഹേയനായ്പ്പോയോൻ പണ്ടു ഗേയനായ് വാണോരവൻ’

എന്നിങ്ങനെ പൂർവ്വാസന അനുസരിച്ചുള്ള ശബ്ദജാലവും ആ വഴിക്കുള്ള കൃത്രിമരൂപവും ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് കടന്നുകൂടിയില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ, അത് ഇതിലും മെച്ചമാകുമായിരുന്നു.

ഇതുപോലെ തന്നെ ഐക്യഗാഥ, മാറ്റ്, ഭാവനാഗതി ഇവയെല്ലാം മധുരമായ ഭാവഗീതങ്ങളാകുന്നു. ജർജരകാവ്യയുഗത്തോടു് അദ്ദേഹത്തിനെ ബന്ധിച്ചിരുന്ന ചങ്ങലകൾ എല്ലാം പൊട്ടി. ഇന്ന് ഒരു പ്രാസവാദമുണ്ടായാൽ ഏ. ആർ. ന്റെ വാദഗതിയെ പിന്താങ്ങാൻ അദ്ദേഹമായിരിക്കും ആദ്യമായി കൈ പൊക്കുന്നത്.

രത്നമാല: ഇത് ‘മാതൃഭൂമി’ എന്ന ദേശാഭിമാനവിജുംഭിതമായ കവിതകൊണ്ട് ആരംഭിക്കുന്നു.

ഹിമവാനെന്നു ചൊല്ലുന്ന
 ഹീരനിർമ്മിതമാം മുടി
 ചാർത്തിബുവതി ശോഭിപ്പു
 സർവ്വദീപ്തചക്രവർത്തിനി
 ഗിരീശമൗലി കൈവിട്ടു
 ഗംഗയാം മൗകതികാവലി
 തായതൻ മാറിൽ മിന്നുന്നു
 ധന്യതയ്ക്കണിമുദ്രയായ്
 . . . . .
 വരദാനോലുയായങ്ങു
 വാഴ്ന്നു പ്രത്യക്ഷദേവതേ

മക്കൾക്കെന്തിന്നദൃശ്യങ്ങൾ
 മറ്റു ദൈവങ്ങൾ കൈതൊഴാൻ
 അന്യോന്യം സംഘടിപ്പിപ്പാ-
 നല്ലെന്നാലെന്തിനായ്വിധി?
 തായയിൽ സംക്രമിപ്പിച്ചു
 സർവജാതിമതങ്ങളെ

തത്ത്വോപദേശം: ടാഗോറിന്റെ രീതിയെ അനുകരിച്ചു രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു ഹൃദ്യകവനമാണ്.

‘സുമുഖിയല്ലേ ഞാൻ സുഭോഗല്ലേ ഞാൻ
 സുമശരവധുസമയല്ലേ’

എന്ന് സ്വയം അഭിമാനിക്കുന്ന ഒരുവൾ,

ചമയം തീർന്നിട്ടും ദയിതനെത്തേണ്ട
 സമയമെന്തിത്ര വഴുകുവാൻ?
 അലർവിരിഞ്ഞിട്ടു മവസരമറി-
 ഞ്ഞളി വരാനിത്ര പണിയുണ്ടോ?”

എന്ന് പനിമതി പുല്ലുന്ന ഇരവിനോടു ചോദിക്കുന്നു. അവൾ അങ്ങനെ അവശയായി ശയ്യയ്ക്കുകിൽ നീല്ലവേ, അകത്തുനിന്നൊരു വാക്കു കേൾക്കുന്നു:

എവിടെ നോക്കുന്നു വെളിയിലോമനേ
 സവിധമാർന്ന നിൻപ്രിയനേ നീ
 വടിവിൽ നിന്നുള്ളൊ മണിയറയുടെ
 നടയിൽ നിൽപ്പു നിൻ ഹൃദയേശൻ
 വളരെ മെച്ചമായ് വെളിവരാത്തയ്ക്കു
 പളപളപ്പിപ്പോരുളി നീ
 കിടമുറിയങ്ങളുകമേയാണെന്ന-
 തിടയിലേതുമേ കരുതില.

... ..

അവിടെ മറ്റൊരു കഥ നീ കണ്ടിട്ടു-
 മനകപുജയ്ക്കു തുനിവോളെ
 വഴിയടിച്ചില; പൊടി തുടച്ചില
 മലിനമാം തറ മെഴുകില
 മശകമക്കണമയമങ്ങുളൊരു
 മഹിമയാർന്നിട്ടും മണിമഞ്ചം
 ഇരുളടഞ്ഞൊരമ്മുറിയില്ലെങ്ങു-
 മൊരുചെറുവിലക്കൊളിപോലും

ഏദയവല്ലഭനവിടെയെങ്ങാനും
മുതിരുമോ മുശോ കഴൽവയ്യാൻ

വളരെക്കാലമായി വെളിവരാനന്തയുടെ പള്ളപ്പുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന കവി, ഇങ്ങിനെ ഉള്ളിലേയ്ക്കു നോക്കിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്തുതിപാഠകന്മാരായ പാർഷദമാരെ ഭ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന വാക്സബളതയെല്ലാം അസ്തമിച്ചു. അദ്ദേഹം മിതവാക്കായിത്തീർന്നു; സർഷപത്തെ ഹിമവാദാകരത്തിൽ കാണിച്ചു കൊടുക്കുന്ന നേത്രങ്ങളുടെ സ്ഥാനത്തു്, വസ്തുസ്ഥിതികളെ സൂക്ഷ്മമായി കാണിക്കുന്ന ഉൾക്കണ്ണുകൾ തെളിഞ്ഞു. ആ 'ഭ്രതക്കണ്ണാടി'യിലൂടെ,

അപ്പുറം തുച്ഛനാമന്റെ-
യകമാമാലിലയ്ക്കുമേൽ
ബ്രഹ്മാണയത്തെ വഹിച്ചിടും
പ്രേമാത്മാവാകമീശ്വരൻ
ചരാചരസമൂഹത്തെ
സൗഹാർദ്ധപ്പട്ടുന്തലിനാൽ
ചേർത്തിണക്കി വിളക്കുന്ന
ചിത്രമാം കാഴ്ച കണ്ടുഞാൻ
തുരുമ്പിലും ഞാൻ വായിച്ചേൻ
ധനികാവ്യം സുധാമയം
മൗനത്തിലും ചെവികൊണ്ടേൻ
മധുരം വല്ലഭകീഗണം

എന്നു് അദ്ദേഹം വ്യക്തമായിക്കണ്ടു. ഇതേ മനോഭാവമാണു്,

ജനനീ തോമാര കരുണ ചരണ ഖാനി
ഹേരിനു ആജി ഏ അരുണകിരണ രൂപേ
ജനനീ തോമാര മരണ ഹരണ വാണീ
നീരബ ഗഗനേ ഭരിളഭോ ചുപേ ചുപേ (ഗീതാഞ്ജലി)

എന്നു പാടിയ കവിയീലും നാം കാണുന്നതു് എന്നു മാത്രമല്ല,

വെളിമതിൽ കതകടച്ചുപുട്ടിക്കൊ-
ണ്ടെളിയോരത്തെതിരഞ്ഞിറങ്ങി തന്മുരാൻ
പിറവിയീൽ മാമുൽക്കഴിയിൽ വീഴ്ത്തുവോർ
വറുതിയാം ഭൂതം കടിച്ചുതിന്നുവോർ
ഗദപ്പെരുമ്പാമ്പു വരിഞ്ഞിറക്കുവോർ
കദനക്കുരമ്പു കരൾ പുണ്ണാക്കുവോർ
മുടവർ ജാത്യന്ധർ, ചെകിടരുന്തർ
ഉടയവനിവർക്കിടയിൽ നില്പായി

ഇവരൊടൊന്നിച്ചേ തിരിച്ചിനിപ്പോരു
ഭവനം ശൂന്യം താൻ തദിയമനോളം

(നടതുറക്കൽ)

എന്നുകൂടി അദ്ദേഹം ഗ്രഹിക്കുന്നു. ഈ ഗാനത്തെ രവീന്ദ്രനാഥ ടാഗോറിന്റെ,

ജനപുജന സാധന ആരാധനാ
സമസ്ത മാക് പ്ലേ
രഥദ്രാഭര ദേബാലയേർ കോണേ
കേന ആച്ഛിസ ഓരേ
അന്ധകാരേ ലുക്കിയേ ആപനമനേ
കാഹാരേ തുയി പുജിസ സംഗോപനേ
നയന മേലേ ദേഖ ദേഖിതു ഇചേയേ
ദേവതാ നാഇ ഘരേ
തിനിഗേച്ഛേൻ ജേമായ് മാടി ഭേങ്ഗ
കരച്ഛേ ചാഷാ ചാഷ
പാഥർഭേഗേ കാടാച്ഛേ ജേമായ് പഥ
ഖാടച്ഛേ ബാരോമാസ്
രൗദ്രേജലേ ആച്ഛേന സവാർ സാഥേ
ധൂലാ താഹാര ലേഗേച്ഛേ ദുഇഹാരതേ
താം രി മതന ശുചിബസന ഛരാഡി,
ആയ് രേ ധൂളാർ പരേ.

ഇത്യാദി ഗാനത്തോടു സാദൃശ്യപ്പെടുത്തി നോക്കുക.

പരമേശ്വരയ്യർ യൗവനാരംഭം മുതലേ കവിയശസ്തിനു വേണ്ടി പടവെട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ചിലതല്ല, പല ബിരുദങ്ങളും അദ്ദേഹം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. പക്ഷേ അദ്ദേഹം ആ അത്യുന്നതസ്ഥാനത്തു നിന്ന് അല്ലാലും ഇറങ്ങിത്തുടങ്ങിയതിനു ശേഷമേ ബഹുജനങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ മഹാകവിയായിത്തുടങ്ങിയുള്ളൂ. അതാണ് വസ്തുത! സ്തുതിപാഠകന്മാരെത്തൊക്കെ പറഞ്ഞാലും, അവരുടെ കണ്ണുകൾകൊണ്ടല്ല ജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ കാണുന്നത്.

‘തവതനുവിലിങ്ങുർ വീഴുന്ന പുഴികൊ-
ണ്ടവരുടെ നിലത്തെഴുത്തനു സാധിക്കണം
പരിചിനൊടു ഭാവിയിനങ്ങളിൽ തങ്ങുന്ന
കരിമഷിയനു നൽകസ്തുരിയാക്കിടും’

എന്നു കവിയശഃപ്രാർത്ഥിയായ ഒരു അധഃകൃത കവിയോടു പറയുന്നു. അങ്ങനെ അല്ല, ഇന്നുള്ളവരും മഹത്വം അറിയാത്തവരല്ല. അവരും ഹൃദയാലുക്കളാണ്. അത്യുന്നതസ്ഥാനത്തിലിരുന്ന്, സാർവഭൗമത്വവും ഭാവിച്ചുകൊണ്ട്, അവരെ ഉപദേശിക്കാൻ, അവരെ പഠിപ്പിക്കാൻ, കവി ഒരുങ്ങുമ്പോഴാണ്, അവരുടെ

ഒക്കെ മട്ടു മാറ്റുന്നത്. കവി അവരുടെ ഭാഷ-അതായത് അവർക്കു മനസ്സിലാകുന്ന ഭാഷ-ഏറ്റയഭാഷ-സംസാരിക്കണം; അവരെ രസിപ്പിക്കണം-പ്രിണിപ്പിക്കണം; അപ്പോൾ അവർ അയാളെ ആദരിക്കും-സ്നേഹിക്കും-ആരാധിക്കും.

കല്പശാഖി: കയിൽ, പുരോഗതി ഈ രണ്ടു ഗാനങ്ങളും എല്ലാവരും വായിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണ്. അവയിൽ നമുക്ക് ഈ കവിയുടെ ആദർശം തെളിഞ്ഞു കാണാൻ കഴിയും.

പാടുക പാടുക പഞ്ചമരാഗത്തിൽ
പാടവമേറിന കോകിലമേ
മാൺപെഴും തോപ്പിതു കത്തുന്ന ചെന്തീയിൽ
ചാനലായ്ക്കൊകകിൽ പോയിടട്ടേ
ഇമ്മധുവുനിടും മാവിനെ ചേരദിച്ചു
വെണ്മഴു വീഴ്ചകിൽ വീഴ്ചിടട്ടേ
വാരൊളി വായ്ക്കും നിൻമേനിയിൽ വ്യായന്റെ
കൂരമ്പു കൊള്ളുകിൽ കൊണ്ടിടട്ടേ.

ആ കയിൽ 'കഥയില്ലാത്ത മേലത്തെക്കാര്യമോർത്തു' ആകലനാകാതെ,

'മായമറ്റീമധുമാസത്തിൽ നീയൊരു
ഗായകനാകുവാൻ ജാതനായി
ആയതു പോരും നീ തന്മൂലം തൃപ്തനായ്
സ്വീയമാം കർത്തവ്യമാചരിപ്പു'

എന്ന വിശ്വാസത്തോടുകൂടി പാടിയിരുന്നെങ്കിൽ, 'മാനവർ ദൈവത്താൽ വഞ്ചിത'രെങ്കിലും അതിന്റെ ഗാനത്തെ തീർച്ചയായും കേൾക്കാതിരിക്കയില്ല. പാടിയാൽ മാത്രംപോരാ, താൻ മറ്റാരെയുംകാൾ ഉയരത്തിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടാണ് പാടുന്നതെന്ന് ധരിക്കയും വേണം. ഈ മനോഭാവത്തോടുകൂടി പാടാൻ തുടങ്ങുമ്പോഴാണ് ലോകം അതു കേൾപ്പാൻ ഇഷ്ടപ്പെടാത്തത്. മധുരവസ്തുക്കളുടെ ഉച്ചനീചത്വങ്ങൾ ആരും നോക്കാറില്ല. അവ മധുരങ്ങളാണെന്നേ ലോകത്തിനറിയാവൂ.

ഉറക്കം മതി ചങ്ങാതിയുത്ഥാനംചെയ്തിടാമിനി
എഴുന്നേറ്റിട്ടുവേണ്ടേ നാമെങ്ങോട്ടും സഞ്ചരിക്കുവാൻ
നില്ലമിനില്ലിൽ നില്ലാതെ നീങ്ങി മുന്നോട്ടുപോയിടാം
പിടിച്ചുതള്ളമല്ലെങ്കിൽ പിന്നിൽനിന്നു വരുന്നവർ
പറന്നിടേണ്ട പക്ഷേ നാം പകലോനെപ്പിടിക്കുവാൻ
എടുത്തുചാട്ടക്കാരന്റെയെല്ലൊടിച്ചു വിട്ടു വിധി
വിപ്ലവംകൊണ്ടു നേടുന്ന വിജയം ക്ഷണമേഹരം
അമൃതായ്യാഴ്ചയിൽതോന്നമതു നഞ്ഞാണു നിനയ്ക്കുകിൽ

ഇതാണു പരമേശ്വരയുടെ ആദർശം. വിപ്ലവം എന്നാൽ നാശമെന്നാണർത്ഥം. 'Revolution' വിപ്ലവമല്ല സമൂലപരിവർത്തനമാണ്. ലോകം വിപ്ലവാത്മകമാണെന്നു പറയുന്നവർ, ആ ശബ്ദത്തെ സമൂലപരിവർത്തനമെന്ന അർത്ഥത്തിലേ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളു. ഇന്നത്തെ ഈ നിലയിൽ ഭാരതത്തിന് ഒരു സമൂല പരിവർത്തനം തന്നെയാണ് ആവശ്യമെന്ന് എനിക്കും തോന്നുന്നു. നമ്മുടെ ആചാരങ്ങളും കെട്ടുപാടുകളും അത്രയ്ക്കു ജർജരിതമായിട്ടുണ്ട് എന്നാൽ ആ പരിവർത്തനം 'ശോണ്'ന്മാരുടെ രധിരാക്തമായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ വേണമോ, നമ്മുടെ ദേശത്തിനും രാഷ്ട്രത്തിനും യോജിച്ചിരിക്കുന്ന അഹിംസാമാർഗ്ഗത്തിലൂടെ വേണമോ എന്നാണ് ചോദ്യം. രണ്ടാമത്തെ മാർഗ്ഗമാണ് യുക്തമെന്നു ബുദ്ധിയുള്ളവരെല്ലാം പറയും.

ഈ കാവ്യസമാഹാരത്തിൽ എനിക്ക് ഏറ്റവും ഇഷ്ടമായത് മഞ്ഞുതുള്ളികളാണ്.

കർണ്ണഭ്രഷണം, പിംഗള, ഭക്തിദീപിക മുതലായ കൃതികൾ വായിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്ന നല്ല കവനങ്ങളാണ്. അവയെപ്പറ്റി വിമർശിക്കുവാൻ ഞാൻ ഒരുങ്ങുന്നില്ല. കരുണ, പിംഗള, മദലനമറിയം ഇവ മൂന്നും ഒരേ ജാതിക്കവിതകളാണ്. അവയുടെ താരതമ്യവിവേചനം വാസ്തവത്തിൽ അനാവശ്യമാകുന്നു. മൂന്നുപേരും മലയാളത്തിലെ മൂന്നു വിശിഷ്ട കവികളാണ്. ദോഷം കണ്ടുപിടിക്കാനാണെങ്കിൽ മൂന്നു കൃതികളിലും കാണാം. എന്തിന് ആ വ്യർത്ഥമായ ശ്രമം? പിംഗളയിലെ,

'പാണിയിൽ തൻകളിപ്പൊതുലായ് മേവിന
 മാണിക്യവല്ലുകിയേന്തി മെല്ലെ
 തന്തളിർപ്പൊന്മടി മെത്തമേൽചേർത്തതിൻ-
 തന്ത്രികളോരോന്നു മീട്ടി മീട്ടി
 കിന്നരകണ്ഠിയാൾ ഗീതത്താലാവിഥി
 കർണ്ണം സുധാപ്ളുതമാക്കിനിന്നാൾ
 തേന്മാവിൻചെന്തളിർ തിന്നുതിന്നാരാവി-
 ലാമ്മാറ്റം പഞ്ചമം പാടിപ്പാടി
 ഉമ്മറപ്പുങ്കാവിൽ മേവിടുമാൺകയിൽ-
 തന്തന്തമഗ്നാനമാർദ്രമാക്കി.
 താഴത്തുവച്ചാൾതൻവീണയെത്തന്നിംഗി
 മാഴക്കണ്ണോടിച്ചാൾ വീഥിനീളെ
 നിർമ്മർത്യഗന്ധമായ് കണ്ടാളശൃംഗാടം
 തന്തഞ്ചകോശങ്ങൾ പോലെ ശൂന്യം
 കോണിയിലൂടെ താൻ തെല്ലൊന്നിറങ്ങിനാൾ
 നാണിച്ചുപിന്നെയുമേറിപ്പോയാൾ,
 ലാത്തിനാൾ ഹർമ്മ്യത്തിലങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടു-
 മോർത്തൊന്നും വേണ്ടതു തോന്നീടാതെ
 രഞ്ജിതമാക്കിനാൾ നാദത്താൽ നൂപുര

മഞ്ജരിക്കുണകാഞ്ചികളെ
 വാങ്ങിനാൾ പിന്നോട്ടു വാതായനംവിട്ടു;
 താങ്ങിനാൾ പുകുവിൾ കൈത്തലത്താൽ
 തന്നളകാഭ്രകപാദത്തിലാടിച്ചാ-
 ളുന്നമുളകുടിവീചികളെ
 കൺതുറിച്ചിടിനാൾ കൈതിരുമ്മിടിനാൾ
 ദന്തങ്ങളർപ്പിച്ചാൾ ചെഞ്ചൊടിയിൽ
 താഴോട്ടുനോക്കിനാൾ ധാത്രിതന്നൾത്തട്ടിൽ
 നൂഴുവാൻ താൻ തയ്യാറെന്നപോലെ;
 മേലോട്ടുനോക്കിനാളേതൊരു ദൈവത്തിൻ-
 മാലതെന്നാരായ്വാണെന്നപോലെ
 വീർപ്പിട്ടാൾ മേല്ക്കുമേൽ ദീർഘമായുഷ്ണമായ്
 വേർപ്പുമുത്തൊപ്പിനാൾ പട്ടുലേസാൽ' (പിംഗള)

എത്ര ഭാവമധുരമായ വരികൾ. അതുപോലെ തന്നെ ഭക്തിദീപികയിലെ,
 ആ കത്തും കനലുട്ടയ്ക്കാപ്പമായ്ക്കുറിച്ച് ക-
 ണ്ണാക്കൊലക്കട്ടാരിനാക്കാലച്ചുളക്കൊളം ഗളം

എന്ന വരികൾ നോക്കുക. അവയെ ഉദ്ധരിച്ചിട്ട്, കവിയുടെ ചരിത്രകാരന്മാർ പറയുന്നു:

“ഇംഗ്ലീഷിൽ സ്റ്റാൻസാ എന്നു പറയുന്ന പദ്യഖണ്ഡികാ സംവിധാനം മലയാളത്തിൽ ഇദംപ്രഥമമായി ഏർപ്പെടുത്തിയത് ഉള്ളൂരും അത് ഈ കാവ്യത്തിലുമാണ്.”

എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരേ! നിങ്ങൾ എന്തിനു പിന്നെയും ‘ഇദംപ്രഥമകഥ’ കൊണ്ടുവന്ന് കവിയെ വിഡ്ഢിയാക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു? ‘സ്റ്റാൻസാ’ എന്നാൽ എന്താണ്? മലയാളത്തിൽ ഇതിനുമുമ്പ് അങ്ങനെയൊന്ന് ഇല്ലായിരുന്നോ? പരമാർത്ഥത്തിൽ നിങ്ങൾക്ക് ജീവചരിത്രം രചിക്കാൻ വശമില്ല; സ്തുതിക്കാനേ നിശ്ചയമുള്ളൂ. നിങ്ങളുടെ ചരിത്രത്തിൽ തൃങ്ങ്ഗംസരക്കതാസ്ഥിമയനായ സാക്ഷാൽ പരമേശ്വരയ്യരെ അല്ല, ദാംഭികത്വംകൊണ്ട് ഉഴതി വീർത്തു പൊട്ടാരായ ഒരു കൃത്രിമസത്യത്തേയാണ് കാണുന്നത്. നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനെ സാർവഭൗമനാക്കാൻ നോക്കുന്നു. സാർവഭൗമന്മാരുടെ കാലം കഴിഞ്ഞുപോയ കഥ നിങ്ങൾ അറിയുന്നില്ലേ?

വിജ്ഞാനദീപിക നാലു ഭാഗങ്ങൾ: മി: പരമേശ്വരയ്യർ പല അവസരങ്ങളിലായി എഴുതിട്ടുള്ള ഗദ്യലേഖനങ്ങളുടെ സമാഹാരമാണിത്. വിജ്ഞാനപ്രദമാണെന്നുള്ളതിനു സംശയമേ ഇല്ല.

അംബം: ഒരു നാടകമാണത്രേ. പൗരസ്ത്യമോ പാശ്ചാത്യമോ, പ്രാചീനമോ അർവാചീനമോ ആയ നാടകലക്ഷണങ്ങൾ ഒന്നും ഇല്ലെന്നുള്ളതാണ് ഇതിന്റെ വിശേഷം. അഭിനയിക്കാനും കൊള്ളുകയില്ല. വായിച്ചു രസിക്കാൻ പക്ഷേ നന്നു്.

ഗവേഷണം: മി:പരമേശ്വരയുടെ ഗവേഷണചതുരി സുപ്രസിദ്ധമാണ്. ചരിത്രരേഖകൾ തേടിപ്പിടിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനങ്ങായിരുന്നിടത്തോളം സൗകര്യം മറ്റാർക്കും ഇതേവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അവയെ ചരിത്രഗവേഷണതത്വം അനുസരിച്ചു പരിശോധിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള കെല്ലിനെപ്പറ്റി പലർക്കും സംശയമുണ്ട്. ആദ്യമായി ഒന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തുക; പിന്നീടു അതിനായുള്ള തെളിവുകൾ ശേഖരിക്കുക ഇതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമ്പ്രദായം. അദ്ദേഹത്തിന് ഇതു നിമിത്തം പറ്റിയിട്ടുള്ള അബദ്ധങ്ങൾ ചില്ലറയല്ല. മഹാകവിയുടെ നിത്യസഹകാരിയും മിത്രവുമായ മി: ഈ. വി. രാമൻനമ്പൂതിരി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

“ഗോവർഗീതാകർത്താവായ മാധവപ്പണിക്കർ ഭാരതമാലാ കർത്താവായ ശങ്കരപ്പണിക്കരുടെ പിതാവാണ് 1915-ൽ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതിനെ തിരുത്തി മാധവപ്പണിക്കരും ശങ്കരപ്പണിക്കരും സഹോദരന്മാരാണെന്നും മറ്റും വിജ്ഞാനദീപികാപ്രബന്ധത്തിൽ അഭിപ്രായപ്പെടുകാണുന്നു. ഈവക അഭിപ്രായമാറ്റങ്ങളിൽ പ്രാധാന്യമേറിയ ഒന്നാണ് “തന്റെ അമ്മയുടെ അമ്മാവൻ ആയിരുന്നു കണ്ണശ്ശപ്പണിക്കർ അഥവാ കരുണേശൻ എന്ന് രാമായണത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ താഴെക്കാണുന്ന പാട്ടിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു.” (വിജ്ഞാനദീപിക 1-ാം ഭാഗം പേജ് 82) എന്നിങ്ങനെ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതിൽ അന്തർവേദിച്ചിരിക്കുന്ന അഭിപ്രായം. 1084-ൽ ആരണ്യകാണ്യം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചപ്പോൾ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സർവാധികാര്യക്കാരുടെ അഭിപ്രായത്തോടു വിരോധിച്ച് കണ്ണശ്ശൻ എന്നത് രാമപ്പണിക്കരുടെ നാമന്തരമാണെന്നു സിന്ധാന്തിക്കയും, അനേകം പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളിൽ ആ മതം ആവർത്തിക്കയും, ആ സിദ്ധാന്തത്തിനുവേണ്ടി മി: കൃഷ്ണപ്പിഷാരടിയുമായി വാദം നടത്തുകയും . . . ചെയ്തതിനു ശേഷം കണ്ണശ്ശനെന്ന് രാമപ്പണിക്കരുടെ മാതാമഹന്റെ നാമം തന്നെയാണ് എന്നിങ്ങനെ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സർവാധികാര്യക്കാരുടേയും മി: കൃഷ്ണപ്പിഷാരടിയുടേയും മതത്തിലേയ്ക്കു തിരിച്ചുപോയി മി: പരമേശ്വരയർ എന്നാണല്ലോ പ്രസ്തുത പംക്തി തെളിയിക്കുന്നത്.”

ചരിത്രരേഖകൾ കൂടുതലായി കിട്ടുമ്പോൾ മതം മാറ്റുന്നതിൽ വലിയ അപാകമില്ല. എന്നാൽ ഇത്ര വലിയ തകിടംമറിച്ചിൽ വേണ്ടിവരുന്നത് ദ്രുതഗതികൊണ്ടാണ്. വല്ലവരും അദ്ദേഹത്തിനു വന്നുപോയ അബദ്ധം ബഹുമാനപൂർവ്വം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുപോയാൽ, അയാൾ പിന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആജന്മശത്രുവുമാണ്.

ഇതുപോലൊരു സംഭവമാണ് നീലകണ്ഠകവിയെപ്പറ്റിയുള്ള വാദപ്രതിവാദം. 1103-ൽ ഞാനാണ് ഈ കവിയുടെ പേർ കണ്ടുപിടിച്ചത്. ആ കവി 776 മുതൽ 790 വരെ നാടുവാണ ശ്രീ വീരകേരളവർമ്മരാജാവിന്റെ കാലത്ത് ജീവിച്ചിരുന്നു എന്ന് ഞാൻ സാഹിത്യചരിത്രം രണ്ടാം ഭാഗത്തിൽ സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. വളരെക്കാലം പ്രാസവഴക്കിലെന്നപോലെ പരമേശ്വരയർതന്നെ ജയിച്ചുവെന്നു വരുത്തുകഴിഞ്ഞു ഇതൊന്നും അറിഞ്ഞില്ലെന്ന മട്ടിൽ അദ്ദേഹം നീലകണ്ഠകവിയെ ഇദ്ദേഹം പ്രഥമമായി കണ്ടുപിടിച്ചു. പക്ഷേ മഹാരാജാവിന്റെ കാലത്തെ ഒന്നു മാറ്റിക്കളഞ്ഞു. തുടർന്ന് കൊച്ചിയിൽ—പരിഷത്തു മാസിക വഴിക്കാണെന്നു തോന്നുന്നു—വലിയ വാ

ദപ്രതിവാദവും നടന്നു. ഒടുവിൽ പ്രാസവഴക്കിലെന്നപോലെ പരമേശ്വരയൂർതന്നെ ജയിച്ചുവെന്നു വരുത്തി. എന്നാൽ ഭാഷാചമ്പുക്കൾ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അനുബന്ധത്തിൽ എന്റെ അഭിപ്രായത്തോടു യോജിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ അദ്ദേഹം ഞാൻ വളരെ മുമ്പേ തന്നെ ചെന്നെത്തിയ സ്ഥാനത്തു് വന്നു നിലകൊണ്ടു.

ഇങ്ങനെ പലതും കാണുമ്പോഴാണ് ചിലർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ഇദംപ്രഥമ'തുത്തെ ശക്തിച്ച് സ്വാതന്ത്ര്യഗവേഷണങ്ങൾ നടത്തിത്തുടങ്ങുന്നത്. അവരെ ഗവേഷകമ്മന്യരെന്നു പാർഷദന്മാരെക്കൊണ്ടു് പരിഹസിച്ചിട്ടു എന്നുവെച്ചു. ഉരുകിപ്പോകത്തക്കവണ്ണം അവർ വെണ്ണയും മറ്റുമല്ല; മലയാളികൾ മായന്മാരുമല്ല.

1 ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ്

പ്രതിരൂപാത്മകങ്ങളായ ഭാവഗീതങ്ങളെ ഭാഷയിൽ പ്രചരിപ്പിച്ച ഒരു മഹാകവിയായാണ് ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ്. വിവക്ഷിതാർത്ഥത്തെ സാധാരണശബ്ദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കാതെ തത്സമാനധർമ്മികളായ സാധനങ്ങളെക്കൊണ്ടോ സംഭവങ്ങളെക്കൊണ്ടോ കല്പനകളെക്കൊണ്ടോ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന രീതിയ്ക്കാണ് സിംബാളിസം അല്ലെങ്കിൽ പ്രതിരൂപാത്മകത്വം എന്നും നാം നാമകരണം ചെയ്യുന്നത്. കവി തന്റെ ചേതനാവഴിക്കോ ഉപബോധം വഴിക്കോ ഉണ്ടാകുന്ന അനുഭൂതികളിൽ നിന്നാണ് ഈ പ്രതിരൂപങ്ങൾ വാർത്തെടുക്കുന്നത്. ചിലപ്പോൾ സാർവജനീനങ്ങളായ അനുഭൂതികളായിരിക്കാം അവയ്ക്ക് ആധാരമായിരിക്കുന്നതും. കവിതയിൽ ഈ മാർഗ്ഗം അവലംബിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് പ്രസാദഗുണം ഏറെക്കുറെ നഷ്ടപ്പെടുപോകുമെങ്കിലും, വാഗ്ധോരണിയും അലങ്കാരശബളതയും കൂടാതെ കഴിക്കാം.

'കുറുപ്പിന്റെ ഭാഷാരീതി ഓജസ്സും മാധുര്യവും പദപ്രയോഗ മിതത്വം കലർന്നതും, പ്രസാദവും വാചിത്വവും കുറഞ്ഞതുമായ ഒന്നാണ് എന്ന് നിമേഷത്തിന്റെ അവതാരികയിൽ ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ പറഞ്ഞു കാണുന്നു. ഇവിടെ ചില ശബ്ദങ്ങളുടെ പ്രയോഗത്തിൽ നിഷ്കർഷക്കുറവു കാണുന്നു. ഒന്നാമതായി 'Force' അഥവാ ശക്തിയും ഓജസ്സും ഒന്നാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. വാചിതയും വാക്പരിമിതത്വവും ഒന്നാണെന്ന് ആലംകാരികന്മാർ എല്ലാവരും സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്യും.'

'മിതം ച സാരം ച വചോ ഹി വാചിതാ' എന്നാണ് പ്രമാണം. അതിനാൽ വാചിത വാചാലത അഥവാ വാങ്മുഖരത അല്ല. വാസ്തവത്തിൽ കുറുപ്പ് വാചിയാണ്; ശക്തിശാലിയാണ്.

ഭാവഗീതങ്ങൾക്ക് ജീവൻ കൊടുക്കുന്നത് ആത്മാർത്ഥതയാകുന്നു. ഈ ആത്മാർത്ഥതയാണ് വള്ളത്തോളിനെ മലയാളികളുടെ കണ്ണിലുണ്ണിയാക്കിത്തീർത്തതു്. കുറുപ്പ് ആ വിഷയത്തിലും സമ്പന്നനാണെന്നു പറയുന്നതിൽ യാതൊരാക്ഷേപവുമില്ല. ആദർശശൂന്യയിലും അദ്ദേഹം മറ്റു ഏതു കവിയോടും തുല്യനാണെന്നു പറയാം. ഇങ്ങനെ ആദർശശൂന്യ, ആത്മാർത്ഥത, വാചിത എന്നീ വിധം ഭാവഗീതങ്ങൾക്ക് അത്യന്താപേക്ഷിതങ്ങളായ ഗുണങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നിട്ടും കവിതകൾക്ക് 'രമണനെ'പ്പോലെയുള്ള മറ്റു ചില കൃതികൾക്കുള്ളിടത്തോളം

പ്രചാരം കാണാത്തതു് അവയിൽ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന മിസ്സിസിസം കൊണ്ടാണ്. ടാ ഗോറിന്റെ ആത്മഗീതങ്ങളുടെ അവസ്ഥയും അതുതന്നെയാണ്. ഇങ്ങനെയാണെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന് ഇന്നത്തെ പുരോഗമനസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു മാനുസ്ഥാനം ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതിനെപ്പറ്റി പലരും അതുതപ്പെടുന്നമുണ്ടായിരിക്കണം. അതിന് ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ ഇപ്രകാരം സമാധാനം പറയുന്നു:

“കുറപ്പിന്റെ ഭാഷാരീതിമാഹാത്മ്യവും പ്രകൃതിനിരീക്ഷണത്തിലുള്ള ആന്തരിക സത്യദർശനപാടവവും പഴയ കൂറ്റുകാരെ പ്രീണിപ്പിച്ചു; അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദർശ മാഹാത്മ്യം, ആത്മാർത്ഥത, സമുദായനിരീക്ഷണത്തിലുള്ള ആന്തരികസത്യദർശനപാടവം എന്നിവ പുത്തൻകൂറ്റുകാരെ സന്തോഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതാണ് കുറപ്പ് ഇരുകൂട്ടരുടേയും കണ്ണിലുണ്ണിയായതിന്റെ രഹസ്യവും.”

“കലാകരന്മാർ കേവലം ആനന്ദദായകർ മാത്രമല്ലെന്നും, വർത്തമാനകാലത്തെ താല്പാലികപ്രശ്നങ്ങൾക്കുകൂടി കലാകൃതികളുടെ വിഷയമാകാൻ യോഗ്യതയുണ്ടെന്നും, ഉത്തമകലാകൃതികൾക്കു സ്വന്തഭവങ്ങളിൽ നിന്നു ജനിക്കുന്ന വികാരതീക്ഷ്ണതയും ആത്മാർത്ഥതയും വേണമെന്നും അദ്ദേഹം തന്റെ സത്യദർശനപാടവം മൂലം കണ്ടുപിടിക്കുകയുണ്ടായി.”

ഇതു വാസ്തവമാണ്. പഴയ കൂറ്റുകാരുടെ ബന്ധനത്തിൽ നിന്നു സാഹിത്യദേവതയെ മോചിപ്പിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹം സദാ ജാഗ്രതകനായിരുന്നു. എറണാകുളം സാഹിത്യപരിഷത്തുകാലത്തു് സംഭാഷണമദ്ധ്യേ അദ്ദേഹം ഈ സംഗതിയെ സംബന്ധിച്ചു പ്രകാശിപ്പിച്ചു വികാരതീക്ഷ്ണത ഞാൻ ഇപ്പോഴും ഓർക്കുന്നു. നിലമ്പൂർ സാഹിത്യപരിഷത്തിന് ഒരു പ്രത്യേക കക്ഷി നിർമ്മിച്ചു അതിന്റെ നേതൃത്വം വഹിക്കാൻപോലും അദ്ദേഹം തയ്യാറായി. പഴയ കൂറ്റുകാരുടെ മർദ്ദനത്താൽ എത്രയെത്ര യുവകവികൾ ഹൃദയം പൊട്ടിത്തകർന്നുപോകുമായിരുന്നു. പക്ഷേ അവരെല്ലാം കീറ്സുകളല്ലാതിരുന്നതിനാൽ, അവർക്ക് യഥാകാലം പഴഞ്ചന്മാരുടെ സലജേജാഹാദിനയത്തിനു വിരാമമിടാൻ സാധിച്ചു.

“സംസ്കാരത്തിന്റെ കടിഞ്ഞാണിട്ട ഭാവനയുടെ പുറത്തുകയറി, ജീവിതസത്യങ്ങളുടെ പാതയിൽക്കൂടി ജീർണ്ണപരിതഃസ്ഥിതികളെ തകർത്തുകൊണ്ട് മുൻപോട്ടു മുൻപോട്ടു പോകുന്ന ഒരു യുവകവിയേയാണ് നാം സാഹിത്യകൗതുകത്തിന്റെ ഓരോ ഭാഗത്തിലും കാണുന്നത്.”

അദ്ദേഹം 1902-ൽ ജനിച്ച പതിനേഴാം വയസ്സിൽ കവിത എഴുതിത്തുടങ്ങി. സാഹിത്യകൗതുകം ഒന്നും രണ്ടും മൂന്നും ഭാഗങ്ങൾ ഇരുപത്തിയഞ്ചു വയസ്സു തികയുമുമ്പു് രചിക്കപ്പെട്ടവയാണ്. നാലാം ഭാഗത്തിലെ കവനങ്ങൾ. സൂര്യകാന്തി മുതലായവ ഇരുപത്തിയഞ്ചിനും മുപ്പത്തിരണ്ടിനും ഇടയ്ക്കു് നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടു. ഈ കവിതകളിലെല്ലാം കവിയുടെ മാനുഷ്യകപ്രേമം നല്ലപോലെ തെളിഞ്ഞുകാണാം. മറ്റു മഹാകവികൾ ജർജ്ജരയുഗത്തിൽ ജനിച്ചവളർന്നു. വള്ളത്തോൾ തുടങ്ങിയ അപ്പർവം ചിലർക്കു മാത്രമേ ലോകത്തിലെല്ലായിടത്തും വിശേഷിച്ചു ഭാരതബന്ധത്തിലും

തുടരെതുടരെ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്ന പരിവർത്തനങ്ങളെ വീക്ഷിച്ചറിഞ്ഞ് അവയോടു് അനുകമ്പാപൂർവ്വം വർത്തിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളു. മറ്റുള്ളവർ കണ്ണുരുട്ടി ഗർജ്ജിച്ചു; ചന്ദ്രഹാസം ഇളക്കി. ഫലിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു് വേറെ കാര്യം കുറുപ്പാകട്ടെ ഭാരതവണ്ഡം മഹത്തായ പരിവർത്തനങ്ങളാൽ ആന്ദോളിതമായിരുന്ന കാലത്താണു് ജീവിതം സമാരംഭിച്ചതു്. അതിനാൽ അദ്ദേഹം പരിവർത്തനത്തിന്റെ ശിശുവല്ലെങ്കിൽ സഹജാതനാണെന്നെങ്കിലും പറയാം. പ്രകൃത്യാ അന്തർമുഖനായിരുന്നതിനാൽ രവിന്ദ്രനാഥടാഗോറിന്റെ സന്ധ്യാഗാനങ്ങളാൽ സമാകൃഷ്ടനായി. ആമുഖം എഴുതിയ മഹാകവി അതു കണ്ടില്ലെന്നു പറയുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ശബ്ദാർത്ഥങ്ങൾക്കു തുല്യഭംഗി ഇത്രമാത്രമുള്ള കൃതികൾ മലയാളത്തിൽ അധികമുണ്ടായിട്ടില്ല എന്ന് സഹജമായ രീതിയിൽ അതിശയോക്തിരൂപേണ പ്രസ്താവിച്ചതിനുശേഷം അദ്ദേഹം പറയുന്നു: “ശങ്കരക്കുറുപ്പവർക്കുള്ളപ്പോലെ സർവ്വപഥീനമായ വാസനാവൈഭവം തികഞ്ഞ ഏതാനും ചില ചെറുകവികളുടെ തിരപ്പുറപ്പാടു് കാണുമ്പോൾ നമ്മുടെ സാഹിത്യനൗക സങ്കചിതമായ ഒരു കല്പനയെ അതിലംഘിച്ചു് വിസ്തൃതമായ ഒരു ജലാശയത്തെ തരണം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ശോഭനമുഹൂർത്തമാണു് ഇപ്പോൾ സന്നിഹിതമായിരിക്കുന്നതു്.” പ്രൗഢനിരൂപകനും പണ്ഡിതനുമായ സി. ശങ്കണ്ണിനായരും ഇതു് വ്യക്തമായി കാണുന്നുണ്ടു്. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: “ഗതാനുഗതികത്വംവിട്ടു് നവനവോല്ലോഖകല്പനത്തിൽ നമ്മുടെ കവിലോകം ബദ്ധശ്രദ്ധമായിത്തീർന്നു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നതിനാൽ കേരളഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ ഒരു പുതിയ അദ്ധ്യായം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കാണുന്നതിൽ സന്തോഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു . . . ഈ പരിവർത്തനഘട്ടത്തിൽ മലയാളകവികളുടെ വീക്ഷണഗതിക്കും ആശയഗതിക്കും വ്യക്തമായ ഒരു വ്യതിയാനം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു സ്പഷ്ടമായി കാണാവുന്നതാണു്. പ്രകൃതിസൗന്ദര്യത്തിന്റെ ചിത്രീകരണം, സ്തോജനനം, പ്രകൃത്യനുവർത്തനം, ഔചിത്യദീക്ഷ, എന്നിവയാണു് കേരളസാഹിത്യലോകത്തിലെ ഈ പുതിയ പരിവർത്തനത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളായി കാണപ്പെടുന്നതു്.” വാസ്തവത്തിൽ പ്രകൃതിസൗന്ദര്യം പൂർവകവികളും ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ നവയുഗോദയത്തിൽ, ഗരിമകേന്ദ്രം പ്രകൃതിയിൽ നിന്നും മനുഷ്യരാശിയിലേക്കു മാറിയെന്നുള്ളതാണു് യാഥാർത്ഥ്യം. കുറച്ചുകൂടി നിഷ്പഷ്ടമായിപ്പറഞ്ഞാൽ, സമുദായത്തിന്റെ ദാസ്യത്തിൽ നിന്നു് ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നതിനു വ്യക്തി ഉല്ലണ്ണപ്രദർശിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. അതിനാൽ സമുദായവും വ്യക്തിയുമായുള്ള പോരാട്ടമാണു് ഈ നവകല്പത്തിന്റെ വ്യാവർത്തക ലക്ഷണം. സ്തോഭമാണു് ഈ നവയോദ്ധാക്കളുടെ ആയുധവും.

സാഹിത്യകൗതുകം ഒന്നാംഭാഗത്തിലെ 23 ഗാനങ്ങളെ പ്രണയവിഷയകം, ചരിത്രവിഷയകം, ലോകതത്വനിരൂപകം, പ്രകൃതിവർണ്ണനാത്മകം, രാഷ്ട്രീയം-എന്നിങ്ങനെ അഞ്ചായി തരംതിരിക്കാം.

¹ പാവനംഗി വിമലാന്തിമസന്ധ്യാ
പുവലംഗരുചി പല്ലവിതാഭ്രേ

സാവധാനമണയുന്ന സമഞ്ജാ-
രാവപക്ഷികളെ നോക്കുകയാവാം'

പൂർവകവിസങ്കേതങ്ങളിൽ നിന്നും, ആദർശങ്ങളിൽ നിന്നും, ബന്ധവിമുക്തനാവാനുമാർശം നൽകുന്ന ഈ നാലു വരി ഒപ്പിക്കാൻ എന്തു ക്ലേശിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക. എന്നാൽ ഈ ഘട്ടത്തിലും,

തരണൻ തപനൻ കരങ്ങളാലേ
തടവു ശാലി തഴച്ച രാഗമോടേ
തനിയേ തല തെല്ലു ചായ്ച്ചുനില്പും
നില കണ്ണും കരളും കവർന്നിടുന്നു.
ഹഹ! മംഗളദേവതാപദത്താ-
രണിമഞ്ജീരകശിഞ്ജിതം കണക്കേ
മദപേശലശാരികാസമൂഹ-
ധ്വനി പൊങ്ങുന്നു മനോജ്ഞമായതിങ്കൽ.
തലപോലുമഹോ പരാർത്ഥമായി-
ച്ചിലവാക്കാൻ മടയാത്ത സാധുനെല്ലേ
തവ ചേവടിയിൽ കനിഞ്ഞിടട്ടേ
പടുവാം സ്വാർത്ഥപരായണൻ മനുഷ്യൻ

ഇത്യാദി വരികളിൽ പ്രപഞ്ച വ്യവസ്ഥിതിയിൽ കവിക്ക് അസംതൃപ്തി സ്പർശിക്കുന്നുണ്ട്. അതേ അതൃപ്തിതന്നെയാണ്,

ദേവിനിൻപള്ളിമാടത്തിൽ കൊളുത്തിയോ
ദേശാഭിമാനമാം രത്നദീപം?
സ്വന്തം കരത്തിനാൽ നെയ്യു ദുഷ്ടലത്താൽ
പൂന്തന്ന നന്നായലങ്കരിച്ചോ
ജാതിഭേദാദിയാം ചപ്പുചവറുകൾ
നീ തുത്തുമാറ്റിയോ വീട്ടിൽനിന്നും

സ്വാതന്ത്ര്യമാം നിൻ പഴയ സഖി വന്നു
വാതലിൽ നില്ക്കുന്നു; നീയുണർന്നു
ജാതവേശം കൈകൊടുത്തകത്തുനന്നത
പുതപീഠത്തിൽ ക്ഷണിച്ചിരുത്തു.

ഇത്യാദി മറ്റു പല പദ്യങ്ങളിലും കാണാം.

സാഹിത്യകൗതുകം രണ്ടാംഭാഗം 1925-ൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി.

'നിഗമവ്യോമം തിങ്ങും മന്ത്രതാരകങ്ങൾ തൻ
നിറവെൺകതിരായ നിത്യനാം സത്യാത്മാവി'

ന്റെ വെളിച്ചം കാണാൻ കുതുകിയായിരിക്കുന്ന കവി,

ലോകനിയമക നിന്റെ ഹിതനദി-
യാകണമെൻ തോണിച്ചാലുമേലും
തെല്ലുമതിൽനിന്നു തെറ്റാതിരിക്കട്ടെ-
യില്ലമേ മറ്റൊരപേക്ഷയിന്നും
താവുമൊഴുകിൻ ചുഴികളിലാപ്പെട്ടു
താനാലുമില്ലെന്നിക്കല്ലിൽ ചൊല്വാൻ
അത്തിരമാലതൻസംഗീതമൊന്നിലേ
നിയമൻചിത്തമേകാവു കർണ്ണം.

എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു;

മാതാവിൻ മടിയിൽകിടന്നു കളിയാടുന്ന സദാ ഞാനുമെൻ
ഭ്രാതാവും കളിരേകിട്ടം തണൽകൊടുച്ചുടാളിട്ടും വെയിലുമായ്
മൈതാനസ്ഥലിയിൽ കണക്കവിരതം കാമത്തിനെപ്പിന്തുട-
ർന്നേതായാലുമലഞ്ഞിടേണ്ട പുറമേ കാണം പദാർത്ഥങ്ങളിൽ

എന്നുറയ്ക്കുന്നു. - ആശയങ്ങളുണ്ട്. അതിനൊപ്പം പദങ്ങൾ കിട്ടാഴികയാൽ വിഷമിക്കുന്ന ഘട്ടങ്ങൾ ഈ കൃതിയിൽ കാണാം.

മൂന്നാംഭാഗം ആയപ്പോഴേക്കും കവി കുറേക്കൂടി പയറ്റിത്തെളിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അക്കാലത്തു രചിക്കപ്പെട്ട സൂര്യകാന്തിയിൽ അതിമധുരമായ ചില കവിതകൾ കാണാം. അത് ഇംഗ്ലീഷിലേയ്ക്ക് തർജ്ജമ ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

നാലാംഭാഗം 1106-ൽ അച്ചടിക്കപ്പെട്ടു. അതിൽ 31 കവനതല്ലുജങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അപ്പൊഴേയ്ക്കു കവിക്ക് വയസ്സും ഏതാണ്ടു ആ സംഖ്യയോടടുത്തായിരുന്നു. കവിതാവനിതയും ഏറെക്കുറെ പ്രൗഢവയസ്കതയെ പ്രാപിച്ചുകഴിഞ്ഞു എന്നു പറയാം. ഈ ഘട്ടത്തിലാണ് ശങ്കരക്കുറുപ്പ് പ്രതിരൂപാത്മക കാവ്യാധാവിൽ കാലുനിയത്ത്.

നിയതിതൻമുദുനിർമ്മലഹാസമേ!
നയനചുംബിയാം നവ്യപ്രകാശമേ!
വിയതി നിസ്തുലവിശ്വോത്സവത്തിനാ-
യുയരും നിരാളെച്ചുകൊടിക്കൂറു നീ
നിരഘ നിൻദൃതി നിരാളിയിൽ ദ്വിജ-
നിരയിളക്കുന്നു നീളവേ വീചികൾ
നരകൾ ചേർക്കുന്നു നൃതനമാരുത
തരളിതോൽപ്പല്ലു വെണ്മലർതൊത്തുകൾ
വഴിയും ഹർഷത്താൽ വാനിനു താരക-
മിഴി തവ സ്പർശമീലിതമാകുന്നു

കടലിൻ മാറിടമാനന്ദജംഭിത-
 മടവിയാപാദചൂഡം പുളകിതം
 മുഖമിരുണ്ടു ജീമുതത്തിനു കവിൾ
 സുഖമദരാഗസുന്ദരമാകുന്നു
 ദലകലം ഭവദംശുകതല്ലജ-
 ത്തല മുക്തനന്ദം; താബധവം ചെയ്യുന്നു.

(പുഷ്പഗീത)

‘ലോകത്തിൽ എവിടെയും ബാധിച്ചിരിക്കുന്ന, ഈ ക്ഷണികജീവിതത്തെ നി എന്തിനു പാടിപ്പാടി കളയുന്നു’ എന്നു പാമ്പൻ കയലിനോടു ചോദിക്കുന്നു.

“മതിയെന്നതാം ഭാവം ശ്രേയസ്സിൻപ്രതിബന്ധ-
 മതിയാമസംതൃപ്തിയുനന്നത്യസൗധഭാരം
 അഭ്രലക്ഷ്മിയാദിത്യമണ്ഡലചക്രത്തിന്മേൽ
 ശുഭ്രന്മൽ നൂറ്റിടുന്നുണ്ടാലസ്യം ഭാവിക്കാതെ
 ദിവസം സിതാംഭോദച്ഛേദമാം പുത്തൻപഞ്ഞി-
 യവൾതൻ സമീപത്തു നന്നാക്കിവെച്ചിടുന്നു
 പകലിന്നില്ല നീളം; വെളിച്ചം കടന്നു രാത്രി-
 യകലത്തല്ലെന്നേയ്ക്കുമായ്തിച്ചിടും മുമ്പേ
 സ്വകപോലാന്തം തുടുപ്പോളവും കണ്ണംപോലും
 മികവേറിടും ജീവിതാസവം പോയിടാതെ
 നകരുന്നല്ലിപൊൽപനീർപ്പുവിന്റെ വളരും
 മുക്തം സമീരണൻ മന്ത്രിപ്പു സനിശ്വാസം
 കടൽ തൻ സാമ്രാജ്യത്തെ നീടുവാൻ തിടുങ്ങുന്നു
 കര കിഴടങ്ങാതെ നില്പുവാൻ യതിക്കുന്നു.” –

ഇതിനു കവിക്കോകിലം മറുപടി പറയുന്നു:

“സായോ മംഗളം ഭവാൻ ചെന്നു
 പുകുകുട്ടിപ്പുസ്ഥാനം പുണ്യമാർഗ്ഗത്തിൽ കൂടി
 ലോകലാവണ്യക്കരിംകൂവളപ്പുവിൻപത്ര-
 മാകമ്രസ്വാതന്ത്ര്യശ്രീദേവിതൻപുണ്യക്ഷേത്രം
 നാകമണ്ഡലം കാൺകെത്തന്നത്താൻ മറന്നവ-
 നാകയാം ഞാനെൻപാടു സാർത്ഥമോ നിരർത്ഥമോ?
 തരണിക്കെഴും ഭംഗിയില്ലമേ! കഴുകന്റെ
 ദൂരദൃഷ്ടിയുമില്ലിമാമരക്കൊമ്പത്തെങ്ങാൻ
 ആകാശത്തിന്റെ നിത്യസൗന്ദര്യം പാടിപ്പാടി-
 ശ്ലോകാസ്പഷ്ടാത്മാവായി കാലയാപനം ചെയ്തവേൻ
 ജീവിതപ്പോരിൽ തോറ്റു തോറ്റുള്ളു കീറിക്കീറി
 മേവിടും സഹോദരന്മാരിലാർക്കാനും പക്ഷേ

ആനന്ദദാനം ചെയ്യാൻ ശക്തിയായേയ്ക്കുമെന്റേ
ഗാനം ഞാനതിക്ഷുദ്രപക്ഷിയായിരുന്നോട്ടേ.”

പയറ്റിത്തെളിഞ്ഞ ഒരു വിദഗ്ദ്ധകവിയുടെ തൂലികയിൽനിന്നേ ഇത്തരം കവിതകൾ നിർഗ്ഗമിച്ചുള്ളൂ.

നകര നകര ജീവിതാസവം
സ്വകമുഖമാര്യ! തുടക്കവോളവും
അകല്പഷസുഖമത്തരായ്മറ-
ക്കകനിജസതുരഭംഗരസവിതി
ഹിമകണമണിമാല ചാർത്തിടും
സുമധുരരൂപ വോന്റെ പൊന്നടൽ
ശ്രമവിവശമദാകലാലസ-
ദ്രമരികൾതൻപരിരംഭമേല്ക്കുക.

ഇത്യാദി പദ്യങ്ങളിൽ നിന്ന്, ഇതിനിടയ്ക്ക് ഇക്കവി പാരസിക ‘സുഫിസ’ത്തിന് അധീനനായിക്കഴിഞ്ഞു എന്നും തെളിയുന്നു.

കവിയുടെ വാക്യത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ ‘കാലം എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ വിതച്ച അനുഭവങ്ങൾ മുളച്ചുവളർന്നു വിളഞ്ഞവ’യാണ് ചെങ്കുതിരുകൾ. അതിലെ പന്ത്രണ്ടു കവനങ്ങളും കവിയുടെ നവനവോന്മേഷ ശാലിനിയായ പ്രതിഭയുടേയും അനുകൂലിതയുടേയും ചെങ്കുതിരുകൾ തന്നെയാകുന്നു. ‘ഭാരതഹൃദയം’ എന്ന പ്രതിരൂപാത്മക ഗാനംകൊണ്ട് അത് ആരംഭിക്കുന്നു. മുദ്രകൈകൾ മനസ്സിലായിട്ടുള്ളവർക്കേ കഥകളി കണ്ടു പൂർണ്ണമാത്രയിൽ രസിക്കാൻ സാധിക്കൂ. അതുപോലെ പ്രതിരൂപാത്മക കാവ്യങ്ങൾ വായിച്ചു രസിക്കാനും അല്പം ചില ഒരുകൾ എല്ലാം വേണം. സാമ്രാജ്യ ദുർമ്മോഹിയായ ഫാസിസ്റ്റ് ജപ്പാൻ പൗരസ്ത്യ സ്വാതന്ത്ര്യഗാനം മുഴക്കിക്കൊണ്ടു പെസഫിക്തീരത്തിലുള്ള രാജ്യങ്ങളെ ഓരോന്നായി സ്വാധീനപ്പെടുത്തിട്ട് ഇന്ത്യയേയും വശപ്പെടുത്താൻ നോക്കുന്നു. അതിനെപ്പറ്റി കവി പ്രതിരൂപഭാഷയിൽ പറയുന്നു:

വേടനായിരുന്നേക്കാം പ്രാകൃതസാമ്രാജ്യത്തിൽ
രൂഢനാം വിശപ്പിനാലായുമേന്തും ശത്രു
പേടമാനല്ലെന്നാലീബ്ബാരതം മയങ്ങാനാ-
ക്കാടനാലാപിച്ചിടും സ്വാതന്ത്ര്യഗാനം കേട്ടാൽ;
മോചനം തരുമ്പോലും! ശാന്തസാഗരത്തിന്റെ
മേചകവിരിപ്പിലേയ്ക്കൊന്നു നോക്കിയാൽ കാണാം
തോലുടൽ പൊളിക്കുവാൻ നിരത്തിക്കിടത്തിയ
പോലവേ വിറങ്ങലിച്ചിടുന്ന രാജ്യങ്ങളെ

“പരിഷ്കൃതന്മാരെന്നെ സ്വയം അഭിമാനിക്കുന്ന സാമ്രാജ്യദുർമ്മോഹികൾ വാസ്തവത്തിൽ പ്രാകൃതന്മാരാണ്; അവരെ, നിർദ്ദോഷജീവികളെ വേട്ടയാടി നടക്കുന്ന

വേടന്മാരായി കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അവരുടെ സാമ്രാജ്യ ദുർമ്മോഹമാണ് വിശപ്പ്. വിശപ്പ് ഏറ്റുമേൽ പ്രാകൃതന്മാർക്ക് ക്രൗര്യം വർദ്ധിക്കുന്നതുപോലെ, സാമ്രാജ്യദുർമ്മോഹം ബാധിക്കുമ്പോൾ ആക്രമകാരി രാജ്യങ്ങൾക്കു നിഷ്കൃതരായും വർദ്ധിക്കുന്നു.

വേടന്മാർ മാനുഷങ്ങളെ ആകർഷിച്ചു വരുത്താൻ പാട്ടുകൾ പാടാറുണ്ടല്ലോ. അതുപോലെ സാമ്രാജ്യദുർമ്മോഹിയായ ജപ്പാൻ ഇന്ത്യയെ സ്വാതന്ത്ര്യഗാനത്താൽ വശീകരിക്കാൻ നോക്കിയേക്കാം. പക്ഷേ അതു കേട്ടു ഭ്രമിക്കാൻ ഭാരതം മാനല്ലല്ലോ. ജപ്പാൻ സ്വാതന്ത്ര്യം തരുമ്പോലും, പെസഫിക് സമുദ്രത്തിന്റെ നീലിമ പൂണ്ടു ഉപരിതലം ഒന്നു നോക്കുക. അതു എത്ര കലുഷമായിരിക്കുന്നു! അവിടെ ജപ്പാൻ എന്ന വേടൻ കൊന്നു തൊലിയുരിപ്പാൻ ഇട്ടിരിക്കുന്ന മലയാള ഇന്ത്യന്റീസ്, ഫിലിപ്പൈൻ തുടങ്ങിയ നിരവധി രാഷ്ട്രങ്ങളാകുന്ന മൃഗങ്ങളെ നിങ്ങൾക്കു കാണാം.” പ്രതിരൂപങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ, കുറഞ്ഞ വാക്കുകൾകൊണ്ടു കവിക്ക് ഒട്ടുവളരെ കാര്യങ്ങൾ ശക്തിപൂർവ്വം പറയാൻ സാധിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

ഇപ്രകാരമുള്ള പ്രതിരൂപാത്മകഭാവന പൂർവകവികളിലും കാണാനുണ്ട്. രൂപകാതിശയോക്തി, അപ്രസ്തുതപ്രശംസ, സമാസോക്തി, അന്യാപദേശം ഇത്യാദി അലങ്കാരങ്ങളിൽ പ്രതിരൂപകല്പനകളാണ് നാം കാണുന്നത്. വിഷയപ്രതിപാദനത്തിന്റെ വൈശിഷ്ട്യമാണ് പ്രതിരൂപാത്മകത-അല്ലാതെ, അത് ഒരു പ്രസ്ഥാനവിശേഷമല്ല. ധ്വനിയാണ് അതിന്റെ ജീവൻ.

രക്തബിന്ദു എന്ന കവനം കവിയെ കേരളീയ കവികളുടെ അഗ്രസ്ഥാനത്തിലും സരോജിനിദേവി തുടങ്ങിയ ഭാരതീയകളുടെ മുന്നണിയിലും കൊണ്ടുചെന്നാക്കിയിരിക്കുന്നു.

ഈ നിണകണം നോക്കു ഗൗരവർണ്ണത്താൽ ധന്യ-
മാനിയായ് മുഖം കനപ്പിച്ചെഴും മുശാത്താവേ!
സംഗരം മോഹിക്കുന്നില്ലെങ്കിലും ലോകത്തിന്റെ
മംഗളം വളർത്തുവാൻ ധർമ്മത്തിൻവിളി കേൾക്കേ
ഗീതതൻ രാജ്യത്തിങ്കൽ നിന്നു വിദൂരത്തെ-
ബഭ്രുലക്കടൽക്കരയിൽ സ്വയമെത്തി-
ജജീവിതയജ്ഞം ചെയ്യും യോദ്ധാവിൻഹൃദയമാ-
ണിവിശിഷ്ടമാണിക്യം വിളയും ദിവ്യാകരം.
ഈയകൃത്രിമമായ ചുവപ്പിൽബീരുത്വത്തിൻ-
ചരായയോ നൈരാശ്വത്തിൻരേഖയോ കാഞ്ചിലെങ്കിൽ
ജനിയുമതിനൊപ്പം ലോകപൗരുഷത്തിന്റെ
ഖനിയിൽത്തിരഞ്ഞിട്ടു മറ്റൊന്നു നേടിലെങ്കിൽ
കാന്തി മൽക്കോടിരത്തിൽച്ചാർത്തട്ടേ ജയലക്ഷ്മി
ശാന്തി-ലോകത്തിൻശാന്തിയാണതിൽ വിലസുന്നു.

ഇതുപോലെയുള്ള അവസരത്തിൽ ഇതേവിഷയത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി ശ്രീമതി സരോജിനിയുടെ രചിച്ചതാണ് The Gift of India എന്ന ഉൽകൃഷ്ട

കവിത. രണ്ടുപേരും ബ്രിട്ടീഷുകാരെ, തൊലിയുടെ വെണ്മയിൽ അഭിമാനം കൊള്ളുന്ന വെള്ളക്കാരെ, അഭിസംബോധനം ചെയ്യുന്നു. സരോജിനിദേവി,

When the terror and tumult of hate shall cease
And life be refashioned on anvils of peace
And your love shall offer memorial thanks
To the Comrades who fought in your dauntless ranks
And you honour the deeds of the deathless ones
Remember the blood of my martyred sons.

എന്ന് അപേക്ഷിക്കുമ്പോൾ, നമ്മുടെ കവി പറയുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്.

‘ശാന്തി-ലോകത്തിൽ ശാന്തിയാണ് ഇതിൻ വില’ ഇതിലെ ഓരോ വാക്കും അർത്ഥ ഗർഭമാണ്. യൂറോപ്പ് രണ്ടു ചേരികളായി പിരിഞ്ഞു യുദ്ധം ചെയ്യുന്ന ഒരു വശത്തു ജർമ്മനിയും കൂട്ടരും; മറുവശത്തു ബ്രിട്ടീഷുകാരും സഖ്യരാജ്യങ്ങളും. ഇതിൽ ഫാസിസ്റ്റ് ജർമ്മനി അക്രമകാരിയാണെന്നും, ധർമ്മം ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ പക്ഷത്തിലാണെന്നും ഉള്ള വിശ്വാസത്തിൽ സമാധാനപ്രിയയായ ഭാരതഭൂമി തന്റെ സന്താനങ്ങളെ വിദൂരസ്ഥമായ മദ്ധ്യധരണി പ്രദേശങ്ങളിലേയ്ക്കുപോലും അയയ്ക്കുന്നു-‘ഗീതതൻ രാജ്യത്തിങ്കൽ നിന്ന്-എന്നും-‘സ്വയം’ എന്നും ഉള്ള ക്രിയാവിശേഷണങ്ങളാൽ, ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ദിവ്യവാണിയെ അക്ഷരംപ്രതി അനുവർത്തിച്ചു വരുന്ന ഇന്ത്യയ്ക്ക് ഈ വിഷയത്തിൽ പരപ്രേരണ ആവശ്യമില്ലെന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അപ്രകാരം ഭാരതമാതാവിനാൽ നിയോഗിക്കപ്പെട്ട പ്രിയസന്താനങ്ങൾ വിശ്വത്തിന്റെ ക്ഷേമത്തിനും സുഖത്തിനും വേണ്ടി തങ്ങളുടെ രക്തം ചൊരിയുന്നു. അതിൽ ഓരോ തുള്ളിയും വിശ്വക്ഷേമമാണു തങ്ങളുടെ ക്ഷേമമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന ഭാരതീയന്റെ നിർമ്മലഹൃദയവനിയിൽ വിളയുന്ന മാണിക്യക്കല്ലാണ്-അതിന്റെ-ആ രക്തബിന്ദുവാകുന്ന മാണിക്യത്തിന്റെ ചുവപ്പിൽ ഭീരുത്വത്തിന്റേയോ നൈരാശ്യത്തിന്റേയോ മലിനച്ചായ കാണുകയില്ല-അതുപോലൊരു രത്നം ഭാരതീയ ഹൃദയവനിയിലല്ലാതെ മറ്റെങ്ങും വിളയുകയുമില്ല. ജയലക്ഷ്മി അതിനെ കാന്തിമത്തായ കോടിരത്തിൽ ചാർത്തിക്കൊള്ളട്ടെ പക്ഷേ അതിന്റെ വില ശാന്തി-ഭാരതത്തിന്റെ മാത്രമല്ല, യൂറോപ്പിന്റെ മാത്രമല്ല-വിശ്വത്തിന്റെ ശാന്തിയാണ്. ‘ലോകം: സമസ്താ സുഖിനോ ഭവതു’ എന്നാണല്ലോ ഭാരതീയന്റെ നിത്യപ്രാർത്ഥന.

അടുത്ത ‘കൊച്ചമ്മ’ സാധാരണന്മാർക്കുപോലും സുഗമമായിരിക്കുന്ന ഒരു മനോജ്ഞകൃതിയാകുന്നു. ദരിദ്രനും ധനികനും തമ്മിലുള്ള അകൽച്ചയെ ഇതിനെക്കാൾ ഭംഗിയായി ആർക്കും ചിത്രീകരിക്കാൻ സാധിക്കയില്ല. ഈ ചിത്രത്തിൽ ഉജ്ജ്വലവർണ്ണങ്ങളൊന്നും ഉപയോഗിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതാണ് അതിന്റെ ആകർഷക ശക്തിയുടെ നിദാനം. ഉച്ചസമയം ഉമ്മറത്തിളംമണിത്തിണ്ണമേൽ ഇരുന്ന് ഒരു കൊച്ചമ്മ തന്റെ ചെറുപ്പച്ചയെ താലോലിച്ചു വെള്ളിക്കിണ്ണത്തിലിരിക്കുന്ന പാൽ പ്രയാ

സപ്തകുടിപ്പിച്ചും സമയം കൊല്ലുന്നു. തത്സമയം അതേവരെ പിച്ച് തേടിട്ട് ഒരുതുളളി കഞ്ഞിവെള്ളംപോലും കിട്ടാത്ത,

‘ദുർഭിക്ഷം മാംസം കാർന്നി-’

ഒട്ടല്ലമാത്രമാണ്ണീർന്ന യാചകകുമാരൻ ഒരുത്തൻ തെല്ലുദൂരത്തു നിന്ന്,

നാവിനാൽ നശയുന്നു പാൽ നകർന്നീടും ധന്യ
ജീവിയെ ക്ഷുധാ ജഡദൃഷ്ടിയാൽ വീക്ഷിക്കുന്നു
മാനവകലത്തിൽ വന്നെന്നിന്നു പിറന്നെന്നും
താനവൻ വിചാരിക്കേ കണ്ണുകൾ കലങ്ങുന്നു.

കൊച്ചമ്മ ‘കാറ്റിൽ തണ്ടൊന്നുലയും തണ്ടാർപോലെ’ മുഖം തിരിച്ച്, പുരികം ചുളിച്ചുകൊണ്ട്, ‘കടന്നുപോ’ ‘കാരിമോന്തയുംകൊണ്ടെൻ മല്ലിക്കു കൊതിപറ്റും’ എന്നു ഗർജ്ജിക്കുന്നു. ആ യാചകകുമാരനാകട്ടെ,

മോളിലേയ്ക്കുവന്നെന്നാണു നോക്കിനാർ ആ നോട്ടത്തിൽ
കാളിടും ചുടിൽ ദൈവം ദഹിച്ചു പോയില്ലല്ലീ?
ഒന്നവൻ നെടുതായി വീർപ്പിട്ടാൻ ധർമ്മത്തിന്റെ-
യുന്നതമണിദ്ധ്യം കലുങ്ങിപ്പോയില്ലല്ലീ?

അവൻ അവിടെനിന്നു മറഞ്ഞു; തമ്പി തന്റെ കസാലയിലും ചാഞ്ഞു-

“മയങ്ങാൻ വൈകിലല്ലീ?”

ഇതുപോലെ തന്നെ ഇതിലെ മറ്റു കവിതകളും മനോജ്ഞമായിട്ടുണ്ട്. അവയിലെല്ലാം ഭാവനാസുരഭിലമായ പ്രതിരൂപാത്മകത്വം വ്യാപിച്ചിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

‘നിമേഷ’ത്തിൽ കവിയുടെ വീക്ഷണകോടി അവതാരികാകാരൻ പറയുംപോലെ ‘പൂർവാധികം സാർവ ലൗകികവും ഏറിയകൂറും സാമ്പത്തിക സമത്വസ്ഥാപനമെന്ന ഏക ലക്ഷ്യത്തിൽ കേന്ദ്രീകൃതവും ക്ഷണികപ്രശ്നോൻമുഖ് വുമായിരിക്കുന്നു. കവി ടാഗോറിന്റേയും പാരസിക കവികളുടേയും പിടിയിൽ നിന്നു നിശ്ശേഷം മുക്തനായിട്ട് സ്വതന്ത്രമായ ഒരു സരണിയെ അവലംബിച്ചും കാണപ്പെടുന്നു. പ്രതിരൂപങ്ങൾ പണ്ഡിതനും പാമരനും ഒരുപോലെ സുഗ്രഹമായിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതാണ് മറ്റൊരു വിശേഷം.

ജീവിതപ്പുവിലത്തേൻ നകന്റങ്ങനെ
താവിന കൗതുകാൽ പാറിപ്പാറി
നീരവംപോകുന്ന കൊച്ചുനിമിഷമേ
ചോരനാം നിന്റെ ചിറകുകളെ
കോശ്മയിർക്കോലും തൻകൈകളിലാക്കാനെൻ
കോമളഭാവന മോഹിക്കുന്നു

ചുംബിച്ചുചുംബിച്ചെൻ നെഞ്ചിലടയ്ക്കുവാൻ
വെമ്പുമിമുശയെ വഞ്ചിക്കൊല്ലേ
കാലിണ കെട്ടട്ടേ നേരിയവാക്കിന്റെ
നൃലിനാലോമനേ നോവിക്കാതെ

... ..
... ..

മുന്നിൽനിന്നെത്തന്നു, പിന്നിൽ മറയുന്നു
മിന്നലും തെട്ടുന്ന വേഗമോടെ
എങ്ങുനിന്നെങ്ങുനിന്നേകാത വൈചിത്ര്യം
തങ്ങിമിക്കൊച്ചു നിമിഷമെല്ലാം
എങ്ങുപോയെങ്ങുപോയ്യായുന്ന ഭാവന-
യിങ്ങു പകച്ചു മിഴിച്ചുനില്ക്കേ
നേർമ്മയിൽ തൻവീരൽത്തുമിന്മേലൊട്ടിയോ-
രോർമ്മതൻ സ്തിശ്ചമാം രേണുക്കളേ
പുഞ്ചിരിതുകിയും കണ്ണുനിർവാർത്തുമി-
വഞ്ചിത നോക്കുന്നു മാറി മാറി
എത്രമേൽ ക്ഷുദ്രമല്ലോരോനിമിഷമാ-
പ്പത്രമടിച്ചതു പാറിലെങ്കിൽ
എണ്ണിയാലെത്താത്ത ജീവിതസ്സന്ദേശങ്ങൾ
മണ്ണിലും വിണ്ണിലുമുണ്ടാകുമോ?

... ..
... ..

എത്രമേൽ ക്ഷുദ്രമല്ലോരോനിമിഷമ-
പ്പത്രമടിച്ചതു പാറിടുമ്പോൾ
അണ്ഡകടാഹവും മുൻപോട്ടു മുൻപോട്ടു-
ച്ചണ്ഡമാം വേഗത്താൽ നിങ്ങീടുന്നു
ഓരോ ചിരകടി ജന്തുചിത്തങ്ങളി-
ലോരോവിധത്തിൽ പ്രതിദ്ധ്യനിക്കേ
കർമ്മസംസ്കാരത്തിൻമാർഗ്ഗത്തിലൂടെവേ
ജന്മമൃതികൾ ചവിട്ടിക്കേറി
ചെന്നീടും ജീവിതലോഷയാത്രയ്ക്കുതു
തന്നെയൊന്നാനുകൂല്യംകേളി

... ..
... ..

പിന്നാലെ പിന്നാലെ തൊട്ടുതൊട്ടങ്ങനെ
വന്നീടും മുശലചലനങ്ങളെ

നിങ്ങൾ പരത്തും ചിറകിൻനിഴലല്ലീ
 ഞങ്ങൾതന്നത്തുതമായ വാനം?
 നിത്യമായ് നിശ്ചലമായതു കാണുന്നു
 സത്യമായ്തോന്നുന്ന മിഥ്യമാത്രം.”

ഈ ഗാനത്തിൽ ജീവിതത്തിലെ ക്ഷണികങ്ങളും ക്ഷുദ്രങ്ങളുമായ നിമിഷങ്ങളെ ‘ജീവിതപ്പൂവിലെ തേൻ നുകർന്നു’ പാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ചിത്രശലഭങ്ങളായി കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അവ ചിറകടിച്ചു പാറാതിരുന്നാൽ ജീവിതസ്തംഭങ്ങൾ എവിടെ? ജനമൃതിരൂപമായ സംസാരമെവിടെ? ബ്രഹ്മാണുകടാഹത്തിന്റെ പുരോഗതി എവിടെ? അവ സനാതനത്വം എന്നു പറയപ്പെടുന്നത് ഈ ചിത്രശലഭത്തിന്റെ നിഴലുകൾ മാത്രമാണത്രേ. ഇങ്ങനെ താല്ക്കാലികങ്ങളും ക്ഷുദ്രങ്ങളുമായ പ്രശ്നങ്ങളെ അധികരിച്ച് കവിത രചിക്കുന്നത് അനുചിതമാണെന്നുള്ള വാദത്തെ അദ്ദേഹം നിഷേധിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഒരേ തീയ്:

ഇന്നു ഞാൻ വീടിക്കാരൻതൻകടയ്ക്കരികത്തു
 നിന്നു ഭാവന മെല്ലെച്ചിന്തമേൽ കൊള്ളത്തുമ്പോൾ
 പകലിൻ വീടിക്കുറ്റിവാണിലേ മുകിൽക്കുപ്പ-
 യ്ക്കുമേ കെടറായിട്ടുപൊഴുമെരിയുന്നു
 പീടികയുടെ പുറംകോലായിച്ചുരുൾനിളൻ
 ചൂടിയൊന്നറ്റത്തിങ്കൽ നീറ്റുന്ന ചെന്തിയോടെ
 കിടപ്പു കനൽക്കണ്ണൻ പാമ്പുപോലതിൽ നിന്നു
 മിടയ്ക്കു നാവിന്നൊപ്പം നീളുന്നു പുക കാറ്റിൽ

ഇവിടെ ബീഡി നിസ്പേന്റേയും ബീഡിക്കാരന്റെ എരിയുന്ന കയറിനെ സൗദ്രാത്രത്തിൽ അടിയറച്ച രാഷ്ട്രവിധാനത്തിന്റേയും പ്രതിരൂപങ്ങളാക്കിയിരിക്കുന്നു.

വീടിയും വലിച്ചതിൻപുകവിട്ടാകാശത്തിൽ-
 കൂടി നല്ലിരുട്ടിന്റെ വള്ളികൾ പടർത്തത്തിൽ
 ഇമകൾ വിരിച്ച തൻകൺകളെ പാറിപ്പിച്ച്-
 ഗമയിലിരിക്കയാണെന്നേരും കടക്കാരൻ
 ലീലയിൽ നിജശ്വാസംകൊണ്ടു ശൂന്യതയിങ്കൽ
 ചാലവേ പലതരം മിഥ്യകളളുവാക്കി,
 മേവിടും പുരോഹിതകല്പിതദൈവത്തിനും

ഈ വിദഗ്ദ്ധനും തമ്മിൽ ഒരു വ്യത്യാസവുമില്ലത്രേ.

പുരോഹിതമതപ്രകാരം ഈശ്വരൻ ശൂന്യതയിൽനിന്ന് മിഥ്യാജാലമായ പ്രപഞ്ചത്തെ സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്തിനെന്നു ചോദിച്ചാൽ— അത് ഈശ്വരന്റെ ലീലയാണെന്നു പുരോഹിതൻ പറയും. അതുപോലെ ഈ ബീഡിക്കാരൻ വിനോദാർത്ഥമ ബീഡി വലിച്ചു ശൂന്യാകാശത്തിൽ മിഥ്യാരൂപങ്ങൾ ഉളവാക്കുന്നു.

ഈ കടക്കാരന്റെ ചുറ്റും കിടന്നിരുന്ന ബീഡികൾ കണ്ടപ്പോൾ കവിക്ക്, 'ഭാരതത്തിലെ നിരക്ഷരന്മാരാം നിഃസ്വന്മാരുടെ' ഓർമ്മ വന്നു. ബീഡിയുടെ പരുപരുത്ത പുറങ്കുപ്പായം, സൗരഭ്യമില്ലായ്മ, ഉള്ളിൽ മാദകവസ്തുവിന്റെ അല്പത്വം, അലക്ഷ്യ ഭാവത്തിലുള്ള കിടപ്പ് ഈ ഗുണങ്ങളാണ് പ്രസ്തുത സാമ്യബോധം ജനിപ്പിച്ചതെന്ന് അടുത്ത വരികളിൽ നിന്ന് സ്പഷ്ടമാകും.

മല്ലുകുപ്പായംപുണ്ടുമാങ്ഗലാക്ഷരമാർന്നും
തെല്ലുയർച്ച ഭാവിക്കും സിഗററ്റെല്ലാമെന്നേ
നല്ലുകൂടുകൾപോലുമില്ലാത്തതാരിവർഗ്ഗത്തെ-
ച്ചൊല്ലിയിങ്ങനെ ഹസിച്ഛകന്ന മേവീടുന്നോ?

ഇവിടെ സിഗററ്റ് സുവേഷണം അഭ്യസ്തവിദ്യനും ദാമുകനും സുസ്ഥനും ആയ ധനികനെക്കുറിക്കുന്നു. സമ്പന്നൻ നിഃസ്വനോടുള്ള വെറുപ്പും ഇവിടെ സമാസോക്തിരീत्या പ്രകാശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

കവി സിഗററ്റിന്റെ ഭാവം കണ്ടിട്ട് വിചാരിക്കുന്നു:

ചാരമൊക്കെയും ചാരമൊടുവിൽ ഗർവ്വത്തിന
സാരഹീനരേ! വില്ലപ്പെട്ട വർഗ്ഗവുമല്ലേ?

ഇവയ്ക്കു തമ്മിൽ എന്തു മൗലികവ്യത്യാസം? ഇരുകൂട്ടരും സാരഹീനന്മാർ—ദാസർ—ഇരുകൂട്ടരുടെയും അവസാനം ഒന്നുപോലെ തന്നെ.

ഈ വിചാരത്തോടുകൂടി ദുഃഖിതനായി കവി പോകാൻ ഭാവിക്കവേ,

ആവഴിക്കണകയായ് ബീഡിവാങ്ങിപ്പാൻ ചിലർ
നായരീഴവൻ കൃസ്ത്യൻ മുസൽമാനൊരേ തീയാ-
ലായവരുടെ വീടി കൊളുത്തിക്കടന്നുപോയ്

അതു കണ്ടപ്പോൾ,

കേവലമൊരേ ചൈതന്യത്തിനാൽ ജഡത്തിന്മേൽ
ജീവബിന്ദുവേപ്പിടിപ്പിച്ച നാം ജഗത്തിങ്കൽ
എന്തിനു ദുരഭിമാനങ്ങളാലിരുട്ടിൽപ്പെ-
ട്ടുനിയും കലഹിച്ചും ജീവിതം കെടുത്തുന്തോ?
നാളെ നാം ചിതയുടെ ചുണ്ടിൽ ബീഡിയായ്ക്കുത്തി
നാറിടാം പുകയരുതപ്പൊഴും ജ്വലിക്കണം.

എന്നുള്ള വിചാരത്തോടുകൂടി കവി തന്റെ പാട്ടിനുപോയി.

ശങ്കരക്കുറുപ്പിന്റെ കൃതികളിൽ പലതും പുരോഗമനസാഹിത്യത്തിൽ കൊള്ളിക്കാമെങ്കിലും 'നാളെ' എന്ന കവനമാണ് അതിന് സർവ്വഥാ അർഹമായിരിക്കുന്നതെന്ന് ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ശാശ്വതരശ്മികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ 'സ്വാതന്ത്ര്യഗീതവും' ഉൾപ്പെടുത്തിക്കാണുന്നു.

ഇവയ്ക്കുപുറമേ 'ഇരുട്ടിനു മുൻപ്' മുതലായ ഗദ്യനാടകങ്ങളും ചില പാരസികകൃതികളുടെ തർജ്ജമകളും എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

2 നാലപ്പാട്ട് നാരായണമേനോൻ

മിസ്റ്റർ മേനോൻ എനിക്ക് പരിചയപ്പെട്ടത് വള്ളത്തോൾ മുഖേനയാണ്. ആൾ അതികൃശശരീരനെങ്കിലും, നേത്രങ്ങളിൽ അന്തർമുഖത സ്സരിക്കും. അദ്ദേഹം പുകയിലമാഹാത്മ്യം, പൗരസ്ത്യദീപം, പുളകാങ്കരം, സുലോചന, സാപന്ത്യം, പാവങ്ങൾ, രതിസാമ്രാജ്യം മുതലായ പലേ കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുവരികിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീർത്തി നിലനില്പാൻ പോകുന്നത് കണ്ണനീർത്തുള്ളി, ചക്രവാളം മുതലായ കാവ്യതല്ലുജങ്ങൾ വഴിക്കാണ്.

നാലപ്പാടൻ 1063 കന്നി 22-ാം തീയതി വന്നേരി നാലപ്പാട്ടേ മാധവിയമ്മയുടേയും മണ്ണൂർ പുരുഷോത്തമൻ നമ്പൂരിയുടേയും പുത്രനായി ജനിച്ചു. അഞ്ചാം ഫാറം വരെ പഠിച്ചിട്ട് പഠിത്തം നിർത്തി; പിന്നീട് ഇംഗ്ലീഷ് ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ചുകൊണ്ടേ ഇരുന്നു. കാട്ടുമാടത്തിൽ ഒരു ശാസ്ത്രീയുടെ അടുക്കൽ നിന്ന് കുറേ സംസ്കൃതവും പഠിച്ചു; എന്നാൽ സ്വപരിശ്രമം കൊണ്ടാണ് അതിൽ സാമാന്യം വ്യുല്പത്തി അദ്ദേഹം നേടിയത്.

കുടുംബശ്ലേഷങ്ങൾ നിരന്തരം അലട്ടുകയാൽ 27-ാം വയസ്സിൽ അദ്ദേഹം നാട്ടുവിട്ടു. അൽമോറയിൽച്ചെന്ന് സന്യസിക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും, സ്വമാതാവിനെ ഓർത്തു തിരിച്ചുപോന്നു. അചിരേണ അദ്ദേഹം ബ്രഹ്മവിദ്യാസംഘത്തിൽ ചേർന്നു. 1096-ൽ മാതാവിന്റെ പ്രേരണാനുസരണം കാളിപ്പുറയത്തു മാധവിഅമ്മയെ വിവാഹം കഴിച്ചു. ആ സ്ത്രീരത്നത്തിന്റെ വിധോഗത്തെ ആധാരമാക്കി രചിച്ചതാണ് കണ്ണനീർത്തുള്ളി. 1112-ൽ പ്രഥമപത്നിയുടെ അവരജയായ ബാലാമണിഅമ്മയെ വിവാഹം കഴിച്ചു. സന്താനങ്ങൾ ഉണ്ടായില്ല. 63-ാം വയസ്സിൽ മരിച്ചു.

കണ്ണനീർത്തുള്ളി

കവി, തന്റെ പന്തിയായിരുന്ന കാളിപ്പുറയത്തു ശ്രീമതി മാധവിഅമ്മയുടെ അകാല ചരമത്തെപ്പറ്റി വിലപിക്കുന്നതാണ് പ്രസ്തുത കൃതി. അവരുടെ ദാമ്പത്യജീവിതത്തെ അവതരികാകാരനായ ശ്രീമാൻ കട്ടികൃഷ്ണമാരാർ ഇങ്ങനെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു:

“ശ്രീമാൻ നാലപ്പാട്ടു നാരായണമേനോനും പരേതയായ ശ്രീമതി കാളിപ്പുറയത്തു മാധവിഅമ്മയും—ആരുടെ സൗഭാഗ്യമധുരമായ ജീവിതം ഈ വാടാമലർ മാലയുടെ അക്ഷയപരിമളമായിരിക്കുന്നുവോ, ആരുടെ പുണ്യാത്മാവ് ഈ സാരസ്യകുതങ്ങളുടെ ആരാധ്യദേവതയായിരിക്കുന്നുവോ ആ ഭാഗ്യവതിയും, സമവയസ്സരായ അയൽപക്കക്കാരായിരുന്നു. എന്നിട്ടും അഥവാ അങ്ങനെ ആയിരുന്നതു കൊണ്ട്, ഇവരുടെ പരസ്പരസമ്മതമായ വിവാഹം തുലോം ദുസ്സാധമായിത്തീർന്നു.

ഏറിയ കാലത്തെ ആശകൾക്കും ആശാഭംഗങ്ങൾക്കും ശേഷമാണ് കവിയുടെ കാഴ്ചയിൽ, അവയുടെതന്നെ പരിണാമമായിട്ടാണ്, ഇവർക്ക് അഭിലാഷിതസിദ്ധി കൈവന്നത്. ആവിധം ദുഃഖലബ്ധമാകയാൽ ആഹ്ലാദഭക്തയമായിരുന്ന ആ ദാമ്പത്യം ആചാരപ്രവൃത്തമായ ദൗഹൃദഭാസവത്തിൽ വീണ്ടും കൗതൂഹലഭരിതമായിരിക്കേത്തന്നെ, പത്തു മാസത്തിനകത്ത് കവിയുടെ ഈ ദിവ്യസുഖലാഭത്തെ എല്ലാ ജന്മക്കൾക്കും ഓരോ വട്ടം വന്നു കണ്ടുപോകുവാൻ തരപ്പെടുമുവേ നിരവശേഷം തകർന്നുപോയി."

കവിയുടെ സ്വഭാവത്തെ അവതരികാകാരനൈക്കാൾ ഭംഗിയായി ആർക്കും വർണ്ണിക്കാൻ സാധിക്കയില്ല.

"ഒന്നുതല ഉയർത്തി നോക്കൂ. എന്തൊരു ഹൃദയഭേദകമായ കാഴ്ച കവി തന്മൂലം ചിന്തയുടെ ഉയർന്ന കൊടുമുടിയിലേറിയിരുന്നുകൊണ്ടു തന്റെ പൊട്ടിത്തകർന്ന ഹൃദയാന്തരാളത്തിന്റെ മൂറി കെട്ടുന്നു; ഓരോ ചുറ്റു ചുറ്റുംതോറും രക്തം വീണ്ടും വീണ്ടും വഴിഞ്ഞു തള്ളുന്നു. ആ ഗിരിശിഖരത്തിന്റെ പ്രാന്തഭാഗങ്ങളിൽ ഏറിയ കാലമായി തപസ്സു ചെയ്തുള്ളുന്ന തല നരച്ച തന്മൂലം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുറ്റും വന്നുകൂടുന്നു. എന്നാൽ അവയുടെ പക്ഷങ്ങളായ സാന്ത്വനങ്ങൾ ഉണ്ടോ ആ രക്തപ്രവാഹത്തെ തടയുന്നു? നേരേ മറിച്ച് അവയിൽ ശ്രദ്ധ വയ്ക്കുതോറും കവിയുടെ ആ മൂറി കെട്ടൽ അയഞ്ഞുപോവുക മാത്രമാണ്."

കവി കണ്ണുനീർകൊണ്ട് ഒരു കോട്ട കെട്ടുന്നു. 'ചിന്താശകലങ്ങൾ കണ്ണുനീരിൽ പീടിച്ച്' കെട്ടിപ്പൊക്കിയ ഈ കോട്ട ആരോ ഒരു തൊടിക്കിടയിൽ തകർത്തു കളഞ്ഞു.

കടൽപ്പുറത്തെപ്പൊടിമണ്ണടിച്ച്
കൂട്ടുന്നു; തട്ടിക്കളയുന്നിതൊപ്പം
സനാതനം മാരുതനീശ്വരന്റെ
സർഗ്ഗക്രമംകണ്ടു കുറിയ്ക്കയാമോ?
അല്ലെങ്കിലെന്നിന്നമലാംബരാന്തേ
ചിക്കൊന്നൊരാളേറ്റി ചുകപ്പുവർണ്ണം?
എന്തിന്നുടൻതാൻ കരിതേച്ചുമേലേ?
ജഗത്തിതിന്നത്തരമേകിടട്ടേ

അതുകൊണ്ട് പ്രപഞ്ചം എന്നും സൃഷ്ടിസംഹാരസ്വരൂപമാണെന്നു കവി പറയുന്നു.

എൻപ്രാണനിശ്വാസമെടുത്തുവേണം
പാഴ്കളിൽ കൊച്ചുതരസ്സു തീർപ്പാൻ
ആവട്ടെ-എന്തിന്നു തളിർത്തുനില്ക്കു-
മവറ്റയെച്ചുട്ടുകരിച്ചിടുന്നു?

പ്രപഞ്ചശില്പിക്ക് ഉച്ചനീചത്വബോധമില്ല. അയാൾ കവിയുടെ പ്രാണനിശ്വാസത്തെ എടുത്തു പാഴ്‌പുല്ലുകൾക്കു ഞരമ്പു തീർക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. അതെങ്ങനെയും ആയിക്കൊള്ളട്ടെ. എന്നാൽ ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ, ആ പുല്ലുകളേയും തളിർത്തുനില്ക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ അയാൾ ചുട്ടുകരിച്ചുകളയുന്നു. ഇതാണു സഹിക്കവയ്യാത്തത്. ഇതെല്ലാം ആലോചിച്ചിട്ട്,

അതോ തടംതല്ലിയലച്ച കണ്ണി-
ർക്കടല്ലുകും മുത്തുകളോ കിടപ്പു?
നരൻ ക്രമാൽത്തന്റെ ശവം ചവിട്ടി-
പ്പോകുന്നാരിപ്പോക്കുയരത്തിലേക്കോ?
ദിനൗലചക്രം കയറിച്ചുവുട്ടി-
ച്ചിജ്ജീവിതക്കായലിനൻക്രമത്താൽ
വറ്റിപ്പതെന്നോ വിലകൂട്ടുമൊന്നു
വിതച്ചു കൊയ്തേറ്റുവതിന്നു താനോ?

എന്നിങ്ങനെ സംശയിക്കുന്നു. ആർക്കറിയാം.

അനന്തമഞ്ജാതമവർണ്ണനിയ-
മീലോകഗോളം തിരിയുന്നു മാർഗ്ഗം
അതിങ്കലെങ്ങാണ്ടോരിടത്തിരുന്നു
നോക്കുന്ന മർത്യൻ കഥയെന്തു കണ്ടു?

എന്നിരുന്നാലും കവി ശുഭാപ്തിവിശ്വാസിയാണ്;

ഇരുൾക്കരിക്കട്ടുകൾ കൂട്ടിയിട്ടു-
നിറച്ചു വൈരപ്പൊടി ചിന്തിട്ടും നീ
മഹത്വമേ, മൃത്യുവിൽനിന്നെനിഞ്ചു-
ന്നനശ്വരത്വത്തെയെടുത്തു കാട്ടും.

ഇങ്ങനെയുള്ള തത്വചിന്തയിൽ, മനസ്സു നിശ്ശേഷം ശാന്തമായില്ലെങ്കിലും, തെല്ലൊരു ശുഭാപ്തിവിശ്വാസം വന്നു ചേർന്ന അവസ്ഥയിൽ, കവിക്ക് ചില ഓർമ്മകൾ ഉദിക്കുന്നു.

ചെന്താമരത്താരെരിതാം മുഖത്തോ-
ടന്നും ദിനം നിദ്രയിൽനിന്നുണർന്നു
ഇളംതളിർച്ചാത്തൂ തുടന്നു നൃത്തം
കണ്ടിട്ടു പൂപ്പുഞ്ചിരിയും പൊഴിച്ചു.
കളിച്ചുതൈത്തെന്നലിറങ്ങി മേന്മേൽ
ത്തളിച്ചു നിളെപ്പനിനീർക്കണത്തെ
തുളുമ്പുമോമൽത്തിരകൊണ്ടു മന്ദ-
മുണർത്തി പാർശ്വസ്ഥലിയെസ്സരസ്സും.

പൊന്നുംചിങ്ങമാസത്തിലെ അങ്ങനെയുള്ള മനോജ്ഞമായ ഒരു പുലർകാലത്തോടു കൂടി സമാരംഭിച്ച ദിവസം.

ആരോർത്തു സദ്യാസരമേ ബലാൽ നീ
ഹരിക്കുമെൻജീവിതസൗഖ്യമെന്നായ്!

അഥവാ,

അഹോ! ജഗത്തിൻകെടുഭാഗമേത്തും
പൊൻപട്ടുകൊണ്ടിട്ടു പൊതിഞ്ഞതാമോ?

നേരം ഉച്ചയായി. അപ്പോഴാണ് ഈ അനിഷ്ടസംഭവമുണ്ടായത്.

തപിച്ചനീയും, വിധിയെൻതലയ്ക്കി-
ട്ടുടിച്ചവല്ലാത്തടി കാൺകമൂലം
എന്നാലതിപ്പോഴുമുടഞ്ഞിടാതെ
നിൽപ്പുണ്ടിതാ ദുഃഖഭാരംചുമപ്പാൻ

ഇങ്ങനെ ദുഃഖഭരിതമായ ഏദ്രയം വീണ്ടും തത്വചിന്തയിൽ അഭയം പ്രാപിപ്പാൻ നോക്കുന്നു.

ഉരുക്കിടുന്നൂ മിഴിനീരിലിട്ടു
മുക്കുന്നു മുറ്റം ഭൂവനൈകശിപ്പി
മനുഷ്യഹൃത്താം കനകത്തെയേതോ
പണിത്തരത്തിന്നുപയുക്തമാക്കാൻ.

എന്നിട്ടും ഫലമില്ല. സമസ്തപ്പുഷ്പങ്ങളുടെ സഹതാപമെങ്കിലും ലഭിച്ചാൽ, തന്റെ ദുഃഖത്തിനു ശമനമുണ്ടാകുമായിരുന്നു എന്നു കവി വിചാരിക്കുന്നു. എന്നാൽ,

കരഞ്ഞുഞാൻ പൈതൽകണക്കു; പേച്ചു
പറഞ്ഞു മാൽപുണ്ടുകിടന്നുരുണ്ടു
കാണുന്നതാർ-എന്നുമതാതുജോലി-
ത്തിരക്കിൽ നിർമ്മജ്ജിതമല്ലിലോകം?

അഥവാ അവർക്കു ജോലിത്തിരക്കില്ലെങ്കിൽത്തന്നെയും സഹതാപം ജനിക്കുമോ?

എന്നല്ല നിശ്ചേതനജാതിപോലും
സുഖത്തിലേ ദൃഷ്ടി പതിക്കയുള്ളൂ.

ഈ നിലയിൽ ജഗത്തിനെ അദ്ദേഹം വെറുക്കുന്നു.

അകം വെറും പൊള്ളയിതിൻപുറത്തേ-
പ്പുരട്ടിലേ മർത്തൂർ മയങ്ങിടുന്നു.

സുഖം അന്തസ്സാരവിഹീനമാണ്; അതിനാൽ,

അണച്ചുകൊൾകെന്റെ ശിരസ്സിലാപ
ത്താവോളമിഷ്ടപ്പടി ദുർവിധേ!

എന്നിങ്ങനെ ഒരു നിർഭീകാവസ്ഥയെ അദ്ദേഹം അവലംബിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം പ്രപഞ്ചത്തോടുള്ള ബന്ധംപോലും അറ്റത്തു കളയാൻ നിശ്ചയിച്ച കവിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ ദുഃഖാഗ്നി നിശ്ശേഷം ശമിച്ചുപോയോ! ഇല്ല—അതു നീറി നീറി അങ്ങനെ കിടന്നതേയുള്ളൂ.

കഴിഞ്ഞുകൂട്ടിപ്പൂണ്ടുജന്മ-
പ്രഭാതമെൻ കണ്ണിലിരുണ്ടു കേട്ടു
തട്ടിത്തകർന്നു തെളിച്ചായമിട്ടു
നിർമ്മിച്ചതാം നവ്യമനോരഥം മേ!
ചിരന്തനം സ്വർഗ്ഗവുമെന്റേഭാഗ്യ-
വിപര്യയാൽച്ചിന്നിമറഞ്ഞിതെങ്ങോ
എന്നെച്ചഴന്നുണ്ടാരു ശുദ്ധശുന്യ-
ലോകം പിശാചിൻപടി നോക്കിനിൽപ്പു
അനങ്ങിടുന്നീലിലകൂടി എന്തോ
വെറുങ്ങലിച്ചു തരുപംകുതി മുറ്റം
നേരറ്റ നൈഷ്ഠ്യമുറച്ചു കട്ട-
പിടിച്ചുവോ ലോകഹൃദയനരകം?
ഇരിപ്പിടം തീക്കനൽ, ചുറ്റുപാടും
ഗുഹപ്പിള്ളർപ്പേകനിവൻ വരാകൻ.

ഈ നിലയിൽ ഭാവിയിലപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാമെന്നുവെച്ചാൽ, അവിടത്തെക്കഥ അതിലും ഭയങ്കരം.

കാറിൻകരിക്കട്ടുകൾ വക്കിനങ്ങി-
ങ്ങനേകമട്ടാമുസുകാസ്ഥിഖണ്ഡം
ചാരമുഴുക്കേ- ചൂടലക്കളംപോ-
ലിരുന്നിതാ രാത്രിയിലന്തരീക്ഷം.

ഭാവ്യന്തരീക്ഷത്തിന്റെ സ്ഥിതി ഇതാണ്. ഇനി ഒരു വിവാഹം ചെയ്തു ദാമ്പത്യ ജീവിതത്തെ പുതുക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുക. ആ പതിയും ഇതുപോലെ മരിച്ചുപോയേക്കും എന്നു നൈരാശ്യത്തിൽ ആണ്ടുപോയ കവി വിചാരിക്കുന്നു.

വീണ്ടും കവി തത്ത്വചിന്തയെ അഭയം പ്രാപിക്കുന്നു.

അരക്ഷണത്തിനകമുന്വർനാടാ-
യിരുന്നിടംപോയ് നരകാഭമായി
അനിത്യവസ്തുക്കളെയെച്ചുകൂട്ടി-

ത്തീർത്തുള്ളതുണ്ടോ നിലനിന്നിട്ടുണ്ട്?

മനുഷ്യൻ മൂവനാണ്. അവൻ ആത്മാവിലാണ് നിത്യസുഖമിരിക്കുന്നതെന്ന റിയാതെ അനിത്യവസ്തുക്കളെക്കൊണ്ട് ആനന്ദസൗധം പണിയാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. അത് അരനിമിഷത്തിനുള്ളിൽ തവിടുപൊടി തരിപ്പണമായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു.

കവി ഈ നിരാശയ്ക്കിടയിൽ പുനർജന്മത്തെ ഒരു നേരിയ രേഖപോലെ കാണുന്നു.

കൃതാർത്ഥരീ ഞങ്ങളുശേഷജന്മാ-
ന്തരത്തിലും ദമ്പതിമാർ മനസ്സിൽ.

അടുത്ത നിമിഷത്തിൽ ആ ആശയം തകരുന്നു.

ഇങ്ങനെ കരഞ്ഞും ആശ്വസിച്ച് തത്ത്വചിന്തയിൽ മുഴുകിയും, വീണ്ടും കരഞ്ഞും സമാധാനപ്പെട്ടും കവി ഒടുവിൽ ചെന്നെത്തുന്ന സ്ഥാനം നോക്കുക.

വിശ്രാന്തസംശുദ്ധികളെച്ചീരം മൽ-
ച്ചിന്താഗതിയ്ക്കേകിന ദിവ്യഗാനം
നിലച്ചു പൊൻകമ്പി മുറിക്കയാലെ-
ന്നിപ്പോൾ കൃതാന്തൻ കൃതകൃത്യനാവാം
അഹോ നഭസ്സാകെ നടന്നതെങ്ങോ?
ഗോളങ്ങളും കാറ്റിലുലഞ്ഞു പൂലും
ഒപ്പം പകർത്തുന്ന വിശുദ്ധരാഗ-
വിസ്താരമെങ്ങങ്ങു വിനാശശബ്ദം
നാദപ്പൊരുൾച്ചിത്തിനെയൊക്കെയേക
സീൽക്കാരലേശത്തിലൊതുക്കിയനാൾ
ഇന്നൊറ്റവീർപ്പാലതിനെപ്പരത്തി
യാതൊന്നതിൻശക്തി ജയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പരിശുദ്ധവും ദിവ്യവും ആയ പ്രേമംകൊണ്ടു നിറഞ്ഞതാണ് ഈ പ്രപഞ്ചം. പൂജ്ഞാടിമുതൽ ബൃഹദ്ഗോളങ്ങൾവരെയുള്ള സർവചരാചരങ്ങളും പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സ്നേഹാത്മകത്വത്തെ അനന്ദനിമിഷം വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഈ മരണം ആ വസ്തുതയെ എങ്ങനെ അനുഭവപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തു എന്നാണ് ഒടുവിലത്തെ പദ്യം കാണിച്ചിരിക്കുന്നത്. അന്ന് തന്റെ പത്നി ജീവിച്ചിരുന്ന കാലത്ത്, പ്രേമം പ്രപഞ്ചത്തെ മുഴുവനും ആ പ്രേമഭാജനത്തിൽ ഒതുക്കി നിർത്തിയിരുന്നു. ഇന്ന് തദ്ദി യോഗത്തിലാകട്ടെ, പ്രപഞ്ചം മുഴുവനും പ്രേമഭാജനമായി വികസിച്ചു സർവോല്ലർഷണ വിജയിക്കുന്നു.

കവി അന്തർമ്മുഖനാണ്. അദ്ദേഹം പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ബാഹ്യസൗന്ദര്യത്തിൽ ലേശം ഭ്രമിക്കുന്നില്ല. ഈ കവിതയിൽ ഒരിടത്തും നായികയുടെ രൂപലാവണ്യത്തെ

പുറ്റി ഒരക്ഷരം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടില്ലാത്തത് അതുകൊണ്ടാണ്. പ്രകൃതിലാവണ്യത്തിലും അദ്ദേഹം മുഷ്ണനല്ല. അദ്ദേഹം യഥാർത്ഥ പ്രേമഗായകനാണ്.

ഏതു കവിക്കും ഒരു ആദർശമുണ്ടാകാതിരിക്കയില്ല. നാലപ്പാടന്റെ ആദർശം 'ഇന്നത്തെ അമ്മ' എന്ന കൃതിയിൽ വ്യക്തമായിക്കാണാം. ആ അമ്മ തന്റെ പുത്രന്റെ,

“ചേലഞ്ചുമോമനക്കൊച്ചുമുഖം കൺക-
ളാലേ നുകർന്നുകൊണ്ടു”

പറയുന്നു:

പൊന്നമകനേ നിനക്കു നിരന്തരം
നിന്നമ്മ നേരന്നു നന്മംഗളം
ചിന്തം രസത്താൽച്ചിരിക്കുമെൻപൈതലി
മന്നിലെജ്ജീവിതമെന്തറിഞ്ഞു?
പൂവുപോലുള്ള നിൻതുമെയ് തലോടുമ്പോൾ
നോവുമോ എന്നു ഞാൻ ശങ്കിക്കുന്നു;
ദൈവം നിനക്കു കുറിച്ചുവെച്ചുള്ളൊരു
ജീവിതപ്പോരത്രെ നിഷ്കരമോ?
കള്ളത്തരവും ചതിയും നിറഞ്ഞൊരു
വെള്ളപ്പുറംപച്ചാണിപ്രപഞ്ചം
വല്ലതുംകാണിച്ചു ശീലിക്കാത്തോരുടെ
നല്ലൊരുവംശത്തിനങ്കരം നീ
പൂർവ്വീകന്മാരുടെ പുണ്യപദംചേർന്നു
പാവനമായ പന്മാവിലുടെ
പാരിലവരെക്കാളുന്നതസ്ഥാനത്തി-
ലേറിയെന്നുണ്ണിയെക്കാണമതോഞാൻ?
പോവുക പോവുകൊരമ്മതന്നർത്ഥന-
യ്ക്കാവതുണ്ടെങ്കിലോ നന്മതാൻ തേ
പേടിപെടുത്തുകിൽ പിന്തിരിഞ്ഞിടാതെ
മാടിവിളിപ്പതും മാനിയാതെ
പടുതാനാകിലും വെടുതാനാകിലും
കിട്ടുന്നവയിൽ മനസ്സുനാതെ
നാലുഭാഗത്തുള്ളൊരത്രെനിന്ദിച്ചുവെ-
ന്നാലുമെത്രയ്ക്കു പുകയ്ക്കിയൊലും
ആകാശംതന്നെയിറ്റിങ്ങുവീണിടിലു-
മാകാത്തകർമ്മത്തിൽ കൈചെല്ലാതെ
തുമഞ്ഞുകോമളച്ചുണ്ടാൽ നുകർന്നുള്ളൊ-

രമ്മിഞ്ഞപ്പാലു ദുഷിപ്പിക്കാതെ
 എന്തുകൊണ്ടിടുകേതേണ്ടദിക്കിലി-
 യമ്മയെ മുറ്റമൊരമ്മയാക്കാൻ.
 ജീവിതയാത്രയ്ക്കു കയ്യിലിരിക്കേണ്ട-
 താവതുമെന്നിലടുപ്പിക്കാതെ
 പാവമായുള്ളിക്കടുംബത്തിലല്ലയോ
 ദൈവമെനിക്കു പിറവി തന്നു?
 ഏവമെന്നോമനക്കുഞ്ഞിനുകണ്ണിത-
 ഭാവമുണ്ടാകരുതൊടുപോലും.
 കേവലാത്മാവാകുമിശ്വരൻ നിന്നിലു-
 മാവിധമേതു മഹർഷിയിലും
 രാജ്യഭരിക്കുന്ന രാജരാജകുലം
 പൂജ്യനായത്രേ പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

പിച്ചവാങ്ങിച്ച വലംകയ്യല്ലോപര-
 ന്നച്ചമാം സ്വർഗ്ഗത്തെത്തിർത്തുനല്ലി
 കല്ലിൽച്ചുവട്ടിപ്പതംവന്നകാൽചേർത്ത-
 തല്ലോ ലക്ഷ്മിശന്നു വസചിഹ്നം
 വേണമെന്നുണ്ടെങ്കിലേതുമാഹാമേര-
 വാണു നിങ്കയ്യിൽ വരാത്ത കഞ്ഞേ?
 പിന്നിലേയ്ക്കേതും തിരിഞ്ഞുനോക്കില്ലെന്നു
 മുന്നിലേയ്ക്കേറ്റം മനുഷ്യനുണ്ടോ
 മന്നിലസാധ്യമായ് വല്ലതുമെന്നല്ലോ
 നിന്നിൽ മുതിർന്നവർ കാട്ടിത്തന്നു.

... ..
 ... ..

അന്യജനത്തിലുമന്യധർമ്മത്തിലു-
 മന്യായമായിഭ്രമിച്ചിടാതെ
 സന്യാസശീലരാമപ്പണ്ടുളോരുടെ
 ധന്യസ്കരണ നിന്നുള്ളിൽനിന്നാൽ
 അമ്മതെന്നോമനക്കൊച്ചമിടുകനെ
 നന്മയല്ലാതെ കണ്ടിലയല്ലോ.

ഈ കവിയയിൽ ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ഇന്ത്യൻ സ്ത്രീത്വമാണ് ഉണർന്നെ

ഴന്നേറ്റ സംസാരിക്കുന്നതെന്നുള്ള കാരണത്താൽ ശാശ്വതരശ്മികളുടെ പ്രസാധകന്മാർ ഇതിനെ പുരോഗമനസാഹിത്യകോടിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇതിനെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സാഹിത്യമല്ലെന്നുള്ള കാരണത്താൽ വീരപുരോഗമന സാഹിത്യകാരന്മാർ ഉപേക്ഷിച്ചേക്കാനാണ് അധികം സാംഗത്യം. ബൃഹത്തപുരോഗമനസാഹിത്യം, വീരപുരോഗമനസാഹിത്യം എന്നു രണ്ടു വിധത്തിലുണ്ടല്ലോ.

പുളകാങ്കുരം കണ്ണനീർതുളളിക്കു ശേഷം രചിക്കപ്പെട്ടതാണ്. കണ്ണനീർതുളളിയിൽ എന്നതുപോലെ ഇക്കൂട്ടിയിലും കവി സാഹിത്യലോകത്തിലെ ജർജ്ജരതങ്ങളായ മാമുലുകളെ നിശ്ശേഷം വിഗണിക്കുകയും യാഥാസ്ഥിതികർക്കു രുചിക്കാത്ത ഒരു നവസരണിയിലൂടെ കവിതാകാമിനിയേ നയിക്കുകയും ചെയ്തിനാൽ അവർ തുറിച്ചുനോക്കാതിരുന്നില്ല. ഇതര കവികളെപ്പോലെ അദ്ദേഹം നവയുഗത്തിൽ സ്ഥിതി ഉറപ്പിച്ചു കഴിഞ്ഞു എന്നാണ് നാം ഇതുകൊണ്ടു മനസ്സിലാക്കേണ്ടതു്.

ചക്രവാളം വാസ്തവത്തിൽ ജീവിതവിമർശമാണ്. അതേ- ഏറെക്കുറെ നിർദ്ദയമായ വിമർശം. അതിൽ അദ്ദേഹം പാരമ്പരികവിശ്വാസങ്ങളെ മുറുകെപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവരുടെ മിഥ്യാഭ്രമങ്ങളെ ഓരോന്നായി തകർക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വികാരച്ചഴിയിൽ അനുവാചകന്മാർ അകപ്പെട്ടു നട്ടംതിരിഞ്ഞുപോകുന്നു.

എൻതങ്കക്കുഞ്ഞിളംകൈവിരലായൊരു
മൺതരി നുള്ളിയെൻകയ്യിൽ വച്ചു
ചന്തം തിരളമച്ചംകവിശ്ചംബിച്ചാ-
നന്തിക്കതിരോനുമെന്നെപ്പോലെ.
കുട്ടിതൻസമ്മാനം ദൃഷ്ട്യാ നകർന്നതി-
ലൊട്ടിടയ്ക്കു നും കുട്ടിയായ്പ്പോയ്
ആരെയും കൊച്ചുകിടാങ്ങളെപ്പോലാക്കാൻ
പോരുമിങ്ങേതു പരമാണുവും.

ഒരു നിസ്സാരമണൽത്തരി-അതിനെ വച്ചുകൊണ്ടു് കവി പ്രപഞ്ചത്തെ അളക്കുന്നു-അല്ല, അതിൽ തന്നെ പ്രപഞ്ചത്തെ മുഴുവനും ദർശിക്കുന്നു; പ്രപഞ്ചത്തെ അതുതുകൊണ്ടുളക്കുന്നു. വാലുകദാനത്തിൽ നിർഭരമായിരുന്ന ശിശുസ്നേഹം പിതാവിന്റെ പുത്രഗതമായ വാത്സല്യത്തേയും ജഗൽസാക്ഷിയുടെ വിശ്വഗതമായ പ്രേമത്തേയും യൗഗപദികമായി ഉണർത്തി പ്രപഞ്ചം പ്രേമമയമാണെന്നു അതിൽനിന്നു് കവി കാണുന്നു.

പാരിനിപ്പെരുത്തങ്ങൾ തൻകഴൽതട്ടുമ്പോൾ
കോരിത്തരിപ്പതോ മൺതരികൾ
അപ്പരാശക്തിതൻവാത്സല്യവായ്യിനെ-
ത്തപ്പിക്കുറിച്ചിടുമക്ഷരങ്ങൾ
ബ്രഹ്മാണധകോടിയെ കൂട്ടിവിളക്കിടും
നിർമ്മാതാവിന്റെ പശപ്പെട്ടികൾ

കാരണരൂപത്തിൽനിന്നുപ്രതിബിംബത്തെ
 കാണിക്കുകണ്ണാടിച്ചിൽത്തരികൾ
 എമ്മട്ടുനിങ്ങളെത്തൊട്ടുതലോടേണ്ടു
 ചുമ്മാ വലുതായ മൽക്കരങ്ങൾ

ഒടുവിലത്തെ രണ്ടു വരികളിൽ എളിയവയെന്നു നാം വിചാരിക്കാറുള്ളവ വാസ്തവത്തിൽ അങ്ങനെയല്ലെന്നും, അവയെ ആദരിക്കുന്നതിനു പകരം അവയോട് കഥയില്ലാതെ വലിപ്പം ഭാവിക്കുന്നത് കഷ്ടമാണെന്നും കവി സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഒരു മണൽത്തരിയിൽ ഒതുങ്ങാത്ത വിശ്വമില്ല; ഒരു നിമിഷത്തിൽ ഒതുങ്ങാത്ത സനാതനത്വമില്ല; ആ സ്ഥിതിക്ക്—ഇന്ന് ഈ നിമിഷത്തിൽ നാം ഒരു പരമാണവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നപക്ഷം, പ്രപഞ്ചത്തെ എന്തെന്നേക്കും സ്നേഹിക്കുന്നതുപോലെയാകുന്നു. ഈ മനോഭാവത്തോടുകൂടിയിരുന്നാലോ?

സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുന്നു പുഞ്ചിരിക്കൊള്ളുന്നു
 കാൽക്ഷണം ഹാ! നെടുവീർപ്പിടുന്നു
 ലോകത്തിൻകയ്യിലും കിട്ടിയിട്ടുണ്ടു ഞാ-
 നാകുംമണൽത്തരിയൊന്നിവണ്ണം.

ഞാൻ മണൽത്തരിയിൽ വിശ്വത്തെ ദർശിച്ച് അതിനെ സ്നേഹിക്കുമ്പോൾ വിശ്വം എന്നെയും സ്നേഹിക്കുന്നു.

ഏവർക്കും സുഗമമായ പ്രതിരൂപങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചാണ് കവി ഈ കാവ്യതല്ലജം രചിച്ചിരിക്കുന്നത്.

പ്രപഞ്ചം ദൃന്യാത്മകമാണെന്നും ആ ദൃന്ദങ്ങളിൽ ഏതാണ് ഉത്തമം എന്ന പ്രശ്നത്തിൽ രണ്ടും സ്വീകാര്യം എന്നേ പറയാവൂ എന്നും അടുത്ത ഖണ്ഡികയിൽ വിവരിക്കുന്നു.

കൂരിരുൾച്ചാർത്തിനെച്ചെങ്കുതിർകൈക്കൊണ്ടു
 ദൂരത്തു തള്ളിയ വാനംവീണ്ടു
 വാരിയെടുത്തു പുൽകുന്നു വെളിപ്പെട്ട
 താരകരോമാഞ്ചമാർന്നതിനെ
 എന്തിനെപ്പേടിച്ചു സർവ്വചരാചരം
 തൻതന്നിഴലിനെപ്പോർത്തുപോർത്തും
 ആത്മാവിലേക്കടുപ്പിച്ചുപോന്നു ക്രമാ-
 ലപ്പൂർണ്ണതേജസ്സിരുട്ടിൽ മുങ്ങി;
 സൗരമാർഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കായിപ്പറന്നവ-
 യോരോന്നും താനേ മടങ്ങിയെത്തി
 ഇത്തമോവായുതൻ ചേലച്ചുളികളിൽ
 കുത്തിത്തീരുകുന്നു കൊച്ചുമുഖം
 മുറ്റുമഗാധതയ്ക്കുള്ളിലങ്ങങ്ങുപോയ്

പറ്റിപ്പുതുങ്ങിയിരുന്ന കൂട്ടർ.
 അത്രമേലാഹ്ളാദംകൊണ്ടു തദൃഷ്ടിക-
 ളെത്തിവിളങ്ങിയാവാനിടത്തും
 ഇന്നെന്നവസ്തുവേയിനലയാക്കുവാ-
 നന്നിയ കൈമുറുക്കത്തിനുള്ളിൽ
 തമ്മിൽപിടിച്ചുപുട്ടുനൂ ധരിത്രിയു-
 മംബരവും പകലല്ലുകുളും
 ആകെയൊന്നാകെയൊന്നെന്നുരുവിട്ടേവ-
 മാത്താവിൽച്ചെന്നു ലയിച്ചു ലോകം.
 രാവിന്റെ ജോലിത്തിരട്ടതും ചെമ്മഷി-
 ത്തുവലാൽച്ചോടേ വരണ്ടു തള്ളി
 കാലേ പകലിനമന്തിയേക്കൊണ്ടിതേ
 കൂലിയെന്നാകിയ നിത്യതൃക്കൈ
 എന്തിതെന്നിച്ചോദ്യമിട്ടുനിന്നാളശ്ര
 ചിന്തിയപ്പല്ലുളാലുഴി വീണ്ടും
 ഉത്തരംകിട്ടാഞ്ഞിട്ടിയൊരേച്ചോദ്യമാ-
 വർത്തിക്കയല്ലല്ലീ ജീവിതങ്ങൾ
 അല്ലെങ്കിലെന്നമ്മ കത്തിക്കും കൈത്തിരി-
 യല്ലയോ ലോകവിജ്ഞാനദീപം?
 ആരാർ പകലിനും രാവിനും തായമാ-
 രാരണ്ടുപേർക്കുമെൻകൂപ്പുകൈകൾ?

ഇതിൽക്കാണാംപോലുള്ള അത്യന്ത സുഗമങ്ങളും ഹൃദ്യങ്ങളും ആയ പ്രതിരൂപങ്ങളാൽ ഈ മനോജ്ഞകാവ്യം വ്യാപ്തമായിരിക്കുന്നു. മാതൃകയ്ക്കായി ഇതിൽ കൂടുതൽ എടുത്തു ചേർക്കാൻ സാധിക്കാത്തതിൽ വ്യസനിക്കുന്നു.

നാലപ്പാടന്റെ കണ്ണനീർത്തുള്ളിയും ചക്രവാളവും ഇംഗ്ലീഷിൽ തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഈ അവസരത്തിൽ നാലപ്പാട്ടു ബാലാമണിയമ്മയെപ്പറ്റിയും രണ്ടു വാക്കു പറയാതിരിക്കുന്നത് ഉചിതമല്ല. പുരോഗമനസാഹിത്യകാരടെ കൂട്ടത്തിൽ അത്യന്തമായ പദവി ഇപ്പൊഴേ സമ്പാദിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഈ വിദൂഷി കൂപ്പുകൈ, അമ്മ, കുടുംബിനി, ധർമ്മാർഗ്ഗത്തിൽ, സ്ത്രീഹൃദയം, ഭാവനയിൽ, പ്രഭാകരം എന്നിങ്ങനെ ഏഴ് ഉത്തമകൃതികൾ കൈരളിക്കു സംഭാവന ചെയ്തുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇതിലും ഉപരിയായ ഭൂഷങ്ങളെ ദേവി ഇനി കൈരളിയെ ചാർത്താതിരിക്കയില്ല. ഒന്നരണ്ടു പദ്യങ്ങളെ മാതൃകയ്ക്കായി ചേർത്തുകൊള്ളട്ടേ.

ഇനിമേലിൽ

ജയ ജയ ജനയിത്രീ ഭാരതമേദിനി ധർമ്മ

ജയപ്രദേ ജയിച്ചാലും ജഗൽസംപുജേ!
 ഇന്നു ഞങ്ങളെല്ലാമൊരൊന്നായ്ചേർന്നു മുതിരുന്ന
 നിന്നടിവെപ്പുകൾ വീതപീഡങ്ങളാക്കാൻ
 ഉന്നതിമാർഗ്ഗത്തെത്തിങ്ങിനിന്ന മുൾപ്പടർപ്പുറ്റത്തു
 നന്നാക്കുവാൻ വിരതുണ്ടിയിളംകൈകൾക്കും.
 ഇനിമേലിസ്സുവിത്രി, നിൻതനയമാരിവർനിജ-
 പ്രയണികൾക്കരിയകാൽക്കെടുകളാകാ
 ഇനിമേലിസ്സുതുപ്പട്ടിൽ പൊതിഞ്ഞ പൊൻപാവകളാം
 മണിമേടപ്പൊത്തിവർ മരുവുകില്ല
 മർദ്ദിതരാം പാവങ്ങൾതന്നശൃംഗിനുകളാൽ തിർത്ത
 മുത്തുമാലപാർത്തിക്കുഴുത്തുയർത്തുകില്ല
 പട്ടിണിക്കാരുടെ ശ്ലഥപ്രാണങ്ങളാൽ നെയ്യ
 പട്ടുടുത്തു പരിഷ്കാരം നടക്കയില്ല.
 നിരവധി സുഖഭോഗത്തിരയടിയേറ്റുലഞ്ഞു
 പരമാദർശത്തിൽനിന്നു പതുകില്ല
 അക്രതകാദർശങ്ങളുണ്ടഗാധചിന്തനങ്ങളു-
 ണദമ്യൗജസ്സുണ്ടു് സൗമ്യഹൃദയങ്ങൾക്കു്

ഇത്യാദിവരികൾ കേരളീയ വനിതകളുടെ ഇടയ്ക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള നവോത്ഥാനത്തിന്റെ മധുരമുരളീഗാനമാണ്.

ഭാവിപൗരാവലിയുടെ ഭാവനാസമ്പത്തിൽ വിത്തു-
 പാവീടുമിക്കൈകളിളംവല്ലികളല്ല
 ദേവീ! ഭവൽസേവനമാമാവിശിഷ്യധുരാഗിത-
 ന്നാവിയേറ്റാൽ ക്ഷണംകൊണ്ടു തളർന്നു ചായാൻ
 പൂക്കളല്ലിക്കാലടികൾ മുഖ്യകർമ്മസരണിയിൽ
 വയ്ക്കപ്പെട്ടാൽപ്പരിക്കേറ്റു കരിഞ്ഞുപോകാൻ.

അങ്ങനെ ഒരു വിശ്വാസം വല്ലവർക്കും ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ ദണ്ഡിയാത്രയോടുകൂടി അത് തകർന്നുപോയില്ലേ?

കമനിമാരക്കറ്റക്കണിപ്പുന്തൊത്തുകളെന്നു
 കഥയെന്യേ വിജ്ഞിക്കും കവിസമാജം
 കനത്ത ദുർന്നയങ്ങളെക്കിളിച്ചു കീഴ്ന്നിക്കാനും
 കരുത്തുള്ളോരിവരെന്നു പുക്കുട്ടും മേലിൽ

3 വടക്കുംകൂർ രാജരാജവർമ്മ

മികച്ച പാണ്ഡിത്യം, അതിനുയോജിച്ച വിനയം, ചർച്ചിലിയൻ യാഥാസ്ഥിതികത്വം ഇതാണ് വടക്കുംകൂർ. തനിക്കുചുറ്റും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പരിവർത്തനങ്ങളെ

ഈനും അദ്ദേഹം കാണുന്നതേയില്ല; ലോകം നിന്നിടത്തു തന്നെ ഇപ്പോഴും നില്ക്കുന്നു എന്നാണ് അദ്ദേഹം ദൃഢമായി വിശ്വസിക്കുന്നത്. കവി 'എന്റെ വൈരാഗ്യം' എന്ന കൃതിയിൽ,

മൽപൂർവ്വന്മാർ മഹാന്മാർ മുനികളുമലമാമേതു ദിക്കികലെത്തി-
ച്ചിൽപ്പൂർണ്ണജ്ഞാനസമ്പർക്കശലമനുഭവിക്കുന്നു തക്കൊന്നുമെന്യേ
എൽപ്പുവെന്നുംവിളക്കുംപടിയെവിടെ വസന്താപ്തയാൽദീപ്തിയെന്നും
നിൽപ്പുഞാനസ്ഥലത്തിൽ കരുതുകൊടു കടന്നിടുവാനാഗ്രഹിച്ചു.

എന്നുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ യാഥാസ്ഥിതികത്വത്തേയും 'തത്ത്വവിചിന്തന'ത്തിലെ, ഏതാണിലോകം ഇത്യാദി പദ്യങ്ങൾ അനഹങ്കാരത്തേയും പ്രസ്തുതമായി കാണിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസ്കൃതപക്ഷപാതം അന്യാദൃശം. പ്രപഞ്ചംപോലും സംസ്കൃതമാകുന്ന നാദബ്രഹ്മത്തിൽനിന്നുണ്ടായതാണെന്ന് അദ്ദേഹം വിചാരിക്കുന്നു. ദ്രാവിഡസംസ്കാരത്തിന് ആര്യപരിഷ്കാരത്തെക്കാൾ ബഹുസഹസ്രവർഷക്കാലത്തേ പഴക്കവും ചില വിഷയങ്ങളിൽ അതിനെക്കാൾ മേന്മയും ഉണ്ടെന്ന് സിന്ധുതടപരിഷ്കാരത്തിന്റെ കണ്ടുപിടിത്തത്തോടുകൂടി സംസ്ഥാപിതമായി. എന്നിട്ടും ദ്രാവിഡഭാഷ സംസ്കൃതത്തിൽ നിന്നുണ്ടായതാണെന്നാണ് അദ്ദേഹം പറയുന്നത്. ഭാഷാകവികളിൽ അദ്ദേഹത്തിന് ഉള്ളുരിനോടു മാത്രമേ ബഹുമാനമുള്ളുവെന്നു തോന്നുന്നു. രണ്ടുപേരും ഗവേഷകന്മാരാണ്. അവരുടെ ഗവേഷണരീതികൾക്കും സാദൃശ്യമുണ്ട്. വടക്കുംകൂറിന്റെ കേരളീയസംസ്കൃതസാഹിത്യചരിത്രം ഒന്നും രണ്ടും ഭാഗങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗവേഷണചതുരിയുടെ സാക്ഷ്യംവഹിക്കുന്നു. ഒന്നാംഭാഗത്തിൽ ഏറിയ ഭാഗവും എന്റെ ചില അഭിപ്രായങ്ങളെ ഖണ്ഡിക്കാനാണ് അദ്ദേഹം വിനിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത് അതിൽ എനിക്ക് വലുതായ സന്തോഷമുണ്ടെന്ന്. പക്ഷേ അവയിൽ ഒന്നും ഖണ്ഡിതമായിട്ടില്ലെന്നു വന്നതിലേ എനിക്കു സങ്കടമുള്ളു. പുരാതനചരിത്രത്തിൽ എത്രത്തോളം ദീപ്തി ചൊരിയുന്നുവോ അത്രത്തോളം സന്തോഷത്തിനാണ് അവകാശം. ഞാൻ എന്റെ കൈവശം വന്നുചേർന്ന രേഖകളെ വച്ചുകൊണ്ട് ചില അഭ്യൂഹങ്ങൾ ചെയ്തു. കൂടുതൽ രേഖകൾ കണ്ടുപിടിക്കാനുള്ള സൗകര്യവും സാവകാശതയും ഉള്ള മി: രാജരാജവർമ്മയിൽ നിന്നു പ്രതീക്ഷിച്ചതെല്ലാം 'മനസ്സിൽക്കണ്ടതെല്ലാം വടികത്തിപ്പിരിഞ്ഞു' എന്ന മട്ടിലായി. ശപഥം-വെറും ശപഥം-അതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരിത്രാന്വേഷണരീതി. ഞാൻ എഴുതാൻ തുടങ്ങുന്ന കേരളീയ സംസ്കൃതസാഹിത്യകാരചരിത്രത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായങ്ങളെപ്പറ്റി വിമർശിക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു.

സാഹിതീസർവസ്വം എന്ന ആലംകാരികഗ്രന്ഥമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനമായ കൃതി. 'കന്യാകുമാരി മുതൽ' എന്നു തുടങ്ങി 'ഇടയ്ക്കു നീണ്ടുകിടന്നിടന്ന്' എന്നവസാനിക്കുന്ന പ്രഥമശ്ലോകം മുതൽ അവസാനംവരെ കാണാതെ ചൊല്ലുവാൻ കഴിവുള്ള ചിലരെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അതിന് അത്രത്തോളം പ്രചാരമുണ്ടെന്നാണ് തോന്നുന്നത്. അലങ്കാരങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഭാ

ഷയിൽ വളരെ കുറവാണ്. എണ്ണയ്ക്കായുതമ്പുരാന്റെ അലങ്കാരദീപിക ഇപ്പോൾ കാണാനേ ഇല്ല. അതു മതിയാവുകയുമില്ല. ശ്രീമൂലം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ അപദാനങ്ങളെ കീർത്തിച്ച് പന്തളം കേരളവർമ്മരാജാ എഴുതിയിട്ടുള്ള ലഘുകൃതിയും വഞ്ചിരാജിയും അപര്യാപ്തങ്ങളാണ്. ഇപ്പോൾ സാഹിത്യദർപ്പണത്തിന്റെ വിവർത്തനം മലയാളികൾക്കു സാഹായകമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. സാഹിത്യശിരോമണി കൃഷ്ണൻനായർ എഴുതിയതും മദ്രാസ് സർവകലാശാലയിൽ നിന്ന് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതുമായ വിപുലഗ്രന്ഥം ഇപ്പോൾ കിട്ടാതായിരിക്കുന്നു. ഭാഷാഭൂഷണമാണ് പഠിക്കുന്നതിന് ഏറ്റവും പറ്റിയ ഗ്രന്ഥം. അതു കഴിഞ്ഞാൽ സാഹിത്യസർവസ്വമാണെന്ന് നിസ്സംശയം പറയാം.

വടക്കുംകൂർ രാജരാജവർമ്മ രഘുവീരചരിതം, സാഹിത്യമഞ്ജുഷിക, സൂര്യോത്സവം, രാഘവദ്യുതം, ക്ഷേമേന്ദ്രൻ, ശ്രീകാളിദാസർ, മേല്പത്തൂർ ഭട്ടതിരി, വാല്മീകി, ഉള്ളൂരിന്റെ ജീവചരിത്രം മുതലായ മറ്റനേകം കൃതികൾ രചിച്ച് ഭാഷയെ പോഷിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. മാതൃകയ്ക്കായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിലാപം എന്ന ഖണ്ഡകൃതിയിലെ ഒന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

പാരകെള്ളരിട്ടായ്; സുജനനിര നിരാധാരമായ് ധാരയായി-
ത്തോരാതുള്ളശൃപുരപ്പഴയിലുലകിതാരാടുമാറായിവന്നു
ലോരാടോപാനഭാവത്തൊടു വിധിപണിയും നീചകൃത്യഘോരമാക-
നോരാസൗധാഗ്രിമത്തിൻപുതുമകടമിതാ ധൂർത്തൊടും തീർത്തുവച്ചു-
പീനാമോദേനനിത്യം സുജനനിരയിലപ്പത്തജന്മാവുചെയ്യു-
ന്നിനായാട്ടൊന്നുനിർത്തുന്നതിനിനി നിരുപിക്കുന്നതെന്നായിരിക്കും?
ഹാ നാം കേഴാം നമുക്കുള്ളലഘുതരവിലാപാരവം പാരിലിന്ന-
ന്യൂനാടോപംപയോജോത്സവ ജയപടഹദ്ധ്വാനമായ്വന്നിടട്ടേ.

ഇങ്ങനെ ചമ്പുക്കാരന്മാരുടെ ശൈലിയിലാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയിൽ നാം സാധാരണ കാണുന്നത്. തൂലിക കണ്ണിരിൽ മുക്കി എഴുതാത്തുയാൽ വായിക്കുന്നവർക്കും കണ്ണിർ വരുന്ന കാര്യം പ്രയാസം.

ഉള്ളൂരിന്റെ ജീവചരിത്രം എന്ന വിപുലഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഏറിയകൂറും സ്തുതിമയമാണെങ്കിലും കേരളഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രത്തെപ്പറ്റിയുള്ള അദ്ധ്യായത്തിൽ രാജാവവർകൾ ചില കാര്യങ്ങൾ തുറന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് എല്ലാവരും വായിച്ചിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

4 കുറ്റിപ്പുറത്തു കേശവൻ നായർ

വള്ളത്തോൾ കാവ്യാരാമത്തിൽ കൂകിത്തെളിഞ്ഞ ഒരു കവീകോകിലമാണ്. എറണാകുളത്തു വെച്ചുനടന്ന സാഹിത്യപരിഷൽക്കാലത്തു് എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിചയം സമ്പാദിക്കാനിടയായി. അദ്ദേഹം സ്വഗൃഹത്തിൽവെച്ച് ഞങ്ങളെ സൗഹാർദ്ദപൂർവ്വം സ്വീകരിക്കയും തന്റെ കൃതികളെ പാരിതോഷികമായി നൽകുകയും

ചെയ്തു. കാവ്യോപഹാരം, നവ്യോപഹാരം, പ്രതിമാനാടകതർജ്ജമ, പ്രപഞ്ചം മുതലായ പലേ കൃതികൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. മാതൃകയ്ക്കായി ചില പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

സഹകരണഗീതം

ആലോലമാം താരങ്ങളുമാമ്പലുമമ്പിളിയും ശ്രീ-
താലോലിക്കും താമരയും സൂര്യനുമെല്ലാം
ആലോകത്തിലകന്നാലുമൊക്കെയൊന്നിച്ചിണക്കിക്കൊ-
ണ്ടീലോകത്തെ നിലനിർത്തും നിയതി തന്നെ
എന്നും നിങ്ങൾ പരസ്പരം സഹകരിച്ചിരിക്കുവാൻ
എന്നല്ലയോ ചൊല്ലിടുന്നു നമ്മോടു ശുഭം.
ഒറ്റിരിഞ്ഞിരിക്കുമ്പോഴൊക്കവേ ദുർബലം ശൂന്യം
കറ്റയായാൽ കരുത്തായി കാഴ്ചയും ധന്യം.
തുമ്പനാരുപോലും പലതൊന്നിച്ചായാൽ കൊലയാന-
ക്കൊമ്പനേയുമതുതൊണ്ടു തളച്ചുകൂടെ?
ചായമൊന്നമാത്രമായാൽ ചിത്രമാമോ ഭൂതങ്ങളിൽ
തോയമൊന്നാൽ ചമഞ്ഞതോ ചാരുവാംവിശ്വം
ജീവിതത്തിൻസാഹചര്യത്തെദൃഢമായി പ്രതിഷ്ഠിച്ചാൻ
ഭാവിക്കാലശിലാപീഠം താങ്ങിയെടുപ്പാൻ,
കയ്യോടുക്കൈകോർത്തും നിങ്ങൾ തോളോടുതോളുരുമ്മിയും
മെയ്യോടുമെയ്ചേർത്തുനിന്നുമൊത്തുപിടിപ്പിൻ
പരസ്പരമിഹത്തിലും പരത്തിലും പരത്തുന്ന
കരുത്തിനും കഴിവിനും പ്രാർത്ഥിച്ച് നിങ്ങൾ
അവർണ്ണരും സവർണ്ണരും ദരിദ്രരും ധനികരു-
മവർണ്ണമാംഭക്തിക്കൈക്കൊണ്ടെല്ലാരുമൊപ്പം
പരസ്പരസഹായത്തിൻശ്രീകോവിലിൻമുമ്പിലേക്കു
ത്വരിക്കുവിൻ! ധരിക്കുവിൻ ധർമ്മമിതത്രേ.

5 കുറ്റിപ്പുറത്തു കിട്ടുണ്ണിനായർ

ഇദ്ദേഹവും വള്ളത്തോൾ കമ്പനിയിലെ ഒരംഗമാണ്. മാതൃകയ്ക്കായി ചില പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ഒരു മഴത്തുള്ളി

വാനിടത്തിങ്കൽച്ചാരുനീലകംബളച്ചായ
കാണിച്ചുകൊണ്ടുനില്ക്കും കാർമേഘത്തിങ്കൽനിന്നു
കീഴത്തേയ്ക്കൊരു നറുംഗുളികാകൃതിയായി
വീഴുന്ന വർഷബിന്ദു നിനച്ചു പലതേവം.

“ഹന്തഞാനവലംബമറ്റിഹപതിക്കുവാ-
 നെന്തൊരുമഹാപാപം ചെയ്തുവോ ശിവശിവ!
 മന്നിലേതൊരു പാറപ്പറത്തു വീണിദാനി-
 മെന്നംഗം ചരിന്നടിനമാകുമോ ഭഗവാനേ!
 കടലിൽപതിച്ചാലും കായലിലായെന്നാലു-
 മുടവെന്നുടലിനു പറ്റാതെയിരിക്കുമോ?
 ആർക്കാനുമുപയോഗമാമെന്നാലിശ്ശരീരം
 പോക്കുവെന്നിക്കത്തിൽ ക്ലേശമില്ലൊരുലേശം

... ..

... ..

ഇത്തരമതുനിർവേദത്തോടോർക്കുമ്പോഴൊരു
 മുത്തുച്ചിപ്പിയിൽച്ചെന്നു പതിച്ചു ഭാഗ്യവശാൽ
 അത്രതൻദേഹത്തിനെസ്സുക്ഷിപ്പാനഹോതനി-
 യ്ക്കത്രനന്നായോരിടംനല്ലിയിതന്നു നന്യാ
 ദൈവത്തെസ്തുതിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുംകാലത്തിങ്കൽ
 കേവലമൊരുമാറ്റം തന്റെദേഹത്തിൽ കണ്ടു
 ശൈത്യവും മുദുത്വുമിരട്ടിയായിട്ടുണ്ടു്
 നേത്രത്തെക്കുളുർപ്പിക്കും കാന്തിയും കണ്ടിടുന്നു.

... ..

... ..

അക്കാലത്തൊരുദിനം ചിപ്പിയെത്തച്ചുടച്ചു
 കൈക്കലാക്കിടിനാനാമുത്തിനെയൊരുവിദ്വാൻ
 അന്നേരമതിനുണ്ടായ്വന്നൊരു പരിഭ്രമ-
 മിന്നമട്ടെന്നുചൊല്ലാനെന്നക്കൊണ്ടാകയില്ല
 ഇരിക്കും കൂരയുംപോയ് പരന്മാർക്കധിനരാ-
 യിരിക്കുന്നവരുടെ സങ്കടമോതാവതോ?

... ..

... ..

ആ വിദ്വാനതു രത്നവ്യാപാരിയായ ഭൂരി-
 ശ്രീവായ്ക്കും ചെട്ടിയാർക്കു കൊണ്ടുപോയ്വിറ്റിടിനാൻ
 കല്യനം ചെട്ടിയാരും പട്ടിൽവച്ചതിനെപ്പൊൽ-
 ചെല്ലത്തിലാക്കിത്തന്റെ ചില്ലുമുമാരിയിങ്കൽ
 മെല്ലവേവച്ചുപട്ടിത്താക്കോലുസുക്ഷിച്ചപ്പോ-
 ള്ളല്ലാസമതിന്നേറ്റതെന്നോന്നു ചൊല്ലീടാവു?

... ..

... ..

അങ്ങനെയിരിക്കുമ്പോഴേക്കിടയിലേക്കുവന്നുപോകാൻ
 പൂർണ്ണനേരം വിലമതിച്ചുവാനിടയിൽ
 ഐശ്വര്യംകൊണ്ടുപാർത്താൽ വന്നിടയിൽമേലേയല്ലോ
 വിശ്വഭാരംചെയ്തുവർത്തിക്കും നരവരൻ
 എന്നാലുമായതിന്നാസ്സംഭവംഹിതമെന്നു
 തോന്നിയതില്ലതെല്ലമൊഴുക്കിയുടേദവശാൽ
 രാജസേവയിൽപരം ദുർഘടം മറ്റൊന്നില്ല
 വ്യാജത്തെക്കൊണ്ടുമാത്രമായതുസാധ്യമല്ലോ.
 ആശയേ തുപർക്കുതെല്ലപ്രിയംവന്നാൽപിന്നെ
 ലേശവും കൃപയില്ല നാശമേ ഗതിയാർക്കും.

... ..
 ... ..

ഈവിധം വിചാരിക്കും മുത്തിനെക്കയ്യിൽവെച്ചു
 സാവധാനംനോക്കിത്തുപ്പിപ്പട്ടുരചരം
 സ്വീയമാംകിരീടത്തിൻനായകക്കല്ലായ്വെച്ചാ-
 നായതമോദം മുത്തും തത്രവാണിതു ചിരം.
 എത്രയോ കോടി മഴത്തുള്ളികളിഹ വീണു
 നിത്യംനശിക്കുന്നിതവസ്തുമതിനുമായ്
 ശ്ലാഘ്യസൽഗുണങ്ങളാൽ ദേദമെന്തുളള പക്ഷേ
 ഭാഗ്യമേ പ്രശസ്തിക്കു മുഖ്യമാംഹേതു മന്നിൽ.

ഞാൻ കണ്ട ചെങ്കുത്താൻ

എരിപൊരിവെയിലിൽ ചണ്ഡരശ്മികോരി-
 ചൊരിയുകയാൽ കൊടുതായ വേനലിങ്കൽ
 അരിമയൊടതിരാവിലാത്തകാന്താ-
 പരിസരമെന്തുവരിന്നു യാത്രയായ് ഞാൻ.
 സമയമഹഹ! പാതിരാത്തുടുത്തു
 സുമഹിതശാന്തത ദിക്കിലൊക്കെയൊരിന്നു
 മമഗമനമതപ്പൊഴായിരുന്നു
 സമസുഖദുഃഖസുഹൃൽസമാഗമത്താൽ.

... ..
 ... ..

പുരുരസമൊടുമിന്നതെന്നതില്ലാ-
 തൊരുവക ചിന്തയിൽ മുങ്ങി ഞാൻ നടക്കേ
 പെരുമയുമധികം പഴക്കവും ചേ-
 റിന്നൊരുഹരഗേഹമതിൻനടുക്കലേത്തി

... ..

... ..

ചെടികൾ ചിലമരങ്ങളുണ്ടായിട്ടും
മുടികളെണ്ണി വയർന്ന രൂപം
കൊടിയഭയമുൾത്തിയാലെയെന്നേ
രധിതിയുണർത്തി വിചിന്തനത്തിൽനിന്നും!

... ..

... ..

സുടമിഹ തല വാനിൽമുട്ടമാറുൽ-
കടമുടലാർന്ന പിശാചരത്തുമെന്നും
ഉടനിവനെ വിഴുങ്ങുമെന്നുമോർത്തുൾ-
ത്തടമുഴുവീട്ടുവീട്ടു ചുറ്റും.

... ..

... ..

സരസേമഥ ഞാൻ പുകഴ്ത്തി നിന്നേൻ
വരകരുണാനിധി ഭൂതനാഥനേ ഞാൻ
പരമശലിഹ ഭക്തിയെപ്പൊന്നു
കരടുതടഞ്ഞിടുമോ മഹദ്വചസ്സിൽ.
ഭൃംഗഭൃംഗ കമനിയമുർത്തേ!
രജസ്സമസ്സതഗുണത്രയാത്മൻ
അജയ്യ മേന്മേൽ വിജയിക്കദേവ-
വ്രജത്തിന്നാമുഡുരാജമുലേ.

... ..

... ..

ക്ഷീരാബ്ധിമുനം കടയമ്പൊളുണ്ടാ-
യോരക്കടുംനഞ്ഞു കടിച്ച ശംഭോ
ആരാണു ഘോരാർത്തിയിലെന്തു ചെയ്തും
പാരാകൈരക്ഷിപ്പതിനങ്ങൊഴിഞ്ഞാൽ.
പ്രമാദമാർന്നിയിവനിന്നകാലേ
സമാഗമിച്ച തവ സന്നിധാനേ
അമായമിത്തൊറ്റുപൊറ്റുത്തെയ്തി-
ങ്ങുമാപതേ! നിയുഭയം തരേണം
ഇതി ഗുരുതരഭക്തിയോടു കൂടി
സ്തുതികളിവൻ ബഹുധാ തുടർന്നനേരം
ശിതിഗളനലിവേറ്റുമുലമാവാം
മതിയിലെനിക്കൊരു ദൈവമുരുകി.

കരുതുകിലുമഹോ വരുന്നതെല്ലാം
 വരുമിനിയെന്നു നിനച്ചുറച്ചുടൻ ഞാൻ
 ഒരുകടുതരകല്ലെടുത്തൊരിങ്ങേ-
 നരുതരഭീഷണമാമതിന്റെ നേരേ.
 ചെന്നുകിലേറതു പതിച്ചുളവാസ്വരൂപ-
 മൊന്നുറ്റമായലറി ഹന്ത പകച്ചുപാഞ്ഞു
 നിന്നുമദിയഭയ,മായതു കൂറ്റനായി-
 രുന്തുപിശാചകഥയൊക്കെയുമേവമാമോ?

6 എം. രാജരാജവർമ്മതമ്പുരാൻ എം. ഏ., ബി. എൽ.

മാവേലിക്കര മണ്ണൂർമഠം കൊട്ടാരത്തിൽ എം. ഉദയവർമ്മരാജാ ബി. ഏ. യുടെ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരിയായ മഹാപ്രഭത്തമ്പുരാട്ടിയിൽ അനന്തപുരത്തു രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാനു ജനിച്ച ജ്യേഷ്ഠസന്താനമായി 1047 ചിങ്ങം 10-ാം തീയതി ജനിച്ചു. കണ്ടിയൂർ നാരായണപ്പിഷാരടിയുടെ അടുക്കൽനിന്നു എഴുത്തും വായനയും പഠിച്ചശേഷം കുറേക്കാലം ഒരു ശാസ്ത്രീയുടെ അടുക്കൽ നിന്നും രഘുവാംശപര്യന്തമുള്ള സംസ്കൃതാഭ്യാസനം നടത്തി. അനന്തരം മാവേലിക്കര സ്പെഷ്യൽ സ്കൂളിൽ ചേർന്ന് ഇംഗ്ലീഷ് പഠിത്തം തുടങ്ങി. മെട്രിക്ലേഷൻ ക്ലാസ്സായപ്പോൾ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു താമസം മാറ്റി. 1060-ൽ തിരുവനന്തപുരം മഹാരാജാസ് ഹൈസ്കൂളിൽനിന്നു മെട്രിക്ലേഷനും പിന്നീട് മഹാരാജാസ് കാളേജിൽനിന്ന് എഫ്. ഏ., ബി. ഏ. ഈ പരീക്ഷകളും ജയിച്ചു. തിരുവനന്തപുരത്തേ താമസം അദ്ദേഹത്തിനു പല വിധത്തിൽ ഉപകരിച്ചു. ഏ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനോടു ചേർന്ന് വ്യാകരണം, അലങ്കാരം എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ അഗാധമായ പാണ്ഡിത്യം നേടുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു അതുനിമിത്തം സാധിച്ചു.

ബി. ഏ. ജയിച്ചിട്ട് അധികകാലം കഴിയുംമുമ്പ് അദ്ദേഹം പാഠപുസ്തകക്കമ്മറ്റിയുടെ അധ്യക്ഷനായ കേരളവർമ്മവലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ അസിസ്റ്റന്റായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അതുസംബന്ധിച്ച ജോലികൾക്കിടയിൽ എം. ഏ. പരീക്ഷയിലും, ബി. എൽ. പരീക്ഷയിലും വിജയംനേടി. 1071-ൽ എഡ്യൂക്കേഷൻ സിക്രട്ടറിയായിരുന്ന ഡാക്ടർ മിച്ചലിന്റെ കീഴിൽ ഒരു അസിസ്റ്റന്റായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1075-ൽ അദ്ദേഹം റയിഞ്ച് ഇൻസ്പെക്ടറായി നിയമിക്കപ്പെടുകയും എട്ടുകൊല്ലത്തോളം ആ ഉദ്യോഗം വഹിക്കുകയും ചെയ്തു. 1083-ൽ ഗവണ്മെന്റ് അണ്ടർസിക്രട്ടറി ഉദ്യോഗം ലഭിച്ചു. 1095-ൽ ദിവാൻപേഷ്കാർ ഉദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. കുറേക്കാലം ആ ജോലിയിൽ ഇരിക്കവേ ചീഫ് സിക്രട്ടറിയുടെ ജോലി പകരം നോക്കാനുള്ള ഭാഗ്യവുമുണ്ടായി. പിന്നീട് പല ഉദ്യോഗങ്ങളിൽ ഇരുന്ന ശേഷം 1097-ൽ ദേവസ്വംകമ്മീഷണറായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു.

തിരുവിതാംകൂർ സർക്കാരിനെ ദീർഘകാലം സേവിച്ച് പടിപടിയായി ഉയർന്നു അത്യുന്നതസ്ഥാനങ്ങളെല്ലാം സവിശേഷം അലങ്കരിച്ചശേഷം അദ്ദേഹം പെൻഷൻ പറ്റി അരുമന അമ്മവിട്ടിൽ ആയുരാരോഗ്യത്തോടു കൂടി സന്തുഖം ജീവിക്കുന്നു. ഈ തിരുമേനിയും ഏ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനും സതീർത്വ്യന്മാരായിരുന്നു. രണ്ടുപേരും കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ ശിഷ്യന്മാരായിരുന്നുവെന്ന് അന്യത്ര പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. എം. രാജരാജവർമ്മതമ്പുരാൻ കവിത എഴുതാൻ നല്ല കഴിവുണ്ടെന്നുള്ളതിന് ഗരുഡസന്ദേശം, പ്രതിമാനാടകതർജ്ജിമ മുതലായവ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ട്. ടെനിസ്സൻ പ്രഭുവിന്റെ In Memorium എന്ന കൃതിയും അവിടുന്ന് പ്രിയവിലാപം എന്ന പേരിൽ ഭാഷാന്തരികരിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഗദ്യരചനയിലാണ് അവിടുന്ന് സവിശേഷം ശോഭിക്കുന്നത്. വിജ്ഞാനപരങ്ങളായ വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ച് അവിടുന്ന് രചിച്ചിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം അത്യൽകൃഷ്ടങ്ങളും മലയാളികൾ അവശ്യം വായിച്ചിരിക്കേണ്ടവയും ആകുന്നു. അവിടുത്തെ പ്രധാനകൃതികൾ അർത്ഥനിരൂപണം, അർത്ഥശാസ്ത്രപ്രവേശിക, ധനകാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി രണ്ടുവാക്ക്, നവീനശാസ്ത്രപീഠിക, നവീനശാസ്ത്രാഭ്യുദയം, ഭൂവിജ്ഞാനീയം, മതവും ശാസ്ത്രവും, സസ്യശാസ്ത്രം, വിഹായസവിഹാരം, സമുദാചാരവിചാരം, ഉപന്യാസാരാമം, സാഹ്ലപദീനപാരമ്യം, ലോകാലോകം, ശ്രീവഞ്ചിരാജ്യം ഇവയാകുന്നു. ഇങ്ങനെ സമുദായം, ചരിത്രം, ധനശാസ്ത്രം, ഭൂശാസ്ത്രം, രാജ്യതന്ത്രം, സസ്യവിജ്ഞാനീയം, ഖഗോളവിജ്ഞാനീയം എന്നു തുടങ്ങിയ സകല ശാസ്ത്രങ്ങളിലും അവിടുന്ന് ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുള്ളതോർക്കുമ്പോൾ നമുക്ക് അവിടുത്തെ വിജ്ഞാനസമ്പത്തിനേയും ഭാഷാപോഷണ വ്യഗ്രതയേയും പറ്റി എന്തൊരുതുമാണുണ്ടാവുക.

7 ആറ്റൂർ കൃഷ്ണപ്പിഷാരടി

മഹാപണ്ഡിതനും ധിഷണാശാലിയും ആയ ഒരു സാഹിതിഭക്തനാണ് ശ്രീ കൃഷ്ണപ്പിഷാരടി. വടക്കാഞ്ചേരിക്കു സമീപം ആറ്റൂർ പിഷാരത്ത് പാപ്പി പിഷാരസ്വാമിയിലും വടക്കേടത്തു നാരായണൻനമ്പൂരിയുടേയും പുത്രനായി 1054 കന്നി 12-ാം തീയതി ജനിച്ചു. പിതാവു തന്നെയാണ് എഴുത്തിനിരുത്തിയത്. ഒരു നാട്ടാശാന്റെ അടുക്കൽ നിന്നും പ്രഥമ പാഠങ്ങൾ പഠിച്ചശേഷം ഭരതപ്പിഷാരടി, വിദ്വാൻ നമ്പ്യാത്തൻ നമ്പൂതിരി, രാമണ്ണിക്കുറുപ്പ് മുതലായവരുടെ അടുക്കൽനിന്ന് കാവ്യങ്ങളും പിന്നീട് കിള്ളിക്കുറുതിമംഗലത്തു രാമണ്ണിനമ്പ്യാരുടെ അടുക്കൽ വ്യാകരണവും അഷ്ടാംഗഹൃദയവും, വെങ്ങേരിമനയ്ക്കൽ വാസുദേവൻ നമ്പൂരിപ്പാടിന്റെ അടുക്കൽനിന്നു തർക്കവും അഭ്യസിച്ചു. പിന്നീട് ഒന്നരക്കൊല്ലത്തോളം ചെറുവണ്ണൂർമഠം കാര്യസ്ഥനായി ജോലി നോക്കിയിട്ട് ചെറുമുക്കു വൈദികന്റെ അടുക്കൽനിന്ന് തർക്കവ്യാകരണാദികൾ കഠേക്കൂടി അഭ്യസിച്ചു. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്ഞാനതൃഷ്ണ അവസാനിച്ചില്ല. 1072-ൽ കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഗുരുകലത്തിൽ ചെന്ന് സകല ശാസ്ത്രങ്ങളിലും സംഗീതത്തിലും അപാരമായ പാണ്ഡിത്യം നേടി.

അനന്തരം കുറേക്കാലം മണ്ണാർക്കാട്ടു മുപ്പിൽ നായരുടെ സംസ്കൃതഗുരുവായി അവിടെ താമസിച്ചു. അവിടെവെച്ചാണ് അദ്ദേഹം വീണവായനയിൽ പ്രാവീണ്യം നേടിയത്. ഏറെത്താമസിയാതെ പഴയന്തൂർ ചിഷാരവുമായി വിവാഹത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധർമ്മപതിയും വീണവായനയിൽ അതിവിദഗ്ദ്ധയാണ്. അനന്തരം കുറേക്കാലം പാട്ടുരം പിന്നീട് കൃഷ്ണിങ്ങാട്ടും ഉള്ള ഏതാനും ബ്രഹ്മണകുമാരന്മാരെ അദ്ദേഹം സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ജീവിച്ചു. പ്രസിദ്ധപണ്ഡിതനായിരുന്ന വി. കെ. നാരായണഭട്ടതിരി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായിരുന്നു. പിന്നീട് തറയ്ക്കൽ വാര്യത്തു കുറേക്കാലം തർക്കം പഠിപ്പിച്ചു താമസിച്ചശേഷം ആലത്തൂർ ഹൈസ്കൂളിലെ പണ്ഡിതനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു.

ഒരുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞ് തൃശ്ശിവപേരൂർ ഭാരതവിലാസം പ്രസ്സുമസ്ഥന്റെ ക്ഷണമനുസരിച്ച് താമസം അങ്ങോട്ടു മാറ്റുകയും പല ഉത്തമഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പ്രസാധനത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുകയും അച്ചിരേണ സർക്കാർ ഹൈസ്കൂളിലെ ഭാഷാധ്യാപകനായി നിയമിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അവിടെവെച്ച് മംഗളോദയം മാസികയുടെ പത്രാധിപത്യം അദ്ദേഹം കൈയേറ്റു. മൂന്നുകൊല്ലങ്ങൾക്കു ശേഷം 1086 മിഥുനമാസത്തിൽ, ഞാൻ ബി. എ. ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്ന കാലത്താണ് അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരം മഹാരാജാസ് കാളേജിൽ മലയാളപണ്ഡിതനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടത്. ഏതാനും വർഷം കഴിഞ്ഞ് അദ്ദേഹം ചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ സംസ്കൃതാധ്യാപകനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ഏകദേശം പെൻഷൻ പറ്റുവരെ ആ സ്ഥാനം അദ്ദേഹം കാര്യക്ഷമമാവണ്ണം വഹിച്ചു. ഒടുവിൽ കാളേജിൽ നിന്നാണ് പെൻഷൻ പറ്റിയത്. അദ്ദേഹം തിരുവിതാംകൂറിൽ വരുന്നതിനു മുമ്പേതന്നെ സാഹിതിസേവനം ചെയ്തുകൊണ്ടാണിരുന്നത്. ഇവിടെ വന്നതിനുശേഷം ഉണ്ണൂനിലിസന്ദേശത്തിന്റെ പ്രസാധനം, ലീലാതിലക പ്രസിദ്ധീകരണം, ഭാഷദർപ്പണം, രസികരത്നം, തിരുവിതാംകൂർചരിത്രം, കേരളചരിത്രം, ഉത്തരരാമചരിത്രം (പദ്യം), അംബരീഷചരിത്രം, കേരളകഥ, വിദ്യാവിവേകം ഇത്യാദി കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈയിടെയ്ക്ക് ശാകന്തളത്തിന്റെ ഒരു തർജ്ജമയും അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇവ കൂടാതെ വിദ്യാവിവേകം, ധീരവ്രതം, പുരാണപുരുഷന്മാർ, താരക എന്നീ കൃതികളും അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ കൃതികളെല്ലാം മലയാളികളുടെ സവിശേഷമായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചിട്ടുള്ളവയാണ്.

8 ടി. കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ

കേരളീയജനതയ്ക്ക്, വിശേഷിച്ച് അധഃകൃതലോകത്തിന് ഒരിക്കലും മറക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒരു വിശിഷ്ട വ്യക്തിയായിരുന്നു ടി. കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ. സമുദായസേവനത്തിനായി അദ്ദേഹം തന്റെ ജീവിതത്തെ മുഴുവനും അർപ്പിച്ചു. വക്കീൽപണിയിൽ നിന്നും അദ്ദേഹത്തിന് ധാരാളം പണം ലഭിച്ചിരുന്നു എന്നു വരികിലും, ആ ധനത്തെ അധഃകൃതോന്നമനാർത്ഥം മുക്തഹസ്തം വിനിയോഗിച്ചുവന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം അവരുടെ ആരാധനാപാത്രമായിത്തീർന്നു.

ഒരു സാഹിത്യകാരൻ എന്ന നിലയിലും അദ്ദേഹം പ്രശസ്തനായിരുന്നു. പ്രചീനാര്യവർത്തം (തർജ്ജമ), ഇൻഡ്യയിലെ മഹാത്മാർ (തർജ്ജമ), ചന്ദ്രഹാസൻ (നോവൽ), ഭാരതീയ വനിതാദർശങ്ങൾ, ഭൂപ്രകൃതിശാസ്ത്രം, ചില ആട്ടക്കഥകളുടെ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ ഇവയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹധർമ്മിണിയായ ടി. സി. കല്യാണിയമ്മയും സാഹിത്യത്തിൽ ശാശ്വതമായ പേര് സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

9 ടി. സി. കല്യാണിഅമ്മ എം. ആർ. ഏ. എസ്സ്.

ധനപുഷ്പികൊണ്ടും ആഭിജാത്യംകൊണ്ടും അത്യന്തം പ്രശസ്തമായ തൃശ്ശൂർ തെക്കേകരപ്പള്ളിയിൽ 1055-ൽ ജനിച്ചു. സ്വദേശത്തുള്ള വി. ജി. മെമ്മോറിയൽ ഹൈസ്കൂളിലാണ് വിദ്യാഭ്യാസം നടന്നത്. സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചത് മാതാമഹിയായ കഞ്ഞിക്കുട്ടി അമ്മതന്നെയാണ്.

വീട്ടിൽവെച്ചുള്ള ഈ സംസ്കൃതപഠനം കഴിഞ്ഞ് വിദ്യാർത്ഥി കൃഷ്ണനെമ്പ്രാന്തിരിയുടെ അടുക്കലും കല്യാണിഅമ്മ കുറേക്കാലം സംസ്കൃതം പഠിക്കുകയുണ്ടായി. കൈയ്യിൽ കിട്ടുന്ന നല്ല മലയാളപുസ്തകങ്ങളെല്ലാം വായിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ഈ അദ്ധ്യയനകാലത്തുതന്നെ തുടങ്ങിയിരുന്നു. സാഹിത്യകൾക്ക് ടി. കെ. കൃഷ്ണമേനവന്റെ ഭാര്യപദം സ്വീകരിച്ചതോടുകൂടി സാഹിത്യത്തിലുള്ള വാസനയും പരിചയവും പ്രവൃത്തിരൂപത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുതുടങ്ങി. “ഈസോപ്പിന്റെ സാരോപദേശകഥകൾ” എന്ന പുസ്തകമാണ് കല്യാണിഅമ്മ ആദ്യമായി എഴുതി അച്ചടിപ്പിച്ചത്. നമ്മുടെ അമ്മമഹാരാണി, ഒരു കഴുതയുടെ കഥ, ചില പഴയ കഥകൾ എന്നീ മൂന്നു പുസ്തകങ്ങൾ പിന്നീട് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. ഇതെല്ലാം കൊച്ചുകുട്ടികളെ ഉദ്ദേശിച്ചെഴുതിയ കൃതികളായിരുന്നു.

കുറേക്കാലംകഴിഞ്ഞ് വിഷവൃക്ഷം, കൃഷ്ണാകാന്തന്റെ മരണപത്രം, കാദംബരീകഥാസാരം എന്നിങ്ങനെ മൂന്നു പ്രൗഢകൃതികൾ എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി. ഇവയിൽ ആദ്യത്തേതു രണ്ടും ബങ്കിംചന്ദ്രചാറ്റർജിയുടെ നോവലുകളുടെ പരിഭാഷയാകുന്നു.

സാഹിത്യത്തിൽ സ്ത്രീകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി “ശാരദ” എന്ന പേരിൽ ആദ്യമായി ഒരു മാസിക ആരംഭിച്ചത് കല്യാണിഅമ്മയാണ്. ആ മാസിക എറണാകുളത്തുനിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നിടത്തോളം കാലം പ്രശസ്തമായ നിലയിൽത്തന്നെയാണ് നടന്നിരുന്നത്.

ഒരു നല്ല പ്രാസംഗിക എന്ന നിലയിലും കല്യാണിഅമ്മ പ്രസിദ്ധയായിട്ടുണ്ട്. പല സ്ത്രീസമാജങ്ങളിലും അവർ വിജ്ഞേയങ്ങളായ പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. വൈകുണ്ഠവെച്ചു നടന്ന ഭാഷാപോഷിണിസമാജത്തിൽവെച്ച് കല്യാണിഅമ്മ ചെയ്ത സാരശർഭമായ പ്രസംഗം അവസാനിച്ച ഉടനേ, അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്ന കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ,

പരസ്പരതപസ്സമ്പൽഫലായിത പരസ്പരത
വിദ്യാതേ മമാനന്ദം കല്യാണീകൃഷ്ണമേനവ

എന്ന പദ്യമുണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള പ്രസംഗകർത്രിയെ അഭിനന്ദിച്ചത് പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. തിരുവനന്തപുരത്തു വെച്ചു നടന്ന സമസ്തകേരളസാഹിത്യപരിഷത്തിന്റെ പതിനൊന്നാം സമ്മേളനത്തിലെ ഒരു യോഗത്തിൽ അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചുകൊണ്ട് കല്യാണിഅമ്മ ചെയ്ത പ്രസംഗം അന്നു സന്നിഹിതമായിരുന്ന ആയിരക്കണക്കിനുള്ള സദസ്യരുടെ മുക്തകണ്ണുമായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിക്കുകയുണ്ടായി. എറണാകുളത്തുവെച്ചു നടന്ന പരിഷത്സമ്മേളനത്തിൽ വനിതാവിഭാഗത്തിന്റെ സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷയായിരുന്നതും കല്യാണിഅമ്മതന്നെയാണ്.

സാമൂഹികവും സാമൂഹ്യവുമായ കാര്യങ്ങളിലും കല്യാണിഅമ്മ സജീവമായി പലതും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. വനിതകളുടെ പുരോഗതിയെ ഉദ്ദേശിച്ച് എറണാകുളത്തു സമാരംഭിച്ചിട്ടുള്ള മിക്ക പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലും ഒരു കാലത്തു് ഈ മഹതി പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നു. സമുദായപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മദ്ധ്യവയസ്സുകളായ സ്ത്രീകളോക്കെ കല്യാണി അമ്മയെ ഓരോ ഉപദേശങ്ങൾക്കായി സമീപിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു.

എറണാകുളം മഹാരാജകലാശാലയിൽ പ്രിൻസിപ്പാളായിരിക്കുന്ന ടി. സി. ശങ്കരമേനോൻ എം. എ.; ഒരു നല്ല എഴുത്തുകാരിയായ ടി. സി. ജാനകിഅമ്മ എം. എ. എന്നിവർ ടി. സി. കല്യാണിഅമ്മയുടെ മക്കളത്രേ. ഈ ജാനകിഅമ്മയും മാതാപിതാക്കളും കൂടി തർജ്ജമ ചെയ്ത പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളവയാണ് “ഭാരതീയ വനിതാദർശങ്ങൾ” — “സരോജനളിനി” എന്നീ പുസ്തകങ്ങൾ.

കൊച്ചിമഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ‘സാഹിത്യസഖി’ എന്ന ബിരുദവും കീർത്തി മുദ്രയും നൽകി കല്യാണിഅമ്മയുടെ സാഹിത്യപരിശ്രമങ്ങളെ അഭിനന്ദിക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. സ്ഥാനത്യാഗം ചെയ്ത കൊച്ചിമഹാരാജാവ് വേറൊരു സ്വർണ്ണമുദ്രയും, കേരളവർമ്മവലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ഒരു സ്വർണ്ണമോതിരവും കല്യാണിഅമ്മയ്ക്കു സമ്മാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളീയ വനിതകൾ സാഹിത്യസംരംഭങ്ങളിൽ വളരെ അപൂർവമായി മാത്രം പ്രവേശിച്ചിരുന്ന ഒരു കാലഘട്ടത്തിലാണ് കല്യാണിഅമ്മ സാഹിത്യലോകത്തിൽ പ്രയോജനകരമായി പലതും പ്രവർത്തിച്ചതെന്നുള്ളതും പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമത്രേ.

1956 നവംബർമാസത്തിൽ മരിച്ചു.

10 കെ. ഏ. പോൾ—എറണാകുളം

ജനനം 1897 ഏപ്രിൽ 8-ാംതീയതി. പത്രാധിപർ, ഗ്രന്ഥകാരൻ, പ്രസാധകൻ, പ്രസംഗകൻ എന്നീ വിവിധ നിലകളിൽ ഇദ്ദേഹം ദീർഘകാലം കൈരളിയെ സേവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോഴും ‘സാഹിത്യനിലയം’ എന്ന സ്വന്തം പ്രസിദ്ധീകരണശാലയും മുദ്രാലയവും മുഖേന സാഹിത്യപ്രവർത്തനത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. 1920

മുതൽ 1945 വരെ 25 കൊല്ലക്കാലം തുടർച്ചയായി 'സത്യനാദം' എന്ന പ്രതിവാരപത്രത്തിന്റെ സഹപത്രാധിപരായിരുന്നു. 1925 മുതൽ 1935 വരെ പത്തുകൊല്ലം 'ചെറുപുഷ്പം', 'തിരുഹൃദയദൂതൻ' എന്ന രണ്ടു മാസികകളുടെ പത്രാധിപത്യവും വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒടുവിൽ വളരെ സങ്കടകരമായ നിലയിൽ ഈ മൂന്നു പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളേയും വിട്ടുപിരിയേണ്ടി വന്നു. ഇതുകൊണ്ടൊന്നും നിരാശനാകാതെ, സാഹിത്യസേവനം തുടർന്നു നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനായി കല്പൽ എന്ന ഗ്രാമപ്രദേശത്തു് സ്വഗൃഹത്തിൽ ഒരു മുദ്രാലയം സ്ഥാപിച്ചു; അതാണ് "സാഹിത്യനിലയം പ്രസ്സ്" ശ്രീ പോൾ ഇതേ പേരിൽ 1933-ൽ തന്നെ ഒരു പ്രസിദ്ധീകരണശാല ചുരുങ്ങിയ തോതിൽ സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. പ്രസ്സ് ആരംഭിച്ചതു് 1947-ൽ മാത്രമാണ്.

പത്രാധിപരായിരുന്ന കാലത്തു് മതപരമായ പല ഗ്രന്ഥങ്ങളും ഇദ്ദേഹം രചിച്ചിരുന്നു. ചെറുപുഷ്പാനുകരണം, കത്തോലിക്കാ കടുംബം മുതലായവ ഇക്കൂട്ടത്തിൽ പെടും. 'സാഹിത്യനിലയ'ത്തിൽ നിന്നും താഴെപ്പറയുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ മി. പോൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഡാമിയൻ, രാജകേശരി, മാധംകുറി, അസ്സിസി, വിശ്വകഥകൾ, വീരകഥകൾ, വ്യാകുലാംബിക, സയൻസും മതവും, പാവങ്ങളുടെ പാട്ടി, കത്തോലിക്കാപ്രവർത്തനം, ഓമന, ഫാത്തിമാറാണി, വിശുദ്ധരീത്ത, ജീവിതചിത്രങ്ങൾ, സാമൂഹ്യദ്രേത, ഏബ്രഹാംലികൻ.

ഈ പുസ്തകങ്ങളിൽ പലതും കേവലം മതപരങ്ങളാണെന്നുള്ളതു ശരിതന്നെ. പക്ഷേ കൃസ്ത്യാനികളുടെ മതഗ്രന്ഥങ്ങളിലുള്ള വികൃതഭാഷയല്ല ഇവയിൽ കാണുന്നതു്. മി. പോളിന്റെ സാഹിത്യരസികത്വം ഈ കൃതികളിൽ ഉടനീളം കാണാം. മാധംകുറി, ഏബ്രഹാംലികൻ എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വിസ്തൃതങ്ങളായ രണ്ടു ജീവചരിത്രങ്ങളാണ്. വിശ്വസാഹിത്യത്തിൽപെട്ട ഏതാനും നല്ല കഥകളുടെ സമാഹാരമാണ് 'വിശ്വകഥകൾ' ഈ കഥകളുടെ പരിഭാഷ എദ്യമായിട്ടുണ്ട്. സ്വതന്ത്രകഥകളുപോലെ തോന്നും വായിച്ചാൽ.

11 കാലടി രാമൻനമ്പ്യാർ

ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം, സീമന്തിനീചരിതം, രുചിണീസ്വയംവരം തുടങ്ങി അനേകം ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. എല്ലാറ്റിലും കേരളവർമ്മപ്രാസം കണക്കിനു പറ്റിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മലയാളി വെടിഞ്ഞുവാറണൻതൻ
നിലയായങ്ങമരുമ്പൊളംബുജാക്ഷൻ
വലയാനിടയാക്കിടാതെഭ്രമി
വലയാധിശ്വര! മോക്ഷമേകിടുംതേ. (ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം)

മാനവാധിപ മഹാകരോദ്ഗള-
ദാനവാരിയുടെ നല്ലൊഴുക്കിനാൽ
വാനവർക്കടയമാമരങ്ങളും
നൃനമാകെയിളകിച്ചമഞ്ഞുതേ. (സീമന്തിനീചരിതം ഒന്നാംസർഗ്ഗം)

കരളിൽകവിയുന്നതാപരതാ-
കരഘോഷത്തിരമാലതള്ളിനീക്കി
കരമൊന്നുപിടിച്ചുവേഗമെന്നെ-
ക്കരകേറ്റിടുക കാന്ത ദീനബന്ധോ!

(രുശിനിസ്വയംവരം)

മരണംവരുവോളമോർത്തിടാംനിൻ
ചരണംഞാനതുകാലമൊക്കെയുംനി
വരണം വരനോടുകൂടി മായാ-
വരണം നീക്കണമുള്ളിലിത്തിടേണം.

(ദേവീദശകം)

12 പെരിഞ്ചേരി രാമൻമേനോൻ

വാളുംവഹിച്ചുശിരൊടക്കതിരപ്പൊത്തു-
ള്ളാളംപടിക്കരുളിടുന്ന നരേന്ദ്രരൂപം
കാളംപ്രതാപമിയലുന്നൊരു ഖശിതനെ-
ക്കാളംഭയങ്കരമതായവർ കണ്ടുണ്ടെട്ടി

(സീമന്തിനീചരിതം ആറാംസർഗ്ഗം)

കാറ്റേറ്റിടുമ്പൊള്ളെല്ലാം സരസിജനിരവെ-
ള്ളത്തിലാടുന്നവണ്ണം
ചെറ്റും ചാഞ്ചല്യമില്ലാതെഴുമലമക-
ത്താമരത്താരിലെന്നും
തെറ്റൊന്നെത്തുന്നു ചിന്താവിവശത സുഖദുഃ-
ഖാദിഭേദങ്ങളെല്ലാ-
മേറ്റും മാറ്റം വരുത്തുന്നിതു ജനതതിയി-
മ്മട്ടു കഷ്ടപ്പെടുന്നു

(സാരോപദേശം)

മന്ദം മന്ദം മനോമോഹിനി മമതയൊടും
നിൻകടക്കണ്ണയച്ചി-
ന്നെന്നച്ചുറ്റിക്കിലുംഞാൻ ലവവുമവശനാ-
കാതെ വാടാതിരുന്നേൻ
ഒന്നേകാൺമു വികാരം മുഖമതിലധുനാ
ഹന്ത നൈരാശ്യമേവം
ചേർന്നിട്ടെന്നാകിലും വന്നതുവരുമിനി-
യുണ്ടായ ശാന്തസ്വഭാവം

(ഒരു കാമുകന്റെ വിലാപം)

13 തേലപ്പുറത്തു നമ്പി

നിരവധി ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

നാലുപാടും ഗഗനത്തിലപ്പൊഴേ
 നീലമേഘങ്ങൾമുടിനിരന്തരം
 കാലപുരഷൻ ചുറ്റുവാനായിട്ടു
 നീലപ്പട്ടു നിവർത്തിയമാതിരി
 കൂറ്റൻമാമരം തള്ളിയിട്ടുംകൊണ്ടു
 കാറ്റടിച്ച ചടപടാശബ്ദത്തിൽ
 മിന്നിയോരിടിവാളിൻവെളിച്ചത്താൽ
 കണ്ണമഞ്ഞളിച്ചമ്പരന്തുജനം.

(ആലിപ്പഴം)

... ..
 ... ..

വേഗത്തൊടുശിപടരും കൊടുതാമനർത്ഥ
 യോഗത്തെയോർത്തകമഴിഞ്ഞെഴുമാംഗലേശൻ
 ആഗസ്വി കൈസരൊടെതിർത്തിതതേമുതൽക്കി-
 യാഗസ്തുനാലിനുകഴിഞ്ഞിതുരണ്ടുകൊല്ലം.
 ചേരന്നുലോകർ സഭയായ് വിജയാർത്ഥനയ്യെ-
 ല്ലാതുംമഹേശനിലയങ്ങളിലെത്തിട്ടു
 കാരുണ്യവാരിനിധി ജോർജ്ജുപൻജയിപ്പാൻ
 നേരന്നു നേർച്ച പലർ നോമ്പുകൾ നോറ്റിട്ടു

(യുദ്ധം)

തേജസ്വിക്കുഴുത ചേർന്നുമിന്നുമിടിബോ-
 ന്ബോരോന്നുപൊട്ടിച്ചുകൊ-
 ണ്ടോജസ്സാർന്നധികംജനങ്ങളെ വിറ-
 പ്പിച്ചും നശിപ്പിച്ചുമേ
 വ്യാജത്തോടൊളിവിൽച്ചിലപ്പൊൾ മരുവി-
 ക്കൊണ്ടും മഴക്കാലമാം
 രാജദ്രോഹിയണഞ്ഞു സമ്പ്രതി ജള-
 പ്രായം ജഗത്തൊക്കെയും.

(മഴക്കാലം)

വാക്കേറെമോശമുടലോ കരിതേച്ചവേഷം
 നോക്കേണ്ടുന്നിനടയ നോക്കതിലുംവിശേഷം
 കാക്കേ നിനക്കിതു പിണഞ്ഞതു കർമ്മദോഷം
 കേൾക്കേണമോ കഥകൾ ഞാൻ പറയാമശേഷം.
 സ്രഷ്ടാവുനിന്റെ തലമേലേഴുന്നേരം
 കഷ്ടാൽ മഷിബുരണിനിന്നിൽ മറിഞ്ഞുപോയോ?
 ദൃഷ്ടാന്തമാകമിതുനിന്നടൽ കാൺകിലാർക്കും

ദിഷ്ടാന്തമെന്തിനിനി വേറെ നിനച്ചിടുന്നു.

(കാക്ക)

നാലുകെട്ടുണ്ടെങ്കിലുമതിൽ
മാളികയൊന്നുമാത്രമുയരുന്ന
മാലനല്ലമതിൽക്കേറിചെല്ലുവാൻ
ചാലവേകെട്ടുമൂന്നും കടക്കേണം
എങ്കിലുമാസ്സുവപ്രദമാം ഹർമ്മ്യ-
ത്തിങ്കലേക്കാരണയാൽ കൊതിക്കൊത്തു?

(മോക്ഷപ്പാന)

ബങ്കിമചന്ദ്രന്റെ 'ചന്ദ്രശേഖരൻ' ഇദ്ദേഹമാണു ഭാഷയിലേക്കു വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. മാധവീകകണവും ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ തർജ്ജമയാണ്.

14 അമ്പലപ്പുഴ മഹാദേവശർമ്മ

ഞങ്ങൾ സ്വദേശീയരും സതീർത്വ്യരും ഏകദേശം സമവയസ്സുരുമാണ്. മുഖ്യപരിക്ഷയിൽ ജയിച്ചശേഷം അദ്ദേഹം അല്പകാലം ഇംഗ്ലീഷ് പഠിച്ചു. എന്നാൽ പണത്തിന്റെ ഞെരുക്കത്താൽ പഠിത്തം പൂർത്തിയാക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. സ്വപ്രയത്നത്താൽ ഇംഗ്ലീഷിലും സംസ്കൃതത്തിലും സാമാന്യം നല്ല പരിജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ച ശേഷം കോട്ടയം കാളേജിൽ മുൻഷിപ്പണിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. സർദാർ കെ. എം. പണിക്കർ അവർകൾ തന്റെ ക്ലാസ്സിൽ പഠിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് പലപ്പോഴും അഭിമാനപൂർവ്വം എന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മുൻഷിപ്പണി പല കാരണങ്ങളാൽ അത്ര സുഖകരമായി തോന്നാത്തതായത് 'ജേർണ്ണലിസ്റ്റ്' സ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചു. എപ്പോഴും ഗവർണ്മെന്റിനെ താങ്ങിനിന്നതിനാൽ ദാരിദ്ര്യം തെല്ലു ശമിച്ചു എന്നു പറയാം. കൃഷ്ണൻനായർ ദിവാൻജിയായിരുന്ന കാലത്താണെന്നു തോന്നുന്നു—പ്രസ്സ് നിയമം നടപ്പിൽ വന്നു. അന്ന് അതിനെ പിൻതാങ്ങിയവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ മുന്നണിയിൽ നിന്നതു് മനോരമപത്രമായിരുന്നു. അതിനെത്തുടർന്നുണ്ടായ പ്രക്ഷോഭണത്തിൽ മിക്ക പത്രങ്ങളും ഗവർണ്മെന്റിന് എതിരായി. 'ശ്രീപത്മനാഭപിക്ചർ' പാലസിൽ വച്ച് ചങ്ങനാശ്ശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ള മുതലായ നേതാക്കന്മാരുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ഒരു മഹായോഗം നടന്നു. അന്നു രാഘവയ്യാദിവാൻപദം ഏറ്റു കഴിഞ്ഞു. പത്രനിയമം നിർത്തലാക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള നിശ്ചയം വന്നപ്പോൾ എതിർക്കാൻ ശർമ്മ മാത്രേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. കേവലം കൗതുകത്താൽ ശ്രോതാക്കളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഞാനും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. അന്നു ശർമ്മ അല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ വല്ലാതെ വിഷമിച്ചു പോകുമായിരുന്നു. പരമാർത്ഥത്തിൽ ശർമ്മയ്ക്കു രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളിൽ ഒരു പക്ഷപാതവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. പാപുസ്തകലാഭം മാത്രമായിരുന്നു ഏകലക്ഷ്യം. ജാത്യഭിമാനവും കുറേ കടുതലായിരുന്നു എന്നു പറയാം. വിചാരിച്ചതുപോലെ തന്നെ പറ്റി. അക്കാലം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദാരിദ്ര്യവും നീങ്ങി. ഇങ്ങനെ കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞു് രോഗവും ദാരിദ്ര്യവും വീണ്ടും അദ്ദേഹത്തിനെ ബാധിച്ചു. മിത്രങ്ങൾ പോലും അദ്ദേഹത്തിനെ കൈവെടിഞ്ഞു. തിരുവനന്തപുരത്തു കോട്ടയ്ക്കുകത്തു താമസമാക്കിയിരിക്കവേ 1121-ൽ അദ്ദേഹം ജീ

വിതയാത്ര അവസാനിപ്പിച്ചു. ഗദ്യമായും പദ്യമായും അദ്ദേഹം പലതും എഴുതിട്ടുണ്ട്. വിമല എന്ന കഥ, പാത്രചരിതം (പദ്യം), ശങ്കരാചാര്യർ, രവിന്ദ്രകൃതികൾ രണ്ടുഭാഗം-ഇവയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ. പദ്യമാതൃക കാണിപ്പാനായി ഏതാനും വരികൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

നാടാകവേ പുതിയമട്ടുപടർന്നുപാരം
പാടാക്കിടുന്നു പണിചെയ്തു പിഴപ്പുവർക്കും
നേടാൻപ്രശസ്തീയതിനാൽ തരമെന്നറച്ചു
വാടാതെന്നീയവിടെവന്നുവളർന്നുറോസേ
ജാതീസുമം, സുരഭികേതകി, മുല്ലയുനിൻ
ജാതീന്നതാണു തലപൊക്കിനടന്നിടായ്വാൻ.
നീ തീറ്റുപറ്റിയവതൻവിഭവങ്ങളെല്ലാ-
മോതീടവേണ്ട ബലവാൻ ജയംലഭിക്കും

(റോസാപ്പൂവ്)

മുൻകാലുരണ്ടുമതികോപമൊടാഞ്ഞിളക്കി-
പ്പിൻകാലിലും തന്നുവിലും ചെളികോരിയിട്ടും
ഇങ്കാർന്നുശീർഷമൊരുമട്ടുകൊന്നിച്ചും
ശങ്കാവിഹീനമതിമുക്രയിടുന്നു കൂറ്റൻ.
ചീറ്റിച്ചിനച്ചു കൊടുക്കൊമ്പുകൾകൊണ്ടുമണ്ണു-
മാറ്റിസ്വയം മലിനവേഷമണിഞ്ഞുകൊണ്ടും
ആറ്റിൻകരയ്ക്കുവിലസുന്നൊരു പുൽപ്പുറംനീ
നാറ്റിപ്പുതെത്തുനലമോ? വൃഷണീതെല്ലാം.

(ഗോശാലക്കുറ്റൻ)

15 പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ

കോഴിക്കോട്ടുതാലൂക്കിൽ നന്മണ്ട അംശത്തിൽ പനിയമ്പള്ളി വാരിയം ആണ് പി. വി. വാരിയരുടെ പൂർവകുടുംബം. ടിപ്പുവിന്റെ ആക്രമണശേഷമാണ് ആ കുടുംബക്കാർ കോട്ടയ്ക്കുലേക്കു താമസം മാറ്റിയത്. പി. വി. വാരിയർ 1052 ഇടവം 15-ാം തീയതി ശ്രീദേവീവാരസ്യാർക്ക് ചെറുകുളപ്പുറത്തു ത്രിവിക്രമൻ നമ്പൂതിരിയിൽ ജനിച്ച ഏക പുരുഷസന്താനമാണ്. ദേശമംഗലത്തു് കഞ്ഞുകൃഷ്ണവാരിയരാണ് പ്രസ്തുത ബാലനെ അഞ്ചാംവയസ്സിൽ എഴുത്തിനിരുത്തിയത്. അനന്തരം കോട്ടയ്ക്കൽ പി. എസ്. വാരിയരുടെ മാതാവിന്റെ അടുക്കൽ നിന്ന് കറേക്കാലം സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ച ശേഷം ഉക്കണ്ടത്തു കൃഷ്ണവാരിയരെ ഗുരുവായി വരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ നിന്നു കാവ്യാലങ്കാരാദികളും തർക്കവും വ്യാകരണവും പഠിച്ച ശേഷം ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിൽ ചേർന്ന് അപ്പർ പ്രൈമറി പരീക്ഷ ജയിച്ചു. പിന്നീടു് ജ്യേഷ്ഠനും പ്രസിദ്ധ വൈദ്യനും ആയ പി. എസ്. വാരിയരുടെ അടുക്കൽ നിന്ന് അഷ്ടാംഗഹൃദയം അഭ്യസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ ലോവർ സെക്കണ്ടറി പരീക്ഷയിലും വിജയംനേടി. 1092-ൽ മെട്രിക് ലേഷൻ പരീക്ഷയിൽ ജയിച്ചു. അനന്തരം കറേക്കാലം സംഗീതകല അഭ്യസിച്ചു്

അതിൽ പ്രശംസാർഹമായ പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിച്ചു.

1086-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട പലവക കൃതികൾ, രാഗരത്നാവലി, പ്രത്യക്ഷ സ്തോത്രം, ചിന്താഗ്രസ്തനായ ശ്രീരാമൻ മുതലായ പദ്യകൃതികളും ആര്യവൈദ്യചരിത്രം എന്ന തർജ്ജമയും ആണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ.

നിരന്തര വ്യവസായിയും തികഞ്ഞ ഭാഷാഭിമാനിയും ഉത്തമ സുഹൃത്തുമാണ്. കോട്ടയ്ക്കൽ സാഹിത്യപരിഷത്തിന്റെ വിജയഹേതു വാസ്തവത്തിൽ അദ്ദേഹമായിരുന്നു. അതിഥി സൽക്കരണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള ജാഗരൂകത അന്ന് ഞങ്ങൾ ക്കെല്ലാവർക്കും ഒരുപോലെ അനുഭവപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിരന്തരശ്രമത്താലാണ് കൊടുങ്ങല്ലൂർ കണ്ണിപ്പള്ളിയിൽ തമ്പുരാൻ, ഒടുവിൽ കണ്ണികൃഷ്ണമേനോൻ, ഒറവങ്കര, വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ മുതലായ സാഹിത്യ മഹാരഥന്മാരുടെ കൃതികൾ എല്ലാം മലയാളികൾക്കു സുഖലഭ്യമായിത്തീർന്നത്. ലക്ഷ്മീവിലാസം എന്ന ധനവിഷയകമായ ഒരു മാസിക അദ്ദേഹം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഇപ്പോൾ വിപുലമായ രീതിയിൽ ഒരു സാഹിത്യചരിത്രം നിർമ്മിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ വ്യാപൃതനായിരിക്കയാണെന്നു കേൾക്കുന്നു. വളരെക്കാലം കവനകൗമുദി മുടങ്ങാത നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നതും അദ്ദേഹമാണ്. പദ്യകൃതികളിൽ നിന്നു ചിലവ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

കരിയുന്ത കളേബരം മന-
സ്സെരിയുന്ത മറിയുന്ത ബുദ്ധിയും
തിരിയുന്നിതു ലോകമാകവേ
തിരിയുന്നില്ലൊരു വസ്തുപോലുമേ.
ഇവനിത്തരമെത്രകാലമി-
യുവനിക്കുള്ളിലൊരർജ്ജുവനായ്
ശിവനേ വലയേണമെത്തുനി-
യിവനേ കൈവെടിയാനതിങ്ങനെ?

(ഒരു പ്രാർത്ഥന)

അഹോ കിഴക്കെത്തിതു കാണുമതുർജ്ജിത
മഹോരഗംപോലെ മഹാഭയംകരം
ഗ്രഹോപരോധത്തിനയർന്നരാഹുവിൻ-
സഹോദരൻ സർപ്പമതുല്യനല്ലതോ?
ചലിപ്പതുണ്ടില്ലൊഴിതിൻതലയ്ക്കലാ-
ജ്ജലപ്പിപ്പതെന്താണൊരു രത്നമല്ലയോ?
വലിപ്പമേറ്റെന്നൊരു വാല്യമുണ്ടിതാ
കലിപ്രയുക്തം ഖലകാലസർപ്പമാം.

(ധ്രമകേതു)

അനഘദ്യുതിപുണ്ടു മിന്നലൊക്കും
കനകോദ്യനവഭ്രൂണങ്ങൾ ചാർത്തി
ഘനകേശഭരതൊടൊത്തുവർഷാ-
ഗനകേളിരസമാർന്നു വന്നുചേർന്നു

അടിയിൽകുളിർവെള്ളമുത്തുവീഴും-
 പടിയിപ്പോൾപദമിങ്ങുവെച്ചപ്പൂവും
 തടിദാസ്യവിലാസമോടുവർഷാ
 നടീ നൃത്തംതുടരുന്ന നാടകത്തിൽ

(കാലാവസ്ഥ)

മാനത്തിൽ നല്ല ഘനഭാവമൊവേമുച്ച-
 സ്ഥാനത്തിരുന്ന ഞെളിയേണ്ടയി കൊണ്ടലേ നീ
 ഉന്നത്തിനാമതുയിർവിടുഴലും വിളർത്തു
 ദീനത്തിൽ നീയുടനലഞ്ഞുവലഞ്ഞുപോകും.

(മേഘോപാലംഭം)

പെരിയൊരുദൂരവണ്ടിയിൽക്കരേറി-
 ടുരിയമനോരഥവീഥിയിൽ ചരിപ്പോൻ
 അരിശമൊടൊരുകണ്ടിൽ വീണൊടുക്കം
 ഹരിഹരിതൻ തലകുത്തിമണ്ണുകപ്പും.

ദൂരയുടെ പിടിയിൽപെടുന്ന മുഴൻ
 കരയണയാൻ കഴിയാത്ത കപ്പൽപോലെ
 പരമവിടവിടെ ഭ്രമിച്ചുഴന്നി-
 ടുമവസാനമണഞ്ഞു താണുപോകും.

(ദൂരാഗ്രഹം)

അളികൾ മുകളിൽപാറും പൂവല്ലി മല്ലിക നല്ലിളം-
 തളിർ വലിയതാം പുമൊട്ടോമൽ സരസ്സുലതാഗൃഹം
 മിളിതമിവയെല്ലാമീപ്പുകാവിലെങ്കിലുമെങ്ങുമേ
 വെളിവിലതടച്ചിട്ടാണല്ലോ കിടപ്പതു നിഷ്ഠലം

(അന്യാപദേശപഞ്ചകം)

16 വടക്കുംകൂർ രവിവർമ്മ ഇളയതമ്പുരാൻ

ചില അന്യോക്തികളിൽനിന്ന് രണ്ടു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ഉലകഖിലമിനോദൃൽ ശ്രീയിലാനാടിമിന്നും
 നിലയിലഹഹ മുങ്ങേ! കണ്ണുകാണാതിരിപ്പാൻ
 തലയിലെഴുതിയല്ലോ പൂർവ്വദൃഷ്ടാലപുഷ്യൽ
 ഫലവിശദവിപാകം നീളുജിക്കുന്നതാവാം.

ദിനമണിഗതനായിച്ചന്ദ്രതാരങ്ങളെല്ലാം
 ഘനതത്തിയിൽ മറഞ്ഞാലപ്പൊളാഹ്ളാദമേന്തി
 തനതു ചെറുവെളിച്ചം തുകി ലോകം ഭരിപ്പാൻ
 മനസി കരുതിടുന്നോ? വിഡ്ഢി മിന്നാമിനുങ്ങേ?

ശങ്കരാചാര്യർ എന്ന ഒരു ഗദ്യകൃതിയും ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായിട്ടുണ്ട്.

17 വംബ്ളിയസ് ലക്ഷ്മണൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്

അനേകം ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. പഴയ രീതിയിൽ, പാകപ്പിഴ വന്നിട്ടില്ലാത്ത നല്ല കവനങ്ങളാണ് മിക്കവയും.

നീരജാക്ഷിയിവളിൽ പിറന്നൊരാ-
ദ്രാരകൻ ദളിതകാഞ്ചനപ്രഭൻ
മാരമാഥിപരമോമനിച്ചിടും
താരകാരിയുടെ മോടിതേടിനാൻ.

ശ്രീയനല്ലമെഴുമക്കുമാരനിൽ
സ്വീയദൃഷ്ടികൾ പതിഞ്ഞ നാടുകാർ
മായമറ്റമിതമോദമായിടും
തോയരാശിയിലിറങ്ങി മുങ്ങിനാർ.

കോമളാകൃതികമാരനെത്തദാ
വായലോചനകൾ വന്നെടുത്തുടൻ
പ്രേമമോടു കളകാശ്രുധാരയാ-
ലോമനിച്ചു തഴുകീയഥേസ്തിതം.

1091-ൽ ശിവൊള്ളി ദാമോദരൻനംപുരി എന്ന കവിക്ക് നേത്രരോഗം ബാധിച്ചപ്പോൾ തന്നിവാരണാർത്ഥം ഈ കവി ദേവിയോട് പ്രാർത്ഥിക്കുകയും കരുണാശാലിയായ ദേവി ആ പ്രാർത്ഥന സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തുവത്രേ.

സരസകവികൾചാർത്തും ചാരുമുത്തായ ദാമോ-
ദരസുരുചിരനാമംചേർന്ന ശിവൊള്ളി വിപ്രൻ
ഖരതരമൊരുക്കണ്ണിൽ ദീനമാർന്നാടലാഴി-
ത്തിരയുടെ നടുവിൽപ്പെട്ടിന്നു കഷ്ടപ്പെടുന്നു
തവരുചിരപദാബ്ജം സന്തതം ചിന്തചെയ്യ-
ന്നിവിനിലകമലിഞ്ഞിസ്സുകടത്തികെടുത്തി
ഭവതി ശിവമണയ്ക്കു താമസിക്കുന്നതെന്തി-
ന്നവനവിധിമരണോ ഭക്തവാത്സല്യമറ്റോ?
അഹഹ മിഴികൾ രണ്ടും പീളയാൽ മുടിയും ദു-
സ്സഹനിലയിലുദിക്കും വേദനത്തള്ളലാർന്നും
ഇഹവലയുമൊരിക്ക്ഷാദേവനെക്കണ്ടു പങ്കേ-
രുഹമിഴിയെ മനം ഹൃത്സങ്കടം തങ്കിടുന്നു.
വെടിയരുതവിടുന്നിമർത്തുന്നതോഴനായി-
ട്ടടിയനിവരൊഴിഞ്ഞില്ലാരുമിപ്പാരിടത്തിൽ
നിടലനയനജായേ നിന്റെ തൃക്കൺകടാക്ഷ-
പ്പൊടിയരുളിയിവന്നുള്ളാർത്തിയെത്തിർത്തു കാക്കൂ.

താണീടാഞ്ഞതിവൈവെപ്പൊലിമചേർന്നീടും കമാരാലയ-
ക്ഷോണീമണ്ഡലവാസിയാം ഗിരിജതൻ തൃപ്പാദപത്മങ്ങളിൽ
വീണീവണ്ണമുണർത്തിയപ്പൊളവിടുനൂൾക്കാമ്പലിഞ്ഞൻസുഹൃൽ-
ശ്രേണീമുത്തിനണഞ്ഞ നേത്രരുജയത്തെറ്റുനമാറ്റിടിനാർ.

18 വി. പി. പത്മനാഭൻ നമ്പൂരിപ്പാട്

മലർമങ്കയെ മാലയിട്ടയാ-
ളലകിൽ പണ്ടു പിറന്നപോലവേ
ചലമാൻമിഴിയാൾക്കൊരർഭകൻ
ചിലനാൾക്കുള്ളുവായി കോമളൻ
ജനനിക്കുമവൻ കുരുഹലം
ജനകനും ജനതയ്ക്കുമൊക്കെയും
മനതാരിലിയറ്റി മേവിനാ-
നനഘംതന്നുടെ ചേഷ്ടിതങ്ങളാൽ
ചൊടിപ്പുണ്ട നടപ്പുമോഹന-
ച്ചൊടിയൊട്ടെട്ടു കഴഞ്ഞവാക്കുകൾ
അടിയൊറ്റിയുലഞ്ഞ വിഴുയി-
പ്പടിബാലൻ ബഹുശോഭതേടിനാൻ
വീളയാട്ടുമുടൽപ്പകിട്ടുമ-
ക്കളമന്ദസ്തിതചാരുകാന്തിയും
അളവറ്റ സുഖത്തെയാർക്കുതാ-
നളവാക്കില വന്ദസരയ്ക്കും
തളയും തരളതുമാർന്ന കൈ-
വളയും കിങ്ങിണി നൂപുരങ്ങളും
വീളയും തനുവാണ്ടു ബാലകൻ
കളയും ലൗകികദുഃഖമൊക്കെയും.

(സത്യം ജയിക്കും)

കലമാനുകൾ മേയുമദ്രിസാനു-
സ്ഥലപ്പുണ്യാശ്രമവാസിയാം തപസ്വിൻ
വലയുന്നിതു മാർഗ്ഗബോധമെന്യേ
തുലയുന്തു തുണയറ്റ ഞാനിദാനിം
പുരുസൽകൃതിപൂർവമുജ്ജ്വലിക്ക-
ന്നൊരുദീപപ്രകോണമുണ്ടു ദൂരാൽ
കരുണാരസമാർന്നകൊണ്ടയാക്കി-
ത്തരുമാറാകണമെന്നയസ്ഥലത്തിൽ.

(വഴിപോക്കൻ, ഒന്നാംഭാഗം)

19 പെരുന്നയിൽ വെങ്കിടാചലമയ്യർ

പത്മനാഭകൃപകൊണ്ടു കണ്ടോരി-
 സത്മവാസിമുനി ചെയ്തു സൽകൃതി
 ഛരത്മപാനന്ദസുഖം വളർത്തിനാൻ
 പത്മജന്റെ ലിഖിതം മഹാതുഭതം
 കൂട്ടുവിട്ടു വഴിതെറ്റിവൻമുഗ-
 കൂട്ടുകൂടി വനമാണ്ട മന്നവൻ
 പാട്ടുപാടി മുനിയൊത്തു രാത്രീയിൽ-
 ക്കൊട്ടുകായ്ക്കുന്നി ഭൂജിച്ചറങ്ങിനാൻ.

20 കോയാത്തു കൊച്ചുണ്ണി മേനോൻ

കവിതാരീതി കാണിപ്പാൻ 'സദ്യുക്തചരിതം' മണിപ്രവാളത്തിന്റെ ഒരംശം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

പ്രണയകലഹവേളയിൽ ഗിരീശേ-
 ക്ഷണജലബിന്ദുപൊഴിഞ്ഞ നിൻപദത്തിൽ
 ക്ഷണമനു മുതിരുന്ന ഭക്തിയത്രേ
 ഗുണമീഹവരവാൻ സഹായമമ്മേ!
 പവനസുരഭജദ്വയം ത്രിശംകു-
 ത്തവരടെ വാക്കുവസിഷ്ടചിത്തവൃത്തി
 ദിവസപതിതന്ത്രജബുദ്ധിയെന്നീ
 നവഗുണമൊത്തൊരു മന്നന്തഴികാത്തു
 അനുപമസുഷമാവ്യുനായ സുദ്യു-
 ക്തനു ബഹുമോദമുദിച്ചു വേട്ടയാടാൻ
 അനുഗതപരിവാരനശ്വമാണ്ടാ-
 മനുജകലാധിപനാശു കാട്ടുകൊൻ
 കരതളിരിലൈടുത്തു വീല്ലുമന്യം
 ശരനിരപിന്നിൽനിറച്ചു തുണിതന്നിൽ.
 അരയിലൊരുടവാളുമായ് വസന്ത-
 സ്പുരദടവീതലമൊന്നണഞ്ഞു മന്നൻ
 ഇടയിടയിലൈഴും കഴൽപ്രണാദം
 ചടചടയാം കതിരക്കുളമ്പുശബ്ദം
 മടകളിലിവകൊണ്ടു മാറ്റൊലിക്കൊ-
 ണ്ടടവിപിളരുമാറ്റുടൻ നടുങ്ങി.

21 കോയിപ്പള്ളിൽ പരമേശ്വരക്കുറുപ്പ്

കമലമകൾ കളിക്കും വെങ്കളിണ്ണുകളാവായ്
വിമലതരയശസ്തിനല്ലസൽപ്പനിലാവായ്
അമരപ്പരിനമിക്കും കാന്തി കൈക്കൊണ്ടുമോദാ-
ലമരുമൊരുവരേന്ത്യേ! നീ ജയിക്കേണമെന്നും

ഇങ്ങനെ മാതൃഭൂമിയുടെ പുരാതനമഹത്വത്തെ വർണ്ണിക്കാൻ പോകുന്ന കവി അവളുടെ ഇപ്പോഴത്തെ ദയനീയാവസ്ഥയെ കാണുന്നതേയില്ല; അവൾക്കുണ്ടായ ക്ഷോഭത്തിനടിമകളായ പരിവർത്തനങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ പെടുന്നില്ല.

കളലളിതവിലാസശ്രീ വിളങ്ങിത്തളങ്ങും
കളമൊഴിമണിമാർക്കും വാരൊളിക്കേളിഭ്രവായ്
വളരുമൊരുഗണൗഘം ചേർന്നുചെന്നു നീയി-
ന്നിളയുടെ ഗളഹാരംപോലെ ശോഭിച്ചിടുന്നു.

എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം.

‘അപദയമതിമോദാംഭോധിയിൽക്കാന്തനാകം
വൃപശശിയൊടുമൊന്നിച്ചെപ്പൊഴും നീ ജയിപ്പാ’

(മാതൃഭൂമി)

നും അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

എന്നാൽ ഈ കവിത മുപ്പതിൽപ്പരം കൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പ് ഉണ്ടായതാണെന്ന് നാം ഓർക്കേണ്ടതാണ്.

രശ്മിണീസ്വയംവരം മണിപ്രവാളത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ രണ്ടു സർഗ്ഗങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയാകുന്നു. കണ്ഡിനപുരത്തിന്റേയും തദധിപതിയുടേയും വർണ്ണന ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

നാകത്തിനും വലിയ നാണമണച്ചിടുന്ന
പാകത്തിനൊത്ത വിഭവാദി ഗുണങ്ങൾ തിങ്ങി
ശ്ലോകത്തൊടൊത്തു വിലസീടിന കണ്ഡിനം ഭൂ-
ലോകത്തിനീശനവന്ദിക്കൊടടക്കി വാണു.
കണ്ണിനുകൗതുകമുയർത്തിട്ടുമാംബുരാശി-
പ്പെണ്ണിന്റെ കണ്ണിണകളിച്ചിട്ടുമപ്പുരത്തെ
വിണ്ണിന്നധീശനമരാവതിപോലെയൊരും
വർണ്ണിച്ചിടുംപടി ഭരിച്ചു ലസിച്ചു വീരൻ
ഹുകുറ്റവർക്കൊരു സുരദ്രുമമായി വിശ്വ-
ത്തിങ്കൽ സ്വശക്തി വെളിവാക്കിയൊരീ നരേന്ദ്രൻ
തിങ്കൾക്കെതിർപ്പുകളൊടിക്കുതിമങ്കയാൾതൻ-
കൊങ്കുൽ തങ്കമണിയായ്വിളയാടി നിത്യം.

രംഭാപ്രവേശം-60 ശ്ലോകങ്ങളുള്ള ഒരു ഖണ്ഡകാവ്യമാണ്.

‘ഭൃശതരളജവിക്രമം നിനച്ചാ-
 ലശനീധരാദി വിറച്ചിടുന്നവീരൻ’
 ‘മലർശരപരിതാപമേറ്റു’ നില്ലവേ അലമലരുചിപ്രവാഹമായോ-
 രലസവിലോചന കണ്ണിൽ വന്നു മുട്ടി.
 സുലളിതകളയൌതകോമളശ്രീ
 വിലസുമനരൂഘവിഭ്രഷണങ്ങൾ ചാർത്തി
 വിലപെരുകിയപട്ടുടുത്ത നാരി-
 കലമണിയാളവൾ ലീലപൂണ്ടു വന്നാൾ.

... ..
 ... ..

വരലളിതവിലാസസീമകാട്ടും-
 വരെയവളന്നളവറ്റു കൗതുകത്താൽ
 സ്മരദമലസുഹാസവെണ്ണിലാവാരും-
 പ്പരമസിതാടവിയൊക്കെയും വിളക്കി.
 തളിരിനൊടെതിരായ ചുണ്ടുമപ്പെ-
 ളിളിമൊഴിതന്റെ മൂലക്കടങ്ങൾ രണ്ടും
 അളികലവിലസല്ലടാക്ഷമോക്ഷ-
 കളികളമത്തുതമെത്തു ചൊല്ലിടേണ്ട!

ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ,

കണിമലരൊളിമേനികാന്തിയാൽക്കൺ-
 മണികൾ ദശാസ്യനുമേറെ മഞ്ഞളിച്ചു.

നല്ല ദ്രാക്ഷാപാകം-മധുര മധുര പദങ്ങളുടെ സമഞ്ജസമായ വിന്യാസം-
 പക്ഷേ പുതുമയില്ലെന്നൊരു ദോഷമേയുള്ളൂ. പഴയ കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹ
 ത്തിന് അത്യുന്നതമായ ഒരു സ്ഥാനത്തിന് അവകാശമുണ്ട്.

ബാലേ നീലാളകകളണിയും മാലികേ! മാരലിലാ-
 ലോലേ! ബാലാമൃതകരസുഹാലേ ശുഭ്രേ മഞ്ജുശീലേ
 മാലേകന്തു മനസിജനൈനിക്കിന്നു നിന്നെപ്പിരിഞ്ഞി-
 ക്കാലേ വാഴാൻ ഖലവിധി വിധിച്ചെന്ന കാര്യം കട്ടപ്പം.
 കല്യാണക്കുന്നരിയ കലവില്ലാക്കിയോൻ തൻകടാക്ഷാൽ
 കല്യാണംതൊട്ടധികസുഖമോടിത്രനാൾ പാർത്തശേഷം
 കല്യാണംഗീകലമണി നമുക്കീവിയോഗത്തിലിപ്പോൾ
 കല്യാണംവിട്ടമരുവതിനോ വിഷുപേശൻ വിധിച്ചു?
 നീഹാരോദ്യന്തമുദലതപെരുത്തുള്ള നിൻമുശലഹാസം
 സ്വാഹാജാരാമലകരവിലാസോദയശ്രീവിശേഷം
 ഹാഹാ കാണാൻ മമ മിഴികളാകും ചകോരദ്വയം വ-

മോഹാലോർത്തോർത്തനദിനമഴൽപ്പട്ടു കഷ്ടപ്പെടുന്നു.
 തങ്കക്കൈതപ്പുതുമലരൊളിക്കും തനുശ്രീ തഴയ്ക്കും
 നിങ്കൽത്തന്നെ മമ ഏദയമർപ്പിച്ചു ഞാനിപ്രകാരം
 മങ്കുളുടർക്കണിമണി വസിക്കുന്നു ഭാര്യാവിയോഗ-
 ത്തിങ്കൽപ്പണ്ടാ നളനസമമിക്കാലമെൻകാലദോഷാൽ.

(ഒരു വിരഹി)

കന്നിച്ച കന്മുകുളാമലദന്തപംക്തി
 മന്നിച്ച നീ പുതിയ പുഞ്ചിരിപുണ്ടജസ്രം
 നന്ദിച്ച നല്ലളികലാളകമീടുലച്ച
 നിന്നിച്ചുപോലെ ലതികാംഗി ലസിച്ചിടുന്നു.
 പൂവെണ്ണിലാവിലഴകോടു കളിച്ചു നല്ല
 തുവെള്ളയാം സുമദുകുലമുടുത്തു മെയ്യിൽ
 നീവെച്ചു നൽപ്പരിമളപ്പൊടി പുശിനിന്നു
 രാവെന്നുമേ ഗണികപോലെ നയിച്ചിടുന്നു.

(മുല്ല)

ശ്രീമനീലിമയാർന്നു നിർമ്മലരണിശ്രേണീവിലാസത്തൊടൊ-
 ത്തൊമൽപ്പുകുളർകാന്തിപൂർത്തി പുലരും പൊന്താമരപ്പൊയ്കപോൽ
 ഹാ മഞ്ജുതൃവുമാവിശാലതയുമാർന്നാരാൽ നിസർഗ്ഗപ്രഭാ-
 സ്സോമത്തിൻവിലകാട്ടി ഹന്ത വിലസീടുന്നൂ വിയത്തെപ്പൊഴും. (ഈശ്വരചൈതന്യം)

എന്റെ ഏദയം, ഒരു ആകർഷണം, ഒരു പ്രണയകലഹം, പ്രേമം ഇവ 'Ella Wheeler Wilcox' ന്റെ കൃതികളുടെ തർജ്ജമയാണ്. അവ സ്വതന്ത്രകൃതികളാണെന്നു തോന്നത്തക്കവണ്ണം മനോജ്ഞമായിരിക്കുന്നു.

ശ്രീവളർന്നിടും നല്ലകാലമാം വസന്തത്തിൽ
 സാവധാനമായ്പ്പാടി പറന്നു നടക്കയും
 ഉല്ലസൽകാന്തിചിന്തുമുദ്യാനത്തിലും പച്ച-
 പൂല്ലണിപ്പുമൈതാനസങ്കേതസ്ഥലത്തിലും
 സന്തതം രസംപുണ്ടുചെന്നു പൂമധുവുണ്ടു
 സംതൃപ്തമനസ്സോടെ സമയം വൈകീടുമ്പോൾ
 പറന്നു പറന്നു നൽക്കുട്ടിനുള്ളിൽവന്നോമൽ
 ചിറകുനിവർത്തുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതേറ്റം
 പുത്തൻപൂമകരന്ദസ്സത്തുണ്ടു മദോന്മത്ത-
 ചിത്തനാകയാലല്ലും വിശ്രമിച്ചിടുന്നേരം
 പാടില്ലേതുമേ പറന്നിടാനെങ്കിലുമൊന്നു
 കൂടിപ്പുന്തോട്ടം പുകാൻ വണ്ടത്താൻ പറക്കുന്നു
 കാലമിങ്ങനെ കഴിച്ചിടുന്നോരിന്ദിരാ
 പോലല്ലോ സദാകാലമെൻപ്രിയഏദയവും

(എന്റെ ഏദയം)

ഒരു കപ്പൽയാത്ര The Ancient Mariner എന്ന ആംഗല കവിതയുടെ അനുഭവം

വാദമാണ്.

മി: പരമേശ്വരക്കുറുപ്പ് കൊടുങ്ങല്ലൂർ കഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ, ബാലഗംഗാധര തിലകൻ, സുരേന്ദ്രനാഥബാനർജി, ഗോപാലകൃഷ്ണഗോഖലെ മുതലായവരുടെ ജീവ ചരിത്രവും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

22 കടത്തനാട്ടു കെ. ശങ്കരവാരീയർ

ഒരു വിദ്യാർത്ഥി.

അടിയനെഴുന്നഴൽ നിന്തിരു-
വടിയല്ലാതാരകുറുവാനമ്മേ?
നടിയ തമസ്സു മുടിപ്പാൻ
കൊടിയവിവസ്യാനൊഴിഞ്ഞു കഴിവുണ്ടോ?
ആഹവഹതദൈത്യഗണേ!
മോഹപിശാചാർത്തിതീർത്തു കാത്താലും
സാഹസമുണ്ടോ വനഹൃത-
വാഹന പുല്ലൊന്നു ഭസ്മമാക്കിടാൻ?

(ആര്യാപഞ്ചദശി)

ശിവഗുണമെഴുമാറനീലകണ്ഠപ്രസംഗം.
ഭൂവനമഹിതമഭ്രോളാസിയാം കൃഷ്ണവർണ്ണം
ഇവപലതുമിണങ്ങിത്താപമാറിക്കുളർക്ക-
ന്നവനിതലമശേഷം വന്നുചേരുന്നു തോഷം
ഉലകിനസുഖമേറ്റും വേനലാം വൈരിതന്നെ-
ബുലമൊടുശരവർഷംകൊണ്ടുടൻ കൊല്ലുവാനായ്
ജലദഭടരൊടുക്കും ചാപമോ ചാരുവാകും
വലമഥനധനുസ്സോ കാണതെന്തംബരത്തിൽ?

(പുതുമഴ)

23 കടത്തനാട്ടു കൃഷ്ണവാരീയർ

ആനന്ദമാർക്കുമുളവാക്കിടുമൊന്നിണങ്ങി-
സ്സാനംകഴിക്കുകിലതീവമഹാൻ തടാകം
മീനം തുടർന്ന പലജീവികളേയുമുള്ളിൽ
ദീനംപെടാതിതുമുറയ്ക്കു ഭരിച്ചിടുന്നു.
ലോകത്തിനേറ്റുപകാരകമായി വേണ്ടും
പാകത്തിലെങ്ങുമവതാരമനേകമാർന്നും
ശ്രീകൃതമാണ്ണുളിവൊടും ജനതാപഭാര-
മാകക്കെടുക്കുമതുപങ്കുജനേന്ദ്രനേന്ദ്രേ!

(ഒരു തടാകം)

24 കിളിമാനൂർ കെ. ശങ്കരവാരിയർ

ഇദ്ദേഹം മാഘം ഭാഷയിലേയ്ക്കു വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതിനു പുറമേ ചില ഖണ്ഡകൃതികളും രചിച്ചിട്ടുള്ളതായിരുന്നു.

തെളിവൊടിവശത്തും നന്മുണൊളഞ്ഞൊടൊപ്പം
വെളുവെളെ വിലസീടും ചാമരം വീശിടുമ്പോൾ
അളികലലളിതാംഗൻ ഗംഗ രണ്ടായ്തുതിക്കു-
ന്നളവു നടുവിൽമിന്നുന്നണ്ണിപോലുല്ലസിച്ച്
പലമണികളിണങ്ങിച്ചിത്രമായൂർദ്ധ്വഭാഗേ
വിലസീടുകനിമിത്തം ധാതുരത്നങ്ങളാലേ
പലതരമൊളികാട്ടിടുന്ന ഗോവർദ്ധനാഖ്യം
മലയുടെ സഹജത്വം തൽകിരീടം വഹിച്ചു

(മാഘം)

തീരം നിറഞ്ഞിരുളടഞ്ഞു പുകഞ്ഞു മറ്റേ-
ത്തീരംമറഞ്ഞു തിരതള്ളിയലഞ്ഞുവലഞ്ഞു
പാരംതെളിഞ്ഞ കടൽകണ്ടൊരുവന്നു തോഷ-
ഭാരംപൊറാഞ്ഞു ചിലതേവമവൻപറഞ്ഞു.
ഗാംഭീര്യമേറ്റുമിയലുന്ന ഭവാനിവണ്ണം
വൻപേരിടും ചലനമെന്തിനു കാട്ടിടുന്നു?
നിൻപേരിനായതു കുറച്ചു കുറച്ചിലാണെ-
ന്നുംഭോനിയേ കരളിൽ നീ കരുതാത്തതെന്തേ?

(സമുദ്രം)

25 എം. ആർ. കൃഷ്ണവാരിയർ

ഹരിപ്പാട്ടാണ് സ്വദേശം. അദ്ദേഹം 1061 വൃശ്ചികം 6-ാംതീയതി ജനിച്ചു. തിരുവനന്തപുരം മഹാരാജാസ് കാളേജിൽനിന്ന് ബി. എ. ബിരുദം സമ്പാദിച്ചു. പിന്നീട് എൽ. റ്റി. പരീക്ഷയിലും വിജയം നേടി. അദ്ധ്യാപകൻ, അസിസ്റ്റന്റ് ഇൻസ്പെക്ടർ, ഹെഡ്മാസ്റ്റർ, ഡയറക്ടറുടെ പേഴ്സനൽ അസിസ്റ്റന്റ്, ഡിവിഷണൽ ഇൻസ്പെക്ടർ എന്നീ സ്ഥാനങ്ങളെ അലങ്കരിച്ചശേഷം 55-ാം വയസ്സിൽ പെൻഷൻ പറ്റി നാലഞ്ചുകൊല്ലമായി സ്വഗൃഹത്തിൽ വിശ്രമിക്കുന്നു. പഠിക്കുന്ന കാലത്തുതന്നെ കവിത എഴുതിത്തുടങ്ങി. തേവർ, കാകതാലീയം, പ്രകൃതി, ചിത്രനഗരിയിൽ, അണിഞ്ചൻ തുടങ്ങി അനേകം കാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഒന്നിച്ചൊളം കിളർന്നിട്ടൊരുവലിയ മല-
യ്ക്കൊപ്പമായങ്ങൊടിഞ്ഞ-
ക്കണിക്കും ശക്തിയോടും കല്പകലയുടെന-
ള്ളലമെല്ലാം കല്പക്കി
ചിന്നിച്ചിക്കിപ്പരക്കെപ്പതയതു ചിതറി-

ചീറിമാറിയില്ല-
 നന്നിദ്രപ്രാവേംപുണ്ടറബിവാമഹാം-
 ഭോധി വമ്പോടുകൂടി.
 തത്തിച്ചാടിത്തരംഗം തടവതിലിടി-
 കേറി വന്നൊടുമാറി-
 ക്ഷത്തിപ്പായുന്നനേരം കവടിനിയമി-
 ക്കംബു, കാന്തോപലാദി
 കത്തിക്കാളം വിശേഷപ്രഭയൊടു കരയിൽ-
 പ്പെട്ടു പിന്നീടൊരോള-
 പ്പാത്തിക്കുള്ളിലുതിക്കുന്നതു മനസി മഹാ
 കൗതുകം ജാതമാക്കി.

(ആലപ്പുഴ കടപ്പുറം)

ശ്രീമത്താം പ്രകൃതിശ്രിജയമഹസ്തംഭങ്ങളായാപശാ
 വാമക്ഷോണിയിലങ്ങിണങ്ങിവളരും നാലഞ്ചുസാലങ്ങളിൽ
 കാമം കൃത്രിമചിത്രഭംഗിതിരളും നീഡങ്ങളെത്തീർത്തതി-
 ക്ഷേമത്തോടുവസിച്ചിടുന്ന കരുവിക്കടുത്തുള്ളൊട്ടല്ലുപോ.
 കുറ്റിക്കാടഭിരാമകഞ്ചിതലതാകുണ്ടാലയം മഞ്ഞലി-
 ണ്ണിറ്റിറ്റമ്പൊടുവീണിടും നവകദംബശ്രീനിതംബസ്ഥലം
 ചുറ്റിപ്പുഷ്പിതവല്ലിയേനിയഴകോടാകാശമാർഗ്ഗാന്തരം
 പറ്റിക്കൊണ്ടമരം മരങ്ങളിവയാലിദ്രേശമുദീപിതം.

(കാകതാലിയം)

ഈ രണ്ടു കൃതികളും മനോജ്ഞമായിട്ടുണ്ട്. പ്രാസംഗലേഖനം അക്കാലത്തെ
 മറ്റുപലേ കവികളെപ്പോലെ അദ്ദേഹവും ആദരിച്ചിരിക്കുന്നു. 'അണിഞ്ചനി'ൽ ഈ
 കൃത്രിമത്വം കാണുന്നില്ല. അണിയൻ പുലയനും അവന്റെ പുലച്ചിയുമാണ് നായികാ
 നായകന്മാർ.

കൃഷിസ്ഥലത്തമ്പിനൊടങ്ങുമിങ്ങും
 പുലച്ചിമാർ പുത്തു തെഴുത്തമാവിൽ
 ഇണങ്ങരോടും കയിൽമങ്കമാർതൻ
 കണക്കുകേറിക്കടിപാർപ്പുകൊണ്ടാർ.
 പുലച്ചിമാർ കൂർത്തരിവാൾ കരത്തിൽ-
 ഭുരിച്ചലകാമലർമങ്കപോലെ
 പുഴക്കരപ്പുഞ്ചകൾ കാത്തു കൊയ്തി-
 നന്നാരുങ്ങിവാണാർ നിജ മുക്തിനേടാൻ.
 'കഴുത്തറുപ്പേറ്റമടുത്തു' വെന്നീ-
 യുദന്തമോർത്തിട്ടുഴലോടുകൂടി
 കനിച്ചുനിന്നുമുഖമത്രനനായ്
 പഴുത്ത തുണെല്ലുകളെന്തോന്നും.

(അണിഞ്ചൻ)

പമ്പാനദിയും നിഷ്കാസമാണ്.

വിശുദ്ധമാം ജീവനമാർന്നു വിചി-
വിലാസമോടും വിമലാനനത്തിൽ
നിരർഗ്ഗുളാലാപമൊടൊത്തു പമ്പാ-
സരിത്തുവേണാട്ടിൽ വിളങ്ങിടുന്നു.
മഹാമഹീദ്രുതകലജന്മമാർന്നി-
ട്ടുദാരവഞ്ചിക്ഷിതിപാലനാർത്ഥം
സ്വജീവനത്തെച്ചിലവാക്കിടുന്നി-
സ്രവന്തി നാട്ടാർക്കൊരു രാജനിയല്ലോ.

26 കണ്ണങ്ങത്തു രാമൻമേനോൻ ബി. ഏ.

ഇളകിമറിയുമാംബുവിൽ കളിക്കു-
ന്നളവിലൊരുത്തനതിപ്രഹൃഷ്ടചിത്തൻ
ഇളയുടെ പതിതൻ ഗുണങ്ങൾ വാഴ്ന്നി-
ക്കളമുദുനാദമൊടൊത്തുപാട്ടുപാടി.
അരനിമിഷമില്ലാതെ വീണാ-
സരളമുദുസ്വനഭംഗിയോടുമന്യൻ
പരഭരതന്ത്രപന്റെ പുത്രിയാകും
പരഭൂതവാണിയെ വാഴ്ന്നിങ്ങുപാടി

(ലീല ഒന്നാംഭാഗം)

27 മണത്താഴത്തു നാരായണമേനോൻ ബി. ഏ.

പണമെത്രപൊലിച്ചു, നാട്ടുകാർതൻ
നിണമെന്നെത്രപൊഴിച്ചു പോർക്കളത്തിൽ
ഗുണമെന്തവകൊണ്ടുവന്നു ദൈവം
തുണാനിന്നേ ഫലമുള്ള പൗരഷത്താൽ
നവനീരദനീലവേണിയായ-
നവനീതാംഗിയെമാത്രമോർത്തജന്ത്രം
അവനീപതിയെന്നതോർമ്മവിട്ടു-
നവനീവണ്ണമധീരനായ് ചമഞ്ഞു.

(ലീല രണ്ടാംഭാഗം)

മരണത്താഴത്തു കൃഷ്ണമേനോനും ചില കവിതകൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

28 സി. എസ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റി

1051 വൃശ്ചികം 15-ാംതീയതി വെള്ളിമനയില്ലത്തു ശങ്കരൻപോറ്റിയുടെ പുത്രനായി ദേവകിഅന്തർജ്ജനത്തിൽ ജനിച്ചു. അഞ്ചാംവയസ്സിൽ യഥാവിധി എഴുത്തിനിരുന്നിട്ട് കറേക്കാലം കടിപ്പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പഠിച്ചു. അനന്തരം പടനായർകളുടെ

മലയാളം പള്ളിക്കൂടത്തിൽ ചേർന്ന് മുഖ്യപരിക്ഷ ജയിച്ചിട്ട് അധ്യാപകവൃത്തിയിൽ പ്രവേശിച്ചു.

നന്നേ ചെറുപ്പത്തിലേ അധ്യാപകവൃത്തി സ്വീകരിച്ചു. സ്കൂൾ പരിശോധനാർത്ഥം ചെന്ന പി. അയ്യപ്പൻപിള്ള അവർകൾ അവജ്ഞാസൂചകമായി പറഞ്ഞ ഏതോ വാക്കുകൾ ആ യുവാവിന്റെ പൗരഷത്തെ ഉണർത്തി. അങ്ങനെ ഇംഗ്ലീഷു പഠിച്ച് 1078-ൽ മെട്രിക്കുലേഷനും 1083-ൽ ബി. എ. പരീക്ഷയും ജയിച്ചു. അനന്തരം തിരുവനന്തപുരം മഹാരാജാസ്കാളേജിലെ മുൻഷിയായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. പിന്നീട് ഹജൂരിൽ അസിസ്റ്റന്റ് ട്രാൻസ്ലേറ്ററായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1087-ൽ എം. എം. പാസ്സായി വളരെക്കാലം സബ്ജക്ട്സ്റ്റാറായും പിന്നീട് അസിസ്റ്റന്റ് ഇൻസ്പെക്ടറായും പിന്നീട് കളക്ടറെ സ്പെഷ്യൽ സ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായും ജോലി നോക്കിയ ശേഷം 1110-ൽ പെൻഷൻ പറ്റി. 1112 വരെ കരുനാഗപ്പള്ളി ഹൈസ്കൂൾപണി നോക്കി. ആ അയ്യപ്പൻപിള്ള തന്നെയാണ് അദ്ദേഹത്തിനെ ആദ്യമായി അനുമാദിച്ചത്. 'ഉത്സാഹി ലഭതേ കാര്യം' 'ഉത്സാഹിനം പുരുഷസിംഹമുപൈതി ലക്ഷ്മി!' ഇത്യാദി സുഭാഷിതങ്ങളെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം ഉദാഹരിക്കുന്നു.

സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റി പത്രാധിപർ രാമകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ ആപ്തമിത്രമായിരുന്നു. അക്കാലത്തുപോലും ജാതിക്കുറുപ്പ് അദ്ദേഹത്തിനെ തിണ്ടിയിരുന്നില്ല. മാമുലകളേയും അദ്ദേഹം വകവയ്ക്കാറില്ലായിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂർ വിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പിന് അഭിമാനം പുലർത്തത്തക്കവണ്ണം ചിരകാലം ജീവിച്ചശേഷം അദ്ദേഹം പെൻഷൻ പറ്റി. വാർദ്ധക്യദശയിലും അരോഗദൃഢഗാത്രനായിത്തന്നെ ജീവിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു 'വിലാപ'മായിരുന്നു ഭാഷയിൽ ആദ്യമായുണ്ടായ യഥാർത്ഥ വിലാപകാവ്യം. കൈരളിയെ നവയുഗത്തിലേക്കു തിരിച്ചു വിട്ടത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളായിരുന്നു എന്നുള്ള പരമാർത്ഥം പലരും വിസ്മരിച്ചുകളഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ആദ്യകാലങ്ങളിലെല്ലാം അദ്ദേഹം ഭാഷാപോഷിണി, കേരളചിന്താമണി മുതലായ പല മാസികകൾക്കും ലേഖനസഹായം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഭാഷാപോഷിണിസഭകളിലും സജീവമായി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു. ആദ്രാവതാരം, സൗരഭനും രാഷ്ട്രനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദ്യകൃതികളാകുന്നു. ദുർഗ്ഗേശനന്ദിനി, താലപുഷ്പരണി എന്നീ കൃതികൾ തർജ്ജമകൾ വഴിക്കാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രശസ്തി ഇപ്പോൾ നിലനില്ക്കുന്നത്.

29 പുത്തേഴത്തു രാമൻമേനോൻ

ഞാൻ എറണാകുളം കാളേജിൽ സീനിയർ എഫ്. ഏ. ക്ലാസിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്ത് അദ്ദേഹം ജൂനിയർ ക്ലാസിൽ വന്നുചേർന്നു. അന്നൊക്കെ തിരുവിതാംകൂറിൽ നിന്നു വരുന്നവർക്കാണ് മലയാളഭാഷയോടു കൂടുതൽ പ്രതിപത്തി എന്നോ അതിൽ കൂടുതൽ സാമർത്ഥ്യമെന്നോ ഒരു ധാരണ അവിടത്തെ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഇടയിൽ പ്രചരിച്ചിരുന്നു. മലയാള സമാജത്തിന്റെ സിക്രട്ടറിസ്ഥാനം എപ്പോഴും തിരുവിതാംകൂറുകാരനായിരിക്കും. അങ്ങനെയുള്ള തെറ്റിദ്ധാരണയുടെ ഫലമാ

യിട്ടാണ് ഞാൻ രണ്ടു പ്രാവശ്യം പ്രസ്തുത സമാജത്തിന് അദ്ധ്യക്ഷനായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടതും. പുത്തേഴം വന്നുചേർന്നതിനോട് കാര്യം തിരിഞ്ഞെടുത്തു. നല്ല കവിതാവാസന; അതിൽകവിഞ്ഞ വാഗ്മിത-‘കൊച്ചി, കൊച്ചിക്ക്’ എന്നുള്ള മനഃസ്ഥിതി-വേണ്ട ഉൾമനസ്സ് ഇതായിരുന്നു അന്നത്തെ പുത്തേഴം. അപ്പോഴേക്കു ഈ കൃശഗാത്രൻ ഞങ്ങളുടെ കാളേജിലെ ‘സുരേന്ദ്രബാനർജി’ യായിത്തീർന്നു! ബംഗാൾ വിഭജനത്തെത്തുടർന്നുണ്ടായ പ്രക്ഷോഭങ്ങളുടെ കാലമായിരുന്നു അത്. ഇത്തരം പ്രക്ഷോഭങ്ങൾ വിദ്യാർത്ഥികളേയാണ് ആദ്യമായി ബാധിക്കുന്നതെന്ന് ഏവർക്കും അറിയാവുന്ന കാര്യമാണല്ലോ. പുത്തേഴത്തിന്റെ പ്രസംഗങ്ങളെല്ലാം ദേശാഭിമാനികളെ പൂർണ്ണമായിക്കൊള്ളിക്കത്തക്കവയായിരുന്നു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം ഞങ്ങളുടെ ഒക്കെ കണ്ണിലുണ്ണിയായി.

കവിത എഴുത്ത് അന്നു പ്രയാസമുള്ള കാര്യമായിരുന്നില്ല. കവിതാവാസനയും എനിക്കും തമ്മിൽ സാപത്യഭാവമാണെന്നിരുന്നിട്ടും, ഞാനും ഇരുന്നൂറോളം ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രാസറെഗുലേഷൻ ലംഘിക്കാതെ അക്കാലത്തു രചിച്ചിരുന്നു. തെക്കൻ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വലിയകോയിത്തമ്പുരാനായിരുന്നു മാതൃക; വടക്കൻകുടുംബത്തിൽപ്പെട്ടവർക്കും തെക്കൻകുടുംബത്തിൽപ്പെട്ടവർക്കും സംസ്കൃതം കൂടിയേ തീരും; വടക്കൻകുടുംബത്തിൽപ്പെട്ടവർക്കും സംസ്കൃതപദങ്ങൾ വർജ്ജ്യമാണ്. ഇങ്ങനെ ഒരു ചേരിപിരിയലും അന്നു കാളേജിൽ നടന്നു. പുത്തേഴം അന്നു കവിതകൾ എഴുതി മാസികകളിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കാലം അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു. അദ്ദേഹം ബി. എ. യും പിന്നീട് ബി. എൽ. നും പാസ്സായി വക്കീൽപണിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകൾ അധികം കാണാതെയായി. ഗദ്യലേഖനങ്ങളും തർജ്ജമകളും ഞാൻ ഔദ്യോഗികമായി വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ അദ്ദേഹം സരസനായ ഒരു ഗദ്യകൃത്തായി. സരസനെന്നു പറഞ്ഞാൽ പോരാ-അതിസരസൻ. എല്ലാ ലേഖനങ്ങളും ഫലിതമയമായിരിക്കും മംഗളോദയത്തിലും മറ്റും കപടനാമയേയത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുവന്ന ഫലിതലേഖനങ്ങൾ എന്നെ അത്യന്തം രസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പിന്നീട് കോട്ടയ്ക്കൽ പരിഷൽസമ്മേളനക്കാലത്താണ് ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ കണ്ടത്. തിരിച്ചു വരുമ്പോൾ ഞങ്ങൾ രണ്ടാളും ഒരേ കമ്പാർട്ട്മെന്റിലായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അന്ന് തൃശൂരിൽ പ്രാക്ടീസ് ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഞാനും തൃശൂരിൽ ഇറങ്ങി, ഒരാഴ്ചയോളം മിസ്റ്റർ ഗോവിന്ദമേനോന്റെ കൂടെ താമസിച്ചു. അതിനിടയ്ക്ക് അദ്ദേഹത്തിനെ സന്ദർശിക്കുകയുണ്ടായി.

ഈ. വി.-യുടെ പ്രസംഗങ്ങൾപോലെ പുത്തേഴത്തിന്റെ പ്രസംഗങ്ങളും ഫലിതമയമായിരിക്കും.

ദീർഘകാലത്തെ പ്രാക്ടീസിനുശേഷം പുത്തേഴം കൊച്ചി സർവ്വീസിൽ ഒരു ഉയർന്ന ഉദ്യോഗത്തിൽ (കൊട്ടാരം സർവ്വ്യാധികാര്യക്കാർ) പ്രവേശിച്ചു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളെല്ലാം അന്നത്തെ രചിക്കു മാത്രം പറ്റിയവയാണ്. ഇപ്പോൾ ആരെങ്കിലും വായിക്കാറുണ്ടോ എന്ന് അറിവില്ല. എന്നാൽ ഗദ്യകാരൻ

എന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ യശസ്സ് എന്നെന്നേയ്ക്കും നിലനില്ക്കും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ ചവറ്റുകുട്ട, ചതുരദ്ധ്യായി, ദാമോദരൻനായരുടെ ഡയറി, ടാഗോർ കഥകൾ രണ്ടുഭാഗങ്ങൾ, ടാഗോർ കണ്ട ഇന്ത്യാ, ലജപതിറായി, വിദ്യജ്ജിഹ്വന്റെ വിളയാട്ടം, ഷേക്സ്പിയർ, ശക്തൻതമ്പുരാൻ, പരിത്യക്ത, ഹരിണാക്ഷി, എണ്ണക്കടം ഇവയാകുന്നു.

പദ്യത്തിന്റെ മാതൃക കാണിപ്പാനായി ചിലതു് ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

‘നിശയുടെ വിലവിറ്റു നോറ്റു’ നിദ്രാ-
വശഗതരാക്കിയ മുഖരോണം മർത്തുർ
കൃശമിവരുടെ ബുദ്ധി, യോർത്തുകണ്ടാൽ
കശമതിമാരിവരെന്നുരച്ചിടാമോ?
ദിനമണിമറയുവരപ്പണിപ്പെ-
ട്ടനവധിജോലിനടത്തുമിഹഹന്മാർ
ഇന്നനുദയഗിരിക്കടുത്തിടുമ്പോൾ
വനഭ്രൂവി ഞങ്ങളെളിച്ചിടുന്നതില്ലേ?

(ഒരു കുമ്മയുടെ മനോരാജ്യം)

പനിനീരിനിരിപ്പു, രക്തവർണ്ണം
പനിനീരിന്റെ തണുപ്പു, നല്ലഗന്ധം
വനിതാധരമോടി, യിവിധത്തിൽ
പനിനീർപ്പുവു ജയിച്ചിടുന്നു പാരിൽ.
നരവീരമഹാരഥർക്കു മോദ-
ത്തിരമാലക്കളി കാട്ടിടുന്ന പൂവേ!
പരമേഷ്ടിപടച്ചപ്പക്കളിൽ നി
പരമത്യജ്ജതംഗി ചേർന്നതല്ലോ.

(പനിനീർപ്പുപ്പം)

അധികരുചികലർന്നു പശ്ചിമാംഭോ-
നിധിയുടെ വക്കതിലെത്തുകണ്ടിടുന്നു?
വിധിയുടെ കനകശൃംഗോപ്പുതാനോ
നിധിജലധിക്കടിവിട്ടുയർന്നതാമോ?
നിരുപമഗുണവാൻ സുരാധിപന്ന-
ള്ളരുണവിമാനമുദാരഭാവമോടേ
വരുണനു സുരനാടണത്തിടാനായ്-
ക്കരുണയൊടിപ്പുനയച്ചിടുന്നതാണോ?

(സൂര്യാസ്തമനം എറണാകുളം)

30 മേലങ്ങത്തു് അച്യുതമേനോൻ

ഞാൻ എറണാകുളം കാളേജിൽ പഠിക്കുന്ന കാലത്താണ് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിചയം സമ്പാദിച്ചതു്. അന്ന് അദ്ദേഹം അതിനോടു ബന്ധിച്ചുണ്ടായിരുന്ന ഹൈസ്കൂളിൻ്റെ ജൂനിയർ മുൻഷിയായിരുന്നു. മിസ്റ്റർ കറുപ്പനായിരുന്നു സീനിയർ മുൻഷി. അന്നേ

അദ്ദേഹം കവിതകൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വഞ്ചിരാജിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയാണ്. ഖണ്ഡകവനങ്ങളിൽ നിന്ന് ചിലതിനെ ഉദ്ധരിക്കാം.

മാറ്റേറ്റം മൃദുമാലതീലതയിലും മാനത്തേഴും ഗംഗയോ-
ടേറ്റേറ്റിപ്പൊരുത്തുന്ന പൊയ്കകളിലും പൊൽത്താമരത്താരിലും
ബീറ്റേറ്റം പതിവായ്ക്കുഴിച്ചു കലിതാനന്ദം വരുന്നോരിളം-
കാറ്റേറ്റേറ്റിൻകളികാണുവോർക്കു കരളും കണ്ണും കളിർക്കുന്നുതേ.
തോരാതുള്ളൊരു തുമരനമൊഴുകും തുണ്ഡങ്ങൾ തമ്മിൽ കടി-
ച്ചാരാലങ്ങിനെ പക്ഷിജോടികളിലലം മാധുര്യഗിതങ്ങളാൽ
വാരാളുന്ന ഭവൽഗുണങ്ങളഖിലം വാഴുന്ന കേട്ടോ കരൾ-
ത്താരാളം തരുതല്ലജങ്ങൾ തലയിട്ടാട്ടുന്നു തോട്ടങ്ങളിൽ.

(ഇളംകാറ്റ്)

ഇന്നപ്പമകനടെ സൃഷ്ടിയിങ്കൽ വച്ചി-
ട്ടെന്നപ്പോലൊരുസുകമാരനാരു പാരിൽ
എന്നല്ലം കരുതി രതിപ്രിയനുള്ളും
കൊന്നപ്പു കരുതുകൊടുല്ലസിപ്പിച്ചിട്ടുന്തു.
കാണുമ്പോൾ കരൾമലർകക്കുമാറ്റുദാസ്സാം
ഞാണമ്മൽ തൊഴിമറിയുന്ന പുഷ്പമേ നീ
ചേണുറ്റത്തരുവിലെഴുന്ന, പച്ചരത്ന-
ത്തുണമേലവിൽമാത്ര തുക്കിയോണം.

(കൊന്നപ്പുവൃ)

ശ്രീമാനായ്കലുശീപ്രമോദമരുളിസ്സുര്യൻ സമുദ്രാന്തര-
പ്രേമാൽ പോയ്ക്കറയുന്ന കണ്ടുവലയും കോകങ്ങളെപ്പോലവേ
സിമാതിതകലാഗുണത്തൊടു കൊളത്തേരിൽ പ്രകാശിക്കുമി-
ദ്ധീരൻ ശങ്കരമേനവന്റെ വിരഹാൽ മാഴ്കുന്നു നാമേവരും
ഏറ്റംകൊണ്ടു മദിച്ചമോദതടിനീതിരും വരണ്ടുമഹ-
സ്സേറ്റം മുടൽപിടിപ്പിച്ചു മങ്ങിയമതിക്കൊത്തുമതിസ്സോമവ്യം
മാറ്റമ്പാടുമുഖപ്രഭയ്ക്കു കുറവായിന്നീമഹാത്മാവുതൻ
മാറ്റംകൊണ്ടുരണാകളും വിജനമായ്ക്കുന്നേ ചമഞ്ഞുതുലോം.

(ഒരു വേർപാട്)

31 പി. കെ. നാരായണൻ നമ്പീശൻ

കേട്ടില്ലയോ കമനി കാഴ്ച തുടങ്ങിയെന്നായ്
വീട്ടിനകത്തു വെറുതേ മരുവുന്നതെന്തേ?
നാട്ടിൽ പരിഷ്കൃതി പരത്തുവതിന്നു മാർഗ്ഗം
കാട്ടിത്തരുന്നു കരുണാനിധി മാടഭൂപൻ.

മൂന്നാമതാണിതു കുറച്ചുമിതിങ്കലുള്ള-
മൂന്നാത്തതെന്തു ഭവതിക്കു രുചിപ്പതില്ലേ?
ഞാനാളെയും സുമുഖിപോകവതൊന്നുനോക്കാൻ

തോന്നാത്ത നിന്റെ മിഴി മാന്മിഴി നിഷ്പലംതാൻ.

(തൃശ്ശൂർ പ്രദർശനം)

32 ചങ്ങരങ്കോത കൃഷ്ണൻകർത്താവ്

മാതൃകയായി ഒരു ഐതിഹ്യം എന്ന കൃതിയിൽ ചില ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

പുരാരി കാരുണ്യവിലാസപേശലം
പുരാന്തരം കാപ്പൊരു കന്നലാധിപൻ

നാടുവാണിരുന്ന കാലത്തു്, ഒരു ദിവസം

നിരാകലശ്രീ നിതരാം കളിക്കുമാ-
സ്സുരാജ്യമൊന്നങ്ങിനെ ചുറ്റിനോക്കുവാൻ

മന്ത്രിയോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടുനൂ. തദവസരത്തിൽ,

സ്വരക്ഷിതാവിൻതലമേൽ തദാ സുമോ-
ല്ലരം ചൊരിഞ്ഞും തളിരാലെവീശിയും
നിരത്തിലെശ്ശാഖികൾ ശാരികോക്കുതിയാ-
ലുരച്ചു നൽസ്വാഗതമസ്സുടാക്ഷരം.
സ്സുരിച്ചരാഗാലപരിഷ്കൃതങ്ങളാ-
യിരിക്കുമുൾനാടുകളെ ക്ഷമാവരൻ
ശരിക്കുനോക്കുന്നതിനായണഞ്ഞിത-
ന്നെരിഞ്ഞ സൂര്യനിടഭേദമെങ്ങുവാൻ
അലക്കുകശ്രീയണിനാളികേരസൽ-
ഫലങ്ങളേന്തിക്കലവാഴ തിങ്ങിയും
സ്ഥലങ്ങളെല്ലാം നൃപനെത്തുമെന്നറി-
ഞ്ഞലംകരിച്ചാവിധമുല്ലസിച്ഛതേ.

അങ്ങനെ ഉൾനാടുകളിൽ സഞ്ചരിക്കവേ, ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളുടെ അന്യാജ മനോഹരത രാജാവിനെ ആകർഷിക്കുന്നു. പ്രകൃതിവിലാസങ്ങൾ, ഓരോന്നു കണ്ടു കൊണ്ടു് അദ്ദേഹം പോകവേ, ഒരു കാഴ്ച കണ്ടു. 'തിരിച്ചുമുഗ്ധം പുരികം ചുളിച്ചു' മന്ത്രിയോടു ചോദിക്കുന്നു:

ശിരസ്സുകൊണ്ടിന്ധനഭാരമേറ്റുകൈ-
വിരൽക്കൊടുംകത്തിരകൊണ്ടു ഗുഹ്യവും
പരംപിടിച്ചങ്ങിനെ നിന്നു മൃഗ്രമി-
ത്തരത്തിൽ വീഴുന്നിവനേതു കശൂലൻ?
അറയ്ക്കുമാറിത്രിയചെയ്തിലും മുഖേ
മുറയ്ക്കുകാണുന്നു മഹസ്സുനോപമം
വിരച്ചുരസ്സോടുരസുനൂ പുണന്തു-

ലുറച്ചുചൊല്ലാമൊരു വിപ്രനെനെന്നോ.

അതുകേട്ടിട്ടു മന്ത്രി ഉണർത്തിക്കുന്നു: “ഈ കൃത്യം അനുണാർഹമല്ലാത്തതു നിന്ദ്യവും തന്നെ. എന്നാൽ അയാൾ ശിക്ഷ്യനല്ല.

“ക്ഷിതിക്കനാഥൻ തിരുമേനിതന്നെയി-
ന്നിതിന്നുമൂലം ദ്രവ്യമെന്നു മന്ദതം”

രാജാവ് അത് തന്റെ തെറ്റല്ലെന്നു ഉറപ്പായി പറഞ്ഞപ്പോൾ, വേണമെങ്കിൽ താൻ ക്രമേണ ബോധ്യപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കാമെന്നും അതിന് തന്നെ അനുവദിക്കണമെന്നും മന്ത്രി അപേക്ഷിക്കുകയും, രാജാവ് ആ അപേക്ഷ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പിന്നെയും അവർ മുന്നോട്ടു നടന്നു നടന്ന് ഒരു വയലിൽച്ചെന്നു വിശ്രമിച്ചശേഷം നഗരിയിലേയ്ക്കു മടങ്ങുന്നു.

അനേകനാളുണ്ടു കഴിഞ്ഞശേഷമാ-
ർജ്ജനേശിതാവും നയമാർന്ന മന്ത്രിയും
ദിനേശനുചുമ്പിതനായവാറു സ-
ജ്ജനേവ്യയാകും പുഴപ്പുക്കിതേകദാ.
നരപ്പുളപ്പുഞ്ചിരിയും നറുമ്മണം
പുരണ്ടു പുഷ്പങ്ങളുണിഞ്ഞവേണിയും
സ്മരത്സരോജാനനവും കലർന്നൊരാ-
ത്തരംഗിണീമാല കവർന്നു തന്മനം

ഈ കാഴ്ചകൾ കണ്ടുകൊണ്ട് രാജാവ് ‘വിശേഷമായ് പടുത്തൊരാറ്റിൻകര പറ്റി’ ലാത്തുന്നു. പുഴവക്കിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ട് വിപ്രന്മാർ മുഴക്കിയ ‘മംഗളവേദ നി:സ്വനം’ രാജാവിനെ ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നു. അവിടെ പൊരിവെയിലത്തു് ഇരുന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ജപിക്കുന്നതു നോക്കി അദ്ദേഹം പറയുന്നു:

ഒരുത്തും കാണുക മന്ത്രിവര്യ ഭൃ-
സുരന്നു സുര്യംശു മറച്ചൊരംശുകും
പരന്ന മേലാപ്പു. കണക്കു നിൽപ്പു നി-
ർഭരം തപശ്ശുക്കിയിതൊന്നു താനെന്നോ.

അതുകേട്ടു മന്ത്രി:

“ജിതേന്ദ്രിയബ്രാഹ്മണശക്തിയല്ല, സ-
ന്ദതേ! ഭവദ്ധർമ്മവിലാസശക്തിയാം”

എന്നു പറഞ്ഞത് രാജാവിന് മനസ്സിലാകുന്നില്ല. അദ്ദേഹം പറയുന്നു:

പുരാ മഹാകുന്ദിതവൃത്തിയായിടും
ധരാസുരങ്കൽ പ്രകടിച്ച കുറ്റവും

നിരാകലം നമ്മളിലാക്കി വച്ചു-
ച്ചൊരാനിലയ്ക്കി നിന്നിരുമർത്ഥശൂന്യമാം.

അതു കേട്ടിട്ടു മന്ത്രി:

സ്വരാജ്യമാക്കുംപടി കാത്തു സോമനിൽ
പരാഭവം ചേർത്ത യശസ്സെഴും പ്രഭോ
പുരാ ഭവാൻ കണ്ട സുനിന്ദ്രവൃത്തിയാം
ധരാസുരൻതാനിവനശ്രീകാന്തിമാൻ.

പരോപകാരോൽസുകമാം ഭവമനോ-
ല്ലരോദയത്താൽ ദ്വിജനിന്ദ്രവൃത്തിയും
നരോത്തമപ്രൗഢ്യ! മുടിഞ്ഞിതാശു ഭാ-
സ്വരോദയത്താലിരുളെന്നപോലെ.

അനർഹകൃത്യത്തിനു തള്ളിവിട്ടൊരാ-
ക്കനത്തദാരിദ്ര്യമൊഴിഞ്ഞുപോകയാൽ
ജനപ്രഭോ വൻപുകൾവിട്ടു തീകണ-
ക്കനർഘതേജോമയനായ് മഹീസുരൻ.

അതിനാൽ,

ജനതതിയുടെ നന്മതിന്മയെല്ലാം
തനതരചമ്പിതിയെ പ്രമാണമാക്കി
അനവരതമിയന്നിടുന്നു ലോകാ-
വനപടുവായരുളുന്ന തമ്പുരാനേ.

33 ഓവങ്കര ചെറിയ ശങ്കരൻനമ്പൂതിരി

പശുപാലകേശപരമന്റെ സോദരൻ
ശിശുവാകമെന്നെയതിദൃഷ്ടമാനസൻ
ശിശുപാലനേകവതിനായുറച്ചു നൽ-
പ്പശുവിന്റെ രക്ഷ പറയൻ ഭരിക്കുമോ?

ഉലയാതുയർന്ന നിജ കൈക്കരുത്തിനാൽ
കലഹിപ്പതിന്നു ശിശുപാലകാദികൾ
നിലവിട്ടു വന്നിഹ വലിഞ്ഞുകേറിയാൽ
തലതട്ടിനീയിഹ തുലച്ചയയ്ക്കണം.

(രശ്മിണീസ്വയംവരം)

34 പാട്ടത്തിൽ പത്മനാഭമേനോൻ

ശിവ ഭവൽച്ചരണാംബുജസേവയിൽ
ധ്രുവമിവന്നതിനിഷ്ട ഭവിക്കണേ
ഭവനമോഹനമാം തവ സല്ലമാ-
വിവരണേ വരണേ ബഹുപാടവം.

ശമനമർദ്ദന നിൻകഴലൊത്തെയും
വിമലബാലനബേന്ദു നിരന്തരം
മമ മനസ്സിലുദിച്ചതിശോഭയോ-
ടമരണം മരണംവരെയും വിഭോ.

(ശിവസ്തവം)

ദൃതിയെഴുതിനനസ്സമിച്ചശേഷം
പുതിയതമസ്സോടണഞ്ഞ രാത്രീയിങ്കൽ
അതിശയമിതു കാണതെന്തു വാനിൽ
പ്രതിനിമിഷം വളരുന്ന ശോഭയോടെ.

അരുണനമരണം ഭവിച്ചുമൂലം
വരമിരുളെന്നു ധരിച്ചു ഭൂതനാഥൻ
സുരചിരജതപ്രക്രമപ്ലീദിപം
പുരുക്രൂപ പുണ്ടു കൊളുത്തിവെച്ചതാനോ?

(ചന്ദ്രൻ)

35 പരിയാടത്തു ഗോപാലമേനോൻ

‘ഭക്തപ്രലാപ’ത്തിലെ എല്ലാ പദ്യങ്ങളും നന്നായിട്ടുണ്ട്. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ആരും കേട്ടാൽ പൊറുക്കില്ലതുവിധമപരാ-
ധങ്ങളെച്ചൊല്ലിയിന്നാ-
നേരും മര്യാദയും കെട്ടുവർ പടഹമടി-
ച്ചാർത്തു കൂത്താടിടുന്നൂ
ഓരുന്നേരത്തനിക്കുണ്ടഴലതിലഖിലാ-
ലംബയാമംബയല്ലാ-
താരും ചോദിക്കുവാനില്ലവരൊടു പകരം
പർവ്വതപ്പെതലാളേ!

ഓരോരോചിന്തകൊണ്ടെന്നകതളിരുരുക്രിക്കാഞ്ഞുകത്തിക്കരിഞ്ഞ-
ന്നാരോഗ്യം തീരെ മങ്ങിത്തന്നുവിതു വളരെ പ്രാകൃതപ്രായമായി
ആരോടാണിന്നിതെല്ലാം പറയുവതവിടുന്നന്നിയേ മറ്റൊരാളി-
ല്ലീരോഗത്തെക്കെടുപ്പാൻവിഷയവിഷഭിഷക്കിന്റെ ദൈഷണ്യവിത്തേ.

36 മരുതൂർ കരുണാകരമേനോൻ

ആനന്ദമാർക്കുമരുതൂർ സൗകമാര്യ
 ശ്രീനർത്തനത്തിനൊരുമംഗലരംഗഭൂവേ
 സുനങ്ങൾതൻതിലകമേ, ഭവദീയമാമ-
 സ്മൃനപ്രഭാവമിവനെങ്ങനെ വാഴ്ന്നിടേണ്ടു
 മൊട്ടായിരുന്ന നില നീ സുമമേ ക്രമേണ
 വിട്ടാകവേ വിശദമായി വിരിഞ്ഞുണർന്നു
 ഒട്ടാകെ നിന്നുടലിനെസ്സദനഗ്രഹത്തി-
 ന്നട്ടായതരൂമൊരുകാന്നി തലോടിടുന്നു.
 ആ മാനുഗന്ധഗുണമാസരസാവത്തി-
 ന്നാമാധുരീമഹിമയാമൃദുസുന്ദരത്വം
 സാമാന്യമല്ല ഗുണമിന്നിവ പൂക്കൾതന്നിൽ
 പ്രാമാണ്യമിങ്ങിനെ നിനക്കു ഭവിച്ചു ഭാഗ്യാൽ.

(ഒരു പുഷ്പം)

മനതളിരിതതീവചിന്താകദംബം കലർന്നമ്പരനീടുമാ-
 റാശു തീരാത്ത സംസാരവാരാകരത്തിൽ കിടന്നെത്രനാ-
 ഉത്തലോടത്ര വാഴേണ്ടു, കാർകൊണ്ടുൽപോലന്ധകാരം
 കരനംബ! കാണേണ്ടതേതാണ്ടുകാണാതെതൽപുരം
 കല്പദ്രുമോൽപുല്ലുപുഷ്പാടവീസ്വർവൃഷ്ടിജനാസേ-
 വ്യപാദദ്വയേ! ദേവീ! കാരുണ്യസമ്പൂർണ്ണമാകും കടക്ക-
 ണ്ണിടയ്ക്കൊന്നിടാഞ്ഞാലെന്നിക്കെന്തൊരാധാരമാണി-
 ജ്ജഗത്തികലാധാരമാറുംകടന്നപ്പുറത്താളുമീശ-
 പ്രിയേ ഗൗരി, സച്ചിന്ദയേ—ഇത്യാദി

(ദേവീദണ്ഡകം)

സ്ത്രീതന്മനസ്സു ലാലുവാം തളിർകൊണ്ടു തീർത്ത
 കൈതന്നെയാപ്പുരുഷഹൃത്തു ചമച്ചു കല്ലാൽ
 ആതങ്കമെന്തിതിലുമപ്പുറമിന്നുപക്ഷ-
 പാതം വിധിക്കുമധികം രമണീയമെന്നോ?
 സല്ലാപകേളിയിൽ മയങ്ങിയൊരോമനപ്പൊ-
 ന്നല്ലാരൊടൊത്തു മരുവുന്നളവിപ്രകാരം
 വല്ലായ്മു ഞാൻ പറവതെൻദയിരുന്നശാപ-
 മല്ലാതെയായ് പരിണമിക്കണമെന്നു മോഹം.

... ..
 കാലം കുറച്ചു വര! നിന്നുടെ ഭാഗ്യദോഷം
 മൂലം ഭവാനഹഹ! മദ്രയിതത്വമാർന്നു
 മാലപ്പൊഴങ്ങി സഹിച്ചുതറിഞ്ഞിടാത-
 കാലത്തെ മുഞ്ഞൊടു കഴിച്ചുതബദ്ധമായോ?
 ... ..

ശ്രീമൽഗുണാകര പൊട്ടുന്നവേ മദിയ
 നാമം ഭവാനടയ നാവിലുദിച്ചുപോയാൽ
 ക്ഷേമം കലർന്ന തവ നിർമ്മലകർമ്മഗോഷ്ടി-
 സാമഗ്രിഭ്രഷണമതൊന്നുമാറ്റിടേണം.
 എന്നാര്യനാഥ! മമ യൗവനപാവനശ്രീ
 നന്നായുണർന്നു കണികണ്ടതു നിന്നെയല്ലോ
 ഇന്നാകയാലതിനു നന്മവരേണമിപ്പോ-
 ടെന്നാൽ വരാഞ്ഞതിവശ്തന്നുടെ കർമ്മദോഷം.

... ..

നിന്നേ നിനച്ച ദിവസംപ്രതി വാടി വാഴ്-
 മെന്നെക്കണക്കു തവ കാന്തയുമേ നിതാന്തം
 ഇന്നേവമുള്ളഴലുകൾക്കിരയായിടാതെ
 തന്നേ വരേണമതിനായ് കൃപചെയ്യണം നീ

(ഉപേക്ഷിതയായ ഒരു സ്ത്രീ)

37 ചെറുവറ്റ ഗോവിന്ദൻ നമ്പൂരി

പേരാളും പോലഭൂപാനിയകൃതസുകൃതാംഭോധി സംഭ്രതനായു-
 ഉളിരാജശ്രേഷ്ഠനിപ്പോളഖിലകലകളോടൊത്തതൻ ഗോവിലാസാൽ
 ആരാൽവന്നിങ്ങുദിച്ചോരളവിലിഹ പരന്നുള്ള ഘോരാസകാരം
 തീരാറായത്രയല്ലിക്കവലയമഖിലം മോദമാർന്നല്ലസിച്ഛ.
 പുള്ളിക്കെട്ടിമൃഗാക്ഷികൾക്കു തിലകപ്പൊട്ടുള്ള തമ്പാട്ടികൾ-
 കള്ളിൽക്കെട്ടുകലർന്ന മോദമൊടുമിഭൂപൻ നടത്തിച്ചതാം
 പള്ളിക്കെട്ടിലിയന്നഘോഷമുരചെയ്യാനമ്മുരാതാതിതൻ-
 പള്ളിക്കെട്ടിലിട്ട മെത്തനിരപിച്ചെന്നാലുമിന്നാവതോ? (പള്ളിക്കെട്ടുവർണ്ണന)

38 കന്നത്തു ജനാർദ്ദനമേനോൻ

കണ്ണൻ ജനാർദ്ദനൻ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ഈ സാഹിത്യ സവ്യസാചി 1060-ൽ പാലക്കാട്ടു തേനാഴി വടശ്ശേരി കണ്ണൻ മേനോന്റേയും കന്നത്തു കഞ്ഞിയമ്മയുടേയും പുത്രനായി ജനിച്ചു. നിലത്തെഴുത്തും പ്രാഥമിക വിദ്യാഭ്യാസവും കഴിഞ്ഞ് അദ്ദേഹം ഇംഗ്ലീഷ് ഹൈസ്കൂളിൽ ചേർന്നു. എന്നാൽ മെട്രിക്കുലേഷൻ പരീക്ഷയിൽ ചേരാനുദ്യോഗിച്ച് പഠിത്തം വിട്ടു. പിന്നീട് വീട്ടിലിരുന്ന് തന്നെ സംസ്കൃതവും തമിഴും ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം പഠിച്ചു. അനന്തരം ഒരു ദേശാടനം നടത്തിയ ശേഷം കൊച്ചി സർക്കാർ സർവീസിൽ പ്രവേശിച്ചു; പക്ഷേ അതിൽ അദ്ദേഹം അധികകാലം ഇരുന്നില്ല.

കേരളചിന്താമണിയുടേയും സുദർശനത്തിന്റേയും അധിപരായി കുറേക്കാലം ഇരുന്ന ശേഷം 1094-ൽ തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നും പുറപ്പെട്ടിരുന്ന “സമദർശി”യുടെ പത്രാധിപത്യം കൈയ്യേറ്റു. 1103-ൽ അദ്ദേഹം “സ്വരാട്ട്” എന്ന പത്രം

ത്തോടുബന്ധപ്പെട്ടു. 1105-നു ശേഷം തൃശൂരിൽനിന്നും പുറപ്പെടുന്ന ഗോമതിയുടെ പത്രാധിപരായും തദനന്തരം എറണാകുളത്തു നിന്നും പുറപ്പെടുന്ന ദീപത്തിന്റേയും, 1120-ൽ തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നും നടത്തപ്പെട്ടിരുന്ന ധർമ്മദേശത്തിന്റേയും പത്രാധിപത്യം വഹിച്ചു. ധർമ്മദേശംവീട്ടു നാട്ടിലേക്കു പോയ ജനാർദ്ദനൻ രോഗശയ്യാവലംബിയായിത്തീർന്നു. പ്രമേഹം ആയിരുന്നു രോഗം. എഴുപതാം വയസ്സിൽ അദ്ദേഹം ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു.

ഒരു പദ്യകാരനായിട്ടല്ല സാധാരണ അറിയപ്പെടുന്നത്. അദ്ദേഹം യൗവ്വനദശയിലേ പത്രപ്രവർത്തനത്തിലേർപ്പെട്ടു. വടക്കും തെക്കുമുള്ള പല പത്രങ്ങൾക്ക് അദ്ദേഹം പത്രാധിപത്യം വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ധാരാളം മുറുക്കാനും എന്തെങ്കിലും നല്ല പാനീയവും അടുത്തുണ്ടെങ്കിൽ രാപകലില്ലാതെ ഇരുകൈകൾകൊണ്ടും എഴുതും. അദ്ദേഹം മറ്റൊരു പോത്തൻ ജോസഫാണ്. പക്ഷമൊന്നുമില്ല. താൻ ആധിപത്യം വഹിക്കുന്ന പത്രം ഏതാണോ അതിന്റെ നയത്തെ പാലിച്ചുകൊള്ളും. പ്രാസവഴക്കുകാലത്ത് അദ്ദേഹം ഏ. ആർ. പക്ഷക്കാരനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടുള്ള പ്രധാന ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പേരുമാത്രമേ ഇവിടെ പറയാൻ തരമുള്ളൂ.

1. ജീവചരിത്രങ്ങൾ: വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ, അരവിന്ദയോഗി, സിദ്ധാർത്ഥൻ, ശ്രീയേശു.
2. പൗരാണിക ഗ്രന്ഥങ്ങൾ: കുചേലൻ, ദശരഥൻ, നളോപാഖ്യാനം, പുരാവൃത്തം രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ, പുരാണനായകന്മാർ രണ്ടുഭാഗം, പുരാണ നായികകൾ രണ്ടു ഭാഗം, ഭാരതം ഗദ്യവിവർത്തനം അഞ്ചുഭാഗങ്ങൾ, മാരുതി, രാമാരാമം, രാവണപക്ഷം, ശ്രീമൂല രാമായണം, സീതാവൃത്തം, സൗമിത്രീ.
3. ചെറുകഥകൾ, നോവലുകൾ, സംഗ്രഹങ്ങൾ: ആശാഭംഗം, കഥാരാമം, കള്ളന്റെ കള്ളൻ, കഥാനന്ദിനി, കന്ദനന്ദിനി, ഗുപ്തലക്ഷ്മി, ചിത്രശാല, താലപ്പുഷ്പരം, തിലോത്തമ, നവകുമാരൻ, പഞ്ചശിഖ, പ്രതിക്രിയ, മൈസൂർപ്പലി, രോഹിണി, ലേഖാവതി, വാസന്തസേനം, വിരഹതാപം, ശാകന്തളം, ശ്രീരാഗം, സുധാബിന്ദു.
4. പലവക: മാധ്യോദയം, ലോകമഹായുദ്ധം, ശങ്കരോപാഖ്യാനം.

മാതൃക കാണിപ്പാനായി ഏതാനും പദ്യങ്ങളെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

നരച്ചതൻകൂന്തലഴിച്ചു ചിന്നിയും
 നിണം പെട്ടും തൻമുഖമൊട്ടുകാട്ടിയും
 ഇതാക്ഷണം പാഞ്ഞുവരുന്നതെന്തു ഭീകരം
 പിശാചോ? ക്ഷതധൂമകേതുവോ?
 പുകഞ്ഞെരിഞ്ഞൊട്ടുവളഞ്ഞുനീണ്ടതി-
 ക്ഷണം പറന്നെത്തുമിതെന്തു വസ്തുവോ?
 കടുപ്പമന്യസ്മയച്ചതാകുമോ?

സുരാരി, ഭൂമിതലമാകെ നീറ്റുവാൻ. (ധ്രുവകേതു)

സന്താപം കരളിൽക്കടന്നു കവിയുംവണ്ണം പെരുകടെ വ-
ഞ്ചിനാക്ലേശമിയന്നുനിർഗൃതികളായ് ചുറ്റിക്കഴങ്ങട്ടെ നാം
എന്തായാലുമധൈര്യമു സമുദായാഭ്യുന്നതിക്കായ്ശ്രമം
താന്താനാവതു ചെമ്പിലാവഴി നമുക്കെന്താം സുഖത്തിൽ ദ്രവ്യം.

ന്യായാന്യായവിവേചനത്തിനറിവും സൗഹാർദ്ദസംതുഷ്ടിയും
ന്യായാസേന പരോപകാരരതിയും നിങ്ങൾക്കു വന്നെത്തുവാൻ
മായാലോകമിതിൽ കരഞ്ഞമരുവിൻ, ക്ലേശിക്കുവിൻ കണ്ണുനീർ
പോയാലുൾത്തെളിവേല്ലമെന്നതു വിവേകാനന്ദവാക്യാമൃതം. (സുഖദുഃഖങ്ങൾ)

39 പരുത്തിക്കാട്ടു ഗോപാലപിള്ള

പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തേ കവിത എഴുതാറുണ്ടായിരുന്നു. നവ്യയുഗത്തിൽ
കവിത എഴുത്ത് ആരംഭിച്ചതിനാൽ ഭാവഗീതങ്ങളാണ് അധികവും. ബി. ഏ. പാ
സ്സായി തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വം ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിൽ പ്രവേശിച്ചതിന്റെ ശേഷവും
കുറേക്കാലം എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഉദ്യോഗത്തിരക്കിന്റെ ചൂടിൽ ഇപ്പോൾ കവിത്വ
ശക്തിയുടെ ഉറവ വറ്റിപ്പോയിരിക്കുമോ എന്തോ?

ഞാനറങ്ങുമളവിന്നു മുനിലും
നൂനമങ്ങുണരമക്ഷണത്തിലും
മാനസത്തിൽ വിലസുന്ന പൊന്നു പൂ-
മേനിയേതു? പരമാർത്ഥമോഹനം
ഉന്നതസ്ഥിതി വരേണമേതൊരാൾ-
ക്കെന്നിരന്നു സകലേശനോടു ഞാൻ
തന്മിമാരണിയവൾക്ക് ബോധമായ്
വന്നിടേണമിതു രാഗലക്ഷണം (വിലയംകൂപ്പാറുടെ കൃതിയിൽനിന്നു തർജ്ജമ)

മനുജരുടെ സുഖാനുഭോഗകാര്യ-
ത്തിനു പലമട്ടിലിണങ്ങിയൊത്തൊരേടം
തന്നുവീണ പരിപുഷ്ടിയേകുമോരോ
കനികളുമുണ്ടുകിഴങ്ങുമങ്ങു തിന്മാൻ.
ജലധിയഭിമുഖീകരിച്ചു നില്പും
മലനിരതൻഗുഹയോടു ചേർത്തു കേളൻ
പലയിലകൾ മുടഞ്ഞുമേഞ്ഞവീടൊ-
ന്നലമുളവാക്കി വസിച്ചു ശാന്തശിലൻ. (ടെനിസന്റെ കൃതികളിൽനിന്ന്)

ശ്രീതൻമിഴിവണ്ടിന്നാരാമമിദ്രിക്കിൽ-
ത്താതമാതാക്കളോടൊത്തു മൂന്നം

മാലറിയാതെ ഞാൻ ലീലയാടിസ്സുഖം
ബാലനായ് മേവിന കാലമോർപ്പു

കൂട്ടാളരൊത്തു ഞാൻ തോട്ടങ്ങളിൽ പൂക്കു-
മട്ടാളം പുവർന്നു ചൂടിച്ചുടി
ക്ഷേണവസ്തുവിൽ കാംക്ഷ വെടിഞ്ഞാർത്തു
ശിക്ഷയിലോരോ കൂത്താടിയാടി

തുവെണ്ണിലാവേറ്റു തൂകും ചീരിയോടു
കൈവന്നൊരാഹ്ളാദം കൂടിക്കൂടി
നർമ്മമായോരോന്നു ചൊല്ലി ഫലിപ്പിച്ചു
നിർമ്മലാനന്ദത്തോടോടിച്ചാടി

വാഴയും മാവുമിടതുർന്നദിക്കിൽ ഞാൻ
ചുഴവേ നൽഫലം തേടിത്തേടി
കാനലിലച്ചയ്ക്കു കൂട്ടുകാരൊന്നിച്ചു
വീണാപ്രയോഗങ്ങളോടുകൂടി

കീർത്തനശ്ലോകങ്ങൾ പാട്ടുകളെന്നിവ-
യർത്ഥമറിയാതെപാടിപ്പാടി
അന്ധന്നു രാപ്പകൽപോലെ സാരതത്വ
ചിന്തവെടിഞ്ഞു കഴിച്ചുകാലം

കാലോചിതാഹാരം ചേലോടു നല്ലിയും
താലോലമോതിക്കൊണ്ടോമനിച്ചും
ഏകസുതനാമെൻകാമീതമൊക്കെയു-
മേകിയുമെന്നെ വളർത്തി മാതാ

നെഞ്ചകം വഞ്ചിക്കും പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചലും
വഞ്ചനയറ്റു തേൻചൊല്ലുകളും
ആടിക്കഴഞ്ഞ നടയും പൂവലംഗ
മോടിപ്പകിട്ടും ജനങ്ങൾ വാഴ്ന്നി.

(ലാംഗ്‌ഫല്ലോവിന്റെ തർജ്ജിമ)

ചാടിക്കളിച്ചും ചെറുകൂട്ടരോടൊ-
ത്തോടിക്കിതച്ചും തൃണവും കടിച്ചും
മോടിക്കു മേവുന്നൊരു മാൻകിടാവേ
പേടിക്കവേണ്ടെന്നരികത്തു ചേരാൻ.

നാട്ടിൽപ്പൊറുക്കും നരവീരരാധി-
പ്പെട്ടിങ്ങു നട്ടംതിരിയുന്നപോതും
കാട്ടിൽ പ്രമോദാലലയുന്ന നിന്നെ-

ക്കാട്ടിൽത്തീക്കത്താർക്കയി ഭാഗ്യപുരം?

(മാൻകിടാവ്)

40 ചുനക്കര രാമവാരിയർ

നൃപപ്രാഭവത്തിനുമസ്സുൽസ്ഥിതിക്കും
 കൃപാഗാരമേ പാർക്കിലൊട്ടല്ല ഭേദം
 അപാരവ്യഥാഭാരമുൾച്ചേർന്നിതെല്ലാം
 നൃപാഹീനയാം ഞാൻ നിനയ്ക്കുന്നു നിത്യം.
 ഭവഭർമ്മദാരങ്ങളായിട്ടിരിക്കാ-
 നിവശിക്കില്ലപുഷ്പമംഗാവനിന്ദ്ര!
 ഭവദാസിയായിട്ടിരിക്കാനുമോർത്താ-
 ലിവശിക്കില്ലഭാഗ്യം മഹാഭാഗ്യരാശേ!

(ഭാരതീഭായി Chancer -ന്റെ Griselea യുടെ സ്വതന്ത്രാനുവാദം)

ദാരിദ്ര്യഘോര ദവവഹനി പടർന്നുവന്നാ-
 ലാരിമരിത്രീയിലൊരത്തലകപ്പെടാതെ?
 ഭൂരിപ്രസന്നത കലർന്നിട്ടുമീവിശുദ്ധ-
 നാരിക്കമാത്രമിതിലാടലശേഷമില്ല.

തീണ്ടാടി മറ്റുപലവീട്ടിലണഞ്ഞു പിച്ച്-
 തെണ്ടാനുമുണ്ടു മടിശീലമതല്ലയല്ലോ
 തണ്ടാർദളേക്ഷണ കലോചിത്രവൃത്തികൊണ്ടു-
 രണ്ടാൾക്കു വേണ്ടവക നേടുവതിന്നറച്ചു.

(ഗോപാലശതകം)

41 കെ. വി. രാഘവൻ നായർ

ചില ഖണ്ഡകവനങ്ങളും, ആർഷകഥകൾ, വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ, ചെങ്കുട്ടുവപ്രഭാവം മുതലായ മറ്റു കൃതികളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കത്തിക്കാളിക്കനൽക്കട്ടുകൾ വിതറിവിയത്താർന്ന നാളങ്ങളാളു-
 ന്നത്തിയുകോടു വീട്ടിൽമുകളിൽ മുഴുവനനപ്പൊള്ളൊന്നായ്പ്പരന്നു
 അത്തിയുപ്പെൺകൊടിത്തയ്യെരിപൊരിപെരുകം ചുട്ടുകൊണ്ടോടലോടാ-
 വർത്തിച്ചുല്ലന്റെ പേരുചലിതമിതിവിളിച്ചോതി വാവിടുകേണാൾ.
 തിയ്യത്തിക്കട്ടികേഴും നിനദവുമെരിതിയ്യന്റെ വായ്പും ധരിച്ചി-
 “ട്ടയ്യയോ പാപിപറ്റിച്ചിതു ചതി മകളേ”യെന്നതാനൊന്നുചൊല്ലി
 തിയ്യഞ്ചും കണ്ണുരുട്ടിക്കടിലഹൃദയനാം കോയതൻകണ്ണമൊറ്റ-
 കയ്യല്ലം നീട്ടിവെട്ടിപ്പടനടുവിലുറത്തിട്ടു തിയ്യപ്രമാണി.
 ആകണ്ണം തിയ്യിലാഴും സുതയുടെ മരണാവസ്ഥകണ്ടുള്ളിലാളും
 ശോകത്തോടപ്പറങ്ങോടനുമടനടിയത്തിയിൽ-വയ്യോതുവാനായ്

ഹാ! കഷ്ടം ചെന്നുചാടിത്തനയയൊടൊരുമിച്ചുനൂ വിണ്ണാർന്നു നാട്ടാ-
രാകപ്പുജിച്ചിടേണ്ടും പുകളൊടവിടെ വാഴുന്നുപോലിന്നുപോലും. (പരങ്ങോടൻ)

ഇതുപോലെ “ഞാനും കൈസരം” എന്നൊരു നല്ല ഖണ്ഡകവനവും ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുണ്ട്.

42 പുതുപള്ളിയിൽ പി. കെ. പണിക്കർ

അല്ലേ ശിശോ തവ വിചിത്രചരിത്രമോർത്തു
തെല്ലല്ല നിന്നിലിവന്നിന്നയരന്നു ഭക്തി
ഉല്ലാസമാർന്നു വിലസും യതികൾക്കുപോലും
ചൊല്ലാർന്നിടുന്നൊരു പുരോഹിതനല്ലയോ നീ? (ശിശു)

വെൺതിങ്കൾക്കെതിരായ ഹാരനിരയും കേയുരവും സ്നാനവും
ചന്തംചിന്തിന ചന്ദനക്കറികളും പൂവാർന്ന വാർകൂന്തലും
കാന്തിയ്ക്കാവുകയില്ല നല്ലമൊഴിതാനേകുന്നു സൗന്ദര്യമി-
ന്നെന്നിന്നസ്ഥിരഭ്രഷണങ്ങളനിശം വാഗ്ഭ്രഷണം ഭ്രഷണം (ഭാഷാഭർത്തൃഹരി)

43 കെ. സി. കുട്ടപ്പനമ്പ്യാർ

പഴയ മുറ അനുസരിച്ചു പയറ്റിത്തുടങ്ങിയ ആളെങ്കിലും, ക്രമേണ നില ഒന്നു മാറിയിട്ടുണ്ട്.

പാരം പ്രസന്ന ബഹുവർണ്ണവിലാസിശൈനാ-
സിരം ധനുസ്സിത നദസ്സിൽ വിളങ്ങിടുന്നു
നീരന്ധ്രനീരദഗണത്തിനമർക്കദീപ്തി-
പൂരത്തിനും ഗതിയിൽ നല്ലതിരട്ടുപോലെ.

തിങ്ങുന്നു ഹന്ത! വിയദന്തരസിന്ധിമേഘം
മങ്ങുന്നു സൂര്യകിരണങ്ങൾ മഹാസുകാരം
പൊങ്ങുന്നു രാവുപകലെന്ന വിശേഷമാർക്കു-
മെങ്ങും തിരിച്ചറിയുവാൻ പണിയായിടുന്നു

ഓളം മറിഞ്ഞു ഘന സന്തതി ചക്രവാള-
ത്തോളം പരന്നു മലിനതമണയ്ക്കയാലേ
കാളപ്രഭാസതമസാവൃതമാകുമിന്ദ്ര-
ഗോളം മഷിക്കടലിൽ മുങ്ങിയമട്ടിലായി (മഴക്കാലത്തിന്റെ ആരംഭം)

നവാവർണ്യതാരുണ്യഭാസ്സുകരിക്കും
സ്വവാത്സല്യസർവസ്വമാം പുത്രിയൊള
ജവാലനൊരുർവ്വിഭ്രപുത്രനു മോദാൽ

വിവാഹം കഴിച്ചേകിനാൻ ഭ്രമണാളൻ.
 പരം ഭംഗരം ഭോഗപുരം ഭൂജിപ്പാൻ
 കരംഗാക്ഷിയാശീക്കില്ലതിൽകാംക്ഷ പക്ഷേ
 സ്ഥിരപ്രേമമാളും പിതാവിൻനിയോഗം
 ചിരതം പവിത്രം പ്രപഞ്ചൈകധർമ്മം.
 ശരിക്കീമഹത്വംപെട്ടും രണ്ടുമംഗീ-
 കരിക്കേണ്ടതാണെന്നു സൽബുദ്ധിമൂലം
 വരിഷ്യാംഗനാമുലി പാണിഗ്രഹത്തിൽ-
 ത്തരിസും തടസ്സം പറഞ്ഞില്ലതന്നെ

(ഭക്തിമാഹാത്മ്യം)

കൈകാൽ കടഞ്ഞു കരയും നിട്ടുതംചിരിക്കും
 ഏകാഗ്രഭാവമൊടു നോക്കുമുടൻകളിക്കും
 ആകാംക്ഷയില്ലീഹ നിഷേധവുമില്ല ബാല്യ-
 മേകാത്മകം പരമഭക്തപദത്തിനൊക്കും.

(ശൈശവം)

ശർമ്മിഷ്ട, സർവ്വലങ്കാരഭൂഷിതയായിട്ട്, ആരാമത്തിലെത്തുന്നു. ആ അവ സ്ഥയെ കവി ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നു:-

ഓമനപ്പൂങ്കാവിലെത്തി-യഥാ-കാമമങ്ങിത്തിരി ലാത്തി
 ത്തമ കലർന്ന നിലാവിൽ-ബഹു-കോമളമായ പൂങ്കാവിൽ
 ചേതോവികാരമണയ്ക്കും-കാഴ്ച-ശാന്തോദരിമണിവാായ്ക്കും
 ഉൽക്കണ്ഠയോടിഹകണ്ടു-ചിന്ത-കല്ലുണ്ടുവാണിയുൾക്കൊണ്ടു
 പാരിച്ച നല്ലോരശോക-മരം-ചാരിനിന്നപ്പോളുണ്ണോകം
 മാരന്റെ നിലത്തഴയ്ക്കും-കാന്തി-സാരസ്യസാരം കെട്ടുകും
 നല്ലവാർകൂന്തലഴിച്ചും-പരം-മെല്ലവേ ചിക്കിയുലച്ചും
 നൽത്തുമചേർന്ന കപോലേ-ചെറു-മുത്തുനിരത്തിയപോലെ
 ചെമ്മേവിയർപ്പുപൊടിഞ്ഞും-കണ്ണി-നന്മേഷമല്ലംകറഞ്ഞും
 ശ്യാസാനിലൻ തട്ടി മുറ്റം-നവ-നാസാമണിനൃത്തമേറ്റും
 തങ്കമയമാം കലശത്തിന്നു-തങ്കന്ന ഗർവിൻ കലാശം
 പാടേവരുത്തും മനോജ്ഞാ-കൃതി-കൂടുന്ന പോർമൂല രണ്ടും
 ചേലാഞ്ചലത്താൽ മറച്ചും-തത്ര-ചേലാർന്നമേന്മേൽവിളങ്ങി
 നീലോല്ലലാക്ഷിയാളേവം-അതി-വേലം വിചാരം തുടങ്ങി. (ചിന്താകലയായ ശർമ്മിഷ്ട)

ഉഷയുടെ വർണ്ണന

തങ്കപ്രകാശമയമുശ്ശേമുദൂപധാന-
 ത്തിങ്കൽസ്സമാലുളിതമായുലയും വിധത്തിൽ
 തങ്കമുകാന്തികലരം കളകൂന്തൽബന്ധം

തിങ്കൾപ്രസന്നമുഖിമന്ദമഴിച്ചുവിട്ടു.
 തിങ്ങും കരിങ്കഴലിരുട്ടൊളി നീക്കി രോചി-
 സ്സെങ്ങും പകർന്ന മുഖചന്ദ്രനുമുന്നിലായി
 മങ്ങുന്നനേത്രകമലദായി, നിദ്രപറ്റി-
 പ്പൊങ്ങും ശുചാ മിളിതമായ് മുക്തിഭവീച്ചു.
 ജാതസ്സഹം കനകകാന്തി കവർന്നു; കെട്ടി-
 ലാതങ്കമോടഥ കുടുങ്ങിയ കൊങ്കകൾക്കു
 ശ്രീതങ്കമച്ചുറിയ ചട്ടയഴിച്ചു പൂർണ്ണ-
 സ്യാതന്ത്ര്യമുല്ലസമൃദ്ധികരംകൊടുത്തു.
 'തിരാത്തതള്ളലിതു വീഴ്ചവരുത്തുമെന്തു-
 പോരായ്ക'യെന്നരിയ സഖ്യമണച്ചിടുംപോൽ
 പോരാടുമക്കലശചാരുകപദയത്തി-
 ലാരാലിളം കരതലത്തളിരേറ്റിവച്ചു.

... ..
 ... ..

കാമം മനസ്സരിയ നിദ്രയിൽവീണു; ബാഹ്യ-
 പ്രേമം വെടിഞ്ഞു പരമുദ്രിതമായി നില്ലേ
 ശ്രീമഞ്ചമാർന്ന മൃദുശയ്യയിൽ നിർമ്മലാംഗ-
 പ്പുമഞ്ജുവല്ലികളുലഞ്ഞു ബലാൽ കഴഞ്ഞു
 ആ മങ്കയാൾ സുഖനിശാന്തരവേളയിങ്ക-
 ലീമട്ടിലായ്കുമിമയങ്ങിയുറങ്ങുവേതാൻ
 ഹാ! മന്നിലത്തുമദ്ദൃഷ്ടമഹത്വമംഗ-
 സ്സോകപ്രകമ്പമൊടു ഞെട്ടിയുണർന്നുകേണാൾ.

(ഉഷാവിഷാദം)

നന്യാർ കവിത്വശക്തി സമ്പന്നനാണെന്ന് ഈ വരികൾ നല്ലപോലെ തെളിയിക്കുന്നു.

ശ്രീമത്താകം ദ്വിജകലമതിൽ ദിവ്യസൗഭാഗ്യഭാഗ്യ-
 ശ്രമത്താളം തരുണശുകമേ കോമളാലാപശാലിൻ!
 സാമഞ്ജസ്യാദ്യനുപമഗുണസ്തോമധാമയിതൻ നീ
 സാമർത്ഥ്യം പുണ്ടിഹ കശലിയായ്ക്കുന്ന വാഴുന്നതില്ലീ?

... ..

കാരാഗാരാവസതി നിയതം ദിവ്യസൗഭാഗ്യലക്ഷ്മീ-
 പുരാധാരായിത! തവ വിധിച്ചീടിനാൻ പത്മജൻതാൻ
 നേരായാരാഞ്ഞരിയുകിലിദം ഹന്ത! ലംഘിച്ചുകൊൾവാ-
 നാരാണാരാൽ കഥയ സുമതേ! നിഷ്ഠലം നിന്റെ ജന്മം.

(കുട്ടിലെക്കിളി)

44 കോന്നിയൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള

കെ. സി. കേശവപ്പിള്ളയുടെ ശിഷ്യന്മാരിൽ ഒരാളാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണാവസരത്തിൽ മി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയും അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നത്രേ. ശ്രീചിത്രാവതാരത്തെ അധികരിച്ച് അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു പദ്യകൃതിയും ശ്രീരാമന്റെ വനയാത്ര തുടങ്ങിയ ചില ഖണ്ഡകവനങ്ങളും മാത്രമേ ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുള്ളൂ.

നീരന്ത്രദുഃഖനികരാകരമാണ രാജ്യ-
ഭാരം ധരിക്ക വനവാസമതീവസൗഖ്യം
പാരം പ്രസിദ്ധമിതു താദൃശസത്യസൂക്തി-
സാരങ്ങൾ താനിഹ ഫലങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തും.
കോപാദിയാൽപ്പെടുമനീതി, യിടയ്ക്കരാതി
ഭൂപാലഭിതി, പരപീഡനപാപകൃത്യം
ഹാ പാർക്കിലില്ലൊരു മനസ്സുവമിനിലയ്ക്കി-
ങ്ങാപാദച്ചുഡമഴലാമവനീപതിയും.
ഇഴടാർന്ന സുന്ദരസുമാവലിതൻസുഗന്ധ-
മോടാടലാറ്റിടുമിളംകളർകാറ്റടിക്കേ
വാടാതെ വല്ലികൾ മനോഹരസ്തമമാടും
കാടാർക്കുമുൾക്കളുകുമുൾക്കടമേകമല്ലോ.
ആകപ്പഴുത്തൊരു കിടാവിനുപോലുമെത്തും
പാകത്തിനൊത്തു, പലപാദപപംക്തിതോറ്റം
ആകൃതമാധുരികലർന്നമതം ഫലങ്ങ-
ളാകണുമാർക്കുമവിടെത്തടവുശിക്കാം.
പറക്കടിച്ചു കുറകത്തല കാർന്നു തിന്നും
പററന്തികഞ്ഞു തകിടിത്തറമേൽ കിടന്നും,
തെറ്റുന്നണഞ്ഞിണയെ നക്കിമണത്തുമൊറ്റ-
യ്ക്കൊറ്റയ്ക്കൊന്നുകൾ പിണച്ചുവലംകളിച്ചും.
കൂടുംസുഖത്തൊടമതം മറിമാൻകലത്തി-
നോടും വിടർത്തിചിറകൊത്തതിഭംഗിയോടെ
ആടും മയൂരഗണമോടുമിണങ്ങിടുന്ന
കാടുന്നതപ്രഥമാർക്കളവാക്കയില്ലേ?

(ശ്രീരാമന്റെ വനയാത്ര)

45 സി. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള

ചിറയിൻകീഴ് പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള എം. ആർ. എസ്. എന്റെ ഒരു സഹാധ്യാപകനും സുഹൃത്തുമായിരുന്നു. ജ്യോതിശ്ശർണനത്തിലും ചരിത്രഗവേഷണത്തിലും നല്ല നൈപുണി പ്രകാശിപ്പിച്ചവനും. 'മാലതി' എന്നൊരു ഖണ്ഡകാവ്യം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. കടഞ്ഞെടുത്ത നല്ല നല്ല പദങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഗുഹിതവും നീണ്ടു നീണ്ട ഉജ്ജ്വലവർണ്ണ

നകളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുമായ ഈ കാവ്യത്തിന് കൃത്രിമത്വം അല്പം കൂടിപ്പോയതിനാൽ സമൃദ്ധമായ ഭാവസ്ഫുരണശക്തി ഇല്ലാതെ വന്നുപോയി. ഏതായിരുന്നാലും ഒരു സരസഗദ്യകാരനെന്ന നിലയിലാണ് അദ്ദേഹം സാധാരണ അറിയപ്പെടുന്നത്. വിശിഷ്ടവും ഫലിതസങ്കല്പിതവുമായ ഒരു ഗദ്യശൈലി അദ്ദേഹത്തിനു വശമായിരുന്നു. ചരിത്രാവേഷണപരമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലേഖനങ്ങളെല്ലാം വിജ്ഞാനപ്രദങ്ങളാണ്. അദ്ദേഹം ഇവ കൂടാതെ കൃഷ്ണാകാന്തന്റെ മരണപത്രം മലയാളത്തിൽ തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 'പഴയപാട്ടുകൾ' സാഹിത്യചരിത്രകാരൻ വളരെ ഉപകാരപ്രദമാകുന്നു.

46 സർദാർ കെ. എം. പണിക്കർ

അമ്പലപ്പുഴത്താലൂക്കിൽ കാവാലത്തു ചാലയിൽ ചെമ്പകനാട്ടിലെ അതിപുരാതനവും ഏറ്റവും ധനാധ്യവുമായ നായർകുടുംബമാകുന്നു. കാരണവരായിരുന്ന രാമകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ആശാൻ കുടുംബരേണവിഷയത്തിലും ഒരു ആശാൻതന്നെ ആയിരുന്നു. അഭിജാതകുടുംബങ്ങളിൽനിന്ന് ആരും തങ്ങളുടെ കുട്ടികളെ ശീമയ്ക്കയച്ചു പഠിപ്പിക്കു പതിവില്ലാതിരുന്ന കാലമായിരുന്നു അത്. അമ്പലപ്പുഴത്താലൂക്കിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, മാത്തൂർ ശങ്കരനാരായണൻ കഞ്ഞുപണിക്കരാണ് ഈ മാതൃലിന ആദ്യമായി ലംഘിച്ചത്. അദ്ദേഹം മുന്തിരുന്ന കാരണവന്മാരെപ്പോലെ ആധംബരപ്രിയനോ പണം ചെലവാക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ മുക്തഹസ്തനോ ആയിരുന്നില്ല. ഒരു ഭൃത്യനെപ്പോലും കൂടാതെ തന്നെത്താൻ വെറ്റിലച്ചെല്ലവും തൂക്കിക്കൊണ്ടാണ് തിരുവനന്തപുരത്തും മറ്റും സഞ്ചരിക്കാറുണ്ടായിരുന്നത്. ഇങ്ങനെ ഒക്കെ ഇരുന്നിട്ടും നാരായണപ്പണിക്കർ എന്ന യുവാവിനെ അദ്ദേഹം ശീമയ്ക്കയച്ചു. ആ അവസരത്തിൽ എന്റെ കാര്യദർശിത്വത്തിൽ തിരുവനന്തപുരത്തു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന അമ്പലപ്പുഴ 'യുവജന' സമാജത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ഒരു യാത്രയയപ്പു സല്ലാരം നടന്നത് ഞാൻ ഇപ്പോഴും ഇന്നലത്തെപ്പോലെ ഓർക്കുന്നു. അമ്പലപ്പുഴ ആർ. കൃഷ്ണപിള്ളയായിരുന്നു അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചത്. നൂറ്റിലൂരും അമ്പലപ്പുഴക്കാർ അന്നു യോഗത്തിൽ ഹാജരായിരുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ അന്നാട്ടുകാരായ ഞങ്ങൾ പുളകംകൊണ്ടു. അത്ര സങ്കചിതമായിരുന്നു അന്നത്തെ ദേശാഭിമാനം. ഇന്നാകട്ടെ ഞാൻ അന്നാട്ടുകാരനാണെന്ന് അവിടെ ഉള്ളവരാരും സ്റ്റരിക്കാറേയില്ല; എനിക്കോ വിശ്വം മുഴുവനും ഇല്ലെങ്കിലും ഭാരതവണ്ഡം എന്റെ സ്വദേശമായി വളർന്നിരിക്കുന്നു.

ശങ്കരനാരായണൻകഞ്ഞുപണിക്കർ തന്റെ ഭാഗിനേയൻ തിരിച്ചു വരുമ്പോൾ താമസിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ഒരു പ്രത്യേക കെട്ടിടവും പണിയിക്കുകയുണ്ടായി. കടൽ കടന്നാൽ ജാതി പോയി എന്നായിരുന്നു അന്നത്തെ ധാരണ എന്നുള്ളതിന് അത് ഉത്തമ ലക്ഷ്യമായിരുന്നു. ഏതായിരുന്നാലും ആ നാരായണപ്പണിക്കർ തിരിച്ചുവന്നില്ല; അദ്ദേഹം ഡാക്ടർ ബിരുദം നേടി, ഒരു മദാമ്മയെ കല്യാണം കഴിച്ചു ശീമയിൽത്തന്നെ പ്രാക്ടീസു ചെയ്തുവരുന്നു. കുടുംബത്തിലേയക്ക് അതു വലിയ നഷ്ടമായി

പോയെന്നും പറയാനില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അദ്ദേഹം തന്റെ കടുംബത്തിലെ മറ്റു ചില അംഗങ്ങളെ അവിടെ വരുത്തി യഥോചിതം പഠിപ്പിച്ചു തിരിച്ചയച്ചുവല്ലോ.

ചാലയിൽ മാധവപ്പണിക്കരെ ² ശീമയ്യയച്ച അവസരത്തിൽ, എന്റെ പരേതയായ പ്രഥമ പത്നിയുടെ മാതൃല ഗൃഹത്തിൽ വച്ചു നടന്ന വിരുന്നിലും ഞാൻ ഭാഗഭാക്കായിരുന്നു. അന്നത്തെ മാധവപ്പണിക്കർ ഒരു കൃശഗാന്ത്രനായിരുന്നു എന്നാണ് എന്റെ ഓർമ്മ. ഇപ്പോൾ മട്ടൊക്കെമാറി. കോട്ടയം സി. എം. എസ്സ്. കാളേജിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തും ചാലയിൽ മാധവപ്പണിക്കർ സാഹിത്യവ്യവസായം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നതായിട്ടാണ് അറിവ്. അദ്ദേഹം ആക്സഫോർഡിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കവേ ആദ്യത്തെ ജർമ്മൻയുദ്ധം ആരംഭിച്ചു. അന്ന് എഴുപതുമിനിട്ടുകൊണ്ട് തീവണ്ടിയിൽ വച്ച് എഴുതിയതാണ് 'ഒരപകടം' എന്ന നിമിഷ കൃതി. അത് വാസ്തവസംഭവവുമായിരുന്നു.

പരിസ്സരിച്ചുള്ള വിനോദചിന്തയാൽ
വരിഷ്ഠരാം സ്നേഹിതരേ വെടിഞ്ഞു ഞാൻ
ഒരിക്കലേകാകി കത്രഹലേന സം-
ചരിച്ച ലണ്ടന്റെ വിശാലവീഥിയിൽ.
അശക്തരെക്കൊല്ലുവതിന്നു സെപ്പളിൻ
നിശയ്ക്കുകും വരുമെന്ന ഭീതിയാൽ
കൊളുത്തിടാത്തുള്ള വിളക്കുമൂലമായ്
പെരുത്തിട്ടടാം നഗരം ഭയങ്കരം.
രസിച്ചമനം സുഖമായ് നടന്നു സു-
പ്രസിദ്ധമാപ്പട്ടണമദ്ധ്യമെത്തവേ
ചെവിക്കടുത്തമ്പുകലർന്നവാചകം
ശ്രവിക്കയാലൊന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കിഞാൻ.

അപ്പോൾ,

നിശാധിനാഥൻ പരിപൂർണ്ണഭംഗിയായ്
ദിനാന്തകാലത്തിലുദിച്ചപോലവേ
പ്രശാന്തമായ്കോമളമായ പെണ്ണണി-
ത്തിടമ്പിനൊക്കുന്ന മുഖപ്രസാദവും,
വസന്തകാലത്തു വീടർന്ന പൂക്കളിൽ
പരം നറുത്തേൻ നിറയുന്നതിൻവിധം
പ്രസന്നമായ്ക്കാമരസം തുള്ളുമിട്ടും

² രാമകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ ഏകസഹോദരിയായ കഞ്ഞിക്കുട്ടിക്കുഞ്ഞമ്മയുടേയും മലബാറിൽ ചിറയ്ക്കൽ താലൂക്കിൽ വെള്ളച്ചാലുദേശത്തെ പുതിയില്ലത്തു് ബ്രഹ്മശ്രീ പരമേശ്വരൻ നമ്പൂതിരിയുടേയും രണ്ടാമത്തെ പുത്രനാകുന്നു. ജ്യേഷ്ഠൻ ക്യാപ്റ്റൻ കെ. പി. പണിക്കർ എം. ബി. സി. എച്ച്. ബി. ഡി. റ്റി. എം. ആൻഡ് എച്ച്. കേരളീയർക്കു സുപരിചിതനാണ്. ഏകസഹോദരി കഞ്ഞുലക്ഷ്മിക്കുഞ്ഞമ്മയാണ്.

മനോഹരം ചെഞ്ചൊടി തന്റെ കാന്തിയും
അലക്ഷ്യമായാരെയുമൊറ്റനോക്കിനാ-
ലുലയ്ക്കുമാറ്റുള്ള മിഴിപ്രയോഗവും
സലക്ഷണം കാണുകയാൽ പകച്ചുടൻ
മലച്ച ചിത്തം ചിതറിപ്പഴഞ്ഞു ഞാൻ.

അവൾ,

‘സ്തരിച്ചൊരോമൽമുദ്രഹാസഭംഗിവി-
സ്തരിക്കുവാനായിട്ട നല്ലിടാതെ’

മധുരസ്സാക്ഷരം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:

“അഹോ! സഹായിക്കുക നിസ്സഹായയായ്
സഖേദമിപ്പോളുഴലുന്ന മങ്കയെ
അഹേതുകം ദുർഘടദിഷ്ടശക്തിയാൽ
സഖേ! സുഖംവിട്ടു കഴങ്ങിടുന്നു ഞാൻ”

യുവാവാകട്ടെ, ഒരു ടാക്സി വിളിച്ച് ‘കരംഗശാബാക്ഷി വസിക്കുമഗൃഹം’ തിര
ഞ്ഞു് ആ രാത്രിയിൽ യാത്ര തുടങ്ങി.

സ്വരാജ്യമല്ലോർക്കുകിലർദ്ധരാത്രി; താൻ
വരാംഗിയാണില്ല സഹായമാരുമേ
ഒരാളടുത്തുള്ളവനന്യനീവിധം
മരാളസഞ്ചാരിണി വാണിടും സ്ഥിതി.

എന്നിടും അവൾ അതൊന്നും വകവയ്ക്കാതെ ഒരു കഥ പറയാൻ തുടങ്ങി. കഥ
ഇതാണ്.

മലപ്പുറത്തു് ‘അലംഗുണമിയന്നു് ശക്തിചേരും’ കലമതിൽ—ഒരു തമ്പി പിറ
ന്നു. മാർജ്ജരി എന്നായിരുന്നു പേർ. പ്രായമായപ്പോൾ പിതാവു് അവൾക്ക് ഒരു
വരനെ നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു. അങ്ങനെയിരിക്കെ,

അതുസമയമൊരിക്കലപ്രദേശ-
ത്തതുലഗുണാനിതനാം യുവാവൊരുത്തൻ
പുതുശശി നിശ്ചയിക്കലെന്നപോലെ
കുതുകസുഖപ്രദനന്നു വന്നുചേർന്നു.

അയാളുടെ,

‘അനുപമിതവചോവിലാസവായ്ക്കും
തനുസുകമാരതയും പ്രഭുത്വമട്ടും’

ഒക്കെക്കണ്ടിട്ടു് അവൾക്ക് അയാളിൽ അനുരാഗം ജനിച്ചു. അയാളോ?

പല പല മുദ്രചാട്ടുവാക്കുകൊണ്ടും
ബലമനുരാഗമഹോ നടിച്ചുകൊണ്ടും
ഖലനവനവളോടടുത്തുകൂടി
മലർശരഭേവനസാദ്ധ്യമെന്തു പിന്നെ?

ഇങ്ങനെ അവളുടെ സതീവ്രതത്തെ ഹരിച്ചിട്ട് അയാൾ കടന്നുകളഞ്ഞപ്പോൾ, മാർജ്ജരിയുടെ സ്ഥിതി വലിയ പരുങ്ങലിലായി. കഥയുടെ അവസാനഘട്ടത്തിൽ,

‘അവളുജീവളുമൊന്നുതന്നെ ഞാനാ-
ണവമതിയേറ്റു ഗൃഹംവെടിഞ്ഞ ബാലാ
ദിവസവുമഭിസാരവൃത്തി കൈക്കൊ-
ണ്ടവനിയലിങ്ങനെ ജീവിതം കഴിപ്പൂ’

എന്ന് അവൾ ഉച്ചരിച്ചപ്പോൾ നമ്മുടെ യുവാവിന് തന്റെ ദുർഘടസ്ഥിതി മനസ്സിലായി.

ഭയാനകം ഭ്രതഗണങ്ങൾ കൂട്ടമായ്
കിനാവിലുൾത്തട്ടിലണഞ്ഞതിൻവിധം
അപാരമായ് തെട്ടി വളർന്ന ഭീതിയാ-
ലൊരാലിലയ്ക്കൊത്തു വിറച്ചുപോയി ഞാൻ.
കൊഞ്ചിക്കൊണ്ടരികത്തു വാണ കുലപ്പണ്ണിന്റെ വാക്യങ്ങളാൽ
വഞ്ചിച്ചീവിയമന്നു പെട്ട വലുതാമദുർഘടാവസ്ഥയിൽ
എഞ്ചിത്തത്തിലുദിച്ച കോപമൊരുമട്ടനാളടക്കിട്ടു പൊൻ-
സഞ്ചിക്കെട്ടു ‘പൊലി’ച്ചു നല്ലി ഹതസന്തോഷം മടങ്ങിടന്നേൻ.

കവനകൗമുദിയിലെ നിർജ്ജീവ കവിതകളുടെ ഇടയ്ക്ക് ദ്വിപ്രാസശൂന്യമായ ഈ മനോജ്ഞകവിതയ്ക്ക് ഒരു സ്ഥാനം അനുവദിക്കപ്പെട്ടത് എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് അറിഞ്ഞുകൂട.

അക്കാലത്തെ കവികളുടെ ‘കാമിനി’മാരെല്ലാം ഒരേ കരുവിൽ വർത്തെടുക്കപ്പെട്ട ചൈതന്യശൂന്യമായ പാവകളായിരുന്നു. അവർ പ്രായേണ തളിരും ചെന്താരും, കാറ്റും കരിഞ്ചണ്ടിയും, മാനും മദയാനയും-ഒക്കെ ചരിക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങൾ മാത്രമായിരുന്നെന്നു പറയാം. ഈ യുവകവിയുടെ ‘എന്റെ പ്രേയസി’യെ ഒന്നു നോക്കൂ.

കൃതികൾ ചൊന്നൊരു നന്മകളില്ല കാ-
ഞ്ചതിനു ‘സുന്ദരി’യല്ലവളെങ്കിലും
അതിരുവിട്ടിതുപോൽ മമ ചിത്തതാ-
രവളിലെന്തലിയുന്നിതനാരതം

തളിരൊടൊത്തു തുടുത്തതിഭംഗിയായ്
തെളിവിലാണ്ട രദച്ചുദകാന്തി ഞാൻ

ലളിതയാം പ്രിയയിൽ ബത! കണ്ടതി-
ല്ലവൾ 'മനോഹരി'യാവതുമെങ്ങനെ?

കരകവിഞ്ഞ വികാരബലത്തിനെ-
സ്സരസമായ്ക്കുകയും നയനദ്രവ്യം
സരസിജത്തൊടു സന്നിഭമല്ല നി-
ശ്ചയമവയ്ക്കു കുറച്ചിലതല്ലയോ?

കരീകൾ പോവതുപോൽ സുഖമായ് മനോ-
ഹരികൾ പോകണമെന്നറിവെങ്കിലും
ത്വരിതമായ് ദ്രവപാദമിയന്നതാ-
നയനമെൻ പ്രിയ ചെയ്വതുമിത്യവും

മുലയവൾക്കു വളർന്നവയെങ്കിലും
മലകളോടുപമിക്കുക ദുർഘടം
അലസലോചനയാൾക്കതിനാലെഴും
കറവു കഷ്ടമുരയ്ക്കുക സാധ്യമോ?

ലളിതമാധുരിയാർന്നതി സൗഹൃദം
തെളിയുമായവൾതന്നുടെ വാക്കുകൾ
കിളിചിലപ്പതിനോടൊരു സാമ്യവും
പറയുവാൻ പണിയെന്നു നിനപ്പുണാൻ.

കൃതികൾ ചെന്നൊരു നന്മകളില്ല കാ-
ണമതിനു സുന്ദരിയല്ലവളെങ്കിലും
അതിരവിട്ടു ബലാൽ മമചിത്തതാ-
രവളിലന്നലിയുന്നിതനാരതം.

മാമുലുകളോടു പടവെട്ടാൻ തുടങ്ങിയ ഈ യുവകവിയെ ഒരു ശല്യമായി കവ
നകൗമുദീപ്രവർത്തകന്മാർ കരുതിയിരിക്കണം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുതിയ പ്രാസ
ഘടന നോക്കുക. നാലാമത്തേയും എട്ടാമത്തേയും വരികളിലെ ദ്വിതീയാക്ഷര
ങ്ങൾക്കും-പന്ത്രണ്ടാമത്തേയും പതിനാറാമത്തേയും വരികളിലെ ദ്വിതീയാക്ഷര
ങ്ങൾക്കും-ഇരുപതാമത്തേയും ഇരുപത്തിനാലാമത്തേയും ദ്വിതീയാക്ഷരങ്ങൾക്കും
തമ്മിലാണ് പ്രാസം ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഒരു സ്വപ്നം, വിമാനസന്ദേശം ഇവയും
അക്കാലത്ത്, വിദേശത്തുവെച്ചു രചിക്കപ്പെട്ടവയാകുന്നു. അന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്യേഷ്ഠ
സഹോദരൻ ലഹ്ലനന്ദ് പത്മനാഭപ്പണിക്കർ സൈനികസേവനം ചെയ്യുകയായിരു
ന്നു. ഡാക്ടർ പണിക്കർ പടയ്ക്കു പോയതിനെക്കുറിച്ച് അനജൻ അദ്ദേഹത്തിനയച്ച
കത്തിൽ ഒരു ഭാഗം ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

പ്രിയമേറിയൊരമ്മ, കീർത്തിപ്പു-
ണ്ടുയരും ഗേഹമനപ്പുമാം ധനം

സ്വയമായിവയെ തൃജിച്ചു പോർ-
 കളമാണിന്നു ഭവാൻ വരിച്ചതും.
 പതിവായഴലൊന്നറിഞ്ഞിടാ-
 തതിസൗഖ്യത്തെൊട്ടുതാനിരിപ്പതിൽ
 മതിവന്നതുമുലമോ ഭവാ-
 നുള്ളവായ്ഘോരരണാകണാഗ്രഹം.
 കടുതാം വിഷമാരുതാസ്സവും
 ചുട്ടവെള്ളക്കൊടുമാരിയും പരം
 പടുഭീകരമാം വിമാനവും
 ബത! ചേരും സമരം ഭയങ്കരം.
 എതിരായണയുന്ന സേനയെ-
 പ്പതിർപ്പാറ്റുംപടിയാക്കിട്ടും വെടി
 പതിവായ് ക്കളർഗാനമേല്പുതാം
 ചെവികൾക്കിന്നു സുഖം തരുന്നതോ?
 മലർമെത്തയിൽവെച്ചുപോന്ന നി-
 ര്മമലമാം തൻ മുദുമേനി കഷ്ടമേ
 നിലമായതണച്ചു ഹാ ഭവാൻ
 നിശയോരോന്നു കഴിപ്പതെങ്ങനെ
 ദിവസംപ്രതി പായസാദി ന-
 ല്ലവചേരുന്ന സുമൃഷ്ടഭോജനം
 ശവപൂരിതമാമടർക്കള-
 ത്തഹഹ ജ്യേഷ്ഠ ലഭിപ്പതോ തവ?
 പുതുതേൻമൊഴി കാന്തയൊത്തുനൽ-
 കളതുകാൽ മേടയിൽ വാണിരുന്നതേ
 ഇതുനാൾ ശവപൂർണ്ണമാമട-
 റ്റുള്ളമാഹന്ത സഹിപ്പതെങ്ങനെ?
 അഥവാ ശരി ലോകനന്മതാൻ
 പ്രഥമം ജീവിതകാമകോടിയിൽ
 ശതയാ സ്വസുഖാദിയൊക്കെയും
 പൊതുയർമ്മത്തിനധീനമല്ലയോ?
 ബലമാണ്ടു തുരുഷ്ഠരേറ്റു തൽ-
 കലമെല്ലാം മുറിയേറ്റു വീഴ്ചിലും
 കൊലചെയ്വതിലല്ല രക്ഷചെ-
 യ്വതിലല്ലോ തവ യത്നമുത്തമം.
 അടരാടി മരിച്ചിട്ടെന്നാരാ-
 ബ്ബടവർഗ്ഗത്തിനു രക്ഷയേകുവാൻ
 സ്ട്ടയെര്യമിയന്നുപോവതിൽ-

പുരമായെന്തപരം മഹത്തരം?

1092-ൽ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ വച്ച് എഴുതിയ 'വിഷാദകാരണം' ഒരു ഒന്നാംതരം ഭാവ ഗാനമാണ്.

മദന്തരംഗം തവ കൈവശത്തിലായ്
 ത്വദന്തരംഗം പണയം നമുക്കുമായ്
 ഇദം മനസ്സിന്നു മനസ്സുവാങ്ങി നാം
 സുഖത്തെടന്നാളിൽ വസിച്ചതില്ലയോ?
 മടങ്ങിവാങ്ങിച്ചു തവാന്തരംഗമ-
 ന്നടഞ്ഞുകാണായ് മമ ചിത്തമത്തലാൽ
 മടങ്ങിവാങ്ങിച്ചു തവാന്തരംഗമ-
 ന്നനന്തരം ശൂന്യഛദന്തനായ ഞാൻ.
 വരാംഗി നീയെന്നെയിവണ്ണുമായ് വെടി-
 ണ്ഞതാരാമഹാദുഃഖമെന്നിക്കസഹ്യമേ
 വരാംഗിനീയെന്നെയിവണ്ണുമായ് വെടി-
 ണ്ഞതാശു മേ ജീവിതശക്തി കൊല്ലുമേ.
 സ്മരിക്കുമോ നീ കളവാണി പണ്ടുനാ-
 മൊരിക്കലെന്നിക്കു തനിച്ചിരിക്കവേ
 സ്മരിക്കുമോ നീ കളവാണി ചിന്ത സം-
 ചരിച്ച ഗന്ധർവ്വപുരങ്ങളൊക്കവേ?
 മരണപോവാനിടയാകുമോ മനം-
 തുറന്നു നാമന്നുപറഞ്ഞ വാക്കുകൾ
 മരണപോകാനിടയാകുമോ രസി-
 ച്ചറിഞ്ഞു നാം ചെയ്തു വിശിഷ്ടവൃത്തികൾ?
 എനിക്കതെല്ലാം സ്മൃതിയിങ്കലുണ്ടു ഞാ-
 നിനിക്കരംഗാക്ഷി വസിപ്പതെന്തിനായ്
 എനിക്കതെല്ലാം സ്മൃതിയിങ്കലുണ്ടു ഞാൻ
 കഴിഞ്ഞതോർത്തിട്ടു വസിക്കയോ? ശരി.

വികാരത്തിന്റെ തള്ളലിന്ന് അനുകൂലമായ പദവിന്യാസം, ലാളിത്യം, അനലം കൃതത്വം-ഇവയാണ് ഈ കവിയുടെ മനോഹാരിതയ്ക്കു കാരണം.

വിലാസമഞ്ജരിയും ഇക്കാലത്തു രചിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ഒന്നരണ്ടു മനോഹര പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ഓമൽ പുത്തൻ ഞാൻ പരാതിപറക-
 ല്ലെന്നൊന്നു ചിന്തിക്കിലും
 നീ മദ്യാസഗൃഹത്തിലെനൊടൊരുമി-
 ച്ചല്ലേ വസിക്കേണ്ടതും?

ഈമട്ടമയൊടൊത്തു നിത്യവുമിര-
ന്നീടാൻ നിനച്ചിടുമിൻ

പ്രേമപ്പുഴുടി പൂക്കുമെന്നവരുമോ?
പൂക്കിൽ ഫലിച്ചിടുമോ?

ഊട്ടം കൗതുകമാർന്നു പക്ഷികളിണകൂടുന്നതായ്ക്കുണ്ടു ചാ-
ഞ്ചാടും കൺമുനയാൽ ജനങ്ങൾനടുവിൽ കാമപ്രിയൻചൊല്ലേവേ
പാടേ കാമിനിയാൾക്കെഴുന്ന പുളകസ്യേദോർഗമത്താൽ തെളി-
ഞ്ഞീടും കേളികളുഹലം നതമുഖാബ്ജത്താൽ മറച്ചാളവൾ.

ഇപ്രകാരം, പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാലത്തു തന്നെ നിസ്സാർത്ഥമായി നിര
ന്ത സാഹിത്യസേവനം അനുഷ്ഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ചാലയിൽ കെ. മാധവപ്പണിക്കർ
സർദാർ കെ. എം. പണിക്കർ എന്ന നിലയിൽ കേരളീയർക്കെല്ലാം അഭിമാനസ്തം
ഭമായിത്തീർന്നതിനു ശേഷവും-മുറയ്ക്കു് പാട്യാലമന്ത്രി പദാനന്തരം ബിക്കാനീർ പ്രഥ
മമന്ത്രി എന്ന കാമ്യപദത്തിൽ എത്തി രാജ്യതന്ത്രാലോചനകളാൽ തലപ്പുണ്ണാക്കി
ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന അവസരത്തിലും-കവിതാകാമിനിയെ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെന്നു കാ
ണുന്നത് എത്ര ചാരിതാർത്ഥ്യജനകം!

പ്രസ്തുത കവിയുടെ കൃതികൾ-

പദ്യം: ചിന്താതരംഗിണി, ഭൂപസന്ദേശം, സന്ധ്യാരാഗം, അപക്വഫലം, കരു
ക്ഷേത്രത്തിലെ ഗാന്ധാരി, ചാടുക്കുമിഴുതാവലി, പ്രേമഗീതി, ഹൈദർനായ്ക്കൻ, രസി
കരസായനം (ഓമർഖയ്യാമിന്റെ തർജ്ജമ), ബാലികാമതം, പങ്കിപരിണയം.

നോവലുകൾ: കല്യാണമൽ, പാങ്കിപ്പടയാളി, പുണർകോടുസ്വരൂപം, ധൂമകേ
തുവിന്റെ ഉദയം, കേരളസിഹം ഇവ.

നാടകങ്ങൾ: മണ്ഡോദരി, ധ്രുവസ്വാമിനി, ഭീഷ്മർ, നൂർജഹാൻ.

ഉപന്യാസങ്ങൾ: ഉപന്യാസമാല, കവിതാതത്വനിരൂപണം.

ഇവയിൽ ഓരോന്നിനെപ്പറ്റിയും സവിസ്തരം വിമർശിക്കാൻ സൗകര്യമില്ലാത്ത
തിൽ വ്യസനിക്കുന്നു.

ചിന്താതരംഗിണി:

“ആഴമുള്ള പുഴയുടെ അടിത്തട്ടിൽ ഒരു പ്രക്ഷോഭം; ഒരാവേശം; അതിൽനി
ന്നുയർന്ന ഒരു നെടുവീർപ്പ്; അതിൽ നിന്ന് വിചാരത്തിന്റെ തിരപ്പൊപ്പാട്; അതി
നെത്തുടർന്ന് ചിന്താനദിയിൽ ഉരുണ്ടുകൂടുന്ന കല്ലോലപരമ്പര; തടം തട്ടിത്തകർ
ത്തുകൊണ്ടുള്ള പ്രവാഹകലഹം; തടസ്ഥലങ്ങളിൽ തട്ടിമറിഞ്ഞു ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞു
ള്ള ഗതി; നദിമുഖത്തു തങ്ങിക്കൂട്ടുന്ന നരയും പതയും; ആഴിയോടുള്ള സംഗമം-
അപാരപാദാരാധരപ്പുറപ്പിൽ ചെന്നുചേർന്നുള്ള വിശ്രാന്തി-വിഷയാഭോഗം; ക്ലേശാ
നുഭവം; അനുഭവവിരക്തി; ജിജ്ഞാസാബോധം; നിർവ്വേദം; ശാന്തി ഇതാണ് ചി
ന്താതരംഗിണി” എന്ന് അവതരികാകർത്താവായ അപ്പൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സു

കൊണ്ടു് അവിടുത്തെ നിസർഗ്ഗഭാഷാശൈലിയിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതിൽക്കവിഞ്ഞു് എന്താണു പരയുക.

‘കഴിഞ്ഞൊരൻജീവിതമെങ്ങു മൂന്നു-
മാശിച്ചതാം ശോഭനഭാവിയെങ്ങോ
വളഞ്ഞുനിന്നുളളൊരു ജീവിതാദ്ധ്യാ-
വളന്നുനോക്കിടുകിലെന്തു പുണ്യം എന്ന്,
ചെറുപ്പകാലത്തു കൊളുത്തിവെച്ചോ-
രത്യുന്നതാദർശവിളക്കു കഷ്ടം!
സുസൈന്ധവ്യമാമെണ്ണു കുറഞ്ഞമൂലം
നഷ്ടപ്രഭം കത്തിയെരിഞ്ഞിടുന്നു.

ഈ അവസ്ഥയിൽ ചിന്തകന്റെ ‘നിരന്തരാശ്രുക്കൾ നനച്ച’തായ ചിത്തത്തിൽ വിതയ്ക്കപ്പെട്ട ചിന്താകൃതമായ ‘ബീജം’ ക്രമത്തിൽ മുളച്ചുയർന്നുവന്നിട്ടു് ‘മണം പെറ്റും പൂക്കൾ’ വിരിഞ്ഞു നില്ക്കുന്ന കാഴ്ചയാണ് ഈ കൃതിയിൽ കാണുന്നതു്. ആദ്യമായി അയാൾ സ്വാഭാവികമായി ഒന്നു പിന്തിരിഞ്ഞു നോക്കുന്നു.

ദൂരത്തുനില്ക്കുമ്പോഴതിവഭംഗി
തെളിഞ്ഞു കാണം കമനിയദേശം
പാരംപണിപ്പെട്ടണയുമ്പോൾ മറ്റു-
ള്ളിടങ്ങളെപ്പോലൊരു ഭൂമിതന്നെ.
താനും കഴിഞ്ഞും ചിലെടം പരന്നും
പുല്ലാൽമറഞ്ഞും വെയിലിൽ പൊരിഞ്ഞും
എത്രയുയർന്നുളളൊരു ശൃംഗവും നാ-
മടുത്തുകാണുമ്പോഴുതേവമല്ലോ.
സമ്പ്രാപ്യമാം സ്ഥാനമണഞ്ഞിടാതെ
ജയേഷ്ഠതൻപദ്ധതിയിങ്കലെങ്ങും
വിശ്രാന്തിഗേഹങ്ങളുമില്ല; കൂട്ടു-
കാരം ചതിപ്പാൻ വഴിനോക്കി നില്പോർ.

ഇനി എന്തു നിവൃത്തി? ജീവിതാരംഭത്തിലെ സുഖസ്വപ്നങ്ങളെല്ലാം തകർന്നു് യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിക്കുമ്പോൾ ചിലർക്കെന്നല്ല പലർക്കും ഈമാതിരി ഒരു നിർദ്വേഷം ജനിക്കാം. അവരിൽ ചിലർ-അവരെ ഭീരുക്കളാണെന്നാണ് ഞാൻ പറയുന്നതു്-ആത്മഹത്യയിൽ രക്ഷ നേടുന്നു; മറ്റുചിലർ ഭക്തിമാർഗ്ഗത്തെ അവലംബിക്കുന്നു; മൂന്നാമതൊരു കൂട്ടത്തിൽ കർമ്മസമുദ്രത്തിലേക്ക് കുതിച്ചു ചാടുന്നു. നമ്മുടെ ചിന്തകൻ ഭക്തിമാർഗ്ഗത്തെപ്പറ്റിയാണ് ആദ്യമായി സ്മരിക്കുന്നതു്-എന്നാൽ അവിടെയും രക്ഷ കാണുന്നില്ല. ദൈവഭക്തി,

ക്ഷീണിച്ച ദേഹത്തിനു മദ്യമെന്ന-
പോലല്ലനേരം സുഖമേകിയേക്കാം.

എന്നല്ലാതെ, അതിൽനിന്നും സുഖം ലഭിക്കുന്നതല്ല.

സർവ്വജ്ഞനാമീശ്വരനുള്ളിഞ്ഞു
സന്തോഷമുണ്ടായ് വരമേകുമെന്നായ്
നിനപ്പുതിന്നെങ്ങനെ? കാഴ്ചവച്ചാൽ
മോദിക്കുമോ ജന്മികണക്കു നാഥൻ?

ചിന്തകൻ ദർശിക്കുന്ന ദൈവംകണക്കു നാഥനായ ജന്മിയാണ്. ‘കൃഷിപ്പിഴ
വന്നുപോയി; പാട്ടം ഇളച്ചുതരണേ!’ എന്ന് കൃഷിവലൻ അപേക്ഷിച്ചാൽ ജന്മി വക
വച്ചുകൊടുക്കുമോ? അയാൾക്ക് കണക്കു കണക്കു തന്നെ. ഇനി കീർത്തിനേടാൻ
ശ്രമിച്ചാലോ?

നിണത്തിലൊരാടി നരന്റെ മാംസം
ഭുജിച്ചു, മാറിൽ കുടർമാല ചാർത്തി
മദാസന്ധത്തം ഭൂവി ചെണ്ണിടുനോ-
രക്കീർത്തിയാംരാക്ഷസി സേവ്യയാണോ?

അങ്ങനെയുള്ള കീർത്തിയെ ചിന്തകൻ വെറുക്കുന്നു.

“കല്ലിൽകുറിക്കും ചിലർ കാരിരുമ്പിൽ
സ്തംഭങ്ങൾ നാടും ചിലരന്യകാവ്യം
പണംകൊടുത്തിട്ടെഴുതിച്ചിടും തൻ-
പ്രഖ്യാതി മേലും നിലനിർത്തുവാനായ്”

അതിനാൽ,

ഓരോ തടത്തിൽ തലപൊക്കിനില്ക്കും
ജയദ്ധ്വജങ്ങൾക്കടിവാരമെന്താം?
അക്കീർത്തിയാംദേവത തിന്നെറിഞ്ഞ
നരാസ്ഥികൂടങ്ങളൊഴിഞ്ഞു വേറെ.

എന്നാണ് ചിന്തകൻ ചോദിക്കുന്നത്. അനന്തരം ചിന്തകൻ തത്വചിന്തയിലേ
യ്ക്ക് കടക്കുന്നു.

നിനപ്പു മർത്യൻ വിധിസൃഷ്ടിതന്നിൽ
ഞാനാണു മുഖ്യൻപ്രകൃതിക്കധീശൻ
എന്നാജ്ഞയിൻകീഴിലടങ്ങിടുന്നു
മറ്റുള്ള ജന്തുക്കളിതാകമാനം.
ഇഹലോകമാം കാവിലസംഖ്യപ്പുഷ്പ-
ഗണങ്ങൾ പുത്തുണ്ടല്ലസിച്ഛിടുന്നു
അവയ്ക്കൊരോന്നിന്നുമൊരോതരത്തിൽ
പ്രത്യേകഭാവം നിയമിച്ച ദൈവം.

മുല്ലയ്ക്കും സൗരമല്ല പിച്ഛി-
 യുംഭോജമോ മറ്റുമണംവഹിപ്പൂ
 ഏവം നിനച്ചാലുകത്തിലുള്ള-
 തെല്ലാം വിജാതീയത ചേർന്നതത്രേ.
 നാനാത്വമല്ലോ പ്രകൃതിക്കു തത്വം
 വിഭിന്നമായ് കാണമതു സർവ്വരൂപം
 ചൊല്ലുന്നതിന്നെങ്ങനെയൊന്നിൽ മെച്ചം
 മറ്റൊന്നിതെന്നായുകത്തിലിപ്പോൾ.

ഈ ചോദ്യം യുക്തിയുക്തമല്ലേ?

മനോജ്ഞമാം പീലി പരത്തി നൃത്ത-
 മാടം മയൂരത്തിനുചേർന്നുകാന്തി
 കാകിയ്ക്കും ചിത്തമിളക്കിടുന്നി-
 ല്ലതിന്നനംഗൻ ബലിഭക്തനെ.

ഇങ്ങനെയുള്ള പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ എല്ലാം അധിനായകൻ മനുഷ്യനാണെന്ന് അവർ അഭിമാനിക്കുന്നു. എന്നാൽ ചിന്തകൻ ചോദിക്കുന്നു:

“സാധിപ്പതോവാദമിതിജ്ജഗത്തി-
 ന്തരാഞ്ച ദൈവം നരനേകിയെന്നായ്
 നിനപ്പതിന്നെങ്ങനെ കൈക്കരുത്തു
 ചെയ്യുന്നതെല്ലാം വിധിചെയ്തതായി.

ഇങ്ങനെ സകല ചരാചരങ്ങളിലും സമഭാവന ഉദിച്ചതിനോടുകൂടി ചിന്തകൻ്,

എല്ലാസ്ഥലത്തിന്നുമനന്തമായ
 സൗഭാഗ്യമൻപിൽ തെളിയുന്നതായി
 എല്ലാത്തിനും പട്ടുടയാടചേർന്നു
 സംഗീതമാധുര്യമിയന്നതായി”

തോന്നുന്നു. അപ്പോൾ പ്രപഞ്ചം ചിരി പുണ്ടിരിക്കുന്നതായും അനുഭവപ്പെടുന്നു. അതിന്റെ സർവാംഗീണ സൗന്ദര്യം അയാൾ ആസ്വദിക്കുന്നു.

വൃക്ഷാഗ്രമേറിച്ഛിരിപ്പുണ്ടുതത്തി-
 യന്യോന്യമോരോകളുഭാഷണങ്ങൾ
 ഉരച്ചിരിക്കുന്നൊരുപക്ഷിജാല-
 മെന്നുള്ളിലന്നാൾ പുരുമോദമേകി
 വിടർന്നുനില്ക്കുന്നൊരു പൂക്കൾതമ്മിൽ
 ചിരിച്ചു രാഗം വിതറിക്കളിച്ചു
 ഫലങ്ങളാൽചാഞ്ഞൊരുവൃക്ഷവൃന്ദം

മന്ത്രിച്ചതമ്മിൽ സുഖവാർത്തയെല്ലാം
 നിലാവൊളിച്ചാർത്തുവഹിച്ചപാടം
 സുഗന്ധമാർന്നുള്ളൊരു വാതപോതം
 അനന്തനിശ്ശബ്ദത രാത്രിപോലും
 മനോജ്ഞമാം ഭാഷണമെന്നൊടോതി

ഇങ്ങനെ ഒരു പ്രസന്നമാർഗ്ഗത്തിൽ മനസ്സു പ്രവേശിച്ച് അതിലൂടെ തെല്ലു ദൂരം പോയപ്പോൾ, പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ഈ ചിരി, ഈ സൗന്ദര്യം, അസ്ഥിരമാണല്ലോ എന്നൊരു തോന്നൽ ഉദിക്കുന്നു.

കാലം ഗമിക്കുന്നു; ഗമിച്ചുണ്ടോ
 നാമാണു പോകുന്നതു; കാലമല്ല
 സുനിശ്ചലംനില്ക്കുമിനൻധരിത്രി
 ചുറ്റുന്നപോലുള്ളൊരുതോന്നൽമാത്രം
 ... ..
 ലോകത്തിലെല്ലാത്തെയുമഹരിക്കും
 കാലത്തിരശ്ശീല കവർന്നെടുപ്പു
 ഓരോനിമേഷത്തെയുമായതോടൊ-
 ത്തുണ്ടായസർവത്തെയുമൊന്നുപോലെ

ഇങ്ങനെ എല്ലാം തോന്നൽ—വെറും ഭ്രമം—മീഥ്യ—എന്നുവന്നു. —ഈശ്വരൻ എന്തിന് ഇങ്ങനെ ഒരു ലോകത്തെ സൃഷ്ടിച്ചു?

മനുഷ്യചിത്തത്തിനു മാറ്റുകൂട്ടം
 ജയേഷ്ഠതൊട്ടുള്ള ഗുണങ്ങളെല്ലാം
 നിസ്സാരമായ്യാണുകിലെതു പിന്നെ
 സാഹചര്യമിജ്ജീവനു നല്കിടുന്നു?

ഈ ചിന്താഗതി അദ്ധ്യാത്മസൗന്ദര്യത്തിലേക്കു വഴി തെളിക്കുന്നു. ഇത്രയും പറഞ്ഞതിൽനിന്ന് ഇത് ആദ്ധ്യാത്മികമായ ഒരു ഭാവഗീതമാണെന്നു വ്യക്തമാണല്ലോ. ഇതിനെ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ശ്രീപത്മനാഭപദപത്മശതകത്തിനോടു ചേർത്തുവെച്ചു പരിശോധിക്കുക. അപ്പോൾ ഇതിന്റെ മെച്ചം വായനക്കാർക്കു പ്രത്യക്ഷപ്പെടും.

ഇത് 1111-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട ഒരു കൃതിയാണ്. ഈ നിലയിൽ എന്തും മുസ് നാം കവിയെ കണ്ടിരുന്നത് ഒരു പ്രേമഗായകനെന്ന അവസ്ഥയിലാകുന്നു. ബാലികാമതവും പ്രേമഗീതിയും വായിച്ചു നോക്കുക.

ബാലികാമതത്തിൽ, ഒരു ബാലിക തന്റെ തോഴിയോടു ചോദിക്കുന്നു:

എന്തോഴിയെതുകൊണ്ടെന്നെയിന്നാരുമേ
 സന്തോഷത്തോടഹോ നോക്കുന്നില്ല?

സ്വൈരംകളിച്ചുഞാൻ കോവിലിൽപോകുമ്പോൾ
ആരുമെൻപിൻപിൽ വരുന്നതില്ലാ.

അതിൻ്റെ,

“മുൻപിൽവിടർന്നത-
ല്ലുഴിയിലാദ്യംപറിച്ചു ബാലേ”

എന്നായിരുന്നു തോഴിയുടെ മറുപടി.

“അന്തിയിലമ്പലനീരാഴിതന്നിൽഞാൻ
ചന്തത്തിൽ സ്നാനത്തിനെത്തിടവേ
എന്തൊരുവിസ്തൃയമെൻതോഴി കൺമുമ്പിൽ
ചെന്താർശരൻതന്നെ വന്നുനിന്നു
രണ്ടുവാക്കെന്നോടുമിണ്ടി നൽപുഞ്ചിരി-
പ്പുണ്ടു തൻനിണ്ടുനിവർന്നകണ്ണാൽ
എന്തേനിയപാദമസ്തകംനോക്കിയ-
ന്നുണ്മയിൽ പിന്നെയും പുഞ്ചിരിച്ചു.
ചൊല്ലാവതല്ല മേ ലജ്ജയും മോദവു-
മെല്ലാമെനിക്കപ്പോഴുണ്ടായതു
ചൊല്ലുക മേ സഖി! കന്യയാമെന്നില-
ക്കല്യാണശീലൻ കനിഞ്ഞീടുമോ?
ബാലിക ഞാനഹോ പ്രൗഢമാം ശൃംഗാര-
ലീലകളൊന്നുമറിയുന്നില്ല
പ്രേമരഹസ്യങ്ങൾ കാമവിലാസങ്ങൾ
തുമുറ്റുകുന്ന സല്ലാപങ്ങൾ
ചഞ്ചലദൃഷ്ടിതൻ കേളിവിശേഷങ്ങൾ
പുഞ്ചിരിബിംഭാഷതൻ നാനാർത്ഥങ്ങൾ
ഏതുമറിയാത്തൊരെന്നിലക്കല്യന്റെ
ചേതസ്സതെല്ലുമലിയുന്നിതോ?
മുവുകുമാരമേ! നിന്നുടെ കൈയിൽനി-
ന്നേതൊരുനാളിൽ ഞാൻ രക്ഷപ്പെടും?”

എന്നിങ്ങനെ, കൗമാരത്തിൽ അക്ഷമ തോന്നിയിരുന്ന ബാലികയോടു്,

തോഴി പറഞ്ഞതു “പാതിവിടർന്നുള്ള
പുവിലേ തേനിനു സ്വാദുള്ളൂ”

ആ കാമുകദ്രമരം പ്രസ്തുത ബാലികാകല്പമുളഞ്ഞ സമീപിച്ചിട്ടു് താൻ കണ്ട കി
നാവിനെ,

അല്ലിടത്തുള്ള നിൻധമ്മിലുമെൻഗള-
 മെല്ലാം മറച്ചു കിടന്നിരുന്ന
 ലോലാളുകനിരയെൻകവിളത്തഹോ
 നീലോല്ലലദളംപോലിണങ്ങി
 നീണ്ടുചുരുങ്ങ നിൻവാർമുടിയെന്തേനി-
 പുണ്ടിതു ചന്ദനച്ചാറുപോലെ
 മന്ദംതൊന്നായവ തൊട്ടു തലോടി നിൻ
 സുന്ദരച്ചെഞ്ചുണ്ടു ചുംബിച്ചപ്പോൾ
 ഭിന്നതവിട്ടു നാമൊന്നായിത്തീർന്നപോൽ
 അന്നെന്നിക്കോമനേ തോന്നിയല്ലോ.

എന്നറിയിച്ചിട്ട് അവളെ ഒന്നു കടാക്ഷിച്ചു.

അടുത്ത രംഗത്തിൽ ആ ബാലിക ഏകാകിനിയായി പുഞ്ചോലയുടെ തീരത്തു ചെന്നുകിടക്കവേ;

ശാന്തമാമനിശ തന്നുടെ ഭംഗിയും
 ചന്ദനഗന്ധിയാം മാരുതനും
 മന്ദമിളകുന്ന ചോലതൻമർമ്മരം-

ഇവയുടെ ഫലമായി ഉറങ്ങുന്നതും, ആ ഭ്രമരൻ അവളുടെ കന്യാത്വത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതും നാം കാണുന്നു. ആ വിവരം അവൾ തന്റെ തോഴിയോടിക്കണെ പറയുന്നു:

“എന്നിഷ്ടതോഴി ഞാനെന്തുചൊല്ലുന്നിതെൻ
 കന്യകാത്വക്കോട്ടു രക്ഷിക്കുവാൻ
 ഞാൻപെട്ട പാടുകൾ തന്നുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ
 സാന്ദ്രതം കാണുക ഹാ പാടുകളായ്”

അടുത്ത ദിവസം രാവിലെ ആ വിടൻ അവളുടെ അടുത്തുചെന്നിട്ട് സമാശ്വസിപ്പിക്കുന്നു:

“ഭീരുതയെന്തിനു കാതരലോചനേ
 ആരുതാൻ നമ്മുടെ ലീല കണ്ടു
 ശാരദചന്ദ്രനും രാത്രിയുമല്ലാതെ
 വേറെയതിന്നൊരു സാക്ഷിയല്ലി.”

ആ വാക്കുകൾ കേട്ടിട്ട് അവൾക്കു തെല്ലുപോലും ആശ്വാസം വരുന്നില്ല. എങ്ങനെ അവൾ ആശ്വസിക്കും? അവൾ തോഴിയോടു പറയുന്നു:

“സാദരം ചൊല്ലി ഞാൻ ചന്ദ്രനച്ചോലയോ-
 ടോതിപോൽ നമ്മുടെ ദൃശ്യചരിത്രം”

ചോലയും തോണിയോടൊടുപറഞ്ഞതു
വാലൻതാൻ സ്വപ്നത്തിൽകേട്ടുപോലും
അച്ഛനമ്മമ്മയും പിന്നെയറിഞ്ഞിടും
നിശ്ചയമെല്ലാതും കേൾക്കുന്നാളെ.”

ഈ സമാഗമം ഇങ്ങനെ മുറയ്ക്കു നടക്കുന്നു. അവളുടെ സങ്കോചമെല്ലാം പമ്പ
കടക്കുന്നു.

നിമ്നഗ കന്നിലേയ്ക്കെന്നൊഴുകുന്നുവോ
അർണ്ണവമെന്നതാൻ പുഞ്ചയാകും
ചന്ദനംവെള്ളത്തിലംബുജംപാറമേൽ
എന്നതാനുണ്ടായിശ്ലോഭതേടും
അന്നേ ഞാൻ നിന്നെവിട്ടുന്യയാംനാരിയെ
സുന്ദരി സ്വീകരിച്ചിടുകളളള”

എന്നുള്ള നായകവാക്യം വേദവാക്യമായിഗ്ലണിച്ച്

“സൂര്യനെബ്ദ്രഗോളംചുറ്റാതെയാവട്ടെ
കൂരിരുട്ടാകവെ മുടിടട്ടെ
എൻപ്രിയനോതിയവാക്കുകൾ വൈകുണ്ഠ-
മിങ്ങുതാൻതീർക്കുമെന്നിക്കുന്തിര്യം.”

എന്ന് അവൾ ഉറയ്ക്കുന്നു.

അടുത്ത രണ്ടുമൂന്നു ഖണ്ഡികകളിൽ അവൾ ‘പ്രാണനാഥനെനിക്കു നല്ലിയ പര
മാനന്ദ രസത്തെ’ എന്ന ഇരയിമ്മൻതമ്പി വർണ്ണിച്ച മാതിരി സംഭോഗവർണ്ണന മു
റയ്ക്കു നടത്തുന്നു.

“പ്രേമപുരസ്സരംമൻകാന്തൻ കൈകളാ-
ലോമനിച്ചുള്ള പൊൻകുംഭകളും
താലോലിച്ചെന്നുംഞാൻഹാരമണിയിച്ചു
ലാളിക്കും നല്ലൊരു തൈക്കിടാങ്ങൾ
കന്ദർപ്പസത്തായമാദ്ധ്വിനിറഞ്ഞുള്ള
ചെന്താരിൻമൊട്ടുകൾ സുന്ദരങ്ങൾ-”

ഏതെല്ലാം മട്ടിലാണ് തന്റെ വല്ലഭൻ ലാളിക്കുന്നതെന്ന് അവൾക്കു പറയാൻ
സാധിക്കയില്ലത്രേ. മലയാളഭാഷയിൽ ഇതിനെ അതിശയിക്കത്തക്ക ഒരു സം
ഭോഗ വർണ്ണന ഉണ്ടായിട്ടില്ലതന്നെ. ഇപ്രകാരം സംഭോഗശൃംഗാരത്തിന്റെ പര
കോടിയിൽ എത്തിയ അവസ്ഥയിൽ പൂർവഭാഗം അവസാനിക്കുന്നു. ആ സാധു-
കഥയില്ലാത്ത ബാലിക-തന്റെ സ്വപ്നസൗധത്തിന്റെ ഏഴാംനിലയിലെത്തിയിരി
ക്കുന്നു.

ആ സൗധം തകർന്നു വീഴുന്നതാണ് അടുത്ത ഭാഗത്തിൽ വിവരിക്കുന്നത്. അവൾ പ്രാണനാഥനെ കാത്തുകാത്തിരിക്കുന്നു-

ഇന്നലെരാത്രിവിരിച്ചിട്ടുമെത്തതാ-
നിന്നുംകിടക്കുന്നു ഭംഗിയായി
കോമളമായിണാൻതന്നെവിതാനിച്ച
പുമച്ചിതിന്നു മാം കാത്തിരിപ്പു
ഉള്ളമിളകുന്നു മൽപ്രാണനാഥനു
വല്ലോരപകടംവന്നതാമോ?"

അതിൻ്റെ,

പേടിപറഞ്ഞിതു "പ്രേയാനോ ഭർത്താവായ്
മാറിവരുന്നതു ലോകരിതി"

അവൾ പിന്നെയും കാത്തു കാത്തിരിക്കുന്നു. നായിക,

‘കാണുമ്പോൾ കോപിച്ച ചൊല്ലു’ വാനെന്തൊക്കെയോ ഓർമ്മിച്ചു വയ്ക്കുന്നു. മാലോകർ ഓരോന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങുന്നു. എന്നിട്ടും,

“മാലോകർചൊല്ലട്ടേ താവുമന്യയതൻ
മാലിന്യംചേരുന്ന ദൃഷ്ടിവാദം
അന്യംഗനയിലെൻകാന്തൻതൻമാനസം
നന്നായുയങ്ങിവസിപ്പോലും
വിശ്വസിക്കുന്നില്ല തോഴീ ഞാനീവാർത്ത
നിശ്ചയം ലോകാപവാദമാത്രം.”

എന്നു അവൾ ഉറയ്ക്കുന്നു. പിന്നെയും ദിവസങ്ങൾ കഴിയുന്നു. ക്രമേണ,

“പാരിടംമാറ്റിപ്പണിതോരു രാഗമോ-
ടാരംഭിച്ചുള്ളൊരാസുപ്രാഭാതം
ഇന്ദ്രധനുസ്സിന്റെ വർണ്ണവൈചിത്ര്യമാ-
ർന്നന്നുവിളങ്ങിയോരന്തരീക്ഷം
ഹൃല്ലപ്പുഷ്പങ്ങൾതൻമന്ദസ്തിതത്തിനാ-
ലുല്ലസത്തായോരാരാമദേശം
പ്രേമഗീതങ്ങളാലുള്ളുംകളുർപ്പിച്ചോ-
രോമനവാസന്തകാലഭാഗം.”

ഘോരനിരാശാജനകമായി മാറുന്നു- ‘അയാളെ ഒന്നു കണ്ടാൽമാത്രം മതിയായിരുന്നു’ എന്നായി അവളുടെ വിചാരം. അവൾ ഉന്മത്താവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചു് തെന്നലിനോടും വല്ലിയോടുമൊക്കെ തന്റെ കാമുകന്റെ വിവരങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നു.

വേറൊന്നുംവേണ്ട മൽക്കാനന്റെ തൃപ്യാദ-
 താരുതാൻ സേവനംചെയ്തയന്യേ
 അശ്രുബിന്ദുക്കളാൽ കാൽത്താരിണയെ ഞാൻ
 ശ്രശ്രുഷചെയ്യാവു പുണ്യഹിന!

... ..

ഈ നിലയിൽ മൂന്നാംഭാഗം ആരംഭിക്കുന്നു-കാലം വ്രണത്തിലെ വേദന തെ
 ഒല്ലാനു ശമിപ്പിക്കുംപോലെ തോന്നുന്നു.

പോയകാര്യത്തെ നിരൂപിച്ചു ഹന്ത ഞാൻ
 വ്യാകുലപ്പെട്ടിട്ടു കാര്യമെന്തോ?
 സാഹചര്യംചേരാത്ത പ്രേമത്തെയോർത്തു ഞാൻ
 ചാപല്യമെന്തിനായ് തേടിടുന്നു?

എന്നായി അവളുടെ നില. അവൾ തോഴിയോടു പറയുന്നു:

ഓർക്കുക തോഴിയെൻകാന്തനെയെങ്ങനെ-
 യൊക്കെഞാൻ മൂന്നെസമാദരിച്ചു
 തന്നാമമാത്രം ഞാനെന്നുടെ മാനസം-
 തന്നിലേ സർവദാ സംസ്കരിച്ചു
 ഓരോരോലാളനമന്നു ചെയ്തതു
 പാരമനുഗ്രഹമെന്നുമോർത്തു.
 ഉദ്യൽസ്സീതരശ്മിമാത്രമെൻചിത്തമാ-
 മുദ്യാനം പുഷ്പിതമാക്കിത്തീർത്തു
 തത്സാഷണമൊന്നുമാത്രമെൻകാതിനു
 നല്ലെഴും ഗാനമാധുര്യം ചേർത്തു
 അക്കാലമെങ്ങുപോയ്-ഓർക്കുമ്പോഴെന്നമേ-
 യുൾക്കാമ്പിൽ വിസ്മയം തോന്നുന്നുമേ
 എന്തു ഞാൻകണ്ടതുമെന്തൊരു ശക്തിയാൽ
 അന്തരം മാറിപ്പകർന്നു ചിത്രം
 തോഴിപറഞ്ഞിതു-കാമന്റെ കൺകെട്ടിൽ
 തോന്നുന്നവിശ്വാസമപ്പോൾമാത്രം.

അവൾക്കു പ്രേമത്തിലുള്ള വിശ്വാസമേ നശിക്കുന്നു.

സ്നേഹാനുരാഗങ്ങളെത്താൻ തോഴിയി-
 ദ്രേഹത്തെയാശ്രയിച്ചല്ലാതഹോ?
 നിഷ്കളപ്രേമത്തെ വാഴ്ത്തും കവികലം
 ഭോഷ്ടതാൻ ചൊല്ലുന്നു തർക്കമില്ല
 വാരിളംകൊങ്കുകൾ ബിംബാധരം മനോ-

ഹാരിയാം ചിട്ടിയക്കേശപാശം
 എത്രയും ദിവ്യമാം പ്രേമത്തിനുമിവ-
 മാത്രമാണിന്നവലംബമായി
 എല്ലാ മൂലകളുമൊന്നുതാൻ സംഭോഗ-
 മെല്ലാത്തിനും ഫലമൊന്നുതന്നെ.
 ആസ്വാദനോൽസുകർ കാഞ്ചൊരു വൈവിധ്യം
 ആശ നിർമ്മിച്ചിടും മീഡ്യാനാകം.
 തോഴിപറഞ്ഞിതു: സംതൃപ്തി ചേർന്നെന്നാൽ
 പായസത്തോടും വെറുപ്പുതോന്നും.

കാമുകന്മാരുടെ സ്നേഹം എന്നു പറയുന്നത് 'പൊന്നേ!, തങ്കമേ!' തുടങ്ങിയ മധുരവാക്കുകളല്ലാതെ മറ്റൊന്നില്ലെന്ന് അവർ പറഞ്ഞപ്പോൾ തോഴി മറുപടി പറയുന്നു:

ആളിപറഞ്ഞിതു "കേൾക്കുവാൻ നല്ലതു
 ലാളനവാക്കുകൾ തന്നെയല്ലോ."

അതിൽ മിരണ്ടുപോയില്ലെങ്കിൽ എത്ര എത്ര ബാലികമാർക്ക് ഈ മാതിരി ദുരവസ്ഥ വന്നുചേരാതെ ഇരിക്കുമായിരുന്നു!

കെ. എം. പണിക്കരവർകളുടെ 'പ്രേമഗീതി' മലയാളഭാഷയ്ക്ക് ഒരു അമൂല്യസമ്പത്താണ്. ഇതു പലേ ഭാവഗീതങ്ങൾ മനോജ്ഞമായി കേൾത്തിണക്കിയ ഒരു രത്നമാല്യമാണ്. ഓരോന്നും സ്വതന്ത്രവും ഭാവസുരഭിലവുമാണ്.

അന്യോന്യഭാഷണംചെയ്തിളംപുഞ്ചിരി-
 യെന്നുമേ തൂകുന്ന നക്ഷത്രങ്ങൾ
 പാരിടത്തിങ്കലീമാനുഷർ കാട്ടുന്ന
 കാര്യങ്ങൾ കണ്ടു ചിരിക്കയെല്ലീ?
 ആയവർ തങ്ങളിൽ ചൊല്ലുന്ന ഭാഷതൻ
 വ്യാകരണങ്ങളിന്നാർക്കറിയാം?
 പാണിനിയൊല്ലുമിന്നജ്ഞയമയൊരാ
 വാണിതൻമാഹാത്മ്യമെന്തുതന്നെ?
 കാളിദാസന്റെ നൽക്കാവ്യരസത്തിനെ-
 കാളം വിശേഷമാം രീതിതന്നിൽ
 താരങ്ങളേ നിങ്ങൾ പാടുന്ന പദ്യങ്ങ-
 ളാരാനമിന്നറിഞ്ഞിടുന്നുവോ?
 ഓമനയാമവൾതൻവിയോഗാഗ്നിയാ-
 ലാമയംപൂണ്ടു വസിക്കുമെന്നിൽ
 ആയൊരു ഭാഷതൻഭംഗികളേതുണ്ടു
 രാവുകൾ തോറും തെളിഞ്ഞുതോന്നി

മറ്റു പഠിച്ചതിന്നൊക്കെ മറക്കട്ടേ
 കുറ്റമറ്റൊന്നെയും ഞാൻ മറക്കാം
 കുറ്റവാർവേണിനിൻ മേന്മയേ വാഴ്ത്താ-
 നക്ഷത്രഭാഷ ഞാൻ വിസ്മരിക്കാം.

എന്നിങ്ങനെ വിപ്രലംഭദശയിൽ കവിത തുടങ്ങുന്നു.

കാതരേ! നിന്മുലമിന്നുമിത്തീയുപോൽ
 ചേതസ്സു വെന്തു വെണ്ണിറാകിലും
 ഏതുമാനോതാതെ നിൻസമീപത്തു ഞാൻ
 വാഴുകിൽ സാമ്രാജ്യസിദ്ധിയായി.
 നിൻകരതാരിൽനിന്നുപോട്ടു തിന്നുന്ന
 പൈങ്കിളിയായിരുന്നാകിലോ ഞാൻ
 പൊഞ്ചെവി രണ്ടും കുളർക്കുന്നപോലവെ
 പഞ്ചമരാഗങ്ങൾ പാടിയേനേ
 നന്മയിലിഷ്ടമാർന്നിന്നു വളർത്തുന്ന
 നന്മയിലായിരുന്നാകിലോ ഞാൻ
 ചേലിയെന്നപ്പൊഴും നിന്നുടെ ചാരവേ
 വാലും നിവർത്തിനിന്നാടിയേനേ
 കഷ്ടമെൻജന്മമീമാനഷജാതിയിൽ
 നിഷ്കരൻ സ്രഷ്ടാവു തീർച്ചയാക്കി

എന്നു കാമുകൻ വിലപിക്കുന്നു.

നായികാ നായകന്മാരുടെ സമാഗമത്തെ നായകൻ തോഴരോടു വർണ്ണിക്കു
 ന്നതു നോക്കുക:

തോഴരേ വർണ്ണിപ്പുതെങ്ങനെയാണു ഞാൻ
 കേശമിഴിയുടെ സല്ലാരത്തെ
 മല്ലക്കൺപുക്കളെച്ചുറ്റും വിതറിനാൾ
 വെള്ളരി സുസ്ഥിതം നീളെത്തുകി
 തോഷാശ്രൂപുരമാമർഘ്യപാദ്യങ്ങളും
 ഭ്രഷാകൃണിതമാം വാദ്യങ്ങളും
 നിശ്യാസസൗഗന്ധവെഞ്ചാമരക്കാറ്റു-
 മച്ചാരുഗാത്രിയാളപ്പൊഴേകി
 നീട്ടിയകൈകളാം നിരജമാലയെ
 ഗാഢം ഗളത്തിങ്കൽ ചേർത്തുനിന്നു
 അവ്യാജസ്നേഹം തുളുമ്പുന്ന ദൃഷ്ടിയാൽ
 ഭവ്യമെനിക്കവളോതി മെല്ലേ
 ഉൾക്കാമ്പിൽ സമ്പൂർണ്ണപ്രേമയാം തന്പിതൻ

സല്ലാരഭംഗികൾ ചിത്രമത്രേ.

അനുകൂലവും ലജ്ജാവതിയും ആയ നായിക നല്ലീയ രാജകീയസല്ലാരം വാസ്തുവത്തിൽ ചിത്രമെന്നേ പറയേണ്ടൂ.

നായിക അനലംകൃതയാൺ. കണ്ണെഴുതിയിട്ടില്ല. താലിയും മാലയും ധരിച്ചിട്ടില്ല. തലയിൽ പൂവു ചൂടിയിട്ടില്ല.

എന്തിനൊതൊക്കെയുമെൻപ്രിയയ്ക്കോർക്കുകിൽ
പൊന്നിൻകുടത്തിനു പൊട്ടു വേണോ?

എന്നു മാത്രമല്ല, ‘യൗവനം പോലൊരു ഭൂഷയുണ്ടോ? നായികയെ സമീപിച്ചപ്പോഴേയ്ക്കും ഉള്ളിലെ ചിന്തകളെല്ലാം വിസ്മൃതമായി.

ആഗ്രഹമൊക്കെയുമെന്നു ഞാനെന്നുടെ
ഭാഗ്യമില്ലായ്മയാൽ ചൊല്ലിയില്ല
മന്ദതയാൽ പ്രിയതന്നെയെടുത്തണ-
ച്ചമ്മവയ്യാനും മറന്നുപോയി.

എന്നാൽ,

താമരക്കണ്ണുകൾതന്നിലവളുടെ
പ്രേമമാം പൂന്തേൻ തുളുമ്പിനിന്നു
ചെറ്റിളകിടുന്ന കുത്തുമുലകളാൽ
മുറ്റമാശ്ശേഷത്തെയഭൃതവിച്ചു
തെല്ലു വീടർന്നുള്ള ചോരിവാകൊണ്ടുതാൻ
ചൊല്ലാതെ ചോദിച്ചാൾ ചുംബനത്തെ
മുവഴതകൊണ്ടുതാനാഗ്രഹമോതുവാൻ
പാടവമില്ലാതെ നിന്നുപോയി.

കോപനയായ നായികയെ അഭിസംബോധനം ചെയ്തു നായകൻ പറയുന്നു.

കോപത്തിലും പ്രിയേ നിന്നുടെ വക്ത്രത്തിൻ
കോമളമാവൊന്നു വേറെ തന്നെ
ആമയം വിടുനിൻപ്രേമവുംമാനവ്യ-
മോമനേ, യിന്നെനിക്കൊന്നുപോലെ
കണ്ണിണുകോപിച്ചിളക്കിനോക്കുന്നതും
വെണ്ണുപോലുറിച്ചിരിക്കുന്നതും
ഒന്നുപോൽതന്നെയെൻചിത്തം ചിരിക്കുന്നു
നിർണ്ണയം നിന്നുടെ ലീല രണ്ടും
ഉൾക്കൊണ്ടു കോപേന ചില്ലിക്കൊടി ചുളി-
ച്ചക്കുംഭമൊക്കും മൂല കുലുക്കി

നില്ക്കുന്നതിൽപ്പതാനെന്നേ! നമോജ്ഞമ-
 ചൊല്ലൊണ്ടുപുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചലേക്കാൾ.
 മാരിപെന്തീടാനൊരുങ്ങുന്ന കാറ്റുപോൽ
 ശാരദമോലം മനോഹരമോ?
 കാറണിവേണി നീ കോപിച്ചിരിക്കിലും
 വീരോടെൻമാനസം കട്ടിടുന്നു.

ഗർവ്വിഷ്ടയായുള്ള നായികയുടെ മനോഭാവം കവി വർണ്ണിക്കുന്നു.

‘പുന്തിങ്കളേക്കാൾ തെളിഞ്ഞുവിലുങ്ങുന്ന-
 തെന്താണിതെന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ
 എങ്കുവിലുങ്കുവിലുങ്കുതാനെന്നവൾ
 മന്ദമായ് പുഞ്ചിരിപുണ്ടുചൊല്ലി
 താരിൽത്തേൻ തോറ്റൊരു മാധുര്യമേതിനെ-
 ന്നാരോമലോടു ഞാൻ ചോദിക്കവേ
 എഞ്ചൊടിയെഞ്ചൊടിയെന്നുതാനായവൾ
 പുഞ്ചിരിപുണ്ടവൾ ചൊല്ലിനിന്നു
 കണ്ണിനുകണ്ടാൽ മതിവരാത്തുള്ളതായ്
 നിർണ്ണയമേതുതാൻ ലോകത്തിങ്കൽ
 ലാവണ്യസാരമാമെന്തേനിതാനെന്നു
 കാർവ്വേണിഗർവ്വിയന്നുചൊന്നാൾ
 ഏതൊന്നുകൊണ്ടുതാൻ മാനസം വെന്തിട്ടു
 മാനസം ചാകുവാൻ നോറ്റിടുന്നു?
 എൻവിയോഗാഗ്നിതാനായതിൻകാരണ-
 മൊന്നതുമാത്രം പൊറ്റത്തുകൂടാ.
 ‘ഈശനേക്കാളുമേതാരാധിച്ചിടേണ്ട?’
 ‘പേശലമായുള്ളൊരെന്റെ രൂപം’
 ഓങ്കാരമൊത്തതായേതുളളു വാചിക?-
 മോതിടാമെന്നുടെ പേരു മാത്രം
 ആരെടോ നീ ഗിരികന്യകയപ്പോലെ
 പാരിടത്തിങ്കൽ ജയിച്ചിടുന്നു
 സല്ലവിഭാവന നിർമ്മിച്ചുകൊണ്ടിടും
 ചൊല്ലൊണ്ടു ഭാമിനിയണ ഞാൻ കേൾ.

ഭാവനാസമ്പന്നനായ ഈ കവി സാഹിത്യീദേവിക്ക് ചാർത്തിയ ഒരു സുരഭിലകവി
 താമലർമാല്യംതന്നെയാണിത്.

ചാടുക്തിമുക്താവലി-ഇത് അമരശതകംപോലെയുള്ള ഒരു ശൃംഗാരകാവ്യ
 മാൺ.

ഹൈദർനാസ്സർ-ഇത് ചരിത്രകഥയെ അധികരിച്ച ഭാഷയിൽ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള രണ്ടാമത്തെ ചമ്പുവെങ്കിലും ഗുണംകൊണ്ട്, ഒന്നാമത്തേതെന്ന പഠവാൻ എന്തിക്കു ലേശം മടിയില്ല.

കപ്പം നൽകുന്ന ഭൂമിപതികളുടെ കിരീടങ്ങളിൽ ഭംഗിപ്പുർവും വിഭ്രാജിക്കുന്ന നാനാമണികൾ വിതറിട്ടും കാന്തിയാൽ ദീപ്തപാദനായ ഹൈദർ അലിഖാൻ, “ദക്ഷിണാപഥത്തിലുള്ള തൻപ്രതിപക്ഷികളെയെല്ലാം അക്ഷിണം ജയിച്ച് കൗണപവിക്രമന്മാരായ ഹുണവീരരുടെ രണത്രാണിയെ സമുന്മൂലനം ചെയ്ത് സാമന്തകര ചാമരമരുൽസംസേവ്യമാനനായി മാനനീയഗുണഗണയാമമായി, വൈരിന്ദ്രപമഹിഷിമാരാൽ ഗീയമാനാപദാനനായി മേഘനാദതുല്യപരാക്രമനായ പുത്രനോടും പ്രഹസ്തകംഭനികംഭസേനീഭന്മാരായ സേനാനിമാരോടും കൂടി ഉന്നതങ്ങളായ മണിപ്രാസാദങ്ങളാലും ദുർബുരൂഷങ്ങളായ കോട്ടകൊത്തളങ്ങളാലും പരിരക്ഷിക്കപ്പെടുന്ന ശ്രീരംഗപട്ടണത്തിൽ നാട്ടു വാണകൊണ്ടിരിക്കേ” കോലത്തുനാട്ട് ഉദയവർമ്മാ എന്ന്നൊരു രാജാവു ഭരിച്ചുപോന്നു.

സ്വാദിഷ്ടങ്ങൾ ഭുജിച്ചുമിച്ഛയിലഹോ തൻസേവകന്മാരുമായ്
മേളിച്ചും ലളിതങ്ങളൊ കലകളിൽത്തന്മാനസം മുങ്ങിയും
നീലക്കണ്ണികളിൽ ഭൂമിച്ചുമനിശം കാലം കഴിച്ചുള്ളൊരാ-
ക്കോലക്ഷ്യാധവനന്നു രാജ്യഭരണം മാത്രം പ്രമാദത്തിലായ്

ആ രാജാവിന് ഒരു പുത്രിയുണ്ടായി. ‘രംഭാദിനിലിയനിതംബിനിമാരും കുമ്പിട്ടന്ന തരുകാന്തി ചിന്തിയിരുന്ന’ ആ ബാലികയ്ക്ക് ‘മാധവി’ എന്ന മേധാവിയായ പിതാവു നാമകരണം ചെയ്തു. അവൾ ഗുരുജനങ്ങളുടെ ലാളനസുഖം അനുഭവിച്ചു. ‘വസന്തകാലത്തിലെ മാധവിലതപോലൈ സുകുമാരപ്രകൃതിയായി വളർന്നുവന്നു.’

സ്തിശ്ലാപാംഗതരംഗകേളിലളിതം സുസ്മേരഭാവാഞ്ചിതം
നിർമ്മാലാപമനോഹരം സരസമാം ചേഷ്ടാസഹസ്രോജ്ജ്വലം
സാന്ദ്രപ്രേമരസായനം കലിതസൗഭാഗ്യം വിലാസാങ്കരം
തന്വംഗീനവയൗവനോദയമഹോ ശോഭിച്ചിരുന്നേറ്റവും
മേളംകോലുന്ന ഗാനോത്സവകലവിചെവികായുമക്ഷിദ്വയത്തി-
നോലും പീഡുഷമായും സുഭഗത കളിയാടുന്ന പൂവാടിയായും
കോലക്ഷോണീധവൻതൻപ്രണയമധു തുളുമ്പുന്ന പൊൻപാത്രമായും
നീലക്കണ്ണാൾ വിളങ്ങി സ്മരണ ശരമൊടുങ്ങാത്ത തുണീരമായും.

‘ഇങ്ങനെ ആ മംഗലഗാത്രി ലാവണ്യാർണ്ണവത്തിൽനിന്നയർന്നുവന്ന കളർമതിപോലെയും യൗവനദ്വിപത്തിന്റെ ക്രിഡാശൈലംപോലെയും വിലാസകല്ലോലജാലങ്ങളുടെ പാരാവാരം പോലെയും ശൃംഗാരമന്ദാരത്തിന്റെ പുതുപ്പുകലപോലെയും’ സകല ജനങ്ങളുടേയും നേത്രങ്ങളെ ആനന്ദിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് സ്വഭർത്താവായ രാമൻമേനവനുമായി സുഖമായി വസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ, ഹൈദർ തന്റെ മന്ത്രിപ്രമുഖരെ വിളിച്ചുകൂട്ടിട്ടുണ്ട് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:

ജയിച്ചു കർണ്ണാടകഭൂപനേ നാ-
 മടക്കി ഹൃണപ്പടതന്റെ ഗർവ്വം
 പെരും മഹാരാഷ്ട്രബലത്തിനെപ്പിൻ-
 തിരിച്ചയച്ചുത്തരഭൂമി വെന
 മമ കരബലമാം ദ്വിപേന്ദ്രനിഷ്ട-
 പ്പടി കളിയാടുവതിന്നു ചേർന്നരംഗം
 മലയഗിരിതടങ്ങൾതന്നെയിസ്സാം-
 കൊടി മലയാളമതിൽ പറന്നിടട്ടേ.

മന്ത്രിമാർ ആ അഭിപ്രായത്തോടു യോജിച്ചു. അനന്തരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു വിപുലസൈന്യം മലയാളക്കരയിലേയ്ക്കു പറപ്പെട്ടു. താമസമെന്ത്യ ആ മ്ലേച്ഛവാഹിനി കേരളത്തിന്റെ അതിർത്തിയായ താമരശ്ശേരിപ്പാതയേയും ചിത്രഭാനു അസ്സാചലത്തേയും പ്രാപിച്ചു.

ഏണാങ്കാസ്യവുമസ്സരോജമുകളപ്പോർകൊങ്കയും പിൻപിലായ് ചേണാർനോരിരുൾവേണിയും മലയജക്കാറ്റായ നിശ്വാസവും ശോണാംഭോധരചോരിവായുമിവചേർന്നുശർത്താർ മയക്കിടുമാ-
 റേണപ്പെണിഴിയായ സന്ധ്യവൃണപ്രാപിച്ചിതന്നാൾ സ്വയം.

മധുലഹരിനിമിത്തം ഭൂപവക്ത്രംകണക്ക-
 ന്നഹിമകിരണബിംബം രക്തമായ് കണ്ടിതേറ്റം
 അരികിലവിടെ നില്ക്കും സേവകന്മാർ മുഖംപോൽ
 സരസിജഗണമേറ്റം വാടിയുൾത്താപമോടേ.

അമ്പിൽശ്ശികരശീതശാലി മലയത്തെത്തെന്നൽ സൗരഭ്യമാം
 സമ്പത്താകെ വഹിച്ചു ചന്ദനമരത്തോപ്പിൽക്കളിച്ചാദരാൽ
 ജംഭയേഷിയൊടൊത്തൊരാ യവനഭൂപാലന്നു കാണിക്കയായ്
 മുമ്പിൽച്ചെന്നു നമിച്ചു: പോരിൽ വിജിതന്മാരായ രാജാക്കൾപോൽ.

അടുത്ത ദിവസം രാവിലെ ഹൈദർ സൈന്യത്തെ അഭിമുഖീകരിച്ച് അവരുടെ കർത്തവ്യങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രസംഗിച്ചിട്ട് അവർക്ക് ഉത്സാഹം ജനിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ ഒരു കാര്യം അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം ഊന്നിപ്പറയാതിരുന്നില്ല.

പറഞ്ഞിടുവതൊന്നുതാൻ പൊരുതീടുന്നതീനാം രിപ-
 ക്ഷിതീശരൊടുമാത്രമാണിവനു വൈരമില്ലാരിലും
 നിരായുധർ ശിശുക്കൾ ഗോദിജജനങ്ങളും സ്ത്രീകളും
 മറക്കരുതു രക്ഷ്യരാണവനിപാലനെല്ലായ്കൊഴും

അനന്തരം ഹൈദരും സൈന്യവും കേരളക്കരയിൽ പ്രവേശിച്ചു. കേരളവർ ഏറ്റ സാധാരണ ചമ്പുകാരന്മാരുടെ രീതിയിൽ വൃത്തഗന്ധിയായ ഗദ്യത്തിൽ പൊടിപൊടിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഹര ഹര ശിവ ശിവ ഭൂപൻ കണ്ടൊരു
 ധരയുടെ മഹിമ പുകഴ്ത്തിടാമോ?
 അലർമകൾ തന്നുടെ ലാസ്യത്തിനല-
 മഴകൊടു തീർത്തൊരു രംഗംപോലെ
 അമരാവതിയുടെ നൽപ്രതിബിംബം
 ക്ഷിതിമുകരത്തിൽക്കാണംപോലെ
 ഇച്ഛയിലുലകിടമിന്നണിയുന്നൊരു
 പച്ചക്കല്ലെ കഴുത്തിലപോലെ

... ..

... ..

... ..

സഹ്യമഹിധരമുടലിൽ ചാർത്തിയ
 മോഹനകണ്യകമെന്നതുപോലെ
 സുസ്ഥിരമാക്കിയൊരിന്ദ്രധനുസ്സുക-
 ളൊത്തൊരുമിച്ചു കിടപ്പതുപോലെ

... ..

... ..

... ..

ചന്ദ്രികചന്ദനനീരിൽ ചാലി-
 ചെന്നും നന്നായ്ക്കിയപോലെ
 വാരിവിതച്ചൊരു രത്നഗണങ്ങൾ
 കംബളമായിളമുടിയപോലെ
 കേരളദേശം നൃപനുടെ കണ്ണിൽ
 ചാരുതയോടെ കാണായ്വന്നു.

ഇതൊക്കെയായിട്ടും ഉദയവർമ്മരാജാവിന് ഒര കല്പക്കവുണ്ടായില്ല. അദ്ദേഹം അന്തഃപുരത്തിൽ 'വാമാക്ഷിമണിമാരൊടൊത്തു രസമായി' ക്രിഡിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. നിരവധി ബ്രാഹ്മണർ തങ്ങളുടെ ഗൃഹങ്ങൾ വെടിഞ്ഞു കോലനൃപനെ പ്രാപിച്ചിട്ട്-

പാരിച്ച സൈന്യത്തൊടു വൈരിവർഗ്ഗം
 പോരിന്നു കോപ്പിട്ടണയുന്ന നേരം
 ഹാ കഷ്ടമന്തഃപുരമൊന്നിലത്ര
 പ്രാഗത്ഭ്യമേറ്റം തവ കാഞ്ചതിപ്പോൾ

എന്നു ഭസിച്ചു. അതെല്ലാം കേട്ടപ്പോൾ രാജാവിന്റെ ഭാവം ആകപ്പാടെ ഒന്നു പകർന്നു.

ഇകിത്തിപ്പൊരി കണ്ണരണ്ടുമരിശത്താലേ തുടുത്തു മുഖം
ദേഹം തെല്ലു വിറച്ചു ഫാലഫലകം വേർപ്പാലഹോ മൂന്നുമായ്

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൗരഷം ഉണർന്നു; അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ ഗർജ്ജിച്ചു:

ആരിനാരായണൻ തൻ ചരണമൊഴികെ മറ്റൊന്നു വന്ദിപ്പതില്ലി-
ന്നാർതൻ കൈയ്യുക്കിനാലേ മലയഗിരി വഹിപ്പില്ല ദുർഗ്ഗാഭിമാനം
പേരാളും കേരളക്ഷ്യാപതികൾ, തിരുമുടിക്കെട്ടിലാളെന്നാരോമൽ-
ച്ചുഡാരതങ്ങളാലാരോരുവരുടെ പദം നിത്യമർച്ചിച്ചിടുന്നു.

ആ നാം പേരാണ്ടവണ്ണം വിപുലതരളജാവിക്രമാൽ ചക്രവർത്തി-
സ്ഥാനത്തേ സിദ്ധമാക്കിമരയുടെ ഭരണംചെയ്തു വാഴുന്നപോതിൽ
ആരാണിപ്പുണ്യഭൂമിതലമൊരുവനെതിർത്താക്രമിക്കുന്നു; കാലാ-
ഗാരം കാരാഗൃഹം രണ്ടിവയിലൊരിടമാണായവൻതന്റെവാസം.

യുദ്ധമാരംഭിച്ചു. കേരളം ഇസ്ലാമിനു കീഴടങ്ങി. രാജാവ് ഓടി ഒളിച്ചു- അനന്തരം
രാജാവിനെ പിടിചെടുക്കുന്നതിനും രാജധാനി കൈവശപ്പെടുത്തുന്നതിനുമായി
ഹൈദർനാൽക്കർ സേനാധിപനായ കമുറുദീനെ നിയോഗിച്ചു. ഇവിടെ ഒന്നാംഭാഗം
അവസാനിക്കുന്നു.

രണ്ടാംഭാഗം രാജധാനിയുടെ ആക്രമണത്തോടുകൂടി ആരംഭിക്കുന്നു. അത് നി-
ഷ്ഠയാസം കമുറുദീൻ കീഴടക്കി. അനന്തരം അയാൾ സസൈന്യം കോട്ടയ്ക്കുകത്തു ക-
രേക്കാലം താമസിച്ചു.

ആയിടയ്ക്ക് ഒരു ദിവസം കമുറുദീൻ സന്ധ്യാസമയത്ത് പ്രച്ഛന്നവേഷനായി ചു-
റ്റിനടക്കവേ, അരമനയ്ക്കടുത്തുള്ള ഒരു ദേവീക്ഷേത്രത്തിൽ ആരാധന നടക്കുന്നതു
കണ്ടിട്ട് അതിനെ തടയേണ്ടത് തന്റെ കർത്തവ്യമാണെന്നുള്ള ധാരണയോടുകൂടി
അകത്തേയ്ക്കു കടന്നു. അപ്പോൾ അവിടെ കണ്ട കാഴ്ച അയാളുടെ കണ്ണും കരളും ഒരു
മിച്ചു കവർന്നു. ഒരു ലാവണ്യവതിയായ യുവതി ദേവീധ്യാനത്തിൽ മുഴുകി നില്ക്കുന്നത്
അയാൾ കണ്ടു.

വരവർണ്ണിനിതന്റെ നേത്രയുഗ്മം
ചെറുപുമൊട്ടുകൾപോലടഞ്ഞിരുന്നു
മുകളികൃതമായ പങ്കുജംപോൽ
കരതാർ കൂപ്പിയിരുന്നു ഭക്തിപൂർവ്വം.

ആ കന്യക ആരെന്നും മറ്റും അറിഞ്ഞുവരാൻ ആളുകളെ നിയോഗിച്ചിട്ട്
അയാൾ അരമനയിലേയ്ക്കു മടങ്ങി. പിറ്റേദിവസം കമുറുദീൻ ചാരന്മാർ മുഖേന സം-
ഗതികളുടെ പൂർണ്ണ സ്വരൂപം ഗ്രഹിച്ചിട്ട് കോലരാജാവിന്റെ മന്ത്രിയെ വരുത്തിപ്പു-
റഞ്ഞു:

വൃദ്ധമാതു! സുകേരളാംഗനകൾ തൻസൗന്ദര്യസമ്പത്തിതൻ
സദ്ധാമത്തിനെയന്തപേന്ദ്രസുതയെക്കണ്ടേനിവൻ ചാരവേ

അധാത്രിശസ്തുസർവ്വസുഖസൗഭാഗ്യങ്ങളോലുന്നൊരൻ-
ശ്രമാന്തത്തെയലങ്കരിക്കവതിനങ്ങുൽകൃഷ്ടഭാഗ്യോദയം.

അതിനാൽ അവളെ തന്റെ അവരോധത്തിലേയ്ക്ക് അയയ്ക്കാത്തപക്ഷം,
പുരമിതരിക കൊള്ളിവയ്ക്കുവാനും,
ചെറുതുമഹോ മടിയില്ല തീർച്ചതന്നെ

എന്ന് അയാൾ ഭയപ്പെടുത്തി. ആ കർണ്ണാരുന്തുദമായ വാക്കു കേട്ടു മന്ത്രിശ്രേ-
ഷ്ഠൻ തെല്ലനേരം നിർജ്ജീവസാലഭങ്ങളിക പോലെ നിന്നുപോയി. ഒടുവിൽ നൃപാല
പുത്രീസമീപം ചെന്നിട്ടു പറഞ്ഞു:

ബാലേ സച്ചരിതേ! ശുഭാംഗി പുരുവാത്സല്യത്തൊടെൻപുത്രിയെ-
പ്പോലേ നിന്നെയുമോർത്തു ഞാനിതുവരെയ്ക്കുന്താവതിപ്പോൾ ശുഭേ!
താലോലിച്ചുവളർത്തൊടുത്തൊരു കരംകൊണ്ടിന്നു ദുർമ്മൃത്യതൻ-
മാലാധാരണവൃത്തിയും പരമനഷ്ടിക്കേണ്ടതായ്വന്നു ഞാൻ.

അനന്തരം കമുദുദീന്റെ അഭിലാഷത്തെ അദ്ദേഹം അറിയിച്ചു. അതു കേട്ട്
അവൾ ദീനദീനം വിലപിച്ച് ഒടുവിൽ ഇങ്ങനെ ഉറച്ചു:

അവിതർക്കിതമെന്റെ ചിത്തനാഥൻ
പടയിൽത്തന്നെ ദിവം ഗമിച്ചിരിക്കും
അറിവുണ്ടിതു തൻപ്രതാപയൈര്യ-
ത്തികവെന്നുള്ളതു സർവ്വമിജ്ജഗത്തിൽ
രണഭൂമിയിൽ നിന്നു തോറ്റുപോന്നി-
ടുകയില്ലെൻകണവൻ സുധീരചിത്തൻ
പുരുവീര്യമെഴുന്ന രക്തമല്ലോ
സിരകൾക്കുള്ളൊഴുകുന്നു വീതശങ്കം
സുരനാട്ടിലണഞ്ഞു ഹന്ത സർവ്വോ-
ത്തരഭോഗങ്ങൾ ഭൂജിച്ചിടുന്നു കാന്തൻ
ഗതഭാഗ്യ വസിച്ചിടുന്നു ഞാൻ ഭൂ-
വിതിനോ ദുസ്സഹഭാരമായുമിപ്പോൾ
ഏദയേശ്വരനെപ്പിരിഞ്ഞു വാഴ്-
ന്നതുചാരിത്രഗുണത്തിനൊത്തതല്ല
ഹതജീവനിതും വെടിഞ്ഞു കാന്ത-
ന്നരികിൽ ചേരുകതന്നെയെന്റെ കൃത്യം.

അവൾ കമുദുദീന്റെ വാസസ്ഥലത്തേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു.

നാരിത്തയ്യലിവണ്ണമൻപിനൊടുതൻ ദുർല്ലംഘ്യമാമാജ്ഞയെ
മാനിച്ചെത്തിടുമെന്നവാർത്ത വിരവിൽ ശ്രോത്രേന്ദ്രിയംപുകവേ

ഭൂതപ്രാഭവമാർന്ന ജോനകനമന്ദാനന്ദജ്ഞഹോ-
 പാരാവാരതരംഗസന്തതികളിൽ ചാടിക്കളിച്ചിടുന്നാൻ.
 ചേരും പട്ടുടയാടചാർത്തിയുടലിൽ പുശി സുഗന്ധദ്രവം
 മൈരേയം ചെറുതാസ്വദിച്ചു മദനക്രിഡാരസോത്തേജകം
 സ്വൈരം തൻമുകരത്തിൽ നോക്കിയഭിനന്ദിച്ചു സ്വയം വേഷശൃം-
 ഗാരങ്ങൾ വീടസാർവഭൗമനവനോ മാരുന്റെ പാഴ്പാവയായ്.
 അനേരം മലയാദ്രി പെറ്റൊരു കളർത്തൈത്തെന്നൽ വീശീസുഖം
 ചിന്നം വെണ്മതിപ്പുനിലാവു വിതറിപ്പൊങ്ങി നഭോവീഥിയിൽ
 കന്ദർപ്പൻ നിശിതാസ്ത്രപാളി ചിലയിൽ ചേർത്തിജഗന്മണ്ഡലം
 വെന്നമ്പോടു നടന്നു മേന്മകൾ നടിച്ചുന്യാദൃശപ്രാഭവാൽ.
 അഥ സമയമതിക്രമിക്കവേയ-
 ക്ഷമയോടുദീപ്തിമനോജദ്വരീകാരൻ
 അവളുടെ വരവുകൊതിച്ചു ധൂർത്ത-
 പ്രഭു യവനൻ പല ഗോഷ്ഠി കാട്ടി വാണു.
 ഇരിക്കുമൊട്ടക്ഷമ പുണ്ടെഴീക്കും
 നടക്കുമുൾശ്ശാന്തി വെടിഞ്ഞൊരപ്പം
 ഇടയ്ക്കു കണ്ണാടിയിൽ നോക്കുമേവം
 മിടുക്കുവിട്ടാപ്രഭു കാട്ടി ജാള്യം.

ഇങ്ങനെ 'വിഷലിപ്തശരപംക്തിയേറ്റുതാൻ വിഷമി'ച്ചിരിക്കുന്ന കമുറ്റുദിന്റെ സമീപത്തു മാധവി ചെന്നുവന്നു.

പരിമളമിളകുന്ന മുല്ലമാലയും
 തലമുടി കെട്ടിയതയിൽ സുഖലണിഞ്ഞും
 ഇളകുമളകപംക്തി ചാരുനെറ്റി-
 തടമതിനറ്റൊരു ഭംഗിച്ചേർത്തണച്ചും
 സുഖലളിതവിലാസകാന്തിയോലും
 മിഴികളിലഞ്ജനമിട്ടു ശോഭ ചേർത്തും
 മരതകമണിചേർന്ന തോടയാടി-
 കവളിണ നീലിമ തെല്ലു പുണ്ടുകൊണ്ടും
 ഒളി വിതറിയ യാവകത്തിനാൽ ചെം-
 ചെടി സവിശേഷമഹോ പരിഷ്കരിച്ചും
 മുദുഹസിതവിലാസഭംഗിയാലേ
 സുമഹിതചന്ദിക ചുറ്റുമേ പൊഴിച്ചും
 നിറകടമണിയായ കൊങ്കരണ്ടും
 കസവണിനേരിയ മുണ്ടുകൊണ്ടു മുടി
 അടിയിലണിയുമശ്ശഹാരകാന്തി
 പ്രചുരിമകൊണ്ടു തിളക്കമേറ്റിവച്ചും

രസികത ചിതറുന്ന ചാരചേഷ്ടാ-
ശതരചിരംഗതിയാൽ മനസ്സലിച്ചു
കസുമവിശിഖവൈജയന്തിപോലാ-
യുവതിയണഞ്ഞു തുരസ്സുസന്നിധാനം.

കമുറ്റിൻ 'ലളിതമായ ഉപചാരവാക്കുകൾകൊണ്ട് അഭിവാദ്യം ചെയ്തു നിരത്തിവച്ചിരുന്ന ഭക്ഷണപാനീയാദികളിൽ തന്നോടൊന്നിച്ചു പങ്കുകൊള്ളുന്നതിന് അവളെ ക്ഷണിച്ചു. ഒരു മറുപടിയും കിട്ടായ്കയാൽ അനന്യവാക്കുകൾ പ്രയോഗിച്ചു. എന്നിട്ടും ഫലമില്ല. അയാൾ ഉടനെതന്നെ അവളെ ബലാല്ക്കാരമായി പുൽകാൻ ഉദ്ദേശിച്ചു. അവളുടെ അരയിൽ ഒളിച്ചുവെച്ചിരുന്ന ഖഡ്ഗം,
'അന്നാഗത്താൻകണക്കണവളുടെ കരതാരികൾ മിന്നിത്തിളങ്ങി'യതു കണ്ട് അവൻ തെല്ലനേരം ഛന്നയെരുന്നായി നിന്നുപോയി.

ചീളം കോപമിയന്നു രാജസുതയാൾ വീശുന്ന കായങ്കളം
വാളിൻവാല്ക്കുലയാമഹമ്മദചമുനാഥന്റെ കണ്ണുതെയും
മായംവിട്ടു പരന്ന കേരളമഹിമണ്ഡത്തിനുണ്ടായൊരാ-
മാനക്കേടിനെയും ജവാലുടനറ്റത്തോന്നോടെയിട്ടു ദൃശ്യം.

അനന്തരം അവൾ തന്റെ വാളിനെ തന്റെ മാറിടത്തിൽ കുത്തിയിറക്കി. കമുറ്റിന്റെ പടയാളികൾ മരിച്ചുവീണ ആ ചാരിത്രശാലിനിയുടെ മേൽ, ഓടിത്തളർന്നുവീണ മാൻപേടയുടെ മേൽ ചെന്നായ്ക്കളെന്നപോലെ, പാഞ്ഞടുക്കവേ അവിടെ ഒരു കാഷായവന്ധുധാരി ആവിർഭവിച്ചു. അദ്ദേഹം തന്റെ വേഷത്തിനു യോജിക്കാത്ത രൂക്ഷസ്വരത്തിൽ, വിധികല്പിതമെന്നപോലെ അനിർവ്യാദ്ധ്യമായുള്ള ഒരു ശാസനയാൽ അവരെ വിലക്കിനിർത്തി. അനന്തരം അദ്ദേഹം തന്റെ സന്യാസവേഷം ദൂരെ എറിഞ്ഞുകളഞ്ഞപ്പോൾ അത് ഹൈദർനായ്ക്കനാണെന്ന് എല്ലാവരും ധരിച്ചു. അദ്ദേഹം ആ സാധിയുടെ ഫാലഫലകത്തിൽ സ്നേഹാദരപൂർവ്വം ചുംബിച്ചശേഷം, മൃട്ടകുത്തി സർവേശ്വരനായ അള്ളാവിനോടു അവളുടെ ആത്മാവിന്റെ നിത്യശാന്തിക്കായി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത് എല്ലാവർക്കും കാണാറായി.

ജയിക്കട്ടേ ധർമ്മം പെരുകി മലയാളക്ഷിതിതലം
ലസിക്കട്ടേ തന്മീമണികളുടെ ചാരിത്രമനിശം

എന്ന നാദീവാക്യത്തോടുകൂടി ചന്ദ്ര അവസാനിക്കുന്നു.
പങ്കിപരിണയം: ഒരു പരിഹാസകവനമാണ്.

മലയാളമഹിമക്കു പൊട്ടുപോലെ വിലസുന്ന ബബ്ബില പട്ടണത്തിൽ മാധവമേനോൻ എന്നൊരു വക്കീലിന് പങ്കി എന്നൊരു പുത്രിയുണ്ടായി. അവൾ,

ക്ഷോണിതലത്തിനൊരു ജംഗമകല്പവല്ലി
വാനികൽനിന്നു നിപതിച്ചൊരു താരകാംശം

എന്നപോലെ വിളങ്ങി. തന്റെ പുത്രിക്ക് യോജിച്ച ഒരു ഭർത്താവിനെ ഈ ലോകത്തിലെങ്ങും കാണുകയില്ലെന്ന് മേനവൻ വിചാരിച്ചു.

മാനം ചേർന്ന മഹീശനോ മഹിമയാർന്നുള്ള മനയ്ക്കൽപ്പെട്ടും ക്ഷോണീദേവരിൽ മുൻപനോ പ്രഭുതപുണ്യങ്ങളുവശ്യാനാം സ്ഥാനിയോ ചേലാളും മദിരാശിയിൽ ജഡിജിയായ് വാഴുന്ന കെങ്കേമനോ നാലാലാരിലൊരുത്തനേ മമ സുതയ്ക്കിന്നർഹനായ്യാൺമുത്താൻ.

എന്നായിരുന്നു വക്കീലിന്റെ മനോഗതം. അദ്ദേഹം സ്വപത്തിയെ വിളിച്ചു അഭിപ്രായം ചോദിച്ചു. അവൾ പറഞ്ഞു:

പേരാളുന്ന പരീക്ഷവേണമതുമല്ലദ്യോഗമുണ്ടാകണം
പോരാ സല്ലലമാകണം ധനദനേക്കാളും പണംകാണണം
താരാർബാണനതുല്യരൂപഗുണമുണ്ടാകേണമെന്നാകിലേ
പാരാതിപ്പൊഴുതുളള മങ്കുകൾ തിരിഞ്ഞൊന്നെങ്കിലും നോക്കിട്ടു.
അതല്ല സർക്കാർപണിയിൽ പ്രവേശി-
ച്ചിരിക്കുമുൽകൃഷ്ടകലീനനേകൻ
വരാംഗിയാൾക്കിന്നനരൂപനായ
വരൻ വിതർക്കം മമ ലേശമില്ല.

ഇക്കാലത്തു പരം പ്രതാപമിയലുന്നുദ്യോഗമില്ലാത്തവൻ
മുക്കാലും തുണമാണു മറ്റുഗുണമിന്നെല്ലാമിരുന്നീടിലും
അക്കാര്യത്തെ നിനച്ചു പങ്കിയെ വരിങ്ങനോനു തെല്ലെങ്കിലും
സർക്കാർസമ്പളമായിരിക്കണമതാണെന്നുള്ളിലുള്ളാഗ്രഹം

ഈ അഭിപ്രായത്തോടു വക്കീലദ്ദേഹം യോജിച്ചില്ല.

സർക്കാർജീവനമെത്രയ്ക്കുമുലകിൽത്തമ്പംഗിസമ്പത്തുതാ-
നിക്കാലത്തു വലിപ്പമുള്ളതതിനാലെൻപുത്രിയേ വേൾക്കുവാൻ
ചൊല്ലൊള്ളുന്നൊരു ജന്മിയോജഡിജിയോപേർകേട്ടുബാരിസ്റ്ററോ
വക്കീലോ ബത വേണമെന്നു മതിമാൻമേനോൻ പറഞ്ഞിടീനാൻ.

ഏതായാലും പുത്രിയുടെ മനോഭാവം അറിവാൻ അവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അവളുടെ അഭിപ്രായപ്രകാരം ഒരു സ്വയംവരം നടത്താൻ അവർ ഒടുവിൽ നിശ്ചയിച്ചു. ഇതാണ് ഒന്നാംസർഗ്ഗം.

രണ്ടാംസർഗ്ഗം ഒരുക്കങ്ങളെ വിവരിക്കുന്നു.

ആനക്കാൽച്ചുവടൊത്തെ പർപ്പടകമെന്നെണ്ണുറുകെട്ടുമെഴും
ഞാലിപ്പുവനൊരായിരം കുല, പടറ്റിക്കൊയൊരയ്യായിരം
നേത്രക്കാ പതിനായിരം കുറിവകയ്ക്കുപ്പേരിയുണ്ടാക്കുവാൻ
വേറിട്ടൊമ്പതിനായിരം വരവീതേ മട്ടായ് കുറിക്കോപ്പുകൾ
മത്തൻവെള്ളരികമ്പളം പടവലം തൊട്ടുള്ളതാം കായ്കളും

പുത്തൻചേനകൾ ചേമ്പു കാച്ചിൽ മുതലായുള്ളൊരു മൂലങ്ങളും പ്രത്യേകം ഗുണമുള്ള മാങ്ങകൾ വരികച്ചക്കയെന്നൊക്കെയും സദ്യയ്ക്കായുള്ളവറ്റു “കക്ഷികൾ” മുദാ കാഴ്ചയ്ക്കുകൊണ്ടെത്തിനാർ.

ക്ഷണമനുസരിച്ച് ഓരോരുത്തർ വന്നുതുടങ്ങി.

അപ്പോൾ കാണായി ഹാഹാരവമൊടു ചിലർമാറ്റുന്നു കൈരണ്ടുമൊപ്പം കൂപ്പിടുന്നണ്ടു മറ്റുള്ളവർ; ചിലരെഴുന്നേൽക്കുന്നു മര്യാദയോടെ ഉൾപ്പുവിൽ രോഷമോടിനനലസമീപികൾ മന്ദാക്ഷമോലുന്നൂരുകേൾപ്പായി വേങ്ങനാട്ടേ നൃപവരനെഴുന്നള്ളുന്നതാം വാദ്യലോഷം.

ധാരാളമായ് കസവുവെച്ചൊരു തൊപ്പി തങ്ക-
നീരാളകണ്യകമണിഞ്ഞൊരു തങ്കമാലയും
പാരാതെപുഞ്ചിരിയെഴും മുഖഭാവമോർത്താ-
ലാരാജവര്യരുടെ ഗോഷ്ടികളെന്തു ചൊൽവു?

ഉച്ചത്തിൽച്ചിലവാക്കസേവകജനത്തോടായിടയ്ക്കോതിയും
സ്വച്ഛന്ദം തല മന്ദമാട്ടിരസികശ്രീഹനതകൊണ്ടാടിയും
പച്ചക്കൊമനചേർന്നനാട്യമൊടുതാനങ്ങിങ്ങുനോക്കിപ്പുറം
മെച്ചം പുണ്ടടനെത്തിയപ്രഭവരൻ മാലോകരാൽ ശ്ലാഘിതൻ.

അങ്ങുട്ടത്തിൽ നമ്മുടെ മഹാകവികളേയും അവതരിപ്പിക്കാതിരുന്നിട്ടില്ല.

വെള്ളത്തിൽ തിരപോലെ വാക്കുകളനായസേന നൃത്തം കഴി-
ച്ചുള്ളത്തിൽ പുരുമോദമാർക്കുമുള്ളവാക്കിടുന്ന പുണ്യാശയൻ
കള്ളംവിട്ടൊരു കേരളീയകവികൾക്കെല്ലാം ഗുരുസ്ഥാനികൻ
വള്ളത്തോൾക്കവി ശിഷ്യരൊത്തതിമുദാ വന്നെത്തിനാനസ്ഥലേ
വിദ്യാന്മാരെന്നു ഭാവിപ്പവർ ചിലർ കളവിൽ കാര്യസാധ്യത്തിനായി-
ട്ടുൽഘോഷിച്ചുന്നവാഴ്ചും സ്തുതികൾചെവിയിലേറ്റിട്ടുശീർഷംകലുക്കി
ഉദ്യോഗപ്രൗഢശിവാച്ചങ്ങനെ ഞെളിയുമൊരുള്ളൂരെയും പദ്യകൃത്തും
വിദ്യുജ്ജ്വലൻകണക്കങ്ങരസികതരബീഭത്സനായ് വന്നുചേർന്നു.

മൂന്നാംസർഗ്ഗത്തിൽ സ്വയംവരം വർണ്ണിക്കുന്നു—തോഴി ഓരോരുത്തരെ ചൂണ്ടി കാണിച്ച് അവരുടെ ഗുണഗണങ്ങളെ വാഴ്ക്കുന്നു.

ആകപ്പാടെ നമുക്കു രണ്ടുവിധമായ് രണ്ടാൾവഴിക്കായഹോ
ലോകത്തിൽ തിരുകേരളക്ഷിതിതലം കീർത്തിക്കൊരാധാരമായ്
യോഗജ്ഞാനമിയന്നു ലോകഗുരുവാം ശ്രീശങ്കരാചാര്യരും
ലോകജ്ഞാനമിയന്നു കേളികലരും സർ ശങ്കരൻനായരും
മുഷ്ണാളം ദിതിജർക്കു ശുക്രമുനിയായ് ശ്രീ ഗാന്ധിയോടുല്ലടം
വക്കാണത്തിനൊരുങ്ങിനില്ക്കുമിവനെത്താൻ മാലയിട്ടിട്ടു നീ
തല്ലാലം പല മേന്മയുണ്ടു തവ ബന്ധുക്കൾക്കു വമ്പാർന്നെഴും

സർക്കാർജീവനമെത്രവേണമവ സമ്പാദിച്ചുകൊള്ളാമെടോ.

തോറ്റാലെന്തു വിരോധിയോടു പണമൊക്കെപ്പോകിലെന്താണതിൽ
കൂട്ടാക്കാതെ പഴിച്ചിട്ടെടു വെറുതേ സർക്കാരോടേറ്റിടുവോർ
മാറ്റാനാവുകയില്ല നല്ലൊരു ഗവണ്മെന്റിന്റെ സംപ്രീതിയാ-
രോളെന്തുകൊണ്ടു വേൾക്കിലിവനെത്തമ്പംഗിതേ മേന്മയാം.

ഉള്ളൂരേഴും കവിവരൻ പരമേശ്വരയ്യ-
നുള്ളൂരിലൊക്കെയറിയുന്ന മഹാനഭാവൻ
ഉള്ളിൽക്കവിഞ്ഞരസമോടവനേ വരിച്ചാൽ
പുളളിക്കുരംഗമിഴി തേ പുരുസൗഖ്യമാളും.

അമൃതങ്ങളാക്കി നൽകും പല പല പലഹാരങ്ങൾ തിന്നും പ്രബന്ധം
നിർമ്മിക്കും രാജരാജാദികളുടെ സതതസ്തോത്രസല്ലാത്രമായും
അമ്മട്ടുദ്യോഗലബ്ധിക്കിടൊഴുവർത്തൻ സേവയാൽ പ്രീതയായും
സമ്മോദിക്കാം പരക്കൻകവിത വിതറുമ്പ്പട്ടർത്തൻപത്തിയായാൽ.

ഇങ്ങനെ അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരെയെല്ലാം തോഴി കാണിച്ചുകൊടുത്തിടും,

ത്രീജഗൽപ്രഭുവായൊരംഗജൻതൻ
വിജയസ്തംഭമതായനേകവർഷം
ബത പങ്കി വിളങ്ങിയെങ്കിലും താ-
നവൾ കന്യാസ്ഥിതി വിട്ടതില്ലപോലും.

കെ. എം. പണിക്കരുടെ നോവലുകളെല്ലാം ചരിത്രകാല സ്ഥിതികളെ വ്യക്തമാക്കി കാണിക്കുന്നവയും ദേശാഭിമാനം വളർത്താൻ ഉപകരിക്കുന്നവയുമാണ്. പഴശ്ശിരാജാവായ കേരളവർമ്മയുടെ അപദാനങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്ന കേരളസീംഹം അക്കൂട്ടത്തിൽ പ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്നു.

കെ. എം. പണിക്കർ മഹാകവിയായോ? അതിനു ഞാനെങ്ങനെ ഉത്തരം പറയും? കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനോ ശ്രീ ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ളയോ ആയിരുന്നെങ്കിൽ ബിരുദങ്ങൾ വാരി നാലുപാടും എറിഞ്ഞുകൊടുക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ കവിത്വശക്തിയുടെ തള്ളിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഒരാൾ മഹാകവിപട്ടത്തിന് അർഹനായിത്തീരുന്നതെന്നുണ്ടെങ്കിൽ കെ. എം. പണിക്കരും മഹാകവിയായെന്നു പറയാം.

47 പള്ളത്തു രാമൻ

1067 കന്നി 22-ാം തീയതി പള്ളത്തു് ഇക്കോരന്റേയും ലക്ഷ്മിയുടേയും ദ്വിതീയപുത്രനായി ജനിച്ചു. പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു ശേഷം തൃശൂർ സെന്റ് തോമസ് സ്കൂളിൽ ചേർന്നു മെട്രിക്കുലേഷൻ ക്ലാസ്സുവരെ പഠിച്ചു. പക്ഷേ പരീക്ഷയിൽ ജയിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. പിന്നീട് വിദ്യാൻ പരീക്ഷയ്ക്കു പഠിച്ച് അതിൽ വിജയം നേടുകയും താൻ പഠി

ച്ച പള്ളിക്കൂടത്തിൽ തന്നെ മലയാളപണ്ഡിതരായി നിയമിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് പല സ്കൂളുകളിലും അല്ലാപ്പുകാലം അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയിൽ ഇരുനൂറ് 1092-ൽ മംഗലാപുരം ഗവണ്മെന്റുകാളേജിൽ പണ്ഡിതരായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അവിടെ അഞ്ചുകൊല്ലം ജോലി നോക്കിയശേഷം പാലക്കാട്ടു വിക്ടോറിയാ കാളേജിലേക്കു മാറ്റപ്പെട്ടു. അവിടെനിന്നാണ് അദ്ദേഹം 1118-ൽ അടുത്തുണ്ട് പറ്റിയത്. 1119-ൽ പ്രഥമപതിയായ ദേവകിയമ്മ മരിച്ചു. മൂന്നുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞ് സുഗ്രഹ എന്ന തരുണീരത്നത്തെ വിവാഹം ചെയ്തു.

1124-ൽ തിരുവനന്തപുരത്തു വച്ച് പുരോഗാമി എന്ന ഒരു പത്രിക തുടങ്ങാൻ യത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു് അദ്ദേഹം കലാനിധി ആഫീസിൽവെച്ച് എന്നെ സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ അരോഗദൃഢഗാത്രനായിട്ടാണ് എനിക്കു തോന്നിയത്. എന്നാൽ 1950 ജൂലൈ 28-ാംതീയതി രാത്രി പെട്ടെന്ന് ഒരു ഛർദ്ദി ഉണ്ടാവുകയും അദ്ദേഹം ജനറലാശുപത്രിയിൽ വെച്ചു മരണം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഒരു മഹാകവിയെന്നു പൊതുജനസമ്മതി ലഭിച്ചിട്ടുള്ള മറ്റൊരു ജീവല്ലൂവിയാണ്. ആദ്യഘട്ടങ്ങളിൽ അദ്ദേഹവും, അന്നത്തെ കാവ്യഗുലേഷൻ അനസരിച്ച് കവിത എഴുതിവന്നു. ഒന്നരണ്ട് ഉദാഹരണങ്ങൾ എടുത്തുകാണിക്കാം.

കളിർതെന്നിലിലാഞ്ഞുലഞ്ഞിളം-
തളിരിൻമോടി കലർന്നുവാടിയിൽ
കളിയാടി വിഭാതവേളയിൽ
തെളിയും കോരകമേ ജയിക്കു നീ.

സുകുമാരസുമാഭയേത്തുമേ
മുകുളം നീയോരു മൂന്നുനാൾക്കകം
മകുടോപരിയും മനോഹരി
ചികരക്കെട്ടിലുമന്നമിന്നുമേ.

വനസീമനി വെൺനിലാവുപോൽ
വിനശിക്കാ വികസിച്ചു നീ വൃഥാ
അനൂലം തവ വാസനാഗുണം
ജനമാനന്ദമൊടാസ്വദിക്കുമേ.

തവ സൗരഭസാരവും മഹോ-
ത്സവമേകുന്ന മരന്ദപുരവും
നവമായിവരാസ്വദിക്കുവാൻ
ദിവസം കാത്തു ലസിക്കയാണയേ.

വിടപാളികണക്കണഞ്ഞു നീ
വിടരുമ്പോൾ മധുപാളിച്ചുറ്റുമേ
അടവിൽ സ്തുതിഗീതിപാടിടാ-
നിടയാം കുമളമേ കഴങ്ങുമേ.

(ഒരു മുല്ലമൊട്ടിനോട്ട്)

അക്കാലത്തും കവിക്ക് വേഡ്സ്വർത്തു തുടങ്ങിയ ഉത്തമ കവിതകളാണ് ആദർശമായിരുന്നതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചില കവിതകൾ വായിച്ചു നോക്കിയാൽ സൂക്ഷ്മമായി കാണാം. വേഡ്സ്വർത്തിന്റെ ചില കൃതികൾക്ക് അദ്ദേഹം അനുകരണവുമെഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അതിലൊന്നാണ് ഒരു കൃഷിക്കാരൻ-

ആകവേ നരച്ചുള്ള മുടിയും ശരീരമാ-
മേകവിത്തവുമായി കോമപ്പൻകൃഷിക്കാരൻ
ലോകയാത്രയിൽ പലേ തൊഴിലും പരീക്ഷിച്ചു
ശോകമെന്നിയേ വാണാൻ സുചിരം നഗരത്തിൽ
ഇത്തരം സ്ഥിതി വന്നചേരുകിൽ മനുഷ്യനു
ചിത്തരംഗത്തിനുണ്ടാമിടിവെന്നിരിക്കിലും
അത്തവ്വിലൊരു പത്തുവയസ്സു കുറഞ്ഞ മ-
ട്ടുത്തമനവൻ ശക്തിയുക്തനായ് കാണപ്പെട്ടു
ഇരട്ടിച്ചിതു ചോരയോട്ടവും മുഖത്തോരോ
നരച്ച രോമത്തിനും പുതിയോരുയിർ വീണ
തിരക്കും തേനിച്ചകൾ തേൻകൂട്ടിലെന്നപോലെ
വിരലൊക്കെയും ചൊടിപ്പുണ്ടിതു പണ്ടേതിലും
ചേതസ്സിനാശ്ചര്യത്തെജ്ജനിപ്പിക്കുന്നതായ
ന്യൂതനവസ്തുക്കളെക്കാണുകയാലന്ദിനം
ആതങ്കമുണ്ടായതില്ലെന്നല്ലാ ചെറുപ്പത്തിൽ
ജാതമാമാഹ്ളാദവും കണ്ടിതു കോമപ്പനിൽ
ഉരുകും വേനലേതു, കൊടുങ്കാറ്റുവനേത്ത്
പെരുകും ശ്രദ്ധയോടെ നോക്കിനില്പതു കണ്ടാൽ
കരുതും പത്തു കൊയ്തുകാരവനുണ്ടെന്നാരും
വാട്ടംതട്ടാതെയുള്ള പൂക്കളും താഴും ഫല-
ങ്ങളുടവും മഴക്കാലശ്രേഷ്ഠത വെളിവാക്കി
തോട്ടത്തിൽ നില്ക്കും നിലകണ്ടിതു തട്ടുണ്ടാക്കാൻ
പെട്ടപാടോർത്തു സാധു കോമപ്പൻ ചിരിച്ചിടും
ചിലപ്പോൾ ചന്തയില്ലോയൊരുകെ വയ്ക്കാൽവാരി
ബലവായ്കനും കക്കുംമട്ടതു മണപ്പിക്കും
പലകാലവും കൊയ്തു പുഞ്ചോലക്കരക്കൃഷി-
സ്ഥലവും കളവും തങ്കരളിൽ സ്മരിച്ചിടും.

പ്രാസനിഷ്ഠർഷ വേഡ്സ്വർത്തിന്റെ സ്വാഭാവികമനോഹാരിതയെ ഭാഷയിലേയ്ക്കു പകർത്തുന്ന വിഷയത്തിൽ പ്രതിബന്ധമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നിരുന്നാലും, തർജ്ജമ നന്നായിട്ടുണ്ടെന്നുതന്നെ പറയാം.

‘ഇന്ത്യയുടെ ദാനം’ സരോജിനിനായിഡുവിന്റെ ‘The Gift of India’ എന്ന മനോജ്ഞഗാനത്തിന്റെ തർജ്ജമയാണ്. മൂലകൃതിയിൽ കാണുന്ന വികാരത്തള്ളി

ചുദീർഘമായ സംസ്കൃതത്തിൽ കേരളവർമ്മപ്രാസമൊപ്പിച്ചെഴുതിയ തർജ്ജമയിൽ നിശ്ശേഷം ചോർന്നുപോയിരിക്കുന്നു. മൂലവും തർജ്ജമയും ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

മൂലം:

Is there aught you need that my hands withhold,
Rich gifts of raiment or grain or gold
Lo! I have flung to the east and west
Priceless treasures torn from my breast,
And yielded the sons of my stricken womb
To the drum beats of duty, the sabres of doom.

തർജ്ജമ:

സന്തർശ്ശത്തിൽ ചരിച്ചിടന മമ മുറയെക്കാത്തു രക്ഷിക്കുവാനാ-
യെന്താറിൽച്ചേർന്ന ഭൂഷാവലികളിവൾ പടിഞ്ഞാടു പൊട്ടിച്ചെറിഞ്ഞു
വന്താലെല്ലാം സഹിച്ചുൾപ്രണയമൊടു വളർത്തുള്ള മൽപുത്രരേയും
സമ്മാനിച്ച മനസ്സോടിതിലുമധികമായെന്തു ഞാൻ ഹന്ത വേണ്ടു.

മൂലം:

Gathered like pearls in their alien graves
Silent they sleep by the Persian waves
Scattered like shells on Egyptian sands
They lie with pale brows and brave broken hands
They are strewn like blossoms mown modn by chance
On the dead brown meadows of Flanders and France.

തർജ്ജമ:

തിരംതല്ലിപ്പിളർക്കും തിരയിളകിടും പേർഷ്യനുംഭോധിമദ്ധ്യേ
സൈരംദൂരശ്ശാനസന്ഥലിയിലവരങ്ങുന്ന രത്നങ്ങൾപോലെ
പീരങ്കിക്കുള്ള തീയുണ്ടകൾ ചിതറിയപോൽ മക്കളീജിപ്റ്റുമണ്ണിൽ,
ധീരശ്രീപുണ്ടു വക്ത്രം വളരെ വിളറിയും കൈമുറിഞ്ഞും കിടപ്പു-
വീരന്മാർ പൂർവ്വീകന്മാരുടെ മഹിമകളെ സ്പഷ്ടമാക്കിക്കൊടുക്കും
ധീരന്മാർ കാലഖഡ്ഗത്തിനു പരമിരയാസ്തീർന്നു പുഷ്പങ്ങൾപോലെ
ചോരച്ചോപ്പാർന്നൊരാഹ്രാൻസുടനിലനടുവിൽഗാഢമായ് നിദ്രകൊൾവു
പാരം സന്താപവന്തിപ്പൊരിയിലെരിയുമെൻകണ്ണുനിരാരളക്കും.

മൂലം:

Canye measure the grief of the tears I weep
 Or compass the wee of the watch, I keep
 Or the price that thrills thro' my heart's despair
 And the hope that comforts the anguish of prayer
 When the terror and tumult of hate shall cease
 And life be refashioned on anvils of peace
 And your love shall offer memorial thanks
 To the comrades who fought in your dauntless ranks
 And you honour the deeds of the deathless ones
 Remember the blood of my martyred sons.

തർജ്ജമ:

നൈരാശ്യം സംഭവിച്ചിടിലുമുപരിവിളങ്ങുന്നിതാത്മാദിമാനം
 തോരാതശ്രുക്കൾ തുകം മതിരുജയെ മറയ്ക്കുന്നിതാശാപ്രവാഹം
 പാരാഹ്ളാദിക്കുമൊറായ് പരമജയപതാകാളിയാകാശദേശ-
 ത്താരാൽ പാറിക്കളിക്കുന്നതു മനമിഴിയായ് കണ്ടുണാനാശ്വസിപ്പു-
 പാരാകെക്കിർത്തിപാറുമ്പടിപടയിൽമടങ്ങാത്ത നെഞ്ഞുക്കകൊട്ടി-
 പ്പോരാടിപ്പോന്നസേനാനിരകളെ മുറപോൽ നിങ്ങൾ മാനിച്ചിടുമ്പോൾ
 സ്വരാജ്യംപുകിയോർതൻസ്മരണയെ നിലനിർത്തിടുവാൻ നോക്കിടുമ്പോൾ
 പേരാളും മൽസ്യതന്മാരുടെ കഥ ഹൃദയത്തിങ്കലൊന്നോർമ്മവേണം.

ഇതുപോലെ വേഡ്സ്വർത്തു തുടങ്ങിയ ആംഗല കവികളുടെ മറ്റു ചില കവി
 തകളും അദ്ദേഹം ചെറുപ്പത്തിൽ തർജ്ജമ ചെയ്തിരുന്നു. മൂലകൃതികളുടെ നിസർഗ്ഗ
 മായ കമനീയത അവയ്ക്കു വരാതിരുന്നതിന് ഒരു കാരണമേ ഞാൻ കാണുന്നുള്ളൂ.
 കവി അന്നു തന്റെ മാർഗ്ഗദർശികളായി ഗണിച്ചിരുന്നത്, ഒടുവും, ഉള്ളൂർ, പന്തളം മു
 തലായ പ്രാസപ്രിയന്മാരെയായിരുന്നു. അവരിൽ ഉള്ളൂർ മാത്രമേ ഭാഷാസാഹിത്യ
 ത്തിലെ ആധുനികയുഗം കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. അത് എത്രയോ കാലത്തിനു ശേഷവുമായിര
 ന്നു. ഒരു 'നിതാന്ത ചിന്ത'യിൽ പ്രസ്തുത കവി തന്റെ പക്ഷപാതത്തെ ഇങ്ങനെ പ്ര
 കാശിപ്പിച്ചു കാണുന്നു.

മതിമോഹനമന്ദഹാസവും
 ശ്രുതിപീയൂഷവചോവിലാസവും
 അതിനിർമ്മലമായ് പൊഴിക്കുമൊ-
 കൃതിയൊന്നെൻസ്മൃതിയിൽ പതിഞ്ഞുതേ.
 വിനയത്തൊടു ചേർന്ന വിദ്യയാൽ
 കനകക്കട്ടെ സുഗന്ധമാർന്നപോൽ
 ജനമോദമണച്ചുവാണൊരി-

യനഘാതാവവാടുവിൽക്കവീന്ദ്രനാം.
 കവീതേ! കരയേണ്ട നീ; മഹാ-
 കവിയുള്ളൂർ പരമേശ്വരയുരും
 ഭൂവി വിശ്രുതപന്തളാദ്യുരും
 കവിയും കൈതുകമാർന്ന കാക്കുമേ

‘വാനമ്പാടി’യെ അതിന്റെ മൂലവുമായി സാദൃശ്യപ്പെടുത്തി നോക്കുക. തർജ്ജിമ മാത്രം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

വാനമ്പാടി! വിഹംഗവീര! കുതുകം പുണ്ടെന്നെയുംകൊണ്ടു നീ
 മാനത്തേക്കു മനോജ്ഞഗായകമണേ! മനം പറന്നിടേടോ
 ഗാനത്തിന്നതിനുണ്ടു ശക്തി-നിയതാനന്ദം നിനക്കേകമാ-
 സ്ഥാനം കണ്ടണയുംവരയ്ക്കു വഴിമേ കാട്ടിസ്സഹായിക്കു നീ.
 ഹാ കാട്ടും മലയും കടന്നു നടകൊള്ളാറുണ്ടു പണ്ടൊക്കെ ഞാ-
 നാകാതായതിനൊന്നുമിന്നും; ഹൃദയം വല്ലാതെ വാടുമ്പമേ
 ലോകാഹർജ്ജാദക രണ്ടു പുഞ്ചിറകെനിക്കുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലി-
 ന്നാകാശത്തയി നിന്നൊടൊപ്പമുടനീ ഞാനും പറന്നെത്തുമേ.
 ഗാനം നിയമുതോപമം ഖഗപതേ ചെയ്യിടവേ ദിവ്യമാ-
 മാനന്ദാനഭവം മനസ്സിലുള്ളവായിടുന്നു മന്ദേതരം
 മാനത്തേക്കു മമത്വമോടിവന്നെയും പൊക്കിപ്പറക്കുസുഖ-
 സ്ഥാനം നീ തിരയുന്നതെങ്ങവിടെയിന്നെന്നേയുമെത്തിക്കണേ.
 ശ്രീലാളിച്ചു പുലർച്ചുപോലെ മഹിതോന്മേഷസ്വഭാവംപെടാ-
 നീ ലാക്കോടുലകിന്റെ പോക്കുകളറിഞ്ഞെന്നോ ഹസിക്കുന്നതോ
 ലീലാലാലസനാം ദ്വിജോത്തമ നിനക്കിഷ്ടംപെടുംകാന്തയും
 ചേലാളെന്നൊരു കൂട്ടമുണ്ടു കശലം ഹാ നിൻ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം!
 സ്യാതന്ത്ര്യത്തൊടു സർവ്വലോകപതിയെ സ്യാന്തം കളർപ്പിച്ചിടും
 ഗീതത്താൽ സ്തുതിചെയ്തു വാനിൽ വിഹരിച്ചിടും വിഹംഗോത്തമ!
 സ്തുതിശ്രീ കലരുന്ന നിന്റെ ചരിതം ചിന്തിച്ചു ചേതസ്സിലി-
 ഞാതകും മമ ജീവിതം കഴിയവേ വാഞ്ചരിച്ചിടാം വൻസുഖം.

ലോകഗതിയെപ്പറ്റി കവിത എഴുതുമ്പോൾ, വാസ്തവത്തിൽ ലോകത്തിൽ നടക്കുന്നതൊന്നും കാണുന്നില്ല.

പലരും പലരും കഥിക്കുമി-
 നില നാം കാണമതുതന്നെ നിത്യവും
 മലപോലെയിളക്കമറ്റതാ-
 നലകിൽ ജീവിതയാത്രചെയ്യണം.
 മതിമോഹനമന്ദഹാസവും
 ശ്രുതിപീയൂഷവചോവിലാസവും

അതിനിർമ്മലതയ്ക്കു ലക്ഷ്യമോ
ചതിതൻചാതുരിയോ വിവേകമോ!

അടർക്കളത്തിലെ രാജനി-ഇത് ഒരു കൂട്ട കവിതയാണ്-പൂർവഭാഗം കമരപുരത്തു രവിവർമ്മ രാജാവും, ഉത്തരഭാഗം പള്ളത്തു രാമനമാണ് രചിച്ചത്. രണ്ടു ഭാഗത്തുനിന്നും ഏതാനും വരികൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ഘോരതപം ചെയ്തും മുനിവീരരുടെ ജന്മഭ്രവാം
ഭാരതഭ്രവണ്യമുണ്ടു പാരം ജയിപ്പു
സ്വരാജ്യത്തെക്കൂടക്കൂടെ പോരാടുവാൻവിളിച്ചിടു-
മാരാജ്യത്തിലൊരുഭാഗമർഗ്ഗമല്ലോ
ഭൂതലത്തിൻപുരുപ്പുണ്യക്കാതലെന്ന കണക്കിങ്ങു
ഗൗതമനെനൊരു ഭൂപൻ ജയിച്ചിരുന്നു
പുമങ്കയാളുടെ കേളീധാമമായ നൃപാലക-
സോമനുള്ള കാന്തയാണിക്കഥാനായിക
ആ മഹാറാണിയുടെ കോമളമാം മുഖം കണ്ടാൽ
സോമദേവൻ നിറംകെട്ടു നാണിച്ചൊളിക്കും
കളായപുഷ്പവും നല്ല കാളാംബുദങ്ങളെക്കാൾ
കളകാന്തി കലരുന്ന കലാപങ്ങളും
അളികളമന്ദകാരപാളികളും പരിമള-
മിളിതമാം മുടിയോടു കിടനില്ലില്ല

(രവിവർമ്മരാജ)

അംഗലക്ഷ്മിവിളയാടുംശൃംഗസ്തനിമണിമന്ദിരം
ഗംഗയുടെ തീരത്തേക്കു ഗമനംചെയ്തു
മന്ദവായുവടിക്കുമ്പോൾ സുന്ദരങ്ങളായ വിചി-
വൃന്ദങ്ങളൊത്തിളകുന്ന മന്ദാകിനിയിൽ
ബാലസൂര്യകിരണത്താൽ ലോലപ്രഭമാകുമുഷാ-
കാലം പുഷ്പരാക്ഷി പുണ്യസ്നാനം തുടങ്ങി
മധുപാനം ചെയ്തുമണ്ടും മധുപന്മാരവളുടെ
വിധുരമ്യമായ മുഖവിലോകനത്താൽ
കളിരിളം കാറ്റുതട്ടി ലളിതമായല്ലൂസിക്കും
നളിനമെന്നോർത്തു ചുറ്റും നടനംചെയ്തു.

ഇങ്ങനെ ശബ്ദഭംഗിയിൽ മാത്രം മനസ്സുവച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പ്രസ്തുത കവി കുറേ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തളിരിനോടും, തണ്ടാരിനോടും, ചക്രവാകത്തോടും ഒക്കെ കലഹിച്ചു പിരിഞ്ഞു; മാമുലകളുടെ നേർക്ക് അദ്ദേഹം പടവെട്ടാൻ ഒരുമ്പെട്ടു. പുരോഗമനോന്മുഖരായ ഇതര കവികളെപ്പോലെ അദ്ദേഹവും ചുറ്റുപാടും നടക്കുന്ന സംഗതികളെ കണ്ടുതുടങ്ങി. ചക്രവർത്തിമാരുടെ അപരാധങ്ങളെ ചിത്രണം ചെയ്തവന്ന രൂലിക പുൽമാടത്തിന്റെ ചിത്രം വരയ്ക്കാൻ തയ്യാറായി.

കാമിനീ! നിൻകണ്ഠം കല്ലുമലിയിക്കും
 കാട്ടിലെക്കോകിലപ്പാട്ടുപോലെ
 ഓമനപ്പൊങ്ങയെ സംഗീതസമ്പത്തിൻ
 ധാമമേ പോരുമേ നിശ്വാസങ്ങൾ
 കണ്ണീരണിഞ്ഞ നിൻ പ്രാർത്ഥനാഗാനങ്ങൾ
 വിണ്ണോർക്കുമുൾക്കാമ്പു വെണ്ണയാക്കും
 അന്തിപ്പുനെനലിൽ കൂടിച്ചിലപ്പൊഴെ-
 നന്തികത്തെത്തുമാറുണ്ടാക്കണം
 ആയതിലാരെയുമെൻകർണ്ണം കേൾക്കാറു-
 ണ്ടായതയാതനാമർമ്മരങ്ങൾ
 പാടുക പാടുക, കൊത്തുന്ന ദുഷ്ടാല-
 പ്താനും ചുരുക്കും വിടർത്തി പത്തി.

അദ്ദേഹവും,

സമ്പത്തുള്ളൊരല്ല, സാഹിത്യശാസ്ത്രാദി
 വമ്പത്തമില്ല, വലിപ്പമില്ല
 എന്നാലും സത്യം പുലരുന്ന സൽസ്നേഹ-
 പ്പൊന്നുവിയ്യുന്ന പുൽമാടത്തിൽ.

എന്നു ഗ്രഹിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഭാഷയുടെ നല്ലകാലം.

ഉദയരശ്മി, രാജസ്ഥാനപ്പുഷ്പം, അമൃതപ്പള്ളിനം, വനമാല, രാവണപുത്രൻ, അരിവാളും ചുറ്റികയും, ചിത്രാശോകൻ, നിരവധി ഗാനങ്ങൾ ഇവയാണ് പള്ളത്തുരമന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ.

48 സി. പി. പരമേശ്വരൻപിള്ള

ഇദ്ദേഹം ദീർഘകാലത്തെ സർക്കാർസേവനം കഴിഞ്ഞ് ഇപ്പോൾ തിരുവനന്തപുരത്ത് സ്വഗൃഹത്തിൽ സസുഖം ജീവിക്കുന്നു. ഒരു നല്ല ഭാഷാകവിയാണ്. ഗദ്യമായും പദ്യമായും പല കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഹേമ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദ്യകൃതികളിൽ ഒന്നാകുന്നു.

49 കെ. ആർ. കൃഷ്ണപിള്ള

1042 ധനുമാസം വിശാഖം നക്ഷത്രത്തിൽ കീരിക്കാട്ടു കടുംബത്തിലെ അംഗമായി ജനിച്ചു. ബാല്യത്തിൽ തന്നെ എഴുത്തും വായനയും പഠിച്ചിട്ട് സംസ്കൃതം അഭ്യസിക്കാൻ തുടങ്ങി. താഴെവന്ന ആശാനായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസ്കൃതഗുരു. പിന്നീട് കായങ്കുളം ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂളിൽ ചേർന്ന് അവിടത്തേ പഠിത്തം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ട്, മാവേലിക്കരയിൽ ചെന്ന് മെട്രിക്കുലേഷൻ പരീക്ഷയും, അതിനുശേഷം

തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിച്ച് എഫ്. എ., ബി. എ. മുതലായ പരീക്ഷകളും ജയിച്ച ശേഷം 1070-ൽ ഉദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ആദ്യമായി തിരുവനന്തപുരം കാളേജ് മുൻഷിയായിട്ടാണ് നിയമിക്കപ്പെട്ടത്. അനന്തരം അട്ടക്കുളങ്ങര മലയാളം ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി കറേക്കാലം ജോലിനോക്കിയ ശേഷം രജിസ്ട്രേഷൻ വകുപ്പിൽ പ്രവേശിച്ചു. അവിടത്തേ ആഫീസ് മാനേജരായിരിക്കുന്ന കാലത്ത് പല പ്രാവശ്യം നിയമപരീക്ഷയിൽ ചേർന്ന് ഒടുവിൽ ബി. എൽ. ബിരുദവും കരസ്ഥമാക്കി. അവിടെനിന്ന് അദ്ദേഹം ഹജൂർ ഹെഡ് ട്രാൻസ്ഫോറായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 53-ാം വയസ്സിൽ അസിസ്റ്റന്റ് സെക്രട്ടറിയായി കയറ്റം കിട്ടി. രണ്ടു വർഷംകഴിഞ്ഞ് പെൻഷൻ പറ്റുമുന്ന് പല പ്രാവശ്യം സിക്രട്ടറിയായി പകരം ജോലി നോക്കുകയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

നല്ല ഗദ്യകാരന്മാരുടേയും വിമർശകന്മാരുടേയും മുൻപന്തിയിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ നില. നേതാജിപാൽക്കർ, ഉപന്യാസമാല, പാശ്ചാത്യശാസ്ത്രവൃത്താന്തം, വിജ്ഞാനശകലങ്ങൾ, സൃഷ്ടിചരിതം, കചേലവൃത്തം വഞ്ചിപ്പാട്ടിന്റെ ആമുഖം, സാഹിത്യനിരൂപണം മുതലായ ഉത്തമകൃതികൾ ആ പണ്ഡിതകേസരി ഭാഷയ്ക്കു നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

പെൻഷൻ പറ്റിയതിനു ശേഷം അദ്ദേഹം കൃഷ്ണപുരത്തിനും കായങ്കുളത്തിനും മധ്യേ ശ്രീരംഗഭവനത്തിൽ വാതരോഗബാധിതനായി താമസിക്കവേ പലതവണ സന്ദർശിക്കാൻ എനിക്കു ഭാഗ്യമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം 1953 ജൂൺ 15-ാം തീയതി അന്ത്യവിശ്രമം തേടി.

50 പടിഞ്ഞാറേപ്പാട്ട് മാധവൻ നമ്പ്യാർ

പൊന്നാനിത്താലൂക്കിലെ പടിഞ്ഞാറേപ്പാട്ടു കുടുംബക്കാർ കോഴിക്കോടു സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ സാമന്തന്മാരായിരുന്നു. ആ പ്രശസ്തകുടുംബത്തിൽ 1079 ഇടവമാസത്തിലെ ഭരണി നക്ഷത്രത്തിൽ മാധവൻനമ്പ്യാർ ജനിച്ചു. ഇന്റർമീഡിയറ്റുപരീക്ഷയ്ക്കു ഇരുന്ന നമ്പ്യാർ ചോദ്യങ്ങൾക്കു ഉത്തരം എഴുതുന്നതിനുപകരം ഒന്നു രണ്ടു മണി ജൂർകൊണ്ട് ഇരുപതുശ്ലോകങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു. അപ്പോഴാണ് സമയം തീരാനായ കഥ മനസ്സിലായത്. അങ്ങനെ പരീക്ഷയിൽ തോറ്റ കഥയാണ് 'പരീക്ഷാഫലം' എന്ന പേരിൽ കവനകൗമുദിയിൽ പിന്നീട് ചേർക്കപ്പെട്ടത്. നമ്പ്യാർ അതിനുശേഷം പഠിത്തം തുടരുകയുണ്ടായില്ല.

പുനസ്സന്ദർശനം, ഗുലാലബീഗം, മുതലായി മറ്റു ചില ഖണ്ഡകവനങ്ങളും പ്രസ്തുത മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളവയാകുന്നു.

'അയ്യപ്പനോട്' എന്നൊരു പച്ചമലയാളകൃതിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായിട്ടുണ്ട്. ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

കെട്ടിക്കൊടുപ്പതിനെഴുന്നൊരു പെൺകിടാങ്ങൾ
 പട്ടിടുമുടി കരനൊതു കിടപ്പതാകും

വീട്ടിന്റെ കാരണവരെന്നൊരുപട്ടമെന്നും
കെട്ടിക്കൊലാ കനിയണം 'മലയാളി'യെന്നിൽ

ആർ. എം. പവമാൽ എന്ന തൂലികാനാമധേയത്തിൽ മാതൃഭൂമി, മിതവാദി മുതലായ പത്രങ്ങളിൽ തുടരെ ലേഖനങ്ങളും ചെറുകഥകളും എഴുതിയിട്ടുള്ളതിനു പുറമേ കുറേക്കാലം “കൊച്ചിൻപൈലറ്റ്” എന്ന വാരികയുടെ പത്രാധിപത്യവും വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്.

51 ഫാദർ ജോസഫ് നെടുഞ്ചിറ

കോട്ടയത്തിനു സമീപം ചെങ്ങളംകര നെടുഞ്ചിറ എന്ന കുടുംബത്തിൽ 1094 ഡിസംബർ 21-ാം തീയതി ജനിച്ചു. പ്രൈമറിസ്കൂളിലെ പഠിത്തം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ട് ഒരു ശ്ല മിഡിൽസ്കൂളിൽ ചേർന്നു. തദനന്തരം കോട്ടയം എം. സി. ഹൈസ്കൂളിൽ വച്ച് ഹൈസ്കൂൾ പഠനം നിർവഹിച്ചു. പിന്നീട് ഉപരിപഠനം തുടരാതെ കോട്ടയം സേക്രഡ് ഹാർട്ട് മൗണ്ട് സെമിനാരിയിൽവെച്ച് വൈദികവിദ്യാഭ്യാസം നടത്തിയശേഷം 1931-ൽ വൈദികപട്ടം സ്വീകരിച്ചു.

പഠിക്കുന്ന കാലത്തുതന്നെ കവിത എഴുത്തിലും ഉപന്യാസരചനയിലും നടന്ന വിദ്യയിലും താല്പര്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചുപോന്നു. നടനകലയിലുള്ള താല്പര്യംനിമിത്തം വിദ്യാർത്ഥിജീവിതകാലത്തുതന്നെ രചിക്കപ്പെട്ട നാടകമാണ് സത്യാത്മജൻ.

1934-ൽ ബാധിയ്യം ബാധിച്ചു. അതിനുശേഷമാണ് ഫാദറിന്റെ കൃതികളിൽ ഏറിയകൂറും നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടത്.

കോട്ടയം സേക്രഡ് ഹാർട്ട് മൗണ്ടിൽതന്നെ വൈദികജീവിതം നയിച്ചുപോന്നു. കുറേക്കാലം കോട്ടയം കാഞ്ഞാലിക്ക്മിഷ്യൻപ്രസ്സിന്റെ ഭരണം നിർവ്വഹിക്കാനും ഇടയായിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോൾ സ്വദേശത്തുള്ള ഇടവകപ്പള്ളിയിൽ വിശ്രമിച്ചുപോരുന്നു. എന്നാൽ സാഹിത്യപരിശ്രമത്തിൽനിന്നു വിരമിച്ചിട്ടില്ല.

പ്രധാന കൃതികൾ-സത്യാത്മജൻ, മേരീദാസൻ (നാടകം), നാഗമർദ്ദിനി (ഖണ്ഡകാവ്യം), സുകൃതിന്ദ്രൻ (നാടകം), രക്തകാന്തി (കാവ്യം), ധർമ്മപത്നി അഥവാ ദീനാമ്മ (നാടകം), ധർമ്മധീരൻ (നാടകം), കരുണാങ്കര (ഖണ്ഡകാവ്യം), സുകൃതനിധി (പ്രാർത്ഥനാഗ്രന്ഥം), പുളകം (നാടകം), അഗ്രേമുദ്ര അഥവാ അദൃതനായ വൈദികൻ (നാടകം), കാനനസ്മരണം (ഖണ്ഡകാവ്യം), വിജയം (നാടകം), എസ്റ്റർ (ഖണ്ഡകാവ്യം) ഇവയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ.

കൃതികളിൽ ഏറിയകൂറും ക്രൈസ്തവപുരാണപ്രതിപാദകങ്ങളാകുന്നു.

52 പുരോഗമനസാഹിത്യം

ജീവസാഹിത്യമെന്നപേരിൽ ആരംഭിച്ച ഈ പ്രസ്താനം ആ പേരു കൈവെടിഞ്ഞിട്ട് ഇപ്പോൾ പുരോഗമനം എന്ന പേരു സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതാതു കാലത്തുണ്ടായിട്ടുള്ള സല്ലവികളെല്ലാം അവരവരുടെ ശക്തികൾക്കും പരിതഃസ്ഥിതികൾക്കും

അനുരൂപമായി സാഹിത്യത്തെ പുരോഗമിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, പുരോഗമനം എന്ന പദം ഒരു സാങ്കേതികാർത്ഥത്തിലാണ് ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നതെന്ന് ആദ്യമായി പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ. പ്രസ്തുത പദം യോഗ്യമായിട്ടാണ്. ജലത്തിൽ ഉത്സവികുന്നതെല്ലാം ജലജമാകാത്തതുപോലെ, പുരോഗമിക്കുന്നതെല്ലാം പുരോഗമനമല്ല. “എനിക്കു ദ്വേഷ്യ വന്നു. ഞാൻ കുറെ പുരോഗമനം (തെറി കലർന്ന ശകാരം) തട്ടിവിട്ടു” എന്നൊക്കെ ഇക്കാലത്തു ചിലർ തട്ടിവിടാറുള്ളത് ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ യഥാർത്ഥമായ ഉദ്ദേശത്തെ ഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ടും പുരോഗമനസാഹിത്യകാരന്മാർ എന്നു സ്വയം അഭിമാനിക്കുന്നവരും അവരുടെ ഇടയ്ക്കു യാതൊരു സ്ഥാനവും ഇല്ലാത്തവരുമായ ചിലർ എഴുതിത്തള്ളുന്ന അസഭ്യങ്ങളെല്ലാം ആവകപ്പിൽപ്പെട്ടവയാണെന്നുള്ള മീഥ്യാധാരണ കൊണ്ടുമാണ്. പുതിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളും പ്രസ്ഥാനഭാസങ്ങളും ഉത്ഭവിക്കുന്ന കാലത്തെല്ലാം ഈമാതിരി ഒരു ‘വിരുദ്ധമനോഭാവം’ വായനക്കാരുടെ ഇടയിൽ അങ്കുരിക്കുക സാധാരണമാണ്. ഭാവഗീതങ്ങൾ പ്രചരിച്ച തുടങ്ങിയപ്പോഴും ഭാഷാവൃത്തങ്ങൾ ലഘുകാവ്യങ്ങൾക്കായി ഉപയോഗിക്കാൻ ആരംഭിച്ചപ്പോഴും എന്തൊരു ഹാലിളക്കമാണ് കേരളത്തിലുണ്ടായത്. ഭാഷാവൃത്തങ്ങളിൽ പദ്യം എഴുതാൻ എളുപ്പമുണ്ടെന്നു കണ്ടു് ചില-അല്ല-പല കവിവേഷധാരികൾ കണ്ടമാനം ക്ഷുദ്രകൃതികൾ എഴുതിത്തള്ളിയതു നിമിത്തം സാഹിത്യപണ്ഡിതന്മാർ തുടങ്ങിയ പ്രസിദ്ധ സാഹിത്യകാരന്മാർക്കു്, അന്നത്തെ ഉത്തമ ഭാവഗീതങ്ങളെപ്പോലും അവധാനപൂർവ്വം പരിശോധിക്കാൻ മനസ്സുണ്ടായില്ലെന്നുള്ളതാണു പരമാർത്ഥം. ഈമാതിരി വിപുലവും ശക്തവുമായ എതിർപ്പുകളുണ്ടായിട്ടും ഭാവഗീതങ്ങൾക്കോ, ഭാഷാവൃത്തങ്ങളുടെ പ്രചാരത്തിനോ-എന്തെങ്കിലും കോട്ടമുണ്ടായോ? ഇന്ന് സംസ്കൃതവൃത്തം ഉപയോഗിക്കുന്ന കവികളാണ് വിരളമായിരിക്കുന്നത്. അതു ശോഭനമാണെന്നും പറയാവുന്നതല്ല. ചില സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങൾ ഭാവവിഷ്ണുരണത്തിനു ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളെക്കാളും പറ്റിയവയാണെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്.

ഇനി ‘പുരോഗമനം’ എന്നത് എന്താണ്? അങ്ങിനെ ഒരു പ്രസ്ഥാനം ആവിർഭവിക്കാനുള്ള ഹേതുവെന്ത്? ഇത്യാദി സംഗതികളെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാം.

Progressive Literature എന്നൊരു പ്രസ്ഥാനം യൂറോപ്പിൽ ആരംഭിച്ചിട്ടു് വളരെക്കാലമായി. 1914-ൽ സമാരംഭിച്ച ലോകമഹായുദ്ധം രാഷ്ട്രീയമായും സാമുദായികമായും സാമ്പത്തികമായും ധാർമ്മികമായും സാംസ്കാരികമായുള്ള പല പ്രശ്നങ്ങളെ ലോകത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ചു. നാം ഓരോ വസ്തുക്കൾക്കു കല്പിച്ചുപോന്ന വിലകൾ നിയതമല്ലെന്നും അവ പരിവർത്തനാധിനമാണെന്നുള്ള ബോധം പരക്കെ ഉണ്ടായി. ഏറ്റവും നിസ്സാരമായി ഗണിക്കപ്പെട്ടുപോന്ന പദാർത്ഥങ്ങൾ വിലയേറിയവയായും, അമൂല്യങ്ങളായി കരുതപ്പെട്ടവ ഒന്നിനും കൊള്ളരുത്തവയായും രൂപാന്തരപ്പെട്ടു പുരോഹിതന്റേയും കൂലിവേലക്കാരന്റേയും കാര്യം തന്നെ ആലോചിക്കുക. പ്രാചീനകാലം മുതൽക്കു പുരോഹിതൻ സമുദായം വലിയവില കല്പിച്ചു വന്നിരുന്നു. അതിനു മതിയായ കാരണവുമുണ്ടായിരുന്നു. ഈശ്വരന്റേയും സാധാരണ

മനുഷ്യന്റേയും മദ്ധ്യവർത്തിയായിട്ടായിരുന്നു അയാളുടെ ദ്രുമായ നില. ജനിക്കുന്ന അന്നു മുതൽ മരണംവരേയും പുരോഹിതനെയെന്നോടൊന്നു കഴികയില്ല. യുദ്ധമോ ക്ഷാമമോ നാട്ടിൽ ബാധിച്ചാൽ, തന്നിവാരണത്തിന് അയാളാണ് ഈശ്വരനോടു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത്. അനാവൃഷ്ടിയുണ്ടായാൽ പുരോഹിതനെയെന്നോട് യജ്ഞം നടത്തിച്ചാൽ മതി-മഴ പെയ്തുകൊള്ളുമെന്നായിരുന്നു ജനങ്ങളുടെ വിശ്വാസം. ഇപ്പോഴോ? പുരോഹിതന്മാരുടെ ദൈവത്തിൽ ആർക്കും വിശ്വാസമില്ല. അതുപോലെ തന്നെ കൂലിവേലക്കാരനെ ഒരു നിന്ദ്യവസ്തുവായിട്ടാണ് എല്ലാവരും ഗണിച്ചുപോകുന്നത്. യുദ്ധം അവരുടെ പ്രാധാന്യത്തെ സവിശേഷം വെളിപ്പെടുത്തി. ഇങ്ങനെ നോക്കിയാൽ സംസ്കാരം എന്നതു തന്നെയും മൂല്യസമവായം ആണെന്നു തോന്നിപ്പോകും.

സാമുദായികമായ പരിവർത്തനങ്ങൾ സാഹിത്യത്തെ സ്പർശിക്കാതിരിക്കയില്ല. വാസ്തവത്തിൽ പരിവർത്തനേച്ഛപോലും സാഹിത്യംവഴിക്കാണ് ആദ്യമായി പ്രകാശിക്കുന്നത്. യുദ്ധപരിതഃസ്ഥിതികൾ, സമുദായം അസമത്വത്തിലും അനീതിയിലുമാണ് സമധിഷ്ഠിതമായിരിക്കുന്നതെന്നു പരക്കേ ഒരു ബോധം ജനിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും, മൂക ലക്ഷങ്ങൾക്ക് തങ്ങളുടെ അസംതൃപ്തിയെ പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ തെല്ലുപോലും ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവർ സംഘടിച്ച് പ്രവർത്തിച്ചുതുടങ്ങി; പ്രവർത്തനമാണ് അവരുടെ രംഗം. സമുദായത്തിന്റെ ജീർണ്ണാവസ്ഥയെ ലോകത്തിനു ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തി. അതിനെ പരിവർത്തനോന്മുഖമാക്കിത്തീർക്കാനുള്ള പ്രേരണാശക്തികൾ നല്ലുന്നതിന് സാഹിത്യകാരന്മാർക്കേ കഴിവുള്ളൂ. അവർ അതിനായി മനഃപൂർവ്വം ഉദ്യമിച്ചപ്പോൾ പുതിയ പുതിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തു. നാം കേരളവർമ്മപ്രസ്ഥാനം, രാജരാജവർമ്മ പ്രസ്ഥാനം, വള്ളത്തോൾ പ്രസ്ഥാനം എന്നൊക്കെ പറയാറുണ്ടെങ്കിലും വാസ്തവത്തിൽ അവ പ്രസ്ഥാനങ്ങളേ അല്ല. പുതുമകാണുന്നിടത്തൊക്കെ പ്രസ്ഥാനഭേദം കാണുന്നത് നമ്മുടെ ഇടത്ത് ഒരു പതിവായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. സമൂഹപരിവർത്തനമുള്ള ദിക്കിലേ പ്രസ്ഥാനഭേദം കല്പിക്കാൻ പാടുള്ളു. സാഹിത്യത്തിൽ, ക്ലാസിക്കം, റോമാന്തികം, യാഥാത്ഥ്യാത്മകം എന്നു പ്രധാനമായി മൂന്നു പ്രസ്ഥാനങ്ങളേ മുമ്പ് ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. Classic എന്നതിന് ഉത്തമം എന്നർത്ഥം. ഗ്രീക്ക്, റോമൻ, സംസ്കൃതം, പെർഷ്യൻ മുതലായ പ്രാചീനഭാഷകളിലെ ഉത്തമ കാവ്യങ്ങളെ മാതൃകയായി കല്പിക്കുന്നതാണ് ക്ലാസിക പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ലക്ഷണം. നമ്മുടെ മഹാകാവ്യങ്ങളും ഒട്ടു വളരെ ഖണ്ഡകൃതികളും ആ ഇനത്തിൽപ്പെട്ടവയാണ്. അതിനെ 'പിൻനോക്കി' പ്രസ്ഥാനം എന്നു ചിലർ വിളിക്കുന്നതിന്റെ കാരണം വ്യക്തമാണല്ലോ. ഇവിടെ നാം ഒരു സംഗതി വിസ്മയിച്ചു കളയരുത്. വാല്മീകിരാമായണം ഒരു ക്ലാസികകാവ്യമാണെങ്കിലും അതു പിൻനോക്കിയല്ല; ആ കാവ്യത്തെ അനുകരിച്ച് അതിന്റെ മാതൃക പിടിച്ച് ഇപ്പോഴും നാം കാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചു തുടങ്ങിയാൽ, നാം പിൻനോക്കികളായി ഗണിക്കപ്പെടും.

എഴുത്തച്ഛനെ 'തേവർ വാഴ്ത്തി'യെന്നും നമ്പ്യാരെ 'തേവർ വീഴ്ത്തി'യെന്നും രണ്ടുപേരേയും ചേർത്ത് സാങ്കേതികപ്രസ്ഥാനക്കാരെന്ന് ശ്രീമാൻ എ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ വിളിക്കുന്നു. വിളിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ക്ലാസികപ്രസ്ഥാനം- ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകളുടെ ഭാഷയിൽ സാങ്കേതിക പ്രസ്ഥാനം-മാമുലകൾക്കും സർവോപരി സമുദായത്തിനും പ്രാധാന്യം കല്പിക്കുന്നു. ശ്രീമാൻ ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ കാല്പനിക പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ കാലം 1600 മുതൽ 1889 വരേയാണ്. 1600-നും മുമ്പ് ജീവിച്ചിരുന്ന കവികളോ? ചെറുശ്ശേരിയും നിരണം കവികളും ഒരുപക്ഷേ ഒരു വകയിലും പെടാത്തവരായിരിക്കുമോ? ചെറുശ്ശേരിയും ചില ചമ്പുക്കാരന്മാരും എഴുത്തച്ഛനും മുമ്പ് ജീവിച്ചിരുന്നവരായിരുന്നു എന്നുള്ളതു തീർച്ചയാണ്.

റോമാന്തികപ്രസ്ഥാനം അഥവാ കാല്പനിക പ്രസ്ഥാനത്തിൽ സമുദായത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം വ്യക്തിയിലേയ്ക്ക് പകർന്നിരിക്കുന്നതായി നാം കാണുന്നു. ഈ പ്രസ്ഥാനക്കാർ വ്യക്തിഗതമായ കഴിവുകളുടെ നിസ്സീമതയിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു; എന്നാൽ അവർ സമുദായത്തിന്റെ ജീർണ്ണതയെ കാണാതെ, അതിന്റെ ശോഭനമായ വശം മാത്രമേ ചിത്രണം ചെയ്യുന്നുള്ളൂ. സമുദായവ്യവസ്ഥിതിയിൽ ഇപ്രകാരം അവർക്കുണ്ടായ സംതൃപ്തി അവരുടെ കൃതികൾക്ക് ഒരുമാതിരി പ്രസാദാത്മകത്വം നല്കിയിരിക്കുന്നു. പ്രപഞ്ചത്തിനെപ്പറ്റി അവർക്കുള്ള വിക്ഷണകോടി കർത്തുനിഷ്ഠമായിരുന്നതിനാൽ, ആത്മാർത്ഥത എല്ലായ്പ്പോഴും ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നു വരികയില്ല. ഈ പ്രസ്ഥാനം 1078-ൽ മാർത്താണ്ഡവർമ്മയുടെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തോടു കൂടി ആരംഭിച്ചതായി ശ്രീമാൻ ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള പറയുന്നു. വള്ളത്തോൾ, ഉള്ളൂർ, ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ്, നാലപ്പാടൻ, കുറ്റിപ്പുഴ, പള്ളത്തു രാമൻ, കെ. എം. പണിക്കർ എന്നീ കവികളും അപ്പൻതമ്പുരാൻ, അമ്പാടി നാരായണപ്പുതുവാൾ മുതലായ ആഖ്യായികാകാരന്മാരും കാല്പനിക സാഹിത്യത്തെ വികസിപ്പിച്ചവരാണ്. ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ വിചാരധാരയെ കാല്പനിക സാഹിത്യമായി ഗണിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും യഥാർത്ഥ മഹാകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉള്ളൂരിനെ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നില്ല. നേരേ മറിച്ച് പുതിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ സ്ഥാപകന്മാരെല്ലാം മഹാകവികളാണെന്നുള്ള ന്യായത്തിന്മേൽ, മലയാളത്തിൽ ഇതേവരെ പേരെടുത്തിട്ടില്ലാത്ത പലരേയും അദ്ദേഹം മഹാകവികളായി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ഇന്നു പ്രചാരത്തിൽ ഇരിക്കുന്നതായ ഭാവഗീതങ്ങളിൽ ഒട്ടു വളരെ എണ്ണം ഈ ഇനത്തിൽപ്പെടുന്നവയാണ്. അവ പല സംഗതികളിൽ മുമ്പു നടപ്പിലിരുന്ന കാല്പനികകൃതികളിൽനിന്നു വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പ്രതിപാദനരീതിയിലാണ് വലുതായ വ്യത്യാസം കാണുന്നത്. കഥയെ നടുക്കുവച്ചു തുടങ്ങുക, കവിതകൾക്ക് പുതിയ ഛന്ദോരൂപങ്ങൾ നൽകുക, അല്ലാക്ഷരങ്ങളെക്കൊണ്ട് അനല്ലാർത്ഥങ്ങളെ പ്രകാശിപ്പിക്കുക, ശബ്ദചിത്രങ്ങളുടെ സ്ഥാനത്ത് അർത്ഥചിത്രങ്ങൾ രചിക്കുക, അപൂർണ്ണാർത്ഥങ്ങളും അത്യന്തം അലസങ്ങളുമായ പദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കാതിരിക്കുക, സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങൾ കഴിയുന്നത്ര വർജ്ജിച്ചിട്ട് ഹൃദയത്തിലേയ്ക്ക് പാഞ്ഞുകേറാൻ കരുത്തുള്ള നാടൻപദങ്ങളെ പ്രതിരൂപങ്ങളെ പ്രയോഗിക്കുക, സൗന്ദര്യവണ്ണോധത്താൽ മധുരമു പൂണ്ട ഭാവനാശക്തിയെ ഉത്തേജിപ്പിച്ച് നവംനവങ്ങളും

എന്നാൽ സ്വാഭാവികങ്ങളുമായ ആശയതല്പരങ്ങളെ ഉല്ലേഖനം ചെയ്ത്, പ്രകൃതിയുടെ അകൃത്യമരണീയകത്തിൽ അനുവാചകഹൃദയങ്ങളെ മുഖമാക്കുക, ഭാവപരിപോഷണത്തിന് അനുകൂലമായ അലങ്കാരങ്ങളെ മിതമായി പ്രയോഗിക്കുക, സ്തോഭരഞ്ജിതമായ ഹൃദയത്തെ വിചാരപഥത്തിലേയ്ക്കു കടത്തിവിടുന്നതിന് ഉതകുന്ന മട്ടിൽ ഭാവങ്ങളെ നിവേശിപ്പിക്കുക—ഈ വിശിഷ്ടലക്ഷണങ്ങൾ എല്ലാം അവയിൽ കാണാനുണ്ട്.

യാഥാത്ഥ്യപ്രസ്ഥാനം ഇന്ദ്രലേഖയുടെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി ഭാഷയിൽ അവതരിച്ചു എന്നു ശ്രീമാൻ ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ പറയുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ ആ കൃതി ഒരു കാല്പനികനോവലാണെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്. സമുദായത്തിന്റെ സ്ഥിതിഗതികളെ ഏറെക്കുറെ യാഥാർത്ഥ്യത്തോടുകൂടി അതിൽ ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു വാസ്തവംതന്നെ. എന്നാൽ സമുദായത്തിന്റെ പീഡനത്താൽ വ്യക്തി ഞെരുങ്ങി ശ്യാസം മുട്ടുന്ന അവസ്ഥയല്ല നാം അതിൽ കാണുന്നത്. പ്രസാദാത്മകത്വം അതിൽ അടിമുതൽ മുടിവരെ വ്യാപിച്ചിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ചതുരമേനവന്റെ ജീവിതം വാസ്തവത്തിൽ ഒരു നീണ്ട വഞ്ചിരി ആയിരുന്നു. ആ ചിരിയുടെ മാറ്റൊലിയാണ് നാം ആ കാവ്യത്തിൽ കേൾക്കുന്നത്.

സമുദായവ്യക്തിയോടു കാണിക്കുന്ന കടുംകൈകൾ അവരിൽ ജനിപ്പിച്ച അസംതുഷ്ടിയാണ് ഇത്തരം കൃതികളുടെ ആവിർഭാവത്തിനുള്ള പ്രധാന ഹേതു. ബലവാന്മാർ സമുദായത്തിന്റെ പിന്നിൽ നില ഉറപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, സമുദായത്തിന്റെ പേരിൽ ബലഹീനന്മാരെ മർദ്ദിക്കുക, പലേമാതിരി അനീതികൾ പ്രവർത്തിക്കുക മുതലായവ കണ്ടു കണ്ടു സഹിപ്പാൻ കഴിയാതെ വരുന്ന ഹൃദയാലുക്കൾ എല്ലാവരും ഒരേ വിധത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചു എന്നു വരുന്നതല്ല. ചിലർ തങ്ങളുടെ ദുസ്സഹമായ വേദനയെ ഭാവമധുരങ്ങളായ ഗാനങ്ങൾ വഴിക്കു മറ്റുള്ളവരെ അറിയിച്ച് അല്പം മനശ്ശാന്തി സമ്പാദിക്കുവാൻ നോക്കുന്നു. മറ്റു ചിലർ സമുദായവൈകല്യങ്ങളെ ഹാസ്യത്തിൽ പൊതിഞ്ഞ് നിർദ്ദയം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ട് സമുദായഹൃദയത്തിന് ക്ഷതം ഉണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിക്കും; മൂന്നാമത്തെ കൂട്ടർ സാമുദായികമായ അനീതികളുമായി മല്ലിട്ടു മല്ലിട്ട്, ക്ഷീണചിത്തരായി ആത്മഹത്യ ചെയ്യുകയോ, ഭ്രാന്തന്മാരായിത്തീരുകയോ ചെയ്യുന്നു. അവരെല്ലാവരും ജീവിതയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ അവയുടെ നഗ്നരൂപത്തിൽ കാണുന്നവരും സമുദായത്തെ ഹൃദയപൂർവ്വം സ്നേഹിക്കുന്നവരും അതിനു ശോഭനമായ ഭാവിയെ കാംക്ഷിക്കുന്നവരുമായിരിക്കാം. ചിലരുടെ കർക്കശമായ സമുദായചിത്രണം കാണുമ്പോൾ, അവരെല്ലാം മനുഷ്യവിദ്വേഷികളാണെന്ന് വായനക്കാർക്ക് ഒരു തോന്നലുണ്ടായേക്കാം. വാസ്തവം അങ്ങനെയല്ല.

പീഡിതമനുഷ്യരാശിയോടുള്ള നിസ്സീമസ്നേഹം, സമുദായത്തിന്റെ ജീർണ്ണോദ്ധാരണത്തിലുള്ള തീവ്രമായ അഭിവാഞ്ഛ—ഇവയാൽ പ്രേരിതരായിട്ടാണ് അവർ പ്രായേണ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളതു പ്രവർത്തിച്ചുപോരുന്നതും. കാല്പനികപ്രസ്ഥാനക്കാർ തങ്ങളുടെ ദേശത്തിലും സമുദായത്തിലും അഭിമാനം കൊള്ളുമ്പോൾ, യഥാർത്ഥപ്രസ്ഥാനക്കാരുടെ പ്രേമപാത്രം മനുഷ്യരാശിയാണ്. കാല്പനികന്മാർ സമുദായത്തിന്റെ ശോഭന

മായ വരും മാത്രം കാണുമ്പോൾ, യഥാർത്ഥ പ്രസ്ഥാനികർ അതിന്റെ ഇരുവശങ്ങളും ഒരുപോലെ കാണുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ അതിൽ മികച്ചിട്ടില്ലാത്ത ക്രമവും അനീതിയുമാണ് അവരുടെ ശ്രദ്ധയ്ക്ക് കൂടുതൽ വിഷയീഭവിക്കുന്നതെന്നേയുള്ളൂ. അതിനാൽ അവരുടെ കൃതികളിൽ വിഷാദത്തിന്റെ മലിനമായ സർവ്വത്ര വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നതായി കാണാം.

പ്രതിപാദനരീതിയിലും വ്യത്യാസമുണ്ട്. കാല്പനികന്മാർ ശ്രീമാൻ ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അഭിപ്രായപ്പെടുമ്പോലെ ഒരു ഒറ്റ പ്രവാഹത്തിൽ സാംഗോപാംഗഘടന നിർവഹിക്കുമ്പോൾ, പരാജയ പ്രസ്ഥാനികർ, സാകല്യാത്മകമായ ഒരു പശ്ചാത്തലത്തിൽ പ്രത്യേക ചിത്രങ്ങളെ സന്നിവേശിപ്പിച്ച് അവയെ പരസ്പരം കൂട്ടിയിണക്കുന്നു. രസങ്ങളിൽ കരുണ ബീഭത്സ ഹാസ്യങ്ങൾക്കു മാത്രമേ അവർ പ്രാമുഖ്യം നൽകുന്നുമുള്ളൂ. ഈ സംഗതികൾ നോക്കിയാലും, ഇന്ദുലേഖ പ്രസ്തുത വകുപ്പിൽപ്പെട്ടതല്ലെന്നു വ്യക്തമാണ്. അതിലെ അംഗിയായ രസം ശൃംഗാരമാണ്. കഥയുടെ സ്വാഭാവികമായ പുരോഗതിയെ സഹായിക്കാത്ത ഒരു ഘടനയും അതിൽ ഇല്ല—ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകളുടെ അഭിപ്രായപ്രകാരം, പരാജയപ്രസ്ഥാനത്തിന് ശാലീന കല്പനാർജ്ജുസ്വലരീതികളും നാളികേരദ്രാക്ഷാപാകങ്ങളിൽ ഒന്നും സ്വീകരിക്കാം. അദ്ദേഹം ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിനു പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ലക്ഷണങ്ങളെ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു:

1. വ്യക്തിയുടെ പുരോഗമനപരമായ കഴിവുകൾക്കു സീമയില്ലെന്നുള്ള വിശ്വാസം. ഈ സംഗതിയിൽ ഈ പ്രസ്ഥാനം കാല്പനികപ്രസ്ഥാനക്കാരോടു പൂർണ്ണമായി യോജിക്കുന്നു. ക്ലാസിക പ്രസ്ഥാനക്കാർക്ക് ഈ വിശ്വാസം തെല്ലുപോലും ഉണ്ടായിരിക്കുകയില്ല.
2. പരാജയകവിക്ക് തന്റെ മനഃസ്ഥിതിയെ താൻ ഹൃദയപൂർവ്വം സ്നേഹിക്കുന്ന സമുദായത്തിനു തുറന്നു കാണിച്ചുകൊടുപ്പാൻ കൗതുകമുണ്ട്. ഈ വിഷയത്തിൽ അയാൾ പുരോഗമനസാഹിത്യകാരന്റെ സമകക്ഷ്യയിൽ നില്ക്കുന്നു. ഇതിന് ഭാവാവിഷ്കരണ കൗതൂഹലം എന്നു നാമകരണം ചെയ്തുകൊള്ളട്ടേ. കാല്പനികന്മാർക്കു ജിജ്ഞാസയാണ് മുനിട്ട് നില്ക്കുന്നത്.
3. പരാജയ കവികൾ ചിലപ്പോൾ തങ്ങളുടെ യഥാർത്ഥ സ്നേഹത്തിനു പാത്രമായ സമുദായത്തെ വേദനപ്പെടുത്തുന്നതിൽ സന്തോഷം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു— ഈ വിഷയത്തിലും ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന് പുരോഗമനപ്രസ്ഥാനത്തോടു സാദൃശ്യമുണ്ട്. എന്നാൽ കാല്പനികന്മാർക്ക് സ്വയം വേദന ജനിപ്പിക്കുന്നതിലാണ് സന്തോഷം.
4. കാല്പനികപ്രസ്ഥാനക്കാർ ഒരു ഒറ്റ പ്രവാഹത്തിൽ സാംഗോപാംഗഘടന നിർവഹിക്കുമ്പോൾ, പരാജയപ്രസ്ഥാനക്കാർ സാകല്യാത്മകമായ ഒരു പശ്ചാത്തലത്തിൽ പ്രത്യേക ചിത്രങ്ങൾ സന്നിവേശിപ്പിച്ച് പരസ്പരം രഞ്ജിപ്പിക്കുന്നു.

- 5. റോമാന്തിക കവികളുടെ അഹംബുദ്ധി പ്രകൃതിയുടെ യാഥാതഥ്യത്തിനു കീഴടങ്ങാതെ അത്യഹംബുദ്ധിക്കും—അതായത് മനസ്സാക്ഷി, മതവിശ്വാസം മുതലായവയ്ക്കും ഉപബോധത്തിന്റെ അധസ്ഥലത്തിനും വഴങ്ങിക്കൊടുക്കുവേ പരാജയപ്രസ്ഥാനികൾ, പ്രകൃതിക്കു വശംവദരായിരിക്കുന്നു.
- 6. റോമാന്തിക കവികൾ ദേശീയ മനഃസ്ഥിതി മികച്ചു നില്ക്കുവേ പരാജയ കവികളിൽ പൊന്തിനില്ക്കുന്ന സാർവദേശീയ മനഃസ്ഥിതിയിൽ നിന്ന് അകരിക്കുന്ന മാനുഷ്യകസ്തേഹമാകുന്നു.
- 7. കാല്പനികന്മാർ നവരസങ്ങൾക്കും തുല്യപ്രാധാന്യം കല്പിക്കുന്നു; എന്നാൽ പരാജയ കവികൾ കരുണ ബീഭത്സ ഹാസ്യങ്ങൾക്കു മാത്രമേ പ്രാമുഖ്യം നൽകുന്നുള്ളൂ.
- 8. ശാലീന കല്പേഷോർജ്ജ്വസ്വല രീതികൾ, നാളികേരദ്രാക്ഷാപാകങ്ങൾ
- 9. വിഷാദാത്മകത്വം.
- 10. സമുദായത്തിന്റെ ജീർണ്ണതയെപ്പറ്റിയുള്ള ബോധം. ഇതിന് ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ തത്രദ്രമം എന്നും പേർ നല്കിയിരിക്കുന്നു എന്നുകൂടി പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളട്ടേ.

യഥാതഥാപ്രസ്ഥാനം 1889 മുതൽ ഏതൽപര്യന്തം നിലനില്ക്കുന്നതായും, അതിനെ വികസിപ്പിച്ചവർ ചന്ദ്രമേനോൻ, ബോധേശ്വരൻ, ഇടപ്പള്ളി രാഘവൻ പിള്ള, ചങ്ങമ്പുഴ, തകഴി ഇവരും മറ്റു യാഥാതഥ്യ കവികൾ, ദവത്ത്രാതൻ നമ്പൂരിപ്പാട്, വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ, പൊറ്റക്കാട്, പാലാ നാരായണൻ നായർ, മുണ്ടശ്ശേരി (ചെറുകഥകൾ വഴി), കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ള (നിഴലുകൾ, ബാഷ്പവർഷം ഇവ വഴി), പി. കേശവദേവ് (ഓടയിൽനിന്ന്), പൊൻകുന്നം വർക്കി, സരസ്വതിഅമ്മ, ടി. സുബ്രഹ്മണ്യൻ തിരുമുസ്സ്, പി. സി. കുട്ടികൃഷ്ണൻ, എൻ. വി. കൃഷ്ണവാരീയർ, കാത്രർ നീലകണ്ഠപ്പിള്ള, പുളിമാന പരമേശ്വരൻപിള്ള, എം. പി. ഭട്ടതിരിപ്പാട് ഇവരാണെന്നും അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

വള്ളത്തോളിന്റെ ഒരു മാപ്പ്, വെണ്ണിക്കുളത്തിന്റെ 'പശുവും പൈതലും' പരാജയകവീതകളാണെന്നു സമ്മതിച്ച ഈ നിരൂപകവരേണുൻ അവരെ ഈ പട്ടികയിൽ ചേർക്കാത്തതെന്താണോ? ഒരുപക്ഷെ അദ്ദേഹത്തിനെ ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ട മറ്റുകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നത് അവർക്ക് ആക്ഷേപകരമായി തോന്നിയേക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചായിരിക്കാൻ അവകാശമില്ലല്ലോ.

1936-ൽ ലക്നൗവിൽ വച്ചു കൂടിയ ഒന്നാമത്തെ അഖിലപുരോഗമന സാഹിത്യസമ്മേളത്തിന്റെ പ്രകടനപത്രികയിൽ, പ്രസ്തുത പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശങ്ങളെ ഇങ്ങനെ നിർവചിച്ചു കാണുന്നു.

“ക്ഷുൽബാധ, ദാരിദ്ര്യം, സാമുദായികപതിവ്, രാഷ്ട്രീയ സ്വാതന്ത്ര്യശൂന്യത, നമ്മുടെ ആധുനികജീവിതത്തിലെ ഈ മൗലികപ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി ഭാരതഖണ്ഡത്തിലെ നവ്യസാഹിത്യം പ്രതിപാദിക്കേണ്ടതാണെന്ന് ഞങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നു.

സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥിതികളേയും ആചാരങ്ങളേയും യുക്തിയുടെ ദീപ്തിയിൽ പരിശോധിക്കുകയും, നമ്മെ പ്രവൃത്തിയുൾമുഖരാക്കുന്ന, പരസ്പരം സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനു പ്രേരിപ്പിക്കുകയും നമ്മിൽ പരിവർത്തനേച്ഛ അങ്കുരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു വിമർശനമനോഭാവം ജനിപ്പിക്കുന്ന സകലതും പുരോഗമനപരമാണെന്ന് ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നു.”

ഈ ഉദ്ദേശ്യനിർവ്വചനത്തെ കേരളപുരോഗമനസാഹിത്യക്കമ്മിറ്റി അംഗീകരിക്കുകയും, ആ കമ്മിറ്റി വള്ളത്തോൾ, ശങ്കരക്കുറുപ്പ്, നാലപ്പാട്, ആശാന്, ബാലാമണിഅമ്മ, ചങ്ങമ്പുഴ, കട്ടമത്ത്, പള്ളത്തു രാമൻ, ഉള്ളൂർ, വള്ളത്തോൾ ഗോപാലമേനോൻ എന്നീ പത്തു കവികളുടെ ഓരോ കൃതി ഉൾപ്പെടുത്തി ശാശ്വതരശ്മികൾ എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പ്രസാധകന്മാർക്കു വേണ്ടി, എം.എസ്. ദേവദാസ് പറയുന്നു: “ഇതിൽ ഓരോന്നും ഇക്കഴിഞ്ഞ ഒരു കാൽനൂറ്റാണ്ടിനുള്ളിൽ (അടുത്ത ഒരഞ്ചാറുകൊല്ലം മുസ്വരെ) മലയാളകവിയുണ്ടായിട്ടുള്ള അന്യാദൃശമായ മുന്നേറ്റത്തിനു തെളിവാണ്. മലയാളഭാഷയുടേയും മലയാളി ജനതയുടേയും ഈ തേജശ്ശിലകൾ നമ്മുടെ കവിയുടെ മാത്രമല്ല, നമ്മുടെ നാട്ടിന്റേയും ജനതയുടേയും ഭിത്തിയാൽ നില്പാത്ത മുന്നേറ്റത്തെ കുറിക്കുന്നു; നമ്മുടെ ചിന്താഗതിയുടേയും സംസ്കാരത്തിന്റേയും സൃഷ്ടിപരമായ കഴിവുകളുടേയും ക്രമപ്രവൃദ്ധമായ അഭ്യുന്നതിയെ തെളിയിക്കുന്നു. അടിമത്തം, അഭിപ്രായസ്വാതന്ത്ര്യമില്ലായ്മ, ബഹുജനങ്ങളുടെ നിരക്ഷരകക്ഷിത്വം, നാട്ടുകാർക്കെതിരായ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥ മേൽക്കോയ്മ മേല്പുമേൽ കെട്ടിവരിയുന്ന ചങ്ങലക്കെട്ടുകളുടെ ദുർഭരമായ ചിന്താമർദ്ദനം ഇതെല്ലാമുണ്ടായിട്ടു കൂടി നമ്മുടെ കവികൾക്ക് നമ്മുടെ നാട്ടിനെ ഇത്രമേൽ പരിപോഷിപ്പിക്കാമെങ്കിൽ, അവരെ പ്രസവിച്ച മേന്മയേറിയ നാട്ടിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യപ്രയാണത്തെ സംസ്കാരിക്കേണ്ടത്രയാത്ര ഏതു സാമ്രാജ്യത്വത്തിനാണ്, ഏതു ഷാപീസ്റ്റാക്രമണത്തിനാണ്, ഏതു ക്ഷാമബാധയ്ക്കാണ്, പട്ടിണിപ്പിശാചിനാണ് തടയാൻ കഴിയുക”

ഈ പ്രസ്താവന മുകളിൽ ഉദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രകടനപത്രികയോടു പൂർണ്ണമായി യോജിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ശ്രീ: ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ ഇതൊന്നുമല്ല പുരോഗമനമെന്നു പറയുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായപ്രകാരം പുരോഗാമികൾ മനുഷ്യരിൽ തൊഴിലാളി എന്നും മുതലാളി എന്നും രണ്ടു ജാതികളേ കാണുന്നുള്ളൂ. അവ തമ്മിൽ സമത്വം സ്ഥാപിക്കുക എന്നുള്ളതാണ് അവരുടെ ഉദ്ദേശം. അതിനായി അവർ മുതലാളികളുടെ സ്വർഗ്ഗീയസുഖവും തൊഴിലാളികളുടെ നാരകീയ യാതനകളും ഒന്നുപോലെ ഓരോ സമയത്തു വർണ്ണിക്കുന്നു. അതിനാൽ അവരുടെ കവിതയ്ക്ക് വിഷയവ്യാപ്തി കുറവായിരിക്കും; കരുണയായിരിക്കും ഏകരസം. വർഗ്ഗീയതയെ അവർ വെറുക്കുകയും തൽസ്ഥാനത്ത് വർഗ്ഗശൂന്യമായ ഒരു സമുദായത്തെ സൃഷ്ടിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വിദേശീഭരണമാണ് പരമസങ്കടം എന്നു കാല്പനികന്മാർ വിശ്വസിക്കുമ്പോൾ, സമുദായൈക്യത്തിൽ ആണത്രേ പുരോഗാമികൾ വിശ്വസിക്കുന്നത്.

ആധുനികഭാരതത്തെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന അനേകം പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടെങ്കിലും, ഇതിനു മാത്രം പ്രാധാന്യം നൽകിയിരിക്കുന്നതിന്റെ അർത്ഥമാണ് ദുരവഗാഹമായിരിക്കുന്നത്. റഷ്യന്മാരോ ഹ്രസ്വവചനങ്ങളോ സിംഹിതകൃതികളോ സങ്കീർണ്ണമായിരുന്നെങ്കിൽ സിംഹിതകൃതികളോ ആവശ്യം നമുക്കെന്ത്? അടിമത്തം, അഭിപ്രായസ്വാതന്ത്ര്യമില്ലായ്മ, ബഹുജനങ്ങളുടെ നിരക്ഷരകക്ഷിത്വം, ദാരിദ്ര്യം—ഇത്യാദി ജീവിതയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളിൽ അസംതൃപ്തി ജനിക്കാൻ അവയെപ്പറ്റി തീവ്രവികാരത്തോടുകൂടി പാടുന്നത് മതംനോക്കിപ്രസ്ഥാനമാവുകയും അതേ സമയത്തുതന്നെ തൊഴിലാളിയുടെ ദയനീയാവസ്ഥയെ ചിത്രണം ചെയ്യുന്നവർ പുരോഗാമികളാവുകയും ചെയ്യുന്നത് യുക്തിയോ യോജിച്ചതാണോ? മതംനോക്കികൾക്കു സമുദായവ്യവസ്ഥിതിയിൽ സംതൃപ്തിയാണുള്ളതെന്നും അതുവേണ്ടി അവരുടെ കവിതകൾ പ്രസാദാത്മകമായിരിക്കണമെന്നും പറഞ്ഞ ശ്വാസത്തിൽതന്നെ തീവ്രമായ അസംതൃപ്തിയിൽനിന്നു കരുത്തുദേശീയരിതങ്ങളോ സൗഭാഗ്യഗാനങ്ങളോ മതംനോക്കികളാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ നിരക്കുമോ? അസംതൃപ്തിയിൽ നിന്നാണ് പുരോഗമനം ഉണ്ടാവുന്നതെന്നു പറയുന്നതിനോടു് ആരും യോജിക്കും. അതല്ല, തൊഴിലാളി മുതലാളിമാരുടെ അസമത്വത്തിലുള്ള അസംതൃപ്തി മാത്രമേ സമുദായത്തെ പുരോഗമിപ്പിക്കുകയുള്ളൂ എന്നു പറഞ്ഞാൽ ആരു വിശ്വസിക്കാനാണ്. പുരോഗമനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ ഒന്ന് അതാണെന്നു പുരോഗമനസാഹിത്യകമ്മിറ്റിക്കാർ സൂചിപ്പിക്കുന്നുള്ളൂ. അവരുടെ നിലയാണ് ശരിയെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു.

ഇതൊന്നുമല്ല വളരെ രസകരമായി തോന്നുന്നത്. അദ്ദേഹം പറയുന്നത്:

തന്റെ സഹോദരസംഘത്തിന്റെ രൂപവല്പരണകാലമായ 1992-ൽ തന്നെ ശ്രീമാൻ കെ. അയ്യപ്പൻ മതംകൊല്ലി അഥവാ നാസ്തികപ്രസ്ഥാനം ഭാഷാപദ്യത്തിൽ സ്ഥാപിക്കുകയുണ്ടായി. അനന്തരം 1998-ൽ ദുരവസ്ഥയുടെ പ്രസിദ്ധീകരണം മുഖേന കമാരനാശാൻ ഭാഷാപദ്യസാഹിത്യത്തിലെ ജാതികൊല്ലി പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്ഥാപകനായി ഭവിച്ചു. ഈ രണ്ടു പ്രസ്ഥാനങ്ങളേയും റഷ്യയിൽ നിന്നു പുറപ്പെട്ട പുരോഗമനക്കാറ്റാണ് ഇവിടെ ജനിപ്പിച്ചത്.

റഷ്യൻകാറ്റു വീശുന്നതിനു മുമ്പേ അങ്ങനെ ഒരു പ്രസ്ഥാനം ഉണ്ടെങ്കിൽ നാസ്തികപ്രസ്ഥാനം ഭാരതഖണ്ഡത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. ശ്രീമാൻ അയ്യപ്പന്റെ നാസ്തികപ്രസ്ഥാനത്തിനും മറ്റു ചിലരുടെ മതംമാറ്റപ്രസ്ഥാനത്തിനും ഹേതു ജാതിഹിന്ദുത്വത്തിന്റെ കാർക്കശ്യമാണ്. അത് റഷ്യൻകാറ്റു വീശുന്നതിനു വളരെ മുമ്പുതന്നെ ഇവിടെ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. റഷ്യൻകാറ്റു് 1992 കഴിഞ്ഞു് വളരെ കാലത്തിനു ശേഷമേ കേരളത്തിൽ വീശാൻ തുടങ്ങിയുള്ളൂതാനും. ഒരു ജാതി ഒരു മതം ഒരു ദൈവം മനുഷ്യൻ എന്ന് ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ശ്രീനാരായണഗുരുദേവന്റെ ശിഷ്യൻ ജാതികൊല്ലിപ്രസ്ഥാനം തുടങ്ങാൻ റഷ്യൻകാറ്റിന്റെ ആവശ്യമേ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ബംഗാളിൽ ദീർഘകാലം ജീവിച്ചിരുന്ന ആശാൻ സ്വാമി വിവേകാനന്ദന്റെ ജാതികൊല്ലി പ്രസ്ഥാനം സുപരിചിതമായിരുന്നിരിക്കാനും ഇടയുണ്ട്. എല്ലാറ്റിനും പുറമേ 'അയിത്ത' ജാതിയിൽ ഗണിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു വ്യക്തിക്ക് ആത്മാഭിമാനം ഉണ്ടാവാൻ

ബാഹ്യപ്രേരണകളൊന്നും ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്ന എന്തും തോന്നുന്നില്ല. അതുപോകട്ടേ; മതംകൊല്ലി പ്രസ്ഥാനവും ജാതികൊല്ലിപ്രസ്ഥാനവും പുരോഗമനസാഹിത്യത്തിലേയ്ക്കു വഴി തെളിക്കുമെങ്കിൽ, അടിമത്തംകൊല്ലിപ്രസ്ഥാനത്തിന് അതു സാധ്യമല്ലെന്നു വരുമോ? തൊഴിലാളി വാസ്തവത്തിൽ മുതലാളിയുടെ ഒരുമാതിരി അടിമ എന്ന നിലയിലാണല്ലോ മുഖ്യാക്കെ ഗണിക്കപ്പെട്ടിരുന്നത്. വാസ്തവം ഇതൊന്നുമല്ല. ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ കുറേക്കാലം പ്രബുസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ചിലരുടെ പ്രേരണാവലയത്തിൽ ഇരുന്നിട്ട് ഇപ്പോൾ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സാഹിത്യത്തിന്റെ പിടയിൽ കുടുങ്ങിയിരിക്കുന്നു. കേരളത്തിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, ഈ ബാഹ്യപ്രേരണകളൊന്നുംകൂടാതെ കഴികയാണു ദേദം; കേരളം കേരളമായിട്ട് പുരോഗമിക്കട്ടേ; അതിനാണ് അതിന്റെ ശ്രമവും.

കമാരനാശാന്റെ ദുരവസ്ഥയും, ചണ്ഡാലഭിക്ഷുകിയും ശ്രീ: ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ പുരോഗമനകാവ്യങ്ങളായി ഗണിച്ചിരിക്കുന്നതിലും വിപ്രതിപത്തിക്കവകാശമുണ്ട്. അവയിൽ കവി, തൊഴിലാളി-മുതലാളി സമത്വപ്രശ്നത്തെ സംബന്ധിച്ച് ഒരക്ഷരംപോലും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നില്ലല്ലോ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ശുദ്ധപുരോഗമനസാഹിത്യത്തിന്റെ സ്ഥാപകൻ കെടാമംഗലം ശ്രീ. പപ്പക്കുട്ടിയാണ്. “സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നവർ നിയമേന യഥാർത്ഥ മഹാകവികളായിരിക്കുമെന്ന് ഈ ലേഖകൻ 1120-ലെ മംഗളോദയം മാസികയിൽ സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. തന്നിമിത്തം ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ ശുദ്ധപുരോഗമന സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനം സ്ഥാപിച്ച ശ്രീ. കെടാമംഗലം പപ്പക്കുട്ടിയും ഒരു യഥാർത്ഥ മഹാകവിയാണെന്ന് ഈ ലേഖകൻ വിചാരിക്കുന്നു. അടുത്ത ഭാവിയീൽ ഇത് സർവ്വകേരളീയരും സമ്മതിക്കുന്നതുമാണ്.” എന്തിന് അടുത്ത ഭാവിവരെ കാത്തിരിക്കുന്നത്, എന്നാണ് എന്റെ ചോദ്യം. സ്ഥാപിതമായ കാര്യം വിശ്വസിക്കാൻ ഇത്ര വിഷമമോ? ഒരു കാര്യം മാത്രമേയുള്ളൂ ദുർഘടം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ മുൻ വിവരിച്ച ഒടുവിലത്തെ മൂന്നു പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളവരെല്ലാം പ്രസ്ഥാന സ്ഥാപകരും അവരെല്ലാം മഹാകവികളുമാണ്—മഹാകവി അല്ലാതെ ഉള്ളൂരു മാത്രമേയുള്ളൂ. അദ്ദേഹത്തിന് അത് മാറാസ്ഥാനപ്പെരായിരിക്കുന്നുമുണ്ട്. പുതിയ സാഹിത്യസാമ്രാജ്യത്തിൽ എല്ലാവരും മഹാകവികളായിരിക്കുമ്പോൾ, മഹാകവിപ്പട്ടത്തിനു വിശേഷിച്ച് എന്തു വില?

അതു നില്ക്കട്ടേ. ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ‘ശുദ്ധപുരോഗമനപ്രസ്ഥാനം’ സ്ഥാപിച്ച മഹാകവികൾ ശ്രീമാന്മാരായ കെടാമംഗലം പപ്പക്കുട്ടി, പി. കേശവദേവ്, കെ. ദാമോദരൻ, വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ എന്നിവരാണ്. ചങ്ങമ്പുഴയുടെ ‘ആ കൊടുങ്കാറ്റും തീപ്പൊരിയും’ പുരോഗമന കൃതികളാണെന്ന് അന്യത്ര അദ്ദേഹം തന്നെ പ്രസ്ഥാവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ഈ പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താതിരുന്നതിനു മതിയായ കാരണം കാണാതിരിക്കയില്ല—പക്ഷെ ആരു കൂട്ടിയാലെന്ത്? കൂട്ടിയില്ലെങ്കിലെന്ത്? ചങ്ങമ്പുഴയെ പുരോഗമന സാഹിത്യകാരനായി ഗണിക്കുന്നവർ ഇന്നു നിരവധിയാണ്.

ചങ്ങമ്പുഴയെ പരാജയ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ മി: എ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നല്ലോ. 1117-ൽ 'ഉന്മാദത്തിന്റെ ഓടക്കുഴൽ' എന്ന കൃതി വഴിക്ക് അദ്ദേഹം ഭാഷാ സാഹിത്യത്തിൽ സ്വപ്നപ്രസ്ഥാനം സ്ഥാപിച്ചു എന്ന കൂടി അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്. സ്വപ്നപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങൾ എന്തെല്ലാമെന്ന് അറിയണമെന്നാഗ്രഹമുള്ളവർ കടത്തുവഞ്ചിയുടെ അവതാരിക വായിച്ചു നോക്കുക. പരാജയപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഒരു ശാഖയാണിത്. അതിന്റെ ഒന്നും മൂന്നും ഒമ്പതും അക്കമിട്ടിരിക്കുന്ന ലക്ഷണങ്ങൾ സ്വപ്നപ്രസ്ഥാനത്തിനു യോജിക്കും. മറ്റുള്ളവ താഴെ പറയുന്നവയാണത്രേ.

1. ഉപബോധമനസ്സിന്റെ സ്ഥിതി അന്യനു കാട്ടിക്കൊടുക്കുന്നതിൽ സന്തോഷം.
2. സ്വപ്നത്തിലെനതുപോലെ സ്ഥലകാലവ്യത്യാസങ്ങളെ വിഗണിച്ചുകൊണ്ടുള്ളതും പ്രത്യക്ഷമായ പരസ്പരബന്ധങ്ങൾ ഒന്നും ഇല്ലാത്തതും പരോക്ഷമായ ഒഴുക്കു മാത്രം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതുമായ പ്രത്യേക ചിത്രങ്ങൾ മാത്രം വരയ്ക്കണമെന്നുള്ള സിദ്ധാന്തം.
3. ഉപബോധത്തിന്റെ അടിത്തട്ടിലൂടെ കടന്നു പോകുന്നതിനെ മാത്രമേ വർണ്ണിക്കാവൂ എന്ന സിദ്ധാന്തം.
4. വിശ്വത്തെപ്പോലെ സ്ഥലകാലവ്യത്യാസമില്ലായ്മ.
5. നവരസങ്ങൾക്കും തുല്യപ്രാധാന്യം.
6. ബാലിശരീതിയും പ്രതിരൂപാത്മകഭാഷയും.
7. തത്വദ്രുമമില്ലായ്മ.

മി: എ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ അഭിപ്രായങ്ങളോടു നാം പൂർണ്ണമായി യോജിക്കുന്നില്ലെന്നിരുന്നാലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഗാധ പാണ്ഡിത്യത്തെ ആദരിക്കാത്തവർ ചുരുക്കമാണ്. അദ്ദേഹം രൂപമഞ്ജരിവഴിക്കും ആധുനിക ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ അവതാരികകൾ വഴിക്കും, കാമുകൻ, പ്രേതങ്ങൾ മുതലായ തർജ്ജമകൾ വഴിക്കും ഭാഷയ്ക്കു ചെയ്തിട്ടുള്ള ഗുണങ്ങൾ വിലമതിക്കത്തക്കവയല്ല. ഇംഗ്ലീഷിൽ ചിന്തിച്ചിട്ട് ആ ചിന്തകളെ മലയാളത്തിലേയ്ക്കു തർജ്ജമ ചെയ്യുന്ന രീതി വിട്ടുകളഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ, അവ കുറേക്കൂടി മലയാളികൾക്ക് സുഗമമായിത്തീരുമായിരുന്നു എന്നേയുള്ളൂ. ആധുനിക സാഹിത്യ പ്രവണതകളേപ്പറ്റി അദ്ദേഹം ശാസ്ത്രീയമായി ചെയ്തിരിക്കുന്ന ചർച്ചകളെ എത്ര പ്രശംസിച്ചാലും മതിയാവുകയില്ല.

53 ഇടപ്പള്ളിക്കവികൾ

'ഒരേ ഞെട്ടിൽ വികസിക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്ന രണ്ടു വാസനാസമ്പന്നങ്ങളായ കോമള കുസുമങ്ങളാ'ണ് ഇടപ്പള്ളി രാഘവൻ പിള്ളയും ചങ്ങമ്പുഴ കൃഷ്ണപിള്ളയും എന്ന് ഉള്ളൂർ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു പരമാർത്ഥമാണ്. "രണ്ടുപേരുടെ പ്രതിഭയ്ക്കും അഭ്യാസത്തിനും ഉള്ള അസാമാന്യ സാദൃശ്യം എന്നെ ആശ്ചര്യപരതന്ത്രനാക്കി. പ്രായത്തിൽ

കവിഞ്ഞ പരിപാകം അവരുടെ കൃതികളിൽ പ്രായേണ സുലഭമായിരുന്നു. ശബ്ദത്തിനുള്ള മാധുര്യവും അർത്ഥത്തിനുള്ള ചമല്ലാരവും അവയിൽ അക്ലിഷ്ടരീതിയിൽ പരിലസിച്ചിരുന്നു.” എന്ന് മഹാകവി അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു ശരിയാണ്. അവർ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസവും അതുപോലെതന്നെ നമ്മെ വിസ്മയാധീനമാക്കാതിരിക്കേയില്ല. രാഘവൻ പിള്ളയുടെ ഹൃദയം തൊട്ടാവാടിപോലെ ക്ഷിപ്രസ്ഫുർത്തിയായിരുന്നെങ്കിൽ, ചങ്ങമ്പുഴയുടെ ഹൃദയം അചഞ്ചലവും വിമർശകവാക്ശരങ്ങൾക്ക് അപ്രയുഷ്യവുമായിരിക്കുന്നു.

രാഘവൻപിള്ള ചിരിക്കാനായി ജനിച്ചു; കരയാൻ പഠിച്ചു; മരണത്തിൽ ജീവിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു പാണ്ഡിത്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല; എന്നാൽ വാസനാ സമ്പന്നനായിരുന്നതിനാൽ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ഏടുകളെ വായിക്കുന്നതിന് പണ്ഡിതന്മാരേക്കാൾ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിവുണ്ടായിരുന്നു. “രൂക്ഷമായ ലോകനിതിയോടുള്ള പ്രതിഷേധം വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ട് ഏതോ പോർവിളിയെ വിദ്യോതിപ്പിക്കുന്ന ഒരന്വേഷണഭാവത്തിൽ ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചിരിക്കുന്ന ശിരസ്സ്; ലോകയാതനകളുടെ തീപ്പൊരി പാറുന്ന ജീവത്തായ നയനങ്ങൾ-പുഞ്ചിരികൾ പൊഴിഞ്ഞിരുന്നു, തേങ്ങിക്കരയുവാൻ വയ്യാഞ്ഞിട്ട് സ്നേഹസമ്പൂർണ്ണമായിരുന്ന ഹൃദയത്തിന് ഇത്തരമൊരു കണ്ണാടിയുണ്ടായതാണതുകൂടം.” ഇതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു സുഹൃത്തായ തട്ടായത്ത് ശ്രീ. പരമേശ്വരപ്പണിക്കർ അദ്ദേഹത്തിനെ ചിത്രണം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

ഈ കവികോകിലം അല്പകാലമേ പാടിയുള്ളൂ; എന്നാൽ ആ മധുരഗാനങ്ങൾ ഇന്നും മലയാളികളുടെ കർണ്ണപ്പടങ്ങളിൽ മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. 1111-മിഥുനം ഇരുപത്തിഒന്നാം തീയതി ശനിയാഴ്ച രാത്രി അദ്ദേഹം ആത്മഹത്യ ചെയ്തു. ആ ദാരുണ സംഭവത്തിന്റെ ഹേതു എന്തെന്നു നിശ്ചയമില്ല. ലോകത്തിൽ ഇപ്പോൾ കാണുന്ന അനീതികളും അസമത്വങ്ങളും ക്രൂരതകളും സ്പർശിക്കാത്ത ഒരു സ്വർഗ്ഗീയ സാമ്രാജ്യത്തെ സ്വന്തഭാവനകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചു. സങ്കല്പ സുഖസമൃദ്ധമായ ആ സ്വർഗ്ഗസാമ്രാജ്യവും ഇന്നത്തെ മാനുഷ്യക ലോകവും തമ്മിലുള്ള അന്തരം അദ്ദേഹത്തിനെ നിരാശാഭരിതനാക്കിത്തീർത്തിരിക്കണം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്നേഹിതൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിനെ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം:

“ചരിത്രപുഷ്പൻ ഭാവനയിൽ കണ്ടിരുന്ന ആ സ്വർഗ്ഗസാമ്രാജ്യം സമാഗതമാകുന്നതാണോ? സമ്പത്തിന്റേയും സമുദായത്തിന്റേയും കിങ്കരന്മാരായ അസമത്വങ്ങളും അസ്വാതന്ത്ര്യങ്ങളും വ്യക്തികളെ ശ്വാസം മുട്ടിക്കാതിരുന്നെങ്കിൽ, ധിഷണാവിലാസത്തിനു മുമ്പിൽ പാരമ്പര്യമഹിമ വിലങ്ങിട്ടു നില്ക്കാതിരുന്നവെങ്കിൽ, മനുഷ്യത്വത്തിനു മാനവസമുദായത്തിന്റെ ഉപരിതലത്തിലേയ്ക്ക് ഉയരുവാൻ കഴിവുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ, രാഘവൻപിള്ള ഇന്നു മലയാളസാഹിതിക്കു നഷ്ടപ്പെടുകയില്ലായിരുന്നു.” അദ്ദേഹം പിന്നെയും പറയുന്നു.

ജീവിതഭാരങ്ങൾ പേറി തളർന്നു തകർന്നതല്ല ആ ആത്മാവ്. ലോകത്തിലെ അനീതികളോടു പൊരുതുവാൻ, വേണമെങ്കിൽ ഏകനായി നില്പുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു ശക്യമായിരുന്നു. കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പിരിയുവാൻ ആ കാമുകനെ പ്രേരി

പ്പിക്കുന്നതിന് പ്രണയവഞ്ചന ഹേതുക്തമായിരുന്നോ എന്ന് മണിനാദം വ്യക്തമാക്കുന്നില്ല.

അവളുപങ്കില ദൂരയാണെങ്കിലും
അരികിലുണ്ടെന്നിരിക്കെപ്പൊഴും കൂട്ടിനായ്
നിഹതനാമെന്നെയോർത്താമുരളിയിൽ
നിറവതുണ്ടോരു നിശ്ശബ്ദരോദനം

അപങ്കിലമായ പ്രേമസർവസ്വത്തെ ധീരോദാത്തനായ ഒരു നായകന്റെ പൗരഷത്തോടുകൂടി എന്തുകൊണ്ട് സ്വായത്തമാക്കിയില്ല? ഈദൃശമായ ചിന്താവിധിയിലൂടെ ഞാൻ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ, ഓർക്കുമ്പോൾ ഞെട്ടുന്ന ആ സംഭവത്തിനു കാരണം കാണുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്. ആദർശങ്ങൾ അലതല്ലിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആ രാഘവൻപിള്ളയുടെ മൃദലഹൃദയത്തെ നിഷ്കരമായ ലോകയാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ ശോകാത്മകമായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തി തന്നിമിത്തമുണ്ടായ പരാജയ മനോഭാവത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ സ്വഭാവ വിരചിതവും കൃത്രിമവും ആയ ഒരു അന്തരീക്ഷത്തിൽ വിഹരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ, പെട്ടെന്നുണ്ടായ പ്രണയനൈരാശ്യത്താൽ ക്ഷീണചിത്തനായി നീറിപ്പൊരിഞ്ഞു് ഓമനിച്ചു വളർത്തിയിരുന്ന ആദർശങ്ങളുടെ യജ്ഞവേദിയിൽ അദ്ദേഹം ആത്മാവിനെ സമർപ്പിച്ചു്.”

രാഘവൻപിള്ളയുടെ അന്ത്യസന്ദേശം ഈ അഭ്യൂഹത്തെ നല്ലപോലെ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്.

“എന്റെ രക്ഷിതാക്കൾ എനിക്കു ജീവിക്കാൻ വേണ്ടുന്നവ സന്തോഷത്തോടും സ്നേഹത്തോടും തരന്നുണ്ടായിരിക്കാം. പക്ഷെ ഈ ഔദാര്യമെല്ലാം എന്റെ ആത്മാഭിമാനത്തെ പാതാളംവരേയും മർദ്ദിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു മഹാഭാരമായിട്ടാണ് തീരുന്നത്. ഞാൻ ശ്വസിക്കുന്ന വായു ആകമാനം അസ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ വിഷബീജങ്ങളാൽ മലീമസമാണ്. ഞാൻ കഴിക്കുന്ന ആഹാരമെല്ലാം ദാസ്യത്തിന്റെ കല്ലടിക്കുന്നവയാണ്. ഞാൻ ഉടുക്കുന്ന വസ്ത്രംപോലും പാരതന്ത്ര്യത്തിന്റെ കാരിരുമാണി നിറഞ്ഞതാണ്.”

“പ്രവർത്തിക്കുവാൻ എന്തെങ്കിലുമുണ്ടായിരിക്കുക, സ്നേഹിക്കുവാൻ എന്തെങ്കിലുമുണ്ടായിരിക്കുക, ആശിക്കാൻ എന്തെങ്കിലുമുണ്ടായിരിക്കുക ഈ മൂന്നിലുമാണ് ലോകത്തിലെ സുഖം അന്തർവേിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇവയിലെല്ലാം എനിക്കു നിരാശയാണ് അനുഭവം. എനിക്ക് ഏകരക്ഷാമാർഗ്ഗം മരണമാണ്—അതിനെ ഞാൻ സസന്തോഷം വരിക്കുന്നു.”

പ്രണയവഞ്ചന ഉണ്ടാകാതെ ഇരുന്നെങ്കിൽ ഈ നിരാശകൾക്കിടയിലും അദ്ദേഹം ജീവിക്കുമായിരുന്നു എന്ന് ഈ വാക്കുകളിൽ നിന്നു വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്. ആ വഞ്ചനയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒടുവിലത്തെ ജീവിതേഷ്ടാതന്തു അറുത്തുകളഞ്ഞതെന്നു സ്പഷ്ടം. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് രമണൻവഴിക്ക്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയസുഹൃത്തായ ചങ്ങമ്പുഴ പ്രസ്തുത യുവതിയെ ഇങ്ങനെ ഭസിച്ചിരിക്കുന്നത്.

ചന്ദ്രികേ കഷ്ടമക്കിനാവിനെ-
 യെന്നിനേവം ചതിച്ചു നീ?
 സുന്ദരമായൊരാ മുരളിക-
 യെന്നിനേവം തകർത്തു നീ?
 കഷ്ടമിന്നു നിൻലക്ഷ്യമെന്തൊരു
 ശുഷ്കമാകമാസ്വാദനം
 നെഞ്ഞിടിപ്പിൽ തളർന്നു തോരാത്ത
 കണ്ണനിരിൽ കളിച്ചിതാ
 നിൽക്കയാണു നിൻപിന്നിലായിതാ
 നിഷ്കളങ്കനിരാശതാ!
 കാഴ്ചവച്ചു സമസ്തവും നിന്റെ കാൽത്തളിരിലജ്ജിവിതം
 ലോകഭാവനയോമനിക്കുമൊരാകലാർദ്രസംഗീതകം
 മന്നൊരിക്കലും വിസ്മരിക്കാത്ത മഞ്ജുനീഹാരഹാരകം
 നീയതയ്യോ ചവിട്ടിനിക്കയോ നിരസം നടിച്ചിവിധം
 കാമത്തിൻസർപ്പക്കാവിൽ നിൻകണ്ണുകാണാതിനലയുന്ന നീ
 ഗൽഗദം ചൊരിയുന്നു, നിൻപിന്നിൽ ചുട്ടുനീറുമൊരാദർശം
 എത്ര ലോകം തപസ്സുചെയ്താലും കിട്ടിടാത്തൊരാ നൈർമ്മല്യം
 എന്നൊടുവിൽ ഞെരിക്കുകയെന്നോ നൊന്തുകേഴുമതിനെ നീ.

ഈ പ്രണയവഞ്ചനയ്ക്കു താങ്ങായിത്തീർന്ന-അഥവാ പ്രേരകമായിത്തീർന്ന ലോകത്തേയും പഴിക്കുന്നു.

നാനയത്തുകനോക്കി മാത്രമാ വേണുഗോപാലബാലനെ
 തൽപ്രണയവൃന്ദാവനത്തിൽനിന്നാട്ടിയോടിച്ച ലോകമേ
 നിഷ്കപത്യം പതീയിരിക്കുന്ന ശുഷ്കവിത്തപ്രതാപമേ!
 പൊന്നുരുക്കിച്ചമച്ചതല്ലല്ലോ നിന്നുടലപ്പരാപരൻ
 മണ്ണുതാനതും നിർണ്ണയം വെറും മണ്ണിൽത്താനതടിഞ്ഞുപോം
 നിന്റെ ധർമ്മവും നീതി ബോധവും കണ്ടറിയുവോനാണു ഞാൻ
 ഭാഗ്യവാതമടിച്ചുപൊങ്ങിയ നേർത്തുജീർണ്ണിച്ച പഞ്ഞിയും
 തെല്ലയരുമ്പോൾ ഭാവിക്കാമൊരു ഹൃല്ലതാരകമാതിരി
 വന്നടിഞ്ഞിടും പിന്നെയുംകാറ്റു നിന്നിടുമ്പോളതുഴിയിൽ
 ഉച്ചത്തിലല്ലമെത്തിയാൽ പിന്നെത്തുച്ഛതയായി ചുറ്റിലും
 നീയും കൊള്ളാം നിൻനീതിയുംകൊള്ളാം നീചവിത്തപ്രതാപമേ.

രാഘവൻപിള്ളയുടെ എൺപതു കൃതികളെ സമാഹരിച്ച് തൽസുഹൃത്തായ ചങ്ങമ്പുഴ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതിലേയ്ക്കു വായനക്കാരുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ചു കൊള്ളുന്നു.

എന്റെ ജീവിതം എന്ന ആദ്യത്തെ കവനത്തിൽ തന്നെ കവിയുടെ വിഷാദാത്മ കൃത്യം പൂർണ്ണമായി പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്.

കനലെതിർച്ചുട്ടു വെയിലേറ്റു നില്പും
 പനീരലർസമം മദിയജീവിതം
 പ്രദോഷവേളതൻ പ്രഭ നശിക്കുമ്പോൾ
 പിടഞ്ഞുവീണതു കൊഴിഞ്ഞുമണ്ണാകും
 അനർഘമാകുമീയലരിനേശിയോ-
 രനിയ്യതകണ്ടിട്ടതിൻദലങ്ങളിൽ
 വിഷാദവായ്തിനാൽ നിരാംഗനാനദി
 തുഷാരമാം കണ്ണീർ പൊഴിച്ചിട്ടുമെന്നാൽ
 ധരാതലംതന്നിലൊരുവനമെന്റെ
 വിരഹത്താൽ ബാഷ്പം പൊഴിക്കുകയില്ല.

കവിയുടെ ജീവിതാശയങ്ങളിലെ നൈരാശ്യം, ജീവിതത്തിന്റെ ക്ഷണികതാബോധം, പ്രകൃതിയുടെ അനുകമ്പാർദ്രഭാവം, മനുഷ്യപ്രകൃതിയുടെ നൈഷ്ഠ്യം— ഇവയെല്ലാം ഈ പദ്യത്തിൽ പരിസ്ഫുരിക്കുന്നു.

കവിയുടെ ഭാവിയിലേയ്ക്കുള്ള നോട്ടം—സങ്കല്പസുഷമാപൂർണ്ണമായ എല്ലായിടത്തും സമത്വവും സാഹോദര്യവും സൃഷ്ടിക്കുതയും കളിയാടുന്ന ഭാവിയിലേയ്ക്കുള്ള ഒരു ഉള്ളിഞ്ഞുനോട്ടമാണ് ‘പോവല്ലേ പോവല്ലേ പൊന്നോണമേ’ എന്ന കൃതി.

ആനന്ദമാനന്ദം കൂട്ടുകാരേ!
 ഹാ നമ്മൾക്കോണമിങ്ങങ്ങത്തി ചാരേ!
 വിണ്ണോളം മന്നിനെ പൊക്കം നാളെ
 പൊന്നോണം നാളെ ജയിക്ക നീളേ
 വർഷംകഴിഞ്ഞു കൊയിത്തുതീർന്നു കർഷകരെല്ലാം ഹർഷമാർന്നു
 സസ്യലതാദികൾ സൽഫലത്താ—ലുത്സവം കണ്ണിന്നരുളിയാർക്കും
 കാർമുകിൽമാലമറഞ്ഞുവാനം ശ്യാമളകോമളമാകമാനം
 ഓരോരോ രാവു കളർമയേത്തുമോണനിലാവിതാവോളം നൽകും
 അത്തമടുത്തുപോയ് ബാലകന്ദരത്തലെന്നുള്ളതറിയാതായി
 മെത്തിനകുതുകാൽ കൂട്ടുമായെയത്തുനു പുകാവിൽ പൂവറക്കാൻ
 ഓമനക്കണ്ണുങ്ങളൊത്തുകൂടി ഓണപ്പാട്ടോരോന്നു പാടിപ്പാടി
 തുമലർ തേടി നടക്കുന്നേരം കോൾമയിർഭൂവിന്നും കൊള്ളുംപാരം
 ചിറ്റാടചേമന്തി ചെങ്കുറിഞ്ഞി, ചെത്തിനൽചെട്ടിച്ചി ചെമ്പരുത്തി
 മന്ദാരം മാലതി മുക്കറ്റിയും ബന്ധുരമായ പവിഴമല്ലി
 തുമ്പതുടങ്ങിയ പൂക്കളിലക്കമ്പിളിലാവോളം ശേഖരിച്ചു
 കറുക്കിടാങ്ങൾ കളിച്ചുവന്നു മുറ്റത്തു പൂവിട്ടു വെള്ളം ചുറ്റി
 നീളത്തിൽ കൂകുമ്പോളാർക്കു കണ്ണനാളം തനിയെത്തറക്കുകില്ല
 ഓണപ്പടവയുടുത്തണിഞ്ഞിട്ടുണകഴിച്ചതി തുഷാരായി
 ഇട്ടോടിതട്ടാൻ കളിക്കൊപ്പുകളിട്ടോടിപ്പോകുന്നു ബാലകന്ദാർ
 കൊച്ചനജത്തിമാർ തുമ്പിത്തുള്ളാൻ പിചുകത്തോപ്പിലൊരുമിക്കുന്നു

അമ്മമാർ പണ്ടത്തെപ്പാട്ടുപാടി കമ്മിയടിച്ചു കളിച്ചിടുന്നു
 ഉത്സാഹമാരുതമീവിധത്തിലുത്സവപ്പൊൻകൊടി പാറിക്കുമ്പോൾ
 'മാവേലി' തന്നുടെ നാടുകാണാൻ താവുംമുദമോടെഴുന്നെള്ളുന്നു
 ദാനവവീരന്മാരാനശീലനാനന്ദസ്തത്തങ്ങളാടിടുന്നു
 പോവല്ലേ പോവല്ലേ പൊന്നോണമേ പൂവല്ലേ ഞാനിട്ടു പൂജിക്കുന്നു

ഇടപ്പള്ളിയുടെ കവിതയ്ക്കുള്ള പ്രധാന ഗുണം അതിൽ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രതിരൂപാത്മകതയാണ്. ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകളുടെ ഭാഷയിൽ പറഞ്ഞാൽ ഒരു കവി തന്റെ വികാരത്തെ ധ്വനിപ്പിക്കുന്നതിനു തെരഞ്ഞെടുക്കുന്ന കായിക സത്താവത്തായ സാധനങ്ങൾക്കും ഭൂതാർത്ഥങ്ങൾക്കും രംഗങ്ങൾക്കും കായിക സത്താശൂന്യമായ ഗുണങ്ങൾക്കും സംഭാവ്യതകൾക്കും കൂടിയുള്ള പൊതുപ്പേരാണ് സിംബോളിസം അല്ലെങ്കിൽ പ്രതിരൂപം. ഭൗതികസത്തയുള്ള ഇന്ദ്രിയഗോചരവസ്തുക്കളാണ് കായികസത്താവത്തായ പദാർത്ഥങ്ങൾ. അത്തരം ഉണ കാനാത്തവ സത്താശൂന്യങ്ങൾ. ഇടപ്പള്ളിയുടെ പ്രതിരൂപങ്ങളെല്ലാം സുഗമങ്ങളാണ്. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുള്ള ഒന്നു രണ്ടു ഉദാഹരണങ്ങൾ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം:

പകലിൻ പകുതിയിൽ പാതിരാവിനെക്കണ്ടു
 പതറിപ്പുകച്ചു ഞാൻ നോക്കുന്നു നിരുന്മേഷം
 അസ്വാസ്ഥ്യമലതല്ലമന്തരംഗത്തിൽ തപ്പ-
 നിശ്വാസം പാളിക്കണന്നൻപട്ടുചെത്തിയയ്യോ
 ഇരുളാണിരുളാണെങ്ങുമെങ്ങനെ തുടങ്ങും ഞാ-
 നിനിയും തീർക്കേണ്ടൊരൻതീർത്ഥയാത്രതൻശേഷം
 മാർഗ്ഗദർശനം ചെയ്യാനേന്തിയ മണിദീപം
 മാറ്റിനിർത്തിയതേതൻ സ്വാർത്ഥാസകാരത്തെ നൽ-
 ക്കാറ്റുവന്നുതിക്കെടുത്തീടാതെ വസ്ത്രാഞ്ചലാൽ
 കാത്തു ഞാൻ സൂക്ഷിക്കയാൽ കെട്ടിതട്ടീപാങ്കരം. (ഞാനിതാ വിരമിച്ചു)

ഈ പദ്യഖണ്ഡത്തെ ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ ഇങ്ങനെ വ്യാഖ്യാനിച്ചിരിക്കുന്നു. “ഇതിലെ സിംബളിനു കേരളത്തിലെ സമുദായജീവിതത്തിൽ നിന്നു സാഹിത്യജീവിതത്തിലേയ്ക്കും ലോകജീവിതത്തിലേയ്ക്കും വ്യാപിക്കുന്ന ഒരു ധ്വനിയുണ്ട്. പകൽ കേരളത്തിലെ സമുദായജീവിതം, ഇവിടത്തെ പ്രസാദാത്മകരായ റോമൻ റിക്ക് സാഹിത്യലോകം, ലോകത്തിലെ സമുദായജീവിതം എന്നീ മൂന്നിന്റേയും സിംബളും; പാതിരാവ് കേരളത്തിലെ സമുദായ ജീവിതത്തിന്റെ ജീർണ്ണിപ്പ്, ഇവിടത്തെ റോമന്റിക്ക് സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ഹൃദയമില്ലായ്മ, ലോകത്തിലെ സമുദായ ജീവിതത്തിന്റെ ജീർണ്ണിപ്പ് എന്നീ മൂന്നിന്റേയും സിംബളും, മണിദീപം കേരളീയ സമുദായപരമായി പ്രേമം, കേരളസാഹിത്യപരമായി ശുദ്ധകവിത, ലോകപരമായി

ആദർശങ്ങൾ എന്നീ മൂന്നിന്റേയും സിംബളും, കാറ്റ് കേരളസമുദായ ജീവിതത്തിന്റെ സ്വാർത്ഥത, ഇവിടത്തെ പുരോഗമന സാഹിത്യത്തിന്റെ പ്രത്യക്ഷമായ പ്രചാരകോദ്ദേശ്യം, ലോകത്തിലെ രാഷ്ട്രീയമായ വിപ്ലവങ്ങൾ എന്നീ മൂന്നിന്റേയും സിംബളുമാകുന്നു.”

ഉണരുക എന്ന കവിതയിൽ കവി തന്റെ ചിത്തവിഭാതമാകുന്ന “ആരോമൽ പെന്തങ്ങളെ” ഉണർത്താൻ ശ്രമിച്ചിട്ടു തന്നെത്താൻ ചോദിക്കുന്നു:

പ്രകൃതിതന്നകൃതവിലാസം കാണാൻ
പ്രാപ്തനാശ്ശീർന്നോരി മർത്തുനെന്തേ?
അദ്ദേശ്യമായിട്ടും മറ്റൊരമരലോക-
മാരാഞ്ഞു ജീവിതം പാഴാക്കുന്നു.

ഇത് ഒരു റോമാന്തിക കവിതപോലിരിക്കണമെങ്കിലും, കവിക്കു ചുറ്റുപാടും കാണുന്ന അസമത്വത്തിലുള്ള അസംതുഷ്ടി അതിലും സ്പുരിക്കുന്നുണ്ട്.

മരതകവിരിപ്പിട്ട മലമുകളിൽ
മാർത്താണ്ഡബിംബമുദിച്ചുയർന്നു
പുരന്ദരദിശിക്കാർന്ന പൂങ്കുപ്പുരാൽ
പൂങ്കുപ്പിളേറ്റം തുടുത്തുപോയി
ഇളവെയിലിളകുമീയിളാതലത്തി-
ന്നിദ്രസസൗന്ദര്യമെത്ര രമ്യം.
പുതുമണമിളകുന്ന പൂക്കളേന്തിപ്പുവല്ലിജാലംനിരന്നുനിൽപ്പു
മുദിതരായ് മധുവുണ്ണമളിനിരകൾ മുളിപ്പാട്ടോരോന്നു പാടിടുന്നു
തളിർവല്ലി തലയാട്ടിരസിച്ചിട്ടുമ്പോൾ താളംപിടിക്കുന്നിളംതൈനലും
കളകളമൊഴികളാൽകിളിനിരകൾ കാല്യക്കടലിന്നലകൾചേർപ്പു
മഴവില്ലിന്നൊളിചിന്നംശലഭജാലം മാമരത്തോപ്പിൽ പറന്നിടുന്നു
അധികനാളവനിയിലധിവസിക്കുന്നാകയില്ലെന്നുള്ളതയ്യബോധാൽ
അതുകൾക്ഷണികമാംജീവിതത്തെയാനന്ദച്ചാരിൽകളിപ്പിക്കുന്നു
തൃണതരിയണിയുന്ന ഹിമമണികൾ മാണിക്യബന്ധമായ്മാറിടുന്നു
ദിനമണിചൊരിയുന്നകരങ്ങൾക്കൊട്ടും ദീനനും വമ്പനും ഭേദമില്ല
ശിശുക്കളുമതുവിധം സമത്വബോധം ശിലിച്ചുജീവിതംപോക്കിടേണം

‘കഴിഞ്ഞ കാലം എത്ര ശോഭനമായിരുന്നു’ എന്ന വിചാരിച്ച യാഥാസ്ഥിതി കന്മാർ കേഴുമ്പോൾ, യുവജനങ്ങൾ നവലോകത്തിന്റെ ഉദയത്തിനെ ‘ധന്യ’വാദം ചെയ്യുന്നു. ഇത് സാധാരണമാണ്. ഈ രണ്ടു സാഹിത്യദർശനങ്ങൾ തമ്മിൽ കൂട്ടിമുട്ടി ചില ഒച്ചപ്പാടുകൾ ഉണ്ടായേയ്ക്കാമെന്നു വരികിലും അതു ക്ഷണികമാണ്. ലോകം അതിന്റെ പുരോഗമന പ്രവണത ഉപേക്ഷിക്കുമോ? പുതിയ യുഗത്തിൽ കർഷകനും ഇടയനും വേലക്കാരനും ദരിദ്രനും തെല്ലാശ്വാസം ലഭിക്കാതെ വരികയില്ലെന്നാണു പ്രതീക്ഷ—ഒരു മങ്ങിയ പ്രതീക്ഷ മാത്രം.

“ചരമാർക്കദാഹംകഴിച്ചുകൊണ്ടെത്തുംനിന്നോ-
 ടരവിനദിരുകൾക്കൊരരിശുമുണ്ടാം
 ചെറുമുഖിപ്പിയിൽത്തെറ്റിയുലകത്തിലഖിലർക്കു-
 മരുമക്കത്തായിരിക്കാനേവനസാധ്യം?
 തകർന്നിടുമത്രയത്രയതന്നെരതൻഹൃദയത്തിൽ
 പകർത്തിടുനില്ല നീയും പരമാനന്ദം
 ഗരിമാവുകലരംനിന്നിരുളിലെവെളിച്ചത്തിൽ
 പരമതത്വങ്ങളത്ര തെളിവതില്ല
 പകലിന്റെപാലുളിയിലൊളിയറ്റതാരകങ്ങൾ-
 കൈതളിർകളിർപ്പിനിൻകഴലുകാണുകെ
 ത്യച്ചേവടിത്തളിരിണതലോടുകമുലമല്ലോ
 കൊച്ചുനന്നാമിനങ്ങിനു തെളിച്ചമുണ്ടായ്
 മന്നിലേക്കുപോന്നനിന്നെത്തിരഞ്ഞുകൊണ്ടതിവാനിൽ
 സുന്ദരതാരകമൊന്നുപകച്ചുനില്ലെ
 ആടുമേച്ചിട്ടാവഴിയിൽ നടക്കുമോരിടയനും
 കൂടുതേടിപ്പറക്കുന്ന വിഹഗങ്ങളും
 കരിക്കാടി കുടിക്കാതെ കരംപൊട്ടിദ്ധനാവ്യൂർതൻ
 നിരയ്ക്കു വിൺതുണ്ടുതീർക്കാൻ പ്രയത്തിപ്പോരും
 ജനനിതൻതുണിത്തുമ്പിൽ തുങ്ങിനിന്നുകരയുമൊ-
 രന്നുലവിലാസമോലുമിളംകിടാവും
 അവനിയിലമിതാമേണഞ്ഞു കൂത്താടിടുന്ന
 ഭവതിതൻ തണൽ പറ്റിത്തളർച്ചിതിർപ്പു
 പകലിനെയിരുളുമായ് കലഹങ്ങളടിയ്ക്കാതെ
 പരമപാവനേ നീയും പറഞ്ഞയയ്ക്കേ
 അദ്ധനതയിലാണ്ടുപോകുമടിയങ്ങൾക്കകതാരി-
 ലംബികേ നിന്നൊളിയൊരു കളിരു ചേർപ്പു”

(സന്ധ്യാസംഗീതം)

സന്ധ്യാനതാംഗിയുടെ വരവിനെ വർണ്ണിക്കുന്ന വരികൾ കവിയുടെ സജീവ ചിത്രരചനാപാടവത്തിനു മുർദ്ധാഭിഷിക്തോദാഹരണമായിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിത്രനിർമ്മാണചാതുരിക്ക് മറ്റൊരുദാഹരണം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

മഹിയുടെ മങ്ങുവദനത്തിലൊരു മഹിതസൗന്ദര്യം കളിയാടി
 അഖിലവും സ്വപ്നസമമായ് വിസ്മയിച്ചവികലാനന്ദരീതയായ്
 വിരഹതാപത്താൽ ശിഥിലമാക്കിയോരന്നുലതാരകവളർമാലയും
 അകലത്തൊക്കെയും ചിതറിയതാരുമറിയാതെ വാരിമറവാക്കി
 ഇരുളാകും കചഭാരമൊതുക്കിക്കൊണ്ടൊരുവിധം പിന്നിൽതിരുകിയും
 ഇളകിയാലോലനയനത്തിൽ വിഴുമളകാളുമന്ദം തടവിയും
 ഇളവെയിൽച്ചെമ്പടുടയാടയണിഞ്ഞിളകിപ്പൊൽതളയൊലിചിനി

പിരിയാതെയെന്നുംപരിചര്യചെയ്യും ചെറുതെന്നൽതോഴിയൊരുമിച്ച്
എതിരേയെത്തുമക്കതിരോനെയവളെതിരേല്ലംരംഗം കുമനിയം (എതിരേൽപ)

ഒന്നാം ഭാഗമായ നവസൗരത്തിൽ പതിനേഴു ഗാനങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. രണ്ടാംഭാഗം ഹൃദയസ്ഫീതമാണ്. അതിൽ പതിനഞ്ചു ഗാനങ്ങളുണ്ട്. അവയിൽ മിക്കതും പ്രേമഗാനങ്ങളാകുന്നു കവി പാവനവും നിസ്സ്പാർത്ഥവുമായ പ്രേമത്തിൽ പരിപ്പർണ്ണമായി വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ഓരോ വരിയിലും ആത്മാർത്ഥത തെളിഞ്ഞു കാണാം. ഈ ആത്മാർത്ഥതയാണ് അദ്ദേഹത്തിനെ കേരളത്തിലെ പ്രേമഗായകന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനാക്കിത്തീർത്തത്. മാതൃകയ്ക്കായി ഒന്നരണ്ടു പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

കടിലകളുർകുന്തളം കെട്ടഴിഞ്ഞങ്ങിനെ
കുറുനിരകൾ തെന്നലിൽതത്തിയുമങ്ങിനെ
നിടിലമതിൽ വേർപ്പണിമുത്തണിഞ്ഞങ്ങിനെ
തൊടുകുറിയൊരല്ലം പൊടിഞ്ഞുമാഞ്ഞങ്ങിനെ
കളുരുചിരകണ്ണുമിടറുമാറങ്ങിനെ
കടമിഴികളുശ്ശുവാലാർദ്രമായങ്ങിനെ
വിവിധതരചിന്തയാൽ വീർപ്പുവിട്ടങ്ങിനെ
വിമലതരഹാരമിളകുമാറങ്ങിനെ
കവിയുമൊരുതാപം സ്പുരികുമാറങ്ങിനെ
കവിളിലൊരു കാർന്നിഴലേശിയുമങ്ങിനെ
അധരപ്പടമല്ലം വിറകലർന്നങ്ങിനെ
അവയെയൊരുമട്ടിലമർത്തിയുമങ്ങിനെ
തുടുകവിളിലശ്രുബിന്ദുക്കൾ വീണങ്ങിനെ
പുടവയുടെ തുമ്പിനാൽ ഇത്തുരുത്തങ്ങിനെ
അപരരതുകണ്ടുവെന്നോർത്തുകൊണ്ടങ്ങിനെ
അകമുഴനിയേറ്റും പരിദ്രമിച്ചങ്ങിനെ
വിഷമമിനി നില്ലുവാനെന്നപോലങ്ങിനെ
വിരവിലൊരു മാൻപേടപോൽ വിരണ്ടങ്ങിനെ
ചിലഞ്ഞൊടിയിലേറ്റും നിശ്ശൃദ്ധമായങ്ങിനെ
ചിരവിരഹിയെന്നെക്കൊക്ഷിച്ചുമങ്ങിനെ
കദനമൊരു രൂപമെടുത്തപോലങ്ങിനെ
കതകിന്ദുടെ പിന്നിൽ മറഞ്ഞുനിന്നങ്ങിനെ
കരളമമ പാരം തകർക്കുമാറങ്ങിനെ
സരളയുടെ നിൽപ്പു മറക്കുവതെങ്ങിനെ

(പിരിഞ്ഞപ്പോൾ)

സത്യപ്രകാശമേ! യെന്നെയുമാ
നിത്യതയിങ്കലേക്കൊന്നുയർത്തു
കണ്ണിരിക്കണങ്ങൾ തുളുമ്പിനില്ലം

സുന്ദരമാമിപ്പുള്ളങ്കുപാത്രം
 ഘോരനിരാശാ ശിലാതലത്തി—ലാഭമറിയാതടയും മൂന്നിൽ
 ബന്ധുരമായ നിൻപ്രേമപൂർണ്ണ—ചന്ദ്രികതന്നിലലിഞ്ഞുവെങ്കിൽ (അർത്ഥന)

ഗുണഗണമിണങ്ങളുമ്പൂമേനിയല്ലതിൻ-
 പ്രണയസുധമാത്രമാണാശിപ്പതോമനേ!
 പരിമുദലച്ചുംബനമല്ല ഞാൻ നാഥന്റെ
 കരചരണദാസ്യമാണാശിപ്പതെപ്പൊഴും
 കവിയുമൊരുമോദമോടപ്പുമാൻ നിയ്യവും
 കവനകലയായിട്ടു സല്ലപിക്കുന്നതാം
 മലർനിരയുതിർത്തിട്ടും മാമരത്തോപ്പിൽ ഞാ-
 നൊരു ലതികയാകുവാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടാവുകിൽ
 അമൃതരസമുറിയും പ്രേമഗീതങ്ങളും-
 ലമരപുരസംഗീതമെങ്ങും ചിതറവെ,
 സുരഭിലസുനിർമ്മലാലോലമായ് മിന്നുന്ന
 സുമനീര പൊഴിച്ചുഞാൻ സ്വാഗതമോതിട്ടും
 വിരവിലതിവിസ്തൃതമാകമാനെറ്റിയിൽ
 വിവിധതരചിന്തയാൽ വേർപ്പുപൊടിയവേ
 ചലദലവിമോഹന താലവൃത്തത്തിനാൽ
 വിലയമിയലാതെ ഞാൻ വീശിനില്ലുംദ്രവം
 രജനികളിൽ നാഥന്റെ വായനമച്ചിലാ-
 രജതകമനോഹരദീപികയാവുകിൽ
 ഇതരകരമായതിൽ സ്നേഹം പകർന്നിടാ-
 തിവളമിതകൗതുകം നിന്നു ജ്വലിച്ചിട്ടും. (രാഗിണി)

മൂന്നാംഭാഗമായ തുഷാരഹാരത്തിൽ 29 ഗാനങ്ങളും, സുധ എന്നൊരു ചെറുകഥയും, ചില്ലിക്കാശിന്റെ ആത്മഗാനവും (ഗദ്യം) അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അന്ത്യഭാഗങ്ങളായ മണിനാദത്തിലും അവ്യക്തഗീതത്തിലും കൂടി പതിനേഴു ഗാനങ്ങളേ ഉള്ളൂവെങ്കിലും, ഇവയാണ് അത്യൽക്കൃഷ്ടമെന്നു പറയാം.

കവി ഭാവനകൊണ്ടു രചിച്ച സ്വർഗീയസാമ്രാജ്യം ദുഷ്ടാപ്യമാണെന്ന് ഇപ്പോൾ വ്യക്തമായിരിക്കുന്നു; അദ്ദേഹം നിരാശാഗർഭത്തത്തിൽ ആണ്ടുപോകുന്നു.

പിരികയാണിതാ ഞാനോരധഃകൃതൻ
 കരയുവാനായ് പിറന്നൊരു കാമുകൻ
 മണലടിഞ്ഞു മയങ്ങിക്കിടക്കട്ടെ
 പ്രണയമറ്റതാമീമൺപ്രദീപകം

ജീവിതയാത്രാക്ഷീണമാറ്റാൻ കവി ഉന്നി വച്ചിരുന്ന ഏകതാവളം കഴുകുമരമായി തീർന്നിരുന്നുവത്രേ.

മലമുകളിലിഴഞ്ഞിഴഞ്ഞെറിടും
 മഴമുകിലെന്നപോലെ ഞാനിത്രനാൾ
 സുഖദസുന്ദരസ്വപ്നശതങ്ങൾതൻ
 സുലളിതാനന്ദഗാനനിമഗ്നനായ്
 പ്രതിനിമിഷം നിറഞ്ഞു തുളുമ്പിടും
 പ്രണയമാധുര്യലഹരിയിൽ ലീനമായ്
 സ്വജനവേഷം ചമഞ്ഞവരേകിടും
 സുമമനോഹര സുസ്തിതാകൃഷ്ടനായ്
 അടിയുറയ്ക്കാതെ, മേല്ലോടുയർന്നുപോ-
 യലകടലിന്റെയാഴമളക്കുവാൻ
 മിഴിതുറന്നൊന്നുനോക്കവേ കാരിരു-
 വഴികൾ തട്ടിത്തഴമ്പിച്ചതാണുഞാൻ
 തടവെഴാപ്രേമദാരിദ്ര്യബാധയാൽ
 തടവുകാരനാത്തീർന്നവനാണു ഞാൻ
 കടിലുകൊട്ടാരമാകാനയരുന്ന
 കടലിരമ്പുനു കൈത്തോട്ടിലെത്തുവാൻ
 പ്രണയമൊന്നിച്ചിണക്കാനൊരുങ്ങിയാ-
 ലണിമുറിക്കാനിരുളമണഞ്ഞിടും.

നൈരാശ്യത്തിന്റെ ഈ അഗാധതയിൽ പ്രണയകവനത്തോടും പ്രേമത്തോടും ജീവിതത്തോടുതന്നെയും കവി യാത്ര പറയുന്നു.

ചിരികൾതോറുമെൻപട്ടടത്തിപ്പൊരി
 ചിതറിടുന്നോരരങ്ങളതു നിന്നിനി
 വിടതരു, മതി, പോകട്ടെ ഞാനുമെൻ
 നടനവിദ്യയും മുകസംഗീതവും
 വിവിധരീതിയിലൊറ്റുനിമിഷത്തിൽ
 വിഷമമാണെന്നിയാടുവാൻ പാടുവാൻ
 നവരസങ്ങൾ സ്പൃരിക്കണമൊക്കെയു-
 മവരവർക്കിഷ്ടമായിട്ടിരിക്കണം
 അരുതരുതെനിക്കീരീതി തെല്ലുമി-
 ചുരിതമെന്നുമ്പൂർണ്ണമാണെങ്കിലും
 അണിയലൊക്കെക്കഴിഞ്ഞു ഞാൻ പിന്നെയു-
 മണിയറയിലിരുന്ന നിശ്ശബ്ദമായ്
 പലദിനവും നവനവ രീതികൾ
 പരിചയിച്ച ഫലിച്ചില്ലൊരല്പവും
 തവിടുപോലെ തകരുമെൻമാനസ-
 മവിടെയെത്തിച്ചിരിച്ചു കഴയണം

ചിരിചൊരിയുവാനായെന്റെ ദേശികൻ
 ശിരസി താഡനമേറ്റി പലപ്പൊഴും
 ഹ ഹ ഹ വിസ്മയം വിസ്മയം ലോകമേ
 അതിവിചിത്രമീനൃത്തശിക്ഷാക്രമം.

ജീവിതത്തെ ഇവിടെ ഒരു നൃത്തവിദ്യാലയമായി കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഏ. ബാല കൃഷ്ണപിള്ള അവർകളുടെ താഴെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്ന മാതിരിയുള്ള വ്യാഖ്യാനം എഴുതാപ്പറും വായനയാണെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്. അദ്ദേഹം പറയുന്നു:- 'നവരസങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന സാഹിത്യകൃതികൾ രചിക്കുന്നവർ റോമാന്റീക് പ്രസ്ഥാനക്കാരാണ്. പരാജയപ്രസ്ഥാനക്കാർ കരുണം, ഹാസ്യം, ബീഭത്സം എന്നീ മൂന്നു രസങ്ങളെ മാത്രവും പുരോഗമനസാഹിത്യപ്രസ്ഥാനക്കാർ കരുണരസത്തെ മാത്രവും മുൻനിർത്തി കൃതികൾ രചിക്കും' അതിനാൽ റോമാന്റീക് പ്രസ്ഥാനവും പരാജയപ്രസ്ഥാനവും കൈവെടിഞ്ഞു പുരോഗമന ഗാനങ്ങൾ പാടണമെന്ന് കവി സൂചിപ്പിക്കുന്നുവെന്നാണ് അദ്ദേഹം പറയുന്നത്.

പ്രണയത്തിൽ കവിക്കുണ്ടായിരുന്ന വിശ്വാസം തകരുന്ന അവസ്ഥയാണ്

ഏദയമൺഭിത്തി ദേദിച്ചു തീരുമി
 തധിരബിന്ദുക്കളോരോന്നുമുഴിയിൽ
 പ്രണയഗാനമെഴുതുന്ന തൂലിക-
 ഈണർവിയറ്റുമോ? യേറ്റാൽ ഫലിക്കുമോ! (മണിനാദം)

എന്ന വരികളിൽ നാം കാണുന്നത്.

നവീനരീതിയിലുള്ള കവിതകൾ വെളിക്കു വരുമ്പോൾ വിപ്ലവം വിപ്ലവം എന്ന ധിക്കേഷപിക്കുന്ന യാഥാസ്ഥിതികന്മാരെപ്പറ്റി ഇക്കവി പറയുന്നതെന്താണെന്നു നോക്കാം.

ലോകത്തിനുണ്ടൊരു കാഞ്ചനകണ്ണുകൊ
 ലോലം സദാചാരമെന്ന നാലക്ഷരം
 ആയതിനുള്ളിലടയ്ക്കുന്നതില്ലെത്ര
 മായാത്ത ഭീഭത്സനഗചിത്രം നരൻ
 സത്യംതിരയുമെന്നാത്മാവതിനുടെ
 സത്തമസത്തം തുറന്നുകാട്ടീടവേ
 ആട്ടിൻതുകലിട്ട ചെന്നായ്ക്കളൊക്കെയു-
 മാർത്തുവിളിക്കുന്നു 'വിപ്ലവം വിപ്ലവം'
 ആദർശജീവിതം പാടിനടക്കുന്ന
 മാദൃശരൈത്രമേൽ സുസ്ഥിരരാകിലും
 മർത്തുൻ സമുദായജീവിയൊന്നെങ്കിലോ
 മറ്റുപ്രായങ്ങളൊരരിച്ചിടണം
 കാരുണ്യമറ്റു പരിതഃസ്ഥിതികൾതൻ

ക്രമം വിധേയനായിടണം
ആഴമേറിയന്നോരാഴി കടക്കിലു-
മാഴക്കവെള്ളത്തിൽ മുങ്ങി മരിക്കണം.

ഇനി നമുക്കു ചങ്ങമ്പുഴയുടെ കൃതികളിലേയ്ക്കു കടക്കാം.

ചങ്ങമ്പുഴ 'ബാഷ്കാഞ്ജലി'യുമായിട്ടാണ് ആദ്യമായി സാഹിത്യംഗത്തിൽ ആവിർഭവിച്ചത്.

ജീവിതത്തിന്റെ കീഴത്തെ പടികളിൽ നില്ക്കുന്നതേയുള്ളൂ; എന്നിട്ടും, ഈ യുവാവു പറയുന്നു:

ഹതഭാഗ്യനിന്നു ഞാൻ കണ്ടതെല്ലാം
പരിതാപാച്ഛാദിതമായിരുന്നു
സതതമെൻകാതിൽ പതിച്ചതെല്ലാം
കരുണതൻരോദനമായിരുന്നു
എരിയുമെന്നാത്മാവിലേറ്റതെല്ലാം
ചുട്ടുനടുവീർപ്പുകളായിരുന്നു
... ..
... ..
ഒരു യുവമാനസമെങ്കിലുമെൻ
മിഴിനിരീലല്ലമലിഞ്ഞുവെങ്കിൽ

ഈ പ്രസ്താവത്തോടു കൂടി തുടങ്ങുന്ന കവിത വിഷാദാത്മകമല്ലാതെ വരാൻ തരമില്ലല്ലോ. "വിലക്ഷണങ്ങളായ ശാരീരിക ബന്ധങ്ങളിലേയ്ക്ക് ഒരിക്കലും താഴാതെ പ്രൗഢമധുരമായി നില്ക്കുന്ന പ്രണയപ്രതിപാദനങ്ങൾ, യാതൊരു ഹൃദയത്തിനും നോവു തട്ടാതെ ആരെയും ആകർഷിക്കുമാറുള്ള ലോകചര്യാനിരൂപണങ്ങൾ, പതി തമെങ്കിലും നൈസർഗ്ഗികബന്ധം കൊണ്ടു ദൈവികത്വത്തോടു സംഘടിതമായ മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ അന്തർലീനമാഹാത്മ്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പരിഭവനങ്ങൾ, സകല കഷ്ടതകൾക്കും പ്രഥമപരിഹാരം നൽകുന്ന സാക്ഷാൽ കാവ്യസ്വരൂപിണിയോടുള്ള ദയനീയാർത്ഥനകൾ, അപ്രമേയവും എന്നാൽ അതിമോഹനവുമായ ചിൽപ്ര കാശത്തിന്റെ പരിപൂർണ്ണാഗ്രഹത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള ആക്രന്ദനങ്ങൾ ഇവയെല്ലാം രമണീയതമമാക്കുന്ന കോമളപദാവലികൾ ഇതാണ് ഇതുവരെ വെളിയിൽ വന്നിട്ടുള്ള ചങ്ങമ്പുഴ കൃതികളുടെ സ്വഭാവങ്ങളെന്ന്" തദവാതാരികാകാരനായ ഈ. വി. കൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ പറയുന്നു. വാസ്തവം പറഞ്ഞാൽ രാഘവൻപിള്ളയെപ്പോലെതന്നെ അതിസുന്ദരവും ഭാസുരവുമായ ഒരു സങ്കല്പലോകത്തെ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടും, സമന്വൃഷ്ടങ്ങളുടെ സ്നേഹശീതളമായ പെരുമാറ്റത്തെ കാംക്ഷിച്ച് വ്യർത്ഥമായി അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞ ശേഷം, ജീവിതയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുമായി കൂട്ടിമുട്ടി, നിരാശാഗർത്തത്തിൽ പതിച്ച്, മരണത്തിന്റെ മോഹനാകാരത്തെ വാഴ്ന്ന ഒരു അനാഗതശു

ശ്രുവാൻ ഈ കവിതകളിൽ നമുക്കു അഭിമുഖമായി നില്ക്കുന്നത് പക്ഷെ കവി സാധാരണ വാക്കുകളാലല്ല, ഭാവനകൾ ഉടലെടുത്ത പ്രതിരൂപങ്ങളെക്കൊണ്ടാണ് തന്റെ ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തുള്ള പ്രതീക്ഷകളേയും പ്രത്യാശകളേയും നിരാശകളേയും ഒക്കെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതെന്നു മാത്രമേയുള്ളൂ.

ഈ കവിത പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന കാലത്ത് കവിക്ക് കഷ്ടിച്ച് 20 വയസ്സേ പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. യൗവനാരംഭം ഒരു ദശാപരിവർത്തനകാലമാണ്. രവിദ്രനാഥാഗോർ തന്റെ അനുഭൂതികളെ 'ജീവനസ്മൃതി'യിൽ ഇങ്ങനെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു: "ആകപ്പാടെ നോക്കിയാൽ ഈ കാലഘട്ടം എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു ഉന്മത്തതയുടെ ദശയായിരുന്നു. എത്രയോ രാത്രികൾ ഉറങ്ങണമെന്ന് ആശയുണ്ടായിരുന്നിട്ടും ഞാൻ ഉറങ്ങാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടി. വല്ല പ്രയോജനവും ഉദ്ദേശിച്ച് അങ്ങനെ ചെയ്തതല്ല. രാത്രി ഉറങ്ങാനുള്ള സമയമായിരുന്നിട്ടും അതിനെ പകലാക്കുകയായിരുന്നു എന്റെ പ്രവൃത്തിയുടെ ഫലം. ഞാൻ വായനമുറിയിലെ മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ വായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ദൂരെയായിട്ട് പതിനഞ്ചുമിനിട്ടിടവിട്ട് പള്ളമണി ഡം ഡം എന്നു മുഴക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കും. പ്രഹരങ്ങൾ ഓരോന്നായി കടന്നുപോകും; ചിൽപ്പുരീതിരത്തിൽ നിമിതലോഘാടത്തിലേയ്ക്കു പോകുന്ന വഴിയത്രക്കാരടെ കണ്ണത്തിൽ നിന്നു ക്ഷണം ക്ഷണം 'ഹരി ബോലോ'ധ്വനി ഉദ്ഗമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ശ്രീഷ്ടകാലത്തിലെ എത്രയെത്ര ഗംഭീരരാത്രികൾ മൂന്നാംനിലയിലെ മട്ടുപ്പാവിൽ വലിയ വലിയ വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഛായാപാതങ്ങളിലൂടെ പ്രവഹിക്കുന്ന വിചിത്രമായ ചന്ദ്രികാലോകത്തിൽ ഞാൻ തനിച്ചു് ഒരു പ്രേതമെന്നോണം കാരണമൊന്നും കൂടാതെ ഉലാത്തി കഴിച്ചുകൂട്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇതൊക്കെ കേവലം കവിസങ്കല്പമാണെന്ന് ആരെങ്കിലും വിചാരിക്കണമെങ്കിൽ, അതില്ലാതെ പ്രമാദം മറ്റൊന്നില്ല. വലിയ വലിയ ഭൂകമ്പങ്ങളും അഗ്നിസമുച്ഛ്വാസങ്ങളും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു കാലഘട്ടം. പൂഥിവിദേവിയുടെ ജീവിതദശയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. പ്രൗഢാവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചുകഴിഞ്ഞ ഇന്നത്തെ പൂഥിവിയിൽ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് ആ മാതിരി ചാപല്യത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങൾ കണ്ടാൽ ലോകം ആശ്ചര്യപ്പെടുപോയേക്കാം. എന്നാൽ ആവരണത്തിന് അത്ര കട്ടിയില്ലാതിരിക്കുകയും, ഉള്ളിലെ ബാഷ്പങ്ങൾ അനേകം മടങ്ങ് അധികമായിരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന അക്കാലത്ത്, അഭാവനീയങ്ങളായ ഉല്ലാസങ്ങൾ സർവ്വദാ താണ്ഡവം ചെയ്തുകൊണ്ടാണിരുന്നത്. മനുഷ്യജീവിതത്തിലും, താരണ്യാരംഭത്തിൽ ഈ മാതിരി ഒരു ദശാപരിവർത്തനം ഉണ്ടാകുന്നു."

അനേകം രാത്രികൾ ഇങ്ങനെ നിർന്നിദ്രമായി അദ്ദേഹം കഴിച്ചു. മാന്മഥദശകൾ എന്ന് ആലംകാരികന്മാർ പറയുന്ന പത്തു അവസ്ഥകളെപ്പറ്റി വായനക്കാർ കേട്ടുകാണുമല്ലോ. ആ ദശകളാണ് ടാളറിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടത്. എന്നാൽ കേവലം നായികാഗതമായ രതിയായിരുന്നില്ല ആ അവസ്ഥകൾക്ക് കാരണം. പ്രകൃതിയുടെ ആകാരസുഷമ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തെ കവർന്നു. ആ വിശ്വൈകമോഹിനിയാണ് അദ്ദേഹത്തിനു നിദ്രാഭംഗം വരുത്തിയത്. നേരം വെളുക്കുംമുമ്പേ പ്രകൃതി

ഉഷാദേവിയുടെ രൂപത്തിൽ ആവിർഭവിക്കും; അവളുടെ തൃക്കരപല്ലവത്തിൽ സുവർണ്ണപത്രരചിതമായ ഒരു തിരുവെഴുത്ത് ഇരിക്കുംപോലെ ബാലന തോന്നും. അതു തുറന്നു വായിക്കാനാണ് അയാളുടെ മോഹം. പകലാണെങ്കിൽ ഗൃഹസമീപത്ത് ഒരു പുഷ്പരണി ഉണ്ട്. അതിനപ്പുറം ഗംഗാദേവിയുടെ വിളയാട്ടം. സൂര്യന്റെ ഇളംകതിരുകൾ അണിഞ്ഞു തങ്കമയമായി വിളങ്ങുന്ന ഗംഗയെ കാണുമ്പോഴൊക്കെ ഒരുമാതിരി ആവേശം ആ ബാലനുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹം അപ്പോൾ വിചാരിക്കും “വല്ല ദിക്കിലും ഓടിപ്പോയിരുന്നെങ്കിൽ ഹാ! എത്ര സുഖമായിരിക്കാം . . . ”

ഏദയ് ഹമാരാ ക്രന്ദൻ കരേ
മാനവഹൃദയേ മിലിതേ
നിഖിലേർ സാഥേ മഹാരാജപോഥേ
ഖേലിതേ ദിവാസ നിശിതേ

“മനുഷ്യഹൃദയങ്ങളുമായി കലർന്ന് ഉറവാടുന്നതിന് എന്റെ ഹൃദയം അഴലുന്നു. രാപകൽ മഹാരാജപഥത്തിൽ ലോകത്തോടു ചേർന്നു കേളിയാടുന്നതിന് ഹൃദയം ഉഴലുന്നു.” ബാഹ്യലോകത്തോടു കവിയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന മനോഭാവത്തെ കവി മറ്റൊരു പദ്യം വഴിക്കു വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

വാൻചാർ പാഖി ചിൽ സോനാർ ഖാഞ്ചാടിയേ
ബോനേർ പാഖി ചിൽ ബോനേ
ഏകദാ കീ കരിയാ മിലൻ ഹല് ദോം ഹേ
കീ ചിൽ വിധാതാർ മോനേ
ബോനേർ പാഖി ബോലേ “ഖാഞ്ചാർ പാഖി ആയ
ബോനേതേ ജാഇ ദോംഹേ മിലേ”
ഖാചാർ പാഖി ബോലേ “ബോനേർ പാഖി ആയ
ഖാഞ്ചായ് മാകി നിരിബിലേ”
ബോനേർപാഖി ബോലേ “നാ
ആമി ശികലേ ധരാ നാഹി ദിബ്”
ഖാഞ്ചാർ പാഖി ബോലേ “ഹായ്
ആമി കേമനേ ബോനേ ബാഹിരിബ്”

കൂട്ടിലെ പക്ഷി സ്വർണ്ണക്കൂട്ടിൽ ഇരുന്നു; വനത്തിലെ പക്ഷി വനത്തിലും. ഒരിക്കൽ ദൈവഗത്യാ എങ്ങിനെയോ രണ്ടു പക്ഷികളും കണ്ടുമുട്ടി. വനത്തിലെ പക്ഷി പറഞ്ഞു: “ഹേ കൂട്ടിലെ കിളി! വത്ര! വനത്തിൽ നമുക്ക് ഒരുമിച്ചു പാർക്കാം.” കൂട്ടിലെ കിളി പറഞ്ഞു: “വനത്തിലെ കിളി! വത്ര! ഈ കൂട്ടിൽ വന്നു പാർക്കുക.” വനപക്ഷി പ്രതിവചിച്ചു: “ഇല്ല ഞാൻ പിടികൊടുക്കയില്ല” കൂട്ടിലെ കിളി പറഞ്ഞു: “കഷ്ടം ഞാൻ എങ്ങനെ വെളിക്കുവരാം.”

ഏതാണ്ട് ഈ മാതിരി ഒരു അവസ്ഥയാണ് ബാഷ്പാഞ്ജലിയിലും നാം കാണുന്നത്. അനിയന്ത്രിതമായ വികാരതാരള്യം, വിശ്വവിമോഹിനിയായ പ്രകൃതിയുടെ

ലാവണ്യത്തിൽ ഉള്ള മുശുത, കവിയശസ്സിലുള്ള അക്ഷമ, തന്റെ കീർത്തിയുടെ പ്രസരത്തിനു പ്രതിബന്ധമായി നില്ക്കുന്നത് പണ്ഡിതകവികളാണെന്നുള്ള മീഥ്യാബോധത്തിൽനിന്നു സംജാതമായ വാക്പാഠശ്യാം, തന്റെ അനുഭൂതികൾക്കും അന്യാതന്ത്ര്യത്തിനും ലോകത്തെ പഴിക്കുന്ന മനസ്ഥിതി, അപ്രതിഹതമായ കവിത്വശക്തി—ഇവയെല്ലാം ആദ്യകാലത്തെ കൃതികളിൽ കാണാനുണ്ട്. ബാഷ്പാഞ്ജലിയുടെ ആദ്യത്തെ ഗാനത്തിൽ തന്നെ, ഈ യുവകവിയുടെ കവിതാകാമിനി തന്റെ സർവ്വാംഗീണമായ ലാവണ്യം പൂർണ്ണമായി വെളിയിൽ കാണമാറ് മധുരഭാവനാമയമായ ലുതാതന്തുക്കൊണ്ട് നിർമ്മിതമായ മഞ്ജുനിചോളവും ധരിച്ച് നമ്മുടെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു.

“ആരുവാങ്ങുമിന്നാരുവാങ്ങുമി-
യാരാമത്തിന്റെ രോമാഞ്ചം”

എന്നിങ്ങനെ ടാൾറിയാൻമട്ടിലാണ് അവളുടെ പുറപ്പാട്. ഈ പുതിയ വേഷവും രീതിയും ഒക്കെ കണ്ട് സഞ്ജയപ്രഭൃതികൾ “ഭാഷാകവിത തുലഞ്ഞു” എന്ന് ആക്രോശിക്കാനും തുടങ്ങി. എന്താണ് ഈ പരിഭ്രമത്തിനു കാരണം? അന്യയയാണ് ഈ വിപരീത വിമർശനത്തിനു ഹേതുവെന്ന് സഞ്ജയനെപ്പറ്റി അറിവുള്ളവരാരും പറയുകയില്ല. അദ്ദേഹം ശുദ്ധ യാഥാസ്ഥിതികനായിരുന്നോ? അതുമല്ല. വാസ്തവത്തിൽ സഞ്ജയൻ രണ്ടു സംഗതികളാണ് രസിക്കാതിരുന്നത്. ഒന്ന് മിസ്സിസിസം രണ്ട് ശുദ്ധ നാടോടി വൃത്തങ്ങളുടെ സ്വീകരണം. മിസ്സിസിസത്തെ പൗരസ്ത്യരിൽ നിന്ന് ഒഴിച്ചു നിർത്താൻ ആർക്കും ഒരു കാലത്തും സാധിക്കുകയില്ല. അതു ദിവ്യമായ ആത്മാനുഭൂതിയുടെ സ്വന്ത ഭാഷയാണ്. ഭാരതീയരുടെ സുപ്രസിദ്ധ കാവ്യങ്ങളിലെല്ലാം അതു വ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗീതാഞ്ജലി ആണല്ലോ രവീന്ദ്രനാഥ ടാൾറിനെ വിശമഹാകവികളുടെ മുന്നണിയിൽ കൊണ്ടുവന്നത്. അതിലെ ഓരോ ഗാനവും മിസ്സിക്കു കവിതയാണ് ടാൾറി തന്നെ ഒരിടത്തു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

“അർത്ഥം ഗ്രഹിപ്പിക്കാനായിട്ട് ആരും കവിത രചിക്കാറില്ല. ഹൃദയത്തിലെ അനുഭൂതികൾ കവിതാഭാരാ ഉടൽ പുണ്ട് ബഹിർഗ്ഗമിക്കാൻ നോക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. അതിനാൽ കവിത കേട്ടിട്ട് അർത്ഥം മനസ്സിലായില്ല എന്നു പറഞ്ഞാൽ ഞാൻ വിഷമിക്കേയ്യുള്ളു. പുഷ്പത്തെ എടുത്തു മണപ്പിച്ചിട്ട് ഗന്ധം മനസ്സിലായില്ല എന്നു പറയുന്നതു ശരിയാണോ? അതിൽ വിശേഷിച്ച് ഗ്രഹിക്കാണെന്തിരിക്കുന്നു? കേവലം ഗന്ധമെന്നു മാത്രമേ അതിനെ പറയാവൂ. ‘ഓഹോ അതു മനസ്സിലായി. എന്നാൽ ഗന്ധം അതിൽ എങ്ങനെ വന്നു? എന്താണ് അതിന്റെ അർത്ഥം’ എന്ന് അയാൾ ചോദിച്ചാൽ മറുപടി മുട്ടിപ്പോകയേ ഉള്ളു. വേണമെങ്കിൽ പ്രകൃതിയുടെ ഉള്ളിൽ ഇരിക്കുന്ന ആനന്ദം ഇങ്ങനെ ഗന്ധരൂപേണ പ്രകാശിക്കുന്നു എന്നോ മറ്റോ വളച്ചുകെട്ടിപ്പറയാം.”

ദിവ്യാനുഭൂതിയിൽ നിന്നാണ് മിസ്സിക്കു കവിതയുടെ ഉല്പത്തി. ടാൾറിന്റെ ഒരു അനുഭൂതിയും അതിൽനിന്നു നിർഗ്ഗമിച്ച ഒരു ഗാനവും ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

ശുക്ലപക്ഷത്തിലെ ഒരു ഗോധുളിവേല ഒരു ചെറുനുകയിൽ കയറി ടാളൂർ രണ്ടു മിത്രങ്ങളോടുകൂടി നദിയിലൂടെ ശിവാജിയുടെ ഒരു പ്രാചീന ഗിരിദൂർഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കു വിനോദയാത്ര ചെയ്തു. നിസ്സബ്ദമായ വനത്തിന്റേയും ഗിരികളുടേയും, നിർജ്ജനമായ നദീതലത്തിന്റേയും മുകുളിൽ, ജ്യോൽസ്നാമയിയായ നിശീഥിനിദേവി, ധ്യാനാസനത്തിൽ ഇരുന്ന് ചന്ദ്രാലോകത്തിന്റെ വശീകരണമന്ത്രം ഉച്ചരിക്കുംപോലെ ടാളൂറിനു തോന്നി. അവർ നദീതീരത്തു ഇറങ്ങി. ഒരു കൃഷീവലന്റെ കുടീരത്തിലെ മതിൽ കെട്ടിനകത്തുള്ള അങ്കണത്തിൽ കടന്നിട്ട്, നിലാവെളിച്ചത്തിരുന്ന് ആഹാരം കഴിച്ചപ്പോഴേക്കും തിരിച്ചു പോകാൻ സമയമായി. അങ്ങനെ വഞ്ചി തിരിച്ചുവിട്ടു. നദീമുഖത്ത് എത്തുന്നതിന് ഒട്ടുവളരെ സമയം വേണ്ടിവന്നു. അവർ മണൽപ്പുറത്തുകൂടി കാൽനടയായി വീട്ടിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു നിശീഥരാത്രി! സമുദ്രം നിസ്സരംഗം ഗോക്ഷുരവനത്തിന്റെ നിയതമർമ്മരൂപമായ ചാഞ്ചല്യം നിശ്ശേഷം അസ്തമിച്ചിരിക്കുന്നു. ബഹുദൂരം പരന്നുകിടന്നിരുന്ന വാലുകാരാശിയുടെ പ്രാന്തത്തിൽ തരുശ്രേണിയുടെ ഛായാപുഞ്ജം നിഷ്പന്നം വർത്തിക്കുന്നു. ദിക്ചക്രവാളത്തിൽ, നീലാമയ ശൈലമാലപാണുധരനീലമായ ആകാശതലത്തോടു സമ്മിളിതമായി വർത്തിക്കുന്നു. ഈ ഉദാരശുഭ്രതയ്ക്കും നിബിഡസ്തബ്ദതയ്ക്കും മധ്യത്തിലൂടെ തങ്ങളുടെ കാളുഷ്യാകൾ പതിപ്പിച്ചു കൊണ്ട് അവർ വീട്ടിലേയ്ക്കു നടന്നു. ആ രാത്രിയിലെ സ്മരണകൾ കവിഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് ഇങ്ങനെ ബഹിർഗ്ഗമിച്ചു.

“ജാഹു ജാഹു ഡുബേ ജാഹു ആരോ ആരോ ഡുബേ ജാഹു
ബിഹുല അബശ അചേതൻ
കോൻ ഖാനേ കോൻദൂരേ നിശീഥേർ കോൻ മാത്യേ
കോമാ ഹോയേ ജാഹു നിമഗൻ
ഹേയോരണീ! പോദ തോലേ ദിയോ നാ ദിയോ നാ ബാധാ
ദാദാ മേരേ ദാദാ മേ ഛേരേയേ ദാദാ”

ഈ കവിത വായിച്ചാൽ സഞ്ജയൻ എന്തു പറയുമായിരുന്നോ എന്തോ? പ്രസ്തുത ഗാനത്തിൽനിന്ന് നമുക്ക് ഒരു സംഗതി പ്രത്യക്ഷമായിക്കാണാം. കവിയല്ല-അദ്ദേഹത്തിന്റെ വികാരങ്ങളാണ് അവയ്ക്കുചിതമായ ഛന്ദസ്സിനേയും ഭാഷയേയും തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നത്. കഴിഞ്ഞ തലമുറകളിലെ കവിതകൾ വായിച്ചുതഴക്കം വന്നിട്ടുള്ളവർക്കു കവിയുടെ വികാരാവേശത്തിനും വൃത്തത്തിനും തമ്മിൽ ബന്ധമുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതി സുഗ്രഹമേ അല്ല. പൂർവഭാഷാകവികളിൽ അപൂർവ്വം ചിലരെഴിച്ചു മറ്റാരും പ്രകൃതിലാവണ്യത്തിൽ മുഷാരായിട്ടില്ല; അവരുടെ പ്രകൃതികാളിദാസപ്രഭൃതികൾ ചവച്ചുതുപ്പിയ പ്രകൃതിക്കൊത്താണ്. കണ്ണുണ്ടായിരുന്നിട്ടും അവർ കണ്ടില്ല; ഹൃദയമുണ്ടായിരുന്നിട്ടും അവർ അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞില്ല. അതുകൊണ്ട് അജ്ഞതയാണ്, അസൂയയല്ല, സഞ്ജയാദികളുടെ പൗരോഭാഗ്യത്തിന്റെ ഹേതു ചങ്ങമ്പുഴ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു പോലെ,

ഭാവനയ്ക്കുണ്ടതിൻസ്വന്തമായിട്ടൊരു ഭാഷയും ഭാസുരശൈലികളും

അപ്രമേയാനരൂപസൗന്ദര്യചിത്രണമപ്രാപ്യമാണിന്നവയ്ക്കുപോലും
യുക്തിതൻ, ബുദ്ധിതൻ, വാസ്തുവികതമല്ലത്തേജിതമാം വികാരസത്യം
വാസ്തുസ്ഥിതികൾതന്നർത്ഥവലയത്തിലെത്തിനില്ക്കുന്നൊരുച്ഛംഖലയും
ഉണ്ടതിൻവ്യാപാരയാനത്തിലായതു കണ്ടിടാൻ കണ്ണുകൾ വേറെ വേണം

“പാറപ്പറത്തു കയറിനിന്നു വികൃതമായ വിശ്വരൂപം കാണിച്ചുകൊണ്ടു് ചില പേ
ക്കോലങ്ങൾ അവളുടെ (ചങ്ങമ്പുഴയുടെ കവിതയുടെ) നേർക്ക് പലപ്പോഴും പല്ലിളി
ച്ചു കാട്ടാറുണ്ടു്. ആവക പേക്കുത്തുകൾ കാണുമ്പോൾ അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരു
പുഞ്ചിരിയേ ഉണ്ടാകാറുള്ളു്.”

ഈ വാക്കുകളിൽ നിന്ന് അത്തരം ആക്ഷേപങ്ങളോടു കവിപ്പെട്ടൊഴിഞ്ഞു
മനോഭാവം വ്യക്തമാണല്ലോ. എന്നാൽ ഓണപ്പുകളിലെ ‘അശ്രുപുഞ്ജ’ സഞ്ജയനെ
മഹാമനസ്സുന്മാരുടെ മുന്നണിയിൽ കൊണ്ടുചെന്നു നിറുത്തുന്നു. അതിൽ സഞ്ജയ
നെപ്പറ്റി കവി ഇങ്ങനെ വിലപിക്കുന്നു:

ഒരു നെടുവീർപ്പുവിടാതെ, കണ്ണി-
ലൊരുതുളളിക്കണ്ണിർ വരാതെ,
അകലെ സ്വതന്ത്രമായ് പൊട്ടിച്ചിരി-
ച്ചുവിടുന്നു നിന്നു മഹാത്മൻ! എരിയുംമനസ്സിലമൃതം പെയ്തു
പരിചിൽതവോജ്ജ്വലഹാസം
അവിടുണൊരക്ഷരംമിണ്ടുമ്പോഴേ-
യ്ക്കുഖിലരും പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു
ദൂരിതങ്ങളെല്ലാം മറന്നു ഹർഷ-
ഭരിതമായ് മുന്നിൽ നിരന്നു
അറിവിലിതെന്തിന്ദ്രജാലം മുന്നി-
ലവിടുന്നു കാണിച്ചു ലോകം
ചിരിയുടെ ലോകം-ആ ലോകത്തേക്കു
ചിറകുവിടർത്തുന്നു ചിത്തം
ഫലമെന്തതെല്ലാംകഴിഞ്ഞു വെറും
ചലനചിത്രംപോൽ മറഞ്ഞു
സ്മൃതിതഹർഷാർദ്രമച്ചിത്തംപോലു-
മൊരുപിടിച്ചുവമ്പലാശ്ശിർന്നു
ഹതഭാഗ്യരയ്യോ കൃതിർത്തീടുന്നി-
തതുപോലുംഞങ്ങൾകണ്ണിരിൽ
മിഴിനിരുകൊണ്ടെത്തുകാര്യം മാഞ്ഞ-
മഴവീലൂതെന്നേക്കും മാഞ്ഞു
അതുലമാംശാന്തിതൻനിത്യോത്സവ-
മതിനിനി നേരുക നമ്മൾ.

... ..

മലയാളത്തിന്റെ ഫലിതം ചാർത്തും
 മണിമാലകൾക്കുനടുവിൽ
 മരതകപ്പച്ചപ്പുതക്കംതൂക്കി
 മഹനീയ സഞ്ജയനാമം
 വിമലദ്യുതിവീശിമേന്മേലതു
 വിലസിട്ടടുകല്പകാലം.

ഇതാണു മഹാമനസ്സുത! കറേക്കാലംകൂടി ജീവിച്ചിരുന്നവെങ്കിൽ സഞ്ജയനും ചങ്ങമ്പുഴയുടെ കവിതകളിൽ നിന്നു ഭാഷയ്ക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള വലിയ നേട്ടത്തെ സൂക്ഷ്മമായി കണ്ടറിഞ്ഞ് അദ്ദേഹത്തിനെ യഥോചിതം ആദരിക്കുമായിരുന്നു.

ഇതുപോലെ തന്നെ പണ്ഡിത കവികളോട് കവിയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന മനോഭാവവും കാലക്രമേണ മാറി എന്നു കാണുന്നതിൽ സന്തോഷിക്കുന്നു.

അമ്മഹാന്മാരവർ പണ്ഡിതന്മാർ
 ബിംബിതാലങ്കാരഡംബരന്മാർ
 സൽകൃതസദ്വൃത്തസത്തമന്മാർ
 സംസ്കൃതസമ്മോഹനാശയന്മാർ
 അക്കാമുകന്മാർ പിണക്കമായാൽ
 സൽക്കാവ്യലക്ഷ്മിപിന്നെത്തുചെയ്യും?
 ... ..
 വിപുലപാണ്ഡിത്യമുട്ടമട്ടാങ്ങികൾ
 വിഗതചേഷ്ടരായ്നിലകൊൾകെ
 അവരിലെന്തൊക്കെപ്പകയുണ്ടായാലു-
 മണവുംചാഞ്ചല്യംകലരാതെ
 വിഹരിക്കുമോടക്കഴലുമായ് ഞങ്ങൾ
 വിമലസാഹിതീയവനികയിൽ

(ഇന്നത്തെ കവിത 1110)

എന്നും,

“ആധുനിക ഭാഷാസാഹിത്യത്തിലെ കനകനക്ഷത്രമായി ആകല്പകാലം വെൺകതിർവീശി പരിലസിക്കുന്ന ഏകകവി കമാരനാശാൻ മാത്രമാണ്. മറ്റുള്ളവരുടെ കൃതികൾ അവർ ജീവിക്കുമ്പോൾ തന്നെ മരിച്ചതുടങ്ങി. ഇനി അവരുടെ കാലം കഴിഞ്ഞാൽ അവയുടെ പേർപോലും വല്ലവരും ഓർമ്മിക്കുമോ എന്നു ഞാൻ ശങ്കിക്കുന്നു. വള്ളത്തോൾ കൃതികളിൽ ചിലതിനു മാത്രം അകാലമൃത്യു സംഭവിക്കയില്ലെന്നു സമാധാനിക്കാം”. “സുധാംഗദയുടെ അവതാരിക” എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ള കവി തന്നെയും ഉള്ളൂരിനെക്കൊണ്ട് ‘സങ്കല്പകാന്തി’യ്ക്കു അവതാരിക എഴുതിപ്പിക്കുകയും “ഈ ഗ്രന്ഥം പരിശോധിച്ചുനോക്കുവാനും വിലയേറിയ ഒരവതാരിക എഴുതിത്തരുവാനും കാരുണ്യമുണ്ടായ അഭിവന്ദ്യ മഹാകവിയോട്” അകൈതവമായ കൃത

ജ്ഞത രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടല്ലോ ആ മഹാകവിയുടെ ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യമോർത്തു ഞാൻ വിസ്തയിച്ചുപോകുന്നു. സുധാംഗദയിലാണല്ലോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരു നിലനില്ക്കുന്ന കവിതകളുടെ കർത്താക്കന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ സ്തുരിക്കാതെ വിട്ടുകളഞ്ഞത്. അതിനാൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു നോക്കുക. “ശ്രീമാൻ കൃഷ്ണപിള്ള ഇതിനു മുൻപുതന്നെ ‘സുധാംഗദ’ മുതലായി ദീർഘങ്ങളും ലഘുക്കളുമായ ചില ഭാഷാകാവ്യങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതായി ഓർക്കുന്നു.” ഇത് 1117-ലാണ്. ബാഷ്യാഞ്ജലി 1110-ൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായി. 1110-നും 1117-നും ഇടയ്ക്ക് എത്രയോ കൃതികൾ ചങ്ങമ്പുഴ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നിട്ടും ‘സുധാംഗദ’യുടെ പേരാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഓർമ്മയിൽ നിന്നത്. എന്താണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം? “നിങ്ങൾ അന്ന് എന്തെന്ന് ധിക്കരിച്ചു; ഇനോ?” എന്നൊരു ചോദ്യം അതിൽ അന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇതൊക്കെ പ്രായക്കുറവുനിമിത്തം ഉണ്ടാകുന്ന അക്ഷമയുടെ ഫലമാണ്-
 “വിജയലക്ഷ്മി വന്നെന്നെത്തലോടുവാ” നുള്ള അക്ഷമ.

കവനസ്വരൂപിണി നീയും-കഷ്ടം
 നിഹതനാമമെന്ന മരണോ?
 വെറുമൊരു ചുംബനംമാത്രം-തന്നാ-
 ലമലേ നിനക്കെന്തു ചേതം?

(ബാഷ്യാഞ്ജലി)

വാസ്തവത്തിൽ വിജയലക്ഷ്മി കവിയെ സ്വയം വരിച്ചില്ലേ? അല്പകാലത്തിനുള്ളിൽ അദ്ദേഹം യുവജനങ്ങളുടെ വാത്സല്യപാത്രമായിത്തീർന്നുകഴിഞ്ഞു. അതുകൊണ്ടു പോരാ, ഈ പണ്ഡിതമഹാകവികളുടേയും ബഹുമാനത്തിനു താൻ പാത്രമായേ തീരൂ. ഈ ഗർവ്വവും ഈ അക്ഷമയും വാസ്തവത്തിൽ യൗവനത്തിളപ്പിൽ നിന്നുണ്ടായതാണ്. കവിത്വത്തിന്റെ പ്രഭാതത്തിൽ, ടാൾമർ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ വസ്തുജാതം, യഥാർത്ഥരൂപത്തിൽ സമീക്ഷിതമാകുന്നതിനു പകരം, “അപരിസ്ഫുടയുടെ ഛായാമൂർത്തികളായിട്ടാണ്” ദൃശ്യമാകുന്നത്. ഏതാണ്ട് ഇതേ പ്രായത്തിൽ രവീന്ദ്രനാഥടാൾഗിനുണ്ടായ ഒരു അനുഭൂതിയെ അദ്ദേഹം രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് പത്തു പതിനെട്ടു വയസ്സേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഭാരതി എന്നൊരു വംഗപത്രിക ആയിടയ്ക്കു ആരംഭിച്ചു. അതിന്റെ ആദ്യലക്കത്തിൽ തന്റെ ‘മേലനാദവധം’ എന്ന സുപ്രസിദ്ധകൃതിയുടെ ഒരു ഖണ്ഡനവിമർശം അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അതിനെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിനെത്തന്നെ ഉദ്ധരിക്കാം:

“പാകം വരാത്ത മാങ്ങയെന്നപോലെ ബുദ്ധിക്കു പകുത സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ലാത്ത യൗവനദശയിലെ വിമർശത്തിനും പുളിപ്പു കൂടും. ഇതരശക്തികളുടെ അഭാവത്തിൽ ഹിംസ്രശക്തിക്കു തൈക്ഷ്ണ്യം വർദ്ധിക്കുന്നു ഈ അമരകാവ്യത്തിൽ നഖരാഘാതം ഏല്പിക്കുന്നത് അമരകീർത്തിലാത്തേതിനുള്ള സുലഭോപായമെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചു. ഇങ്ങനെ ഒരു ദാംഭികലേഖനവുംകൊണ്ടാണ് ഞാൻ ഭാരതിയിൽ ഇദംപ്രഥമമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടത്.” ഉദ്ധതമായ അവിനയം, അതുതാവഹമായ അതിശയം,

ഉജ്ജ്വലമായ കൃത്രിമത്വം—ഇവ ബാല്യകാലകൃതികളിൽ കാണാവുന്ന സാധാരണ ലക്ഷണങ്ങളാണ്. തന്റെ അന്നത്തേ കൃതികളേപ്പറ്റി അദ്ദേഹം ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:

“ഞാൻ അന്ന് എഴുതിയിട്ടുള്ളതിൽ അധികാശവും ലജ്ജാകരമായി തോന്നുന്നെങ്കിലും, അവയെ രചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അവസരത്തിൽ എന്റെ മധ്യേ സഞ്ചാരിതമായ മഹോത്സാഹത്തിന്റെ വിഷ്കാരം നിസ്സാരമായിരുന്നില്ല. അതിന്റെ വില അസാമാന്യമായിരുന്നു. ബാല്യം തെറ്റുപറ്റാനുള്ള കാലമാണ്; എന്നാൽ വിശ്വസിക്കാനും പ്രത്യംഗിക്കാനും ഉല്ലസിക്കാനും ഉള്ള കാലവും അതുതന്നെ. ആ പ്രമാദരൂപമായ ഇന്ധനത്തെ എരിച്ച് ഉത്സാഹാഹ്നി സമുജ്ജ്വലിപ്പിച്ചാൽ ചാമ്പലാവാനുള്ള തെല്ലാം അതിൽ ചാമ്പലായിക്കൊള്ളും. എന്നാൽ ആ അഗ്നി ഒരിക്കലും വ്യർത്ഥമായിപ്പോകുന്നതല്ല.”

രവിന്ദ്രനാഥടാഹുറിനും ചങ്ങമ്പുഴയ്ക്കും തമ്മിലുള്ള ഒന്നു രണ്ടു സാദൃശ്യങ്ങളെ ഇവിടെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാതിരിക്കാൻ തരമില്ല. വിശ്വത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രേമം രണ്ടു പേരിലും ചെറുപ്പത്തിലേതന്നെ ദൃഢമായി വേരൂന്നി.

ഹാ വിത്തവല്ലരി വേരറ്റയ്ക്കാൻ
പാവങ്ങൾതുകമക്കണ്ണുനിരിൽ
ഞാനെന്റെ ശോകവിവർണ്ണമാകും
മാനസസ്യം തെളിഞ്ഞുകാൺമു
ലോകസിംഹാസനമൊത്തുതാങ്ങും
സാധുഗുണങ്ങൾതൻഗദ്ദദത്തിൽ
ഞാനിത്രനാളും തിരഞ്ഞിരുന്ന
ഗാനശകലം തെളിഞ്ഞുകേൾപ്പൂ
ആയതിനോടൊത്തുപാടാനാഞ്ഞെ-
ന്നന്തരാത്മാവിനുള്ളഭ്യാസം.”

(ബാഷ്പാഞ്ജലി)

രണ്ടു കവികളും വിശ്വത്തിന്റെ ലാവണ്യാതിശയത്താൽ വശീകൃതരായി-
രണ്ടുപേരും ലാവണ്യാരാധകരാണ്.

ഭ്രാന്തൻ ഞാൻ ഭ്രാന്തൻ ഞാൻ ഹന്ത സൗന്ദര്യമേ
താന്തനാമെന്നെ നീ ഭ്രാന്തനാക്കി
എങ്കിലും നീയെന്നിക്കേകുമിബ്ഭ്രാന്തിനാ-
ലെൻകരൾ കോശ്മയീർകൊൾവിതെന്നും

(സങ്കല്പകാന്തി)

നീയതിയ്യധീനൻ ഞാൻ
നിസ്സാരനാകാം പക്ഷേ
നിയതം സൗന്ദര്യമേ
നിന്നെ ഞാൻ ആരാധിപ്പൂ.
അത്രമേൽ പരിചിതമാണു നിൻപാദന്യാസ-

മത്തലാൽ മുറിപ്പെട്ടോരെന്നാത്മാവിനപോലും
 അതു കേൾക്കുമ്പോൾ ശിരസ്സുയർത്താതിരുന്നിട്ടി-
 ല്ലിതുനാൾവരെ നിന്റെ പാദസേവകൻ ദേവി
 ഹൃദയം രക്തം വാർത്തു പിടയ്ക്കുമ്പോഴും നിന്റെ
 മുദ്രശിഞ്ചിതം കേൾക്കേ കോൾമയിർ കൊള്ളുന്നുണ്ടാൻ.

(കലാകേളി)

പ്രകൃതി ദൃശ്യങ്ങൾ രണ്ടു കവികളേയും വികാരതരളിതരാക്കുന്നതായി നാം കാണുന്നു.

ജീവിതമോഹംകൊള്ളത്തുന്ന കാന്തമാം
 താവകസ്നേഹം തണുത്ത നിരാശയിൽ
 നിശ്ശബ്ദമേതോ മുരളികാസംഗീത
 നിർത്ഥരത്തിങ്കലലിഞ്ഞലിഞ്ഞങ്ങിനെ
 ലോകം മുഴുവനും വ്യാപരിക്കുന്നു നി-
 ന്നാകർഷകത്വമൊരതുതാമാതിരി
 ജാതാദരംനിന്നെ നോക്കിനില്ലമ്പൊളി-
 ന്നേതല്ലല്ലം ഹാ മറന്നുപോകുന്നുണ്ടാൻ
 ഒട്ടും മനസ്സുവരുന്നിലയേ നിന്നെ
 വിട്ടുപിരിയാനെന്നിങ്ങ തേജോമയേ!

(സങ്കല്പകാന്തി)

പുലരിത്തുടമോലക്കനകപ്പുഞ്ചേലത്തു-
 സ്വലയെക്കിതച്ചെത്തും പകലിൻദീർഘശ്വാസം,
 ഇരുളിലിതേവരത്തലചാച്ചുറങ്ങിയ
 തരുവല്ലരികളെയുണർത്തി തെരുതരേ
 വാനമണ്ഡപത്തിലെത്താരകത്തുമ്പപ്പുകൾ
 വാരികൊണ്ടെങ്ങോ പോയാൾ താമസി വേലക്കാരി.
 ഇളവെയിലണിത്തങ്കപ്പൊടി പുശിയ പാട-
 ത്തിളകി പഴുപ്പേലുമോണേട്ടൻകതിരുകൾ
 മഞ്ഞനെല്ലോലത്തുവാൽ പാറിവിണിരുന്നോമൽ
 കത്തൊറ്റക്കിളിയുഞ്ഞാലാടിനാൻ കൂകിക്കൂകി
 തുമ്പയും മുക്കുറ്റിയും പുതുകിയാനന്ദിച്ചു
 തുമ്പിയും പുമ്പാറ്റയും തുള്ളുവാനാരംഭിച്ചു.
 നവവത്സരാഗമ മംഗളരാഗം ഹാഹാ,
 കവിയും സന്തോഷത്താൽക്കണ്ണുനീർ വരുന്നല്ലോ.

(രക്തപുഷ്പങ്ങൾ)

കണ്ടിട്ടുണ്ടവിടുത്തെപ്പോലപ്പോഴും ഞാനിപ്പു-
 ചെണ്ടണിത്തോപ്പിൽ കൊച്ചുകുരുനായിരുന്നപ്പോൾ
 അന്നെന്നെക്കൊയറ്റു വാത്സല്യംവഴിയുന്ന
 കണ്ണിനാൽ നോക്കുംനോട്ടമിപ്പൊഴും ഞാനോർക്കുന്നു.

കാണാറുണ്ടാനോട്ടത്തിലെന്നും ഞാനൊരു നരൻ
വേണഗാനത്തിൽപ്പൊതിഞ്ഞുള്ളതാമേതോ നാകും. (ലതാഗീതാ)

രണ്ടുപേരും പ്രേമഗായകന്മാരാണ്; രവീന്ദ്രന്റെ പ്രേമം ആധ്യാത്മികമാണെങ്കിൽ ചങ്ങമ്പുഴയുടേത് ഏതാണ്ട് അതിനോടു സമീപിക്കുന്ന ലൗകികപ്രേമമാണെന്നേയുള്ളൂ.

എന്നിട്ടും വന്നിലെൻ കണ്ണീർ തുടയ്ക്കുവാ-
നെന്നാത്മനായകൻ തോഴി
എന്തലർക്കാവിൽനിന്നൊന്നും പറയാതെ
പിന്നെയുംപുഷ്പയിൽ പോയി.
ഉന്നിദ്രഹർഷം ലസിച്ച് ലതകളിൽ
പിന്നെയും പുങ്കല വാടി
ഭീമാതപം ചൊരിഞ്ഞെത്തിയ വേനലിൽ
ത്താമരപ്പൊയ്കൾ വറ്റി
ചേതോഹരങ്ങളാം പച്ചിലക്കാടുകൾ
പ്രേതോപമങ്ങളായ്മാറി
ശപ്തമെൻജീവിതമുഴിയിലിവിധം
തപ്തബാഷ്പാകലമായി. (സ്മരിക്കുന്ന അസവിമാടം)

പാവനപ്രകാശത്തെ പുണരാൻ കൈനീട്ടുന്ന
ജീവിതസ്വപ്നത്തിന്റെ പുളകോൽഗമംപ്രേമം
കർമ്മയോഗത്തിൽ പർണ്ണശാലയിൽ സ്വാർത്ഥത്യാഗ
നൈർമ്മല്യസിദ്ധിക്കായുള്ളാത്മാവിൻയജ്ഞം പ്രേമം (സങ്കല്പകാന്തി)

കവിത ചിന്താമധുരവും സംഗീതം ശ്രവണസുഖദ്രവ്യം ആണെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. ഇവ രണ്ടും തമ്മിൽഉള്ള അകൽച്ചയെ നിശ്ശേഷം ഇല്ലാതാക്കിയ മഹാകവിയാണ് രവീന്ദ്രനാഥടാഗോർ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏദയം സംഗീതമയമായിരുന്നു എന്നു പറയാം. ഗീതാഞ്ജലിയിലെ പദ്യങ്ങൾ ബംഗാളി അറിഞ്ഞുകൂടാത്തവരും കേൾപ്പാൻ രസമായിരിക്കും. ഒരു ഗാനം ഉദ്ധരിക്കാം.

ആജ ബാരി ത്വരേ ത്വരത്വര
ഭരാ ബാദരേ.
ആകാശ ഭാംഗാ ആകലധാരാ
കോഥാ ഓ ധരേ
ശാലേർ ബനേ മേകേ മേകേ-
ത്വഡ്ദേലാദേയ് ഹേകേ ഹേകേ-
ജല ചർശ്രുടേജായ് എങ്കേബേകേ
മാറേർ പരേ.
ആജ മേഘേർ ജടാ ഉഡിയേ ദിയേ

നൃത്യ കേ കോരേ.
 ഓരേ ഹൃഷ്ടിതേ മോർ ചൂടേച്ചേ മൻ
 ലൂടേ ചൂ ഏ തധേ
 ബൃക ചൂപിയേ തരംഗമോർ
 കാഹാർ പായേ പഡേ.
 അന്തരേ ആജ കീ കലരോള്
 ദ്വാരേ ദ്വാരേ ഭാംഗല ആഗല്
 ഹൃദയമായേ ജാഗ്വല പാഗല്
 ആജിഭാ ദരേ.
 ആജ് ഏമന കോരേ കേ മേതേച്ചേ
 ബാഹിരേ ഘരേ.

മധുര മധുരങ്ങളായ ഭാവങ്ങൾ അവയ്ക്കു ഉചിതങ്ങളായ പദങ്ങളിലൂടെയോ പ്ര
 തിരൂപങ്ങളിലൂടെയോ ബഹിർഗൃഹിക്കുന്നതിനാലാണ് കവിത സംഗീതാത്മകമായി
 ത്തിരുന്നത്. ഈ സംഗീതാത്മകത്വം ചങ്ങമ്പുഴയുടെ ഏതു കൃതിയിലും സുലഭമാണ്.

മന്ദഹസിതാർദ്രമാം വിൺമുഖത്തിൽ
 ചന്ദ്രകല മിന്നിത്തെളിഞ്ഞിരുന്ന
 തങ്കരചി തങ്കിന താരകങ്ങൾ
 പുഞ്ചിരിയിട്ടങ്ങിങ്ങു നിന്നിരുന്ന
 സഞ്ജനീതസൗരസോദ്രമാകം
 തെന്നലലതല്ലിത്തളർന്നിരുന്ന.

(ബൃഹ്യാഞ്ജലി)

മഴയെല്ലാം പോയപ്പോൾ മാനം തെളിഞ്ഞപ്പോൾ
 മലയന്റെ മാടത്ത പാട്ടു പാടി
 മരമെല്ലാം പുത്തപ്പോൾ കുളിർകാറ്റു വന്നപ്പോൾ
 മലയന്റെ മാടവും പൂക്കൾ ചൂടി

(രക്തപുഷ്പം)

മഞ്ഞവർണ്ണയവനികയിന്മേൽ
 മഞ്ജളമഴവില്ലുകളായി
 മന്ദമന്ദമതങ്ങനെ നീങ്ങി
 മന്ദഭാഗ്യന്റെ കണ്ണുകൾ മങ്ങി
 ശിഞ്ജിതദുക്കലാഞ്ചലനാദ
 രഞ്ജിതസ്വപ്നരൂപിണിയായി
 സർവസന്താപഭഞ്ജകമാകം
 നിർവൃതിതൻ പരിമളം വീശി
 ദേവദൂർല്ലഭമാകമൊരാർദ്ര
 ഭാവസാന്ദ്രമുദൃസ്കൃതം പുശി
 നിന്നതാ ദിവ്യകല്യാണരശ്മി

മുന്നിൽ നില്ക്കുന്നു സൗന്ദര്യലക്ഷ്മി

(യവനിക)

മതികവരം മധുരിമവാർന്നൊഴികിട്ടമിപ്പാട്ടിൽ
 മതിമറന്നാത്തരനിരയിൽ തലകലുക്കി കാട്ടിൽ
 പാരിജാതച്ചെന്തണലിൽ ചെമ്പകം സുഖിക്കും
 പാവനമാം പൂവനത്തിലപ്പതംഗമെത്തി.
 പേടയോടു കൂടിയോരോ ചാടുഗാനം പാടി
 കോടരകുടിരമൊന്നിലാടലാടലറ്റു കൂടി
 അങ്കുരിതസ്നേരയായിത്തൻമുഖത്തു നോക്കി-
 പ്പൊൻകിനാക്കൾ കണ്ടുനില്ക്കും ചെമ്പകത്തെ കാണുകെ!
 അനുചിതമെന്നറിയുകിലുമലിയുകയാൽ കഷ്ട-
 മരുതരുതെന്നൊഴിയുകിലുമതിനു നിജചിത്തം?

(ഒരു കഥ)

രവീന്ദ്രനാഥടാഹ്ലറിന്റെ കാലംവരെ വംഗഭാഷ സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങളാലായിരുന്നു. ടാഹ്ലറാകട്ടെ ദേശ്യപദങ്ങളെപ്പോലും നിസ്സങ്കോചം പ്രയോഗിച്ച് തന്റെ ഭാഷയെ സംസ്കൃതത്തിന്റെ അടിമത്തത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിച്ചു. അതുപോലെ തന്നെ ചങ്ങമ്പുഴയും കേരളത്തിൽ പ്രചുരപ്രചാരമുള്ള ഗാനവൃത്തങ്ങൾ ധൈര്യപൂർവ്വം സ്വീകരിക്കുകയും കഴിയുന്നത്ര ശുദ്ധഭാഷാപദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുകയും ചെയ്തുവരുന്നു.

ഇതുപോലെ ദേശാഭിമാനം, അന്തർദേശീയ മനഃസ്ഥിതി, കർഷകന്മാരോടും പതിതജനതയോടും ഉള്ള അനുകമ്പാർദ്രമനോഭാവം, സുഖാഭിലാഷം, അസമത്വത്തോടും അനീതിയോടും ഉള്ള വിദ്വേഷം, പ്രതിരൂപാത്മകത്വം ഈ സംഗതികളിലും പ്രസ്തുത കവികൾക്കു തമ്മിൽ സാദൃശ്യമുണ്ട്. എന്നാൽ ടാഗോറിന്റെ ആത്മീയാനുഭൂതിയുടെ ആഴവും ആത്മാർത്ഥതയും ചങ്ങമ്പുഴയിൽ കാണാനില്ലെന്നുകൂടി പറയേണ്ടിരിക്കുന്നു.

ദേശാഭിമാനം:

മതത്തിൻപേരുംപറഞ്ഞയ്യയ്യോ പടിഞ്ഞാറു
 മനുഷ്യൻ മനുഷ്യനെ കൊന്നുകൊന്നൊടുക്കുമ്പോൾ
 ഭാരതത്തിലെ നീണ്ട താടിക്കാർ കാട്ടാളന്മാർ
 പോരെങ്കിൽ പരിഷ്കാരശൂന്യന്മാർ കറമ്പന്മാർ
 നേരിന്റെ നാടുംതേടി സ്നേഹത്തിൻപാടു പാടി
 ചാരുവാമൈകൃത്തിന്റെ പുനോപ്പിലുത്തൊലാടി
 ഭൂതലമജ്ഞാനാസകാരത്തിൽ കിടന്നപ്പോൾ
 ഗീതയാം വാടാവിളക്കിനാട്ടിലാളിക്കെത്തി.
 ഇന്നിപ്പോൾ വിമാനത്തിൽക്കയറി ലോകംചുറ്റി
 വന്നിടും വെള്ളപ്പരിഷ്കാരത്തിൻമുത്തച്ഛന്മാർ
 പച്ചമാംസവുംകുടിച്ചുറ്റുവെള്ളവുംകുടി-
 ചാത്രമംഗുഹയ്ക്കുള്ളിലുറങ്ങിക്കിടന്നപ്പോൾ

ഇക്കൊച്ചുരാജ്യത്തിന്റെയോരോരോ ഞരമ്പിലു-
മുൽകൃഷ്ടസംസ്കാരത്തിൻസുന്ദനമോളംവെട്ടി.

**ഇങ്ങനെ കവി നമ്മുടെ പുരാതന മഹിമയെപ്പറ്റി അഭിമാനം കൊള്ളുന്നുവെങ്കി-
ലും നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ അവസ്ഥയിൽ സംതൃപ്തനല്ല.**

കഷ്ടമെൻനാടെമ്മട്ടിലേവം
പട്ടിണിക്കോലമായിച്ചമഞ്ഞു
കെട്ടുതാലിയൊഴിച്ചവൾക്കയ്യോ
വിറ്റുതിന്നുവാൻ ബാക്കിയില്ലൊന്നും
രത്നഗർഭയാണിപ്പൊഴും ലോകം
ഭഗഭാഗ്യയാരെൻനാടുമാത്രം.
മാനുഷരെന്നമോണമായ്‌വാന
മാബലിയുടെ നാട്ടിലാണോർക്കുനീ
ഇന്നിതാ ചിലർ നായ്ക്കളപ്പോലെ
ചെന്നനക്കുന്നിതെച്ചിലിലകൾ
ഭാവശുദ്ധകൾ മുശകൾ കാന്ത-
ദേവതകൾതൻ പാവനഭ്രൂവിൽ
ശ്രീമയനെടുമംഗല്യമേകം
സോമവാരവ്രതാവ്യമാം നാട്ടിൽ
ഭദ്രകല്യാണദായകമാക-
മദ്രിജാരാധനോൽസവനാളിൽ
പാടിയാടിസ്സുരതികൾ ചൂടും
പാതിരാപ്പുകൾ തൻജന്മഭ്രൂവിൽ
ജീവനും ജീവനായെന്നിക്കളെളൻ-
ദേവിപോലും പിറന്നോരു നാട്ടിൽ
കെട്ടഴിവു ചാരിത്രത്തിനയ്യോ
കൊറ്റിനാഴക്കരിക്കിന്നു കഷ്ടം
മദ്യപിക്കുമാസ്സുവൽപ്രതാപ-
മർക്കടെത്തിൻനഖക്ഷതം തട്ടി
ഘോരദാരിദ്ര്യസുരാതപത്തിൽ-
ച്ചോരവറ്റിച്ചുളക്കേറ്റു വാടി
നെഞ്ചിടിപ്പോടടർന്നാപതിപ്പു
പിഞ്ചനാലോതപുഷ്പങ്ങൾ മണ്ണിൽ
മംഗലാദ്വൈതമുർത്തിയാം സാക്ഷാൽ
ശങ്കരനെ പ്രസവിച്ച മണ്ണിൽ
വീരപതികൾ നൂറുനൂറിനും
ചാരമായിക്കിടക്കുന്ന മണ്ണിൽ

അത്ര സംപൂതമായൊരീമണ്ണി-
ന്നിത്രമാത്രം വിലയിടിഞ്ഞല്ലോ.
അണ്ണിയോടിയു വാങ്ങിയകാല-
ത്തല്ലമാസ്ഥിതി ശങ്കിച്ചിരിക്കിൽ
ആഞ്ഞെറിയാതിരുന്നെന്നേ നൂന-
മാമഴു വന്നു ഭാർഗ്ഗവരാമൻ.

ലോകത്തിന്റെ ഇന്നത്തെ നില കണ്ടിട്ട് കവി ഇതികർത്തവ്യതാമൂലനെന്ന പോലെ കാണപ്പെടുന്നു.

പൂമണിമേടയിൽബ്ബാഗ്യാന്മാരവർ
കോശമയിർക്കൊണ്ടു കഴിയുന്നിതെപ്പൊഴും
ഇന്നവർ തൻധീരക്രത്യങ്ങളോരോന്നു
വർണ്ണിച്ചു വർണ്ണിച്ചു പാടുന്നു ഗായകൻ
ആയവർ തൻഗളത്തിങ്കലണിയുന്നു
മായാത്ത കീർത്തികൾ മന്ദാരമാലകൾ
ചേലിലെഴുതും സുവർണ്ണലിപികളിൽ
നാളെച്ചരിത്രമവരുടെ പേരുകൾ
ഞങ്ങളോ! ഹാ! മഹാത്യാഗമനുഷ്ഠിച്ച
ഞങ്ങളോ! കഷ്ടം വെറും നിഴലാടുകൾ
മർത്ത്യപ്പുഴുക്കൾ മറയണം ഞങ്ങളാ-
വിസ്തൃതി തന്റെ തണുത്ത ഗർത്തങ്ങളിൽ!
ആരുണ്ടറിയാൻ ജഗത്തിലി ഞങ്ങൾ തൻ

സമാധാനദേവതയോടു കവി ചോദിക്കുന്നു:

സംഗ്രാമഭൂമിലോ കഷ്ടമണഞ്ഞു നീ?
ഞങ്ങളെക്കാണാൻ സമാധാനദേവതേ.

... ..
... ..

ഭൂതകാലത്തിന്റെ വർണ്ണാശ്രമത്തിൽനി-
ന്നേതുസ്വവത്തെക്കൊതിച്ചു നീയെത്തിയോ
ആ മഹാക്ഷേമമൊരേടവും കാണാതെ
നീ മടങ്ങാനാണിടവന്നതെങ്കിലും
ഇത്രയ്ക്കു ലോകം ദുഷിച്ചതായങ്ങു ചെ-
ന്നെത്തി നീയാരോടുമോതരുതംബികേ
വിശ്രമിക്കട്ടേ സമാധാനപൂർവകം
വിശ്രുതന്മാരാം പിതാമഹന്മാരവർ

നവീനശാസ്ത്രത്തിന്റെ പുരോഗമനപ്രവണതയിലും കവിയ്ക്കു വിശ്വാസം നശിക്കുന്നു.

മുന്നോട്ടു നോക്കിയാം ശാസ്ത്രം ചൊരിയുമി-
ച്ചെന്നിണച്ചോലകൾ വറ്റില്ലെരിക്കലും
ലോകത്തെയാന്നാകെ മാർവ്വോടു ചേർത്തണ-
ച്ചേകയോഗത്തിലണയ്ക്കാൻ കൊതിപ്പു നീ
ആവേളയിൽത്തന്നെ രാഷ്ട്രങ്ങളോരോന്നു-
മാവോളമാർജ്ജിപ്പു യുദ്ധസാമഗ്രികൾ.

വിപ്ലവത്തിൽ വിശ്വാസമുണ്ടോ?

ഏകാധിപത്യം ചിറകെട്ടി നിർത്തിലും
ലോകമഹാവിപ്ലവാബ്ധിയടങ്ങുമോ?
ക്ഷുദ്രനിയമച്ചിലന്തി നൂളെട്ടിയിൽ
മർത്യപുറയം കുതിക്കാതിരിക്കുമോ?
നിഷ്പലവിഭ്രമം, നിഷ്പലവ്യാമോഹ-
മിപ്രയത്നം ഹാ! നടക്കട്ടെ വിപ്ലവം.
എന്നാൽ മനുഷ്യൻ മനുഷ്യനെത്തിന്നമി-
റ്റുന്നയം—യുദ്ധം—മൃഗത്വം പുലരിലോ
ഇല്ല—ഫലമില്ല—മനുഷ്യരെനാകിലും
തല്ലാതിരിക്കില്ല തങ്ങളിൽത്തങ്ങളിൽ

അതിനാൽ,

ഭ്രതകാലത്തിന്റെ വർണ്ണാശ്രമത്തിലേ-
യ്ക്കേതും മടിക്കാതെ പോക തിരിച്ചു നാം

എന്നാണ് കവി സമാധാനദേവതയോടു ഉപദേശിക്കുന്നത്. 1113-ലെ ഈ വി
ഷാദാത്മകത്വം 1120 ആയപ്പോഴേക്ക് നിശ്ശേഷം മാറി.

വിത്തനാഥന്റെ ബേബിക്കു പാലും
നിർദ്ധനച്ചെറുക്കെന്നുമിനീതും
ഈശ്വരേഷ്യയല്ലാകിലമ്മടു-
ള്ളീശ്വരനെച്ചവിട്ടുക നമ്മൾ
ദൈവനീതിതൻ പേരിലിന്നോളം
കൈതവംതന്നെ ചെയ്തതു ലോകം
ലോകമെന്നാൽ ധനത്തിന്റെ ലോകം
ലോകസേവനം ഹാ രക്തപാനം
മത്തുകണ്ണിലിരുട്ടിച്ചാർക്കും
മർദ്ദനത്തിനു സമ്മാനദാനം

നിർമ്മൂകിത്തരം നീതി നാം നമ്മൾ-
 ക്കൊത്തൊരുമിച്ചുനിന്നു പോരാടാം
 വിപ്ലവത്തിന്റെ വെണ്മഴവാലാ-
 വിത്തഗർവ്വവിഷമ്രം വെട്ടി
 സൽസമതസനാതനോദ്യാനം
 സജ്ജമാക്കാൻ നമുക്കുദ്യമിക്കാം
 ഒക്കകില്ലീയലസതമേലി-
 ലൊത്തുചേരു സഖാക്കളേ മേലിൽ!

രവീന്ദ്രനാഥനും ചങ്ങമ്പുഴയും തമ്മിൽ ചില സാദൃശ്യങ്ങൾ നാം ചൂണ്ടിക്കാണി ചുവെക്കില്ല, അവ കേവലം ഉപരിപ്ലവങ്ങളാണ്. ജീവിതത്തെ സംബന്ധിച്ച വീ ക്ഷണഗതിയിൽ അവർക്കു വലിയ അന്തരമുണ്ട്. രവീന്ദ്രൻ മിസ്റ്റിക്കുകളിൽവെച്ച് മി സ്റ്റിക്കാണ്. ശൈശവദശയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു വിശ്വപ്രകൃതിയുമായി ഒരുമാതിരി സഹജവും നിബിഡവുമായ ബന്ധം അഥവാ യോഗം ഉണ്ടായിരുന്നു. “യൗവനത്തി ന്റെ പ്രഥമോന്മേഷത്തിൽ ഹൃദയം അതിന്റെ ഉപസ്തരം ആവശ്യപ്പെട്ടു തുടങ്ങിയ പ്പോൾ എന്റെ ജീവിതത്തിനുണ്ടായിരുന്ന സാഹജയോഗം ബാധാഗ്രസ്തമായിത്തീർ ന്നു. അക്കാലത്ത് ഞാൻ വ്യഥിതമായ ആ ഹൃദയത്തെ ചുറ്റി അതിന്റെ പരിധിക്കു ള്ളിൽ തന്നെ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങനെ രുഗ്ണമായിത്തീർന്ന ഹൃദയത്തി ന്റെ ചപലാവസ്ഥയിൽ അതിന് ബാഹ്യപ്രകൃതിയുമായുണ്ടായിരുന്ന സാമരസ്യം ശി മിലമായിപ്പോയി. വളരെക്കാലത്തേക്ക് അനുഭവിച്ചുവന്ന ആനന്ദവും അസ്തമിച്ചു.” ഏതാണ്ട് ഇതേമാതിരി ഒരു അവസ്ഥയാണ് ചങ്ങമ്പുഴയിലും നാം ഇപ്പോൾ കാണു ന്നത്. രവീന്ദ്രൻ ക്രമേണ ആ ദശയെ തരണംചെയ്തു. ഒരു ദിവസം പ്രഭാതത്തിൽ അദ്ദേഹം താൻ താമസിച്ചിരുന്ന ഗൃഹത്തിലെ വരാന്തയിൽ നിന്നുകൊണ്ടു കിഴ കോട്ടു നോക്കി. വൃക്ഷപല്ലവാന്തരാളങ്ങളിലൂടെ സൂര്യോദയം ദർശിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേ ഹത്തിന് ഒരു ഭാവാവേശമുണ്ടായി. അതിനെ കവി ഇങ്ങനെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു: “എന്റെ നേത്രങ്ങൾക്കുമുന്നിൽനിന്ന് ഒരു മുഹൂർത്തത്തിനുള്ളിൽ തിരശ്ശീല നിശ്ശേഷം നീങ്ങി. ഒരു അപരൂപജ്യോതിസ്സിനാൽ വിശ്വംസമാച്ഛന്നമായിരിക്കുന്നതായും സർവ്വത്രആനന്ദവും സൗന്ദര്യവും തിരതല്ലുന്നതായും ഞാൻ കണ്ടു. ഹൃദയത്തിന്റെ തട്ടുകൾതോറും വ്യാപിച്ചിരുന്ന വിഷാദങ്ങളരിതളുകളെ ആട്ടിപ്പായിക്കുന്ന വിശ്വമംഗ ലജ്യോതിസ്സ് അവിടെ എല്ലായിടത്തും പരന്നു. അന്ന് ആ അവസ്ഥയിൽ ‘നിർത്ഥ രേർ സ്വപ്നഭംഗ’ എന്ന കവിത ഒരു നിർത്ഥരിക എന്നപോലെ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഊറിവന്നു. കവിത എഴുതിത്തീർന്നിട്ടും ജഗത്തിന്റെ ആ ആനന്ദരൂപത്തിന്മേൽ പി ന്നിട്ട യവനിക വിണിട്ടേ ഇല്ല.”

ടാളറിന്റെ ജീവിതം വിശ്വശില്പിയുടെ ആരാധനയ്ക്കുള്ള നിരന്തരശാന്തമായീ രുന്നു.

ആമി ഹേമായ് മാകി ശുദ്ധ

ഗാഇതേ തോമാർ ഗാൻ.
ദി യോ തോമാർ ജഗൽസഭായ്
ഏ ഇ ട്ടൂ മോർ സ്ഥാൻ

അദ്ദേഹത്തിന്റെ സങ്കല്പത്തിനു കാലദേശാദി പരിധികളൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വിശ്വത്തേയും ഒരു മജ്ജഗാനമാക്കി പരിവർത്തനം ചെയ്യണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മോഹം. അപ്പൊഴേ അവിടെ സമത്വസഹോദര്യാദി ഭാവങ്ങൾ കൊണ്ടുള്ള സാമരസ്യം ഉദയം ചെയ്തയുള്ളൂ. അദ്ദേഹം പരമഭക്തനായിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈശ്വരൻ പുരോഹിതന്മാരുടെ ഈശ്വരനല്ല. സർവസംഗ പരിത്യാഗംകൊണ്ടു മുക്തി ലഭിക്കുന്നതായും അദ്ദേഹം വിശ്വസിക്കുന്നില്ല.

മുക്തി? ഓരേ മുക്തി കോഥായ് പാബി,
മുക്തി കോഥായ് ആച്ചേ
ആപനി പ്രള സൃഷ്ടി ബാസൻ പോരേ
ബാസാ സബാർ കാച്ചേ
രാഖോ രേ ധ്യാൻ മാക് രേ എ ലേർഡാലി
ചരിസുക വസ്ത്ര ലാമുക ധൂലാവാലി
കർമ്മയോഗേ താർ സാഥേ ഏകഹോയേ
ധർമ്മ പഡുക സ്വരേ.

ഈശ്വരാരാധനയ്ക്കു ക്ഷേത്രമോ പുഷ്പഫലാദികളോ ആവശ്യമില്ല. അദ്ദേഹം ചോദിക്കുന്നു:

അന്ധകാരേ ലുക്കിയേ ആപന മോനേ
കാഹാരേ തുള്ളി പൂജിസ സംഗോപനേ?
നയനമേലേ ദേഖ് ദേഖി തുള്ള ചേയേ
ദേവതാ നാ ഇ ഘോരേ

ഈശ്വരനെ കാണണമെങ്കിൽ,

“തിനി ഗേ ചേരൻ ജേഥായ് മാടി ഭേംഗേ
കരച്ചേച്ച ചാഷാ ചാഷ്
പാഥർ ഭേംഗേ കാടച്ചേ ജേഥായ് പഥ
ഖാടച്ചേ ബാരോമാസ്”

‘ഈശ്വരനെ കാണണമെങ്കിൽ കൃഷീവലൻ നിലം ഉഴുതു മറിക്കുന്ന ദിക്കിലേക്ക്-പന്ത്രണ്ടു മാസം വേലക്കാരൻ പാറകൾ വെട്ടി നിരത്തുകൾ നിർമ്മിക്കുന്ന ദിക്കിലേക്കു പോവുക’ എന്നാണ് അദ്ദേഹം ഉപദേശിക്കുന്നത്.

നകവും തോളത്തേന്തിക്കാളയ്യപിമ്പേ പോകും
സുകൃതസ്വരൂപമേ നിന്നെ ഞാൻ നമിക്കുന്നു

പൊരിവെയ്ലിലിനിന്റെയുഗ്രമാം തപസ്സല്ലേ
 നിറയക്കതിരിക്കല ചൂടിപ്പൂ നെല്ലാടത്തെ
 മണ്ണിൽനിന്നുയർത്തുന്നു നിൻദയാവാത്സല്യങ്ങൾ
 കണ്ണഞ്ചും മരതകപ്പച്ചയിൽ പവിഴങ്ങൾ
 താവകത്യാഗം താലികെട്ടിക്കാതിരുന്നെങ്കിൽ
 ഭൂവിലൈശ്വര്യം ചുമ്മാതിരുന്ന നരച്ചേനെ!
 ഇന്നവൾ സുമംഗളയായിതാവനികളിൽ-
 പ്പൊന്നണിത്തരിവള കിലുകിക്കളിക്കുന്നു
 കഞ്ഞാറ്റക്കിളികളെക്കൂടിയും കൂകിച്ചല്ലോ
 നെഞ്ഞലിഞ്ഞുതിരും നിൻകനിവിൻനിശ്യാസങ്ങൾ
 തത്തകൾ പച്ചച്ചിറകടിച്ചു പാടത്തുനി-
 ന്നത്തമഗുണങ്ങളെ നിരതാം കീർത്തിക്കുന്നു
 ചെണ്ടുകൾ നിന്മാനസം വിടുർത്തിക്കാണിക്കവേ
 വണ്ടുകൾ മുളന്നിതാ നിന്നപദാനം മേന്മേൽ,
 എന്നിട്ടും ലോകം മാത്രം കണ്ണടച്ചിരുന്നുകൊ-
 ണ്ടിന്നിതാ കഷ്ടം നിന്നെ മർദ്ദിച്ചു ദയാഹീനം
 നിർവ്യാജസ്നേഹത്തിന്റെ വെളിച്ചം വിതയ്ക്കുന്നു
 ദിവ്യതാപസ! നീയാണെന്നുമെൻഗുരുനാഥൻ.

എന്നിങ്ങനെ ചങ്ങമ്പുഴയും കൃഷ്ണീവലന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ കീർത്തിക്കുന്നുണ്ട്.

ടാൾർ ജീവാവസാനംവരെ റോമാന്തിക കവികളുടെ കക്ഷ്യയിലാണു സ്ഥിതിചെയ്തത്. അദ്ദേഹം വിപ്ലവത്തിനു വിപരീതമായി നിലകൊണ്ടു. സർവലോകസാഹോദര്യവും സമത്വവും സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് വിപ്ലവംകൊണ്ടേ സാധിക്കൂ എന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു വിശ്വസിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശയങ്ങൾ ഗംഭീരങ്ങളും പലപ്പൊഴും ദുരവഗാഹങ്ങളും ആയിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. അതിൽ അതുകൂടെപ്പുറം വാതിൽക്കൽ കേവലം ശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടു എങ്ങനെ വ്യക്തമാക്കും? പ്രതിരൂപങ്ങളെക്കൊണ്ട് ആ ദിവ്യജ്യോതിസ്സിനെ കഴിയുന്നത്ര വ്യക്തമാക്കാനായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രമം. അതു സഫലമാവുകയും ചെയ്തു.

ചങ്ങമ്പുഴയുടെ അനുഭൂതികൾ സുവ്യക്തങ്ങളാണെങ്കിലും, ആ അനുഭൂതികളുടെ വൈവിധ്യത്തെ അനുരഞ്ജിപ്പിക്കുന്ന ഏകസുവർണ്ണസൂത്രം ഇപ്പോഴും വിദൂരമായിരിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. ആ ഏകത്വത്തിലേക്ക് അദ്ദേഹം ചിലപ്പോഴൊക്കെ ഒളിഞ്ഞുനോക്കുന്നുണ്ടുതാനും.

ഞാനനശ്വരം സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരങ്ങളെൻ-
 ഗാനത്തിൻക്രമീകൃതഗതിഭേദങ്ങൾ മാത്രം
 വ്യാമോഹംമൂലമെന്നെയളക്കാൻ തുനിയായ്വിൻ
 സീമയില്ലെന്നിപ്രമേയമാണെന്നാകാരം

സസ്സഹരം മമ ഗാനമാസ്വദിച്ചെന്നാൽപോരും
നിഷ്ഠലം വ്യാഖ്യാനിയ്ക്കാനഭ്യമിക്കായ്വിൻനിങ്ങൾ.

(ജീവിതം)

എന്നെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു പൂജിച്ചു സേവിക്കു-
കൊന്നായി നിങ്ങൾ മനസ്സിന്റെ കോവിലിൽ
ഞാനുതിർത്തിടും വെളിച്ചത്തു കണ്ടിടാം
മാനവത്വത്തിൻമഹിമാവിശുദ്ധികൾ
എന്റെ കണ്ണാടിയിൽക്കൂടി നോക്കിടുകിൽ
കണ്ടിടാമൊന്നായ് വിഭിന്നരാം മർത്യരെ!
എന്തിനു മാപ്പു കൊടുക്കാൻ, കരുണയാ-
ർന്നെന്നതും മറക്കാൻ പഠിപ്പിച്ചിടുന്നു ഞാൻ
ശാന്തികിടക്കുന്നതൈകൃത്തിലാണാത്മ-
കാന്തി വർദ്ധിപ്പു സമഭാവസൗകര്യത്തിൽ

(രക്തപുഷ്പങ്ങൾ)

ഈ വരികൾ വായിക്കുമ്പോൾ ലക്ഷ്യം പ്രസ്തുത കവിക്കു ദൃഷ്ടാപമല്ലെന്നു നമു
ക്കു കാണാം. എന്നാൽ,

ഈശ്വരൻ! നിരർത്ഥമാമപ്പദം പറഞ്ഞിനി-
ശ്ശാശ്വതമാക്കാനാകാ ഞങ്ങൾതന്നടിമത്തം
ശിലയെപ്പൂജിക്കാനമീശ്വരനിടയ്ക്കിടെ-
ച്ചില കൈക്കൂലിയേകി നിർവ്യാണം പിടുങ്ങാനും
ലോകത്തിൽ പുരോഹിതൻ വിലയ്ക്കു വിറ്റിടുന്ന
നാകലോകത്തേയ്ക്കുള്ള പാസ്സോർട്ടു നേടിടാനും
ഭാവിച്ചിട്ടില്ല ഞങ്ങൾ പാവനസ്വാതന്ത്ര്യത്തിൻ
ഭാസ്യരപ്രഭാതംവന്നണഞ്ഞാൽ പോരും വേഗം
തകരും കിരീടത്തിൻശകലങ്ങളെക്കൊണ്ടു
നികരാൻ വൈകി കാലം പാരതന്ത്ര്യത്തിൻഗതി.

(നവവർഷനാദി)

എന്നിങ്ങനെ സർവ്വതന്ത്രസ്വാതന്ത്ര്യോദയത്തെ ഉദ്ഭാവന ചെയ്യുന്ന ഏതാനും
വരികളും,

എന്തെന്നു മാറ്റം! ഞൊടിയിൽജ്ജഗത്തി-
നെന്തതരം! വിപ്ലവധൂമഘോഷം!
പഠിച്ചിട്ടേ പതിതർക്കുപോലും
പരാക്രമം സാധ്യമിതെന്നു ലോകം.

(തീപ്പൊരി)

ചെന്നിണംപെണ്ണെങ്ങങ്ങും വിപ്ലവക്കനൽ മേഘ-
മെന്നെന്നും പടിഞ്ഞാറു നടന്നാൽ മതിയെന്നോ?
ഒന്നതിങ്ങോട്ടേയ്ക്കുത്തിനോക്കുവൊഴേക്കും ത്യാഗ-
തുന്ദിലേ ഭാരതാംബേ നീ മുഖം പൊത്തുന്നെന്നേ?

പണ്ടത്തെശ്ശിബികളും രത്തിദേവതമാരും
 കണ്ടിടാനില്ലിന്നെങ്ങും വേനർ മാത്രമേയുള്ളൂ
 സ്വന്തസോദരന്മാർ തൻഏറ്റുകുതമുറ്റിക്കട-
 ചുന്തസ്സിൽ തലപൊക്കമന്തകന്മാരേയുള്ളൂ!
 പാടത്തു പണിചെയ്യും പട്ടിണിക്കാരെപ്പേർത്തും
 പാദത്താൽ ചവിട്ടുന്ന പാപിഷ്ഠന്മാരേയുള്ളൂ!
 അവർ നിൻസുതന്മാരാണെങ്കിലന്നാദ്യം ഞങ്ങൾ-
 കവരുകൊടുക്കുക കണ്ണടച്ചാലും മാതേ!
 ആ രക്തക്കളമെല്ലാം വറ്റിപ്പോം ഞൊടിക്കുള്ളി-
 ലാഭമുതലസരസ്സാഗരിമാമങ്ങല്ലാം
 മുന്നിലക്കാനും കന്നുകഴിയും നീങ്ങിപ്പിച്ച
 മിന്നിടും സമതലമുയരും സന്യാസ്യമായ്.

(ആ കൊടുങ്കാറ്റ്)

എന്നിങ്ങനെ വിപ്ലവത്തിന് സ്വാഗതം അരുളുന്ന വരികളും,

അദ്ദേഹത്തിനെ വിരപുരോഗമന സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ മുന്നണിയിൽ നിർത്തുന്നതായി ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ കരുതുന്നു. “ . . . . സ്വന്ത പാപസമ്മതവും ലൗകികജീവിതത്തോടുള്ള കയ്യും, വെറുപ്പും കൊടിയ നൈരാശ്യവും, വേദാന്തചിന്തയിലേക്കു പോകുവാനുള്ള ഭാവവും” പ്രകൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ (സുന്ദിക്കുന്ന അസ്ഥിമാടത്തിൽ) പൊന്തിച്ചു നില്ക്കുന്നു. ഈ മനഃസ്ഥിതി ചങ്ങമ്പുഴയിൽ സ്ഥിരമായി നില്ക്കുകയില്ലെന്നും അദ്ദേഹം പ്രത്യാശിക്കുന്നു. ഈ പ്രത്യാശ അസ്ഥാനത്തിലാണെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്. നിർമ്മലപ്രേമത്തിന്റെ മുരളിയും വഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു ഗായകൻ വിപ്ലവത്തെ ഒരുനിമിഷനേരത്തേക്കുപോലും സഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാൻ സാധിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കശാഗ്രബുദ്ധിയായ ശ്രീ: വക്കം അബ്ദുൽഖാദർ ചങ്ങമ്പുഴയുടെ തൂലികാചിത്രത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ് വാസ്തവം. “അദ്ദേഹം ചൂടില്ലാത്ത ഒരു പ്രകാശമാണ്. പുനിലാവു പൊഴിക്കുമ്പോൾ ഭൂവിടുന്ന തന്റെ മാനസത്തിൽ നിന്നു വിപ്ലവാഗ്നിയുടെ ഊഷ്മാവ് ഉയരുന്നില്ല; അദ്ദേഹം നിർദ്വയ നിയമത്തിന്റെ നേർക്കയയ്ക്കുന്ന വെടിയുണ്ടകൾ അലറുകയല്ല, പാടുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖഡ്ഗം ഖഡ്ഗമല്ല, മധ്യവും മണവും നിറഞ്ഞ പുഷ്പമാണ്.” യൗവ്വനത്തിലുപകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന വികാരരൈഷ്ട്യത്തിൽ കവിയുടെ ഭാവനകൾക്ക് കടിഞ്ഞാണുറുപോയി. അതാണ് ചങ്ങമ്പുഴയുടെ കവിതയ്ക്കുള്ള ഒരു നൂതനതയം. ‘വാഴക്കല’ എന്ന കൃതിതന്നെ നോക്കുക. ഇതിനെക്കാൾ ഹൃദയസ്पर्ശകമായ ഒരു ഭാഷാകവനം ഉണ്ടായിട്ടേ ഇല്ല. എന്നാൽ അതിലെ,

അഴിമതിയക്രമമത്യന്ത്രക്ഷമാ-
 മപരാധം നിശിതമാമശനിപാതം
 കളവെന്തെന്നറിയാത്ത പാവങ്ങൾ പൈതങ്ങൾ
 കനിവുറു ലോകം, കപടലോകം!
 നിസ്സാർത്ഥസേവനം, നിർദ്വയമർദ്ദനം,

നിസ്സഹായത്വം, ഹാ! നിത്യദുഃഖം
 നിഹതനിരാശാതിമിരം ഭയങ്കരം
 നിരപാധികോഗ്രനിയമഭാരം
 ഇതിനൊക്കെ പ്രതികാരം ചെയ്യാതെങ്ങുമോ
 പതിതരേ, നിങ്ങൾതൻ പിന്തുറക്കാൻ

ഇത്യാദി വരികൾ അഭിജ്ഞാത്തമനായ റവ: ഡോക്ടർ ഏബ്രഹാം വട കേരള പഠത്തിട്ടുള്ളതുപോലെ 'അതിഭാഷണം' തന്നെയാണ്. അതു കടിഞ്ഞാണു ഭാവനയുടെ ഫലമാകുന്നു.

ചങ്ങമ്പുഴയുടെ കവിതകൾ സദാചാരഭംഗങ്ങളാണെന്നു ഒരു കൂട്ടർ പറയാറുണ്ട്; മഹാത്മാ വായനാശാലക്കാർ കവിക്ക് ഒരു 'ഇഞ്ചംക്ഷൻ' ആർധ്യം കൊടുത്തുവത്രേ.

ആചാര്യന്മാർ നിങ്ങൾ നെയ്തുതന്നോ-
 രാചാരമാകും നനഞ്ഞവസ്ത്രം
 മാറിയുടുക്കാതിരിക്കുവോളം
 മാമുൽപതിയെങ്ങു വിട്ടുമാറാൻ

'സദാചാര'ത്തിന്റെ മറവിൽ നിന്നുകൊണ്ട് ലോകം വികൃതഗോഷ്ടികൾ കാണിച്ചു തുടങ്ങുമ്പോഴാണ് കാല്പനിക സാഹിത്യത്തിന്റെ ആധിപത്യത്തെ തകർത്തുകൊണ്ട് വാസ്തവിക പ്രസ്ഥാനക്കാർ രംഗപ്രവേശം ചെയ്യുന്നത്. അതു സ്വാഭാവികമാകുന്നു. ധർമ്മാലയങ്ങൾ അധർമ്മകേന്ദ്രങ്ങളായി വർത്തിക്കുക, അസത്യവാദികൾ ഹരിശ്ചന്ദ്രനെ ഭാവിക്കുക, കലടകൾ സതീത്വം അഭിനയിക്കുക, അനീതിയിൽ കളിക്കുന്നവർ നീതിനിഷ്ഠരുടെ മടു കാണിക്കുക ഇതൊക്കെയാണ് ഇന്നത്തേ സമുദായരീതി. അതും സഹിക്കാമായിരുന്നു. അവർ സച്ചരിതന്മാരെ ചാരിത്രഹീനന്മാരായി ചിത്രീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കവികളുടെ സ്ഥിതിയോ? പുംശലികളുടെ പിന്നാലെ നടക്കുന്നവൻ വ്യഭിചാരത്തിന്റെ ഗർഹണിയതയെ അതിവർണ്ണനം ചെയ്ത് തന്റെ നിന്ദ്യജീവിതത്തിന്നു മറയിടുന്നു; ദാനശീലം എന്നത് എന്തൊരു വസ്തു എന്നറിയാത്തവർ കർണ്ണന്റെ മുക്തഹസ്തയെ വാഴ്ന്നി, താനും ഒരു കർണ്ണനാണെന്നു ലോകത്തെ ധരിപ്പിക്കുന്നു. പതിതരെ അരക്കാതം അകലെ നിർത്തുന്നവൻ അസ്പഷ്ടതയുടെ കോരതയ്ക്കു കടുനിറം കൊടുക്കുന്നു. സ്വപതിയെ നിത്യവും കണ്ണനിരിൽ കളിപ്പിക്കുന്ന മഹാപാപി ദാവന്ത്യ പ്രേമത്തിന്റെ വിശുദ്ധ ഗായകനായി ശോഭിക്കുന്നു. വാസ്തവിക പ്രസ്ഥാനക്കാർ ഈ കള്ളത്തരങ്ങളെയെല്ലാം നിർദ്ദയം പുറത്താക്കുന്നതിൽ എന്തുതൃപ്തി! ചില മലിനവസ്തുക്കളെ വെളിയെടുത്തിട്ടു അലക്കാനെ സമുദായശോധനം സാധ്യമല്ലെന്നു അവർക്കറിയാം. സദാചാരനിഷ്ഠയിൽ അഗ്രഗണ്യനായ ഇബ്സൻ പ്രേതങ്ങൾ, സമുദായസ്തംഭങ്ങൾ മുതലായ നാടകങ്ങളിൽ ഇതുതന്നെയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. മാമുൽപ്രിയന്മാർ എന്തൊക്കെ പറ

ഞ്ഞാലും ആത്മാർത്ഥതയോടുകൂടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന യഥാർത്ഥപ്രസ്ഥാനക്കാർ കൂ സുകയില്ല. ചങ്ങമ്പുഴ തന്നെ പറയുന്നതെന്താണെന്നു നോക്കുക.

എത്രനാൾ നിശ്ശബ്ദമാം നിർല്ലജപ്രചരണ-
ബുദ്ബുതവ്രാതം നില്ലം പുഴതന്നൊഴുകുത്തിൽ
വിണ്ണിൽവച്ചീശൻ നിന്നെയഭ്യസിപ്പിച്ചു. നീയീ-
മന്നിൽവന്നേവം വീണ വായിക്കാൻ നൃത്തംചെയ്യാൻ
ആരോടുമനുവാദം ചോദിച്ചതില്ലതിനു നീ-
യാരംഭിച്ചതുമിത്രനാളതു തുടർന്നതും
അതിനാലേതോ ചില കോമാളിവേഷക്കാർവ-
ന്നരുതെന്നാജ്ഞാപിച്ചാൽ കൂസുകില്ലെളളൊളം നീ.

ഇങ്ങനെ സമത്വത്തിന്റെ പേരിൽ വിപ്ലവകാഹളം മുഴക്കുന്ന കവി തന്റെ ചില കവനങ്ങളെ ധനാധ്യന്താർക്കും ഉദ്യോഗസ്ഥപ്രഭുക്കന്മാർക്കും സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു കാണുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മാർത്ഥതയിൽ വായനക്കാർക്കുള്ള വിശ്വാസം തകർന്നുപോകുന്നതിൽ അതുതപ്പെടാനില്ല.

‘ചങ്ങമ്പുഴ ഭാഷാസാഹിത്യത്തെ വിദേശസാഹിത്യത്തിനടിമപ്പെടുത്തിക്കളഞ്ഞു’ എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിൽ സാധാരണ ആരോപിച്ചുവരുന്ന ഒരു അപരാധം. ഷെല്ലി, ബ്രൗണിങ്ങ്, ബൈറൺ തുടങ്ങിയ കവികൾ പ്രസ്തുത കവിയീൽ കുറേ അധികം പ്രേരണാശക്തി പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു പ്രത്യക്ഷമാണ്. അത് കവിതനെയും സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹം അതിന് ഇങ്ങനെ സമാധാനം പറയുന്നു:

“കാളിദാസനോടൊപ്പം ഷേക്സ്പിയറേയും, ഭവദ്രതിയോടൊപ്പം ഹൃഗോവിനേയും, എഴുത്തച്ഛനോടൊപ്പം ഷെല്ലിയേയും, ചെറുശ്ശേരിയോടൊപ്പം സ്റ്റീൻഡ്ബർഗ്ഗിനേയും, തുളസീദാസനോടൊപ്പം മാക്സിംഗോർക്കിയേയും മനസ്സിലാക്കുവാനും അഭിനന്ദിക്കുവാനുമുള്ള ഹൃദയവിശാലതയും സംസ്കാരസംപുഷ്ടിയുമാണ് നമുക്കുണ്ടാകേണ്ടത്.

വിശ്വസാഹിത്യം അനുദിനമല്ല, അനുനിമിഷം വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. പ്രസ്ഥാനഭേദങ്ങളും ആശയാദർശങ്ങളും സമുദ്രത്തിലെ തിരകൾപോലെ ഒന്നിനു പുറകേ ഒന്നായങ്ങനെ മാറി മറിഞ്ഞും കേടു പിണഞ്ഞും വന്ദപൊയ്ക്കാണ്ടിരിക്കുന്നു . . . ”

“എത്രയൊക്കെ അണകെട്ടി നിർത്തിയാലും മനുഷ്യഭാവന അവയെ എല്ലാം തട്ടിത്തകർത്ത് സദാ മുന്നോട്ടുതന്നെ ത്വരിതപ്രയാണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിശ്വസാഹിത്യസമുദ്രത്തിലെ ഒരു കൊച്ചു ജലബിന്ദു മാത്രമാണ് മലയാളസാഹിത്യം. ആ അലയാഴിപ്പുരപ്പിൽ അടിക്കടി കോളിളക്കമുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ, ആ ചലനം അല്ലുമായിട്ടെങ്കിലും ആ ജലബിന്ദുവിനേയും എങ്ങനെ ബാധിക്കാതിരിക്കും. സംസ്കൃതപക്ഷപാതികളായ യാഥാസ്ഥിതികപണ്ഡിതന്മാരുടേയും, നിരൂ

പകന്മാരുടേയും സങ്കചിതമനോഭാവദ്വേഷതകങ്ങളായ മർക്കടമുഷ്ടികൾക്കു വഴങ്ങിക്കൊടുത്തിരുന്നവെങ്കിൽ നമ്മുടെ സാഹിത്യം എത്രയോ നാൾ മുൻപുതന്നെ മുരടിച്ചുപോയേനെ! ഇന്നതു തളിര്പൊടിച്ച് വരുന്നതെന്നും ഒരു കാലത്ത് പൃഷ്ഠലാപകീർണ്ണമായി പരിലസിക്കുമെന്നും നമുക്ക് ആശിക്കാം.”

കവി ‘കാന്താസമ്മിതയായ’ എന്ന കാവ്യധർമ്മത്തെപ്പോലും പഴിക്കുന്നു. അത് എന്താണാവോ പിഴച്ചത്? ആരുടെ കവിയായിരുന്നാലും അത് കാന്താസമ്മിതത്വേന ധർമ്മോപദേശം ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതു പരമാർത്ഥമാണ്. ‘വാഴക്കുല്’ എന്ന പദ്യവും കാന്താസമ്മിതയായ രീതിയിൽ അനുവാചകരിൽ വിപ്ലവമുണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടല്ലോ.

ഭാഷാസാഹിത്യം ആംഗലഭാഷാസാഹിത്യത്തിന്റെ പ്രേരണയ്ക്കു വശപ്പെടുന്നതും ഇപ്പോൾ ഇദംപ്രഥമമായിട്ടല്ല. നമ്മുടെ ഗദ്യത്തിന്റെ വികാസത്തിനു തന്നെയും നാം ആംഗലഭാഷയോടാണ് കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ഏതു നാട്ടിൽ ജനിച്ചതായാലും, നമുക്ക് സ്വീകാര്യമാണ്; അന്തരീക്ഷം അകേരളീയമാകാതെ സൃഷ്ടിച്ചാൽ മതി. സംസ്കൃതം പഠിച്ചു പണ്ഡിതനാകാവൂ എന്നുമില്ല. അതിനാൽ ചങ്ങമ്പുഴ വരുത്തിയിട്ടുള്ള വ്യതിയാനങ്ങളിൽ ആക്ഷേപയോഗ്യമായി ഞാനൊന്നും കാണുന്നില്ല.

ഇത്രയും പറഞ്ഞതിൽനിന്ന് എനിക്ക് ഈ കവിയോടു തോന്നിയിട്ടുള്ള ബഹുമാനാതിരേകം വ്യക്തമായല്ലോ. എന്നാൽ അദ്ദേഹമാണ് ഇന്നത്തേ ഏക മഹാകവി; വള്ളത്തോളും ഉള്ളൂരും വിസ്മയരായിക്കഴിഞ്ഞു എന്നൊക്കെ പറയുന്നത് ‘തലമറന്ന് എണ്ണ തേയ്ക്കുക’യാണ്. ആ പണ്ഡിതമഹാകവികൾ ഭാഷയ്ക്കു നേടിത്തന്നിരിക്കുന്ന സാഹിത്യസമ്പത്ത് അനല്പമാണ്—അതിവിപുലമാണ്—അനർഹമാണ്. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർ സ്വപ്നം കാണുന്ന രക്തപ്രളയത്തിൽ അവ ആണ്ടുപോകുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നവർ റഷ്യയിൽ എന്താണു ചെയ്യുന്നതെന്നു നോക്കട്ടെ. അവർ പ്രാചീന സാഹിത്യത്തെ സർവാത്മനാ ആദരിച്ചു വരുന്നു എന്നാണ് എന്റെ അറിവ്.

ചങ്ങമ്പുഴയുടെ ചില തർജ്ജമകളെപ്പറ്റിയും ഇവിടെ രണ്ടു വാക്കു പറയുന്നതു് അനുചിതമായിരിക്കയില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം വാചിത കുറഞ്ഞവനാണെന്ന്—അതായതു് യഥാർത്ഥ വാചിത ഉള്ളവനാണെന്നും—ശ്രീമാൻ ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ പറയുന്നു. എന്നാൽ പദങ്ങൾ ആവശ്യത്തിലധികം ഉപയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള കൗതുകമാണ് തർജ്ജമകളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നത്. കവി പറയുന്നതെന്തെന്നു നോക്കുക:

“കവിതകൾ തർജ്ജമ ചെയ്യുമ്പോൾ അതിലും കവിഞ്ഞ സ്വാതന്ത്ര്യം ചിലപ്പോഴൊക്കെ ഞാൻ കാണിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ അതൊരിക്കലും അതിരുകവിഞ്ഞു പോകുവാൻ ഞാൻ എന്തെ അനുവദിക്കാറില്ല. ഇംഗ്ലീഷിലെ ഒരു വരിയെ പത്തു വരി ഉപയോഗിച്ചേക്കാമെങ്കിലും—അവയിൽ എന്റെ സ്വന്തമായ ചില പൊടിക്കൈകളും ചായംപിടിപ്പിക്കലും കണ്ടേക്കാമെങ്കിലും—ആ പതിരുകളൊക്കെ പാറ്റിക്കുള്ള

ത്താൽ മൂലഗ്രന്ഥകാരന്റെ ധാന്യം അത്ര വലിയ തേയ്മാനമൊന്നും സംഭവിക്കാതെ തന്നെ അവിടെ കിടക്കുന്നുണ്ടാവും.” പിന്നെയും പറയുന്നു:-

“മൂലഗ്രന്ഥകാരന്റെ ആശയത്തെ വ്യഭിചരിപ്പിക്കുകയോ വികൃതപ്പെടുത്തുകയോ ചെയ്യുന്നത് എനിക്ക് വലിയ സങ്കടമാണ്.”

ഈ അഭിപ്രായത്തെ മനസ്സിൽ വച്ചുകൊണ്ട് ഗീതാഗോവിന്ദത്തിന്റെ തർജ്ജമയെ നമുക്കു അല്പമൊന്നു പരിശോധിച്ച് നോക്കാം. “മൂല്യപദസരണി ലളിത”വും “അധിരാർത്ഥസംഹതിബഹുല”വും ‘സരസരാഗനബദ്ധവും’ ആയ ഈ കാവ്യതല്പ ജ്ഞത ഭാഷയിലേക്ക് ഇദംപ്രഥമമായി തർജ്ജമചെയ്തത് മഹാകവി രാമപുരത്തു വാരിയരായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ആ സാഹസകൃത്യത്തിൽ പ്രവേശിച്ചതു തന്നെയും മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റെ സുഗ്രീവാജ്ഞ നിമിത്തമാണ്.

ആ കൃതി ഇപ്പോഴും പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്നുണ്ട്. അതിനെപ്പറ്റി സാഹിത്യചരിത്രം നാലാംഭാഗത്തിൽ വിമർശിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ ഇവിടെ ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല. ഈ തർജ്ജമ നോക്കാം.

വാചഃ പല്ലവയത്യമാപതിധരഃ സന്ദർശൂഭധിം ഗിരാം
ജാനിതേ ജയദേവ ഏവ ശരണഃ ശ്ലാഘ്യോ ദുരൂഹാദൃതേ
ശൃംഗാരോത്തരസൽപ്രമേയരചനൈരാചാര്യഗോവർദ്ധന
സ്വർദ്ധി കോപി ന വിശ്രുതഃ ശ്രുതിധരോ ധോയി കവിക്ഷ്യാപതിഃ

ഈ ശ്ലോകത്തിൽ ജയദേവർ ലക്ഷ്മണസേനന്റെ സദസ്യരായ ആറു കവികളെ (താനുശ്ചൈടെ) സ്മരിക്കുന്നു. അവരിൽ ഉമാപതിധരൻ വാക്വൈചിത്ര്യംകൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നു; വാങ്മാധുര്യരഹിതവും ശബ്ദാർത്ഥശൂന്യവുമായതിനാൽ തൽകവിത സഹൃദയഹൃദയാഹ്ളാദകമല്ലെന്നു ഭാവം. ശരണൻ ദുരൂഹമായ കാവ്യത്തിന്റെ രചനയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം മാത്രം ശ്ലാഘ്യനായിരിക്കുന്നു. ശൃംഗാർത്ഥത്യാദി ദോഷസംയുതവും പ്രസാദാദി ഗുണവിഹീനവും ആയിരിക്കുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിത വിദഗ്ദ്ധമനോവിനോദക്ഷമമല്ലെന്നു ഭാവാർത്ഥം. ശൃംഗാരോത്തര സൽപ്രമേയരചനകളേ സംബന്ധിച്ചാണെങ്കിൽ ഗോവർദ്ധനാചാര്യരോടു മത്സരിക്കാൻ ആരുമില്ല. എന്നാൽ രസാന്തര വർണ്ണനയിലും അലങ്കാരിക ശൃംഗാരവർണ്ണനയിൽ തന്നെയും വിശേഷിച്ച്, വർണ്ണനീയാർത്ഥത്തിന്റെ ശൂഭി, മാധുര്യഗുണസമ്പന്നമായ പദരചന ഇവയിലും അദ്ദേഹം അശക്തൻ ആണെന്നു ധ്വനി. ശ്രുതിധരൻ വിശ്രുതനാണ്-തന്റെ പേരിനാൽ സൂചിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ഗുണത്തിൽ മാത്രം പ്രസിദ്ധനാകുന്നു. അതായത് കേവലം ഗ്രന്ഥഗ്രാഹി മാത്രമാണത്രേ. ധോയി കവിക്ഷ്യാപതിയാണ്-കവിരാജനാണ്. എന്നാൽ കവിതയെഴുത്തിലല്ല കവികളെ ഉപദേശിക്കുന്ന വിഷയത്തിലും വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിലും ആണ് അദ്ദേഹത്തിനു വൈദഗ്ദ്ധ്യം. ജയദേവൻ മാത്രമേ വാക്കുകളുടെ സന്ദർശൂഭധി അറിയുന്നുള്ളൂ. ഇത്രയും അർത്ഥം ഈ ഒറ്റ ശ്ലോകത്തിൽ നിന്നു പ്രതീയമാനമായിരിക്കുന്നു. അനുവാദകൻ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളാൽ ഇതിന്റെ അർത്ഥം വ്യക്തമാക്കാൻ നോക്കുന്നു.

ശബ്ദാഡംബരനാണമാപതിധരൻ, സംശ്ലാഘ്യനാണെങ്കിലും
ശബ്ദത്തിങ്കൽ ദുരൂഹ്യതയ്ക്കുകൊടുത്തീടുന്നു ഹാ ചാരണൻ
സ്മർദ്ദിപ്പു കവിവര്യനാം ശ്രുതിധരൻ ഗോവർദ്ധനാചാര്യരോ-
ടിദ്ധവ്യാതി വഹിപ്പതില്ലനപമശൃംഗാരകാവ്യാപ്തിയിൽ.

കവീകലന്ദവരൻ ധോയി-
യ്ക്കവീകലമല്ല യശസ്സു ലവലേശം
സുവിശദശബ്ദാവലിത-
ന്നവസരശുദ്ധിയറിവോൻ ജയദേവൻ.

തർജ്ജമ പറ്റിയില്ലെന്നാണ് തോന്നുന്നത്. 'കേ. വി. എം. ന്റെ ഭാവപ്രിയ' യാണ് തർജ്ജമയ്ക്കുവാൻ വ്യക്തമാണ്. കുംഭോജാവിന്റെ രസിക പ്രിയയും മഹാമഹോപാദ്ധ്യായ ശങ്കരമിശ്രന്റെ രസമഞ്ജരിയും 'ശരണ' കവിയെ ചരണനാക്കിയിട്ടില്ല; തർജ്ജമക്കാരൻ ചരണനെ ചരണനാക്കി നിട്ടിയിട്ടുണ്ടെന്നുവെള്ള. കെ. വി. എം. ശൃംഗാരോ . . . . . രചനൈ: ആചാര്യഗോവർദ്ധന സ്മർദ്ദികോപി ന എന്ന ന്യയിക്കാതെ ശൃംഗാരപ്രധാനങ്ങളായ ഉത്തമപ്രബന്ധങ്ങളുടെ നിർമ്മാണംകൊണ്ട് ഗോവർദ്ധനാചാര്യരോടു മത്സരിക്കുന്നവനാകയാൽ ശ്രുതിധരൻ അപ്രസിദ്ധനായിത്തീർന്നു എന്നു വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു. തർജ്ജമക്കാരനും അതേ അർത്ഥം തന്നെ സ്വീകരിച്ചു കാണുന്നു. ഈ വ്യാഖ്യാനം സമഞ്ജസമേ അല്ല "കവീകലന്ദവരൻ ധോയിയ്ക്കവീകലമല്ല യശസ്സു" എന്ന അർത്ഥം എവിടെ നിന്നു കിട്ടി? 'ലവലേശം' എന്ന പദം ഇവിടെ ഘടിക്കുന്നുമില്ല. ദുരൂഹ്യതയും വേണ്ടായിരുന്നു. ദുരൂഹതയാണു ശരി-അതു പോകട്ടെ-ശബ്ദശുദ്ധിയെ ഇന്ന് ആരു വക വയ്ക്കുന്നു?

മുലം-പ്രളയപയോധിജലേ ധൃതവാന്ദസി വേദം
വിഹിതവഹിത്രചരിത്രമഖേദം
കേശവധൃതമീനശരീര ജയജഗദീശഹരേ

ഹേ! ഹരേ! ധൃതമീനശരീരനായ കേശവ, ജഗദീശ ജയിച്ചാലും. അങ്ങ് പ്രളയപയോധിയുടെ ജയത്തിൽ വിഹിതവഹിത്ര ചരിത്രമാകുംവണ്ണം അഖേദം വേദത്തെ ധരിച്ചവനായി-അതായത് പോതചേഷ്ടിതം അംഗീകരിച്ച് അനായാസം വേദത്തെ ഉദ്ധരിച്ചു.

തർജ്ജമ-ജ്ഞാനമാർഗ്ഗമായ് മുക്തിയിങ്കലേ-
യ്ക്കാനയിക്കമാ വേദങ്ങൾ
ഉൽക്കടപ്രളയാണ്ണിയിങ്കൽനി-
ന്നുദ്ധരിച്ചു വഹിപ്പു നീ

ഇവിടെ വിഹിതവഹിത്രചരിത്രമെന്നും അഖേദം എന്നും ഉള്ള വിശേഷണങ്ങളെ വിട്ടുകളഞ്ഞിട്ട് 'ജ്ഞാനമാർഗ്ഗമായ് മുക്തിയിങ്കലേയ്ക്കാനയിക്കും' എന്ന് വേദങ്ങൾക്ക് ഒരു വിശേഷണം കൂട്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ 'പൊടിക്ക്' അനുചിതമായിരിക്കുന്നു.

കുറന്നു എന്നു പറയാതെ തരമില്ല. മുക്തിയ്ക്ക് ജ്ഞാനമാർഗ്ഗം, കർമ്മമാർഗ്ഗം, ഭക്തി മാർഗ്ഗം എന്നിങ്ങനെ ത്രിവിധമാർഗ്ഗങ്ങളുണ്ട്. ഈ മൂന്നു മാർഗ്ഗക്കാർക്കും പ്രമാണം വേദംതന്നെ. എന്നാൽ ഭക്തിമാർഗ്ഗാവലംബിയായ ജയദേവരുടെ കൃതിയിൽ ആ വിശേഷണം എങ്ങനെ സംഗതമാവും?

മൂലം—ക്ഷീതിരതിവിപുലതരേ തവ തിഷ്ണതി പൃഷ്ണേ
ധരണിധരണകിണചക്രഗരിഷ്ണേ
കേശവധൃതകച്ഛപരൂപജയജഗദീശഹരേ

ഇവിടെ 'തിഷ്ണതി' എന്നു വർത്തമാനകാലം നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നത് കച്ഛപാവ താര പ്രയോജനം സർവലോക പ്രസിദ്ധമാണെന്നു കാണിപ്പാൻ വേണ്ടി മാത്രമാണ്. അതിനാൽ,

തർജ്ജമ—നിത്യദ്രുധാരണത്തിനാൽത്തഴ-
ച്ചൊത്തുച്ചറ്റംഗരിഷ്ണമായ്
വിസ്തൃതമാം നിൻ പൃഷ്ണവേദിയിൽ
വർത്തിപ്പു വിശ്വമണ്ഡലം
ജയധൃതകമാകരൂപ ഹരേ
ജയ കേശവ ജഗദീശ! ഹരേ.

എന്ന തർജ്ജമയിലെ 'നിത്യ' ശബ്ദം പ്രാസത്തിനു വേണ്ടി ഉപയോഗിച്ചതാണെന്നു വരുന്നു.

മൂലം—വസതി ദശനശിഖരേ ധരണി തവ ലഗ്നാ
ശശിനികളങ്കകലേവതിമഗ്നാ
കേശവധൃത ശൂകരരൂപ ജയ ജഗദീശ ഹരേ.

തർജ്ജമ—ഉഗ്രമായ നിൻദംഷ്ട്രയിൽച്ചേർന്നു
പറ്റിവിട്ടിടാതങ്ങനെ
ഉല്ലസിപ്പിതിക്ഷോണി, ചന്ദ്രനി-
ലുള്ളൊരാപ്തകരേഖപോൽ
ജയ ധൃത സൂകരരൂപഹരേ
ജയ കേശവ ജഗദീശ ഹരേ.

ഈ തർജ്ജമ അന്യൂനമാണെന്നു പറയാം.

മൂലം—തവ കരകമലവരേനഖമതുടതശുംഗം
ദലിതഹിരണ്യകശിപുതനുടംഗം
കേശവ ധൃത നരഹരിരൂപ ജയ ജഗദീശ ഹരേ.

തർജ്ജമ—ആ ഹിരണ്യകശിപുതൻ ലുനദേഹമാം മത്തുടംഗകം
തങ്ങിനില്ക്കും നഖങ്ങൾ മേളിക്കുമങ്ങുതൻപാണിപങ്കജം
അപ്രതിമമതുല്ലസിപ്പിക്കുന്നിതതുടതോഗ്രമായമ്പുഹം

ജയധൃതനരഹരിരൂപഹരേ ജയ കേശവ ജഗദീശ ഹരേ.

ഈ തർജ്ജമ വായിച്ചാൽ ഹിരണ്യകശിപ്പുവിന്റെ ശരീരം ഇപ്പോഴും നരസിംഹത്തിന്റെ പാണിയിൽ തങ്ങിയിരിക്കുന്നതായി തോന്നുന്നില്ലേ? ആ അർത്ഥം മൂലത്തിനില്ല. നിന്റെ കരകമലത്തിൽ ദലിതഹിരണ്യകശിപ്പു തനുഭംഗമായ— അതായത് ഹിരണ്യകശിപ്പുവിന്റെ ശരീരമാകുന്ന ഭംഗത്തെ വിദലനം ചെയ്തും അതുതഗതകതിയോടുകൂടിയ മൂനയുള്ളതുമായ നഖം ശോഭിക്കുന്നു എന്നാണർത്ഥം.

ഇതുപോലെ ഏഴാമത്തെ ചരണത്തിലും തർജ്ജമ വികലമായി കാണുന്നു. രണ്ടാമത്തെ ഗാനം തർജ്ജമയേയല്ല. മൂലത്തെ വൃന്ദാ സ്വരൂപമാക്കിട്ടേയുള്ളൂ.

മൂലം— ശ്രീതകമല ക്ഷമണ്ഡല ധൃതകണ്ഡല-ഏ
കലിത ലലിത വനമാല ജയജയ ദേവഹരേ.
തർജ്ജമ— ശ്രീതകമലാ ക്ഷോർജ്ജലമണ്ഡല
ധൃതമകരമനോഹരകണ്ഡല
കലിതകല്പകമാലികോരസ്ഥല
ജയ ഹരേ ജയദേവ സുനിർമ്മല.

വനമാല കല്പകമാലയല്ലെന്നാണ് തോന്നുന്നത്. അതു പോകട്ടെ.

മൂലം— ദിനമണിമണ്ഡലമജ്ജനഭവഖണ്ഡന-ഏ-
മുനിജനമാനസഹംസ ജയ ജയ ദേവ ഹരേ.
തർജ്ജമ— ജയ ദിനമണിമണ്ഡലമണ്ഡന
ജയ നിയത ഭവഭയഖണ്ഡന
മുനിമാർമാനസഹംസജനാർദ്രന
ജയ ഹരേ ജയ ഹേ മധുസൂദന.

ഇതുപോലെ തന്നെ മറ്റു ചരണങ്ങളും തർജ്ജമയാണെന്നു പറയാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

പത്മാപയോധരതടി പരിലംഭലഗ
കാശ്ഠീരമുദ്രിതമുരോ മധുസൂദനസ്യ
വൃക്താനുരാഗമീവ ഖേലദനംഗഖേദ
സ്യേദാംബുപുരമനുപുരയതു പ്രിയംവഃ.

എന്ന ശ്ലോകത്തിന്റെ തർജ്ജമ നോക്കുക.

അന്തസ്തേമാജ്ജലരാഗദീപ്തി വെളിവാൽക്കാണംവിധം പത്മജൻ
പന്തൊക്കുന്ന പയോധരങ്ങൾ പകരം കാശ്ഠീരമാർന്നങ്ങനെ
ചെന്താർബാണശരാർത്തിമൂലമുതിരും സ്പേദങ്ങളാൽ സൗഭംഗം
ചിന്തിടും മധുവൈരിതൻമഹിതമാം മാർത്തട്ടു നൽകും ശുഭം.

മൂലശ്ലോകാർത്ഥം ഇങ്ങനെയാണു— ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ സ്നാനപ്രസൂനത്തിന്റെ പരിരംഭണാവസരത്തിൽ, പ്രതീയമാനമായ അനുരാഗമാണോ എന്നു തോന്നുമാറ്,

പതിഞ്ഞ കാഷ്ഠീരമുദ്രയോടുകൂടിയതും, സുരതശ്രമജാതമായ വിയർപ്പുതുള്ളികളോടു കൂടിയതുമായ മധ്യസുദനവക്ഷസ്സും നിങ്ങൾക്ക് അഭീഷ്ടം നൽകട്ടെ. മധ്യസുദനന്റെ ഹൃദയം തന്റേതാണ്, അന്യയുടേതല്ല എന്നു സ്ഥാപിക്കാനായി ലക്ഷ്മി തന്റെ സ്തനതടത്തിൽ ലിപ്തമായിരുന്ന കാഷ്ഠീരപങ്കമാകുന്ന വ്യക്തരാഗമുദ്രയെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാറിടത്തിൽ പതിച്ചതായിരിക്കുമോ എന്നുള്ള ഉൽപ്രേക്ഷയുടെ സ്വാരസ്യം തർജ്ജമയിൽ നിന്ന് എത്ര ക്ലേശിച്ചാലും സിദ്ധിക്കയില്ല. അതുപോലെ തന്നെ ചെന്താർ ബാണശരാർത്തിമൂലമുതിരും സ്വേദം എന്നു പറഞ്ഞാൽ അനംഗക്രിഡയിലുള്ള ശ്രമത്തിൽനിന്നുണ്ടായ വിയർപ്പ് എന്ന അർത്ഥവും കിട്ടുകയില്ല. 'ഖേലൽ' എന്ന പദം വിടുകളുണ്ടെങ്കിലും അങ്ങനെയല്ല ഇവിടെ അബദ്ധം പറ്റിയത്.

ലളിതലവംഗലതാപരിശിലനകോമളമലയസമീരേ
മധുകരനികരകരംബിതകോകിലകുജിതകുഞ്ജകുടിരേ
വിഹരതി ഹരിരിഹ സരസവസന്തേ
നൃത്യതിയുവതിജനേനസമംസഖിവിരഹിജനസ്യ ദൂരന്തേ

എന്നു തുടങ്ങുന്ന എട്ടു ചരണങ്ങളോടുകൂടിയ ഗാനത്തെ ചങ്ങമ്പുഴ തന്റെ സ്വതന്ത്രരീതിയിൽ 56 ഈടുകളിലായി പരത്തി; വാരിയരാകട്ടെ, അതേ വൃത്തത്തിലും അതേ താളത്തിലും അതിനെ ഒതുക്കി നിർത്തി. അതുകൊണ്ട് ശബ്ദസുഖത്തിനും അർത്ഥത്തിനും ഏറെക്കുറെ കോട്ടം സംഭവിച്ചുപോയി. വാരിയർ ആദ്യത്തെ ചരണമിങ്ങനെ തർജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

ചന്ദനപർവതമന്ദമരുത്തും ചഞ്ചലവണ്ടുകളുടെ താംകൃതിയും
സുന്ദരികയിലുകളുടെസുശതികളും സുഖമേകമീഹ വസന്തേ
ശൃണു സഖി കൃഷ്ണൻ ക്രീഡിക്കുന്നൂ സതുഷ്ണരാകം
സഖിമാരൊടു സാകം കൃപയുള്ളിൽ വളർന്നു്.

തർജ്ജമ എന്ന നിലയിൽ ഈ മാതിരി നൃഗനതകൾ സുലഭമാണെങ്കിലും, വായിച്ചു രസിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്ന ഒരു കൃതി തന്നെയാണിതും. അതിമനോജ്ഞമായ ഘട്ടങ്ങൾ ഇതിൽ പലതുമുണ്ട്. നല്ല വ്യാഖ്യാനങ്ങളുടെ സഹായത്തോടുകൂടിയും കേരളത്തിൽ ദത്താവധാനനായും തർജ്ജമ ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ, ആ നൃഗനതകളെ നിശ്ശേഷം പരിഹരിക്കാനായിരുന്നു. അത്ര തിടുക്കത്തിനു കാര്യമൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. ഏതായിരുന്നാലും അഷ്ടപദിക്ക് ഇങ്ങനെ രണ്ടും, തിരുവാതിരപ്പാട്ടുകളുടെ രൂപത്തിൽ ഒന്നും—ആകെക്കൂടി മൂന്നു തർജ്ജമകൾ ഭാഷയ്ക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. തർജ്ജമ എന്ന തുതന്നെ സുദൃഷ്ടമാണ്. പിന്നെ ജയദേവകൃതിപോലെ ശബ്ദാർത്ഥസുഗ്രഹമായ ഒരു കാവ്യത്തിന്റെ കാര്യം പറയാനുമില്ല. അതിനാൽ അനുവാദകനു വന്നുകൂടിയ തെറ്റുകൾ ക്ഷന്തവ്യങ്ങൾ തന്നെയാണ്.

ചങ്ങമ്പുഴയുടെ ജീവചരിത്രസംക്ഷേപംകൂടി ചേർത്തിട്ട് ഈ പ്രകരണത്തെ അവസാനിപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

1089 കന്നി 24-ാംതീയതി ഇടപ്പള്ളി ചങ്ങമ്പുഴവിട്ടിൽ കൊച്ചി തെക്കേടത്തു നാരായണമേനോന്റെയും സി. പാറുക്കുട്ടി അമ്മയുടേയും പുത്രനായി ജനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന് പ്രഭാകരപ്പണിക്കർ, അച്ചുതപ്പണിക്കർ എന്നു രണ്ടു സഹോദരന്മാരും ഇന്ദിരാദേവി എന്നൊരു സഹോദരിയും ഉണ്ട്. ഇടപ്പള്ളിയിൽ വച്ചു തുടങ്ങിയ വിദ്യാഭ്യാസം തിരുവനന്തപുരത്ത് ആർട്ട്സ് കാളേജിൽ വെച്ചു പൂർത്തിയായി. ഇതിനിടയ്ക്ക് ആലുവാ, എറണാകുളം എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിലും അദ്ദേഹം പഠിക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. 1115-ൽ ഇടപ്പള്ളിയിൽ ഇലവുകൾ ശ്രീമതി എസ്. കെ. ശ്രീദേവിയെ വിവാഹം ചെയ്തു. ആ ശ്രീമതിയും ചില കവിതകൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. നവഭാവന എന്ന കൃതിയിൽ നിന്ന് ചില ഭാഗങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ഭാവനാതീതസത്യപ്രകാശമേ
 നീ വരികെന്റെ മൺകുടിൽവാതലിൽ
 സുസ്തിതങ്ങളല്ലശ്രവണെങ്കിലെ-
 തസ്തദർച്ചനമത്യന്തപാവനം
 സദ്രസമതു കൈക്കൊൾക വന്നു നീ
 സത്യസാമ്രാജ്യനിത്യചൈതന്യമേ
 അന്ധകാരമകന്നകുന്നുജ്ജ്വല
 ബന്ധുരാഭയിൽ മുങ്ങി മുങ്ങി സ്വയം
 ലാലസിക്കണം വ്യോമോഹലൂതകൾ
 നൂലുപാകുമാരി മുഞ്ചമന്ദിരം
 കാലദേശാദിസിമകൈവിട്ടുനിൻ
 കാലടിപ്പാട്ടിൽ വീണലിഞ്ഞാവു ഞാൻ
 എന്നിലേ ഞാനകന്നു നീയാകമാ-
 റെന്നെനീവന്നുണർത്തു വെളിച്ചമേ!

ചങ്ങമ്പുഴയുടെ വിദ്യാഭ്യാസജീവിതം ക്ലേശകരമായിരുന്നു എന്നാണറിവ്. ആ ക്ലേശങ്ങൾ അക്കാലത്തെ കൃതികളിൽ നല്ല പോലെ നിഴലിച്ചിട്ടുണ്ട്. വടശ്ശേരി പത്മനാഭൻ തമ്പി അവർകൾ തുടങ്ങിയ സമ്പന്നന്മാരുടെ സഹായം തനിക്കു ലഭിച്ചിരുന്നതായി കവിതനെ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്കാർ ഉല്പാദിപ്പിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള രക്തപ്രളയത്തിൽ ധനികന്മാരെല്ലാം ഒഴുകിപ്പോവുമ്പോൾ, നേതാക്കന്മാരുടെ വസ്തുവകകൾ ഒഴിച്ചു ശേഷമുള്ളവ വിതിച്ചുകിട്ടുന്ന പതിമൂന്നര സെന്റിലെ ചരായാവുക്ഷിച്ചുവട്ടിൽ ഇരുന്ന് സുഖസ്വപ്നം കാണുന്ന അവസരത്തിൽ ആരെങ്കിലും, ഒരു കാലത്ത് സാധുക്കളെ സഹായിച്ചിട്ടുള്ള ഇത്തരം സമ്പന്നന്മാരുടെ കഥയെങ്കിലും സ്മരിക്കുമോ? ഇല്ല-ഇല്ല-അവിടെ എല്ലാം ഒരു യന്ത്രത്തിൽ വാർത്തെടുത്ത വസ്തുക്കളെപ്പോലെ തുല്യമായിരിക്കും. നേതാക്കന്മാർക്കു മാത്രമേ വ്യത്യസ്തനില ഉണ്ടായിരിക്കയുള്ളൂ- അതു വേറെ കാര്യം. അല്ലെങ്കിൽ പിന്നെ അവർ എന്തിന് ഇത്ര വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടി? ഈ രേഖൻകാലത്തുപോലും സുഖമായി ജീവിക്കുകൊണ്ട് അവർ എത്ര

തൊഴിലാളികളെ ബലിദാനം ചെയ്തു? എത്ര തീവണ്ടികളെ മരിച്ചു. ഇതു നിസ്സാരത്യാഗമാണോ? എത്ര ഗൃഹങ്ങൾക്കു കൊള്ളിവയ്യിച്ചു. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മനോഭാവമുള്ളവർക്കും ചിലപ്പോഴൊക്കെ മനുഷ്യത്വം കണ്ടുകൂടെന്നില്ലല്ലോ. ചങ്ങമ്പുഴ ചിലപ്പോഴൊക്കെ പി. കെ. നാരായണപിള്ളയെപ്പോലുള്ള 'പാണ്ഡിത്യമടുതാങ്ങി'കളേയും, ചിലപ്പോഴൊക്കെ വി. പി. തമ്പി അവർകളെപ്പോലുള്ള ധനാധ്യയന്മാരേയും, മറ്റു ചില അവസരങ്ങളിൽ, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകളുടെ അസ്ഥികൾ എണ്ണി നോക്കുന്നതിൽ കരു കിരയായ 'നല്ലമുട്ടം' കൂട്ടരേയും വാഴ്ത്തിയിട്ടുള്ളതിനാലായിരിക്കണം അദ്ദേഹത്തെ ചിലർ 'വീരപുരോഗമനസാഹിത്യകാര'ന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താതെ വിട്ടുകളഞ്ഞത്.

ചങ്ങമ്പുഴയുടെ ദാമ്പത്യജീവിതത്തിന്മേൽ സ്വല്പകാലത്തേക്ക് ഒരു കരിനിഴൽ വ്യാപിക്കുകയുണ്ടായെന്ന് സ്പന്ദിക്കുന്ന അസ്ഥിമാടത്തിന്റെ അവതാരികയിൽ ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു കഥയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ,

മഴമുകിലിൻകരിനിഴലാമലർവനിക മുടി
 മനമുരുക്കിപ്പുരവശയായ് സുമലതിക വാടി
 ആർദ്രമാമാപ്പാരിജാതമാർത്തമായിത്തീർന്നു
 പേർത്തുമനാപ്പെൺകയിലിൻമാനസം തകർന്നു

ഏതു മാതിരി പെൺകയിലായിരുന്നെന്നോ അത്? ആ പെൺകയിൽതന്നെ പറയട്ടെ.

ഭാവനയിങ്കൽ ഭവൽ കലാകൗതുകം
 ഭാവചിത്രങ്ങൾ രചിച്ചു രമിക്കവേ
 മായാതവയ്ക്കു നിറപ്പുകിട്ടേകിയ
 ചായങ്ങൾ ചാലിച്ചതെൻകൈകളല്ലയോ?
 ആകില്ലെന്നിടതെന്നാശങ്കമൂലമ-
 ന്നാകമ്പിതങ്ങളായെൻവിരൽതുമ്പുകൾ
 ധ്യാനഭംഗാസ്വദഭീതിയാൽ മൽപദ
 സ്യാനം നിയതം നിയന്ത്രിച്ചുനിന്നു ഞാൻ
 എങ്ങാനുമങ്ങൊന്നനങ്ങിയാലപ്പൊഴേ-
 ള്ലയ്ക്കങ്ങോ മറയും തടിൽകൊടിപോലെ ഞാൻ

ആ പെൺകയിൽ ഇങ്ങനെ സ്വയം അഭിമാനിക്കുന്നു.

നിത്യനിർഗൃന്ധമാമിക്കാട്ടുപുവിനെ
 നിസ്തുലതാരമായ് കാണുന്നു ഹാ! ഭവാൻ
 പ്രേമംവഴിയുന്ന കൺകളാലങ്ങെന്നെ-
 യോമനിച്ചിടുന്നതാണതിൻകാരണം

എന്നും കൃതാർത്ഥ ഞാൻ താവകസങ്കല്പ-
മെന്നെപ്പണയമിപ്പുണ്യഹർഷാബ്ധിയിൽ

വിയോഗാവസരത്തിൽ ആ പെൺകയിൽ വിചാരിക്കുന്നു:

കൃത്യശതങ്ങളാൽ ജീവിതസിദ്ധികൾ
ക്കമ്പിവാറംകെട്ടി ദൂരനിൽപ്പുഭവാനു
ഞാനോ കടുംബിനി ദൂരെ ഗൃഹാന്തര-
സ്ഥാനത്തൊഴിഞ്ഞിരുന്നേല്ലെന്നു വിശ്രമം
കർമ്മാതപത്തിലാണെറ്റിയിൽ പറുന്ന
ഘർമ്മാംബുവോർത്തോർത്തു നിറുന്നു മന്ദനം

ഇതു 'മനംനോക്കി' പ്രസ്ഥാനത്തിൽപ്പെട്ട കവിതയായിപ്പോയതിനാൽ
അബദ്ധം! സർവ്വബദ്ധം! നിന്ദ്യം. അതിനിന്ദ്യം. എന്നാൽ പെൺകയിൽ ഈ നീ
ലയിൽ ഇരുന്ന വ്യസനിക്കവേ,

ശാന്തിവായ്ക്കും പൂവനത്തിലൊന്നിൽവന്നൊരോമൽ
കാന്തിയേത്തും ചെമ്പനിനിർചെമ്പകം കിളർന്നു
ചില്ലുകളിൽ പല്ലവങ്ങളല്ലസിച്ഛതാർക്കം
തെല്ലനാളിനുള്ളിലതു ചെല്ലമായിത്തീർന്നു.
സന്തതം പരിസരത്തിൽ പൂന്തന്നൽവിരിച്ച-
ന്നന്തികത്തൊരാർദ്രമാകും പാരിജാതംനിന്നു
ഒരുശിശിരനിശയിലേതോ പവനഗതിമൂലം
പരിചിയലും ലതികചാഞ്ഞാത്തരുവരനിൽ ചേർന്നു
പാവനമാം വിൺവെളിച്ചം നിത്യവുംനകർന്നു
പാരിജാതചരായയിലാച്ചമ്പകംവളർന്നു
കാറ്റടിയുംപേമഴയും തീവെയിലുംമെയി-
ലേറ്റിടാതാദ്രിവ്യവൃക്ഷം വല്ലരിയെക്കാത്തു.

(ഒരു കഥ)

ആ ചെമ്പകത്തിൽ ആൺകയിൽ പറന്നെത്തി:-

ദിവ്യാത്മബന്ധംലോകമറ്റൊന്നായ് വ്യാഖ്യാനിക്കാം
ദൈവത്തിൻമുന്നിൽപക്ഷേതെറ്റുകയില്ലല്ലോനാം
അതിനാലധീരമല്ലെൻമനമൊട്ടും ലോക-
ഗതികണ്ടിട്ടിടയ്ക്കിടയ്ക്കല്ലലിടലിടത്താലും
ഭൂവിൽത്തന്നിന്നെക്കണ്ടുമുട്ടീടാതിരുന്നെങ്കിൽ
ജീവിതസൗന്ദര്യംഞാനറിയാതിരുന്നെന്നെ
നിസ്സാർത്ഥസ്നേഹാമൃതമാധുര്യംനീയാണാദ്യം
നിസ്സുനമെന്നെസ്വദിപ്പിച്ചതിപ്രപഞ്ചത്തിൽ.

(ഓണപ്പക്കൾ)

എന്ന് ആൺകയിൽ ആ പരകീയ ഗൃഹലക്ഷ്മിയോടു് പെൺകയിൽ കേശക്കെ
ത്തന്നെ പറയുന്നു.

“എൻജീവിതത്തോപ്പിലെങ്ങുനിന്നെത്തിനി വാസന്തമഞ്ജീരമേ?”

എന്ന് കരേക്കാലം മുമ്പേ തന്റെ പെൺകയിലിനോടു ചോദിച്ച കഥ ഇപ്പോൾ
മറന്നു. ഇതാണ് ദിവ്യപ്രേമത്തിന്റെ സ്വഭാവം. അത് അങ്ങനെ പറന്നു പറന്ന് നട
ക്കും. അതിന് പ്രതിബന്ധമായി നന്നെത്തു നാനിയ ആചാരവുമായി നടക്കുന്ന ലോ
കം നിലകൊണ്ടാൽ എന്തു കഷ്ടമാണ്! വെറുതേ ആണോ കവികൾ വിപ്ലവകാഹ
ളം മുഴക്കുന്നത്?

ദൈവഗത്യാ ആൺകയിൽ വീണ്ടും തന്റെ പെൺകയിലിന്റെ സമീപത്തുത
ന്നെ എത്തി. കവി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് എത്ര പരമാർത്ഥം!

ഒന്നല്ലപത്തല്ലൊരായിരം രാവണ-
നന്നമുണ്ടിന്നുമുണ്ടിജഗത്തിൽ
ലാലസിച്ചിട്ടുനിതായിരംവേശ്യകൾ
ശീലാവതീകഥ പാടിപ്പാടി
ജീവൻമദിപ്പുസുഖമദിരാപ്പിയിൽ
നാവിലോ ഗീത തപസ്സുചെയ്തു.

(മനുഷ്യൻ)

പ്രസ്തുത “പ്രണയകഥയുടെ ദുരന്തം കണ്ട്” ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ
ഖേദിക്കുന്നു. ബാൾസാക്കിന്റെ Droll Stories വായിച്ചാൽ, അക്കാലത്ത് ഹ്രാൻ
സിലെ സ്ഥിതി ഏതാണ്ടിതുപോലെ ആയിരുന്നു എന്നു തോന്നും. എന്നാൽ കമ്മ്യൂ
ണിസ്റ്റ് റഷ്യയിൽ അങ്ങനെ അല്ലെന്നുള്ള കാര്യം തീർച്ചയാണ്. ബോൾഷെവിസം
നടപ്പിൽ വന്ന ഘട്ടത്തിൽ ദാമ്പത്യജീവിതത്തിന് സ്വൈര്യമില്ലായിരുന്നു എന്ന്
അക്കാലത്തുതടവിച്ച സോവിയറ്റുനാടുകളിൽ നിന്നു വ്യക്തമാണ്. കാലത്തു വി
വാഹം; വൈകുന്നേരം വിവാഹമോചനം. ഇതായിരുന്നു അവിടുത്തെ മട്ട്. എന്നാ
ലും പരകീയാഗമനം നിയമവിരുദ്ധവും ശിക്ഷാർഹവുമായിട്ടാണ് ഗണിക്കപ്പെട്ടിര
ുന്നത്. ഇന്നാകട്ടേ റഷ്യയിലെ ഏറ്റവും സമ്പന്നന്മാരിൽ ഒരവനും മഹാ പ്രതാപ
ശാലിയുമായ സർവ സൈന്യാധിപതിക്കുപോലും വിവാഹമോചനത്തിനു സാധി
ക്കാതെ വന്നിരിക്കുന്നു. അതാണ് കാലം റഷ്യയിൽ വരുത്തിയിരിക്കുന്ന മാറ്റം. “പ്ര
ണയത്തെക്കാൾ അധികം ആപല്ലരമായി ഭവിക്കുന്നത് അത് ഇടുംവച്ചു പോകുന്ന
നഷ്ടാവശിഷ്ടങ്ങളാണ്” എന്ന് റോമായ് റോളായ് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടത്രേ. പക്ഷേ പ്രണ
യം എന്നത് എന്താണ്? ഭ്രമരത്വമാണോ?

ഈ പ്രണയകഥയ്ക്കുശേഷം കവിയിൽ അങ്കുരിച്ച ‘വേദാന്തചിന്തയിലേക്കു പോ
കുവാനുള്ള ഭാവം’ ക്ഷണികമായിരിക്കേയേയുള്ളൂ എന്നാണ് ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള
അവർകളുടെ പ്രതീക്ഷ; എന്നാൽ അത് ഉത്തരോത്തരം വളർന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വമ
ഹാകവികളുടെ മുന്നണിയിൽ എത്തട്ടേ എന്ന് അസ്സാദൃശന്മാർ ഈശ്വരനോടു് പ്രാർ

തമിഴും. ജീവിതത്തിൽ തെറ്റുപറ്റുക എന്നുള്ളത് മനുഷ്യസാധാരണമാണ്. അതിനെ തുറന്നു പറയുന്നതും അതിനെപ്പറ്റി പശ്ചാത്തപിക്കുന്നതും വിരോചിതവുമാകുന്നു. ഈ രണ്ടു സംഗതികളിലും കവി അഭിനന്ദനീയനായിരിക്കുന്നു.

എങ്ങനെ ഇരുന്നാലും കവിയുടെ ദാമ്പത്യ ജീവിതത്തിന്മേൽ വീശിയ ആ കരിനിഴൽ നിങ്ങി. ആ വിശിഷ്ട ദമ്പതികൾക്ക് ശ്രീകുമാരൻ, അജിതകുമാരി എന്നു രണ്ടു സന്താനങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ഉണ്ട്.

ചങ്ങമ്പുഴ എം. എ. ബിരുദം ധരിച്ചശേഷം രണ്ടു വർഷത്തോളം പൂനാ, കൊച്ചി എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ 'മിലിട്ടറി അക്കൗണ്ടന്റ്' വകുപ്പിൽ ഉദ്യോഗം വഹിക്കുകയുണ്ടായി. അനന്തരം കറേക്കാലം മദ്രാസിൽ നിയമപഠനാർത്ഥം താമസിച്ചു. അത് ഉപേക്ഷിച്ചിട്ട് ഇപ്പോൾ സ്വഗൃഹത്തിൽ പാർക്കുന്നുവത്രേ. കേരളീയജനതയുടെ വാത്സല്യഭാജനമായ ഈ കവിക്കോകിലം സ്വകീയമായ ആദർശമണ്ഡലത്തിൽതന്നെ പാറിപ്പറന്ന് തന്റെ കളങ്കജനങ്ങൾകൊണ്ട്, നിരവധി വിശ്രാന്തചേതസ്സുകൾക്കു ചിരകാലം നിർവൃതി അരുളട്ടെ.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ ബാഷ്പാഞ്ജലി, ആരാധകൻ, ഹേമന്തചന്ദ്രിക, രമണൻ, കാല്യകാന്തി, ഉദ്യാനലക്ഷ്മി, സുധാംഗദ, കലാകേളി, അമൃതവീചി, മാനസേശ്വരി, മയുഖമാല, സങ്കല്പകാന്തി, തിലോത്തമ, വത്സല, മോഹിനി, ശ്രീതിലകം, ചുഡാമണി, ഓണപ്പക്കൾ, ദേവത, സ്മരിക്കുന്ന അസ്ഥിമാടം, യവനിക, അനശ്വരഗാനം (നാടകം), ദിവ്യഗീതം, ദേവഗീത, കളിത്തോഴി (നോവൽ) ഇവയാകുന്നു.

54 വെണ്ണിക്കുളം ഗോപാലക്കുറുപ്പ്

തിരുവല്ല എം. ജി. എം. സ്കൂളിൽ മുൻഷിയായിരിക്കുന്നു. സരസങ്ങളായ അനേകം ഗീതികാവ്യങ്ങൾ ഭാഷയ്ക്കു നല്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇളസീദാസരാമായണം എന്ന വിശ്വോത്തര കാവ്യത്തെ ദ്രാവിഡവൃത്തത്തിൽ തർജ്ജമചെയ്തുവന്നിരുന്നു. പൂർത്തിയായതായി അറിവില്ല. ഇംഗ്ലീഷിലെ 'Sonnet' ന്റെ സമ്പ്രദായത്തിൽ ഒരു ദ്രാവിഡവൃത്തം അദ്ദേഹം നടപ്പിലാക്കിയെങ്കിലും കാലചക്രത്തിരിപ്പിൽ അതിന് അവകാശി വേറൊരാളായിത്തീർന്നുപോയി. കോമളകാന്തപദാവലി, പ്രയോഗസൗഷ്ഠ്യം, പ്രസന്നമായ രീതിവിശേഷം, ചിന്താമാധുരി മുതലായ വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളാൽ പ്രസ്തുത കവി മിക്ക ഇദാനീനതകവികളിൽ നിന്നും വേർതിരിഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു. ചില മാതൃകകളെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ജലദലസദംബരേ നീലരന്താകരേ
ജയ ജയ വസുന്ധരേ, സർവചേതോഹരേ!
ദൃഗ്ഗതനയബാലികേ, ഭൂലോകമാലികേ
ഭഗവതി തൊഴാംതൊഴാമംബികേ നിൻപദം
പ്രകൃതിരമണീയതേ! ഞങ്ങൾതന്നംബയാം

സുകൃതിനിയയത്രയ്ക്കുനഗ്രഹിച്ചിലനി
 മഴമുകിലലിച്ചിലിച്ചിങ്ങുപെയ്യിയ്ക്കവേ
 പഴയപടി പിന്നെയും കാർമ്മേലമൊക്കവേ
 മലയുമലയാഴിയും മത്സരിക്കുന്നു നി-
 മധുരതനകാന്തിക്കു മാറ്റു കൂട്ടീടുവാൻ.

(കേരളഗാനം)

കവിക്കാഹളത്തിൽ സേനാനി കവികളെ സ്വപ്നലോകാടനത്തിൽനിന്നു ഉണർത്തിയിട്ട്,

പശ്ചിമാശയിൽ കത്തിയ പാവകൻ
 ദൃശ്യരീതൻ പടർന്നു പലേടവും
 അല്ലനേരം കഴിഞ്ഞു പൗരസ്ത്യമാ-
 മഗ്നിശൈലവും പൊട്ടിത്തരിക്കയായ്
 രണ്ടുമൊപ്പമടുക്കുന്നു നാമിനി-
 കണ്ടുപേടിച്ചു മിണ്ടാതിരിക്കയോ?

എന്നു ചോദിക്കുന്നു. അതിനു കവിയുടെ മറുപടി ഇങ്ങനെയാണ്.

മിത്രരത്നമേ! കേട്ടേൻ ഭവാനിലു-
 മെത്രയോമുസ്യ ഞാനീരണാരവം
 ഞാനുറങ്ങുന്നതെത്തിനെന്നോ? സഖേ!
 മാനവന്മാരെയെല്ലാമുണർത്തുവാൻ
 ഞാനുണരുന്നതെത്തിനെന്നോതിടാം
 മാനവന്മാരെയെല്ലാമുറക്കുവാൻ
 കൂമ്പിനില്ക്കുന്ന പൂവല്ല, പൂക്കളിൽ-
 തേനുകർത്തുന്ന ചൈത്രർത്തുവാണു ഞാൻ
 തീപ്പൊരിയല്ല, തീപ്പൊരിച്ചാർത്തിനെ-
 ചിർത്ത തീയാക്കി മാറ്റുന്ന കാറ്റു ഞാൻ
 ഊർമ്മിയല്ല ഞാനൂർമ്മിലക്ഷങ്ങളിൽ
 പോർമ്മദമേറ്റിവയ്ക്കും നിലാവു ഞാൻ
 യോധവീര്യം പുലർത്തുമെൻതന്ത്രന
 ഗാഥയോരോന്നുമെന്നൻമനോഗതം
 എൻകഥാഖണ്ഡമോരോന്നുമാഹവ-
 ചുങ്കനലിന്നു തൈലം പകർന്നിടും
 ജന്മഭൂമിയെസ്സേവിപ്പു, ഞാനെന്റെ
 കർമ്മമണ്ഡലംതന്നിൽനിന്നിവിധം.

മോഹനഗാനത്തിൽ ‘പുവണിമാസവും ശുക്ലപക്ഷേന്ദു’വും ലാവണ്യമേറ്റിയ കാലത്തു കന്യാമാത്തിൽ, ഇദംപ്രഥമമായി ഒരു ഗാനം എത്തുന്നു.

‘താരകേ വന്നാലും ചാരമരാളികേ
താമസമെന്തെൻ ബാലേ’

എന്ന പല്ലവി പിന്നെയും പിന്നെയും വായുവിൽ കല്ലോലമേറ്റി.

നിത്യവും മദ്ധ്യാഹ്നവിശ്രമവേളയിൽ
നിർഗ്ഗളിച്ചിടുമീപ്രേമം
ഗീതികാമാതിന്റെ കാൽച്ചിലമ്പൊച്ചുപോൽ
പാതിരാപ്പാടിയുമാകും
കർണ്ണാഭിരാമമാഗ്നാനംമുഴങ്ങവേ
കന്യകാമന്ദിരമുകും
താൽപര്യമോടുകൂടിപ്പാൻ കമാരിമാർ
വീർപ്പുമടക്കിനില്പാകും
കോലക്കുഴൽവിളികേട്ടവർക്കൊക്കെയും
കോരിത്തരിച്ചുപോയ്മേനി
ചിത്തമഗ്നീതത്തിൻമാദകസൗരഭ-
മന്തരാത്മാവിലുംതിങ്ങി

അങ്ങനെ അവർക്ക് “വേപമാനാക്ഷരോദര സംഗീതനി വേണശോപാലനാ
രോ?” എന്നു ജിജ്ഞാസ വർദ്ധിച്ചു വർദ്ധിച്ചു.

കന്യകാവൃന്ദത്തിലാളിപ്പരന്നൊരു
മിന്നലകത്തു പുളഞ്ഞു
വിണ്ണിന്മനോഹരനീലിമകോലമ-
ക്കണ്ണുകളൊന്നുതെളിഞ്ഞു
രാവുംപകലുംമനസ്സസാമാന്യമാം
രാഗം തിളച്ചു പതഞ്ഞു
ആ വരഗായകദർശനവാഞ്ചരയാൽ
ഭാവങ്ങളെല്ലാം പകർന്നു
ചിത്തവും നേത്രവും ചൊല്ലിഴിലാകാത്ത
പുത്രരെന്നോണമായ്ത്തീർന്നു
ചായലാൾക്കൊക്കെയും ഗായകരാധ്യയാം
നായികതാനെന്നുതോന്നി

ഇങ്ങനെ,

ആരണ്യതാരതന്യമാർക്കു നിശിതമാം
കൂരന്യ ലക്ഷ്യത്തിൽക്കൊണ്ടു
സങ്കല്പകാമനെക്കല്യാണധാമനെ-
സ്സംഗീതാരാമനെക്കണ്ടു

അങ്ങങ്ങോട്ടുനടന്നായിടയ്ക്കുത്തിയോ-
 രന്ധനാം യാചകവൃദ്ധൻ
 തൻകഴൽപാട്ടിന്നു മാധുര്യമുണ്ടെന്നു
 ശങ്കയേ തോന്നാത്ത ശുദ്ധൻ
 കെട്ടുപോകാനായോരാളില്ലാവിട്ടിന്റെ
 തട്ടിൻപുറത്തങ്ങുതാനേ
 ഊതുനൂ നേരംകടന്നുപോകായ്ക്കയാൽ
 ഊഹിച്ചുകൊള്ളുവിൻ ശേഷം

എഴുത്തുകളരിയിൽ കവി കഴിഞ്ഞ കാലത്തെ എഴുത്തുകളരിയിലേക്ക് ഒന്ന് ഒളിഞ്ഞു നോക്കിട്ട്,

കലകളൊടു ശാസ്ത്രങ്ങൾ കൈകോർത്തുവാണൊരാ-
 കളരിയുടെകാലം തിരിച്ചുവന്നീടുമോ?

എന്ന് തന്നെത്താൻ ചോദിക്കുന്നു. കണ്ണൂരാമൻനായനാരുടെ എഴുത്താശാ-
 നെ അല്ല ഇക്കവി അവിടെ കാണുന്നത്.

നരകളങ്ങിങ്ങു മിന്നിത്തിളങ്ങിടും
 തലമുടിയൊരല്ലം ചുളിഞ്ഞനെറ്റിത്തടം
 കളികഴികെയിശ്വരപ്രീതിയുംതെച്ചിയും
 തുളസിയുമണിഞ്ഞുള്ള കർണ്ണാഗ്രയുഗ്മകം
 കരണകണികാണാതെ ചെങ്ങിച്ചമഞ്ഞതാ-
 മിരമിഴികളുന്നതുമേറ്റുന്നനാസിക
 പരികലിതദ്രാക്ഷമാല്യമാം കന്ധരം
 പരിചിലൊരനാരായമേതുവലങ്കരം
 പലമൊഴികളെത്തിന്നചൊൽവുണാനിവിധം
 പഴയഗുരനാഥനാമാശാന്തേന്ദ്രപമായ്

കുറുപ്പവർകളെ ഇത്തരം കവിത എഴുതിപ്പോയതിനാലാണ് “നായ്ക്കും നരിക്കും” ഒക്കെ മഹാകവിപട്ടം വാരി എറിഞ്ഞുകൊടുക്കാൻ ഒരു കൂസലും ഇല്ലാത്ത ആളായി രുനീടുപോലും ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ അദ്ദേഹത്തിന് ആ ബിരുദം നല്ലാ തിരുന്നത്. ‘പശുവും പൈതലും’ എന്നൊരു പരാജയകൃതി ‘റിയലിസ്സ്’ മാർഗ്ഗത്തിൽ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ശ്രീ. ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. അതു ഭാഗ്യമായി അതുകൊണ്ട് പരാജയപ്രസ്ഥാനക്കാരടെ ഇടയിൽ ഒരു മൂലയ്ക്കു കിലും പോയിരിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു അവകാശം ലഭിച്ചല്ലോ.

നാദപീഠ്യം എന്ന ഗാനംകൂടി ഉദ്ധരിക്കാൻ ആഗ്രഹം തോന്നുന്നു.

തെറ്റിപ്പുതുകൊടു പുത്തപോലംബരം
 മുറ്റുമാരകതമായ് മിന്നുന്നൊരന്തിയിൽ

പെറ്റമ്മതന്മനം തുള്ളിച്ചു തുള്ളിച്ചു
 മുറ്റത്തുകൊച്ചുകാൽവച്ചുലാത്തിടവേ
 ഒട്ടുദൂരത്തുനിന്നെത്തുമെന്നക്ഷണോ-
 ലൊറ്റനോട്ടംകൊണ്ടു കണ്ടുപോലെന്മകൻ
 പെട്ടെന്നൊരയ്യയ്യയെന്ന നാദാമൃതം
 പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടിതാഹ്ളാദഭേദിയായ്
 ഒട്ടൊന്നു താണു, തൻശീർഷംചരിച്ചു, കൈ-
 കൊട്ടിച്ചിരിച്ചാർത്തു പാഞ്ഞിതങ്ങങ്ങവൻ
 എന്താണുചെയ്യേണ്ടതെന്നാണുരയ്ക്കേണ്ട-
 തെങ്ങാണൊളിക്കേണ്ടതെന്നു വെമ്പുംവിധം
 ബാലഹൃത്തിൽ താതദർശനം ചേർത്തിടും
 വേലിയേറ്റം കണ്ടു വിസ്തൃയപ്പെട്ടു ഞാൻ
 പാവിതോന്മേഷമക്കണ്ണിൽനിന്നെൻനേർക്കു
 ജീവചൈതന്യം തുള്ളുമീ നിരർശ്യം
 അക്കൊച്ചുകളുടെ പൂവൽക്കളേബരം
 ചിക്കെന്നു കൈക്കുളളിലാക്കിക്കഴിഞ്ഞു ഞാൻ
 ചെമ്പനീർത്താരിതശ്ചേലൊത്ത ചുണ്ടത്തു-
 മമ്പിളിത്തെല്ലൊളി തുനെയിയിങ്കലും
 പമ്പരം മെല്ലെക്കറക്കുംകരത്തിലു-
 മമ്പിൽസമർപ്പിച്ചിതായിരം ചുംബനം
 ജോലിക്കു വിദ്യാപ്രചാരണത്തിന്നു ഞാൻ
 കാലത്തുപോയതിൽപ്പിന്നെ വൈകുംവരെ
 കണ്ടതും കേട്ടതുമോർമ്മയാംകമ്പിളിയിൽ
 കണ്മണി സൂക്ഷിച്ചിരുന്തു പിതാവിനായ്
 ഒക്കത്തിരുനുകൊണ്ടോതിനാൻ കഷ്ടമ-
 സ്സ്യർശ്ശീയഭാഷ ഞാനെന്നേ മറന്നുപോയ്
 തക്കവാക്കില്ലാതെ തപ്പുന്ന വേളയിൽ
 വിക്കലും മുളലുംകൊണ്ടായിപ്പുരണം
 ദുർഗ്രഹസാരമെന്നാലുമസ്സുകതി മേ
 നിഷ്കന്മഷപ്രേമതീർത്ഥാഭിഷേചനം
 ആനന്ദരാഷ്ട്രമൊന്നീവണ്ണമഞ്ജസാ
 ഞാനുമെന്നുണ്ണിയുംകൂടി നിർമ്മിക്കവേ
 അന്തികേനിന്നൊരരൻകാന്തൻ പുകവി-
 ഉത്തിമോലത്തിനെക്കാളും തുടുത്തുപോയ്.

ഇതിൽ തീപ്പെരിയില്ല, കൊടുങ്കാറ്റില്ല—അതിനാൽ ഇതു പുരോഗമനസാ
 ഹിത്യത്തിൽ ഉൾപ്പെടുകയില്ലായിരിക്കാം. തെറിയില്ല, വിഷാദാത്മകത്വമില്ല—
 അതിനാൽ പരാജയപ്രസ്ഥാനത്തിലും പെടുന്നില്ല. ‘വെറും മനംനോക്കി’—ശുദ്ധമേ

മനംനോക്കി പക്ഷേ വായിക്കുന്ന ആളുടെ മനസ്സിൽ എന്തോ ചില ചലനമൊക്കെ ഉണ്ടാകുമെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്.

55 കെടാമംഗലം പപ്പക്കുട്ടി

ഇനി വീരപുരോഗമനകവികളുടെ ചില പേരുകൾകൂടി പറഞ്ഞിട്ട് അധുനാതനകവി താവിമർശത്തിൽനിന്നു തല്ലാലം വിരമിക്കാം. ശുദ്ധപുരോഗമനപ്രസ്ഥാനം സ്ഥാപിച്ച ഏക മഹാകവി കെടാമംഗലം പപ്പക്കുട്ടിയാണെന്നാണ് ശ്രീമാൻ ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ ശപഥം ചെയ്യുന്നത്. മറ്റു ചിലരുടെ പേരുകൾ അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവരെല്ലാം ഗദ്യകാരന്മാരാണ്; അതിനാൽ പപ്പക്കുട്ടി അവർകളുടെ കവിയായപ്പറ്റി മാത്രം പ്രസ്താവിച്ചാൽ മറ്റാർക്കും പരിഭവത്തിനു കാര്യമില്ല. അഥവാ പരിഭവിക്കാനാണ് ഭാവമെങ്കിൽ, അതു ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകളോടാണ് വേണ്ടത്. (കടത്തുവഞ്ചിയുടെ അവതാരികയുടെ 63-ാംവശം 20-ാംവരി നോക്കുക)

ശ്രീമാൻ പപ്പക്കുട്ടിയെ ആദ്യവായിൽവെച്ച് ഞാൻ ഒരിക്കൽ കണ്ടു. ഉത്സാഹശീലനായ ഒരു യുവാവ്. ഭാവത്തിലും പെരുമാറ്റത്തിലും സൗജന്യനിധി. എപ്പോഴും കയ്യിൽ ഒരു കട്ടിബുക്കും പെൻസിലോ പേനയോ ഏതെങ്കിലും ഒന്നും കാണും. ചില കവിതകൾ അദ്ദേഹം എന്നെ വായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു. അവ എനിക്ക് വളരെ രസിക്കുകയുംചെയ്തു. മഹാകവിപ്പട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു വലിയ കാംക്ഷയുള്ളതായി എനിക്കു തോന്നിയില്ല. ഇപ്പോൾ മുപ്പത്തിആറു വയസ്സേ അദ്ദേഹത്തിനു ആയിട്ടുള്ളൂ. പറവൂരിൽ, വാണിജ്യസംബന്ധമായ ഭാഗ്യവിപര്യയത്താൽ നിർദ്ധനാവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചുപോയ ഒരു ഈഴവകുടുംബത്തിൽ ജനിച്ചു. യൗവനാരംഭത്തിലേ ശ്രീ: അയ്യപ്പന്റെ സഹോദരപ്രസ്ഥാനത്തിലെ അംഗമായി. കുറേക്കാലം കൊച്ചിയിലെ 'കിസാൻ' പ്രവർത്തനത്തിൽ പങ്കെടുത്തു. 20 വയസ്സ് ആയപ്പോൾ മുതൽ ആലപ്പുഴയിൽ നിന്നു പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന തൊഴിലാളിപ്പത്രത്തിൽ പദ്യലേഖനങ്ങൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. 1111-ൽ പതിനൊന്നാമത്തെ അഖില തിരുവിതാംകൂർ തൊഴിലാളി മഹാസമ്മേളനം അദ്ദേഹത്തെ തങ്ങളുടെ തൊഴിലാളിക്കവിയായി അംഗീകരിച്ച് ഒരു മെഡലും സമ്മാനിച്ചു. സ്റ്റേറ്റുകാൺഗ്രസ് പ്രസ്ഥാനം തുടങ്ങിയ കാലത്ത് അതിൽ സജീവമായ പങ്കു വഹിക്കയാൽ, അദ്ദേഹത്തിനു ജയിൽവാസം അനുഭവിക്കേണ്ടതായും വന്നിട്ടുണ്ട്. തൊഴിലാളി, സഹോദരൻ, നവജീവൻ മുതലായ പത്രങ്ങളിൽ ചെറുകഥകളും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ വിവരങ്ങളെല്ലാം കടത്തുവഞ്ചിയുടെ അവതാരികയിൽ നിന്നു സംഗ്രഹിച്ചതാണെന്നു കൂടി പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടേ.

ഈ കവി പുരോഗമനക്കാരനാകാൻ ഇടയാക്കിയ സംഗതികളും അവതാരികാകാരൻ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയെ അക്കമിട്ടു ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

1. “ശ്രീ: കെടാമംഗലം തൊഴിലാളികളെപ്പോലെ അവശതകൾ അനുഭവിക്കുന്ന ഈഴവവർഗ്ഗത്തിൽപെട്ട ദേഹമാണ്. സവർണ്ണരുടെ പെരുമാറ്റം നിമിത്തം

ഇതുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിൽ കാവ്യപരമായ അനുഭൂതികൾ ജനിപ്പിച്ചിരിപ്പാനിടയുണ്ട്.”

- 2. പിതൃകുടുംബം ക്ഷയിച്ചും മാതൃലകുടുംബം ധനികാവസ്ഥയിലും ഇരുന്നു. കചേലത്വവും കബേരത്വവും തമ്മിലുള്ള ഈ അന്തരം ബാല്യത്തിലേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിത്യകാവ്യാനുഭവങ്ങൾ ജനിപ്പിച്ചിരുന്നു.
- 3. തൊഴിലാളികളോടു ചേർന്നുള്ള പ്രവർത്തനം മുൻപറഞ്ഞ രണ്ടുതരം കാവ്യാനുഭവങ്ങളെക്കാൾ പ്രബലമായ വികാരങ്ങൾ ജനിപ്പിക്കത്തക്ക പുതിയ കാവ്യാനുഭൂതികൾ നേടിക്കൊടുത്തു.

“ഇപ്രകാരം ലഭ്യമായ നവദർശനകോടിയിലൂടെ കെടാമംഗലം കേരളീയസമുദായത്തെ നിരീക്ഷിച്ചപ്പോൾ അതിന്റെ ജീർണ്ണിപ്പം അതിനു കാരണമായ തൊഴിലാളിമർദ്ദനവും അദ്ദേഹം കണ്ടുപിടിക്കുകയുണ്ടായത്രേ.”

കെടാമംഗലത്തിന്റെ കവിതയ്ക്കുള്ള ഗുണങ്ങളേയും അവതാരികാകാരൻ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

- 1. “താൻ സ്വദേശത്തിൽ തല്ലാലം ദർശിച്ച ‘എടുപ്പി’നെ,-അതായത് സാമുദായിക ജീർണ്ണതയേയും മർദ്ദനത്തേയും-വർണ്ണിക്കുവാൻ കെടാമംഗലം പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ള പ്രതിരൂപങ്ങൾക്ക് ഔചിത്യവും അവയിൽ പലതിനും വ്യാപകമായ ധ്വനിയുമുണ്ട്.” ജനങ്ങളുടെ കണ്ണിൽ മണ്ണിട്ട് ‘മഹാകവി’പ്പട്ടം തട്ടിയെടുത്തിട്ടുള്ള ചില മാറ്റൊലിക്കവികളിൽനിന്ന് അദ്ദേഹത്തിനെ വേർതിരിക്കുന്നതു ഈ ഗുണമാണത്രേ. ഈ മാറ്റൊലിക്കവികൾ ആരാണെന്നു വ്യക്തമായി പറയാത്തതു കഷ്ടമായിപ്പോയി. ജനങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ചുകൊള്ളട്ടേ എന്നു വിട്ടുകുളഞ്ഞത് ഉചിതമായില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അവരുടെ കണ്ണിലെ മണ്ണുകൾ നിശ്ശേഷം പോയതായി കാണുന്നില്ലല്ലോ.
- 2. അന്തരീക്ഷസൃഷ്ടിയിലുള്ള കെല്ല്.

ദൃഷ്ടിങ്ങൾ:

- 1. ശ്രവണമാധ്യരൂക്ഷറവ്.
- 2. സിംബോളിസത്തിന്റെ അസ്പഷ്ടത.

ഇനി നമുക്ക് കവിതയുടെ സ്വഭാവം പരിശോധിക്കാം. ‘കടത്തുവഞ്ചി’ എന്ന ഒരു കൃതിയെ ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുള്ളു. അതിൽ 24 ബന്ധകവനങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. അവയിൽ ചിലതിനെ മാത്രമേ ഇവിടെ വിമർശിക്കാൻ സാധിക്കൂതാനും. ദാരിദ്ര്യം അതിഭയങ്കരമെങ്കിലും ഭൂരിഭാഗം ജനങ്ങളെ സംയോജിപ്പിച്ച് സമുദായത്തിൽ അവശ്യം വരേണ്ടതായ വിപ്ലവം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് അവരെ ശക്തരാക്കിത്തീർക്കുമെന്ന് കവി വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. ആദ്യമായി അദ്ദേഹം ദാരിദ്ര്യത്തെ ചെങ്കോൽ ധരിച്ച ഒരു രാജാവായി ഇങ്ങനെ രൂപണം ചെയ്യുന്നു.

'കണ്ണനീർചാലിൽ കളിച്ചു, വിയർപ്പായ
 വെൺമുത്തു കോർത്തുള്ള മാലചാർത്തി,
 തപ്തനിശ്വാസമാം തന്തുക്കളാൽ നെയ്യ
 പുത്തൻപുളകുപ്പുവാടച്ചറ്റി
 ദുസ്സഹദുഃഖം കിരീടമായ് ചൂടി, വൻ-
 ദാസ്യവിലങ്ങുവളയണിഞ്ഞു്
 അസ്വാസ്വച്ചെങ്കോലുമേന്തിക്കിതച്ചതാ
 അസ്ഥികളുരിത്തുഴഞ്ഞൊരുത്തൻ
 പൊട്ടക്കടിലിലും പാടത്തും പാവങ്ങൾ
 നട്ടെല്ലു പൊട്ടിപ്പണിയെടുക്കും
 പുഷ്പസമൃദ്ധമാം പട്ടണഭാഗത്തും
 വിട്ടൊഴിയാതെയലഞ്ഞിടുന്നു'

രാജാവ് എളിയവനെന്നും വലിയവനെന്നും ഉള്ള വ്യത്യാസംകൂടാതെ എല്ലാ
 പ്രജകളുടെ ഇടയിലും സഞ്ചരിച്ച്, അവർക്ക് ഐക്യബോധം നൽകുന്നതുപോലെ
 ദാരിദ്ര്യവും എല്ലാ ദിക്കിലും അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞു് പലവിധത്തിലുള്ള അസ്വാസ്ഥ്യം
 വഴിക്ക് സംഘടനേച്ഛ അങ്കുരിപ്പിക്കുന്നു! ദാരിദ്ര്യം എങ്ങനെയാണ് വിപ്ലവസൃഷ്ടിക്ക്
 ഉപകരിക്കുന്നതെന്ന് മറ്റൊരു ഖണ്ഡികയിൽ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു:

നൈരാശ്യം തട്ടിയുണർത്തിയാൽ ജീവിത-
 വൈരാഗ്യം തൊട്ടു തലോടിയെന്നാൽ
 നല്ലകാലത്തിന്റെ നാനിയായ്ക്കിരുന്നവൻ
 നന്മ ചൊരിഞ്ഞു നടനമാടും
 അല്ലിൻകറുപ്പു കഴുകി വെടിപ്പാക്കി
 ഹല്ലിപ്രകാശം പരത്തിയെങ്ങും
 സത്യംവിതച്ചും സമത്വംകൊയ്തും ശുദ്ധ
 സൗഹാർദ്ദസൗഖ്യമവൻ ഭൂജിക്കും
 പൊട്ടക്കടിലിനെ പുമേടയാക്കാനും
 നട്ടെല്ലുയർത്തി നടക്കുവാനും
 കണ്ണനീരൊല്ലാം തടഞ്ഞുനിറുത്താനും
 മണ്ണൊരു വിണ്ണാക്കി മാറ്റുവാനും
 കെല്ലെഴും കയ്യും കഴിവുമതുല്യമാം
 കല്പനാശക്തിയും ശ്രേഷ്ഠിയും
 എല്ലാമവനിലുറങ്ങിക്കിടപ്പതു,
 മെല്ലെയുണർന്നു പറന്നുപൊങ്ങും.

ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ രോദനം വിപ്ലവം വരുത്തുന്നതിനും അതുവഴിക്ക് ഒര സുവർ
 ണ്ണയുഗം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും പര്യാപ്തമാണെന്നുള്ള കവിയുടെ ശുഭാപ്തിവിശ്വാസം
 അടുത്ത രണ്ടു ഈരടികളിൽ സ്പർശിക്കുന്നു.

സന്തോഷസംതൃപ്തസംശാന്തമാകിയ
 സൗവർണ്ണനവ്യയുഗം വരുത്താൻ
 ദാരിദ്ര്യർരോദനം യാന്ത്രികത്തോക്കണി
 ഘോരാട്ടഹാസമാണേഴുകൾക്ക്

‘ഏതൊരു കൈ’ എന്ന പദ്യത്തിൽ, സമുദായമദ്ധ്യേ തൊഴിലാളിക്കുള്ള പ്രാധാന്യത്തെ ഹൃദയസ്സ്പർശകമാംവണ്ണം വർണ്ണിച്ചിട്ട്, അവന്റെ ഉദ്ധാരണവിഷയത്തിൽ താല്പര്യമില്ലാത്തവർ കഠിനഹൃദയന്മാരാണെന്ന് പറയുന്നു.

വാനോടുരുമുന്ന വെണ്ണണിമേടയ്ക്കു
 വാർകൂന്തൽ വാർന്നലർച്ചടിയതും
 കാൽക്കരിപ്പാതാളപാദത്തിൻസ്വേദത്താൽ
 മുഴുകിപ്പൊരങ്ങൾ ചാർത്തിയതും
 വഹനിയും പേടിക്കും വന്മരുഭൂവിനെ
 മഞ്ഞുമൈതാനമായ് മാറ്റിയതും
 ആകാശപ്പൊയ്ക്കയ്ക്കുരുന്നക്കഞ്ഞുങ്ങ-
 ളാകും വിമാനങ്ങളേകിയതും
 ഏതൊരു കൈയതാ നിത്യവും നീട്ടുന്ന
 നീതിയിരക്കുന്ന ക്ഷീണഹസ്തം
 അക്കരമൊന്നെത്തിനോക്കാതെ നില്ക്കുന്ന
 കർക്കശരൊക്കെയും മാന്യരത്രെ.

അതിനാൽ,

മഞ്ജുളമഞ്ജരിക്കുഞ്ജത്തെ ലാളിക്കും
 മഞ്ഞൊത്തകയ്യിൽ മനംമയങ്ങി
 ഭൂതലം ഭൂതിയാൽ മോഹനമാക്കുമാ
 സാധുകരത്തെ നാം സന്ത്യജിച്ചാൽ
 സ്വേദനിമഗ്നമാമക്കെ തലോടിയീ-
 വേദനമാറ്റുവാനാരു പിന്നെ?

എന്നാണ് കവി ചോദിക്കുന്നത്.

സ്വാതന്ത്ര്യപ്പുവിതളോരോന്നുതിർത്തു നാം
 പുതപ്രണയത്തിൽ മുക്കി മുക്കി
 ചേതസ്സുകൊണ്ടാക്കരത്തിലങ്ങർപ്പിച്ചു
 മോദം വളർത്തി മിഴിതൂന്നാൽ
 ഭാസുരഭാവിതൻഫാലക്കുറിയായ
 ഭാഗ്യനക്ഷത്രമുദിച്ചുകാണാം.

ഒരേ അന്തരീക്ഷത്തിൽ രണ്ടു ചിത്രങ്ങൾ: ഒരിടത്തു് ധനികന്മാർ ഓണംകൊള്ളുന്നു—മറ്റൊരിടത്തു്,

‘ജീവനെപ്പൂലർത്താനായ് ജീവരക്തത്തെ വിറ്റു
ജീവിതസന്ധ്യയോളം കഴിച്ചു വേലക്കാരി’
ഒടുവിൽ പിച്ഛാള പേരിയും മുതിഹസ്സും
തേടിയും നടകൊണ്ടു ജന്മത്തെ ശപിച്ചവൾ
ഇന്നലെയീഥിഥിയിൽ, നിശയിൽ, വൃക്ഷച്ചോട്ടിൽ
പിന്നത്തെ പ്രഭാതത്തെക്കാണുവാൻ ശയിച്ചവൾ

മരിച്ചു കിടക്കുന്നു. അവളോടു സഹതപിക്കാൻ ആരുമില്ല.

കാറ്റാടിമരം മാത്രം കാര്യമോർത്തുൾത്താപത്താ-
ലിറ്റിറ്റുവീഴ്ന്നി ബാഷ്പബിന്ദുക്കളാമേനിയിൽ
ക്ഷോണിയിലോണം കാണാൻ പൊങ്ങിയ ദിനേശനും
ക്ഷീണംപൂണ്ടിക്കൊഴുയാൽ മുഖവും കുറുപ്പിച്ചു.

ഇതാണ് ഓണക്കാഴ്ച.

തൊഴിലാളിയുടെ ദുരവസ്ഥയെ ചിത്രീകരിക്കുന്ന ഒരു മനോജ്ഞകവനമാണ് ‘വരമിപ്പോഴച്ഛൻ.’ കവി തന്റെ ഭാവനയെ കടിഞ്ഞാണിട്ടു പിടിച്ചു നിർത്തിയിരിക്കുന്നതിനാൽ, പറയാനുള്ളതിനെ മാത്രം മിതമായ വാക്കുകളെക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു തീർത്തിരിക്കുന്നു. കവി ഗർജ്ജിക്കുന്നില്ല—ഉപദേശിക്കുന്നില്ല—പ്രസംഗിക്കുന്നില്ല. എന്നാലും കവി ഉദ്ദേശിക്കുന്ന മാതിരിയുള്ള ഒരു മനോഭാവം വായനക്കാരിൽ ഉല്പാദിപ്പിക്കുവാൻ ഈ കവിത പര്യാപ്തമായിരിക്കുന്നു. ഇതാണ് ചങ്ങമ്പുഴ പലപ്പോഴും അപലപിക്കാറുള്ള ‘കാന്താസമ്മിതയ’ത്വം. ഒരു ദീർഘമായ പ്രസംഗംകൊണ്ടോ പ്രാർത്ഥനകൊണ്ടോ മറ്റുള്ളവർക്കു സാധിക്കാത്ത കാര്യം ‘കാന്ത’ ഒരു കണ്ണിർകണംകൊണ്ടോ ഒരു നോട്ടംകൊണ്ടോ സാധിക്കുന്നതായി നാം കാണാറില്ലേ?

‘തിരിതീരത്തിരുന്ന കരിവിലുക്ക്
മരണമണഞ്ഞുപോൽ മങ്ങിനില്ക്കേ’

ഗൃഹനായിക ‘വിശന്ന തെരുതെര നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന അരുമക്കുമാരിയെ തഴുകിക്കൊണ്ടു് ‘വരമിപ്പോളച്ഛൻ’ എന്നു പറയുന്നു. അപ്പോഴേക്കും ഒരു കുഞ്ഞുണർന്ന് ‘ഇനിയെപ്പോളാണമ്മേ കഞ്ഞി’യെന്ന് അലട്ടിത്തുടങ്ങുന്നു. അപ്പോഴും അവളുടെ പല്ലുവി ‘വരമിപ്പോളോമനേ അച്ഛൻ’ എന്നുതന്നെ. ‘പൊരിയും വയറിന്റെ വൈഭവത്താൽ’ കരയാൻ തുടങ്ങിയ മൂത്ത പയ്യനേയും അവൾ ആ മന്ത്രത്താൽ തന്നെ സമാധാനപ്പെടുത്തുന്നു. ഈ ചിത്രത്തിന്റെ കരുണാസത്തെ കവി ഒരു പൊടിക്കൈപ്രയോഗത്താൽ സഹസ്രഗുണം ഇങ്ങനെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

എരിയാത്തടുപ്പിന്നടുക്കലല്ലാം

ശരിയാശ്ശിരഞ്ഞുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ
 പരിഭവത്തോടെ 'പിറുപിറു'ത്തി-
 ട്ടൊരുകോണിൽചെന്നു മുനിഞ്ഞിരുപ്പായ്
 അതിശ്രദ്ധയായവശ്കായതുംതാൻ
 അതിരറ്റ സങ്കടഹേതുവായി.

എന്തിനാണ് പ്രസംഗം? ഈ വാക്കുകൾ കുറിക്കുകൊണ്ടില്ലേ?

കവിയും കവിഞ്ഞു കണ്ണീർക്കണങ്ങൾ
 കഴുകിത്തുടങ്ങി നിറവയറും
 കളർകാറ്റുവശ്കു പുതയ്ക്കുവാനായ്
 പുളകപ്പുവാടയെറിഞ്ഞുപോയി
 കഴുകിക്കമഴ്ന്ന മൺകലത്തിൽ
 വലകെട്ടാൻ നൂലിട്ടു ലുതജാലം.

ചിത്രം പൂർണ്ണമായില്ലേ?

'വരമിപ്പോളുണ്ടെന്നോതിയോതി
 വഴിയലേയ്ക്കുത്തിച്ചു നോക്കിനോക്കി
 വഴിയും മിഴികളുമൊപ്പിയൊപ്പി
 കഴിയുമാഗർഭിണി കണ്ടു കാഴ്ച'

വർണ്ണിക്കാൻ കഴിവില്ലാതെ വരികയാൽ, അതിനെ ഇങ്ങനെ ചുരുക്കിപ്പറയുന്നു:

ഇരുപേർ ചുമന്നെന്നോ വന്നുചേർന്നു
 പുരമുറ്റത്തായതിറക്കിവെച്ചു

എന്താണെന്നോ?

പുലർകാലേ മക്കളെ മാറി മാറി-
 പുലവട്ടം മുത്തിപ്പണിക്കുപോയ
 ഗൃഹനാഥനത്തിയിൽ ഇണ്ടുതുണ്ടായ്
 ഗൃഹമെത്തുമെന്നുതാനാരിഞ്ഞു?
 തൊഴിൽചെയ്യുംനേരത്തു കാൽ വഴുതി-
 തിരിയുന്ന യന്ത്രത്തിൽപ്പെട്ടു പാവം.

ഇങ്ങനെയാണ് കവിതയുടെ അവസാനം.

ഇത്തരം കവിത എഴുതുന്നയാൾ തീർച്ചയായും ശക്തിസമ്പന്നൻതന്നെയാണ്.

പ്രസ്തുത കവിയ്ക്ക് ശബ്ദമാധുര്യം കുറവാണെന്ന് ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ ശ്ലഥം ചെയ്യുന്നു. അവിടവിടെ അപൂർവ്വം ചില കസന്ധികൾ ഒഴിച്ചാൽ കവിത മധുരമായിട്ടുണ്ടെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്.

“വാരനാരിയാം വാരിധിമാനസ-
 ചോരനായ നിശാകരജാരന്റെ
 വ്യോമയാനം വരുന്നകണ്ടീർഷ്യയാൽ
 യാമിനീമുഖം മെല്ലെ വിളിപ്പോയ്
 കള്ളനിദ്ര നടിച്ച് കടൽകിട-
 നുള്ളിലുള്ള വികാരമടക്കവേ
 സുസ്തിതാവശ്യൻ സുധാകരൻ ചെയ്ക്കാരു
 മാസ്തരവിദ്യ വിസ്തയനീയം താൻ”

‘വാരനാരിയാം വാരിധിമാനസചോരൻ’ എന്ന പ്രയോഗം വ്യാകരണവിരുദ്ധമാണെന്ന് ചിലർ പറഞ്ഞേക്കാം. എന്നാൽ എഴുത്തച്ഛനിലും മറ്റും ഇത്തരം പ്രയോഗങ്ങൾ സാധാരണമാണല്ലോ.

അംബികേ ജഗദംബികേയെന്നനു-
 കമ്പയോടെ പുലമ്പിയും മാഴ്ചിയും
 വെമ്പിയും മനം കമ്പിതമാർത്തുല-
 കമ്പിടുന്നു കടന്നുവന്നങ്ങൊരാൾ.
 വന്നുനിന്നൊരു വള്ളിപ്പുടർപ്പിന്റെ
 പിന്നിൽ നിശ്ചലനായവനെങ്കിലും
 ഊന്നി കണ്ണിഴിയെന്തിലോ തൽക്ഷണം
 ചോർന്നുപോർന്നൊരു ഗൽഗദമിങ്ങനെ:
 പൂമണം കളർമാരുതൻ നൽകിടും;
 പുനിലാവെനിക്കേകമിപ്പുഞ്ചിരി
 ഓമലേ നിന്റെ നിർമ്മലമാനസ-
 പ്രേമദിപ്തി ഞാനെന്നു ദർശിച്ചിടും?
 നീലനിരദം നിൻമുടി കാണിക്കും
 ലോലമാമൊഴി കോകിലം വർണ്ണിക്കും
 വഞ്ചന കണികാണാത്തൊരിത്തരം
 നെഞ്ചകമെനിക്കൊരു തരം പ്രിയേ?”

(അംബിക)

ഈ മാതിരി പദ്യങ്ങളിൽ ശബ്ദമാധുരി ഇല്ലെന്നു പറയാൻ എനിക്കു ധൈര്യമില്ല.

‘ഗോപി’ എന്ന പ്രഭുക്കുമാരൻ അംബിക എന്ന സാധുബാലികയിൽ അഭിനിവേശം ജനിക്കുന്നു.

കാമക്കാട്ടിൽ പരിമളമേറ്റുമി
 പ്രേമപുഷ്പം വിരിയുന്ന സംഗതി
 ആരറിഞ്ഞു? പ്രഭുസുതൻ ഗോപിക്കു
 പാരമാരാധ്യയാതിത്തീർന്നംബിക.

അങ്ങനെ,

അന്തിനേരത്തൊരുദിനമംബിക
 ചാതുപൊട്ടൊന്നു ഗോപിക്കു ചാർത്തവേ
 കണ്ടു ഞെട്ടിക്കുനിഞ്ഞു പ്രഭുപത്നി
 തണ്ടൊടിഞ്ഞൊരു തണ്ടലർപോലവേ
 കോപകോമരമായവരക്കൊട്ടും
 പാപകൃത്യം പഴിച്ചുലറിവേ
 കാലംവൈകയാലംബിക ചൂടിയ
 മാലമുത്തി മടങ്ങിനാൻ ഗോപിയും
 പാഞ്ഞു പെൺപുലിപോലവേ പ്രഭു ക-
 യ്യാഞ്ഞുയർത്തിക്കൊണ്ടംബികയ്ക്കുന്തികേ
 എന്തിനോതന്നൊരഞ്ചുമാത്രയ്ക്കും
 ഹന്ത! വീണു ശവമൊന്നു തോട്ടത്തിൽ.
 പറ്റിപ്പോയോരബദ്ധം മറയ്ക്കുവാൻ
 കുറ്റിക്കൊട്ടിലാപ്രേതമെറിഞ്ഞേയ്ക്കാൻ
 കുറ്റക്കാർവേണി കല്ലിച്ചു-ഭൃത്യരാ-
 കറ്റൊമുടി നിശ്ശഡമായ് രാത്രിയിൽ.

സാധുക്കളുടെ ജീവൻ പ്രഭുജനങ്ങൾ കല്ലിച്ചിരിക്കുന്ന വിലയെ ഇതിൽപരം ഭംഗിയായി എങ്ങനെ ചിത്രീകരിക്കും? ഇങ്ങനെ എത്ര എത്ര സംഭവങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു! ഇപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കാണിരിക്കുന്നു! നീതിയുണ്ട്-നിയമമുണ്ട്-പക്ഷേ എല്ലാം പണക്കാരനുവേണ്ടി മാത്രമാണെന്നേയുള്ളൂ. കവി ഇതൊന്നും വ്യക്തമായി പറയുന്നില്ല. പറഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ കവിയുടെ ശക്തി നിശ്ശേഷം ചോർന്നു പോകുമായിരുന്നു. 'അന്യൂനമായ ഒരു പശ്ചാത്തലം ഒരുക്കി അതിൽ മനോജ്ഞമായ ചിത്രം ഘടിപ്പിക്കുക' എന്ന ജോലിയേ കവി ചെയ്യുന്നുള്ളൂ.

'പോക്കും വരവും' എന്ന ഗാനം ശബ്ദമാധുരികൊണ്ടും അർത്ഥമാധുരികൊണ്ടും ഒരുപോലെ ഹൃദ്യമായിരിക്കുന്നു. അതിൽ കവി പശ്ചാത്തലം ഒരുക്കിയിരിക്കുന്ന തെങ്ങനെ എന്നു നോക്കുക.

മണിമന്ദിരത്തിലെ മഞ്ജുഷയിൽ
 മരണക്കിടക്ക വിരിച്ചു പൂവിൻ-
 മധുവുണ്ണാനെത്തിയ മത്തട്ടംഗം
 മധുരമായെന്നോ മൊഴിഞ്ഞിടുമ്പോൾ,
 പുലർകാലവേലയ്ക്കു വന്നു ഭൃത്യ
 മലർമേനി രാധ മണിയറയിൽ
 കിളിവാതിലുടെ കടന്നുചെന്ന
 കളിമേടയ്ക്കുള്ളിലൊളിച്ചരാഗി
 അരുണകിരണമരണമാമ-

ത്തരണീകപോലംനുകർന്നമന്ദം.

ദിവസേന രാവിലെ വേലയ്ക്കു പ്രഭുഗേഹത്തിൽ എത്തുന്ന ഒരു ബാലികയുടെ ഹൃദയഭേദകമായ ചരിത്രം ഇതിൽ ചിത്രീതമായിരിക്കുന്നു. അവൾ പ്രഭുസുതന്റെ മിരട്ടുകൾക്കു വശപ്പെട്ടു, അയാളുടെ കൈയിലെ ഒരു പാവയായിത്തീർന്നു—അവൾ ക്രമേണ ഗർഭവും ധരിച്ചു. ഫലമെന്തായി?

വിരവിലൊളിച്ചുകളിച്ചുപോന്നോ-
രിരവുപകല്പം നിറഞ്ഞവർഷം
തെരുവിലെ പഞ്ഞപ്പടനിലത്തി-
ലൊരുകണ്ണെറിയുവാൻ വീണ്ടുമെത്തി
നരകാഗ്നിതിന്നുകരളെരിഞ്ഞു
കരയുവാൻ കണ്ണിർപൊടിച്ചിടാതെ
കരിയുജനങ്ങളിലത്രു വാർക്കാൻ
കരിമുകിൽകൂട്ടവും വന്നുനിന്നു
ദയനീയദൃസ്സഹദുഃഖരംഗം
നയനവിധേയമായ്ക്കീർന്നമൂലം
അലിവറ്റു മർത്യരോടാത്തകോപം
അലറിക്കൊടുങ്കാറ്റു കൂത്തടിച്ചു
വികലമാം പ്രേമം ചതിച്ച രാധ
വിമലവസന്തം വെടിഞ്ഞ വാടി,
ഒളിയേറ്റും മാനത്തിൽ മാതൃത്വത്താൽ
ചെളിവാരിത്തേച്ചു വിരൂപിയായോൾ
കരയുന്ന കുഞ്ഞിനെ മുത്തിയന്നും
തെരുവിന്നരികിലിരുന്നിരുന്ന.

അങ്ങനെ ഇരിക്കേ, ഒരു ദിവസം,

പരമരസികനൊരു സുമുഖൻ
പരിജനസേവിതനന്നതിലെ
അലസം നടന്നു കടന്നുപോകെ
അടിതെറ്റിനിന്നു, നടുങ്ങിമങ്ങി

ഇത്രമാത്രം—അവളുടെ ചാരിത്രദൃഷ്ടകനായ ആ പ്രഭുക്കുമാരൻ ഉണ്ടായ വികാരം ഇത്രമാത്രം.

ഒരുനോട്ടം തമ്മിലിടഞ്ഞു, പോക്കും
വരവും തന്നന്തരം വ്യക്തമായി
ഗുണവതി ഭൃത്യയാപ്രേമദാസി
ഗണികയായ്ക്കുണ്ടും നരകവാസി

വിഷമിച്ചുകാത്തൊരക്കല്ലവൃക്ഷം
വിഷമേറ്റം കാഞ്ഞിരമായിക്കണ്ടു.

ഇതാണ് നമ്മുടെ ഇടയിലെ സദാചാരം; ഇതാണ് നമ്മുടെ നാട്ടിൽ കണ്ടുവരുന്ന നീതിവിചാരം. പലവിധത്തിലുള്ള പ്രലോഭനങ്ങളാൽ ആ ദാസിയെ വശീകരിച്ചു ദുഷിപ്പിച്ച പ്രഭുക്കുമാരൻ ബഹുമാന്യൻ; എന്നാൽ,

പ്രഭുസുതന്നതഭാഗ്യശാലി
പ്രതിദിനം കീർത്തി വളർന്ന മാന്യൻ
നിരപമസന്തോഷലീനനായി
മരുവുന്നുണ്ടിന്നുമാമന്ദിരത്തിൽ
പ്രണയം പല പല രംഗമിന്നു
പണിയുന്നുണ്ടാമണിമന്ദിരത്തിൽ.

എന്നാൽ സദാചാരനിഷ്ഠമായ സമുദായം ആ സാധുബാലികയെ ഗണികയായ് ഗണിച്ച് അവഹേളിച്ചു; ഭവനവാസത്തെ നരകാഗ്നിയാക്കിത്തീർത്തു.

അഴകേറ്റമാദ്യത്തെ സുനമിനോ
പുഴവക്കിൽ പുല്ലായ് പൊടിച്ചുനിൽപ്പു.

പ്രകൃതിയുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ധനികനും നിസ്സന്ദനം തുല്യാരാണെന്നും ബുദ്ധിമാനെന്നും സ്വയം അഭിമാനിക്കുന്ന മർത്യൻ മാത്രം 'ദുരയ്യം ദുർമ്മോഹവും' കൈയിലേന്തി പരഹിംസ ചെയ്തു ജീവിക്കുന്നു എന്നും "സതിയും സുമതിയും" എന്ന ഗാനം വ്യക്തമാക്കുന്നു.

സതിയും സുമതിയും ശൈശവത്തിൽ
ലതുകയിലൊപ്പം വിടർന്നുനിന്നു
അരുമക്കിടാങ്ങളെയൊന്നുപോലെ
പരമവിശുദ്ധിവന്നങ്ങു പുല്ലി
നറുമലർ മാനസത്തേനൊഴുക്കാം
ചെറുപുഞ്ചിരിയവർക്കാഭയേറ്റി
പുതുപുഷ്പസൗരഭ്യം വാരിവീശി
പുലരി കിഴക്കുനിന്നെത്തിടുമ്പോൾ
കദളിപ്പഴവും തിളച്ചപാലും
കണികണ്ടുണരും സുമതി നിത്യം
പഴകിപ്പൊടിഞ്ഞു കടലിടിഞ്ഞ
പഴയോലത്തുണ്ടുകൾ തട്ടിമാറ്റി
പൊരിയുംവയറിൻപരാതിചാരം
പെരുകിപ്പിടഞ്ഞു സതിയുണരും
കളിയാടി വാടി വിയർപ്പണിഞ്ഞാൻ

കുളർകാറ്റതൊപ്പം തുടച്ചുവിട്ടാൽ
 കടലിൻമടയിൽ കഴഞ്ഞിരുന്നു
 നെടുവീർപ്പിടാനായ് സതി നടക്കും
 സുമതിയോ സൗധത്തിലാടി നില്ക്കും
 സുമശയ്ക്കൊന്നിൽ കുതിച്ചു ചാടും
 മണിമേടയ്ക്കുനീക്കത്തിർമുടിയൊ-
 ന്നണിയിക്കാൻ സായാഹ്നം വന്നുചേർന്നാൽ
 വിലയറ്റ പൂമ്പടുത്തു ചിത്ര-
 ശലഭസമാനം സുമതി മണ്ടും
 കളമൊഴി തൂകിയൊരാളി പിമ്പേ
 കളിവണ്ടിയുന്നിക്കൊണ്ടോടിയെത്തും
 സതിയതു കണ്ടുമിഴിതുടച്ചു
 കുതികൊള്ളുംമാടത്തിൽ ചെന്നുവീഴാൻ

ഇങ്ങനെ,

പരിസരവ്യത്യാസമാത്രകയ്ക്കായ്
 പരിരമ്യശൈശവശില്പമേവം
 വിരചിച്ചു രണ്ടുവീധത്തിലാക്കി
 നരധർഷ്യം സത്തൃഷ്ടി പൂണ്ടിരിക്കെ
 ഒരുകൊച്ചുകാറ്റിലാമൺകടങ്ങൾ
 ഒരുപോലെ പൊട്ടിത്തകർന്നു കഷ്ടം
 സതിയും സുമതിയുമൊന്നുപോലെ
 ചിതവിട്ടുയർന്നു വിടർന്നുപൊങ്ങി
 വിമലാംബരത്തിൻവിരിഞ്ഞ മാറിൽ
 സുമഹാരംചാർത്തി പുകച്ചുരുളാൽ
 ചിറകടിച്ചാർത്തു പറന്നു ചുറ്റി
 ചെറുകിളിക്കുട്ടമക്കാഴ്ച വാഴ്ന്നി.

ഒന്നാം ഭാഗത്തിലെ ഈ പദ്യങ്ങളിലെല്ലാം ഒന്നാംതരം ഒരു കലാശില്പിയുടെ തൂലികാപ്രയോഗം നാം കാണുന്നു. പിച്ചക്കാരന്റെ പ്രേമം വായിച്ചു നോക്കുക.

ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകളുടെ ഭാഷയിൽ പറഞ്ഞാൽ “പ്രസ്തുത നരക ജീവിതത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിച്ചു തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെ സ്വർഗ്ഗസദൃശമായ ഒരു പുതിയ സമുദായഘടനയിൽ കൊണ്ടെത്തിക്കുന്ന കടത്തുവഞ്ചിയായ സംഘടിതവിപ്ലവത്തെപ്പറ്റി മായാകോവസ്ത്രിയുടെ രീതിയിൽ പാടുന്ന കാവ്യങ്ങളാണ് രണ്ടാംഭാഗത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്.”

‘കടത്തുവഞ്ചി’ എന്ന ഗാനം കവിയുടെ വിപ്ലവകാഹളമാണ്. കവി തൊഴിലാളികളെ അഥവാ ദരിദ്രജനതയെ,

മടിച്ചുനില്പാതെ കുതിച്ചു ചാടിയി
കടത്തുവഞ്ചിയിൽ കേറിൻ

എന്നു ക്ഷണിക്കുന്നു. ഇന്നത്തെ ജീർണ്ണിച്ച സാമൂഹ്യ സമിതിക്കും കവി സങ്കല്പിക്കുന്ന സമത്വസാഹോദര്യദാദി ഭാവസമ്പന്നമായ സ്വർഗ്ഗീയസമിതിക്കും ഇടയ്ക്ക് ഒരു നദിയേയുള്ളൂ. അതിനെ തരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള കടത്തുവഞ്ചി വിപ്ലവമാണ്. നദിയുടെ ഇക്കര, ‘ദുരിതഭീകരനരകനർത്തനഭ്രമി’. മറുകരയോ? “മതി കളർത്തിടും മധുരസുന്ദരസ്വർഗ്ഗം.” നദിയുടെ മധ്യത്തിൽ ചില ദിക്കിൽ കടത്തുകാരന്റെ കരം കഴയ്ക്കുന്ന നീർച്ചുഴിച്ചാട്ടുവുമുണ്ട്.

ആനദീനടുവിലൂടെ ഫേനഹാസം തുകി
ഭൂതകാലഭൂതിവാഴ്ചുംനിതിവാദംപോലെ
അന്ധമായഹങ്കരിച്ചിട്ടാർത്തിരവിലാണ്ടു
കടത്തുവഞ്ചിതൻതലതിരിക്കുന്ന കടുത്തനീർച്ചുഴിച്ചാട്ടം.

വഞ്ചിയുടെ പുരോഗമനത്തെ തടയുന്നതിനായി ഭൂതകാലസ്തോത്രകാരന്മാരായ പിന്തിരിപ്പൻ നയക്കാരൻ നില കൊള്ളുന്നു. അവരെ സൂക്ഷിക്കണം എന്നു സാരം.

സംഘടിതവിപ്ലവമാകുന്ന വഞ്ചിയുടെ ആഗമത്തെ കണ്ടപ്പോൾ, നിരാശാഭരിതരായിരുന്ന തൊഴിലാളികളുടെ മനം കളർത്തു.

കദനച്ചുളയിൽ കരളുരുകുന്ന
കവിതൻകാഹളംപോലെ
കരുണശോകങ്ങൾ ചിറകടിക്കുന്ന
കവനകാകളിപോലെ
കടത്തുവഞ്ചിതനമരഭോഗത്തു തുടർന്നുവീണ്ടുമാഭേരി:
“മടിച്ചുനില്പാതെകുതിച്ചുചാടിയിക്കടത്തുവഞ്ചിയിൽകേറിൻ”

എന്നാൽ അസ്ഥിശേഷരും അസ്വതന്ത്രരമായ സാധുക്കൾക്കു പൂർണ്ണയൈര്യം വരുന്നില്ല.

“ഉള്ളിലൊളിഞ്ഞാക്കിനാവുവള്ളിയുണ്ടുവാഴ്ചുവ
വെള്ളമതുതൊടുപോയാലുള്ളിയാഴ്ചും കള്ളൻ”

അന്ധമായ മതവിശ്വാസം-ആ പേക്കിനാവ്-അവരെ തടഞ്ഞുനിർത്താൻ നോക്കുന്നു. അതു മാത്രമോ?

“അനങ്ങിപ്പോയെകിലരിഞ്ഞുതള്ളുവാനറുപ്പുവാളുകളേന്തി
ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നുവിരുതൻശ്രാവൊന്നങ്ങറങ്ങിൻനിങ്ങളെന്നോതി”

‘നിയമവും വ്യവസ്ഥിതിയും’ (Law and Order) എന്ന ശ്രാവ്യ സംതൃപ്തരായിരിക്കുവാൻ അവരെ ഉപദേശിക്കുകയും, സംഘടിച്ച് പ്രവർത്തിച്ചാൽ കാരാഗൃഹദുരിതമനുഭവിക്കേണ്ടിവരും എന്നു ഭയപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇവ കൂടാതെ,

“വരുവിനെല്ലാമെൻവയറ്റിലേക്കെന്നു
ദൂരയോടെ ചൊല്ലി നിൽപ്പു”

എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് “കടിച്ചുചെഞ്ചോര കടിച്ചുതഞ്ചത്തിൽ തടിച്ചു ചീർത്തൊരു നക്രവും” ഇരിക്കുന്നു. അതായത് സാധുക്കളുടെ അധ്വാനത്താൽ പണക്കാരായിത്തീരുന്ന മുതലാളിവർഗ്ഗമാണ് മറ്റൊരു പ്രതിബന്ധം. പിന്നെ അവർ,

‘പുഴയിൽ ചാടിയാൽ കഴിഞ്ഞല്ലോ കഥ തുലയുന്നെങ്ങനെ ഞങ്ങൾ’ എന്നു സംഭ്രമിച്ചുനില്പതെന്തു ചെയ്യും? ഇങ്ങനെ മടിച്ചു നില്ക്കുന്ന ഏഴുകളെ നോക്കി അമരക്കാരൻ പറയുന്നു:

“ഏഴുകളെല്ലാത്തുചേർന്നാൽ തോഴർകളെ നമ്മൾ
സംഘടിച്ചിടും നിമിഷം സങ്കടം പറക്കും”

അതിനാൽ,

പേടിവേണ്ടചാടിനിന്തിയോടിയിൽകരേനിൻ
ഒത്തുതുഴഞ്ഞക്കരയിലെത്താടിംസുഖത്തിൽ

അതു കേട്ട് അവർ അക്കരയിലേയ്ക്ക് സതുഷ്ണനോക്കുന്നു. അവിടെ,

മാടമില്ല, മേടയില്ല, കാടുമേടുമില്ല
മോടിയില്ല, ധാടിയില്ല, മാടുമർത്തുരില്ല
ചുഷണവും ദുഷണവും മോഷണവുമില്ല
മർദ്ദിതരും നിർദ്ധനരും നിർദ്ദയരുമില്ല
അവിടെക്കണ്ടവരതിവിശാലമാംനവസമതലഭൂമി
അതുലനിർമ്മലമരനിർമ്മിതമഴകൊഴുകുന്നഭൂമി
അവിടെക്കണ്ടവരനാലസത്യങ്ങളുവതരികുന്ന ലോകം
അനശ്വരസുഖസമൃദ്ധി വാഴുന്ന—അജിതസൗഹൃദലോകം
അവിടെക്കണ്ടവരചലധർമ്മത്തിനമലവിശ്രമവാടി
അവശലക്ഷങ്ങൾക്കഭയം നൽകുന്ന അവികലാനന്ദവാടി

ഇതാണ് വിപ്ലവഫലമായിട്ട് ഉണ്ടാവുമെന്ന് കവി സങ്കല്പിക്കുന്ന പുതിയ ലോകം.

‘പോരും സഹിച്ചത്’ എന്ന കാവ്യത്തിൽ ‘പ്രതിരൂപങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാതെ വ്യക്തമായ ഭാഷയിൽ കവി, സഹജരെ’ വിപ്ലവത്തിനു പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു.

കാലം പറയുന്നു നമ്മളോടൊക്കെയും

കാലൊന്നുറപ്പിച്ച കൈകോർത്തു നില്പുവാൻ
 മുമ്പോട്ടു പോകേണ്ട മാർഗ്ഗം തെളിഞ്ഞുപോയ്
 വമ്പാർന്ന വിപ്ലവത്തിവണ്ടി പാഞ്ഞതാ-
 പോരിൻസഖാക്കളേ പാരം വിശന്നിടും
 പോരും സഹിച്ചതീപ്പാരിന്റെ കൃത.

ചിലർ വഴിയിൽ തങ്ങിയേക്കാം. അവരെ പ്രതിരൂപാത്മകമായി കവി വർണ്ണിക്കുന്നു:

“സമരകാഹളത്തിരുകൾ ജീവിതസിരയിലാഞ്ഞടിച്ചലറുമ്പോൾ
 പരിവൃജാചാര്യവരവേഷംകെട്ടിപ്പുരലോകത്തിന്റെ പടികാണാൻ
 പുകയുംതീമലത്തലയിൽമഞ്ജളമുദ്രലനീലപ്പൂൽത്തറയിന്മേൽ
 വിജനകന്ദരംതിരയുംസാധുക്കൾ സ്വജനക്ഷേപങ്ങളറിയാത്തോർ
 അവിടെനിന്നോട്ടേ നിഴലാംശൂന്യതയ്ക്കുവസാനമൊന്നു കളിയാടാൻ
 മരുഭൂമിയേയിച്ചെറുകുറ്റിക്കൊട്ടിലിരതേടിത്തുടർച്ചമുരഗവും
 എരിയുംകാട്ടുതീനടുവിൽ തേനണ്ടു മുരളും സ്വാർത്ഥിയാംകുരിവണ്ടും
 മലിനമായ ചേർക്കഴിയേസ്സംതൃപ്തനിലയമായ്യാണും കൃമികളും
 പഴമയെപ്പാടിത്തഴുകും പാമരർക്കൊഴിയാതാശ്വാസത്തണലേകി
 വഴിയിൽനിന്നോട്ടേ തടയട്ടേ മുന്നോട്ടൊഴുകുംകാലത്തിനടിയേല്ലാൻ”

ഇത്രയും കാലത്തിനുള്ളിൽ ഇതേമാതിരി സൽക്കാവ്യങ്ങൾ പലതും എഴുതി കൈരളിയെ അനുഗ്രഹിച്ച കെടാമംഗലംസാഹിത്യത്തിന് ഒരു കെടാമംഗലമായി ശോഭിക്കട്ടെ!

56 ബോധേശ്വരൻ

യഥാതഥപ്രസ്ഥാനത്തിൽ നിരവധി ഭാവഗീതങ്ങൾ ഇദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ധനഗീത, ആദർശാരാമം, എദയാങ്കരം മുതലായവ സൽക്കാവ്യങ്ങളാണ്. യൗവനാരംഭമുതൽക്കു സാമുദായികമായും ധാർമ്മികമായും രാഷ്ട്രീയമായുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സജീവമായി പങ്കെടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കവി എന്ന നിലയിൽ, ചിലപ്പോൾ സമുദായോത്തേജകനാണെങ്കിൽ, ചിലപ്പോൾ പ്രേമഗായകനാണ്. ഒരിക്കൽ സമത്വവാദിയായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടാൽ, മറ്റൊരിക്കൽ ശുദ്ധ ദേശീയവാദിയായി കാണപ്പെടും. ഇന്ന് ഹിന്ദുധർമ്മത്തിന്റെ മഹത്വത്തെപ്പറ്റി പാടിയാൽ, നാളെ സർവ്വധർമ്മസമത്വമായിരിക്കും വിഷയം. എന്നാൽ ഏതവസരത്തിൽ നോക്കിയാലും—ഏതു വിഷയത്തെപ്പറ്റിയായാലും—വികാരതരളിതനായിട്ടേ ഗാനം ചെയ്യൂ.

ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാം. ‘ഒരു ഭഗിനി’യോട് കവി ഉപദേശിക്കുന്നു:-

സത്യം സമത്വമഹിംസയീവല്ലികൾ

ചിത്തിൽപടർത്തി വളർത്തിമെല്ലെ
 ഉത്തമപല്ലവമാർന്നു ഫലിച്ചിടാൻ
 എത്രയും ശ്രദ്ധ പതിച്ചിടേണം
 ആര്യമാംധർമ്മവും ഭാരതവർഷവും
 നായർകലവും നിനക്കു നിത്യം
 ആരാധനയ്ക്കുപകാരമായുള്ളൊരു
 നാരായണൻ തന്റെ ഭാവത്രയം
 വീര്യംവിളഞ്ഞൊരു നായർസമുദായ-
 ചാരുതചേരും സിരകളെല്ലാം
 പാരമ്യണങ്ങിവരണ്ടു വിഷാദിക്കും-
 നേരമെന്നാകിലുമായതിപ്പോൾ
 ധീരചരിത്രമനുസ്മരിച്ചിടുവാൻ
 പോരുമെന്നോതി വിളങ്ങി നിൽപ്പു
 നായർകലം തവ പ്രാണനെന്നോർത്തു നി-
 ര്മ്മായപ്രണയപ്രമുഖമായി
 നായകനോടുമനാരതം യതിപ്പാ-
 നായല്ലോ നിന്നെ സമർപ്പിക്കുന്നു.

ഇവിടെ കവി സ്വസമുദായാഭിമാനിയായ തനി നായരാണ്; എന്നാൽ ആ സമുദായത്തിലുള്ള അവാന്തര ജാതിവ്യത്യാസത്തെയും ആലസ്യാദി ദോഷങ്ങളെയും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാൻ മടിക്കുന്നമില്ല.

ഇല്ലം സ്വരൂപം കിരിയം കരുവല-
 മെല്ലാമനർത്ഥസങ്കേതജാലം
 നായർസമുദായമുലവിചേരദനോ-
 പായമാ ദാസ്യവിചാരവിഥി

ആർഷഗീതത്തിൽ, 'തീണ്ടൽ, തൊടീൽ' ഇത്യാദിയായ അനാചാരങ്ങളെപ്പറ്റി വികാരതൈക്ഷ്ണ്യത്തോടുകൂടി ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:

ബന്ധുവൃന്ദത്തെക്കൊല്ലാനായും നല്ലീടൊല്ലെ
 ഹിന്ദുധർമ്മത്തെക്കൊന്നു കൊള്ളിവയ്ക്കാല്ലേനിങ്ങൾ
 സനകൻ മനു സാക്ഷാൽ ജനകൻ യുധിഷ്ഠിര-
 നിനിയോരോരോ ശാന്തമാമുനിജനങ്ങളും
 തനിയേ ചിന്തിച്ചുള്ളതെളിയിച്ചുരച്ചതാം
 ധനമല്ലയോ നമുക്കാർജ്ജനം ചെയ്യേണ്ടതും
 ഇനിയെങ്കിലുമുണർന്നല്ലാപ്പം സനാതന-
 സ്വന്തമേകുന്നകേൾപ്പാനാഗ്രഹമുൾക്കൊള്ളുവിൻ
 ഇക്കൊണംചരാചരമൊക്കെയ്തുമേകുത്വത്തെ

ധിക്കാരംവിട്ടുകാണാനോതിയുമനുഷ്ടിച്ചും
 ചൊല്ലൊള്ളുമുനീന്ദ്രന്മാർ നമ്മുടെ ഗുരുഭൃതർ
 ശ്യാവിനംപശുവിനമൊക്കെയുംമീതെ നര-
 നേവനമെന്നുചൊന്ന വചസ്സു മറക്കൊല്ലേ
 ശ്യാവിനേക്കാളുംനരൻ നീചെന്നെരയ്ക്കുന്നോർ
 ശ്യാവിനേക്കാളും നീചയോനിയൽജനിച്ചിടും.

കവി എപ്പോഴും വികാരതരളിതൻ എന്നു പറഞ്ഞാൽ പോരാ—വികാരത്തിന്റെ കൊടുമുടിയിലാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇരിപ്പ്. വിധവകളുടെ ദുരിതങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്ന ഗാനത്തിന് ‘കിറുവിൻ സ്മൃതികളെ നൂറുതുണ്ടാക്കിട്ടുവിൻ’ എന്നാണു നാമകരണം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹം അന്തണരെ ഇങ്ങനെ ശപിക്കുന്നു.

“അന്തണസ്മൃതികളേ! ഹൈന്ദവരാമത്തിന്റെ ചന്തമേറ്റുന്ന പുഷ്പവൃന്ദങ്ങളുനാരതം ചെന്തിയ്ക്കുസമർപ്പിച്ചു ജയിക്കും നിങ്ങൾക്കിനി ബന്ധുക്കളില്ലാതാകൂമുർവിയിലനുക്രമം”

എറയാങ്കരം ഏകദേശം ഒരു വ്യാഴവട്ടം കഴിഞ്ഞ് എഴുതപ്പെട്ടതാണ്. കവിതു ശക്തിയും അത്രയ്ക്കു വളർന്നിട്ടുണ്ട്. മിസ്സിസിസത്തോടുള്ള ഒരു ചായവും നാം ഇവിടെ കാണുന്നു. കവി ജാതിമതഭേദകോപാധികൾക്കെല്ലാം അതീതനായി സർവജനസൗഭ്രാത്രനായി ഇങ്ങനെ ഗാനം ചെയ്യുന്നു:

‘ലോകങ്ങളയ്യുതങ്ങൾ തിങ്ങുമീവിശ്വത്തിങ്ക-
 ലേകമാംധരയെങ്ങോ ഭ്രമണംചെയ്തിടവേ
 ആയതിലൊരു കോണിലങ്ങനെപറ്റിച്ചേർന്നു
 മായുന്നമണൽത്തരിയല്ലയോ മർത്ത്യം നീയും?
 നിൻകൈകൾ നീട്ടിട്ടുനോ വിശ്വത്തിന്നടിത്തട്ടിൽ
 നിൻകരൾ കൊതിക്കുന്നോ കാരണം ഗ്രഹിക്കുവാൻ?
 പോരുംനിൻപ്രയത്നങ്ങൾ പോരുംനിൻവിശ്വാസങ്ങൾ
 ആരു നീ! ശലഭമേയർക്കബിംബത്തെത്തൊടാൻ
 നില്ലുക! നിമേഷം നീ ജന്തുവേ! വിശ്വത്തിന്റെ
 നിത്യനാംകർത്താവിനെക്കണ്ടതാരെന്നാണോതിൻ
 ക്രിസ്തുവോ നിബിതാനോ വ്യാസനോ മനുവാമോ
 നിസ്തർക്കമറിഞ്ഞതാരവ്യാജപ്പെരുളിനെ?
 രക്ഷകരെന്നായ്വന്ന പ്രാണികളിവരെന്നും
 സൂത്രത്തിലല്ലോ ചൊല്ലി കണ്ടെന്നും കേട്ടിലെന്നും
 ദീർഘദർശികളിവരാകവേ വിശ്വത്തിന്റെ
 ദൈർഘ്യവിസ്തൃതിയെല്ലാം കുറിച്ചുകല്പിച്ചാർപോൽ!
 ഹാ കഷ്ടം മനുജാ നിൻമാനദണ്ഡങ്ങളോർക്കി-

ലെത്രകണ്ടഗണ്യങ്ങൾ ഹ്രസ്വങ്ങൾ നിരർത്ഥങ്ങൾ!
 വൈദികവിജ്ഞാനീയഭണ്ഡാരപ്പുരകളെ
 മേദിനിക്കളവായോരാപത്തിൻനിലകളെ
 ഇരുട്ടിൽത്തപ്പിത്തല്ലും ഭീതരാം മനുജർക്കു
 പതിച്ചു ചാകാനുള്ളൊരന്ധമാം കൂപങ്ങളെ
 പിരിഞ്ഞുപോകിൻ നിങ്ങൾ മറഞ്ഞുപോകിൻ വേഗം
 മർത്യനീ ക്ഷമാതലം സ്വർഗ്ഗമാക്കിടും നൃനം
 മാതൃഭൂവായിടേ മേദിനി നമുക്കെല്ലാം
 ഭൂതാക്കളായിടേ മാനവരശേഷവും
 അന്തരം പാരാവാരം ഭൂതലമിവ മൂന്നു-
 മന്തരാമോദാലെന്നും സ്വാതന്ത്ര്യം വളർത്തട്ടേ
 ഞങ്ങളി പ്രഭാതംതൊട്ടന്തിയിൽ വിളിപ്പോളും
 പാടിയും കരഞ്ഞുമീവാടിയിലലഞ്ഞിടാം

ഒന്നു രണ്ടു ഗാനങ്ങൾ കൂടി ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

ചന്ദ്രികയിലെ ചെറുവഞ്ചി:

അന്നാളൊരന്തി കഴിഞ്ഞു നിശയിങ്ക-
 ലെന്തിഴി രണ്ടും തിരഞ്ഞുനടക്കവേ,
 തേന്മാവു പൂത്തു പരിമളം ചൂന്ന
 നിർമ്മലവാടിയിലങ്ങിങ്ങുലാത്തവേ,

ഒരു പെൺകൊടിത്തയ്യലാൾ

കാട്ടിൻനടുവിൽ രജനീയിൽ രാജിക്കും
 കാട്ടുവല്ലിക്കുസമാനയായങ്ങനെ
 വന്നണയുന്നു.

ആരോമലാളേ! നീയാരാണിരാവിങ്കൽ-
 ആരും തുണയില്ലാതിങ്ങു വന്നിടുവാൻ.

എന്നുള്ള ചോദ്യത്തിന് അവൾ വികാരതൈക്യത്തോടു മറുപടി പറയുന്നു:

ഇക്കാണം വൻപുഴയ്ക്കുക്കരെയുണ്ടൊരു
 ചൊല്ലൊള്ളും സൗധം മദീയം മനോഹരം
 ആചാരമുവരാം കേരളവർഗ്ഗത്തിൽ
 ചെമ്മേ ജനിച്ചു വളർന്നോരു ബാല ഞാൻ
 പാരതെ പാഴ്ചരമൊന്നിലായ്പിച്ചുകും
 നേരെ പടരാൻ സ്വജനങ്ങൾ കല്പിച്ചു

അബലയായ അവൾ എന്തു ചെയ്യും?

ചന്ദ്രികച്ചാറും കുളർവാരി തൂവുന്ന

മന്ദമന്ദമന്ദമാമുല്ലപ്പുഗന്ധവും
 ഏകാന്തമാകും നിശയും പരിമുദ്ര-
 പാകത്തിലുള്ളൊരു ശയ്യയുമെന്നിലായ്
 പാരം വിഷാദം വളർത്തിനെടുനാളായ്
 സ്വൈരമാം മാർഗ്ഗങ്ങളാരാഞ്ഞുപോന്നു ഞാൻ

ഭർത്താവ് വൃദ്ധൻ—അരസികൻ—അതിനാൽ അവൾ ചോദിക്കുന്നു:

നാമജപവും കളിയുമുറക്കവെ-
 മാമോ എനിക്കവനോടു രമിക്കുവാൻ
 ജാതിയെപ്പോറ്റാൻ പ്രഭൃതം നിലനിർത്താൻ
 മേദിനിക്കുള്ളിൽ നരകം വിളയിക്കാൻ
 ചിന്താവിഹീനരാമാവ്യരോരുങ്ങിയാൽ
 വെന്തരിയുന്നിതബലകൾമാനസം.
 ലോകസ്രഷ്ടാവു ചമച്ചതാം വാടിയിൽ
 മോഹനമായ മുകളുമാമംഗന
 സൂര്യതപത്തിൽ വിടർന്നു പവനനു
 സൗരഭ്യമേകിപ്പുതിക്കാൻ ജനിച്ചതോ?

അതിനാൽ അവൾ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു:

ഇഷ്ടമുണ്ടെങ്കിൽ ഗ്രഹിക്ക മനോഹര!
 ആരെന്നുമെന്തെന്നുമോരേണ്ടതിലൊരു
 നേരമില്ലങ്ങോ സുഗേനമല്ലയോ?
 ചന്ദ്രനുദിക്കാറായ് ശാന്തമായ് ലോകവും
 നിദ്രാവിലീനമായിട്ടു സർവ്വവും
 സ്റ്റാടികനിർമ്മലവാരികടക്കവാ-
 നോടമൊന്നുണ്ടു കപോതികപോലവേ!

ഇത്രയും പറഞ്ഞിട്ട്: അവൾ മൗനം പുണ്ടു.

പാരം പരിമളം പേറ്റും പനിമലർ
 പാരാതൈവന്നിങ്ങപേക്ഷിച്ചു നില്ലമ്പോൾ
 ആരാണു ചുംബിച്ചു ചുംബിച്ചെടുത്തുടൻ
 നേരായണച്ചങ്ങണിയാത്ത മാനുഷൻ
 മാമകപാണികൾ മെല്ലവേ നിട്ടിയെ-
 ന്നോമലേയെന്നു തരളമായ്ച്ചൊല്ലവേ
 പൊന്മണിക്കങ്കണക്യാണത്താൽ വാങ്ങിയെൻ
 ഹൃന്മലരികലൊരുമ്മയും നല്ലീനാൾ
 കാഞ്ചനം കോരിത്തളിച്ചു വിൺമുറ്റത്തു

പുഞ്ചിരി പാരം പരന്നുവെന്നാകിലും
നിൻമുദ്രഗാനം മുരണ്ടു തരംഗിണി
തന്മയമായി രജനിയിലെങ്കിലും
ഏകാന്തമാകമാരാത്രീതൻയാമങ്ങൾ
ശോകവിഹീനങ്ങളായിലെനിക്കഹോ.

കാരണം, പ്രതിരൂപാത്മകമായി രണ്ടു വരിയിൽ, കവി പറയുന്നു.

അങ്ങിങ്ങു പൊങ്ങും കരിമ്പനക്കൂട്ടത്തിൽ
തങ്ങിയിരുന്നങ്ങാലിയിട്ടു ക്രോഷാക്കൾ

എന്നാൽ,

ആറ്റിൻകരയിലരയാലിൻചോട്ടിലായ്
കെട്ടിയിരുന്ന ചെറുവഞ്ചിതന്നിലായ്
വെണ്മതിപ്പാലിലിളകുന്ന വാരിയിൽ
മന്ദമായ്ക്കാഴോട്ടു തള്ളിത്തുഴയവേ
പ്രാണലതപോലെ മാർത്തട്ടിലെന്നുടെ
പ്രാണപ്രിയയും ലയിച്ചുറങ്ങീടവേ
ശാന്തമായ്കീഴ്ക്കാട്ടൊഴുകിച്ചെറുവഞ്ചി
സൗന്ദര്യവാരാനിധിയിൽ വിലീനയായ്

ചേരിബ്ളോസം ബോധേശ്വരന്റെ പ്രണയഗാനങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്.

കവി,

സാർവലൗകികസ്നേഹസംഗീതവും
സർവസൗഭാഗ്യസാഹിതിഭംഗിയും
ഒത്തുചേർന്നു പൊടിച്ചു പിണഞ്ഞു ഹാ
നൃത്തമാടിപ്പടർന്നു വളർന്നതോ

എന്നു തോന്നുമാറ്,

ആംഗലമഹിക്കുള്ള മനോജ്ഞതമാ-
മംഗസൗന്ദര്യവസൗഗന്ധികാമൃതം
സംഗതമാക്കി നില്പുന്ന കാമിനീ-
സംഘസംഗമശ്രിയെഴും വല്ലിക-

യെ അഭിസംബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ടു പറയുന്നു:

പിച്ചിയും ചെറുമുല്ലയും കാണുകെ നിൻ
കൊച്ചുപ്പക്കളിറുത്തു മണക്കുവാൻ
അല്ലമുണ്ടൊരു കണ്ണിതമെങ്കിലും

അല്ലമല്ലയെന്നാസക്തി നിന്നിലായ്
 മാമകാത്മപ്രണയം പൊലിഞ്ഞതാം
 പ്രാണവല്ലിയായല്ലീ പടർന്നു നീ
 ലോലമോഹനപല്ലവമാർന്നു-
 വേലമാഞ്ഞുലഞ്ഞിങ്ങു ലസിപ്പതും
 ശീതമാരുതനോതും രഹസ്യമോ
 കാതു നല്ലീ ശ്രവിച്ചു കല്പങ്ങിയും
 ബാലഭാസ്കരകൈത്തലംതന്നിലാ-
 ലോലമോടിയോടാടി രസിക്കയും

ഒക്കെ,

പാർത്തുനിന്നു ഞാൻ കണ്ടറിഞ്ഞോമലേ

വ്യാകരണനിയമത്തിലും മറ്റും കവിക്ക് വലിയ നിഷ്ഠയൊന്നുമില്ല വികാരങ്ങൾ അടിക്കുന്ന വഴിക്ക് ഭാഷ പൊയ്ക്കൊള്ളണമെന്നാണ് വച്ചിരിക്കുന്നത്. കവി ഒടുവിൽ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു:

വൃത്തശുദ്ധി നടനചതുരയാ-
 യത്രയത്ര തരുവിൽ പടർന്നതും
 കൃത്രിമങ്ങളാം വേലികളാകവേ
 എത്രമാത്രം വളർച്ച തടഞ്ഞതും
 വെൺചിതൽ തിന്ന പാഴാമഴികളിൽ
 നെഞ്ചു നല്ലിപ്പടർന്നു പതിച്ചതും
 നൊന്തുലഞ്ഞ മനസ്സാലറിവു ഞാ-
 നെന്തു കഷ്ടം നിനക്കു ഭവിപ്പതും
 ഭൂതലമലച്ചോളം തകർത്തിടും
 കൈതവങ്ങളും പാപസമൂഹവും
 ഏതനിഷ്ഠവും കണ്ണീർപ്പഴകളും
 ഭേദമന്യേ മറച്ചുകൊണ്ടീടുവാൻ
 ശീതളമിളംതെന്നലേറ്റാടിയും
 പൂതമാം മുദ്രചേതസ്സീളക്കിയും
 എത്ര നല്ല ലതാതരുജാലമോ
 ചിത്രമായിദ്ധരിയിലുണ്ടെങ്കിലും
 നിത്യവും മമ സൗഹാർദ്ദപാത്രമായ്
 ഒത്തുനില്ക്കുന്ന വല്ലികയൊന്നു നീ.

57 എൻ. ഗോപാലപിള്ള എം. ഏ.

പ്രശസ്ത പണ്ഡിതൻ—സഹൃദയാഗ്രേസരൻ—എരി ധാരാളം കലർത്തി ഫലിതം പറയുന്നതിൽ വിരതൻ. ഇപ്പോൾ സംസ്കൃതമഹാപാഠശാലയുടെ അധ്യക്ഷപദം അലങ്കരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം പലപ്പോഴായി എഴുതിയിട്ടുള്ള ഏതാനും ഗാനങ്ങൾ, നവമുകുളം എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിലെ ആദ്യത്തെ ഗാനം രാജശ്ലാഘാ പരമാണൈകിലും, അതു വെറും സൂതിയല്ല.

ഉന്നതാദർശങ്ങളാർന്ന ധർമ്മസക്തി കർമ്മശക്തി-
യെന്നിവയാർന്നൊരുകരമുയർന്നിടുന്നു
കലശേഖരാശ്വരൻ തന്റെ കലധർമ്മം പുലർത്തുന്ന
തുലയറ്റ തിരുവാളൊന്നിളകിടുന്നു
തെരിച്ചു വീഴുന്നു ദുരൈത്തകരന്നു സഹസ്രാബ്ദം
മുരടിച്ചു കാരിരുമ്പുചങ്ങലയെല്ലാം
തെളിഞ്ഞു കത്തുന്നു വീണ്ടുമൊളിഞ്ഞു മങ്ങിയ ദീപം
തെളുതെളെയൊളിച്ചിന്നിയുലകിലെല്ലാം
മലയാദ്രിസാനമുതൽ ഹിമാലയംവരെജ്ജയ
കളകളും സ്വർഗ്ഗത്തോളം കിളർന്നിടുന്നു
എഴുന്നേല്പിൻ പരസ്പരം പുണരവിൻ ഭ്രാന്തസ്സേഹ-
മസൃണമാം ബഹുലക്ഷം കരങ്ങൾ വീശി.

ചിത്തിരതിരുനാൾ പൊന്നുതമ്പുരാൻ അസ്പഷ്ടതാശൃംഖലയെ പൊട്ടിച്ചെറിഞ്ഞു്, മങ്ങി മങ്ങിയിരുന്ന ഭാരതീയ സംസ്കാരത്തിന്റെ ദീപ്തി വർദ്ധിപ്പിച്ചതിൽ കവിക്കുണ്ടായ ആഹ്ളാദമാണ് കവിതാരൂപേണ ഇവിടെ ബഹിർഗ്ഗമിച്ചിരിക്കുന്നതു്. അചിരേണ കേരളീയജനത ദുഃഖമായ സൗഭാഗ്യത്താൽ പരസ്പരം ബന്ധിക്കപ്പെടുമെന്ന് കവി പ്രത്യാശിക്കുന്നു. അടുത്ത പദ്യമായ പൈങ്കിളിക്കൊഞ്ചൽ ഒരു പ്രതിരൂപാത്മകഗാനമാണ്.

പ്രകൃതിസൗന്ദര്യവലോകനത്താൽ തരളിതചിത്തനായി ആ ലാവണ്യത്തിൽ തല്ലാലം ലയിച്ചുപോയ കവി അഥവാ കഥകാരനെ ആണ് പൈങ്കിളി ഇവിടെ ഉപലക്ഷിക്കുന്നതു്. ആ കിളി പറയുന്നു:

ബാലസമീരണൻ മർമ്മരനിസ്യാന-
ലോലതരംഗം പരത്തിടുമ്പോൾ
നീലദ്രുമങ്ങൾ മേൽ നിന്നു ഞാൻ തൂവുന്ന
കേവലലീലാകളനാദങ്ങൾ
മർമ്മരധാവളുലക്ഷ്മിമേൽ പൊൻവളർ
മിന്നൽപോൽ നീന്തി നില്ക്കുന്നു നിളെ
വാനോളം വീശിവരുന്ന ലോകപ്രാണൻ
സ്യാതന്ത്ര്യകാഹളമുതിടുമ്പോൾ

നിർവൃതിയാളും ഞാൻ പിഞ്ചുഗളംപൊക്കി-
തുളവിപ്പോം തോരാതെ മൗനധാര

ലാവണ്യധ്യാനത്തിൽ കലാകാരന്റെ ഹൃദയത്തിൽ സമുദിതമാകുന്ന കേവലാ നന്ദത്തിന്റെ ബഹിഃസ്ഫുരണമാണു കല എന്ന് ഇവിടെ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. പാശ്ചാത്യ കവികളുടെ കൃതികൾ വായിച്ചു പഠിച്ചിട്ടില്ലാത്തവർക്ക് ഇതിലെ ചില കല്പനകൾ സുഗമമായിരിക്കയില്ലെന്നുകൂടി പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കിളിയുടെ കേവല ലീലാകളനാദങ്ങൾ, വായുവിന്റെ ചലനത്താലുണ്ടാകുന്ന മർമ്മരങ്ങളുടെ ധാവളുലക്ഷ്മിയിൽ പൊൻവളർമ്മിനൽപോലെ പതിച്ച്, അവ രണ്ടുമായി സമ്മേളിച്ചിട്ടു നീളുന്നതായുള്ള കല്പന നോക്കുക. നാദം നാദത്തോടു കലരും; വർണ്ണം വർണ്ണത്തോടു കലരും. ഇതാണല്ലോ സ്വാഭാവികം. ഇവിടെ കിളിക്കൊഞ്ചലും മർമ്മരവും നാദങ്ങളാണ്; അവ സമ്മേളിച്ചത് വെണയും പൊന്മയും കലർന്നതുപോലെയൊന്നെന്ന ഭാവന. നീ തൂന്നു എന്ന ശബ്ദത്താൽ ആ സമ്മിളിതമായ ശബ്ദത്തിനു ചൈതന്യവും കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള മഞ്ജുഭാവനകളെക്കൊണ്ട് ഈ ഗാനം അത്യന്തം ഹൃദ്യമായിരിക്കുന്നു. പൈങ്കിളിക്കൊഞ്ചൽ എന്ന വ്യാജേന ഈ ഗാനത്തിൽ മനുഷ്യജീവിതത്തെ വർണ്ണിക്കുകയാണ് കവി ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ റോമാന്തിക കവികളുടെ പംക്തിയിലാണ് കവിയുടെ ഉറച്ചു നില എന്നുകൂടി പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഭൗതികഭൂരിപരിഷ്കാരഭൂതിയെ-
ങ്ങങ്ങുവാനദ്ധ്യാതമശാന്തിഭൂതി
വൈദ്യുതവിദ്യയാൽ സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെ
മാനുഷനമ്മാനയാടിയേയ്ക്കാം
വിശ്വസ്തേഹാർദ്രാത്മജ്ഞാനപ്രഭാവത്തിൻ
ശാന്തശുഭ്രാഭയെന്നനു കാണാം.

എന്നാണ് പൈങ്കിളി പാടി നിർത്തുന്നത്. വിസ്തൃതവും സുന്ദരവും ആയ ഈ പ്രപഞ്ചത്തെ സ്നേഹാത്മകനായ ഈശ്വരൻ സർവ്വ ജീവജാലങ്ങൾക്കുംവേണ്ടി സൃഷ്ടിച്ചു. മനുഷ്യൻ മാത്രം അതിന്റെ സൗന്ദര്യത്തെ ആസ്വദിക്കുന്നതിനു പകരം അതിനെ പങ്കിട്ടെടുക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിന്റെ ഫലമായി ധനികരെന്നും നിസ്സരെന്നും ഉള്ള വ്യത്യാസം ജനിച്ചു. സ്വാതന്ത്ര്യമസ്സമിച്ചു. സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലെങ്കിൽ സുഖമെവിടെ? - പൈങ്കിളി പറയുന്നു:

ആടേണ്ട പാടേണ്ടനിക്കു നിരർഗ്ഗള-
സ്വാതന്ത്ര്യസൗഭാഗ്യമൊന്നുപോരും

മനുഷ്യൻ ഈ സ്വാതന്ത്ര്യമെങ്ങനെ നശിച്ചു? അനാധംബരവും ലളിതവുമായ ജീവിതം വെടിഞ്ഞു സമഭാവന കൈവിട്ടു ലോകത്തെ പങ്കിട്ടെടുക്കാൻ കൊതിക്കുന്നതുകൊണ്ടു തന്നെ; സംതൃപ്തികൂന്യതയാണ് അതിന് ഹേതു. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ മനുഷ്യൻ മായാവിമോഹിതനായിത്തീർന്ന് അധഃപതിച്ചു.

നിന്നെ നാണിപ്പിക്കും ലീലാവിമാനങ്ങ-
 ഉന്തരീക്ഷത്തിൽ പറന്നിടുമ്പോൾ
 രാജ്യംപ്രതിനവവാർത്തകൾ കൊണ്ടുപോം
 കിങ്കരരായ് വിഹായസ്സു നില്ലേ
 നിർജ്ജീവയന്ത്രങ്ങൾ താനസ്സുകാക്ഷര
 ഗീതങ്ങൾ വായുവിൽ ചിന്നിടുമ്പോൾ
 വൈദ്യുതശക്തി തപസ്സുചെന്തിടുവാൻ
 മർത്യന്റെ പാദമൂലം ഭജിക്കെ
 മിഥ്യാഭ്രമവശരെന്നോയിമാനഷർ
 തഥ്യസ്ഥിതികളോ ചൊല്ലുന്നു നി

എന്ന് മനുഷ്യൻ കിളിയോടു ചോദിച്ചാൽ അവയൊന്നുമല്ല സുഖത്തിനും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും ഉതകുന്നത് അധ്യാത്മശാന്തിയാണ് എന്ന് അതു സമാധാനം പറയും.

‘പരമാനന്ദം’ രവീന്ദ്രനാഥടാളറിന്റെ ‘ഫലോപചയം’ എന്ന കൃതിയിൽനിന്നെടുത്തതാണ്. തേജോബീജത്തിൽ പ്രപഞ്ചോല്പത്തി മുതൽക്കുള്ള പരിണാമദശകളെ അതിസുന്ദരമായി ആധുനികശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തമനുസരിച്ചു വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ആകാശദേശത്തിലെങ്ങുനിന്നോ ഒരു
 തേജസ്സിൻവിത്തു തെരിച്ചുവീണു
 ആ വിത്തിനുള്ളിൽനിന്നുങ്കരകോടിക-
 ളാവിർഭവിച്ച്, പടർന്നു വീണു
 അപ്പടർപ്പിന്റെ തലപ്പിൽ പിടിച്ചിതു
 പൊൽപ്പുക്കൾ കോടാനുകോടിയപ്പോൾ
 അമ്മലർകോടികൾ മുറ്റും മുതിർന്നു ഹാ
 നിർമ്മലകന്ദുവങ്ങളായി.

ഇങ്ങനെ ‘Nebula’യിൽ തൊട്ട് ഭൂമിയുടെ ഉല്പത്തിവരെ പറഞ്ഞിട്ട് ജീവോല്പത്തി വർണ്ണിക്കുന്നു.

ആഴിയോളത്തിൽ ഞാനന്നോരണവായി-
 പ്പാഴിലെങ്ങുന്നോ പറന്നു വീണു
 മീനായും പിന്നെക്കരയേറിപ്പാനായും
 മാനത്തു പറ്റിപ്പറവായും
 മാനായും മെല്ലെ മരഞ്ചാടിയായും ഞാൻ
 നാനാജന്മങ്ങൾ കടന്നു നീന്തി
 കോടിക്കണക്കിനും സംവത്സരങ്ങളും
 ഓടിക്കടന്നുപൊയ്തൊണ്ടിന്ദ്രനും.

... ..
 ... ..

വാനരൻ മുത്തു ഞാൻ വാൽപോയ് നരനായി
വാനവനാകാൻ മുതിരുകയായ്

കവിത ഇങ്ങനെ പോകുന്നു. സ്ഥലച്ചുരുക്കത്താൽ മറ്റു ഗാനങ്ങളെപ്പറ്റി വിമർശിക്കാൻ തരമില്ലാതെ വന്നതിൽ വിരമിക്കുന്നു.

58 മേരി ജാൺ

ഈ പേരിൽ രണ്ടു കവയിത്രികളുണ്ട്. ഒന്ന് മേരി ജാൺ തോട്ടം. ഈ കവയിത്രി 'ഗീതാവലി' എന്ന പേരിൽ അനേകം ഗാനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോൾ സന്യാസാശ്രമം കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. മേരി ജാൺ കൂത്താട്ടുകുളവും പലേ ഖണ്ഡകവനങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ ശ്രീമതി ഇപ്പോൾ സർക്കാർസർവ്വീസിലിരിക്കുന്നു. ഗീതാവലിയിൽനിന്ന് (മേരി ജാൺ തോട്ടം) 'ഇതല്ലേ പറ്റദീസ' എന്ന ഗാനത്തിന്റെ ഏതാനും ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം.

പേരെടുത്തുള്ളൊരു ദേശസഞ്ചാരിക-
ളാരുമേയിനോളം കണ്ടിടാതെ
ദണ്ഡിതൊട്ടുള്ള കവിപ്രവീരന്മാർക്കും
വർണ്ണനാവസ്തുവായ് തീർന്നിടാതെ
ഉത്തമന്മാരായ ചിത്രകാരന്മാർക്കും
നേത്രത്തിലിനോളമെത്തിടാതെ
ശക്തന്മാരായുള്ള ലോകസമുദായകൾ-
ക്കാർക്കുമൊരിക്കലും കീഴ്പെടാതെ
ഭ്രമിശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരാരുമന്വേഷിച്ചാൽ
ഭ്രമിയിൽ കണ്ടെത്താൻ സാധിക്കാതെ
നൂതനമായി ഞാൻ കണ്ടുപിടിച്ചൊരു

പറ്റദീസയാണതു്. അവിടെ,

ആനന്ദസാഗരവീചിപരമ്പര-
മാനത്തിലങ്ങു കളിച്ചിടുമ്പോൾ
ക്ഷീണതയറ്റു ഞാനായതിന്മേലേറി
ച്ചേണുറ്റഗാനങ്ങളാലപിപ്പു.
മാനുഷനാസകൾ ലോണിച്ചിട്ടില്ലാത്തോ-
രാ നല്ലദിവ്യമാം സൗരഭ്യത്തെ
തന്നിൽ വഹിച്ചെങ്ങും മന്ദമായ് വീശുന്ന
തെന്നലണഞ്ഞെന്നെത്തൊരാട്ടുനൂ
സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുള്ള വസ്തുക്കളൊക്കെയെ-
ന്നിഷ്ടത്തിനൊത്തങ്ങു വർത്തിക്കുന്നു.
ആകവേയാസ്ഥലത്തുള്ള വിശേഷങ്ങൾ

ലോകസാധാരണമല്ല തെല്ലും
 കണ്ണ തുറന്നു ഞാൻ നോക്കുന്ന ദിക്കെല്ലാം
 വിണ്ണിലേക്കുള്ള വിശിഷ്ടമത്രേ
 കാളുന്ന കുതുകം കാതിന്നു ചേർക്കുന്ന
 താളമേളങ്ങളിടവിടാതെ
 മനം മുഴങ്ങി മുഴങ്ങിയാദിക്കെല്ലാം-
 മെനും സദിരെന്നേ ചൊല്ലിടേണ്ടു

അവർ പാടുന്ന ഗാനത്തിന്റെ പല്ലവി ഇതാണ്.

സ്നേഹിപ്പിൻ സ്നേഹിപ്പിൻ സ്നേഹിപ്പിൻ ശാശ്വത-
 സ്നേഹത്തെ സ്വർഗ്ഗവും വെല്ലുകില്ല
 ദേഹം നശിച്ചാലും സ്നേഹം നശിച്ചിടാ
 സ്നേഹിപ്പിൻ സ്നേഹിപ്പിൻ നിഷ്കളങ്കം.

ഗീതാവലിയുടെ അവതാരികയിൽ മഹാകവി പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. -“ എന്റെ യുവസഹോദരി ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിൽ ശാശ്വതമായ കവിയശസ്തിൻ അവകാശിനിയായി പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇത്ര വാസനാവൈഭവമുള്ള യുവതികളെ ഹിന്ദുസമുദായത്തിൽപോലും വളരെ വിരളമായി മാത്രമേ ഞാൻ കാണുന്നുള്ളൂ. അതിനാൽ നിരന്തരമായി കാവ്യകലയിൽ പരിശീലനം ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ ഈ കവയിത്രിയുടെ ഭാവിയ്യിൽ ലഭിക്കാവുന്ന സ്ഥാനം ഏറ്റവും ഉൽകൃഷ്ടമായിരിക്കുമെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല. കൈരളിദേവിയുടെ ഒരു പ്രധാന പരിചാരികയായും ക്രിസ്തീയവനിതകൾക്ക് ഒരു ദിവ്യദീപികയായും ശ്രീമതി മേരി ജാൺ മേൽക്കുമേൽ വിജയം പ്രാപിക്കുന്നതിന് ജഗദീശ്വരനെ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു് ഈ അവതാരികയെ ഇവിടെ ഉപസംഹരിച്ചുകൊള്ളുന്നു.” ഈ പ്രാർത്ഥന മുഴുവനും ഫലിച്ചെന്നു പറവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ പ്രസ്തുത യുവതി കൈരളിയുടെ പരിചാരികാപദം കൈവിട്ടിട്ടു് ക്രൈസ്തവധർമ്മത്തിന്റെ പരിചര്യയിൽ മുഴുവനും ചെലവിടുകയാണ് ഇപ്പോൾ ചെയ്യുന്നതു്. തത്സഹോദരനായ പീറ്റർ ജാൺതോട്ടവും മണക്കാട്ടുമാടമ്പി, ചണ്ഡാലപുത്രി മുതലായ നോവലുകൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

മേരി ജാൺതോട്ടത്തിന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ—കവിതാരാമം, ഗീതാവലി, ചെറുപുഷ്പത്തിന്റെ ബാല്യകാലസ്മരണ, ഈശപ്രസാദം, ആത്മാവിന്റെ സ്നേഹഗീത ഇവയാകുന്നു.

59 മുതുകുളം പാർവതിഅമ്മ

തിരുവനന്തപുരത്തു വച്ചു നടന്ന ആദ്യത്തെ സാഹിത്യപരിഷത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ഒരു കവിതാപരിക്ഷയുണ്ടായിരുന്നു. അന്ന് ഈ ശ്രീമതിയും ഭാഗഭാക്കായി

രുന്ന. അന്നാണ് ഈ കവയിത്രി എനിക്കു പരിചിതയായത്. പിന്നീടു വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞു വർക്കല ശിവശിരിയിൽവെച്ച് ഒരു സാഹിത്യ സമ്മേളനത്തിൽ പ്രസംഗകർത്രിയായി ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഉപക്രമപ്രസംഗത്തിൽ, കവിതാവാനസന്ധി പ്ലാത്തവർ കവിത എഴുത്തിൽ നിന്നു വിരമിക്കണമെന്നു ഞാൻ ഉപദേശിച്ചു. ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ സാഹിത്യസേവനം നടത്തുന്നവരോടു എനിക്ക് ബഹുമാനവും സ്നേഹവുമാണുള്ളത്. ഞാൻ ആരെയും ഭഗോത്സാഹരാക്കാരുമില്ല. എന്നാൽ മറ്റു ജോലികൾ ധാരാളമുള്ള സ്ഥിതിക്ക് വാസനാശൂന്യരായ യുവാക്കന്മാർ കവിതകൃഷിയിൽ ഏർപ്പെടുന്നത് കവിതയ്ക്കും തങ്ങൾക്കും ദോഷകരമാണെന്നു ഞാൻ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതേയുള്ളൂ. ഈ ശ്രീമതി വല്ലാതെ ക്ഷോഭിച്ചു. ഞാൻ എന്തുചെയ്യാനാണ്? യുദ്ധം എന്നു കേട്ടാൽ എനിക്കു പേടിയൊന്നും ഉണ്ടാകാറില്ലെങ്കിലും, സ്ത്രീജനങ്ങളോടു വാക്കിസമരം ചെയ്യാൻ എനിക്കു കൗതുകം ഇല്ല. ഞാൻ ആ കവയിത്രിയെ ഒരുവിധം സമാധാനപ്പെടുത്തി എന്നു പറഞ്ഞാൽ മതിയല്ലോ.

മുതുകും പാർവതിഅമ്മ ഇതിനിടയ്ക്ക് സാമാന്യം നല്ല കവിയശസ്തു സമ്പാദിച്ചു കഴിഞ്ഞുവെന്നാണു തോന്നുന്നത്. 'ഉദയപ്രഭ' മുതലായ ചില കൃതികൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. മാതൃക കാണിപ്പാൻ ചില പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

പറന്നു സ്വച്ഛന്ദസുഖേന വിണ്ണിൽ
 തുറന്ന ലാവണ്യവിലാസദേശേ
 പരിസ്ഫുരിക്കും പികമേ നിനക്കു
 തരന്നു ഞാൻ സ്വാഗതമൊട്ടനേകം
 പരാശ്രയംചെറുമെഴാതെ ജന്മം
 നിരാമയം നിർഭയമായ് നയിക്കാൻ
 നിരന്തരോന്മേഷസ്വതന്ത്രഭാവം
 കലർന്നിടം നിയതിധന്യധന്യൻ

ഇത് ഒരു 'സ്വതന്ത്രജീവി' എന്ന ഖണ്ഡകവനത്തിൽ നിന്ന് എടുത്തതാണ്. സ്വതന്ത്രജീവിയെപ്പറ്റി വർണ്ണിക്കുന്ന കവിത ആയിരിക്കുന്നതിനാലായിരിക്കണം രണ്ടാമത്തെ പദ്യത്തിന്റെ മൂന്നാം പാദത്തിൽ വൃത്തത്തെ സംബന്ധിച്ച് അല്പം സ്വാതന്ത്ര്യം കാണിച്ചിരിക്കുന്നത്. സ്വതന്ത്ര എന്നത് 'സൊതന്ത്ര' എന്നു വായിച്ചാൽ മതിയല്ലോ. നന്നേ ചെറുപ്പത്തിൽ എഴുതിയ കവിത ആയതിനാൽ ഇത്തരം സ്വാതന്ത്ര്യം ക്ഷന്തവ്യവുമാണ്.

മംഗളാശംസ-

വേദവേദാന്തവേദ്യനാമഖിലേശൻ തന്റെ
 പൂതമാം പൂങ്കാവനപ്പൊന്മയ് വിഹായസ്സിൽ
 വൈരാഗ്യവാർ 'തെന്ന്'ലേറ്റുകതാർ ക്ഷുർപ്പിച്ചു-
 മാരാധ്യമാകും ധ്യാനത്തളിർത്തൊത്താസ്വദിച്ചും
 കാലകല്ലോലങ്ങളിൽ വിലയം പ്രാപിച്ചേറെ-

ക്കാലമായ് ധ്വനി മങ്ങിപ്പൊലിഞ്ഞ പൗരസ്ത്യമാം
 വിശ്വവിഖ്യാതമാർഷഗാനസങ്കീർത്തനങ്ങ-
 ഉത്രാന്തമേറ്റു നന്നായ് 'പാടി' യുമുല്ലസിക്കും
 യോഗസാമ്രാജ്യച്ചെങ്കോൽ പവിത്ര 'പക്ഷ'മേന്തും
 കോകിലതിലകമേ! തവ കാകളീപാളി
 ഭൂസ്വർഗ്ഗസരണിയിൽ പുളകമുളവാക്കി
 ഭാസുരതരമായിജ്ജയിക്കുന്നനവേലം

ഒരു പ്രാർത്ഥന

പ്രപഞ്ചവൻനാടകസൂത്രധാര-
 പദം യഥായോഗ്യമലങ്കരിക്കും
 മഹേശഭാവല്ലഭപാകടാക്ഷ-
 രസത്തിനായ്ത്താണതൊഴുന്നിതാ ഞാൻ.
 അണഞ്ഞു ഞാൻ ദേവ മനോജ്ഞമാം പൃ-
 വനത്തിൽ നീന്തിയിരുന്നിൻനിരത്തിൽ
 അമേയമാം കാലമഹാപ്രവാഹ
 ദുരന്തദുർവാരതരംഗവേഗാൽ
 മറഞ്ഞു നിഷ്കൈതവമാം മഹസ്സിൻ
 സുദീപ്തിയെങ്ങോ ജവമെൻപഥത്തിൽ
 നിവർന്നു തുങ്ങുന്നു മഹാസമമാം കാർ-
 മുക്കിൽപ്പെരും പാശ്ചാത്യ നാലുപാടും.

'കർമ്മഫലം' എന്ന പേരിൽ ഒരു ഗദ്യകൃതിയും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

60 കെ. കെ. രാജാ

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളായി ബാഷ്പാഞ്ജലി, ഹർഷാഞ്ജലി, തുളസീദാമം, വെള്ളി തോണി മുതലായ ചിലതു മാത്രമേ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. കവിത്വശക്തിസമ്പന്നായ ഒരു വിശിഷ്ടകവിയാണ്. ചില പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

പ്രകാശം

ദ്യോവാകമമ്പലംതന്നിലരുളമ-
 ദ്രൈവത്തിൻചാരുകിരീടമായും
 ജന്തുവിൻജീവിതയാത്രോത്സവത്തിലേ
 ബന്ധുരകാഞ്ചനദീപമായും
 നിത്യവൃക്ഷജ്വലിച്ചീടുമെൻനിശ്ചല
 സത്യപ്പെരുംമേ! നിൻ പൊന്നൊളികൾ
 പ്രേമാഞ്ജനത്താൽ ചുടുനീരൊഴുകിന
 തുമിഴി കണ്ടു തെളിഞ്ഞിടട്ടേ.

ചോരന്റെ നിശ്ശബ്ദമാകിന കാൽവെപ്പും
 ജാരന്റെ ഭീയാളും നെഞ്ചിടിപ്പും
 നിന്നൊളി മിന്നിത്തിളങ്ങുമൊരാനന്ദ-
 ബിന്ദുവേത്താനല്ലീ തേടിടുന്നു?
 ധൂർത്തനാമെന്തെയിസ്സാഹസവാക്കിനു
 മർത്തുവിവേകമേ മാപ്പു നല്ല.
 ത്രൈലോക്യസുന്ദരിയാകമുഷസ്സിന്റെ
 ചേലുറ്റപൊന്നിൻപതക്കത്തിലും
 ഘോരമായിടും പരേതവനത്തിന്റെ
 മാറിലെഴും കരിക്കൊള്ളിയിലും
 നിത്യം തെളിഞ്ഞുമൊളിഞ്ഞു വിളങ്ങുന്ന
 സത്യപ്രകാശമേ വെൽവൂതാക.

പരോപകാരം

വല്ലീമതല്ലീനിരചെന്തളിർപ്പ-
 ടൊളിപ്രസൂനച്ചെറുകുപ്പിലാക്കി
 മനുഷ്യഭീയാലുയരെപ്പറക്കും
 പക്ഷിക്കു മാധിരസമേകിടുന്നു.

61 വി. ഉണ്ണിക്കൃഷ്ണൻനായർ ബി. എ.

തന്റെ ഔദ്യോഗികജീവിതത്തിനിടയ്ക്ക് യഥാശക്തി ഭാഷയെ പരിപോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു ഭാഷാഭിമാനിയായവനും. വനമാല, ഗീതാഞ്ജലി (തർജ്ജമ), വിനോദിനി (തർജ്ജമ), മൂന്നാളിനി (തർജ്ജമ), മാലതീമാല മുതലായ കൃതികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റേതാണ്. ഭിക്ഷാംദേഹി എന്ന പദ്യത്തിലെ ചില ഭാഗങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ഗോവിന്ദൻ കൂട്ടുകാരോടൊത്തു മേയുന്ന
 ഗോവൃന്ദമാലയം പുകുകയാൽ
 കേവലം ശൂന്യമായ്ത്തീർന്ന വൃന്ദാവന-
 ബ്ദ്രവിലെപ്പല്ലിൻപരപ്പിലുടേ
 ശാന്തിയാം തങ്കച്ചുഷകത്തിൽ പാടല-
 കാന്തി കലർന്ന മധുവുമേന്തി
 സന്ധ്യാസുമംഗലി വന്നണഞ്ഞാൾ മൃദു-
 സംഗീതസാന്ദ്രമായപ്രദേശം
 വാടിയോരാനന്താരമായാമലർ-
 വാടിയീലങ്ങൊരു കൽത്തറമേൽ
 ചേടികളാശ്വസിപ്പിക്കിലുമുൾപ്പവിൽ
 പേടികലർന്നു വിവർണ്ണയായി

വാണിജ്യാനന്ദനേരമഗ്നോക്ല-
റാണിയാം രാധികയാധിയോടെ
വാസന്തത്തെക്കളിർത്തെന്നലിലേതു-
ല്ലാസമവൾക്കനാൾ തോന്നിലല്ലീ?

62 പി. കുഞ്ഞുരാമൻ നായർ

ഭാവനാസമ്പന്നനായ ഒരു നല്ല കവിയാണ്. സ്വപ്നസൗധം, നിർമ്മല, അമരസിംഹൻ, നാഗാനന്ദം, രാജസ്ഥാനസിംഹം, രവീന്ദ്രനാഥടാഗോർ, രമാബായി, വിരാഹുതി, സ്വാതന്ത്ര്യസമരം, നിശാഗാനം മുതലായവ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളാണ്. മാതൃകയ്ക്കായി ഏതാനും വരികൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ജയിച്ചു ജയിച്ചു നാം ചിരകാലത്താലിതാ
സ്വയമിങ്ങേഴുന്നള്ളി പൊയ്പ്പോയ കതിരവൻ
ഇന്നലെത്തഞ്ചം നോക്കി വന്ന രാവേതോ പുക-
യൊന്നുവിട്ടില്ല ഹാ ഹാ നാട്ടാർതൻമുഖത്തേയ്ക്കായ്
തലചാഞ്ഞനംവിട്ടു മയങ്ങിപ്പോയാരവ-
രുലകാ മറിമായക്കാരന കീഴായുംപോയ്!
അത്തിമിരാക്രാന്തിയാമാപത്തിൽ തരംകെട്ടു
ചത്തപോലായിത്തീർന്നു നമ്മുടെയാത്മാവെല്ലാം
വെവ്വേറേ നിഴലിച്ചതായിരിക്കണം വാനിൽ
സുവൃക്താകൃതികളായ് വർത്തിച്ച നക്ഷത്രങ്ങൾ
അവയ്ക്കു തെളിവേറുംതോറ്റുമാമറവിൽനി-
ന്നടുത്തുവരികായായ് നൃനമത്തേജോരൂപം

63 കല്ലന്മാരുതൊടി രാമുണ്ണിമേനോൻ

‘ഈറ്റില്ലത്തെ മൈതാനം’ എന്ന കവിതയിൽ നിന്നും ഒരു പദ്യം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

നീളം നിഴലാടിനു മാറ്റി മാറ്റി
ക്രമത്തിലോരോന്നടയാളമാക്കി,
കൂക്കങ്ങുകേട്ടാലടിനോക്കുവാനാ-
യിത്തന്തമാവും ചെവിയോർത്തു നിൽപ്പു.

പിച്ചതെണ്ടി നടക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീ ഗർഭം ധരിക്കുന്നു. വഴിയരികിലുള്ള ഒരു പുരയിടത്തിൽ കയറി അവൾ പ്രസവിക്കാൻ ഭാവികവേ, ശിശുവിന്റെ പിതൃസ്ഥാനീയനായ മാവ് ജാതകക്കുറിപ്പിന് സമയം അറിവാനായി ചുവടു അളന്നുനോക്കുന്നുവത്രേ.

64 സി. വി. കുഞ്ഞുരാമൻ

ഒരു കവി എന്ന നിലയിലല്ല നാം ഇദ്ദേഹത്തിനെ അറിയുന്നതെങ്കിലും, അദ്ദേഹം 'കാർത്തികോദയം' മുതലായ പദ്യകൃതികളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'കാർത്തികോദയം' അതുതന്നെ കവിയുടെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. സരസ ഭാഷകൻ, നിശിത നിരൂപകൻ, ചരിത്രഗവേഷകൻ, ഗദ്യകാരൻ, പത്രപ്രവർത്തകൻ, സമുദായോദ്ധാരികൻ എന്നീ നിലകളിലെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന് അത്യുന്നതമായ സ്ഥാനമുണ്ട്. സി. വി. യുടെ ഗദ്യശൈലി ഒന്നു പ്രത്യേകമാണ്. അതിനെ അനുകരിക്കാൻ ആർക്കും സാധിക്കയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ഫലിത' ലേഖനങ്ങളും ഫലിതോക്തികളും ഒക്കെ ശ്രദ്ധിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയാൽ അതുതന്നെ ഭാഷയ്ക്ക് ഒരു വലിയ നേട്ടമായിരിക്കും.

1046 മകരം, മകം നക്ഷത്രത്തിൽ, കല്ലുംപുറത്തു കഞ്ഞിച്ചാളിയുടേയും ഞാറയ്ക്കൽ വേലായുധന്റേയും പുത്രനായി ജനിച്ചു. കുടിപ്പള്ളിക്കൂടത്തിലെ പഠിത്തം പൂർത്തിയാക്കിട്ട് ഹോർത്തുഹാരംവരെ ഇംഗ്ലീഷ് അഭ്യസിച്ചശേഷം വിദ്യാലയം വിട്ടുവെക്കിലും സ്വന്തപരിശ്രമത്താൽ ആംഗല ഭാഷയിൽ സാമാന്യം നല്ല പരിജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചു. പരവൂർ കേശവനാശാന്റേയും കേ. സി. കേശവപിള്ളയുടേയും സഹവാസവും മൈത്രിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഷാപരിജ്ഞാനത്തിന്റേയും കവിതാവാസനയുടേയും വളർച്ചയ്ക്കു വളരെ ഉപകരിച്ചു. കേശവനാശാന്റേ സുജനാനന്ദിനി പത്രമായിരുന്നു സി. വി. യുടെ വിഹാരരംഗം. 1068-ൽ അദ്ദേഹത്തിന് സഞ്ചായംവകുപ്പിൽ ഒരു ഗുഹസമാഹരണി ലഭിച്ചു; പക്ഷേ ആ ജോലി ഒരു കൊല്ലത്തിനുള്ളിൽ ഉപേക്ഷിച്ചു കളഞ്ഞു. 1070-ൽ മയ്യനാട്ടു സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട ഒരു പ്രൈമറിസ്കൂളിൽ അദ്ദേഹം ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ആ സ്കൂൾ സർക്കാരിലേക്കു വിട്ടുകൊടുത്തപ്പോൾ ശമ്പളം 6 രൂപയിൽ നിന്ന് 15 രൂപയായും പിന്നീട് 30 രൂപയായും വർദ്ധിച്ചു.

ഇതിനിടയ്ക്ക് മുഖ്യപരീക്ഷയിൽ വിജയം നേടുകയാൽ കൊല്ലം ഹൈസ്കൂളിൽ ഒരു കൊല്ലം മുൻഷിപ്പണി വഹിച്ചു. എന്നാൽ വീണ്ടും പഴയ സ്കൂളിലേക്കു പോന്നു. 1088-ൽ ആ ഉദ്യോഗം രാജി വെച്ചിട്ട് വക്കീൽപരീക്ഷയിൽ ചേർന്നു ജയിച്ചു. കുറേക്കാലം പരവൂർ മജിസ്ട്രേട്ടു കോടതിയിൽ ക്രിമിനൽവക്കീലായിരുന്നു. അന്ന് അവിടത്തേ മജിസ്ട്രേട്ടുകോടതി വക്കീലന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ, സി. വി. യും, മയ്യനാട്ടു വി. ജോസഫും മാത്രമായിരുന്നു മികച്ച സാഹിത്യവാസനയുണ്ടായിരുന്നവർ. വി. ജോസഫ് നേരത്തേ മരിച്ചുപോയി. സി. വി. കേരളകൗമുദി, മലയാളരാജ്യം മുതലായ പത്രങ്ങളുടെ പത്രാധിപത്യം വഹിച്ചിരുന്ന കാലം ആ പത്രങ്ങളുടെ അത്യന്തശോഭനഘട്ടമായിരുന്നെന്നു പറയാം. അഭിപ്രായം 'ഇരിമ്പുലക്ക്' യല്ലെന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതം. തല്ലാലം ഏതഭിപ്രായമാണോ തനിക്ക് സ്വീകാര്യമായി തോന്നുന്നതു്, അതിനെ, സർവശക്തികളും പ്രയോഗിച്ച് സ്ഥാപിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇലീകയ്ക്കു നല്ല സാമർത്ഥ്യമുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രന്മാരിൽ മി. കെ. ദാമോദരൻ ബി. ഏ., കെ. സുകുമാരൻ ബി. ഏ. (കേരളകൗമുദി പത്രാധിപർ) ഇവർ രണ്ടുപേരും നല്ലപോലെ എഴുതാൻ വശമുള്ളവരാണ്. മി. ദാമോദരൻ ഈഴവസമുദായചരിത്ര

ത്തെ അധികരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള വിപുലഗ്രന്ഥം വിജ്ഞാനപ്രദമാണ്. അദ്ദേഹം അതു കൂടാതെ, പ്രണയപാശം മുതലായ നോവലുകളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സി. വി. യുടെ പ്രധാന കൃതികൾ സോമനാഥൻ, കാർത്തികോദയം, രാമായണം (ഗദ്യം), ഭാരതം (ഗദ്യം) നിരവധി ചിന്തോദ്ദീപകങ്ങളായ ഉപന്യാസങ്ങൾ ഇവയാണ്. അദ്ദേഹം 1949-ൽ ദിവംഗതനായി.

65 കെ. ശങ്കരപ്പിള്ള

എന്റെ പ്രിയ സുഹൃത്തായിരുന്ന കെ. ശങ്കരപ്പിള്ള കൊല്ലവർഷം 1056 ഇടവം 15-ാംതീയതി കൊല്ലത്തു ദീർഘകാലം പ്രാക്രിസു ചെയ്തിരുന്ന സി. എൻ. കേശവപിള്ളയുടെയും തൽപത്തിയായ പാർവ്വതിയമ്മയുടെയും ഏകപുത്രനായി ജനിച്ചു. മാതൃഗൃഹം മാവേലിക്കരയും പിതൃഗൃഹം തിരുവല്ലയിലും ആയിരുന്നെങ്കിലും ശങ്കരപ്പിള്ള ജനിച്ചതും വളർന്നതും മെട്രിക്കുലേഷൻവരെ പഠിച്ചതും കൊല്ലത്തുവെച്ചായിരുന്നു. അനന്തരം കോട്ടയം സി. എം. എസ്. കാളേജിൽ ചേർന്നു. 1078-ൽ എഫ്. ഏ. പരീക്ഷയിൽ ജയിച്ചു. പിന്നീട് ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കു ശേഷം ബി. ഏ. ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കാനായി മദ്രാസിൽ പോയി. 1085-ൽ ബി. ഏ. പാസ്സായിട്ട് ലാക്കാളേജിൽ ചേരാനായി തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിക്കുന്ന കാലത്താണ് ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ ഇദംപ്രഥമമായി കണ്ടുമുട്ടുകയും പരിചയപ്പെടുകയും ചെയ്തു. സുമുഖനും സുവേഷധാരിയും ആയിരുന്ന ആ യുവാവിനെ ഞാൻ ഇന്നും ഓർക്കുന്നു. അക്കാലത്തു ഞങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ അങ്കുരിച്ച സൗഹൃദം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്ത്യനിമിഷംവരെ നിലനിന്നു.

ലാ പഠിച്ചുവെങ്കിലും പരീക്ഷയിൽ ജയിച്ചില്ല. അന്ന് എഫ്. ഏ. ക്ലാസ്സുവരെ ഉണ്ടായിരുന്ന ബാലികാമഹാപാഠശാലയിൽ ട്യൂട്ടറായിരുന്നുകൊണ്ടാണ് ലാക്കോസ് തീർത്തതെന്നുകൂടി പ്രസ്താവയോഗ്യമാകുന്നു. ഇതിനിടയ്ക്ക് ദാമ്പത്യജീവിതം ആരംഭിച്ചുകഴിഞ്ഞുവെങ്കിലും വിദ്യാർത്ഥിനിയായിരുന്ന സി. തങ്കമ്മയിൽ അനരക്തനാവുകയും അവരെക്കൂടി വിവാഹം കഴിക്കുകയും ചെയ്തു.

1912-ൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗം രാജിവെച്ചിട്ട് പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടറായി വീണ്ടും സർവ്വീസിൽ പ്രവേശിച്ചു. എന്നാൽ തന്റെ സ്വഭാവത്തോടു തീരെ പൊരുത്തമില്ലാതിരുന്ന ആ ഉദ്യോഗം 1090-ൽ രാജി വെച്ചിട്ട് സി. എം. എസ്. കാളേജിൽ ലക്ചറർ ഉദ്യോഗം സ്വീകരിച്ചു. 1100-മാണ്ടുവരെ അദ്ദേഹം ആ ഉദ്യോഗത്തിൽ തന്നെ ഇരുന്നു. അതിനുശേഷം പതിനഞ്ചു വർഷങ്ങളോളം സെന്റ് ബർക്കമാൻസ് കാളേജിലെ പൗരസ്ത്യഭാഷാവകുപ്പിന്റെ ആദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചു. ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞശേഷം അദ്ദേഹം വീണ്ടും എന്റെ സമീപവാസിയായിത്തീർന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തു പെരുന്താനിയിൽ മകളോടുകൂടി താമസിക്കവേ 1955-ൽ മരണം പ്രാപിച്ചു.

ശങ്കരപ്പിള്ളയെപ്പോലെ ശിഷ്യസമ്പത്തുള്ളവർ തുലോം ചുരുക്കമാണ്. ആദ്യപത്തിയായ നാണിയമ്മയിൽ ജനിച്ച പി. എസ്. അച്യുതൻപിള്ള എം. ഏ; എം.

എൽ നിയമശാസ്ത്രപാരംഗതനൈകിലും വിനീതന്മാരിൽവെച്ചു വിനീതനായ ഒരു മാന്യസുഹൃത്താണ്. നാണിയമ്മയിൽ ജനിച്ച ഒരു പുത്രിയാണ് ഇന്ന് വനിതാകാളേജിൽ ലൈബ്രറിയൻപദം അലങ്കരിക്കുന്ന ജാനകിഅമ്മ ബി. ഏ. ട്രെയിനിലത്തെ പുത്രി എസ്. ശാരദമ്മ എം. ഏ. പാസ്സായിട്ട് ദാമ്പത്യജീവിതം നയിക്കുന്നു. ദ്വിതീയപത്നിയായ തങ്കമ്മയിൽ നാലു പുത്രിമാർ ജനിച്ചു. അവരെല്ലാവരും ഉന്നതബിരുദധാരിണികളുമാകുന്നു.

കെ. ശങ്കരപ്പിള്ള ഒരു നല്ല നിരൂപകനെന്ന നിലയിലാണ് കേരളീയരൽ അറിയപ്പെടുന്നത്. തുള്ളൽകഥകൾക്ക് അദ്ദേഹം എഴുതിട്ടുള്ള അവതാരികകൾ ഭാഷയ്ക്ക് അമൂല്യസമ്പത്തുകളാണ്. വിശ്വാമിത്രൻ എന്ന ഭാഷാപ്രബന്ധവും ഉണ്ണിരവി എന്ന നാടകവും ആണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറ്റു കൃതികൾ.

66 പി. ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ

1067 ഇടവം 31-ാം തീയതി തൃശ്ശിവപേരൂർ വെളിയൻപുഴപ്പുഴക്കരത്തു പരമേശ്വരൻ നമ്പ്യാരുടേയും പാർവതി ബാഹ്മണി അമ്മയുടേയും പുത്രനായി ഭൂലോകജാതനായി. പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾ പഠിച്ചശേഷം കുറെ സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചിട്ട് പന്ത്രണ്ടാം വയസ്സിൽ ഇംഗ്ലീഷ്സ്കൂളിൽ ചേർന്നു. 1910-ൽ മെട്രിക്കുലേഷൻ ഒന്നാംക്ലാസ്സിൽ ജയിച്ചു. അതിനു മുമ്പു രചിച്ചതാണ് പാലാഴിമഥനംചമ്പു. ഇന്റർമീഡിയറ്റിനും ബി. ഏ. ആണേഴ്സിനും പ്രസിഡൻസിയൽ ഒന്നാം സ്ഥാനം തന്നെ നേടി 1090-ൽ കോട്ടയം സി. എം. എസ്. കാളേജിൽ ഇംഗ്ലീഷ് ലക്ചറർ സ്ഥാനത്തു നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ഒൻപതു കൊല്ലം ആ സ്ഥാനം അലങ്കരിച്ചശേഷം തൃശൂർ സെന്റ്. തോമസ് കാളേജിൽ ഇംഗ്ലീഷ് പ്രൊഫസറായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1100-ൽ എറണാകുളം കാളേജിലെ ഇംഗ്ലീഷ് പ്രൊഫസർസ്ഥാനം കയ്യേറ്റു. അവിടെ മൂന്നുകൊല്ലം ഇരുന്നപ്പൊഴേയ്ക്ക് അദ്ദേഹം സെന്റ് ബർക്കമാൻസ് സ്കൂളിലേക്കു ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടു. അവിടെ ആറു കൊല്ലം ജോലി നോക്കിയശേഷം വീണ്ടും സർക്കാർ സർവ്വീസിലേക്കു തിരിച്ചുപോന്നു. 1116-ൽ അദ്ദേഹം കാളേജ് പ്രിൻസിപ്പാളായി. 1122-ൽ പെൻഷൻ പറ്റി എങ്കിലും പിന്നെയും ആറുവർഷം കേരളവർമ്മകാളേജിന്റെ അധ്യക്ഷപദത്തിൽ ഇരുന്നു. അനന്തരം ഒരു കൊല്ലത്തിനുള്ളിൽ, അതായത് 1129-ൽ ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു.

മഹാ പണ്ഡിതൻ, സാഹിത്യരസികൻ, വിമർശകൻ, പ്രഭാഷകൻ, അധ്യാപകൻ എന്നീ നിലകളിലെല്ലാം അദ്ദേഹം ശോഭിച്ചു. പാലാഴിമഥനം ചമ്പുവിനു പുറമേ സുവർണ്ണമണ്ഡലം എന്ന പദ്യസമാഹാരവും, ചാണക്യൻ, സാഹിത്യപ്രകാശിക, മലയാളസാഹിത്യചരിത്രസംഗ്രഹം, സാഹിത്യനിഷ്ഠ, മകരന്ദമഞ്ജരി, നമ്മുടെ ഇന്ത്യ, പ്രസ്ഥാനത്രയം, സാഹിത്യവും സംസ്കാരവും, ജവഹർലാലിന്റെ കഥ എന്നീ കൃതികളും അഭിനവകാവ്യദർശനം എന്ന ഹാസ്യകൃതിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉത്തമസംഭാവനകളായി കൈരളിയ്ക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

67 പി. അനന്തൻപിള്ള എം. ഏ.

1086-ൽ ഞാൻ തിരുവനന്തപുരത്തു ബി. ഏ. ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കാൻ വന്ന കാലം മുതലാണ് ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ പരിചയം. അന്ന് അദ്ദേഹം ഹൈസ്കൂൾവകുപ്പിൽ അധ്യാപകനായിരുന്നു. കുറേക്കാലം ആ ഉദ്യോഗത്തിൽ ഇരുന്നിട്ട് അദ്ദേഹം ഇന്റർമീഡിയറ്റു, ബി. ഏ; എം. ഏ. ഈ പരീക്ഷകളിൽ മുറയ്ക്കു വിജയം നേടി. അതിനുശേഷം മഹാരാജാസ് കാളേജിൽ പണ്ഡിതനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. പെൻഷൻ പറ്റുന്നതിനു കുറേക്കാലം മുമ്പ് ഭാഷാവകുപ്പിന്റെ സൂപ്രണ്ടായി. ഇപ്പോൾ ജഗതിയിലുള്ള സ്വഭവനത്തിൽ വിശ്രമസുഖം അനുഭവിക്കുന്നു.

സരസ സംഭാഷകനും സരസ ഗദ്യകാരനുമാണ്. ഏ. ആർ. തിരുമേനിയുടെ അന്തേവാസിയും വാത്സല്യഭാജനവുമായിരുന്നു. സാഹിത്യപ്രസംഗമാല, നിരഭ്രമേദിനി, ആംഗലഭൂമി, സ്വർണ്ണക്കിളി, അംശുമതി, ബാലാർക്കഭൂമി, മാനസോല്ലാസം, കേരളപാണിനി (ഏ. ആർ ന്റെ ജീവചരിത്രം), സിംഹളചരിതം, സമുദ്രധീരൻ, ഭീഷ്മർ മുതലായ പലേ കൃതികൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

68 എ. ഗോപാലമേനോൻ എം. ഏ.

എന്റെ ഗുരുനാഥനായിരുന്ന ഈ മഹാപുരുഷനെ അറിയാത്തവർ കേരളക്കരയിൽ കാണുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അത്ര വിപുലമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യസമ്പത്ത്.

ഗോപാലമേനോൻ പിണ്ടിയത്തു അച്യുതമേനോന്റെയും ഇടപ്പള്ളി കൃഷ്ണത്തുരാമൻപിള്ളയുടെ മകളായ കുഞ്ഞപ്പിള്ളയുടേയും പുത്രനായി 1064 കർക്കടകം 13-ാംതീയതി ജനിച്ചു. പിതാവ് നിർമ്മനനായിരുന്നെങ്കിലും അതിവ്യല്പന്നനും കവിത്വശക്തിസമ്പന്നനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സുന്ദരീസ്വയംവരം എന്നൊരു ആട്ടക്കഥ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

രണ്ടു കൊല്ലത്തോളം പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസം നടത്തിട്ട് 7-ാംവയസ്സിൽ പറവൂർ ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിലെ ഒന്നാംക്ലാസ്സിൽ ചേർന്നു. 1900-ൽ പിതാവിന്റെ അകാലവിയോഗം സംഭവിക്കയാൽ വളരെ ക്ലേശിച്ചാണ് ഹൈസ്കൂൾവിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കിയത്. മെട്രിക്കുലേഷൻ പരീക്ഷയിൽ ഒന്നാംക്ലാസ്സിൽ ജയിക്കയാൽ സർക്കാരിൽനിന്നു സ്കാളർഷിപ്പു ലഭിച്ചു. എഫ്. ഏ. പരീക്ഷയിലും ഒന്നാംക്ലാസ്സിൽതന്നെ വിജയം നേടുകയാൽ അദ്ദേഹത്തിന് കല്ലൻസ്കാളർഷിപ്പും ലഭിച്ചു. 1909-ൽ ചരിത്രം ഐച്ഛികമെടുത്ത് പ്രസിഡൻസിയിലെ ഒന്നാംക്ലാസ്സിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനവും മറ്റു രണ്ടു വിഷയങ്ങളിൽ രണ്ടാംക്ലാസ്സിൽ വളരെ ഉയർന്ന സ്ഥാനവും നേടിക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം ബി. ഏ. പരീക്ഷയിൽ പാസ്സായി. മൂന്നു വിഷയങ്ങളിലും സുവർണ്ണമെഡലുകൾ നേടി. അക്കാലംതന്നെ അദ്ദേഹം 20-25 വരെ സ്കൂളിലിൽ ഒരു ക്ലാർക്കായി ഉദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ആ ജോലിയിൽ ഇരിക്കവേ ലപ്പർസായ്ക്ക് അവധിക്കുപോയ ഒഴിവിൽ അദ്ദേഹത്തിന് തിരുവനന്തപുരം മഹാരാജാസ് കാളേജിൽ ട്യൂട്ടർ ഉദ്യോഗം

കിട്ടി. ആ അവസരത്തിലാണ് ഞാൻ ബി. ഏ. ക്ലാസ്സിൽ ചേർന്നതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യത്വം നേടാൻ എനിക്ക് സാധിച്ചതും. ആരോഗ്യമാസം ആ ജോലിയിൽ ഇരുന്നു. പിന്നീട് കരകൊലം ജോലി ഒന്നും ഇല്ലാതിരിക്കെ പുണ്യശ്ലോകനം പ്രാരംഭം രണ്ടിയനമായ കെ. വി. രംഗസ്വാമിഅയ്യങ്കാരുടെ ഉപദേശമനുസരിച്ച് ലപ്പൻഡര അദ്ദേഹത്തെ വീണ്ടും കാളേജിൽതന്നെ നിയമിച്ചു. അന്നുമുതൽ ദീർഘകാലം അദ്ദേഹം അസിസ്റ്റന്റ് പ്രൊഫസ്സർ, പ്രിൻസിപ്പാൾ എന്നീ നിലകളിൽ അവിടത്തന്നെ സേവനം നടത്തി. അതിനിടയ്ക്ക് എം. ഏ. പാസ്സാവുകയും ചെയ്തിരുന്നു. രാഘവയ്യയുടെ കാലത്ത് അതായത് 1921-ൽ അദ്ദേഹം സർക്കാർചിലവിൽ ഇംഗ്ലണ്ടിലേക്കു തിരിച്ചു. അവിടെ വച്ച് ബി. കോം പരീക്ഷയിൽ ജയിച്ചിട്ട് അദ്ദേഹം ഫ്രാൻസ്, ബൽജിയം, ഹോളണ്ട് എന്നീ രാജ്യങ്ങളിൽ പര്യടനം നടത്തി. മൂന്നു വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം മടങ്ങിയെത്തി. അപ്പൊഴേക്ക് അദ്ദേഹത്തിനു നിയമിച്ചിരുന്ന വ്യവസായഡയറക്ടറുദ്യോഗം മറ്റൊരാൾക്കു നൽകപ്പെടുകഴിഞ്ഞു. 1923-ൽ പ്രൊഫസ്സറായി കയറ്റം കിട്ടി. 12 വർഷങ്ങൾക്കു ശേഷം 1935-ൽ പ്രിൻസിപ്പാളായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. മൂന്നുകൊല്ലം അദ്ദേഹം ആ ഉദ്യോഗത്തിൽ ഇരുന്നു. 1937 മുതൽ 1945 വരെ വിദ്യാഭ്യാസഡയറക്ടറുദ്യോഗം പ്രശസ്തമാംവണ്ണം വഹിച്ചിട്ട് പെൻഷൻ പറ്റി എങ്കിലും 1948 ജൂൺവരെ ഫ്രാഞ്ചൈസ് കമ്മീഷണരുടെ ഉപദേശ്യവായിരുന്നു. അന്നത്തരം മൂന്നുകൊല്ലം ആലപ്പുഴ എസ്. ഡി. കാളേജിന്റെ പ്രിൻസിപ്പാളുദ്യോഗംവഹിച്ചു 1951-ൽ കോഴിക്കോട്ടു സാമൂതിരികാളേജ് പ്രിൻസിപ്പാളായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1954-ൽ ഗുരുവായൂരപ്പൻകാളേജിൽ അധ്യക്ഷനായിരിക്കവേ 1954 ഫെബ്രുവരി 12-ാംതീയതി രക്തസമ്മർദ്ദംനിമിത്തം അദ്ദേഹം നിര്യാതനായി.

ഏ. ഗോപാലമേനോൻ ഒരു പ്രശസ്ത സാഹിത്യകേതനായിരുന്നു. സാമ്രാജ്യപരമ്പര, ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യം, പാശ്ചാത്യ ചരിത്രകഥകൾ, ജീവിതക്രമം, പുരാണകഥകൾ, ജീവിതമഹത്വം, പുരാണലോകം, ദേശകഥകൾ ഇൻഡ്യാചരിത്രകഥകൾ, സരളയുടെ പെട്ടി, വരണദേവൻ, ഇൻഡ്യാചരിത്രപ്രവേശിക, നീതികഥകൾ, ചരിത്രതത്ത്വം, പാശ്ചാത്യകഥകൾ, സമുദായോല്പാദനം, സ്റ്റോത്രരത്നാവലി എന്നിങ്ങനെ നിരവധി വിശിഷ്ടസാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹം കൈരളിദേവിക്കു സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

69 മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള ബി. ഏ. ബി. എൽ.

ഇദ്ദേഹവും എന്റെ ഗുരുനാഥനാണ്. അഭിലാഷകവൃത്തിയിൽ അഗ്രഗണ്യനായി വിലസുന്ന ഈ മാനുദേഹം ഒരു ഭാഷാഭിമാനികൂടി ആണെന്ന് അറിയാത്തവർ ഇന്ന് കേരളത്തിലില്ല. ഏതെങ്കിലും ഒരു മഹാകാവ്യം നിർവ്വഹിക്കാനുണ്ടെന്നുവെങ്കിൽ മള്ളൂരിനെ ചുമതലപ്പെടുത്തിയേച്ചാൽ മതി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നടന്ന തിരുവനന്തപുരം സാഹിത്യപരിഷത്ത് (ആദ്യത്തേത്) അതിനു സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. ഏതു മഹാസംരംഭങ്ങളുടേയും മുൻപിലും പിൻപിലും പാർശ്വങ്ങളിലും മള്ളൂരിനെ

കാണാം. എത്ര അനാഥബാലന്മാർക്കു ചെവിക്കുചെവി അറിയാതെ അദ്ദേഹം വിദ്യാഭ്യാസസഹായം ചെയ്തിരിക്കുന്നു! എത്ര പ്രോത്സാഹനീയന്മാരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു! കോട്ടയ്ക്കൽ സാഹിത്യപരിഷത്തിലും മറ്റു ചില പരിഷത്തുകളിലും അദ്ദേഹം അഗ്രാസനാധിപത്യം വഹിച്ചിട്ടുള്ളതിനു പുറമേ പലേ ലേഖനങ്ങളും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

70 കീഴ്കുളം രാമൻപിള്ള എം. ഏ.

ഒരു വാസനാകവിയാണ്. തിരുവനന്തപുരം യൂണിവേഴ്സിറ്റി കാളേജിൽ പണ്ഡിതനായിരുന്നു . . . . . അനേകം ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. മാതൃക കാണിപ്പാൻ ‘പ്രേമലഹരി’ എന്ന പദ്യത്തിലെ ഏതാനും വരികൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

പ്രേമമാം വൃന്ദാവനത്തിലെന്നാണഹോ
വാമതീർത്ഥാടനം ചെയ്തവതീ ഞാൻ
ആനന്ദസാരമയമായെഴും ദിവ്യ-
ജ്ഞാനമാമൗഷധവാരിയാലേ
പാരാതെൻകണ്ണിലുള്ളന്യതിമിരത്തെ-
ദൃതികരിക്കപ്പെടുവതെപ്പോൾ?
പേർത്തും മദീയവപുസ്സായ് കണ്ടീടുമി
ചീർത്തിരിക്കുന്നോരയസ്സു പാർത്താൽ
എന്നാണാദിവ്യനികഷത്തിൻസ്പർശത്താ-
ലൊന്നു സുവർണ്ണമായ് മാറ്റപ്പെടും.

71 പാട്ടത്തിൽ നാരായണൻ വൈദ്യൻ

അനേകം ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ ഭാഷാദേവിക്കു സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒന്നു രണ്ടു പദ്യങ്ങളെ ഉദ്ധരിക്കാം.

മകനോട്,

കുളിരിളം തളിർമെയ് തഴുകീപ്പുകൾ-
പ്പുളകുമിങ്ങുളവാക്കിയനർഗുളം
മിളിതചന്ദനസൗഗഭവിദ്രമം
കളകിലും ശരി കാര്യമിതല്ലെടോ
അരിയതാമരതാമസലക്ഷണം
ഹരിയെവിടു വണങ്ങിന വൈഭവം
ചൊരിയുമാസ്യമണച്ചുരുചുംബനം
പെരിമയാൽ പതറിക്കിലുമെത്തുവാൻ

പ്രാസഭ്രമത്തിൽ സ്വാഭാവികത നിശ്ശേഷം വിലുപ്ലമായിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

വർഷമറ്റു കർഷകനോട്:

ധാരധാരയായ് വീഴും വൃഷ്ടിപാതങ്ങളോടും
സാരമാക്കാതെ നിന്നിങ്ങുഴുതു ചാലെത്തിച്ചിടും
ധീരകർഷക! നിന്റെ നിയമനിവൃത്തിക്കു
വാരമേതറിയുന്നതാരു നിൻപരമാർത്ഥം?
നീ നനഞ്ഞിടിലെത്തു? നിർഭരതാപമേറ്റു
ശ്യാനയാം സർവ്വംസഹതനകം കളുർപ്പിപ്പാൻ
വാനമുണ്ടാക്കി വയ്പ്പു-ഭൃതീകപിണ്ഡത്തിന്നു
മാനമെതുപകാരമാപനർക്കെരുളായിൽ?
സർവ്വവും സഹിച്ചന്ത്യനന്മയ്ക്കാർത്ഥാർപ്പണം
ഗർവ്വമെന്നിയേ ചെയ്തു പുലരും ധന്യന്മാരെ
സർവ്വമാം സേവിക്കേണ്ടതാവശ്യം, ശീതോഷ്ണാദി
ഖർവഹേതുവാൽ ധീരൻ മുടക്കാ സൽക്കർമ്മത്തെ

പുഷ്പരാഗം

അതുലഗന്ധരസപ്രഥമിങ്ങിടും
പുതുമലർക്കടമേ, സ്നേഹരാഗമേ
പൊതുവിലേവരെയും വശമാക്കുവാൻ
ചതുരമാം സുഭഗത്വമുതിർപ്പു നീ.

72 കെ. കെ. രാഘവപ്പണിക്കർ

എന്റെ ശിഷ്യനായിരുന്ന കാലത്തുതന്നെ മൊട്ടിട്ടു കവിതാവ്യാസന ക്രമേണ വികസിച്ചു. രവീകുമാരൻ, മലർവാടി മുതലായ ചില ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. രവീകുമാരനിൽ നിന്നു രണ്ടു പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ശാശ്വതപ്രണയസാരബദ്ധമീ
വിശ്വമെന്നു വിശദീകരിക്കുവാൻ
ആശ്രിതർക്കുനെപദം തുണച്ചു നിൻ-
വിശ്വജിത്പ്രഭയഹോ വിമോഹനം
താവകീയ നിഗമാഗമാദ്യമാം
ഭാവുകോത്തരവിശിഷ്യരശ്മികൾ
ഭൂവിലാണ്ടു തെളിവായ് പ്രബുദ്ധമായ്
ദ്യോവനന്തപരിദീപ്തമാക്കിനാൻ
കല്യാണമാക്കിക്കലാശിപ്പിക്ക
ഉത്തംഗശൈലത്തിന്നുത്തമാംഗത്തിന്മേ-
ലെത്തിനോക്കുന്നിതാ ചിത്രഭാനു

മന്ദപവനൻ പരിമളധോരണി
 തന്നമിതാ പരമുല്ലസിപ്പു
 പാടിത്തുടങ്ങി വിഹംഗമങ്ങൾ ഹാ ചാ-
 ണ്യാടിത്തുടങ്ങി നല്ലേണവൃന്ദം
 വാടികൾതോറും വളർന്ന പൂവല്ലിയിൽ
 മോടിതേടുമതിൻചേവടിയിൽ
 പാടവം തെല്ലുമേ കാടുകയല്ലവ-
 യ്ക്കുടലേശീട്ടില്ലെന്നോതുകയാം
 കോകിലവൃന്ദങ്ങൾ കൂഹരവം തുട-
 റ്റന്നേകാന്തമേലാതിണകളൊത്തു
 സന്തതം സന്തോഷമാർന്ന രമിക്കുന്നു
 സന്തപ്തചിത്തമേലാതെ തന്നെ.

73 എം. പി. അപ്പൻ എം. ഏ., എൽ. റ്റി.

ഒരു സരസകവിയാണ്. അശ്രുധാര, സൈനികഗാനം, വെള്ളിനക്ഷത്രം, തരംഗ ലീല, സുവർണ്ണോദയം, ജീവിതോത്സവം എന്നീ പദ്യകൃതികളും ദിവ്യദീപം എന്നൊരു ഗദ്യകൃതിയും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ യുവാവിൽനിന്ന് കൈരളിക്ക് ഇനിയും ഈ മാതിരി ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളായ ഗ്രന്ഥതല്ലുജങ്ങൾ പ്രത്യാശിക്കാൻ ധാരാളം വകയുണ്ട്. ജീവിതോത്സവം ഉമർഖയാമിന്റെ തർജ്ജമയാണ്. ഒന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ചിന്താവിചിയിൽ വീണതാണു ചിലരി-
 ണ്ണിന്നേയ്ക്കാരുങ്ങിടവേ-
 യന്തർജീതിയൊടന്യർ നാളെയെ നിന-
 ച്ചേറ്റം വിഷാദിക്കവേ
 പൊങ്ങും കൂരിരുൾ മച്ചിൽനിന്നമൊരുവൻ
 ചൊല്ലുന്നു ഹേ മൃഗഭരേ,
 നിങ്ങൾക്കുഴിയിലില്ലഹോ പ്രതിഫലം
 സ്വർഗ്ഗത്തിലും നാസ്തിയാം.
 ശോകത്തിന്റെയണക്കളാൽ രചിതമാ-
 മിജ്ജീവിതത്യാല്ലരം
 ലോകം തീർത്തൊരു കൈയിൽ നിന്നു ദയിതേ
 നാം കൈക്കലാക്കിടുകിൽ
 ആകെക്കീറിനറുക്കിയിട്ടു മനമി-
 ന്നാശിച്ചിടും രീതിയിൽ
 പാകംപോലിതുടച്ചുവർത്തു സുഖമായ്-
 ത്തീർക്കാൻ ശ്രമിക്കില്ലയോ?

പദ്യശാലയുടെ 'പള്ള' യഥാർത്ഥ കവികളുടെ പോഷകശക്തിയുള്ള അല്പം കവിതച്ചോറ്റം സ്ത്രീപുനമത്യാധായങ്ങളും വ്യഭിചാരമാഹാത്മ്യപ്രശംസകങ്ങളും 'ഈതിബാധാ' പ്രോത്സാഹകങ്ങളും ആയ ധാരാളം ശുദ്ധ പു. സാ. മരച്ചീനിപ്പുഴുക്കും പഴഞ്ചനും പുതുഞ്ചനും ആയ നിരവധി മാറ്റൊലിക്കവികളുടെ രക്താതിസാരകൃത്തായ കാവ്യച്ചോളപാകങ്ങളുംകൊണ്ട് ഒരു മാതിരി വീർത്തു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അത്തരം എല്ലാ കവികളുടേയും കാവ്യങ്ങളുടേയും പേരുകൾ പറവാൻ സാധിക്കാതെ വന്നതിൽ വലിയ മനസ്സാപം ഇല്ലാതെയും ഇല്ല. ഒരു എളുപ്പ വഴി പറയാം. കഴിഞ്ഞ സെൻസസ്സിലെ ജനസംഖ്യയോടു് അരവാശി കൂട്ടി അതിന്റെ മൂക്കാൽ ഭാഗം എടുത്താൽ കവികളുടെ എണ്ണം കിട്ടും. അതിന്റെ എഴുപത്തിഅഞ്ചു ശതമാനം മഹാകവികളായിരിക്കും. ഈ സംഖ്യയിൽ നിന്ന് ജ്യോതിഷികന്മാരുടെ നിലയിൽ ഒരു ശോധന നടത്തുന്നതു കൊള്ളാം. "പൊതുജനങ്ങളുടെ കണ്ണുകളിൽ മണ്ണു വാരിയിട്ട് മഹാകവിപ്പട്ടം തട്ടിയെടുത്തവരായി പു. സാ. കാർ വർണ്ണിക്കുന്ന ഒന്നു രണ്ടെണ്ണം ആദ്യമായി കുറച്ചു കളയണം. അപ്പോൾ മഹാകവികളുടെ 'ശുദ്ധചിന്ത' ലഭിക്കും. ഏതു കവിയുടെ പേരുകളെ സംബന്ധിച്ചും വലിയ വിഷമമൊന്നുമില്ല. സ്വലനാമങ്ങളുടേയും വയലുകളുടേയും കുറ്റിക്കൊടുക്കുടേയും മരുഭൂമികളുടേയും പേരുകൾ കണ്ടു പിടിച്ച് അവയിൽ ഓരോ പേരിലും നൂറു നൂറു മഹാകവികൾ ഉണ്ടെന്നു വിചാരിച്ചാൽ അധികം തെറ്റില്ല. ഏതു മഹാകവിയായാണോ തന്റെ സ്വന്തം ഉല്പത്തിയേ സംബന്ധിച്ച് സംശയാവിഷ്ണനായി മാതാവിനെ പ്രശ്നശതങ്ങളാൽ ശ്യാസം മുട്ടിക്കുന്നത് അയാളെ കവിസമ്രാട്ടായ് അഭിഷേകം ചെയ്യണം. സ്വച്ഛന്ദവ്യഭിചാരത്തിന് പ്രതിബന്ധമായി നില്ക്കുന്ന സമാധായാചാരങ്ങളുടെ കണ്ണത്തിൽകോടാലി വയ്ക്കുക, സ്വസഹോദരിമാൾപ്പെടെ ചുറ്റുമുള്ള സകല വനിതകളും വ്യഭിചാരിണികളാണെന്നു സ്ഥാപിക്കുക, എതിരേ വലിയ എടുപ്പുകളിൽ കൊള്ളി വച്ചിട്ട് അതുപോലുള്ള എടുപ്പുകൾ തങ്ങളുടെ വീടുകളിൽ ഉണ്ടാക്കണമെന്ന് സ്വപ്നം കണ്ടുകണ്ട് നിരാശാപരവശരായി പലമാതിരി യാതനകൾ അനുഭവിക്കുക ഇങ്ങനെയൊക്കെ ചെയ്യുന്നവർ ഉൾപ്പെട്ടവർ മന്ത്രിസഭാംഗങ്ങളാണ്. സകല സമുദായ നിയമങ്ങളേയും ലംഘിക്കുന്നതിൽ ശില്പവൈദഗ്ദ്ധ്യം കാണിച്ചിട്ടുള്ളവരും പാരിസ്, മാസ്കോ, ന്യൂയോർക്ക് എന്നീ നഗരങ്ങളിലെ വിപ്ലവ സാഹിത്യീകാരന്മാരുടെ ലേഖനങ്ങൾ സമാഹരിച്ച്, നോട്ടുകൾ കുറിച്ച്, അവരുടെ ശൈലിയിലും ഭാഷയിലും അവയെ മലയാളീകരിച്ച്, എന്നുവെച്ചാൽ, അതു റഷ്യനാണോ, ഹ്രബ്ബാണോ, ഇംഗ്ലീഷാണോ, മലയാളമാണോ എന്ന് ആർക്കും തിരിച്ചറിയാൻ പാടില്ലാത്ത വിധത്തിലും, എന്നാൽ പുസാക്കാർക്ക് എളുപ്പം ധരിക്കാൻ കഴിയുമാറ്റം എഴുതി, മലയാളഭാഷാസാമ്രാജ്യത്തിലേക്ക് ഒരു നിയമസംഹിതി നിർമ്മിക്കാൻ കഴിവുള്ള ഒരാളെ എവിടെയെങ്കിലും കാണുന്നപക്ഷം, അയാളായിരിക്കും സാഹിത്യചാര്യർ ഇങ്ങനെ വായനക്കാരുടെ ബുദ്ധി ഉപയോഗിച്ചു മഹാകവികളുടെ സംഖ്യയും പേരുകളും നിർണ്ണയിക്കുന്നതാണ് ഉചിതം. പ്രതിപാദ്യവിഷയം നോക്കിയും ഒരാൾ മഹാകവിയോ അല്ലയോ എന്നും എളുപ്പത്തിൽ

നിർണ്ണയിക്കാം. ഉച്ഛംഖലവും സർവതരൂണീഗതവുമായ പ്രേമം, ശൃശാനത്തിൽ കാണുന്ന മാതിരിയുള്ള സമത, മുതലാളികളെ ധ്വംസനം ചെയ്ത് തൊഴിലാളികളെ ചൂഷണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം തങ്ങളിലേക്കു പകർത്തുന്നതിനു ക്ഷമതയുള്ള നേതൃത്വം, തീവെയ്ത്ത്, കൂട്ടക്കൊല ഇവയുടെ ആവശ്യകത, ജീവിതാരാമത്തിലെ ഓടകളിലേ സൗരഭ്യമുള്ളൂ എന്ന മനോഭാവം-ഈ മാതിരി വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ച് ഒരേ ഒരു വരിയേ എഴുതിട്ടുള്ളുവെങ്കിലും, അയാൾ മഹാകവിയാണെന്നു നിസ്സന്ദേഹം പറയാം.

ഗദ്യസാഹിത്യം

ഗദ്യസാഹിതീനതാംഗിയുടേയും വയറു വീർത്തു തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. ഗദ്യസാഹിത്യത്തെ നോവലും ചെറുകഥകളും, നാടകം, നിരൂപണം, മറ്റു പ്രബന്ധങ്ങൾ എന്നു നാലായി തരംതിരിച്ച് ഓരോന്നിനെപ്പറ്റിയും അല്പം ചിലതു പ്രസ്താവിക്കാം.

1 നോവലുകളും ചെറുകഥകളും

ഉജ്ജ്വലവർണ്ണനാത്മകങ്ങളായ കഥകൾ—കാദംബരി തുടങ്ങിയവ—സംസ്കൃതത്തിലും ഉണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും നോവൽപ്രസ്ഥാനം ഭാഷയിലേക്കു സംക്രമിച്ചത് ആംഗല ഭാഷയിൽനിന്നാണെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. നോവൽപ്രസ്ഥാനം ശുദ്ധ പാശ്ചാത്യമാണോ? അല്ലെന്നു കാണിപ്പാൻ വേണ്ടി, അതിന്റെ വികാസത്തെ ചുവടെ സംക്ഷേപിച്ചു ചേർക്കുന്നു.

നോവൽ എന്ന പേര്, ബൊക്കാക്ലിയൻസമ്പ്രദായത്തെ അനുകരിച്ച് കഥകൾ രചിച്ച എലിസബത്തിയൻഗ്രന്ഥകാരന്മാരാണ് ഇദംപ്രഥമമായി സ്വീകരിച്ചത്. ഇപ്പോഴാകട്ടെ, ക്ലിപ്തദൈർഘ്യവും ഏറെക്കുറെ ജടിലമായ കഥാബന്ധവും ഇല്ലാത്ത കഥകൾക്ക് നോവൽ എന്ന പേർ നല്കാറില്ല. എന്നാൽ നോവലൈകതകാർ പ്രതിപാദ്യവിഷയത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സീമകൾ കല്പിച്ചിട്ടില്ല താനും. ചരിത്രം, സാമുദായികപ്രശ്നങ്ങൾ, ധർമ്മം (മതം), ആധുനികശാസ്ത്രം, വിക്രമം, രാജ്യനീതി, ധനശാസ്ത്രം എന്നുവേണ്ട ഭൂമിശാസ്ത്രപഠനത്തെപ്പറ്റിപ്പോലും നോവലുകൾ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. വാസ്തവത്തിൽ നോവലിന്റെ യഥാർത്ഥമായ ധർമ്മം സമുദായാചാരങ്ങളേയും ജീവിതക്രമങ്ങളേയും ചിത്രീകരിക്കുകയാണ്.

ഇംഗ്ലണ്ടിൽ നോവൽ എന്നും ‘റോമാൻസ്’ എന്നും കഥകളെ രണ്ടായി ചിലർ വിഭജിക്കാറുണ്ട്. ആ വിഭജനം അനുസരിച്ച് നമ്മുടെ ചില വിമർശകന്മാരും അവയെ നോവൽ എന്നും ആഖ്യാതിക എന്നും രണ്ടായി വേർതിരിച്ചുകാണുന്നു. ഈ വിഭജനം നിഷ്പഷ്ടമല്ലെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അലക്സാണ്ടർ, ചാർലിമെയിൻ, ആർ

തർ തുടങ്ങിയ മഹാരഥന്മാരുടെ അപദാനങ്ങളെ വർണ്ണിച്ചു മാതൃഭാഷയിൽ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കഥകളാണ് വാസ്തവത്തിൽ റോമാൻസ്.

ഗ്രീസിൽ പ്രസ്തുത വകുപ്പിൽ ചേർക്കാവുന്ന കഥ ആദ്യമായി രചിച്ചത് സെനോഫൺ ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം വിദ്യാപ്രചരണത്തെ സംബന്ധിച്ച തനിക്കുണ്ടായിരുന്ന സിദ്ധാന്തത്തെ ഉദാഹരിക്കാനായി രചിച്ച 'സൈക്ലോപ്പീഡിയ' ആയിരുന്നു ആദ്യത്തെ ഗ്രന്ഥം. പിന്നീടായിരുന്നു പ്ലേറ്റോവിന്റെ അറ്റ്ലാന്റിസ് റോമാൻസിന്റെ ആവിർഭാവം. വാസ്തവത്തിൽ ബേക്കന്റെ ന്യൂ അറ്റ്ലാന്റിസ്, സർ തോമസ് മൂറിന്റെ 'ഉറ്റോപ്പിയ', കമ്പാനെല്ലാവിന്റെ 'സൂര്യനഗരി' ഇവയുടെ പിതാമഹൻ പ്ലേറ്റോവായിരുന്നു.

പിന്നീട് മൈലേഷ്യൻ സമ്പ്രദായത്തിലുള്ള ഫലിതമയവും ഉച്ഛംഖലവുമായ കഥാരീതി നടപ്പിൽവന്നു. അതിൽ നിന്നാണ് ഇറ്റാലിയൻ നോവലിന്റെ ഉല്പത്തി. എന്നാൽ ഉത്തരപ്രബോധനകല്പത്തിലെ (Later Renaissance Period) ആഖ്യാനികാകാരന്മാരിൽ വലുതായ ശക്തി പ്രയോഗിച്ചത് അലക്സാണ്ടർഡ്രിയൻദസയിലെ കഥാകാരന്മാരാണ്. അന്നത്തേ ലത്തീൻകഥകളിൽ പലതും യവനഭാഷയിൽനിന്നുള്ള തർജ്ജമകളായിരുന്നുവെന്നുതന്നെ പറയാം.

ബൈസാന്റിയിൻ കാലഘട്ടത്തിൽ ക്രൈസ്തവഗ്രന്ഥകാരന്മാർ ധർമ്മപ്രചരണാർത്ഥം ദാർഷ്ടാന്തികങ്ങളും അർത്ഥവാദാത്മകങ്ങളുമായ കഥകൾ എഴുതാൻ തുടങ്ങി എന്നുള്ളതും പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്.

റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അധഃപതനാനന്തരം മധ്യകാലം സമാരംഭിച്ചപ്പോഴേക്കും യവനസാഹിത്യം കുറേക്കാലത്തേക്ക് വിസ്മൃതിയിൽ ആണ്ടു. അന്ന് പാശ്ചാത്യലോകത്തിനു സാഹിത്യോന്മേഷം ലഭിച്ചത് പൗരസ്ത്യലോകത്തു നിന്നുമായിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നുള്ള അനുകരണങ്ങളും തർജ്ജമകളുമായ 'കലിലാഹം' ദി ഓനാഹ്, സപ്തഗുരുക്കന്മാർ, ജസ്റ്റാരോ മാനോറം ഇത്യാദികൾ പൗരസ്ത്യലോകത്തുനിന്ന് അറബികൾ വഴി റോമാക്കാർക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ജനകീയകഥകളാകുന്നു. ബോക്കാർസിയൻകഥകളിൽതന്നെയും പലതും ഇങ്ങനെ പൗരസ്ത്യദേശത്തു് ഉത്ഭവിച്ചതാണ്. ഗദ്യരൂപത്തിൽ കഥ പറയുന്ന സമ്പ്രദായം ഇംഗ്ലീഷുകാർക്കു ലഭിച്ചത് അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നായിരുന്നു എന്നു മുൻപ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതിനാൽ നോവൽപ്രസ്ഥാനത്തിന് ഭാരതഖണ്ഡവുമായി ഒരു വിദൂരസംബന്ധമെങ്കിലും ഉണ്ടെന്നുള്ളത് വിസ്മരിക്കാവുന്നതല്ല.

ഇനി അത് ഇംഗ്ലണ്ടിൽ എങ്ങനെയാണ് വികാസദശയെ പ്രാപിച്ചതെന്നോക്കാം. 'റോമൻസ്' എന്നു പറയപ്പെടുന്ന കഥകൾ പതിനഞ്ചാം ശതകത്തിലേ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ആവർഭവിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവ ഏറെക്കുറെ നമ്മുടെ വിക്രമാദിത്യൻ കഥകൾ പോലെ ആണിരുന്നത്. സേർവാന്റീസിന്റെ 'ഡാൺ ക്വിക്സോട്ട്' എന്ന ഗ്രന്ഥം അത്തരം കൃതികളെ യൂറോപ്പിൽ നിന്നു നിഷ്കാസനം ചെയ്തുകളഞ്ഞു. സേർവാന്റീസ് തൽസ്ഥാനത്തു് ഗാനങ്ങൾ ഇടകലർന്ന അജപാലപ്രേമകഥകൾ പ്രച

രിപ്പിച്ചു. സർ. ഫിലിപ്പ്സിഡ്നിയുടെ 'ആർക്കേഡിയ' അത്തരം ഒരു വിശിഷ്ട കൃതിയാണ്. ക്രമേണ ആ രീതിയും അസ്തമിച്ചു. അജപാലകഥകളുടെ ഉല്പത്തി സ്പെയിനിലായിരുന്നെങ്കിൽ വിരകഥാകലിതമായ പ്രേമകഥകളുടെ ഉത്ഭവം ഫ്രാൻസിലായിരുന്നു. ഉജ്ജ്വലവും ദീപ്യമായ ഭാഷ, ദിവ്യശക്തിയുടെ അതുഭൂതകരമായ ഇടപെടലുകൾ, അസംഭാവ്യമായ സംഭവങ്ങൾ ഇവയായിരുന്നു ഇത്തരം കഥകളുടെ പ്രധാന ലക്ഷണം. അവ അന്നത്തെ പ്രഭുക്കലത്തിന്റെ ഏതാണ്ടൊരു മങ്ങിയ പ്രതിച്ഛായയായിരുന്നുവെന്നു പറയാം. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ആ രീതി അനുസരിച്ചുണ്ടായ കൃതികൾ, റോജർ ബോയിന്റെ 'പാർത്തേനിസ്സാ', സർ ജാർജ്ജ് മക്കേൻസിയുടെ 'അരേറ്റിനാ', ജാൺ ക്രൗണിന്റെ 'പാർഡിയൺ', കാൺഗ്രേവിന്റെ 'ഇൻ കാഗിറ്റോ' ഇവയാകുന്നു.

ഈ രീതിയും അചിരേണ അസ്തമിച്ചു. അതിന്റെ സ്ഥാനം സ്പെയിനിൽ ആവിർഭവിച്ച 'തോന്യാസിക്കഥ' അപഹരിച്ചു. ആ പ്രസ്ഥാനം ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഡീഫോ, സ്കോട്ട് ഇവരിൽ തുടങ്ങി താക്കരയുടെ 'ബാരിലിൻഡ്'ന്റെ ആവിർഭാവം വരുന്നില്ലെന്നു നിലനിന്നു.

അതിനുശേഷം പല പ്രേരക ശക്തികൾക്കു വഴിപ്പെട്ട് നോവൽപ്രസ്ഥാനം വിവിധ രൂപങ്ങളെ അവലംബിച്ചു. സാമുവൽ റിച്ചേഡ്സൺ 'ഗാർഹ്യനോവൽ' രീതിയും, ഹോറേസ് വാൽപോൾ തുടങ്ങിയവർ ഭീകരകഥാസമ്പ്രദായവും, സർ വാൾട്ടർ സ്കോട്ട് ചരിത്രാഖ്യായികയും, ജെയിൻ ആസ്റ്റിൻ ഫലിതം കലർന്ന സാമുദായികാഖ്യായികയും സമാരംഭിച്ചു. ഈ ഓരോ ശാഖയും ക്രമേണ പുഷ്ടലമായിത്തീർന്നു. ഈ കഴിഞ്ഞ ഒരു ശതകത്തിനുള്ളിൽ ഫ്രാൻസിൽ, വിക്റ്റർ ഹൂഗോ, ജാർജ്ജ് സാൻഡ്സ്, ബാൽസാക്കു, ഡ്യൂമാസ്, പ്രാസ്റ്റർ മെരിമി ഇവരും ഇംഗ്ലണ്ടിൽ താക്കരേ, ഡിക്കൻസ്, ജാർജ്ജ് എലിയട്ട്, വില്ല്യം കൊള്ളിൻസ്, ടോലോപ്പ്, കിംഗ്സ്ലി, സ്റ്റീവൻസൺ, താമസ് ഹാർഡി, റുഡ്യാഡ് ക്ലിപ്പിങ്ങ് ഇവരും റഷ്യയിൽ ടർജ്ജനിഫ്, ടാൾസ്റ്റോയി, മാക്സിം ഗോർക്കി ഇവരും നോവൽപ്രസ്ഥാനത്തിന് അത്യുന്നതമായ സ്ഥാനം സമ്പാദിച്ചുകൊടുത്തു.

ഈ കഴിഞ്ഞ രണ്ടു യുദ്ധങ്ങളുടെ ഫലമായി നോവൽപ്രസ്ഥാനത്തിൽ വേറെയും ചില വ്യതിയാനങ്ങൾ സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. സാങ്കേതിക മാർഗ്ഗത്തിലും പ്രതിപാദനരീതിയിലും വലുതായ മാറ്റങ്ങൾ വന്നുചേർന്നിരിക്കുന്നു. മനോവിജ്ഞാനാത്മകനോവൽ ഈ ഘട്ടത്തിൽ ആണ് ഉദയം ചെയ്തത്. ഡാസ്റ്റോവ്സ്കിയുടെ കുറവും ശിക്ഷയും എന്ന വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥം ആ ഇനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

പ്രതിപാദ്യവിഷയത്തെ അനുസരിച്ച് നോവലുകളെ സംഭവചിത്രാത്മകം, സമുദായ ചിത്രാത്മകം, മനോവിജ്ഞാനാത്മകം എന്നു മൂന്നായി വേർതിരിക്കാം. സംഭവ ചിത്രാത്മകനോവലുകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രേമകഥകൾ അഥവാ ശൃംഗാരസമ്പ്രദായനമായ കഥകൾ, അപസർപ്പക കഥകൾ, വിക്രമകഥകൾ ഇവയെല്ലാം ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇന്ദ്രലേഖ, ഭാസ്കരമേനോൻ, വിരുതൻ ശങ്കു ഇവയെ മുറയ്ക്കി ഉദാഹരണങ്ങൾ

ളായെടുക്കാം. അപ്പന്റെ മകൾ, ശാരദ ഇവ സമുദായ ചിത്രാത്മകവും എന്റെ ഗീത മനോവിജ്ഞാനാത്മകവും ആണ്.

ഗ്രന്ഥകാരന്റെ വീക്ഷണകോടി അനുസരിച്ച് കാല്പനികം, വാസ്തവികം, പുരോ ഗമനാത്മകം എന്നു മൂന്നായി അവയെ വേർതിരിക്കാവുന്നതാണ്.

നോവലിന്റെ പ്രധാന അംശങ്ങൾ പ്ലാട്ട് (കഥാബന്ധം) പാത്രങ്ങൾ, വർണ്ണന, സംഭാഷണം ഇവയാകുന്നു. ഭാവാത്മക നോവലുകളിൽ ആദ്യം പ്ലാട്ടു നിശ്ചയിച്ചി ട്ട് അതിനു യോജിച്ച പാത്രങ്ങളെ നിശ്ചയിക്കുന്നു. പ്ലാട്ട് മാർത്താണ്ഡവർമ്മയിലെ പോലെ ജടിലമായോ ഇന്ദുലേഖയിലെപ്പോലെ സരളമായോ ഇരിക്കും. സംഭവബ ഹുല കഥകളിൽ വർണ്ണനകൾ കൂടിയിരിക്കും. സംഭവങ്ങൾക്കു സ്ഥലകാലങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിനും ചിലപ്പോൾ വിശദീകരണത്തിനും ആയിട്ടല്ലാതെ കേവലം വർ ണ്ണനകൾക്കായിട്ടു മാത്രം വർണ്ണിക്കുന്നത് നീരസജനകമാണ്. കഥാകൃത്തുകളുടെ ശ്രദ്ധ കൂടുതലായി പതിയേണ്ടത് പാത്രസൃഷ്ടിയിലാകുന്നു. ഓരോ പാത്രവും തന്റെ സ്വഭാവഗതിയെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നത് ചേഷ്ഠിതങ്ങൾ വഴിക്കോ സംഭാഷണം വഴി ക്കോ ആയിരിക്കുമല്ലോ. അതിനാൽ ഗ്രന്ഥകാരൻ നേരിട്ട സ്വഭാവവർണ്ണനം ചെ യ്യാതെ ചേഷ്ഠാസംഭാഷണാദികൾ മുഖേന അതിനെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നതാണ് ഉചി തം. ഇതിനു ഗ്രന്ഥകാരൻ വിപുലമായ മനുഷ്യഹൃദയജ്ഞാനം അത്യന്താപേക്ഷിത മാകുന്നു. ഒരു മനുഷ്യൻ ഓരോ അവസ്ഥയിലും വികാരാധീനനായിത്തീരുന്നോൾ ഇന്നതേ പറയൂ, ഇന്നതേ പ്രവർത്തിക്കൂ എന്ന് അയാൾ അറിഞ്ഞിരിക്കണം. അതാ തു ഭാവങ്ങൾക്കു യോജിച്ച ഭാഷയും പ്രയോഗിക്കണം. ദീർഘദീർഘങ്ങളായ പ്രസം ഗങ്ങൾ, തത്ത്വോപദേശങ്ങൾ ഇവയെല്ലാം നീരസപ്രദങ്ങളാണ്. ഇന്ദുലേഖയിലെ പതിനെട്ടാം അദ്ധ്യായം പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. നിലത്തു പാകുന്ന വിത്ത് കരുത്തുവളർ ന്ന് വൃക്ഷമായി ഫലോന്മുഖമായിത്തീരുന്നതുപോലെ കഥാബിജം അനുക്രമം സ്വാ ഭാവികമായി വികസിച്ചു പരിണാമദശയെ പ്രാപിക്കുന്ന രീതിയിൽ ആയിരിക്കണം കഥോപചയം. ചിലപ്പോൾ ആഖ്യാനികാകാരന്മാർ അവാന്തരകഥകളെ പ്രവേശി പ്പിച്ച് അവയെ പരസ്പരം കൂട്ടിയിണക്കുന്നതായും കാണാം.

മലയാളത്തിൽ സ്വതന്ത്രാഖ്യാനികകൾ ഇപ്പോൾ വിരളമായിരിക്കുന്നതേയ്യ ഉള്ളു. ചരിത്രാഖ്യാനികകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ സി. വി. യുടെ കൃതികളാണ് ഉത്തമങ്ങൾ. അവയെ ഒഴിച്ചാൽ അപ്പൻതമ്പുരാന്റെ ഭൂതരായർ, നന്നീശന്റെ കേരളേശ്വരൻ, നാരായണപ്പുതുവളിന്റെ കേരളപുത്രൻ, എൻ. കെ. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ വിരമാർത്താ ണ്യൻ, കെ. എം. പണിക്കരുടെ പറങ്കിപ്പട്ടയാളി, പുണർകോട്ടുസ്വരൂപം, ധൂമകേ തു, കേരളസിംഹം ഇവയും, ഡി. പത്മനാഭൻ ഉണ്ണിയുടെ പ്രതാപസിംഹൻ, റാണി ഗംഗാധരലക്ഷ്മി, കണ്ണത്തമ്പിമാർ, കുറുപ്പംവീട്ടിൽ കെ. എൻ. ഗോപാലപിള്ളയുടെ 'പോർക്കളത്തിനു പിന്നിൽ' ഇങ്ങനെ ഏതാനും കൃതികൾ പ്രശസ്തങ്ങളാണ്.

സാമുദായികനോവലുകളിൽ ഇന്ദുലേഖ, ശാരദ, പ്രേമാമൃതം, അപ്ഫന്റെ മകൾ ഇവ പ്രാധാന്യം വഹിക്കുന്നു. എൻ. കെ. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ കനകംഗലം,

ബി. കല്യാണി അമ്മയുടെ കർമ്മഫലം, നീലംപേരൂർ എൻ. പി. പണിക്കരുടെ ലോലിതയും വിച്ഛിന്നഹാരവും, ചങ്ങമ്പുഴയുടെ കളിത്തോഴി, റ്റി. എൻ. ഗോപിനാഥൻനായരുടെ സൂധ, സി. മാധവൻപിള്ളയുടെ ദേശസേവിനി, ജ്ഞാനാംബിക, ആനന്ദസാരം, സി. എസ്. നായരുടെ 'പനയ്ക്കൽ മാറ്റ്' ഇവയും പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. എൻ. കെ. കൃഷ്ണപിള്ള, നായന്മാരുടെ ഇടയ്ക്കുള്ള തൊഴിലില്ലായ്മ സരസമായി ചിത്രീകരിക്കുന്നു. എൻ. പി. പണിക്കർ ഉൽകൃഷ്ട നായർകുടുംബത്തിൽ ജനിച്ച ഒരു യുവാവാണ്. ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം വരുന്നതിന് അനേകവർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പിൽ എഴുതപ്പെട്ട ലോലിത എന്ന കൃതിവഴിക്ക്, പതിതജനതയോടു് സമ്പർണ്ണർ അനുവർത്തിച്ചുവന്ന ദുർന്നയത്തിന്റെ കാഠിന്യത്തേയും അനാശാസ്യതയേയും ഹൃദയസ്സർശകമാവുവണ്ണം അദ്ദേഹം ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. നായികാനായകന്മാർ തന്നെയും ഈഴവജാതീയരാണ്. കഥയ്ക്കു സ്ഥൂല്യം കുറച്ചു കുറയ്ക്കാനായിരുന്നു. വിച്ഛിന്നഹാരവും നാടകക്കാരിയും വായിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്ന മറ്റു കഥകളാണ്.

കെ. സുകുമാരൻ ബി. എ.

മലബാറിലെ കാമികന്മാരിൽവച്ച് ഏറ്റവും പ്രായംകൂടിയ സാഹിത്യകാരനായ കെ. സുകുമാരൻ 84-ാം വയസ്സിൽ (1956-ൽ) ഈയിടയ്ക്കാണ് മരണം പ്രാപിച്ചത്. ഇത്ര വളരെ നോവലുകളും ചെറുകഥകളും രചിച്ചിട്ടുള്ളവർ നന്നേ ചുരുക്കമാണ്. ഐഹിക ജീവിതം സുഖാനുഭോഗത്തിനുള്ളതാണെന്നു വിശ്വസിച്ചിരുന്ന ഈ കാമികന്റെ കൃതികളിൽ ശൃംഗാരരസം കുറേ കവിഞ്ഞുപോയി എന്നൊരാക്ഷേപം പരക്കേ ഉണ്ടെങ്കിലും അവ രസാവഹങ്ങളല്ലെന്നു പറയാൻ ആർക്കും ധൈര്യമുണ്ടാവുകയില്ല. ചെറുകഥകൾ രണ്ടു ഭാഗങ്ങളായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അസുയാമയം, ആ വല്ലാത്ത നോട്ടം, ഒരു പൊടിക്കൈ (കഥകൾ), ആരാന്റെ കട്ടി (കഥകൾ), വിധി, അഴകുള്ള പെണ്ണ്, ഇതു ചതിയോ, ശപിക്കപ്പെട്ട ശപഥങ്ങൾ, ഗദ്യമഞ്ജരി (ലേഖനങ്ങൾ), പാപത്തിന്റെ ഫലം, മയൂരകാഹളകാലം, വിവാഹത്തിന്റെ വില, ഇണക്കവും പിണക്കവും, കുടുംബപരിധി, കട കൊണ്ടു കിട്ടിയ മുതൽ (കഥകൾ), ഭീഷണി (നാടകം), മിശ്രയിലെ റാണി (നാടകം), ജാതയുടെ ജയം (തർജ്ജമ) ഇവയാണ് പ്രധാന കൃതികൾ. ജന്തുശാസ്ത്രപരമായി ഭാഷാപോഷിണി മുതലായ മാസികകളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഉപന്യാസങ്ങളിൽ വിജ്ഞാനത്തെ വിനോദത്തോടു സരസമായി രഞ്ജിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ജന്തുശാസ്ത്രം, ജ്യോതിശാസ്ത്രം, എന്നു രണ്ടു ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഭാസാവില്പാസം എന്ന കാവ്യത്തിൽ ശൃംഗാരം എല്ലാ പരിധികളേയും അതിലംഘിച്ചിരിക്കുന്നതായി കാണാം. 'ചിരിയോ ചിരി' എന്ന ഹാസ്യകൃതി സുകുമാരന്റെ പരിഹാസരസികത്വത്തിന് ഉത്തമദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു.

സി. മാധവൻപിള്ള

സി. മാധവൻപിള്ള ബി. എ. ദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്ന് സ്വന്ത പരിശ്രമംകൊണ്ട് ഉയർന്നുവന്ന ഒരു യുവാവാണ്. 'വിജയഭാനു' എന്ന ഹാസ്യമാസികയുടേയും വിജയഭാ

നം ബുക്ക്ഡിപ്പോവിന്റേയും ഉടമസ്ഥനെന്ന നിലയിലും ദേശസേവിനി, ആനന്ദസാഗരം, ജ്ഞാനാംബിക, യാചകമോഹിനി (നാടകം), സ്ത്രീധനം (നാടകം) കമാരികമല, (നാടകം), വീരാംഗന (നാടകം), വെണ്ണിലാവ് (നാടകം), ചിത്രസൗധം ഇവയുടെ കർത്താവെന്ന നിലയിലും കേരളീയർക്കെല്ലാം സുപരിചിതനാണ്. സി. മാധവൻപിള്ളയുടെ നോവലുകൾക്കുള്ള പ്രചാരം മറ്റൊരു കഥകൾക്കും ഇല്ല. എന്താണ് ഇതിന്റെ കാരണം? കലാശില്പമൊന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾക്ക് ഉണ്ടെന്ന് ഞാൻ ശപഥം ചെയ്യുന്നില്ല; പലേ ന്യൂനതകൾ അവയ്ക്ക് ഉണ്ടാവാം. എന്നാൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് ഒട്ടു മുക്കാലും പരമാർത്ഥമാണ്. ഉന്നതസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഇരിക്കുന്നവരെന്ന് സ്വയം അഭിമാനിക്കുന്നവർ ആചാരത്തിന്റേയും നിയമത്തിന്റേയും മറവിൽനിന്നുകൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന ഓരോ മാതിരി ജനപീഡനങ്ങളെ അദ്ദേഹം വായനക്കാരുടെ മുമ്പിൽകൊണ്ടുവന്നു നിരത്തുന്നു. അവരോട് ഗ്രന്ഥകാരനേ ലേശം ദയയില്ല. അവർ ദയയേ അർഹിക്കുന്നമില്ല. പ്രസ്തുത കൃതികൾക്കുള്ള മറ്റൊരു ആകർഷണം അവയിൽ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന ഫലിതമാണ്.

സി. മാധവൻപിള്ളയുടെ ഫലിതം പരിപൂർണ്ണമായി ആസ്വദിക്കണമെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ചിത്രസൗധം' തന്നെ വായിക്കണം. കണ്ണിരാമൻ നായനാർ, പൂത്തേഴം, സഞ്ജയൻ, ഈ. വി. എന്നീ ഫലിതരസികന്മാരുടെ അണിയിൽതന്നെ ഇരിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് യോഗ്യതയുണ്ടെന്നുള്ളതിന് ഈ പുസ്തകംതന്നെ ഉത്തമസാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. ഈ. വി. പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിനെ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം:

“ഈ ചിത്രസൗധത്തിൽ ഏതാനും മാതൃകകളെ അപഹാസ്യമായി കാണിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ചിത്രകാരന്റെ സാഹിത്യ വൈദഗ്ദ്ധ്യവും കലാനൈപുണ്ണിയും ഇതിലെ ഓരോ വരിയും തെളിച്ചു കാണിക്കുന്നുണ്ട്. ഹൃദയംകളിർക്കുമാറ് ചിരിക്കാതെ ഇതിലെ ഒരു പേജെങ്കിലും വായിച്ചു തീർക്കുക അത്ര സുസാധ്യമല്ലതന്നെ. ശ്രീമാൻ മാധവൻപിള്ളയുടെ സരസതൂലിക ഏതൊരു വർഗ്ഗത്തിനെ പിടികൂടുന്നോ അവരാണ് ഏറ്റവും കൂടുതൽ രസിക്കുന്നതെന്നുള്ളതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഫലിതസാഹിത്യത്തിൽ ആദ്യന്തം പ്രശോഭിക്കുന്ന പ്രത്യേക വൈശിഷ്ട്യം. വാക്കുകളും വാക്യങ്ങളും കൊണ്ട് അമ്മാനമാടുവാൻ ഈ യുവഗ്രന്ഥകാരൻ പ്രത്യേക രസമാണ്. കലാദേവി ഹൃദയം തുറന്നു തന്നെയാണ് ഇദ്ദേഹത്തെ അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ളത്.”

ഒന്നു രണ്ടു ഉദാഹരണങ്ങൾ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം:

“ബീ-ഏ-ക്കാരിയേ ചൊല്ലടിക്കു കൊണ്ടുവരാൻ ഞാൻ ഒരു നല്ല പൊടിക്കൈ വച്ചുതരാം. നിങ്ങൾ അവളുടെ കാമുകപദം കാംക്ഷിക്കുന്നു എന്നു വിചാരിക്കുക. നേരെചെന്ന് സങ്കടം പറഞ്ഞാൽ ഹജൂരിലാണെങ്കിൽ “ആലോചിക്കാം അല്ലെങ്കിൽ അന്വേഷിക്കാം” എന്ന ഫലശൂന്യമായ ഒരു മറുപടിയെങ്കിലും ലഭിക്കും. പക്ഷേ നമ്മുടെ ബി. ഏ. അപ്പാരസ്സിന്റെ മഹനീയതയെപ്പറ്റി അവൾക്കുള്ള ബോധ്യം ഇപ്രകാരമൊരു മറുപടിയെങ്കിലും നൽകുന്നതിന് അവളെ അനുവദിക്കയില്ല. ആ നിമിഷത്തിൽ നിങ്ങളെ ഒരു യാചകനോ മര്യാദയില്ലാത്ത നികൃഷ്ടജീവിയോ ആയി

അവൾ കരുതുന്നു. ആ കരുതലിന് മാറ്റം വരുത്തുക കാലാന്തരംകൊണ്ടും സാധ്യമല്ലതാനും.

അതൊന്നുമല്ല വേണ്ടത്. നിങ്ങൾ വെറുമൊരു നപുംസകന്റെ രംഗം അഭിനയിക്കുകതന്നെ വേണം. അഭിനയമല്ലേ, യഥാർത്ഥമല്ലല്ലോ. ഒരു പ്രഹസനത്തിൽ കള്ളൻപാർട്ട് അഭിനയിക്കുന്നതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ കള്ളനാകുന്നുണ്ടോ? ഇല്ല. അതുപോലെ തന്നെ ആ ബി. എ. ക്ലാരിയെ കറക്കുവാൻ വേണ്ടി നിങ്ങൾ ഒരു ചെറിയ രൂപഭേദം നിങ്ങളുടെ സ്വഭാവ ഭേദത്തിലും, ആശയാദർശങ്ങളിലും കൈക്കൊൾകതന്നെ വേണം. ആദ്യമായി വേണ്ടത് നിവൃത്തിയുള്ളിടത്തോളം സകല സ്ത്രീസമാജങ്ങളിലും പ്രാസംഗികനായി ഹാജരാകുകയെന്നുള്ളതാണ്. സ്ത്രീയും പുരുഷനും ഒരേ കാര്യത്തിൽ വാർത്തെടുത്ത രണ്ടു ഉണ്ണിയപ്പങ്ങളാണെന്നും, ഒന്നിനെ അപേക്ഷിച്ച് മറ്റൊന്നിന് മേയുണ്ടെന്നു ഘോഷിക്കുന്നവന്റെ തലമണ്ട നിലത്തല്ലികൊണ്ടടിച്ചു പൊളിക്കണമെന്നും കൂസലേന്യേ തട്ടിവിട്ടേയ്ക്കണം. പുരുഷന്റെ ഹൃദയം പുണ്യാക്കുകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചതാണെന്നും, എന്നാൽ സ്ത്രീയുടേതാകട്ടെ അസ്സൽ പത്തരമാറ്റു തങ്കത്തിൽ വാർത്തെടുത്തതാണെന്നും പറയുമ്പോൾ, സദസ്യർ പൊട്ടിക്കുന്ന ഹസ്താരവത്തെപ്പോലും വകവയ്ക്കാതെ, സ്ത്രീകളുടെ സഹനശക്തി, ബുദ്ധിശക്തി, കതിരശക്തി മുതലായ ശക്തികളെ ശതഗുണം വർണ്ണിച്ചു വർണ്ണിച്ചു ഒടുവിൽ ഒരു പുരുഷൻ നൂറുജന്മം കൊണ്ടുപോലും ഒരു സ്ത്രീയ്ക്കു വേണ്ട യോഗ്യതകൾ ആർജ്ജിക്കുവാൻ ശക്തനാകയില്ലെന്നു സ്ഥാപിക്കണം. അവളുടെ തലയോട്ടിക്കകത്ത് പള്ളിവാസൽ സ്ത്രീ ഇരിപ്പുണ്ടെന്നു പറയണം. നിങ്ങളുടെ സഹോദരികളെ നിങ്ങൾ പൂച്ചുവിലങ്ങിട്ടു വീട്ടിനകത്തുള്ള നാലുകെട്ടിന്റെ തൂണിൽ തളച്ചിരിക്കുകയാണിരിക്കും; സാരമില്ല. എങ്കിലും സ്ത്രീസമാജത്തിൽ പ്രസംഗിക്കുമ്പോൾ “മല്ലാരിപ്രിയയായ ഭാമസമരം ചെസ്തീലയൊ?” എന്നു തുടങ്ങി, സ്ത്രീസ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ആവശ്യകതയെപ്പറ്റി ഉച്ചൈസ്സരം ഉൽഘോഷിച്ചുകൊൾക. ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ മനുഷ്യനായ മഹാത്മാഗാന്ധിയെ ഒരു സ്ത്രീയാണ്, അല്ലാതെ പുരുഷനല്ല പ്രസവിച്ചതെന്നു പറയുക തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട് പുരുഷൻ നിഷ്കരനാണെന്നും രാക്ഷസനാണെന്നും വെറും തേക്കുതടിയാണെന്നും അവന്റെ സ്വേച്ഛാപ്രഭുത്വംകൊണ്ടു മാത്രമാണ് അവൻ സ്ത്രീകളെ അടക്കിബീഭരിക്കുന്നതെന്നും പക്ഷേ ഈ വിദ്യയൊന്നും ഇന്നത്തെ കൊച്ചുപെണ്ണങ്ങളോടു പറ്റുകില്ലെന്നും പറഞ്ഞാൽ മതി. പിന്നീടു ഏതു സ്ത്രീസമാജത്തിലും പ്രസംഗിക്കുവാൻ നിങ്ങൾക്കു ക്ഷണം ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. പൂവൻ പഴത്തെപ്പോലെ പൊതിഞ്ഞ ലാവണ്യവിഗ്രഹങ്ങൾ നിങ്ങളെ ക്ഷണിച്ചു സല്ലരിച്ചു കൊണ്ടുപോകും. അക്കൂട്ടത്തിൽ നിങ്ങൾ ആരാധിക്കുന്ന ബി. എ. ക്ലാരി തീർച്ചയായും ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യും.”

പത്രാധിപത്—“ദിവാൻജി എന്ന വാക്കിന്റെ പ്രയോജനം പത്രാധിപർക്കു നല്ലവണ്ണമറിയാം. വലിയ തിടുക്കത്തിൽ അദ്ദേഹം ബാർബർഷാപ്പിൽ കയറിപ്പൊട്ടി. “എടോ വേഗത്തിൽ ഒന്നു ഷേവുചെയ്യണം. പതിനൊന്നുമണിക്കു ദിവാൻജിയെ കാണാൻ പോവേണ്ടതാണ്. മുഖത്തെങ്ങും ഒരു കുറ്റി നില്ലുരുത്ത്.” ഇതു കേട്ടാൽ

ദിവാൻജി തന്നെക്കൊണ്ടാൻ ചെല്ലുന്നവരുടെയെല്ലാം മുഖം തപ്പിനോക്കുമെന്നാണു തോന്നുക.”

ഇൻഷുറൻസ് ഏജൻ്റ്

“വേഷവിധാനത്തിൽ ഇൻഷുറൻസ് ഏജൻ്റ്റിനെ ജയിക്കുവാൻ ഒരു വൈശ്രവണൻ ഈ ലോകത്തിൽ ഇതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഉണ്ടാവുകയുമില്ല. ആ കമ്മായം തേച്ച ഹാറ്റും, ബ്ലൂസർജുക്കോട്ടും, അതിനടുത്ത സൂട്ടും, ടൈയ്യും, വാസ്ലൈനും, ഗ്ലിസറിനും, ത്രീകാസിലും, ചീപ്പും, കണ്ണാടിയും എന്നു വേണ്ട, അയാളുടെ ശരീരത്തിലെ ഓരോ അവയവവും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകമായും, ഒക്കെക്കൂടിയും കാണികളുടെ നയനങ്ങളേയും ഹൃദയത്തേയും ഹഠാദാകർഷിക്കുകതന്നെ ചെയ്യും. ആയിരവും രണ്ടായിരവും അളന്നുവാങ്ങിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ പോലും അലക്കിത്തേച്ച കോട്ടും സൂട്ടുമാണുപയോഗിക്കുന്നത്. എന്നാൽ നമ്മുടെ ഇൻഷുറൻസ് ഏജൻ്റാകട്ടെ, കോട്ടും സൂട്ടും ശരീരത്തിൽ ധരിച്ച ശേഷം, തറയിൽ മലർന്നു കിടന്നു കൊടുക്കുന്നു. ആ കിടപ്പിലാണ് ഡോബി ആ വസ്തുവിശേഷങ്ങളെ ഇസ്തിരിപ്പെട്ടയാകുന്ന ചിന്തേതുകൊണ്ടു മിനുക്കി മോടി പിടിപ്പിക്കുന്നത്. ഇപ്രകാരം ശരിയായി തേച്ചുണക്കി എടുത്ത ഒരു ഇൻഷുറൻസ് ഏജൻ്റ്റിനെ ആ നിലയിൽ ഏതു ബാങ്കിൽ വേണമെങ്കിലും ഒരു പതിനായിരം രൂപയ്ക്ക് ജാമ്യം കൊടുക്കാം. പോരേ?”

... ..

“ഈ കുട്ടികൾ എല്ലാം നിങ്ങളുടേതുതന്നെയാണല്ലോ?” ഇൻഷുറൻസ് ഏജൻ്റ് കടന്നു ചോദിക്കുകയാണ്. “ഞാൻ അവന്റെ മുഖത്തു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. എൻ്റ്ഹേ! യാതൊരു ചാഞ്ചല്യവുമില്ല. എൻ്റ് കുട്ടികൾ എൻ്റ്തുതന്നെയാണല്ലോ എന്ന്! എൻ്റ് മുഖച്ഛായ ഒരു ഒന്നാംതരം രജിസ്റ്റേർഡ് ട്രയിഡ് മാർക്കുപോലെ ആ പതിന്നാലെണ്ണത്തിന്റേയും മുഖത്തു തെളിഞ്ഞു കാണുന്നുണ്ട്. ആ ഓമനക്കുഞ്ഞുങ്ങൾ എൻ്റ്തു തന്നെയാണോ എന്ന്, ശവത്തിനെ അടിച്ചിറക്കിയാലെ എന്ന് എനിക്കു തോന്നി. പക്ഷെ എന്തു ചെയ്യാം. കോട്ടും സൂട്ടും കണ്ടിട്ടു പേടിയാകുന്നു.”

അസൂയ

ചാക്കോച്ചൻ്റ് സ്വത്തു് ആയിരത്തിൽ നിന്ന് രണ്ടായിരം ആകുമ്പോൾ, അരോഗ്യവശഗാന്ത്രനായ മാർക്കോസ് മുതലാളിക്ക് ഒരു ചെറിയ കുളിരും പനിയുമാരംഭിക്കുന്നു. സാരമില്ല. 100 ഡിഗ്രി വരും. അതേയുള്ളു. ഉടൻ ചാക്കോച്ചൻ്റ് കരളുകളു കച്ച വടത്തിൽ നിന്നച്ചീരിക്കാതെ കിട്ടുന്നു ഒരു രണ്ടായിരം. മാർക്കോസിൻ്റ് പനി ജരമായി 102 ഡിഗ്രി ചൂടെണ്ടങ്കിലും അപകടസീമയിലെത്തിയിട്ടില്ല. ഉടൻ അറിയുന്നു, ചാക്കോച്ചൻ്റ് മകൻ കണ്ടത്താതെ സിക്രട്ടേറിയേറ്റിൽ 40 രൂപാ ശമ്പളത്തിൽ ഒരു ക്ലർക്കുദ്യോഗം കിട്ടിയെന്നു്. ഒരു ചെറിയ വിമ്മിട്ടം, ശ്വാസത്തിൻ്റ് അല്പം തടസ്സം, 104 ഡിഗ്രി. എങ്കിലും ഡാക്ടർമാർ ആശ വിടുന്നില്ല. അപ്പോൾ കേൾക്കാം കണ്ടത്താതെയെക്കൊണ്ടു്, റബ്ബർ മുതലാളി മത്തായിത്തരകൻ്റ് മകൾ അന്നക്കുട്ടിയെ കെട്ടി

ക്കാൻ 50000 രൂപാ പറഞ്ഞു സമ്മതിപ്പിച്ചു വെച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന്. മാർക്കോസ് മുതലാളികളുടെ കൂടുകൂട്ടലിനെ ബോധക്ഷയം, പിച്ഛം പേയും പറച്ചിൽ, 106 ഡിഗ്രി, ഡാക്ടർ കയ്യൊഴിയുന്നു . . . ഇതിന് വല്ല കാര്യവുമുണ്ടോ?

മാധവൻപിള്ളയുടെ നോവലുകളിലും നാടകങ്ങളിലും ഒക്കെ ഈ മാതിരി ഫലിതോക്തികൾ കാണാനുണ്ട്. മലയാളഭാഷയിൽ ഇപ്പോഴുള്ള നാടകങ്ങളിൽ ഏറിയകൂറും തർജ്ജമകളോ, അനുകരണങ്ങളോ, ചോരണങ്ങളോ ആണ്. തർജ്ജമകളിൽ തന്നെയും വായിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്നവ തുലോം വിരളങ്ങളായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്.

2 ചെറുകഥകൾ

ചെറുകഥകളുടെ നില അതല്ല. ആ ശാഖ ഏറെക്കുറെ പുഷ്പലയായിരിക്കുന്നു കഥ കേൾപ്പാനുള്ള കൗതുകം മനുഷ്യനു സഹജമായിട്ടുള്ളതാണ്. ശിശുവായിരിക്കുമ്പോൾതന്നെ നാം കഥാരൂപണകൗതുകം പ്രദർശിപ്പിച്ചുതുടങ്ങുന്നു. ശിശുക്കൾക്ക് ബാഹ്യലോകം ഒരു അതുതവസ്തുവായിരിക്കുന്നതിനാൽ, അതുതകഥകൾ കേൾപ്പാനാണ് അധികം ആഗ്രഹം. വിദ്യാലയജീവിതകാലത്ത് നാം സ്വപ്നലോകത്തിൽ ജീവിക്കുന്നു. കാണുന്നതെല്ലാം പൊന്നാക്കണമെന്നാണ് നമ്മുടെ മോഹം. ആ ഘട്ടത്തിൽ ആദർശജീവിതത്തെ ചിത്രീകരിക്കുന്ന കഥകൾ നമുക്കു കൂടുതൽ രസിക്കും. ദുരന്തകഥകൾ കേൾപ്പാൻപോലും നാം ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. ജീവിതയഥാർത്ഥ്യങ്ങളോടു മല്ലിട്ടു തുടങ്ങുമ്പോഴാണ് നമ്മുടെ സങ്കല്പസൗധം ഇടിഞ്ഞുപോകുന്നത്. അപ്പോൾ വാസ്തവിക കഥകൾ നമുക്ക് അത്യന്തം രസിക്കുന്നു. വാർദ്ധക്യത്തിലാകട്ടെ ചിന്താ മധുരങ്ങളായ കഥകൾമാത്രമേ നമ്മെ ആകർഷിക്കൂ. വ്യക്തികൾക്കെന്നപോലെ സമുദായത്തിനും ശൈശവാവസ്ഥകളുണ്ട്. വിക്രമാദിത്യൻ കഥകൾ, മദനകാമരാജൻകഥകൾ, ശുകസപ്തതി മുതലായവയെല്ലാം അക്കാലത്തുണ്ടായവയാണ്. പിന്നീട് ഒടുവിലിന്റെ നാലു കഥകളുടെ മട്ടിലുള്ള കഥകൾ നടപ്പിൽ വന്നു. ഒടുവിൽ കണ്ണിത്തൊഴുപ്പുമേനോന്റെ കഥകൾ ചെറിയ ഉപാഖ്യാനങ്ങളോ ചെറുനോവലുകളോ ആണെന്നു പറയാം. ഒരു സംഭവത്തെയോ, വ്യവസ്ഥിതിയെയോ, ദൃശ്യത്തെയോ, മനോഭാവത്തെയോ സ്ഥലകാലക്രിയയെകൃദികൃഷ്ടയോടും മനോനിയന്ത്രണത്തോടും കൂടി അനതിവിസ്തരമായി, ലളിതവും എദയസ്പർശകവും ആയ ഭാഷയിൽ വർണ്ണിക്കുന്നതിനേയാണ് ചെറുകഥയെന്ന് നാം ഇപ്പോൾ വ്യവഹരിച്ചു പോരുന്നത്. ചെറുകഥകളിൽ വലിയ വർണ്ണനകളോ പാത്രങ്ങളുടെ വൈവിധ്യമോ ജടലമായ പ്ലാട്ടോ ആവശ്യമില്ല. നോവലിന്റെ ഘടകാംശങ്ങളായ പ്ലാട്ട്, പാത്രം, വർണ്ണന, സംഭാഷണം ഇവ നാലും ചെറുകഥയിലും ഉണ്ടായിരിക്കുമെങ്കിലും അവയ്ക്ക് നോവലിന്റേതിൽ നിന്നു വ്യത്യാസമുണ്ടായിരിക്കും. ഈ മാതിരിയുള്ള ചെറുകഥകൾ ഭാഷയിൽ ആദ്യമായി പ്രചരിപ്പിച്ചവർ സി. ഗോപാലപ്പണിക്കരും കെ. സുകുമാരനും ഏ. നാരായണപ്പുതുവാളുമാണ്. എന്നാൽ അവരുടെ എല്ലാ കഥകളിലും സ്ഥലകാലൈകൃദികൃഷ്ടയില്ലെന്ന് ഒരു ദോഷം പറയാം.

സി. കുഞ്ഞുരാമൻ മേനോൻ എം. ആർ. കെ. സി.) മറ്റൊരു പ്രസിദ്ധ കാഥി കനായിരുന്നു. ഈ കാഥികന്മാരിൽ എം. ആർ. കെ. സി.-യും, നാരായണപ്പുതുവാളും ചരിത്രകഥകൾ രചിച്ചു. കേരളീയരുടെ ദേശീയാഭിമാനത്തെ പുലർത്താനാണ് നോക്കിയത്. ചിലർക്ക് അത്തരം കഥകൾ രസിക്കാതെ വന്നേക്കാമെങ്കിലും, മനുഷ്യർ പ്രത്യേക ജനതകളായി പിരിഞ്ഞു, തങ്ങളുടെ സ്വാധീനമണ്ഡലത്തിനു വ്യാപ്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രാബല്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം അവ വായിച്ചു രസിക്കാൻ ആളുകളും ഉണ്ടായിരിക്കും. സ്വതന്ത്ര രാഷ്ട്രങ്ങൾ പരസ്പരം മത്സരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അടിമത്വത്തിൽ നിന്ന് ഇനിയും വിമുക്തരായിട്ടില്ലാത്ത നാം സർവ്വലോകമെത്രീക്കും 'വന്ദ്യയെവ കടുംബ ത്വ'ത്തിനും ആയി നിലകൊള്ളുന്നു എന്നു പറഞ്ഞാൽ അപഹാസ്യരാവുകയേയുള്ളൂ.

ഞാൻ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു് സുകുമാരന്റെ കഥകൾ അധികം വായിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹം നമുക്ക് നിത്യപരിചിതങ്ങളായ തിര്യക്കകളെപ്പറ്റി എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഫലിതമയങ്ങളും വിജ്ഞാനപ്രദങ്ങളുമായ ലേഖനങ്ങളെല്ലാം തേടിപ്പിടിച്ചു വായിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. അത്രയ്ക്കു രസകരങ്ങളായിട്ടാണ് അവ എനിക്കു തോന്നിയിരുന്നത്. വളരെക്കാലങ്ങൾക്കു ശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചെറുകഥകളുടെ സമാഹാരം (രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ) എന്റെ കൈവശം വന്നപ്പോൾ ഫലിതത്തിന് ഒരു കുറവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഓരോ വരിയിലും ഫലിതം നിറഞ്ഞിരുന്നു. എന്നാൽ കഥകളിലെല്ലാം വ്യാപിച്ചിരുന്ന അസഭ്യത എന്നെ വല്ലാതെ മുഷിപ്പിച്ചു എന്നു പറയാതിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ബാൾസാക്കിന്റെ 'Droll Stories' എന്നൊരു കൃതി ഞാൻ പണ്ടു വായിച്ചിരുന്നു. പാശ്ചാത്യർക്കും പച്ചത്തെറി പറവാൻ സാധിക്കുമെന്ന് വാസ്തവത്തിൽ അന്നാണ് എനിക്കു മനസ്സിലായത്. എച്ച്. സി. ബാൾസാക് (1799-1850) പത്തൊൻപതാം ശതാബ്ദത്തിന്റെ പൂർവാർദ്ധത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു സരസ കാഥികനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും സഭ്യതയുടെ സീമയെ ഉല്ലംഘിക്കാറുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും അന്നത്തെ ഹ്രസ്വജീവിതത്തിന്റെയും ആചാരങ്ങളുടെയും സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷകന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനും മനുഷ്യസ്വഭാവ വ്യവച്ഛേദനത്തിലും ചരിത്ര ചിത്രണത്തിലും അതിവിദഗ്ദ്ധനും വാസ്തവികാവ്യായികയുടെ സ്ഥാപകനും ആയിരുന്നു. വിശ്വസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ മുന്നണിയിൽ അദ്ദേഹം ഒരു മഹനീയ സ്ഥാനവും സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുകുമാരനിൽ ഇതൊന്നും ഇല്ല. അദ്ദേഹം ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു ദൃഷ്ടിച്ചു വശം മാത്രമേ കണ്ടിരുന്നുള്ളൂ. മകാരത്രയത്തിന്റെ പിടിയിൽ അകപ്പെട്ട ഒരു ചാർവാകനേയാണ് നാം ഈ കഥകളിൽ കാണുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥകൾ ആറു ഭാഗങ്ങളായി ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹമാണ് ചെറുകഥയെ വാസ്തവികപ്രസ്ഥാനത്തിലേയ്ക്കു കടത്തിവിട്ടതെന്നു പറയാം. മി: ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ യുക്തി അനുസരിച്ചാണെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിനെ മഹാകവിയായും കല്പിക്കാവുന്നതുമാണ്.

പിന്നീടു് നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിയിൽപ്പെടുന്ന പ്രധാന കാഥികൻ ഈ. വി. കൃഷ്ണപിള്ളയാണ്. കേളിസൗധം (4 ഭാഗങ്ങൾ) ഈ. വി.-യെ അന്നത്തെ കാഥികന്മാരുടെ മുന്ന

ണിയിൽ എത്തിച്ചു. ഈ വി കഥകളിൽ മിക്കതിലും കഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ മനോഭാവമാണു മുന്നിട്ടു നില്ക്കുന്നത്. ചിരിപ്പിക്കുന്നതിന് ഒരു ഉപാധിയാണ് അദ്ദേഹത്തിന് കഥ. ഈ വിധയുടെ ജീവിതം തന്നെയും ഒരു നാടകമായിരുന്നു. -ഒരു ദിവസമേ ജീവിച്ചിരുന്നുള്ളുവെങ്കിലും സുഖമായിരിക്കണം എന്നതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദർശം. എന്നിട്ടും അദ്ദേഹം ജീവിതത്തിന്റെ ദുഃഖവശം കാണാതിരുന്നില്ലെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദുഃഖപര്യവസായികളായ ചില കഥ കാണിക്കുന്നു. ചെറുകഥകളെ നോവലിന്റെ രീതിയിൽ പ്ലാട്ടുകളിൽനിന്നു വികസിപ്പിച്ചു കൊണ്ടുപോകുന്നതു യുക്തമല്ല. കഥ വായിച്ചു തീരുമ്പോൾ നമ്മുടെ ഹൃദയാകണത്തിൽ അതു മുദ്രിതമാകണമെങ്കിൽ, ഒരു അവസ്ഥിതിയേയോ രംഗത്തേയോ ഭാവത്തേയോ ഏകാഗ്രതയോടുകൂടി വർണ്ണിക്കുകയാണു വേണ്ടത്. ഓരോ പദവും സ്ഥാനസ്ഥിതിയും കഥാഗതിയെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനു പര്യാപ്തവുമായിരിക്കണം. അനാവശ്യമായ പാത്രങ്ങളുടേയോ സംഭാഷണങ്ങളുടേയോ സന്നിവേശം കഥയുടെ ഏകാഗ്രതയെ ഭഞ്ജിച്ച് മുദ്രണൈക്യം എന്ന ഗുണത്തെ ധ്വംസിച്ചുകളയും. ഈ സംഗതികളിലൊന്നും ഈ വിഷയം ദൃഷ്ടിയുണ്ടായിരുന്നില്ല.

വേറെയും പലേ കഥ എഴുത്തുകാർ അക്കാലത്ത് നമ്മുടെ ഇടയിൽ ഉണ്ടായി എങ്കിലും അവരുടെ കഥകളിൽ ഏറിയകൂറും അനുവാദങ്ങളോ അനുകരണങ്ങളോ ചോരണങ്ങളോ ആയിരുന്നു. അധുനാതനന്മാരായ പ്രധാന കാഥികന്മാരിൽ പ്രസിദ്ധന്മാരെല്ലാം ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകളുടെ ശിഷ്യന്മാരാണെന്നു തോന്നുന്നു. അദ്ദേഹം ആദ്യമായി മോപ്പസാങ്ങിന്റേയും മറ്റും കഥകൾ കേസരിപത്രം വഴിക്ക് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ഒരു പുതിയ സാഹിത്യാന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിലേയ്ക്കു നിരന്തരം പ്രയത്നിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ പ്രേരണാവലയത്തിൽപ്പെട്ട അധുനാതന കാഥികന്മാർ തകഴി ശിവശങ്കരപ്പിള്ള, കേശവദേവ്, പൊറ്റക്കാട്, പൊൻകുന്നം വർക്കി, പുളിമാന പരമേശ്വരൻപിള്ള ഇവരാണ്. തകഴിക്ക് കഥ പറയാൻ അറിയാം. മിതമായും ഹൃദയത്തിലേയ്ക്കു പാഞ്ഞുകേറത്തക്ക വണ്ണം ആർജ്ജവത്തോടുകൂടിയും പദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കും. പാത്രങ്ങളുടെ താല്പാലികമനോഭാവത്തെ ശാസ്ത്രജ്ഞന്റെ വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തോടു വ്യവച്ഛേദിച്ചു ചിത്രണം ചെയ്യും; പക്ഷേ അതിനോടു തെല്ലുപോലും അനുകമ്പ ഉണ്ടായിരിക്കും എന്നു സംശയിക്കുകയേ വേണ്ട. മനശ്ശാസ്ത്രജ്ഞന്റെ വിക്ഷണകോടിയിലൂടെയാണ് അദ്ദേഹം ലോകത്തെ വിക്ഷിപിക്കുന്നത്. ഒരു കണ്ണീർക്കണം ഹൃദയാലുവായ ഒരു സാധാരണ മനുഷ്യനേയും ശാസ്ത്രജ്ഞനേയും രണ്ടു വിധത്തിലാണല്ലോ ബാധിക്കുന്നത്. സാധാരണന്റെ ഹൃദയം അലിയും; ശാസ്ത്രജ്ഞൻ അതിനെ അപഗ്രഥിച്ച് പാക്യജനകാദി എന്തെല്ലാം ഘടകപദാർത്ഥങ്ങൾ അതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്നു കണ്ടുപിടിക്കാനായിരിക്കും അധികം കൗതുകം.

തകഴിയുടെ ഒട്ടുവളരെ കഥകൾ സാഹിത്യലോകത്തിൽ ചിരകാലം ജീവിക്കുന്നവയാണ്. ഇന്നത്തെ കാഥികന്മാരുടെ മുന്നണിയിൽ അദ്ദേഹം നില്ക്കുന്നു. ഭാവദീപ്തിക്കു സർവ്വഥാ യോജിക്കുന്ന അന്തരീക്ഷസൃഷ്ടിയിലും മനുഷ്യഹൃദയത്തിന്റെ ഇരുളടഞ്ഞ കോണുകളിൽ പ്രകാശം ചൊരിയുന്ന വിഷയത്തിലും കലാപാടവത്തിലും

അദ്ദേഹം അവിതീയനാണ്. എന്നാൽ ചില കഥകളിൽ സഭ്യതയുടെ സീമകളെ എല്ലാം ഉല്ലംഘിച്ചു കാണുന്നതിൽ വ്യസനിക്കുകയേ നിയന്തിയുള്ളൂ. അദ്ദേഹം ധീരനാണ്. കൂസലില്ലാത്തവനാണ്. പക്ഷേ അതിന്റെ ഫലം സ്വസമുദായം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുന്നത് കഷ്ടമാകുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തുവെച്ചു നടന്ന രണ്ടാമത്തെ സാഹിത്യപരിഷത്തിനിടയ്ക്ക് ശാകന്തളത്തിലെ സുപ്രസിദ്ധ ചതുരശ്ലോകങ്ങളിലൊന്ന് ഉദ്ധരിച്ചിട്ട് ഇതെഴുതിയ ആളും ഒരു മഹാകവിയാണത്രേ എന്നു പ്രസംഗിക്കാൻ കഴിഞ്ഞ ആൾക്ക് ധൈര്യമില്ലെന്ന് ആരു പറയും? കാളിദാസൻ മരിച്ചിട്ട് എത്രയോ കാലം കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു; എന്തെല്ലാം പരിവർത്തനങ്ങൾ ലോകത്തിൽ ഉണ്ടായി. എന്നിട്ടും അദ്ദേഹം ഒരു കവിയല്ലെന്നു പറവാൻ ആർക്കെങ്കിലും ധൈര്യമുണ്ടായിട്ടുണ്ടോ? ആത്മ എന്തൊക്കെ പറഞ്ഞാലും തകഴിക്കൂ കൂസലില്ലെന്നുള്ളതും പരമാർത്ഥമാണ്. അദ്ദേഹത്തിന് ആരോടും വിരോധവുമില്ല. ഇതൊക്കെ നല്ല ഗുണങ്ങൾതന്നെ. എല്ലാം തുറന്നുപറഞ്ഞാലേ മനുഷ്യനു പുരോഗതിയുണ്ടാവുകയുള്ളൂ എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തം. മാതാപിതാക്കന്മാർ തങ്ങളുടെ പുത്രിയെ അരികിൽ വിളിച്ച് “കുഞ്ഞേ! നീ എങ്ങനെ ഉണ്ടായതാണെന്ന് നിനക്കറിയാമോ? തങ്ങളുടെ സംഗമവേളയിൽ ഉണ്ടായ നിരതിശയാനന്ദത്തിന്റെ ഫലമാണ് നീ” എന്നു പറയേണ്ടതാണെന്ന് ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം എന്നോടു പറയുകയുണ്ടായി. ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവാർകൾ ഇങ്ങനെ ഏതാണ്ടൊക്കെ അക്കാലത്ത് കേസരി പത്രപംക്തികളിൽ നിയമേന പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതായും ഓർക്കുന്നുണ്ട്. ലൈംഗികബന്ധം ഇല്ലാത്ത ഒരു പേജും അന്ന് ആ പത്രത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന് ബാൾസാക്കും ഫ്ളാബർട്ടും മാപ്പസാങ്ങും ആയിരുന്നു സാഹിത്യചാര്യന്മാർ. മനുശാസ്ത്രഗുരു ഹ്രായിഡും. ബാൾസാക്ക് തെറിപറയുന്നതിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്നുവെന്നു മുഖ്യ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കഥാകാരന്റെ സാമഗ്രികളായ ബാഹ്യവസ്തുക്കൾ-മറ്റുള്ളവരുടെ വികാരങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സകലതും-ആശയങ്ങളുടെ ഏതോ പ്ലേറ്റോണിയൻ പ്രദേശത്ത് പ്രകാശപാരമ്യം പ്രാപിക്കുന്നു. എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തം. അതിനാൽ ബാഹ്യവസ്തുക്കളിൽ നിന്നുള്ള മനോമുദ്രകളെ (Impressions) അഭ്യുപഗമിക്കുന്നതിനുള്ള സൂക്ഷ്മോപകരണമായി സ്വയം പരിണമിച്ച് ആ മാനസിക മുദ്രകളെ ഏറ്റവും സമുചിതമായ ഭാഷയിൽ പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ കഴിവുള്ളവനത്രേ മഹാകവി. ഇങ്ങനെ കവിയുടെ ഭാവനയിലൂടെ പ്രകാശശയെ പ്രാപിക്കുന്ന ബഹിർവസ്തു സർവസാധാരണമോ ഗ്രാമ്യമോ ആയിപ്പോയെന്നു വെച്ച് ഒന്നും വരാനില്ല. സാഹിത്യത്തിൽ ഗ്രാമ്യഗ്രാമ്യവസ്തുവിവേകം ഇല്ലത്രേ. അതുപോലെ വർണ്ണവസ്തു ചരിത്രവിഷയകവും വിദൂരസ്ഥവും ആയിപ്പോയെന്നുവെച്ചു കുറ്റം പറയാനില്ല. ഇതാണ് സാഹിത്യവിഷയകമായി ഫ്ളാബർട്ടിനുണ്ടായിരുന്ന സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ സംക്ഷേപം. 1880-ൽ ഫ്ളാബർട്ട് മരിച്ച അതുവരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യത്വം വഹിച്ച്, ഏകദേശം നിത്യസഹചാരി എന്നപോലെ ജീവിച്ച ആളായിരുന്നു മോപ്പസാങ്ങ്. ഇങ്ങനെ സോളാക്കനനിയിൽപ്പെട്ട ഏതാനും പേർ

മാത്രമേ ഹ്രസ്വസാഹിത്യത്തിലുള്ളവെന്നു വിചാരിക്കുന്നതിലും അബദ്ധം മറ്റൊന്നുണ്ടോ? അവർ തുടങ്ങിയതും ഏറെക്കുറെ പുഷ്പലമാക്കിത്തീർത്തതുമായ വാസ്തവിക പ്രസ്ഥാനം ഇന്നും ഹ്രാൻസിൽ അക്ഷയഭാസ്സോടെ അജയ്യമായി നിലകൊള്ളുന്നു എന്നു വിചാരിക്കാൻ തരമില്ല. അത് ഹ്രസ്വസാഹിത്യത്തിലെ ഒരു പ്രത്യേക സ്തൂൽ മാത്രം. അതൊന്നുമാത്രമേ നമ്മുടെ ചില കാഥികന്മാർക്ക് അനുകരണയോഗ്യമായി കാണാൻ സാധിച്ചുള്ളൂ എന്നു വന്നത് മലയാളികളുടെ ദൗർഭാഗ്യം തന്നെ.

മനശ്ശാസ്ത്രത്തിൽ ഈ സ്തുളകാരുടെ ഗുരു ഹ്രായിഡാണ്. ഈ ഹ്രായിഡ് ആരു? സദാചാരബോധം പാടെ ക്ഷയിച്ചിരുന്ന ഒരു കാലഘട്ടത്തിൽ വിഷയലോലുപന്മാരായ ജനങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിബിഡമായിരുന്ന വിയന്നാനഗരത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു ഡാക്ടർ. ചികിത്സയ്ക്കായി തന്റെ സമീപത്തു വരാറുണ്ടായിരുന്ന സ്ത്രീകളെല്ലാം മേഹബാധിതരായിരുന്നു. അവരുടെ അനുഭൂതികളിൽക്കൂടി നോക്കിയപ്പോൾ മനുഷ്യചേതനയുടെ ഉമ്മറപ്പടിക്കു കീഴുള്ളൊരം തമോമുണമയമാണെന്ന് അദ്ദേഹം അഭ്യൂഹിച്ചു സഭ്യജനതയുടെ ചേതനയ്ക്കു കീഴിലും മലിനങ്ങളായ ആശയങ്ങൾ പലതും തങ്ങിക്കിടക്കുന്നുണ്ടാവാം അതിനെ ആരും വിവരിക്കുന്നില്ല. അവയെ ദമനശമനവിധികളാൽ ചേതനാമണ്ഡലത്തിനു താഴെത്തന്നെ വച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനാണ് സമുദായത്തിന്റെ ശ്രമം. വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ലക്ഷ്യവും അതുതന്നെ. നേരേമറിച്ച് അവയെ വെളിച്ചത്തു കൊണ്ടു വന്നു കടഞ്ഞിടുന്നത് പൊതുജനദ്രോഹമാകുന്നു. Sir John Adams പറയുന്നതു നോക്കുക:

“Nothing could alarm society more than the discovery of a method by which the full content of the unc could be accurately laid bore.”

ഹ്രായിഡിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളെല്ലാം മനശ്ശാസ്ത്രം ഇതേവരെ അംഗീകരിച്ചിട്ടില്ലാത്തതും എല്ലാറ്റിനും പുറമേ കാഥികന് മനശ്ശാസ്ത്രാന്വേഷണങ്ങളുമായി എന്തു ബന്ധം? ശാസ്ത്രജ്ഞന്റേയും കലാകാരന്റേയും വീക്ഷണകോടികൾ ഭിന്നങ്ങളല്ലേ? ഫ്ളാബർട്ടിന്റെ അഭിപ്രായം സ്വീകരിക്കുന്നപക്ഷം കഥകൾക്ക് തന്റെ ചുറ്റും നടക്കുന്നതോ, പണ്ടു നടന്നിട്ടുള്ളതോ ആയ ഏതു സംഭവവും വിഷയമാക്കാം. അനുഭൂതിയായിരിക്കണം അയാളുടെ പ്രധാന കരു എന്നേയുള്ളൂ.

ശ്രീ ഗുപ്തൻനായർ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ “എല്ലു മുറിയെ പണിയെടുക്കുന്ന പുലയരുടേയും നെല്ലു വിളഞ്ഞു പരന്നു കിടക്കുന്ന കട്ടനാടൻപാടങ്ങളുടേയും പ്രതിനിധി”യായിട്ടല്ല നാം തകഴിയെ കാണുന്നത്. അങ്ങനെ ആയിരുന്നവെങ്കിൽ എത്ര നന്നായിരുന്നു. ബാൽസാക്കിന്റെ ‘Dool Stories’ അന്നത്തെ ഹ്രസ്വസാഹിത്യത്തിന്റെ സാമ്പാദിഗ്നമായ അധഃപതനത്തെപ്പറ്റി എന്തൊരു ബോധമാണോ വായനക്കാരുടെ മനസ്സിൽ ഉദിച്ചിരുന്നത് അതേ ബോധം തന്നെ തകഴി കട്ടനാടൻപ്രദേശത്തിലെ ‘അഴിഞ്ഞ നില’യെപ്പറ്റിയും അങ്കുരിപ്പിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥകളിൽ മനുഷ്യചിത്തത്തിന്റെ പ്രവണതകളെ അതിസൂക്ഷ്മമായി ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള വസ്തുത സർവ്വാത്മനാ സമ്മതിക്കുന്നതിനോടുകൂടി, ‘ഇത്രയ്ക്കു വേണ്ട

യിരുന്ന് എന്നുകൂടി പറയാതിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. 'ചങ്ങാതി' എന്ന കഥാസമാഹാരത്തിലെ 'സാഹോദര്യം' എന്ന കഥ വായിച്ചു നോക്കുക. ആ നിലയിൽ ഉള്ള മധ്യവയസ്സനും കുട്ടനും തമ്മിൽ ആ മാതിരിയുള്ള 'ഒരു സാഹോദര്യം' അതിവിചിത്രമായ 'ഒരു സഹോദരബന്ധം' ഉണ്ടായേക്കാവുന്നതുതന്നെ. പക്ഷേ അതു വിളിച്ചു പറഞ്ഞതു കൊണ്ടുള്ള പ്രയോജനം? ആവോ ആർക്കറിയാം? ഫ്രായിഡിൻ അറിയാമായിരിക്കാം. ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾക്കും അറിയാമായിരിക്കാം—തകഴിക്കും അറിയാമായിരിക്കാം—സാധാരണ ജനതയ്ക്കു നിശ്ചയമില്ല. ചങ്ങാതികൾ, പുതുമലർ, അടിയൊഴുക്കുകൾ, പരമാർത്ഥങ്ങൾ, നിത്യകന്യക—ഇങ്ങനെ പലേ കഥാസമാഹാരങ്ങൾ അദ്ദേഹം കൈരളിക്കു നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

മറ്റൊരു സരസകഥികനാണ് കേശവദേവ്, ജാതിവ്യത്യാസം, സാമ്പത്തികമായ അസമത്വം, രാഷ്ട്രീയമായ അടിമത്തം എന്നിങ്ങനെ കേരളീയരെ വ്യഥിതരാക്കുന്ന പല സംഗതികളും കേരളത്തിലുണ്ട്. അവയിൽ ആദ്യത്തെ രണ്ടു കാര്യങ്ങളുമാണ് കേശവദേവിന്റെ ഹൃദയത്തെ കൂടുതലായി സ്പർശിച്ചിട്ടുള്ളത്. നായരായി ജനിച്ചു; എന്നാൽ ആ പേരു പോലും പറവാൻ അദ്ദേഹത്തിനിഷ്ടമില്ല. നിങ്ങളുടെ ജാതി എന്തെന്നു ചോദിച്ചാൽ 'മനുഷ്യജാതി' എന്നായിരിക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറുപടി. തൊഴിലാളികളുടെ സംഘത്തിൽ ഒരാളല്ല അദ്ദേഹം; എന്നാലും അവരുടെ യാതനകൾ അദ്ദേഹത്തിനറിയാവുന്നിടത്തോളം മറ്റാരും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സംഘത്തിലെ അംഗമാണെന്നും തോന്നുന്നില്ല. എന്നാൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്കാരെന്ന് അഭിമാനിക്കുന്ന പലരേയുംകാൾ മാർഷ്യൻഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹം വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിലും അഭ്യസ്തവിദ്യാന്മാർക്കു പലർക്കും കാണാനില്ലാത്ത ഭാഷാപരിചയവും വാഗ്മിയും നാം അദ്ദേഹത്തിൽ കാണുന്നു. ഭംഗിയായി സംസാരിക്കും; വികാരാവേശത്തോടുകൂടി സംസാരിക്കും. പ്രതിപക്ഷബഹുമാനംപോലും ചിലപ്പോൾ വികാരാവേശത്തിൽ ഒഴുകിപ്പോയെന്നുവരാം. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന് ആരോടും വിരോധമില്ല. അസമത്വം, ദാരിദ്ര്യം, ദാസ്യം ഇവയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിതാന്തശത്രുക്കൾ. അവയോടാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പോരാട്ടം.

കലാസൗന്ദര്യം നശിപ്പിക്കാതെ, സഭ്യതയുടെ സീമയെ ഉല്ലംഘിക്കാതെ, കേരളത്തിലെ സാമ്പത്തികദുരവസ്ഥകളേയും കുടുംബജീവിതത്തേയും ചിത്രത്തിലെന്നപോലെ പരിസ്സടമായി കാണിച്ചുതന്ന ഒരു വിദഗ്ദ്ധശില്പിയാണ് കേശവദേവ്. സാധാരണജീവികളും ഹൃദയമുണ്ട്; അവരുടെ ജീവിതത്തിലും സൗന്ദര്യമുണ്ട് എന്നുള്ള ബോധം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥകൾ വായിക്കുന്ന ഏവനും ഉണ്ടാകാതിരിക്കയില്ല. വൈരൂപ്യത്തിലും സൗന്ദര്യം കാണാൻ—ഒരു സംഗീതാത്മകമായ പ്രതിഭ കാണാൻ—അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴിവുണ്ട്. അതാണ് ഒരു കലാകാരനുണ്ടായിരിക്കേണ്ട പ്രധാന ഗുണം. ആത്മാർത്ഥത, വിശാലമായ സഹാനുഭൂതി, സൗന്ദര്യാവബോധം, വാക്ചിത്രനിർമ്മാണചാതുരി, നിയന്ത്രണാധീനമായ ഭാവന ഇത്യാദി സകല ഗുണങ്ങളും കേശവദേവിന്റെ കഥകൾക്കുണ്ട്. അന്നത്തെ നാടകം, നാടകകൃത്തു്, നടീ,

പ്രവാഹം, ഓടയിൽനിന്ന്, ജീവിതചക്രം, ദീനാമ്മ ഇവയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ.

വൈക്കം മുഹമ്മദുബ്ബഷീർ

അനർഘനിമിഷം, ജന്മദിനം, കഥാബീജം, പ്രേമലേഖനം, ബാല്യകാലസഖി ഇങ്ങനെ അനേകം സരസകൃതികൾ ഈ യുവാവ് ഭാഷയ്ക്കു നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ബഷീറിന്റെ കഥകൾക്ക് തകഴിയുടേയോ കേശവദേവിന്റേയോ കൃതികൾക്കുള്ളതുപോലുള്ള വ്യാപ്തിയില്ല. ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ പരിഭവനമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മിക്ക കഥകളിലും നാം കേൾക്കുന്നത്. അവ വായിച്ചുതീർന്നാൽ, പിന്നെ മനസ്സിൽ നിന്നു മാഞ്ഞുപോകുന്ന കാര്യം പ്രയാസവുമാണ്. ചെറിയ ചെറിയ ശക്തിയേറിയ വാക്യങ്ങൾ, വികാരാഗ്നിയിൽ ചുട്ടുപഴുത്ത കനകശലാകകൾപോലെ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു കാണാം. ഭാവനയുടെ കടിഞ്ഞാണ് ചിലപ്പോഴൊന്നല്ല പലപ്പോഴും കൈയിൽനിന്നു വിട്ടുപോയെന്നു വരാം. അത്രയ്ക്കു ദീപ്രമാണ് വികാരാഗ്നി. അത്തരം നിയന്ത്രിതമായ ഭാവന കലാസൗന്ദര്യത്തെ ചില ദിക്കിലൊക്കെ നശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കാം എന്നാൽ അത് അപൂർവ്വമാണ്. “ദുഃഖത്തിന്റെ തീച്ചളയിൽ വെള്ള പൊരിയുന്ന” ഒരു മനുഷ്യാത്മാവിന്റെ രോദനമാണ് നാം ആ കഥകളിൽ കേൾക്കുന്നത്. അവ നമ്മുടെ ഹൃദയങ്ങളെ ദ്രവിപ്പിക്കുന്നു. മധുരമായ ശോകാത്മകത്വം. എന്നാൽ കാഥികൻ അതിന്നു നിശ്ശേഷം വഴങ്ങുന്നോ? ഇല്ല. അതിനോടു് നിരന്തരം പോരാട്ടം നടത്തുന്നു.

പൊറ്റക്കാടു്

തകഴി മനുഷ്യജീവിയുടെ ചേതനയ്ക്കു കീഴിൽ തങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ദുർവ്യാസനകളെ ഓരോന്നായി പൊതുജനസമക്ഷം നിരത്തുന്നു; കേശവദേവ് കേരളീയ ജനതയുടെ ജീവിതത്തെ തന്മയത്വത്തോടും കലാഭംഗിക്കു കോട്ടം വരുത്താതെയും ചിത്രീകരിക്കുന്നു. പൊറ്റക്കാടിന്റെ പ്രവർത്തനമണ്ഡലം കുറേക്കൂടി വിപുലമാണ്. ശ്രീമാൻ ഗുപ്തൻനായർ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ “അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥകളിൽ എട്ടൊൻപതെണ്ണം അടുപ്പിച്ചു വായിച്ചാൽ പല നാടുകളിലും സഞ്ചരിച്ച് പല പുതിയ ആളുകളേയും പരിചയപ്പെട്ടു മടങ്ങുന്ന ഒരു പ്രതീതി നമുക്കുണ്ടാവും. എത്ര വിവിധങ്ങളായ രംഗങ്ങളാണ് ഈ കഥകളിൽക്കൂടി നാം കാണുന്നത്. ഒന്ന് കാശിയിലുള്ള ഒരു സത്രത്തിൽ വച്ചാണു നടക്കുന്നതെങ്കിൽ മറ്റൊന്നും ബാംബെയിലെ ചോവർബസാറിന്റെ ഇടുങ്ങിയ റോഡുകളിലൊന്നിലാണ്. ഇനിയൊന്ന് ചോട്ടാ നാഗപ്പുരിലെ കല്ലുരിഖനിയിലാണ്.”

രംഗം എവിടെയായിരുന്നാലും ശരി, മനുഷ്യപ്രകൃതി—അല്ല—അതിന്റെ നിഷ്കരവും അനുകമ്പനീയവും പരിഹാസ്യവും ആയ വശങ്ങൾ മാത്രമായിരിക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇലിക്യൂ വിധേയമാകുന്നത് പൊറ്റക്കാടും ചിലപ്പോൾ സഭ്യതയുടെ സീമയെ അതിലംഘിക്കുന്നതായി നമുക്കു കാണാം. എന്നാൽ മനുഷ്യനെ വേദനിപ്പിച്ച് അതിൽ നിന്ന് ഒരു രസം അനുഭവിക്കണമെന്നുള്ള മനോഭാവത്തിൽ നിന്നല്ല.

മനുഷ്യരാശിയോടുള്ള വിശാലമായ സ്നേഹത്തിൽ നിന്ന്—പീഡിതജനങ്ങളോടുള്ള സഹാനുഭൂതിയിൽ നിന്ന്—ജന്മമെടുത്തിട്ടുള്ളവയാണ് മിക്ക കഥകളും. സാമാന്യത്തിലധികം ദീർഘിച്ചു പോകുന്നു എന്നുള്ളതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥകൾക്കുള്ള പ്രധാന ദൃഷ്ട്യം. നീണ്ടു നീണ്ട വർണ്ണനകളാണ് ഈ ദൈർഘ്യത്തിനു കാരണം. പൊറ്റക്കാട് മനുഷ്യസ്നേഹിയാണ്; അവരുടെ ചാപല്യങ്ങളെ ചിലപ്പോൾ നിർദ്ദയം ചിത്രീകരിക്കുന്നു; ചിലപ്പോൾ പരിഹാസത്തിൽ പൊതിഞ്ഞു അവയെ നമ്മുടെ മുമ്പിൽ നിർത്തുന്നു. എന്നാൽ ഈ ചാപല്യങ്ങൾ ഒഴിഞ്ഞു മനുഷ്യസമുദായത്തിൽ ഒരു സുവർണ്ണദശവന്നാൽ കൊള്ളാമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനാഗ്രഹമുണ്ട്. കാല്പനിക പ്രസ്ഥാനത്തിൽ നിന്ന് ഒരു കാൽ ഇപ്പോഴും അദ്ദേഹം എടുത്തിട്ടുള്ളതായി തോന്നുന്നില്ല. അതിനാൽ ആയിരിക്കണം എം. എസ്. ദേവദാസ്, 'ശ്രീ. പൊറ്റക്കാട് ഇപ്പോഴും ഇരിക്കുന്നത് വെണ്ണക്കല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു ഉപരിതലത്തിൽത്തന്നെയാണ് എന്ന് പ്രസ്താവിക്കാൻ ഇടയായത്. ജലതരംഗം, മണിമാളിക, നിശാഗന്ധി, ചന്ദ്രകാന്ത, രാജമല്ലി, പുളളിമാൻ, അച്ഛൻ, നാടൻപ്രേമം ഇവയത്രേ പ്രധാന കഥാസമാഹാരങ്ങൾ.

പൊൻകുന്നം വർക്കി

ഒരു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രചാരകന്റെ മട്ട് മി: വർക്കിയുടെ കഥകളിൽ കാണുന്നു. സാമുദായികമായും ധാർമ്മികമായും രാഷ്ട്രീയമായും ജനങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്ന അസമതകളെ അദ്ദേഹം കാണുന്നുണ്ട്; അവയെ വെറുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ അവയെ കഥാരൂപേണ പ്രകാശിപ്പിക്കണമെങ്കിൽ കലാബോധം കൂടിയേ തീരൂ. വികാരതൈക്ഷ്ണ്യം കൊണ്ട് ആളുകളെ തല്ലാലം ഇളക്കി മറിക്കാൻ സാധിച്ചുവെന്നു വരാം; എന്നാൽ ഏകീകൃതമായ മനോമുദ്രണം സാധിക്കയില്ല—അതാണ് ചെറുകഥകൾക്ക് അവശ്യം ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട ഏകഗുണം. അത് വർക്കിയുടെ ചെറുകഥകൾക്കില്ല. അനിയന്ത്രിതമായ ഭാവാവേശം—കടിഞ്ഞാണിടാത്ത ഭാവന—അതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന ദൃഷ്ട്യം. അണിയറ, ആരാമം, പുജ, ഹൃദയനാദം, ഏഴുകൾ, വികാരസദനം, പ്രേമവിപ്ലവം, നിവേദനം, തിരുമുൽക്കാഴ്ച ഇവയത്രേ പ്രസിദ്ധ കഥകൾ.

നാഗവള്ളി ആർ. എസ്. കുറുപ്പ്

നെടുവീർപ്പുകൾ, മിന്നാമിനുങ്ങുകൾ മുതലായി രണ്ടു മൂന്നു കൃതികൾ ഞാൻ വായിച്ചു നോക്കിയിട്ടുണ്ട്. കഥകളിൽ ചിലതു് അനുകരണങ്ങളാണ്, ഗ്രന്ഥകാരൻ തന്നെ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മിക്ക കഥകളും വായിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്നവയും “നിങ്ങളുടെ ചുറ്റും പരന്നു കിടക്കുന്ന ലോകത്തിന്റെ ജ്ഞാതങ്ങളും അജ്ഞാതങ്ങളുമായ പരമാർത്ഥങ്ങളെ ശക്തിയും ഓജസ്സുമുള്ള വാചകങ്ങളിൽ വരച്ചു കാണിച്ചു വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നവയുമാണ്.”

3 നാടകങ്ങൾ

ചെറുകഥകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നമ്മുടെ സാഹിത്യം ശോഭനമായ നിലയിൽ എത്തിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, നാടകത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള അവസ്ഥ നേരെ വിപരീതമാണ്. നാടകകമ്പനിക്കാരുടെ സംഖ്യ വർദ്ധിച്ചതുകൊണ്ടോ എന്തോ? നാടകം എന്ന പേരിൽ തെരുതെരെ പുസ്തകങ്ങൾ ഇറങ്ങിക്കൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു. അവയിൽ ലക്ഷണമൊത്തത് ഒന്നോ രണ്ടോ എങ്കിലും ഉണ്ടോ? ഇല്ലെന്നാണു തോന്നുന്നത്. പ്രാചീനരീതി അവലംബിച്ച് പരമേശ്വരയ്യരുടെ ‘അംബാ’, ഡാക്ടർ ഗോദവർമ്മയുടെ ‘കാദംബരീ’ എന്ന രണ്ടു സ്വതന്ത്രകൃതികൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവ വായിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്നതുതന്നെ. ഇന്നത്തെ രുചിക്ക് അഭിനയയോഗ്യമാണോ എന്നു സംശയമാണ്. ആധുനിക സമ്പ്രദായത്തിലുള്ള നാടകങ്ങൾ ആണ് നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ ആവശ്യം. പാശ്ചാത്യ നാട്യകാരന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ മീറ്റർ ലിംക്, ഇബ്സൻ, ചെക്കോവ്, സ്റ്റീനർഡ് ബർഗ്ഗ്, ബർണാഡ്ഷ് എന്നിങ്ങനെ പല പ്രസിദ്ധ നാമങ്ങൾ പറയാനുണ്ട്. ഭാരതീയരിൽ ഡി. എൽ. റായി, ഘോഷ്, ശരച്ചന്ദ്രൻ, രവീന്ദ്രനാഥാശർ എന്നിവർ പ്രസിദ്ധന്മാരാണ്.

പാശ്ചാത്യ മതപ്രകാരം ആധുനിക നാടകങ്ങൾക്ക് അവശ്യം ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട ഗുണങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. ¹

1. “നാടകത്തിന്റെ വിഷയം നമ്മുടെ ദേശത്തുനിന്നും കാലത്തുനിന്നും വിദൂരമായിരിക്കാൻ പാടില്ല.” പ്രഖ്യാത വിഷയങ്ങൾക്കു ഇനി സ്ഥാനമില്ലെന്ന് അർത്ഥം. ഭാരതീയർ ഇപ്പോൾ ആ നിലയിൽ എത്തിയിട്ടില്ലെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നമുക്ക് ചരിത്രപുരുഷന്മാരോടുള്ള ബഹുമാനം ഇനിയും നശിച്ചു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. രാമൻ, കൃഷ്ണൻ മുതലായ ഐതിഹാസിക പുരുഷന്മാരെപ്പറ്റിയാണെങ്കിൽ, അവർ നമുക്കു പ്രാതിരൂപസത്തകളായി ഇന്നും ജീവിക്കുന്നു.
2. നിത്യദൈനന്ദിനജീവിതത്തിൽ നിന്നേ ഇതിവൃത്തങ്ങൾ എടുക്കാവൂ എന്നു വന്നതിനോടുകൂടി, കായിക ക്രിയാശത്തിനെക്കാൾ മാനസിക പ്രയത്നങ്ങൾക്കുപ്രാധാന്യം സിദ്ധിച്ചു. അതായത് പുരാതനനാടകങ്ങൾ കായികയത്നങ്ങളെ ചിത്രീകരിക്കുമ്പോൾ ആധുനിക നാടകങ്ങൾ ആശയങ്ങളെ അഥവാ ചിന്തകളെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു.
3. ഈ ആശയങ്ങൾ മാമുലകളുടേയും ആചാരങ്ങളുടേയും സാധുത്വത്തെ പ്രശ്നം ചെയ്യുന്നവയായി ഭവിച്ചു. അങ്ങനെ മുമ്പു വർജ്ജ്യമായി ഗണിക്കപ്പെട്ട സൗഗതികൾ ഇപ്പോൾ പ്രയോഗയോഗ്യങ്ങളായി ഗണിക്കപ്പെട്ടു.
4. പഴയ നാടകം ചലനാത്മകമാണെങ്കിൽ ആധുനിക നാടകം ചലനരഹിതമാണ്. സംഭവങ്ങളെ വിവരിക്കുന്നതിനു പകരം ആശയങ്ങളെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന

¹ ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ ‘പ്രേതങ്ങൾ’ക്ക് എഴുതിയ അവതാരിക നോക്കുക.

തു നിമിത്തമാണ് ഈ വ്യത്യാസം വന്നുചേർന്നത്. ഇത്തരം നാടകങ്ങൾ ഇന്നത്തെ മലയാളികൾക്ക് രുചിക്കാതെ വരുന്നതിനുള്ള കാരണവും അതുതന്നെ.

- 5. മാനസിക വ്യാപാരങ്ങളേയും മാനസിക ദുഃഖത്തേയും സാധാരണ വാക്കുകൾ കൊണ്ട് പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ നിർവാഹമില്ലാത്തതിനാൽ പ്രതിരൂപങ്ങൾ നടപ്പിൽ വന്നു. ഇങ്ങനെ ചിഹ്നരൂപമായ പ്രതിപാദനം ക്രമേണ ഭാവാവിഷ്കരണാത്മകപ്രസ്ഥാനത്തിലേയ്ക്കു വഴി തെളിച്ചു.
- 6. മാനസിക വ്യാപാരങ്ങൾക്കു പ്രാധാന്യം സിദ്ധിച്ചപ്പോൾ, നാടകീയ വ്യക്തികളുടെ സ്ഥാനത്ത് പുരുഷൻ സ്ത്രീ എന്നീ പേരുകൾ മാത്രമായിത്തുടങ്ങി. അദൃശ്യ ശക്തികളേയും നാടകകർത്താക്കൾ കഥാപാത്രങ്ങളാക്കിത്തുടങ്ങി.
- 7. നാടകരചനയിൽ പുതിയ സാങ്കേതിക മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഏർപ്പെട്ടു.

ഈ വ്യത്യാസങ്ങൾ എല്ലാം വരുത്തി ഒരു നാടകം നിർമ്മിക്കുന്ന പക്ഷം മലയാളികളുടെ ഇന്നത്തെ നിലയ്ക്കു പ്രചാരം സിദ്ധിക്കുമോ എന്നു സംശയമാണ്. ക്രമികമായ വ്യതിയാനമാണ് ഉത്തമമെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു.

ഭാവാവിഷ്കരണനാടകങ്ങളിൽ ജീവിതത്തിലെ നഗ്നയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളാണ് നാടകനിർമ്മാതാക്കളുടെ അസംസ്കൃതസാധനങ്ങൾ. എന്നാൽ നാട്യകാരന്മാർ അവയെ അപ്പാടെ സ്വീകരിക്കാതെ, അവയെ അപ്പാടെ മഥിച്ചു അന്തസ്സാരനവനിതത്തെ മാത്രം എടുക്കുന്നു. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതിനാൽ നാടകം ഒരു നാട്ടിനേയോ കാലത്തേയോ ജനതയേയോ ചിത്രീകരിക്കാതെ മനുഷ്യലോകത്തെ ചിത്രണംചെയ്യുന്നുവെന്നു പറയാം. സർവ്വലോകസാധാരണങ്ങളായ സ്ഥായിഭാവങ്ങൾക്ക് കാലദേശാദി പരിമിതികളൊന്നുമില്ലല്ലോ. ഭാവപ്രധാനങ്ങളായതിനാൽ ദൃശ്യന്തരം ശക്തമായും ഒന്നുമായിരിക്കയില്ല. പാത്രങ്ങൾ—അവ വ്യക്തികളുടെയല്ല, വർഗ്ഗത്തിന്റെ പ്രാതിനിധ്യമാണ് വഹിക്കുന്നത്. പാത്രങ്ങളുടെ ക്രിയകൾ അവയുടെ മാനസികദശകളെ പരിസ്സരിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പശ്ചാത്തലം മാത്രമായിരിക്കും. ശിഥിലവും ക്രമരഹിതവുമായിരിക്കും ഭാഷണം. ഈ മാതിരി നാടകം കാണുമ്പോൾ നാം യഥാർത്ഥലോകത്തിൽ നിന്ന് ഏതോ ഒരു അഭൗമലോകത്തിലേയ്ക്കു താണെ ഉയരുന്നു.

ഭാവാവിഷ്കരണാത്മകനാടകങ്ങൾ ആവിർഭവിക്കുന്നതിന് നാം ഇനിയും ഒട്ടു വളരെക്കാലം കാത്തിരിക്കാതെ തരമില്ല. പുതിയ സാങ്കേതികമാർഗ്ഗത്തെ അവലംബിച്ച് സമുദായത്തിലെ ജീവൽപ്രശ്നങ്ങളെ ചിത്രീകരിക്കുന്ന നാടകങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയാണ് നാം ആദ്യമായി ചെയ്യേണ്ടത്. മുഖം, പ്രതിമുഖം, ഗർഭം, വിമർശം, നിർവ്വഹണം എന്നിങ്ങനെ അഞ്ചു സന്ധികൾ പ്രാചീന സംസ്കൃതനാടകങ്ങളിൽ കാണാം. പാശ്ചാത്യർ വിവൃതി, സന്ദേഹം, നിർവഹണം എന്നിങ്ങനെ മൂന്നെണ്ണമേ സ്വീകരിക്കാറുള്ളൂ. ഹൈന്ദവനാട്യകാരന്മാർ യവനരുടെ സ്ഥലകാലക്രിയയെകൃങ്ങളിൽ ക്രിയയെകൂടും മാത്രമേ അംഗീകരിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ ഒരു അങ്കത്തിൽ ഒരു ദിവസം ഒരേ സ്ഥലത്തുവെച്ചു നടന്ന സംഭവമേ വർണ്ണിക്കാവൂ എന്നു നിർബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു.

ഭാസനെ ഒഴിച്ച് മറ്റാരും ദുഃഖപര്യവസായികളായ കഥകൾ രചിച്ചിട്ടുമില്ല. ഇതിവൃത്തം ഖ്യാതമോ സങ്കല്പിതമോ ആകാമായിരുന്നു. എന്നാൽ നായികാനായകന്മാർക്ക് ഇന്നിന്ന വിശിഷ്ടലക്ഷണങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നും നിർബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. പാശ്ചാത്യനാട്യകാരൻ ഇക്കാര്യങ്ങളിൽ പൗരസ്ത്യരിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായ ഒരു മാർഗ്ഗമാണു സ്വീകരിച്ചിരുന്നത്.

നാട്യകരചനയുടെ സാങ്കേതികാംശത്തിനു വലുതായ മാറ്റങ്ങൾ ആദ്യമായി വരുത്തിയത് ഇബ്സൻ ആയിരുന്നു. വിവൃതിസന്ധിയിൽ, പാത്രങ്ങളുടെ സ്ഥിതിയെ വിവരിക്കുക, സന്ദേഹസന്ധിയിൽ ആ സ്ഥിതിയിൽനിന്നുണ്ടാവുന്ന സംഭവങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുക, നിർവ്വഹണത്തിൽ പ്രസ്തുത സംഭവങ്ങളുടെ പരിണതി വർണ്ണിക്കുക ഇതായിരുന്നു പഴയ ചടങ്ങ്. ഇബ്സനാകട്ടെ സന്ദേഹസന്ധിയുടെ അവസാനത്തിലോ, നിർവ്വഹണസന്ധിയുടെ ആരംഭത്തിലോ കഥ തുടങ്ങിയിട്ട് അതിത സംഭവങ്ങളേയും ചരിത്രത്തേയും സംഭാഷണം മുഖേന പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന യവനരീതി നടപ്പിൽ വരുത്തി. ആത്മഗതങ്ങൾ, സ്വഗതങ്ങൾ ഇവയെ അദ്ദേഹം നിശ്ശേഷം ഉപേക്ഷിച്ചു. ഈ പരിഷ്കാരങ്ങൾ നമുക്കും സ്വാഗതാർഹമാണ്.

നമ്മുടെ നാട്യകാരന്മാർക്ക് അങ്കവിഭാഗം ചെയ്യാൻ പോലും പരിചയമില്ല. നാട്യം ഒരു കലയാണ്. ഓരോ കലയ്ക്കും ഓരോ സാങ്കേതികമാർഗ്ഗം ഉണ്ടായിരിക്കും. അതു നിശ്ചയമില്ലാതെ കററ രംഗങ്ങളും സംഭാഷണങ്ങളും എഴുതിക്കൂട്ടിയാൽ നാടകമായെന്നാണ് മലയാളികളുടെ ധാരണ. ഇപ്പോൾ നല്ല നാടകങ്ങൾ ചിലതുളളതു് തർജ്ജമകളാണ്. ഡി. എൽ. റായിയുടെ മിക്ക നാടകങ്ങളും തർജ്ജമ ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഘോഷിന്റെ ഒന്നു രണ്ടു കൃതികൾക്കു മാത്രമേ തർജ്ജമ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. ശരച്ചന്ദ്രന്റെ രമ മലയാളത്തിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. പാശ്ചാത്യകൃതികളിൽ നാലഞ്ചു നല്ല നാടകങ്ങൾ തർജ്ജമ ചെയ്യുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഞാൻ തന്നെഷില്ലരുടേയും ലേസിംഗിന്റേയും ഓരോ കൃതികളും മീറ്റർ ലിങ്കിന്റെ ബിയാറ്റ്റിസും ഇബ്സന്റെ സമുദായസ്തംഭങ്ങളും ഭാഷയിലേയ്ക്ക് പരിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മി. ഏ. കെ. ഗോപാലപിള്ളയും മി. ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ളയും ചേർന്നെഴുതിയ 'പ്രേതങ്ങളും' സി. നാരായണപിള്ള അവർകളുടെ 'മുല്ലയ്ക്കൽ ഭവനവും' ഇബ്സന്റെ തർജ്ജമകളാകുന്നു. എൻ. കൃഷ്ണപിള്ള അവർകളുടെ ഭഗവതവും 'കന്യക'യും ഇബ്സന്റെ സാങ്കേതികമാർഗ്ഗം അവലംബിച്ചു രചിക്കപ്പെട്ട സ്വതന്ത്രകൃതികളാണ്.

ഇപ്പോൾ പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്ന മറ്റു നാട്യപ്രബന്ധങ്ങൾ ഈ. വി-യുടെ രാജാകേശവദാസൻ, വിസ്മൃതി, ഇരവികുട്ടിപ്പിള്ള, ബി. ഏ. മായാവി, മായാമാനുഷൻ ഇവയും എൻ. പി. ചെല്ലപ്പൻനായരുടെ കർണ്ണൻ, പ്രേമവൈചിത്ര്യം, ശശികല, ലഹനന്ദൻ നാണി ഇവയും, വി. നീലകണ്ഠപ്പിള്ളയുടെ ഇരവികുട്ടിപ്പിള്ള, വേലുത്തമ്പി ദളവാ ഇവയും കൈനിക്കര പത്മനാഭപ്പിള്ളയുടെ വേലുത്തമ്പി ദളവയും, കൈനിക്കര കമാരപ്പിള്ളയുടെ മോഹവും മുക്തിയും, സി. മാധവൻപിള്ളയുടെ യാചകമോഹിനി, സ്ത്രീധർമ്മം ഇവയും, റ്റി. എൻ. ഗോപിനാഥൻനായരുടെ നിലാവും നിഴലും,

പൂക്കാരി, തകർന്ന മുരളി ഇത്യാദിയും, കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ നിഴലുകളും, വേലുപ്പിള്ളശാസ്ത്രിയുടെ വിലാസലീലയും, മുൻഷി പരമുപിള്ളയുടെ രണ്ടുമൂന്നു നാടകങ്ങളുമാണ്. ഡാക്ടർ സി. അച്യുതമേനോൻ ഭാഷയെ നിരന്തരം പരിപോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു പ്രശസ്ത പണ്ഡിതനാണ്. അദ്ദേഹവും പുത്തിരിയങ്കം, കോമൻനായർ, തച്ചോളി ചന്തു, പുഞ്ചിരി മുതലായ മനോഹരങ്ങളായ പ്രഹസനങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'കാളിപ്പുജ' 'വടക്കൻ പാട്ടുകൾ' ഇവയെ സംബന്ധിച്ച് അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള വിപുല ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാണ്ഡിത്യത്തിനും ഗവേഷണപാടവത്തിനും നികഷോപലങ്ങളായി വിളങ്ങുന്നു. കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ താമസിയാതെ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അനുബന്ധത്തിൽ ചേർക്കുന്നതാണ്.

4 നിരൂപണം

അടുത്ത കാലംവരെ നിരൂപണം എന്നുവെച്ചാൽ കൃതികളിലേ വാക്യശുദ്ധി, ആശയശുദ്ധി, അലങ്കാരങ്ങളുടെ ഔചിത്യം ഇവയുടെ പരിശോധനമാത്രമായിരുന്നു. പ്രസിദ്ധനിരൂപകന്മാരായ കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ള, പി. കെ. നാരായണപിള്ള മുതലായവരെല്ലാം നിരൂപണം ചെയ്തവനായിരുന്നു. ആ രീതിയിലായിരുന്നു. ഒരു ഗ്രന്ഥം വായിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്നതാണോ അല്ലയോ എന്ന് മധ്യസ്ഥന്റെ നിലയിൽ നിന്നുകൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന വിമർശമാണ് നമുക്കു വേണ്ടത്. ഒരു ഗ്രന്ഥം വായിക്കുമ്പോൾ ഒരു മാതൃകാ സഹൃദയൻ എന്തഭിപ്രായമാണ് ഉണ്ടാവുന്നതെന്ന് വായനക്കാരെ ധരിപ്പിക്കുന്നതിനായിരിക്കണം സമാലോചകന്റെ യത്നം. അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ, സ്വാഭിപ്രായങ്ങളിൽ ചിലതിനെ അയാൾക്ക് അടക്കി നിർത്തേണ്ടതായി വരും. അതിനുള്ള ശക്തി ആരിലാണോ സമഗ്രമായിരിക്കുന്നത് അയാളാണ് ഉത്തമ നിരൂപകൻ.

ഒരു ഗ്രന്ഥത്തെ രണ്ടു വിധത്തിൽ വിമർശിക്കാം. ഒരു നാടകമാണ് വിമർശനത്തിനു വിഷയമെന്നു വിചാരിക്കുക. പ്രാചീനാചാര്യന്മാർ ഒരു നാടകത്തിന് ഇന്നിന്ന ലക്ഷണങ്ങൾ വേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ ലക്ഷണങ്ങൾ അതിനു യോജിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നു നോക്കുക. അതായിരുന്നു അടുത്തകാലംവരെ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ നടപ്പിൽ ഇരുന്ന നിരൂപണരീതി. അത് ഇപ്പോൾ ആരും സ്വീകരിക്കാറില്ല. വിമർശനത്തിനു വിധേയമായിരിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഉദ്ദേശമെന്തു? ആ ഉദ്ദേശം സാധുവോ അസാധുവോ? ഉദ്ദേശനിർവഹണാർത്ഥം പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ള രചനാപ്രണാളി, ഫലായത്തമായിട്ടുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ എത്രത്തോളം? രചനാപ്രണാളി കലയുടെ മൗലിക നിയമങ്ങൾക്ക് അനുരൂപമായിരിക്കുന്നോ? ഇത്യാദി പ്രശ്നങ്ങളാണ് ഇപ്പോൾ വിമർശകന്റെ മനസ്സിൽ ഉദിക്കുന്നത്.

ഉത്തമ നിരൂപണങ്ങൾ ഇനിയും ഭാഷയിൽ ഉണ്ടാകേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. വ്യക്തിപരമായ നിരൂപണങ്ങളാണ് ഇപ്പോൾ അധികവും. ഇന്നത്തേ വിമർശകന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ 'സ്നേഹപ്രവാഹകാലുഷ്യം' തുടങ്ങിയ ആഖ്യാനകകളുടേയും,

നിരവധി വ്യാഖ്യാനങ്ങളുടേയും കർത്താവായ കെ. ശങ്കരപ്പിള്ള, ശങ്കണ്ണിനായർ, കുട്ടിക്കുറുപ്പുമാരാർ, മുണ്ടശ്ശേരി, എം. പി. പാൾ, ഡി. പത്മനാഭനേണ്ണി, സി. ഐ. രാമൻനായർ, ഡാക്ടർ ഗോദവർമ്മ, ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ, ശൂരനാട്ടു കുഞ്ഞൻപിള്ള, വേലുപ്പിള്ളശാസ്ത്രി, ഇ. വി. രാമൻനമ്പൂരി (ജ്യോതിർമത്തിന്റേയും മറ്റും കർത്താവ്) ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള ഇവരുടെ പേരുകൾ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാകുന്നു. ശങ്കണ്ണിനായരും കുട്ടിക്കുറുപ്പുമാരാരും പലപ്പോഴായി വിജ്ഞാനപ്രദങ്ങളായ വിമർശനലേഖനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പി. ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ ഭാഷാരൂപണിതനാണ്. അദ്ദേഹം പലേ ലേഖനങ്ങൾ വഴിക്കും സാഹിത്യചരിത്ര സംഗ്രഹം വഴിക്കും തന്റെ വിമർശനപാടവം സവിശേഷം വെളിപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. പ്രാചീന ചമ്പുക്കളോടുള്ള പക്ഷപാതത്തിനൊപ്പം പുരോഗമന പ്രതിപത്തിയും അദ്ദേഹത്തിൽ ഒരേ സമയത്തു കാണുന്നു; പ്രാചീന രീതിയും ശൈലിയും വിടാതെ പാർവ്വതീപരിണയം എന്നൊരു ചമ്പുവും രചിച്ചിട്ടുള്ളതായി ഓർക്കുന്നു.

എം. പി. പാൾ

പുരോഗമന പ്രസ്ഥാനത്തിനു പൗരോഹിത്യം വഹിക്കുന്ന ഒരു ഭാഷാഭിമാനിയാണ്. നോവൽ പ്രസ്ഥാനത്തെപ്പറ്റിയും ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനത്തെപ്പറ്റിയും വിപുലമായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ജോസഫ് മുണ്ടശ്ശേരി

ഒരു പ്രസംഗകാരനെന്നും നിരൂപകനെന്നും ഉള്ള നിലയിൽ വിഖ്യാതനാണ്. വിമർശനം എല്ലായ്പ്പോഴും നിഷ്പക്ഷമായിരിക്കയില്ല. തിരുവനന്തപുരത്തു വച്ചു നടന്ന ആശാന്ദിനത്തിൽ ആദ്യകൃഷ്ണം വഹിച്ചുകൊണ്ട് ചങ്ങമ്പുഴയെപ്പറ്റി കർക്കശമായി അധിക്ഷേപിച്ചെങ്കിലും, പിന്നീട് രമണന്റെ അവതരിക എഴുതിയപ്പോൾ കാറ്റു മറിച്ചുവീശി. അതുപോലെ ഉള്ളൂരിനെപ്പറ്റി ചെയ്തിട്ടുള്ള വിമർശനം മുഴുവനും നിഷ്പക്ഷമാണോ എന്നു സംശയമാണ്. ഇങ്ങനെയൊക്കെ ഇരുന്നാലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്തരീക്ഷം, മാറ്റൊലി, മാനദണ്ഡം, കാവ്യപീഠിക എന്നിവ നിരൂപണസാഹിത്യത്തെ പോഷിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള സർഗ്രന്ഥങ്ങളാകുന്നു. കടാക്ഷം എന്ന ഒരു ചെറുകഥാസമാഹാരവും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഡി. പത്മനാഭനേണ്ണി

ഒരു സാഹിത്യരസികനാണ്. കൊള്ളിമീൻ, പ്രതാപസിംഹൻ മുതലായ കഥകൾക്കു പുറമേ, 'വിമർശവിഹാരം' എന്ന ഗ്രന്ഥനിരൂപണാത്മകമായ ഒരു ഗ്രന്ഥവും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ഡാക്ടർ ഗോദവർമ്മ

'ഗോദ' ശബ്ദത്തെപ്പറ്റി, ഉള്ളൂരിനോടു് എതിരിട്ടുകൊണ്ടാണ് ഡാക്ടർ ഗോദവർമ്മ സാഹിത്യായോഗനരംഗത്തിൽ ആദ്യമായി പ്രവേശിക്കുന്നത്. പ്രതിദ്വന്ദിയെ കൊ

സ്വകൃതികളിൽ അദ്ദേഹം എല്ലാ അടവുകളും പ്രയോഗിച്ചു; പക്ഷെ പരമേശ്വരൻ തോല്പിച്ചോ? ഇതേവരെ തോറ്റിട്ടുണ്ടോ? അഥവാ തോറ്റാൽതന്നെയും അദ്ദേഹം തോറ്റതായി പാർഷദന്മാർ സമ്മതിക്കുമോ? എന്നാൽ ഒന്നു പറയേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. 'കോതൈ' ശബ്ദത്തിൽ കോതി മിനുക്കുന്നതിനാൽ യുവതി എന്ന് അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ച അർത്ഥം സംഗതമല്ല. ചേരനാടൻ, ചേരരാജാവ് എന്നാണ് അതിന്റെ അർത്ഥം എന്ന് 'മുത്തൊള്ളായിരം' മുതലായ പ്രാചീന തമിഴുകൃതികൾ വായിച്ചുനോക്കിയാൽ അറിയാം. പെണ്ണ് എന്ന അർത്ഥവും അതിനില്ലെന്നില്ല. പ്രതിഭാശാലിയും നിരന്തരവ്യവസായിയും ആയ ഡാക്ടർ ഗോദവർമ്മ പ്രബന്ധലതിക, കാദംബരി തുടങ്ങിയ പലേ വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഭാഷയ്ക്കു സമ്മാനിച്ചിട്ടുണ്ട്.

എം. ആർ. വേലുപ്പിള്ളശാസ്ത്രി ബി. എ.

ഒരു വിമർശകവീരനാണ്. പേരു കേട്ടാൽ ചില മഹാകവികൾക്കു പനിപ്പെടുത്തിയെന്നു പറയാനാവാം. പുരോഗമനവൈരിയല്ലെങ്കിലും പുരോഗമനപ്രസ്ഥാനക്കാരോടു അദ്ദേഹത്തിനു വലിയ കോളില്ല. പ്രേമഹോമം, പ്രബന്ധമാലയും, ജീവിതദീപം, വിക്രമവീചി, കരുണാലയം, വിലാസലീല (നാടകം), കാൺഗ്രസ് വിജയം (നാടകം), രാധാറാണി, ബാങ്കവിഴങ്ങി (നോവൽ) മുതലായി അനേകം സർഗ്ഗഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നു നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1132 കന്നിമാസത്തിൽ മരിച്ചു.

ജി. രാമൻമേനോൻ

അദ്ദേഹത്തിന്റെ നളിനി നിരൂപണം ഉത്തമമായ നിരൂപണത്തിന് മറ്റൊരു മാതൃകയാണ്. മിൽട്ടന്റെ Paradise Lost എന്ന കൃതിയും പറ്റുദീസാനഷം എന്ന പേരിൽ തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

കെ. ശങ്കരമേനോൻ

കൊള്ളത്തേരി ശങ്കരമേനോൻ ധിഷണാശാലിയായ ഒരു മഹാപണ്ഡിതനും ഭിഷഗ്വരനും ആയിരുന്നു. നിരൂപണപരമായ നിരവധി പ്രബന്ധങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ജി. രാമകൃഷ്ണപിള്ള

ഒരു സരസകാവ്യകൃത്തും നിരൂപകനും ഗദ്യകാരനുമായവനും. സ്യമനകം കഥകളിയും, ഉമാദേവി, പ്രതിക്രിയ മുതലായി അഞ്ചാറ് ആഖ്യായികകളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സി. നീലകണ്ഠപ്പണിക്കർ

നെയാറ്റിൻകരത്താലൂക്കിൽപ്പെട്ട വെള്ളായണി എന്ന ദിക്കിലേ ഒരു പുരാതന ഈഴവകുടുംബത്തിലെ അംഗമായി 1064 മകരത്തിലെ തിരുവാതിര നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവായ കമാരൻ വൈദ്യനും മാതൃലനായ കൊച്ചുമായിറ്റി ആശാനും സംസ്കൃതഭിജ്ഞന്മാരും ജ്യോതിഷം, ആയുധവിദ്യ ഇവയിൽ നിപുണന്മാരും ആയിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു തന്നെ പണിക്കർ

സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന എന്നു മാത്രമല്ല സുജനാനന്ദിനിയ്ക്കു ലേഖനസഹായം ചെയ്തുപോരികയും ചെയ്തു. ശ്രീ നാരായണഗുരുവിന് പണിക്കരോട് അളവറ്റ വാത്സല്യം ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം വർക്കല ശിവഗിരിയിൽ താമസിച്ച് വേദാന്തവും സംസ്കൃതവും പഠിച്ചു. മൂന്നാംഹരം വരെ അഞ്ചുതെങ്ങിലെ സെന്റ് ജോസഫ്സ് മിഡിൽസ്കൂളിലും അതിനുശേഷം തിരുവനന്തപുരം മഹാരാജാസ് ഹൈസ്കൂളിലും പഠിച്ച് മെട്രിക്കുലേഷൻ ജയിച്ചിട്ട് കാളേജിൽ ചേർന്നു; എന്നാൽ പഠിത്തം പൂർത്തിയാകും മുമ്പ് എക്സൈസ് വകുപ്പിൽ ഒന്നാംഗ്രേഡ് പെറ്റി ഓഫീസറായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അന്ന് പതിനെട്ടു വയസ്സേ പ്രായം ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അതിനാലാണ് ഇൻസ്പെക്ടർ ഉദ്യോഗം നല്കപ്പെടാതിരുന്നത്. പിന്നീട് കുറേക്കാലം അരക്കുറ്റി അസിസ്റ്റന്റ് എക്സൈസ് കമ്മീഷണറാഫീസിൽ ക്ലാർക്കുപണി വഹിച്ചശേഷം ഇൻസ്പെക്ടറായി നിയമിക്കപ്പെടുകയും കാര്യശേഷിയും സത്യസന്ധതയുമുള്ള ഒരു നല്ല ഉദ്യോഗസ്ഥനെന്ന പേരു സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം തിരുവനന്തപുരം പോർട്ടുകസ്റ്റംസ് ഓഫീസറായി കുറേക്കാലം ജോലി നോക്കി. തുറമുഖത്തെ സംബന്ധിച്ച പരിഷ്കാരങ്ങൾ പലതും ചെയ്യാൻ സാധിച്ചതിനാൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പടം ട്രാവൻകൂർ ട്രൈബ്യൂണൽ, കേരളകൗമുദി, ദക്ഷിണഭാരതി മുതലായ പത്രങ്ങളിൽ, “ഈഴവരിലെ ആദ്യത്തെ എക്സൈസ് ഇൻസ്പെക്ടർ” എന്ന കുറിപ്പോടുകൂടി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. ഈ ജോലിത്തീരക്കുകൾക്കിടയിലും പണിക്കർ കവിതകൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ദക്ഷിണഭാരതിക്ക് അയച്ച ഒരു മംഗളപദ്യം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

കൂട്ടാളുകൾക്കു കരുതെത്ത വളർത്തി വിഘ്നം
 കൂട്ടാതെ ബോധമകതാരിലുദിക്കുവാനായ്
 കൂട്ടായിനിന്നു കലശലൈസുതാകടാക്ഷം
 കൂട്ടാർന്നു വാഴൂ ദക്ഷിണഭാരതി നീ.

പണിക്കർ വർക്കലിലെ താമസിക്കുന്ന കാലത്ത് സുപ്രസിദ്ധ പണ്ഡിതനായ പരവൂർകേശവനാശാൻ ശിവഗിരി സന്ദർശിച്ച് സുജനാനന്ദിനിയ്ക്കു ചേർക്കാൻ ഒരു മംഗളപദ്യം സ്വാമിയോട് ആവശ്യപ്പെട്ടതനുസരിച്ച് അദ്ദേഹം ചൊല്ലിയ,

നിർമ്മത്സര പ്രമോദായ
 ജിയാന്നിത്യമിദം ഭൂവി
 പത്രമശ്വത്ഥജമിവ
 സുപ്രസംഗൈരലംകൃതം

എന്ന പദ്യത്തെ മി. പണിക്കർ എഴുതി ആശാനെ ഏല്പിക്കുകയും ഉടൻതന്നെ,

അഭിമതഹലമെല്ലാമാസ്വദിച്ചാശ്രുവൈകാ-
 തഭിനവശൂഭവാർത്താമാർത്തിഹീനം പരത്തി
 പ്രഭുതയൊടീടചേർന്നിപ്പത്രമെങ്ങും ചരിപ്പാൻ
 വിഭൂ കൃപയരുളട്ടേ നിത്യവും നിതിയായി

എന്നൊരു പദ്യം സ്വന്തമായി നിർമ്മിച്ച് സ്വാമിയേ കാണിച്ചതിൽ, അദ്ദേഹം അഭിനന്ദിക്കുകയും ചെയ്തുവത്രേ.

അതിനോടടുത്ത കാലത്ത് ലക്ഷ്മീവിലാസം അച്ചുക്കൂടം ഉടമസ്ഥന്റെ അപേക്ഷാനുസാരം, സന്യാസീശ്വര ശതകം എന്നും, പുഷ്പബാണവിലാസം—ഒരു സ്വതന്ത്ര വിവർത്തനം—എന്നും രണ്ടു പുസ്തകങ്ങൾ രചിച്ചു. പുഷ്പബാണവിലാസത്തിലെ ഒന്നു രണ്ടു പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

മാനേലുംമിഴി മാലതീമലരിനാൽ
നിർമ്മിച്ച പൂമാലയേ
മാനിച്ചൻപൊടെനിക്കു നൽകുവതിനാ-
യെഞ്ചൊരെ വന്നിടവേ
ഞാനാമാലയുമോമനക്കരമതും തൊട്ടി-
ല്ലതിൻമുസുതാൻ-
താനേതെന്നെയഴിഞ്ഞവൾക്കു വസനം
ബന്ധിച്ചിരുന്നെങ്കിലും
ശ്രദ്ധിച്ചെന്നരികത്തുനിന്നവൾഗമി-
ച്ചീടാനൊരുങ്ങിടമ-
ബദ്ധപ്പാടിലുമില്ല നോട്ടമബല-
യ്ക്കുന്നിൽ കവിഞ്ഞൊന്നിലും
മുശാംഗീമണി മുക്തഹസ്തയതുതാ-
നാകാൻ തുനിഞ്ഞെങ്കിലും
ശ്രദ്ധിച്ചൊട്ടു നിജാസ്യമെന്നുടെ കവിൾ
ത്തട്ടൊന്നു തൊട്ടീടുവാൻ

ഉദ്യോഗകാലത്തു രചിക്കപ്പെട്ട പല ഖണ്ഡകൃതികളിൽ ചിലത് ‘എന്റെ സാവിത്രിയിൽ’ കാണാം. ആശാന്റെ ‘സാവിത്രി’യിൽ നിന്നു തുലോം വിഭിന്ന പ്രകൃതിയാണ് ‘എന്റെ സാവിത്രി’. ആ കവിത പണിക്കരുടെ സ്വതന്ത്ര ചിന്താഗതിക്കും വിമർശക പടുതയ്ക്കും കവനശക്തിക്കും നിക്ഷോപലമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. പെൻഷൻ പറ്റിയതിനു ശേഷം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതാണ് നിർവാണദർശനം. ആ ഖണ്ഡകൃതി അനേകം പത്രങ്ങളുടെ സവിശേഷമായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചു.

തുവ കൂടാതെ രാഷ്ട്രീയമായും അദ്ദേഹം കവിതകൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവയിൽ ഒന്നാണ് ‘വഞ്ചിനാട്ടിൽ’

പാരാതെ വൃദ്ധനൊരുവിപ്രനഹോ ഭരിച്ചു
പേരാർന്ന രാജ്യമിതു; മന്ത്രികൾ മൂന്നുപേരായ്
നേരേ ഭരിക്കുവതിനായ് കഴിയാതെയേഴു-
പേരായ് വളർന്ന നവമന്ത്രിസഭേ നമസ്തേ.
വർഗ്ഗീയചിന്ത പണമെന്നൊരു ചിന്ത പിന്നെ

സ്വർഗ്ഗത്തിനൊത്ത പദവികളുമായി വാഞ്ചര
ഉദ്യോഗപ്പട്ടമിടയൊക്കെ വെടിഞ്ഞിടാതെ-
യുദ്ദിഷ്ടമാം ഭരണമെങ്ങനെ കൈവരുത്തും?

“പദ്യശൈലിയിൽ യുക്തിവാദം ചെയ്യാൻ ഗ്രന്ഥകാരൻ അസുലഭമായ കഴിവു
ണ്ടെന്നും വായനക്കാരെ രസിപ്പിക്കുന്നതിനോടൊപ്പം പ്രബുദ്ധരാക്കാൻ ആത്മാർ
ത്ഥമായി ശ്രമിക്കുന്ന ഈ എഴുത്തുകാരൻ ഭാവുക ആശംസിച്ചുകൊള്ളുന്നു” എന്നും
പ്രൊഫസ്സർ മുണ്ടശ്ശേരി നിർവാണദർശനത്തെപ്പറ്റി പ്രശംസിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മി. പണിക്കർക്ക് വൈദ്യം, ജ്യോതിഷം എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങളിലെല്ലാം വിപുലമായ
ജ്ഞാനം ഉണ്ട്. ഇപ്പോൾ 67 വയസ്സ് കഴിഞ്ഞിട്ടും ആരോഗ്യത്തിനോ ഉന്മേഷത്തി
നോ യാതൊരു കുറവുമില്ല. നിരന്തരം ലേഖനങ്ങളും കവിതകളും എഴുതിക്കൊണ്ടേ
ഇരിക്കുന്നു; എന്നാൽ പ്രശസ്തി നേടണമെന്നുള്ള വിദ്വേഷമില്ലാത്തപോലും അദ്ദേഹത്തി
നെ സ്മരിച്ചിട്ടില്ല.

ടി. കെ. കൃഷ്ണമേനോനും സാഹിത്യസഖി ടി. സി. കല്യാണിഅമ്മയും

പ്രസിദ്ധ സാഹിത്യകാരനും സമുദായ പരിഷ്കാരകനും അഭിഭാഷകനും ആയിരുന്ന
ടി. കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ. അദ്ദേഹം പ്രാചീനാത്യാവർത്തം മുതലായ കൃതികൾ രചി
ച്ചിട്ടുണ്ട്. തൽപത്തിയായ ടി. സി. കല്യാണിഅമ്മ 1055-ൽ ജനിച്ചു. സമുദായസേവ
നവിഷയത്തിൽ സ്വദർത്താവിനോടൊപ്പം ഹൃദയപൂർവ്വം പ്രവർത്തിച്ചുപോന്ന ഈ
മഹതി സാഹിത്യ വിഷയത്തിലും ഒട്ടു വളരെ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബങ്കിമചന്ദ്രന്റെ
ബംഗാളിനോവലുകളിൽ ഉത്തമങ്ങളെന്നു പ്രസിദ്ധമായ കൃഷ്ണകാന്തന്റെ മരണപ
ത്രിക, വിഷവൃക്ഷം ഇവയെ ഭാഷയിലേക്കു തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുള്ളതിനു പുറമേ നമ്മു
ടെ അമ്മമഹാരാണി എന്നൊരു സ്വതന്ത്രകൃതിയും ആ വിദുഷി രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭാഷ
അതിസരളവും അനാഡംബരയുക്തവുമാകുന്നു. കൊച്ചി ദിവാൻജിയായിരുന്ന സി.
പി. കരുണാകരമേനോൻ ഈ മഹതിയുടെ ജാമാതാവായിരുന്നു. 1132 തുലാം 11-
ാംതീയതി രാത്രി ദിവംഗതയായി.

5 ജീവചരിത്രം

ജീവചരിത്രനിർമ്മാണം ഇപ്പോൾ ഒരു ‘കല’യുടെ രൂപം അവലംബിച്ചിരിക്കുന്നു. മൂ
ന്നു വിധത്തിലുള്ള ജീവചരിത്രങ്ങൾ ഇപ്പോൾ നടപ്പിലുണ്ട്.

1. കേവലജീവിതചരിത്രം

ചരിത്രനായകനെ സംബന്ധിച്ച പലവിധ രേഖകൾ ശേഖരിച്ച്, അവയെ തരം തി
രിച്ച്, തള്ളേണ്ടവ തള്ളി, ബാക്കിയുള്ളവയെ സൂക്ഷ്മമായി പഠിച്ച്, ഗ്രന്ഥകാരൻ സ്വ
ന്തഭാഷയിൽ രേഖകളൊന്നും ഉദ്ധരിക്കാതെ എഴുതുന്ന ചരിത്രമാണ് കേവലജീവച
രിത്രം, നാലപ്പാടൻ എഴുതിയിട്ടുള്ള ‘വള്ളത്തോളിന്റെ ജീവചരിത്രം’ കേവലചരിത്ര
ത്തിനുദാഹരണമാണ്.

2. സങ്കീർണ്ണം

ചരിത്രനായകനെ സംബന്ധിച്ച ചരിത്രത്തെ വിവരിക്കുന്നതിനിടയ്ക്ക് ഗ്രന്ഥകാരൻ ചരിത്രരേഖകളെ അവിടവിടെ ഉദ്ധരിച്ചിരുന്നാൽ അതു സങ്കീർണ്ണമാണ്. ദീർഘദീർഘങ്ങളായ ഉദ്ധരണങ്ങൾ പലപ്പോഴും നീരസജനകമായിത്തീരുന്നു. XX. ആർ. ബാലകൃഷ്ണവാരിയരുടെ കേരളവർമ്മദേവൻ, കൃഷ്ണപിള്ള മുതൽപേരുടെ 'ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദർ', കെ. ഗോപാലപിള്ളയുടെ 'ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ', സി. നാരായണപിള്ളയുടെ 'ചങ്ങനാശ്ശേരി', പി. കെ. പരമേശ്വരൻനായരുടെ 'സാഹിത്യപഞ്ചാനൻ' സി. വി. രാമൻപിള്ള മുതലായ ഇത്തരം ജീവചരിത്രങ്ങളിൽ പ്രാധാന്യം വഹിക്കുന്നു. ഇവ കൂടാതെ മുർക്കോത്തു കുമാരന്റെ ചതുരമനോൻ, കേസരി, കുമാരനാശാൻ, നാണഗുരുസ്വാമികൾ ഇവയും പ്രസ്താവയോഗ്യങ്ങളാണ്. എൻ. ബാലകൃഷ്ണൻനായരുടെ 'വി. കൃഷ്ണൻതമ്പി കെ. ചിന്നമ്മ', സി. വി. രാമൻപിള്ള എന്നീ രണ്ടു ജീവചരിത്രങ്ങളും വിഷയത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യംകൊണ്ടും പ്രതിപാദനരീതിയുടെ വൈശിഷ്ട്യംകൊണ്ടും വളരെ നന്നായിരിക്കുന്നു.

3. വിചിത്രം

ഈ മാതിരി ജീവചരിത്രമാണ് ഉത്തമം. ഗ്രന്ഥകാരൻ, ചരിത്രത്തിലെ അപ്രധാനാം ശങ്ങളെല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ച്, നായകന്റെ വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ ക്രമികമായ വികാസത്തെ ഒരു നോവലിലെന്നപോലെ പരിസ്സടമാക്കി പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. ആദ്യത്തെ രണ്ടു മാതിരി ചരിത്രങ്ങളിലും ഗ്രന്ഥകാരൻ ചരിത്രനായകന്റെ സ്വഭാവത്തെ സ്വയം രേഖപ്പെടുത്തുമ്പോൾ, വിചിത്രജീവചരിത്രത്തിൽ, അത് ആഖ്യായികയിലെ നായകന്റേതെന്നപോലെ സ്വയം വികാസദശയെ പ്രാപിക്കുന്നു. വിചിത്ര ജീവചരിത്രമാണ് ഏറ്റവും ആകർഷകം. അത് ഭാഷയിൽ ഇനിയും ഉണ്ടാകേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

6 Works by the same authors

ചരിത്രം 1. തിരുവിതാംകൂർചരിത്രം 2. കേരളചരിത്രം 3. മുക്തിലസാമ്രാജ്യോദയം 4. മുക്തിലപ്രഭാവം 5. മുക്തിലാസ്തമയം 6. മാതൃകാരാജ്യം 7. ആയുർവേദ ചരിത്രം 8. മഹമ്മദ്നബി 9. ആര്യചരിത്രം Part I 10. ആര്യചരിത്രം Part II 11. മഹച്ചരിതമാലിക 12. അശോകൻ 13. ധർമ്മരാജാ 14. അയ്യപ്പൻമാർത്താണ്ഡപിള്ള 15. രാജാകേശവദാസൻ 16. ശ്രീരാമാനന്ദൻഎഴുത്തച്ഛൻ 17. കഞ്ചൻനമ്പ്യാർ 18. മാതൃകാഭൂത്യൻ 19. ഭരതൻ 20. മഹാത്മാഗാന്ധി 21. നേതാജി 22. ചൈത്രരാജരത്നം നോവലുകളും കഥകളും 23. യുഗളാംഗുലിയകം 24. അമൃതവല്ലി 25. മൃണാളിനി 26. സരസ്വതി 27. മഹാരാഷ്ട്രാ ജീവന പ്രഭാവം 28. ചന്ദ്രനാഥൻ 29. അന്നപൂണ്ണാലയം 30. ലളിത	34. ആദർശമണി 35. മനോരമ 36. സതീശചന്ദ്രൻ 37. വലിയ ചേച്ചി നാടകങ്ങൾ 38. സീതാനിർവാസം 39. ദേവീകാനാണി 40. പ്രേമോല്ലർഷം 41. രമ 42. മീന 43. മുരുകുവിജയം 44. ഏകാങ്കനാടകത്രയം 45. മേവർപതനം പ്രബന്ധങ്ങൾ 46. ഹൈന്ദവനാട്യസാസ്ത്രം 47. പ്രബന്ധാവലി ഗാനകൃതികൾ 48. ഗാന്ധിഗീതങ്ങൾ Part I 49. ഗാന്ധിഗീതങ്ങൾ Part II 50. ഗാന്ധിഗീതങ്ങൾ Part III 51. ദേശീയഗാനമഞ്ജരി 52. ശ്രീരാമകൃഷ്ണഗാനാവലി നിലണ്ടുകൾ 53. ആംഗലമലയാള ബൃഹൽകോശം 54. നവയുഗഭാഷാനിലണ്ഡ (രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ) 55. ഇംഗ്ലീഷ് മലയാളനിലണ്ഡ 56. സാങ്കേതിക നിലണ്ഡ സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ 57. സാഹിത്യചരിത്രം Part I 58. സാഹിത്യചരിത്രം Part II

31. ആത്മസമർപ്പണം	59. സാഹിത്യചരിത്രം Part III
32. അനുരാധ	60. സാഹിത്യചരിത്രം Part IV
33. അമ്മയെത്തേടി	61. സാഹിത്യചരിത്രം Part V
62. സാഹിത്യചരിത്രം Part VI	മറ്റു വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ
63. സാഹിത്യചരിത്രം Part VII	73. ഭിഷ്ണുപർവ്വം
വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ	74. ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം
കഥകളി	സംസ്കൃത വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ
64. നളചരിതം ഒന്നാംദിവസം	75. അനംഗരംഗം
65. നളചരിതം രണ്ടാംദിവസം	76. രതിമഞ്ജരി
66. നളചരിതം മൂന്നാംദിവസം	പലവക
67. നളചരിതം നാലാംദിവസം	77. ഉർദുശിക്ഷകൻ
68. ഉത്തരാന്ധ്യംവരം	78. ഹിന്ദീബാലബോധിനി
69. തൃക്കുണീസ്വയംവരം	79. ഹിന്ദിമഹോപാദ്ധ്യായൻ
70. നിവൃത്ത കവച കാലകേയവധം	80. മുത്തൊള്ളായിരം
തുള്ളൽവ്യാഖ്യാനങ്ങൾ	(കേരളത്തേ സംബന്ധിച്ച-
71. പാത്രചരിതം	ഭാഗത്തിന്റെ തർജ്ജമ)
72. കിരാതം	81. വിജ്ഞാനവീഥി
	82. മാതൃകാരാജ്യം

7 ശൂരനാട്ട് കുഞ്ഞൻപിള്ള എം. ഏ. അവർകളാൽ രചിക്കപ്പെട്ട ഗ്രന്ഥങ്ങൾ

വിവരം	രൂ.	ണ.	പൈ.
മാതൃപുജ	1	8	0
വീരരാഘവശാസനം	1	0	0
ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം	5	0	0
രത്നസാമ്രാജ്യം	0	10	0
പുഷ്പാഞ്ജലി	1	8	0
ശ്രീഅംബാദേവി	2	8	0
കല്യാണസൗധം	2	4	0
സാഹിത്യപ്രവേശിക	2	0	0
സാഹിത്യഭ്രഷണം	1	8	0
തിരുമുളാഴ്	1	8	0
തിരുവിതാംകൂറിലെ മഹാന്മാർ	1	0	0

സൗരഭൻ	1	0	0
നിവാതകവചകാലകേയവധം			
കഥകളി വ്യാഖ്യാനസംഹിതം	0	12	0
ലീലാതിലകം	5	0	0

8 ജി. രാമകൃഷ്ണപിള്ള എം. ഏ. അവർകളാൽ രചിക്കപ്പെട്ടത്

വിവരം	രൂ.	ണ.	പൈ.
സുകേശിനി	1	8	0
ദൈവവിലാസം	1	2	0
യശോധര	1	8	0
കഥാരത്നങ്ങൾ	0	12	0
ചന്ദ്രലേഖ—എൻ. ശിവശങ്കരപിള്ള			
ബി. ഏ., എൽ. റ്റി	1	8	0
കണ്ണശ്ശന്മാരും എഴുത്തച്ഛനും—വിദ്വാൻ			
കെ. ഇ. നാരായണപിള്ള	1	8	0
അനരാഗോല്ക്കർഷം—			
കിളിയൂർ കേശവൻനായർ	1	4	0
ഔവുയാർ—പി. എസ്. പി. പിള്ള	0	9	0
സംഗീതസഹായി	0	12	0
വിവരം	രൂ.	ണ.	പൈ.
തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രം	1	8	0
ഗൗതമബുദ്ധൻ—			
സി. എസ്. ബാലകൃഷ്ണവായ്പൂർ	0	12	0
ചിത്രനഗരം—			
എം. ആർ. കൃഷ്ണവായ്പൂർ			
ബി. ഏ. എൽ. റ്റി.	1	0	0
മണിമേഖല—			
സി. ഐ. ഗോപാലപിള്ള എം. എ	1	2	0
ഗള്ളിവരുടെ സഞ്ചാരകഥകൾ			
ഒ. എം. ചെറിയാൻ	0	12	0
ശ്രീബുദ്ധൻ—കെ. ചിതാനന്ദസ്വാമി	0	6	0
സന്മാർഗ്ഗദീപം—			

കെ. ഗോപാലപിള്ള ബി. ഏ.	0	6	0
മാർത്താണ്ഡവർമ്മചരിതം—			
കെ. വേലുപ്പിള്ള ബി. ഏ. ബി. എൽ.	0	6	0
നാഗാനന്ദം—			
കെ. ശിവശങ്കരപ്പിള്ള ശാസ്ത്രി	0	12	0
പൗരജീവിതം—			
ആറ്റുകാൽ നീലകണ്ഠപ്പിള്ള	0	12	0
സ്വഭാവരചന—കെ. പരമുപിള്ള എം. എ	0	5	0
സന്യാശോപദേശങ്ങൾ—			
കെ. ചിതാനന്ദസ്വാമി	0	6	0
തുളസീദാസചരിത്രം—കെ. വേലുപ്പിള്ള	1	0	0
പുരാണകഥകൾ—ജി പി പിള്ള	0	9	0
പരിശ്രമശീലം—കെ. ആർ. കൃഷ്ണപിള്ള			
ബി. ഏ. ബി. എൽ	0	8	0
ഔഷധശബ്ദചന്ദ്രികാ നിഘണ്ടു.	1	8	0
ജാതകസിദ്ധാന്തങ്ങൾ	2	4	0
താമ്രചൂടൻ—എം. രാമൻമേനോൻ	0	6	0
വിലാസലീലാ (ഗദ്യനാടകം)			
എം. ആർ. വേലുപ്പിള്ള ശാസ്ത്രി	2	0	0
രാധാനാണി	1	0	0
സ്റ്റേറ്റു കോൺഗ്രസ് വിജയം	3	0	0
ബാങ്കവിഴങ്ങി	1	4	0
ധ്രുവചരിതം ടി	0	10	0
വിവരം	രൂ.	ണ.	പൈ.
കാളിയ മർദ്ദനം ടി	0	8	0
ദേവദാസൻ			
എൻ. പരമേശ്വരൻപിള്ള ബി. ഏ.	0	9	0
ഇരുട്ടടികൾ—ഇ. വി. പിള്ള	1	4	0
രാക്കിളികൾ—നാലാങ്കൽ	1	0	0
അറ്റകൊല—കെ. സുകുമാരൻ നായർ	1	8	0
മലനാടിന്റെ മക്കൾ—പ്രസന്നൻ ജി.	1	4	0

This volunteer-driven books project relies on readers like you to submit typos, corrections, and other improvements. The contact id is support@sayahna.org.